

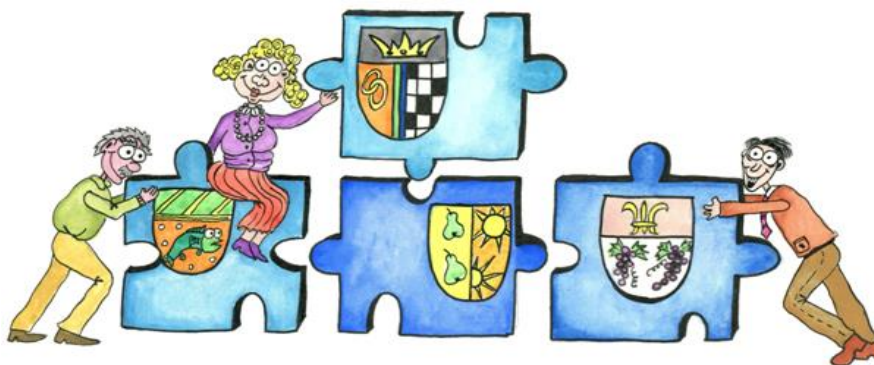
Strategie území správního obvodu ORP Rakovník

v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a vodovodů a kanalizací

Dokument je zpracován na období 2015 až 2024

Verze duben 2015

Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

Obsah

1. Úvod	7
1.1. Základní informace o strategii	7
1.2. Stručná informace o městech a obcích správního obvodu	9
1.3. Kontext vzniku a existence strategie	15
1.4. Účel strategie – proč byla zpracována	15
1.5. Uživatelé strategie – komu strategie slouží	15
1.6. Vybrané relevantní významné strategické dokumenty	15
2. Profil (základní charakteristika) území správního obvodu a souhrnná SWOT analýza	17
2.1. Profil území správního obvodu	17
2.1.1. Identifikace správního obvodu	17
2.1.2. Stručná charakteristika území správního obvodu	20
2.1.3. Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území	47
2.1.4. Aktéři regionálního rozvoje	51
2.2. Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu	54
3. Téma: Školství	56
3.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů	56
3.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému	56
3.1.2. Popis základního a předškolního vzdělání správního obvodu (situační analýzy, finanční analýza), očekávaný vývoj	58
3.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy v oblasti školství	100
3.1.4. SWOT analýza školství	106
3.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)	107
3.2. Návrhová část pro oblast školství	109
3.2.1. Struktura návrhové části pro téma školství	109
3.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)	111
3.2.2.1. Vize	111
3.2.2.1. Problémové okruhy	111
3.2.2.1.1. Nízká naplněnost základních škol	111
3.2.2.1.2. Problematika dětí mladších tří let	112
3.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech	113
<i>Nízká naplněnost základní škol</i>	113
<i>Problematika dětí mladších tří let</i>	114
3.2.4. Indikátory	115
3.3. Pravidla pro řízení strategie	117

3.3.1.	System monitorování a hodnocení realizace strategie	117
3.3.2.	System změn strategie	118
3.3.3.	Akční plán	119
3.4.	Závěr a postup zpracování.....	121
3.4.1.	Shrnutí	121
3.4.2.	Popis postupu tvorby strategie	121
3.5.	Přílohy.....	122
3.5.1.	Seznam zkratk.....	122
3.5.2.	Vazba na OP VVV – PO3 a IROP – SC 2.4	122
4.	Téma: sociální služby	123
4.1.	Analytická část: definice a analýza řešených problémů	123
4.1.1.	Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	123
4.1.2.	Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj	124
4.1.3.	Analýza rizik a další potřebné analýzy.....	139
4.1.4.	SWOT analýza oblasti	147
4.1.5.	Souhrn výsledků analýz (analytické části)	148
4.2.	Návrhová část pro oblast sociálních služeb.....	150
4.2.1.	Struktura návrhové části	150
4.2.2.	Vize a problémové oblasti (okruhy)	152
4.2.2.1.	Vize	152
4.2.2.2.	Problémové okruhy	152
4.2.2.2.1.	Zvyšující se počet osob starších 65 let.....	152
4.2.2.2.2.	Neaktuálnost komunitního plánu sociálních služeb.....	154
4.2.2.2.1.	Problematika sociálně vyloučených skupin	154
4.2.3.	Popis cílů v jednotlivých oblastech.....	155
	<i>Zvyšující se počet osob starších 65 let .....</i>	<i>155</i>
	<i>Neaktuálnost komunitního plánu sociálních služeb .....</i>	<i>155</i>
	<i>Problematika sociálně vyloučených skupin .....</i>	<i>156</i>
4.2.4.	Indikátory	157
4.3.	Pravidla pro řízení strategie.....	160
4.3.1.	System monitorování a hodnocení realizace strategie	160
4.3.2.	System změn strategie	162
4.3.3.	Akční plán	162
4.4.	Závěr a postup zpracování.....	164
4.4.1.	Shrnutí	164

4.4.2.	Popis postupu tvorby strategie	165
4.5.	Přílohy.....	166
4.5.1.	Grafické výstupy zpracované v rámci analytické části	166
5.	Téma: odpadové hospodářství	169
5.1.	Analytická část: definice a analýza řešených problémů	169
5.1.1.	Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	169
5.1.2.	Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj	171
5.1.2.1.	Zařízení k nakládání s odpady.....	171
5.1.2.2.	Porovnání cenové hladiny ORP Rakovník s krajským a celorepublikovým průměrem 173	
5.1.2.3.	Produkce odpadů	196
5.1.2.4.	Nakládání s odpady	209
5.1.2.5.	Finanční analýza hospodaření s odpady.....	215
5.1.3.	Analýza rizik a další potřebné analýzy	217
5.1.4.	SWOT analýza oblasti	222
5.1.5.	Souhrn výsledků analýz (analytické části)	223
5.2.	Návrhová část pro oblast odpadového hospodářství.....	224
5.2.1.	Struktura návrhové části	224
5.2.2.	Vize a problémové okruhy.....	226
5.2.2.1.	Vize	226
5.2.2.2.	Problémové okruhy	226
5.2.2.2.1.	Neexistence zařízení pro nakládání s odpady	226
5.2.3.	Popis cílů v jednotlivých oblastech.....	229
	<i>Neexistence zařízení pro nakládání s odpady.....</i>	<i>229</i>
	<i>Neexistence zařízení pro nakládání s odpady.....</i>	<i>229</i>
5.2.4.	Indikátory	230
5.3.	Pravidla pro řízení strategie.....	231
5.3.1.	Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	231
5.3.2.	Systém změn strategie	233
5.3.3.	Akční plán	233
5.4.	Závěr a postup zpracování.....	236
5.4.1.	Shrnutí	236
5.4.2.	Popis postupu tvorby strategie	236
5.5.	Přílohy.....	237
5.5.1.	Seznam zkratk.....	237
5.5.2.	Tabulky a grafy	239

6. Téma: Rozvoj infrastruktury v oblasti vodovodů a kanalizací.	279
6.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů	279
6.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	279
6.1.1.1. Zkvalitnění a optimalizace plánování rozvoje vodohospodářské infrastruktury.....	279
6.1.1.2. Zkvalitnění a dořešení vodohospodářské infrastruktury	279
6.1.1.3. Zlepšení podmínek pro malé obce s nízkými rozpočty.....	280
6.1.1.4. Zvyšování bezpečnosti nebo řešení negativních vlivů na kvalitu vody	280
6.1.1.5. Mezikrajská spolupráce	280
6.1.1.6. Financování rozvoje vodohospodářské infrastruktury.....	280
6.1.1.7. Legislativní určení řešeného problému	282
6.1.2. Popis ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj	282
6.1.2.1. Situační analýza na území ORP.....	283
6.1.2.2. Finanční analýza	311
6.1.2.3. Očekávaný vývoj.....	314
6.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy.....	315
6.1.4. SWOT analýza oblasti	317
6.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)	318
6.2. Návrhová část pro oblast volitelného tématu.....	319
6.2.1. Struktura návrhové části	319
6.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)	321
6.2.2.1. Problémové okruhy	321
6.2.2.1.1. Nesystémové plánování rozvoje vodohospodářské infrastruktury.....	321
6.2.2.1.2. Nedořešená vodohospodářská infrastruktura na území ORP	323
6.2.2.1.3. Ohrožení kvality a množství vodních zdrojů.....	324
6.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech.....	326
6.2.4. Indikátory	328
6.3. Pravidla pro řízení strategie (implementační pravidla).....	330
6.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	330
6.3.2. Systém změn strategie	332
6.3.3. Akční plán	333
6.4. Závěr a postup zpracování.....	335
6.4.1. Shrnutí	335
6.4.2. Popis postupu tvorby strategie	336
6.5. Přílohy.....	337
7. Závěr, kontakty.....	338
8. Přílohy.....	340

8.1.	Seznam použitých zdrojů.....	340
8.2.	Seznam tabulek	343
8.3.	Seznam obrázku.....	346
8.4.	Seznam grafů	346

1. Úvod

1.1. Základní informace o strategii

Tab. č. 1 Základní informace o strategii

Název strategie	Strategie území správního obvodu ORP Rakovník v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a vodovodů a kanalizací.
Kategorie strategie	Místní strategie (strategie správního obvodu ORP) tematického charakteru (pro oblast předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadové hospodářství a vodovodů a kanalizací)
Řešené území	Správní obvod ORP Rakovník
	Počet obyvatel správního obvodu: 55 411
	Počet obcí ve správním obvodu: 83
	Rozloha správního obvodu: 89627,3315 km ²
Názvy obcí správního obvodu	Města: Jesenice, Nové Strašecí, Rakovník
	Obce: Bdín, Branov, Břežany, Čistá, Děkov, Drahouš, Hořesedly, Hořovičky, Hracholusky, Hřebečnický, Hředle, Hvozď, Chrástřany, Janov, Kalivody, Karlova Ves, Kněžves, Kolečov, Kolečovice, Kounov, Kozojedy, Krakov, Krakovec, Kroučová, Krty, Krupá, Krušovice, Křivoklát, Lašovice, Lišany, Lubná, Lužná, Malinová, Městečko, Milostín, Milý, Mšec, Mšecké Žehrovice, Mutějovice, Nesuchyně, Nezabudice, Nový Dům, Olešná, Oráčov, Panoší Újezd, Pavlíkov, Petrovice, Pochvalov, Přerubenice, Příčina, Přílepy, Pšovky, Pustověty, Račice, Roztoky, Ruda, Rynholec, Řeřichy, Řevničov, Senec, Senomaty, Skryje, Slabce, Smilovice, Srbeč, Svojetín, Sýkořice, Šanov, Šípy, Švihov, Třeboc, Třtice, Václavy, Velká Buková, Velká Chmelištná, Všesulov, Všetaty, Zavidov, Zbečno, Žďár.
Zadavatel strategie	Svaz měst a obcí České republiky v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností".
Gestor tvorby strategie	Rakovník
Koordinátor tvorby strategie	Ing. Linda Polcarová
Rok zpracování strategie	2014 - 2015
Schvalovatel strategie	Shromáždění starostů SO ORP + ORP Rakovník; Svazek měst a obcí Rakovnicka
Forma a datum projednání / schválení	Projednání na shromáždění starostů dne 5. 6. 2014 Schváleno na shromáždění starostů dne .... Projednáno / schváleno usnesením DSO dne ...
Číslo a datum aktualizace	Zatím neproběhla aktualizace..., První schválená aktualizace ze dne ....
Související legislativa	Zákon o obcích č. 128/2000 Sb., Zákon o územním plánování č. 183/2000 Sb., Zákon o rozpočtovém určení daní č. 243/2000 Sb., Školský zákon č. 561/2004 Sb., Zákon o sociálních službách č.108/2006 Sb., Zákon o odpadech č.185/2001 Sb., Zákon o veřejných zakázkách č. 137/2006 Sb.
Doba realizace strategie	2014-2023

Odpovědnost za implementaci	Shromáždění starostů SO ORP + ORP Rakovník, Svazek měst a obcí Rakovnicka
Kontext vzniku strategie	Strategie byla zpracována v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP).
	Projekt na území SO ORP Rakovník realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci s městem Rakovník a se zapojenými obcemi v rámci SO.
	Strategie oblastí předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb a odpadového hospodářství byla zpracována Bc. Patricií Kovářovou. Strategie zvolené oblasti Vodovody a kanalizace byla zpracována Ing. Lucií Proškovou. Strategie byla zpracována na základě dat (sběr primárních a sekundárních dat) kvantitativní a kvalitativní analýzy. Následuje SWOT analýza, analýza cílových skupina a jejich potřeb vytvořeny expertním odhadem za podpory výsledků dotazníkového šetření a osobního průzkumu. Výstupem strategie je stanovení problémových okruhů a nastavení jejich cílů. Pro každý z cílů jsou následně nastaveny indikátory a na závěr akční plán realizace.
Stručný popis řešeného problému a obsahu strategie	V rámci projektu je zpracován souhrnný dokument, který obsahuje dílčí strategie ve 4 oblastech (3 povinné a 1 volitelná):
	1. předškolní výchova a základní školství,
	2. sociální služby,
	3. odpadové hospodářství,
	4. volitelné téma: Rozvoj infrastruktury v oblasti vodovodů a kanalizací na Rakovnicku

Zdroj: Sekundární zdroje (výroční zprávy, webové stránky, atd.), ČSÚ

1.2. Stručná informace o městech a obcích správního obvodu

Ve správním obvodu je celkem 83 obcí, z toho 3 mají statut města.

Tab. č. 2 Obce správního obvodu dle abecedního pořadí

Znak	Údaje o obci	Znak	Údaje o obci
není	Název obce: Bdín Počet obyvatel: 62 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Nové Strašecí Počet obyvatel: 5284 Zapojení do tvorby strategie: ne
	Název obce: Branov Počet obyvatel: 205 Zapojení do tvorby strategie: ano	není	Název obce: Nový Dům Počet obyvatel: 158 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Břežany Počet obyvatel: 140 Zapojení do tvorby strategie: ano	není	Název obce: Olešná Počet obyvatel: 558 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Čistá Počet obyvatel: 892 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Oráčov Počet obyvatel: 385 Zapojení do tvorby strategie: ano
není	Název obce: Děkov Počet obyvatel: 193 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Panoší Újezd Počet obyvatel: 292 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Drahouš Počet obyvatel: 88 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Pavlíkov Počet obyvatel: 1075 Zapojení do tvorby strategie: ano

	Název obce: Hořesedly Počet obyvatel: 460 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Petrovice Počet obyvatel: 270 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Hořovičky Počet obyvatel: 466 Zapojení do tvorby strategie: ne		Název obce: Pochvalov Počet obyvatel: 268 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Hracholusky Počet obyvatel: 74 Zapojení do tvorby strategie: ano	není	Název obce: Přerubenice Počet obyvatel: 67 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Hřebečnický Počet obyvatel: 249 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Příčina Počet obyvatel: 191 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Hředle Počet obyvatel: 592 Zapojení do tvorby strategie: ano	není	Název obce: Přílepy Počet obyvatel: 202 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Hvozď Počet obyvatel: 171 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Pšovky Počet obyvatel: 308 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Chrástany Počet obyvatel: 656 Zapojení do tvorby strategie: ano	není	Název obce: Pustověty Počet obyvatel: 146 Zapojení do tvorby strategie: ano

	Název obce: Janov Počet obyvatel: 123 Zapojení do tvorby strategie: ano	není	Název obce: Račice Počet obyvatel: 155 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Jesenice Počet obyvatel: 1704 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Rakovník Počet obyvatel: 16427 Zapojení do tvorby strategie: ano
není	Název obce: Kalivody Počet obyvatel: 89 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Roztoky Počet obyvatel: 1122 Zapojení do tvorby strategie: ano
není	Název obce: Karlova Ves Počet obyvatel: 135 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Ruda Počet obyvatel: 750 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Kněžves Počet obyvatel: 1074 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Rynholec Počet obyvatel: 887 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Kolečov Počet obyvatel: 133 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Řeřichy Počet obyvatel: 100 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Kolečovice Počet obyvatel: 822 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Řevničov Počet obyvatel: 1399 Zapojení do tvorby strategie: ano

	Název obce: Kounov Počet obyvatel: 602 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Senec Počet obyvatel: 242 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Kozojedy Počet obyvatel: 96 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Senomaty Počet obyvatel: 1142 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Krakov Počet obyvatel: 133 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Skryje Počet obyvatel: 166 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Krakovec Počet obyvatel: 76 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Slabce Počet obyvatel: 734 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Kroučová Počet obyvatel: 264 Zapojení do tvorby strategie: ano	SMILOVICE 	Název obce: Smilovice Počet obyvatel: 59 Zapojení do tvorby strategie: ano
není	Název obce: Krty Počet obyvatel: 109 Zapojení do tvorby strategie: ano	není	Název obce: Srbeč Počet obyvatel: 287 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Krupá Počet obyvatel: 459 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Svojetín Počet obyvatel: 344 Zapojení do tvorby strategie: ano

	Název obce: Krušovice Počet obyvatel: 632 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Sýkořice Počet obyvatel: 500 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Křivoklát Počet obyvatel: 687 Zapojení do tvorby strategie: ne		Název obce: Šanov Počet obyvatel: 529 Zapojení do tvorby strategie: ano
není	Název obce: Lašovice Počet obyvatel: 121 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Šípy Počet obyvatel: 215 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Lišany Počet obyvatel: 679 Zapojení do tvorby strategie: ano	není	Název obce: Švihov Počet obyvatel: 45 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Lubná Počet obyvatel: 1027 Zapojení do tvorby strategie: ano	není	Název obce: Třeboc Počet obyvatel: 125 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Lužná Počet obyvatel: 1850 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Třtice Počet obyvatel: 463 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Malinová Počet obyvatel: 79 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Václavy Počet obyvatel: 64 Zapojení do tvorby strategie: ano

není	Název obce: Městečko Počet obyvatel: 428 Zapojení do tvorby strategie: ne		Název obce: Velká Buková Počet obyvatel: 255 Zapojení do tvorby strategie: ne
není	Název obce: Milostín Počet obyvatel: 298 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Velká Chmelištná Počet obyvatel: 60 Zapojení do tvorby strategie: ne
není	Název obce: Milý Počet obyvatel: 170 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Všesulov Počet obyvatel: 145 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Mšec Počet obyvatel: 902 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Všetaty Počet obyvatel: 317 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Mšecké Žehrovice Počet obyvatel: 540 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Zavidov Počet obyvatel: 320 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Mutějovice Počet obyvatel: 804 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Zbečno Počet obyvatel: 477 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Nesuchyně Počet obyvatel: 426 Zapojení do tvorby strategie: ne	není	Název obce: Žďár Počet obyvatel: 97 Zapojení do tvorby strategie: ano

	<p>Název obce: Nezabudice Počet obyvatel: 71 Zapojení do tvorby strategie: ne</p>
---	---

Zdroj: ČSÚ, webové stránky obcí

1.3. Kontext vzniku a existence strategie

Strategie byla zpracována v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP).

Projekt na území SO ORP Rakovník realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci s městem Rakovník a se zapojenými obcemi v rámci SO. Z toho důvodu je Svaz zadavatelem strategie a Rakovník je gestorem tvorby strategie. Koordinátorem strategie je koordinátor meziobecní spolupráce Ing. Linda Polcarová.

Strategie byla zpracována Bc. Patricií Kovářovou. Strategie byla zpracována na základě dat (sběr primárních a sekundárních dat) kvantitativní a kvalitativní analýzy vytvořené expertním odhadem za podpory výsledků dotazníkového šetření a osobního průzkumu. Následuje SWOT analýza, analýza cílových skupin a jejich potřeb. Výstupem strategie je stanovení problémových okruhů a nastavení jejich cílů. Pro každý z cílů jsou následně nastaveny indikátory a na závěr akční plán realizace.

1.4. Účel strategie – proč byla zpracována

Účelem strategie je vymezit a definovat ve 4 oblastech možnosti meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP, a to včetně návrhu možných řešení. Strategie má sloužit též k hledání dobrých praxí a prostoru pro úspory nákladů nebo zvýšení kvality v těchto 4 oblastech pomocí meziobecní spolupráce.

1.5. Uživatelé strategie – komu strategie slouží

Strategie je určena obcím správního obvodu, jejich občanům, voleným orgánům a zřízeným či založeným organizacím. Slouží také představitelům organizací a subjektů v rámci daného území správního obvodu - mikroregionům, MAS, ziskovému i neziskovému sektoru. K uživatelům strategie mohou patřit též stát a jeho organizace.

1.6. Vybrané relevantní významné strategické dokumenty

V následující tabulce jsou uvedeny názvy vybraných významných strategických dokumentů včetně odkazů, kde je možné je získat. Nejsou zde uváděny všechny strategické dokumenty – u obcí jsou zmíněny jen ty, které mají značný přesah mimo území obce nebo jsou svým charakterem pro některé z témat klíčové. Jedná se o všechny dokumenty, které se vztahují k území SO ORP.

Tab. č. 3 Relevantní významné strategické dokumenty

Č.	Název dokumentu	Kde jej lze získat
Stát		
1.	Strategie regionálního rozvoje ČR pro období 2012 - 2020	Ministerstvo pro místní rozvoj - www.mmr.cz
2.	Strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky	Ministerstvo životního prostředí - www.mzp.cz
3.	Plán odpadového hospodářství ČR	Středočeský kraj - www.kr-stredocesky.cz
4.	Strategie sociálního začleňování 2014 - 2020	Ministerstvo práce a sociálních věcí - www.mpsv.cz
5.	Národní program rozvoje vzdělávání v České republice - Bílá kniha	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy - www.msmt.cz
6.	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2011 - 2015	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy - www.msmt.cz
Kraj		
1.	Rozbor udržitelného rozvoje území Středočeského kraje	Středočeský kraj - www.kr-stredocesky.cz
2.	Zásady územního rozvoje Středočeského kraje	Středočeský kraj - www.kr-stredocesky.cz
3.	Program rozvoje územního obvodu Středočeského kraje	Středočeský kraj - www.kr-stredocesky.cz
4.	Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve Středočeském kraji na období 2012 - 2013	Středočeský kraj - www.kr-stredocesky.cz
5.	Plán vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením Středočeského kraje na období 2011 - 2013	Středočeský kraj - www.kr-stredocesky.cz
6.	Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Středočeského kraje v letech 2011 - 2020	Středočeský kraj - www.kr-stredocesky.cz
7.	Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Středočeského kraje	Středočeský kraj - www.kr-stredocesky.cz
8.	Plán odpadového hospodářství Středočeského kraje	Středočeský kraj - www.kr-stredocesky.cz

Zdroj: Sekundární zdroje (výroční zprávy, webové stránky, atd.)

2. Profil (základní charakteristika) území správního obvodu a souhrnná SWOT analýza

2.1. Profil území správního obvodu

2.1.1. Identifikace správního obvodu

Území správního obvodu obce s rozšířenou působností Rakovník se nachází v západní části Středočeského kraje. Sousedí s SO ORP Slaný, Kladno, Beroun, Rokycany, Kralovice, Podbořany, Žatec a Louny. Rozloha území k datu 1. 1. 2007 činila 930 km². Po přeřazení obce Lány z SO ORP Rakovník do ORP Kladno, v roce 2007, došlo ke snížení rozlohy na 896 km². Jedná se tak o druhé největší ORP Středočeského kraje. Velkou část území zaujímají zemědělské půdy a lesy. Zemědělská půda tvoří 53,5 % a lesy 37,3 % z rozlohy území. SO Rakovník se skládá z 83 obcí, což je druhý nejvyšší počet obcí ve Středočeském kraji. Statutem města se pyšní pouze tři obce – Rakovník, Nové Strašecí a Jesenice. Statut městysu mají obce Kněževy, Křivoklát, Mšec, Pavlíkov, Senomaty a Slabce.

Region lze administrativně členit dle území obcí s pověřeným obecním úřadem na tzv. obce II. stupně: Jesenice, Rakovník, Nové Strašecí a Křivoklát. Jesenice tvoří město včetně jeho pěti místních částí a vykonává státní správu pro katastrální území devíti obcí: Děkov, Drahouš, Hořovičky, Koleč, Krty, Oráčov, Pšovky, Švihov a Žďár, což ho řadí mezi obce s nejnižším počtem obcí pro výkon veřejné správy. Město Rakovník je obcí II. i III. typu a proto mimo výkonu veřejné správy pro obce Břežany, Chrášťany, Čistá, Hořesedly, Hracholusky, Hřebečnický, Hředle, Hvozď, Janov, Kněževy, Kolečovice, Kounov, Krakov, Krakovec, Krupá, Lašovice, Lišany, Lubná, Lužná, Malinová, Milostín, Mutějovice, Nesuchyně, Nový Dům, Olešná, Panoší Újezd, Pavlíkov, Petrovice, Příčina, Přílepy, Rakovník, Řeřichy, Senec, Senomaty, Skryje, Slabce, Svojetín, Šanov, Šípy, Václavy, Velká Chmelištná, Vsesulov, Všetaty, Zavidov, vykonává také státní správu v přenesené působnosti pro 83 obcí bývalého okresu Rakovník. Je největší obcí s POÚ v regionu. Městys Křivoklát má 2 místní části a pod jeho působnost spadají obce na katastrálním území Branov, Karlova Ves, Křivoklát, Městečko, Nezabudice, Pustověty, Račice, Roztoky, Sýkořice, Velká Buková, Zbečno. Je to obec s POÚ s druhým nejnižším počtem katastrálních území ve sledovaném regionu -11. Město Nové Strašecí svojí působností II. stupně zahrnuje území katastrů obcí Bdín, Kalivody, Kozojedy, Kroučová, Krušovice, Milý, Mšec, Mšecké Žehrovice, Nové Strašecí, Pochvalov, Přerubenice, Ruda, Rynholec, Řevničov, Smilovice, Srbeč, Třeboc, Třtice, celkem 19 katastrálních území.

SO ORP RAKOVNÍK

Správní obvod obce s pověřeným obecním úřadem

- Jesenice
- Křivoklát
- Nové Strašecí
- Rakovník

- obec
- katastrální území
- území náleží k obci ve směru šipky

Obr. 1 Mapa administrativního členění správního obvodu

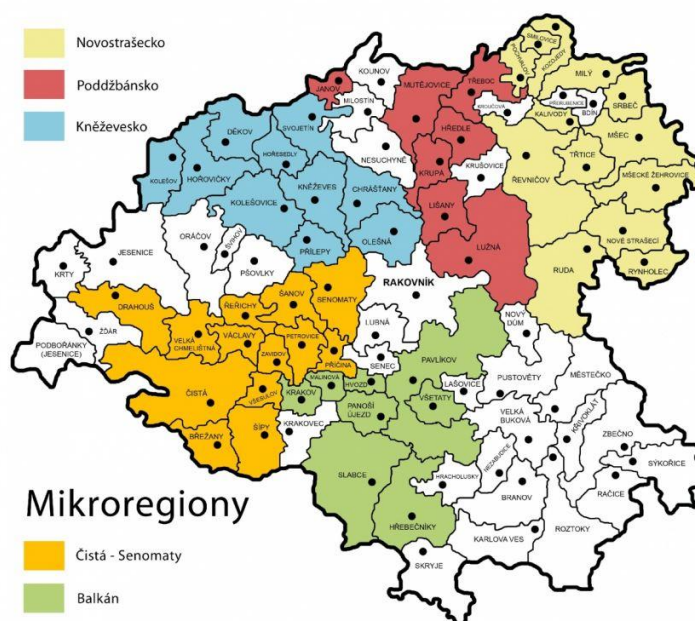
Zdroj: ČSÚ

Území lze kromě běžného administrativního dělení rozčlenit podle místních mikroregionálních disparit, přírodních, historických a demografických podmínek. Nejčastěji používané dělení je dle dnes již ne zcela funkčních mikroregionů, které korespondují či korespondovaly s územními specifiky a zahrnovaly téměř všechny obce ze sledovaného území (mimo 2 obcí v roce 2004). Území dobrovolných sdružení obcí neboli mikroregion Balkán, mikroregion Čistá-Senomaty, svazek obcí Jesenicko, mikroregion Kněževes, mikroregion Křivoklát, mikroregion Poddžbánsko a mikroregion Novostrašecko. Některá z nich jsou funkční dodnes, jiná vývojem situace politické i ekonomické zanikla. Označení a dělení území však zůstává. Pro porovnání rozdělení území uvádíme mapu mikroregionů z roku 2008 a mapu mikroregionů z roku 2014.

Obr. 2 Mapa mikroregionů rok 2008

Zdroj: Integrovaná rozvojová strategie na území Rakovnícka „JAK ŽÍT NA RAKOVNICKU“ příprava na programové období 2007 – 2013

Obr. 3 Mapa mikroregionů rok 2014

Zdroj: Integrovaná rozvojová strategie na území Rakovnícka „JAK ŽÍT NA RAKOVNICKU“ příprava na programové období 2007 – 2013

2.1.2. Stručná charakteristika území správního obvodu

A. Obyvatelstvo a obce

Tab. č. 4 Charakteristika území ORP

Obce	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obcí	83	83	83	83	83	83	83	83
Počet částí obcí	142	142	142	142	142	142	142	142
Počet katastrálních území	121	121	121	121	121	121	121	121
Počet obcí se statutem města	2	2	3	3	3	3	3	3
Počet obcí se statutem městyse	x	3	4	6	6	6	6	6
Pozemky								
Výměra v tis. ha	89 627	89 627	89 625	89 626	89 625	89 623	89 626	89 627
Zemědělská půda	48 162	48 151	48 078	47 983	47 940	47 785	47 775	47 646
Lesní pozemky	33 414	33 416	33 450	33 459	33 488	33 627	33 637	33 739
Zastavěné plochy	1 282	1 283	1 285	1 288	1 286	1 288	1 288	1 287
Hustota zalidnění (osoby/km ²)	58,8	59,0	59,8	61,0	61,3	62,1	61,9	61,8

Zdroj: ČSÚ

Výhodou územní charakteristiky obce s rozšířenou působností Rakovník je konstantní počet obcí na území ORP, která také koresponduje svým územím s bývalým okresem Rakovník. Jedinou změnou v počtu obcí tehdejšího okresu bylo odloučení obce Lány v roce 2007. Tím se území zmenšilo o 3402 ha a snížil se počet obyvatel o cca 1600. Počet obcí tak klesl z 84 na 83 obce, území ORP však zůstává nezměněno. V letech 2006 až 2008 díky přijetí zákona č. 234/2006 Sb., který umožnil určit/obnovit statut města a nově i městyse také z historického titulu obcím, které tento status měly již před rokem 1954, se na území Rakovnicka rozrostl počet obcí s novým titulem městyse a také města. Městysů je celkem 6, a jejich počet je od roku 2008 konstantní. Město přibýlo pouze jedno, k Rakovníku a Novému Strašecí přibýlo město Jesenice, který titul opětovně získalo právě díky historickému statutu města z roku 1409.

Tab. č. 5 Demografický vývoj obyvatel v území ORP

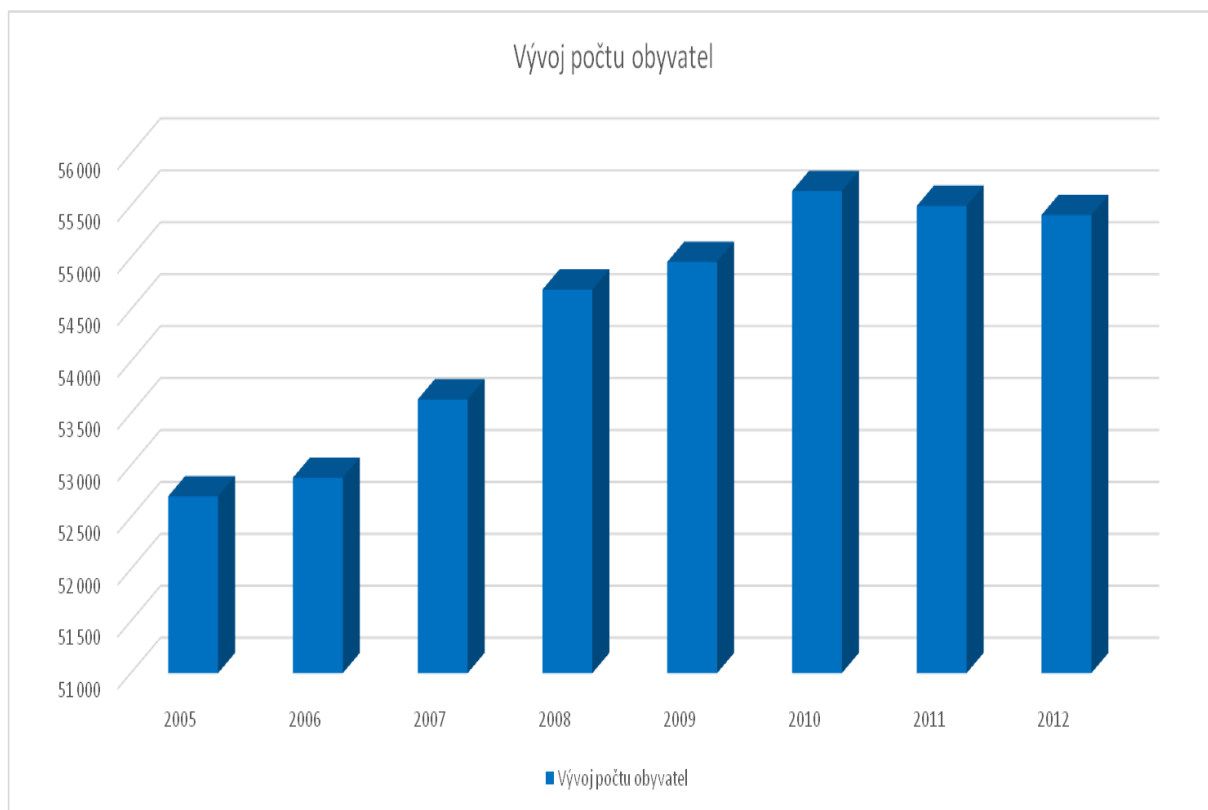
Vývoj počtu obyvatel		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obyvatel celkem		52 703	52 882	53 635	54 693	54 959	55 641	55 498	55 411
V tom:	muži	25 915	26 022	26 506	27 190	27 326	27 702	27 638	27 613
	ženy	26 788	26 860	27 129	27 503	27 633	27 939	27 860	27 798
Věkové skupiny									
V tom ve věku:	0 - 14	7 602	7 578	7 556	7 636	7 685	7 801	7 952	7 987
	15 - 64	37 453	37 567	38 156	38 930	38 958	39 367	38 750	38 215
	65 +	7 648	7 737	7 923	8 127	8 316	8 473	8 796	9 209
Průměrný věk (celkem)		40,3	40,5	40,6	40,6	40,8	40,9	41,2	41,4
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		100,6	102,1	104,9	106,4	108,2	108,6	110,6	115,3
Muži									
V tom ve věku:	0 - 14	3 831	3 831	3 833	3 910	3 960	4 023	4 119	4 143
	15 - 64	19 019	19 082	19 467	19 984	19 992	20 229	19 924	19 646
	65 +	3 065	3 109	3 206	3 296	3 374	3 450	3 595	3 824
Průměrný věk		38,9	39,1	39,2	39,2	39,3	39,5	39,7	40,0
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		80,0	81,2	83,6	84,3	85,2	85,8	87,3	92,3
Ženy									
V tom ve věku:	0 - 14	3 771	3 747	3 723	3 726	3 725	3 778	3 833	3 844
	15 - 64	18 434	18 485	18 689	18 946	18 966	19 138	18 826	18 569
	65 +	4 583	4 628	4 717	4 831	4 942	5 023	5 201	5 385
Průměrný věk		41,6	41,8	41,9	42,0	42,2	42,3	42,6	42,9
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		121,5	123,5	126,7	129,7	132,7	133,0	135,7	140,1
Migrace (přírůstek na 1000 obyv.)									
Celková		0,9	3,4	14,2	19,5	4,9	12,3	0,1	-1,6
Přirozená		-2,5	-0,9	-0,0	0,5	-0,6	0,2	-1,0	-1,0
Stěhováním (mechanická)		3,4	4,3	14,2	19,0	5,4	12,2	1,1	-0,5

Zdroj: ČSÚ

Dle údajů k 30. 6. 2013 má region Rakovník celkem 55 292 obyvatel, z toho 27 530 mužů a 27 762 žen. Genderové rozložení obyvatelstva je tak téměř rovnoměrné. Město Rakovník obývá 16 585 obyvatel. Vývoj počtu obyvatel Rakovnicka částečně koresponduje s vývojem ve Středočeském kraji, kdy až do roku 2009 dochází k pozvolnému nárůstu počtu obyvatelstva. Avšak od roku 2010 se na území ORP Rakovník počet obyvatel již snižuje. Jde o pokles v řádech desítek i stovek obyvatel, naopak Středočeský kraj si nárůst obyvatelstva udržel. Správní území ORP Rakovník je populačně také nejmenším okresem Středočeského kraje a patří mezi obce s nejnižší hustotou zalidnění - méně než 70 obyvatel na km², spolu s Příbramí a Benešovem. To je dáno především velkým počtem malých obcí s počtem obyvatel do 500 obyvatel, soustředěním průmyslu do příměstských oblastí a celkovou historickou a geografickou strukturou osídlení regionu (Sudety, zemědělské půdy, lesní porost, CHKO Křivoklátsko, atd.) a stěhováním za prací do blízkých měst mimo region. Průměrný věk obyvatel v Rakovnickém regionu k 31. 12. 2012 je 41,4 let. V porovnání s ostatními SO ORP Středočeského kraje se jedná o průměrnou hodnotu. Dle vedené statistiky Českého statistického úřadu počet živě narozených dětí v SO ORP Rakovník pozvolna klesá. V roce 2010 se zde narodilo 580 dětí a o dva roky později 548 dětí. V roce 2012 byla porodnost, v přepočtu živě narozených dětí na 1000 obyvatel, druhá nejnižší po Příbramí. Důvodem je především hospodářská krize, porodnost žen ve vyšším věku,

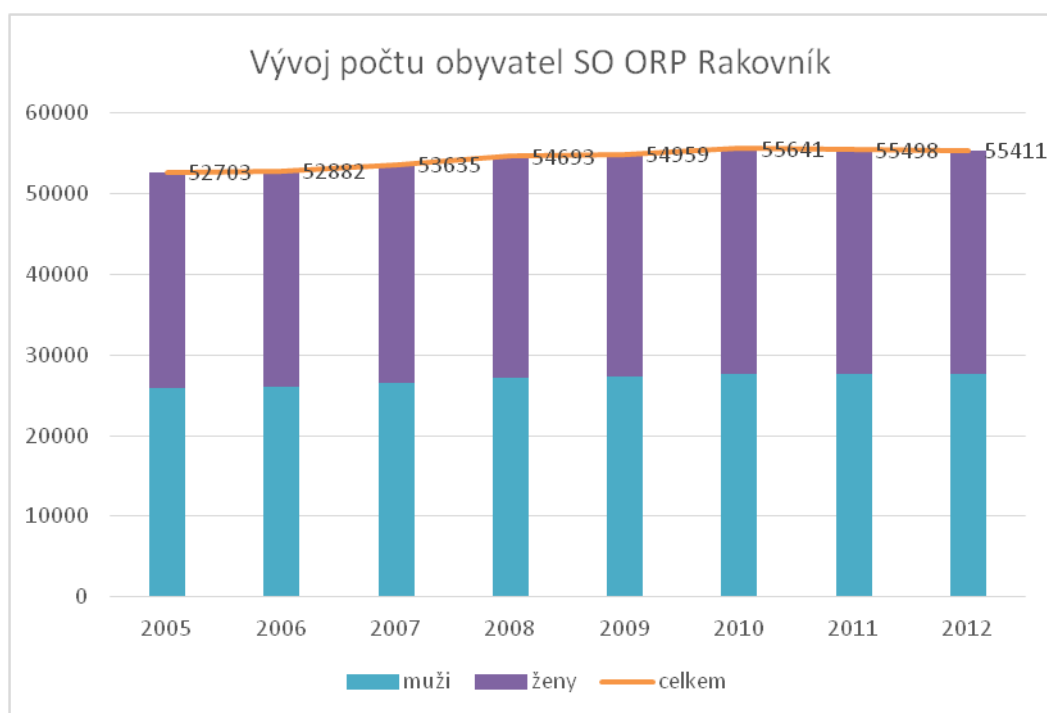
omezení počtu dětí na rodinu a stěhování produktivního obyvatelstva mimo region. Naopak úmrtnosti na 1000 obyvatel v Rakovnickém okrese byla v roce 2012 druhá nejvyšší ze všech území ORP Středočeského kraje. Vyšší úmrtnost byla pouze v Kutné Hoře. Důvodem je vyšší podíl úmrtí způsobených nemocemi oběhové soustavy (139 mužů a 165 žen), nádorovým onemocněním (78 mužů a 52 žen) a nemocemi dýchací soustavy (26 mužů a 17 žen).

Graf 1 Celkový počet obyvatel správního obvodu v letech 2005 až 2012

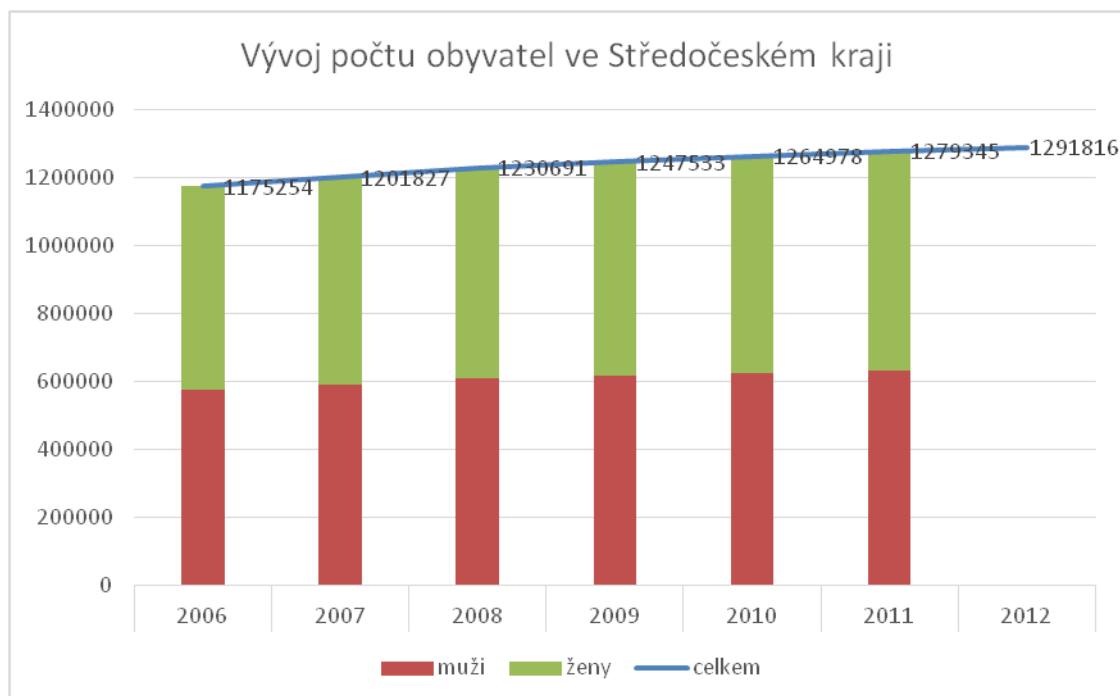
Zdroj: Viz. Předchozí tabulka

Graf 2 Vývoj počtu obyvatel správního obvodu v letech 2005 až 2012

Zdroj: ČSÚ

Graf 3 Vývoj počtu obyvatel ve Středočeském kraji v letech 2005 až 2012

Zdroj: ČSÚ

Počet obyvatel na území ORP Rakovník byl do roku 2010 na vzestupu. Tohoto roku dosáhl svého vrcholu a následně pozvolna klesá. V Rakovnickém regionu se zvyšuje počet osob starších 65

let a také index stáří obyvatel. Tato dvě fakta korespondují s celorepublikovým vývojem obyvatel. V roce 2012 je poprvé celkový přírůstek na 1000 obyvatel v záporném čísle. Je to výsledek celkově nižšího přirozeného přírůstku obyvatelstva (navzdory vyšší porodnosti) a také zápornou migrací, tedy odlivu občanů mimo region. Přirozený přírůstek je stále záporný a koliduje kolem nulové hodnoty, kromě roků 2008 a 2010, kdy díky vyšší porodnosti v porovnání s úmrtností dosáhl na kladnou hodnotu 0,5 respektive 0,2 na 1000 obyvatel. Kladné hodnoty celkového přírůstku na obyvatele jsou zapříčiněny stěhováním obyvatelstva do regionu. Především jde o stěhování mezi regiony ČR, zahraniční migrace má klesající tendenci. Vývoj migrace obyvatel okresu Rakovník je nejnižší v porovnání s ostatními územími ORP Středočeského kraje. Nicméně vývoj v regionu koresponduje s vývojem ve Středočeském kraji a kopíruje rekordní výsledky roku 2008.

B. Občanská a technická vybavenost obcí správního obvodu

Tab. č. 6 Stručná charakteristika školství v území ORP

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Počet obcí s MŠ	47	44 %	Čistá, Hořesedly, Hředle, Chrástany, Jesenice (2), Kněževy, Kolečovice, Kounov, Krupá, Krušovice, Křivoklát, Lišany, Lubná, Lužná, Městečko, Mšec, Mutějovice, Nesuchyně, Nové Strašecí (4), Olešná, Oráčov, Panoší Újezd, Pavlíkov, Rakovník (8), Roztoky, Ruda (2), Rynholec, Řevničov, Senomaty, Slabce, Srbeč, Svojetín, Šanov, Všetaty, Zavidov
Počet obcí se ZŠ jen 1. stupeň	10	12 %	Hředle, Chrástany, Kněževy, Krušovice, Lišany, Olešná, Pavlíkov, Roztoky, Senomaty, Zbečno
Počet obcí se ZŠ 1. i 2. stupeň	18	17 %	Čistá, Jesenice (2), Kolečovice, Kounov, Křivoklát, Lubná, Lužná, Mšec, Mutějovice, Nové Strašecí, Rakovník (4), Řevničov, Slabce, Šanov
Počet středních škol:			
- obory gymnázií	2	2 %	<ul style="list-style-type: none"> • Gymnázium J. A. Komenského Nové Strašecí • Gymnázium Zikmunda Wintra Rakovník

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
-obory středních odborných škol a praktických škol	9	5 %	<ul style="list-style-type: none"> • Integrovaná střední škola, Jesenice, Žatecká 1 • Základní škola, Mateřská škola speciální a Praktická škola Jesenice • Střední lesnická škola a Střední odborné učiliště, Křivoklát • Střední odborné učiliště, Nové Strašecí, Sportovní 1135 • Integrovaná střední škola, Rakovník, Na Jirkově 2309 • Masarykova obchodní akademie Rakovník, Pražská 1222 • Střední zemědělská škola, Rakovník, Pražská 1222 • Střední průmyslová škola, Rakovník, Gen. Khollova 2501/II • Střední škola, Základní škola a Mateřská škola Rakovník, příspěvková organizace
-obory středních odborných učilišť a odborných učilišť	4	5 %	<ul style="list-style-type: none"> • Integrovaná střední škola, Jesenice, Žatecká 1 • Střední lesnická škola a Střední odborné učiliště, Křivoklát • Střední odborné učiliště, Nové Strašecí, Sportovní 1135 • Integrovaná střední škola, Rakovník, Na Jirkově 2309
Počet základních uměleckých škol	2	2 %	<ul style="list-style-type: none"> • Základní umělecká škola, Nové Strašecí, Komenského 189 • Základní umělecká škola, Rakovník, Okružní 2331
Počet konzervatoří	0	0 %	-
Počet jazykových škol	0	0 %	-
Počet vyšších odborných škol	0	0 %	-
Počet vysokých škol	0	0 %	-

Zdroj: ČSÚ, sekundární zdroje (výroční zprávy, webové stránky, atd.)

Na území ORP Rakovník se ke školnímu roku 2012/2013 nachází 45 mateřských škol + 2 MŠ pro děti se speciálními potřebami (Jesenice, Rakovník) a 26 základních škol + 2 ZŠ pro žáky se

speciálními potřebami (Jesenice, Rakovník). Území se skládá především z malých obcí do 2000 obyvatel. Nejvíce obcí patří do skupiny s počtem obyvatel do 199. Jsou natolik malé, že se v nich nenachází žádná základní ani mateřská škola. V obcích s 200 až 499 obyvateli, kterých je na území Rakovnícka 24, funguje 10 mateřských škol a pouze jedna základní škola s prvním stupně. Třetí největší počet obcí je s počtem obyvatel od 500 do 999. Zde se nachází celkem 13 základních škol, z nichž 5 škol má pouze první stupeň výuky, a 16 mateřských škol. Každá z 8 obcí s počtem obyvatel od 1000 do 1999 má svou základní i mateřskou školu. Většina základních škol na území Rakovnícka je sloučených s mateřskou školou. Výhodou sloučených škol jsou především finanční úspory. Například sloučená Základní škola a Mateřská škola J. A. Komenského v Novém Strašecí, která patří do skupiny s počtem obyvatel 5000 - 9999, v současnosti zahrnuje 1 základní školu a 4 školy mateřské. V městě Rakovník jsou tři samostatné ZŠ. Gymnázia se na území ORP Rakovník nachází dvě, avšak pouze Gymnázium Zikmunda Wintra Rakovník nabízí variantu osmiletého studia. Základní umělecké školy jsou v regionu zřizovány dvě. Jedná se o Základní uměleckou školu Rakovník a Základní uměleckou školu Nové Strašecí. Od 1.1.2014 působí na našem území ORP svazková škola Základní škola a Mateřská škola Bez hranic, která slučuje MŠ Mšec, MŠ Řevničov, MŠ Srbeč, ZŠ Mšec a ZŠ Řevničov. Od 1.7.2014 zde zahájí svou činnost Lesní mateřská škola s názvem Dětský klubík Mája.

Tab. č. 7 Stručná charakteristika oblasti "kultura a sport" v území ORP

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Veřejná knihovna vč. poboček	77	88 %	Bdín, Branov, Děkov, Hořesedly, Hořovičky, Hracholusky, Hřebečnický (2), Hředle, Hvozď, Chrástany, Čistá, Janov, Jesenice, Kalivody, Karlova Ves, Kněževy, Kolečov, Kolečovice, Kounov, Kozojedy, Krakov, Krakovec, Kroučová, Krupá, Krušovice, Křivoklát, Lašovice, Lišany, Lubná, Lužná (2), Malinová, Městečko, Milostín, Milý, Mšec, Mšecké Žehrovice (2), Mutějovice, Nesuchyně, Nezabudice, Nové Strašecí, Nový Dům, Oráčov, Panoší Újezd, Pavlíkov, Petrovice, Pochvalov, Přerubnice, Příčina, Přílepy, Pšovky, Pustověty, Račice, Rakovník (2), Roztoky, Ruda, Rynholec, Řeřichy, Řevničov, Senec, Senomaty, Skryje, Slabce, Srbeč, Svojetín, Sýkořice, Šanov, Třeboc, Václavy, Velká Buková, Vsesulov, Všetaty, Zavidov, Zbečno
Stálá kina	8	10 %	Jesenice, Křivoklát, Lužná, Mutějovice, Nové Strašecí, Rakovník, Slabce, Všetaty
Divadlo	2	1 %	Rakovník (2)

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Muzeum (včetně poboček a samostatných památníků)	17	18 %	Muzeum T. G. M. Rakovník, Pražská a Vysoká brána Rakovník, Nové Strašecí, Vlastivědné muzeum Jesenice, Památník J. Barranda, Pamětní síň Jaroslava Fraňka Nezabudice, Muzeum Čistecka, Památní síň Oty Pavla Branov, Skanzen Hamouzův statek Zbečno, Železniční muzeum Lužná, Vlastivědné muzeum Hředle, Muzeum lidových krojů Kněževy, Muzeum pivovarství Krušovice, Elektroskanzen Čechův mlýn ve Šlovicích, Muzeum veteránů Pavlíkov, Expozice Kounovské kamenné řady, Muzeum motocyklů Křivoklát
Galerie (vč. poboček a výstavních sání)	8	4 %	Rabasova galerie Rakovník, Galerie Samson - Café Rakovník, Roubenka "Lechnýřovna" Rakovník, Výstavní síň Muzeum T. G. M. Rakovník, Nová síň Pod Vysokou branou Rakovník, Výstavní síň na radnici Rakovník, Výstavní síň Jiřího Anderleho Pavlíkov, Výstavní síň Křivoklát - Budy
Kulturní zařízení ostatní	69	75 %	Břežany, Čistá (2), Děkov, Drahouš, Hořesedly, Hracholusky, Hřebečnky, Hředle, Chrástany, Janov, Jesenice, Kalivody, Karlova Ves, Kněževy, Kolečov, Kolečovice, Kounov, Krakov, Krakovec, Krty, Krupá, Krušovice, Křivoklát, Lašovice, Lišany, Lubná, Lužná, Malinová, Městečko, Milostín, Milý, Mšec, Mutějovice, Nesuchyně, Nové Strašecí, Olešná, Oráčov, Panoší Újezd, Pavlíkov (2), Pochvalov, Přerubnice, Přílepy, Pšovky, Pustověty, Rakovník (6), Rostoky, Ruda, Řevničov, Senomaty, Skryje, Slabce, Smilovice, Sýkořice, Šanov, Šípy, Třeboc, Třtice, Václavy, Velká Buková, Velká Chmelištná, Všesulov, Všetaty
Středisko pro volný čas dětí a mládeže	6	6 %	Jesenice, Křivoklát, Mšec, Nové Strašecí, Rakovník (2)
Koupaliště a bazény	3	3 %	Jesenice, Karlova Ves, Rakovník

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
-z toho kryté	2	2 %	Jesenice, Rakovník
Hřiště (s provozovatelem nebo správcem)	80	83 %	Branov (2), Břežany, Čistá, Hořesedly, Hořovičky, Hracholusky, Hřebečnický, Hředle, Hvozď, Chrášťany, Janov, Jesenice (2), Karlova Ves, Kněževy, Kolečovice, Kounov, Kozojedy, Krakovec, Kroučová, Krupá, Krušovice, Křivoklát, Lašovice, Lišany, Lubná, Lužná (2), Malinová, Městečko, Milostín, Mšec, Mšecké Žehrovice, Mutějovice, Nesuchyně, Nezabudice (2), Nové Strašecí (2), Olešná, Oráčov, Panoší Újezd, Pavlíkov, Petrovice, Pochvalov, Příčina, Přílepy, Pšovky, Pustověty, Račice, Rakovník (4), Rostoky, Ruda, Rynholec, Řevničov (3), Senomaty, Skryje, Slabce, Smilovice, Srbeč, Svojetín, Sýkořice (2), Šanov, Šípy, Švihov, Třeboc, Třtice, Velká Buková, Všesulov, Všetaty, Zavidov, Zbečno
Tělocvičny (včetně školních)	40	43 %	Branov, Čistá, Hředle, Chrášťany, Jesenice, Kněževy, Kolečovice, Kounov, Krupá, Krušovice, Křivoklát (2), Lišany, Lubná, Lužná, Městečko, Milostín, Mšec, Mšecké Žehrovice, Mutějovice, Nesuchyně, Nové Strašecí (3), Olešná, Panoší Újezd, Pavlíkov, Rakovník (3), Rostoky, Ruda, Rynholec, Řevničov, Senec, Senomaty, Srbeč, Šanov, Šípy, Všetaty, Zbečno
Zimní stadiony kryté i otevřené	2	2 %	Nové Strašecí, Rakovník
Ostatní zařízení pro tělovýchovu (s provozovatelem nebo správcem)	24	27 %	Drahouš, Janov, Jesenice, Kounov, Krupá, Křivoklát, Lišany, Lužná (2), Mutějovice, Nové Strašecí, Pavlíkov, Pochvalov, Pšovky, Pustověty, Rakovník (2), Řevničov, Senomaty, Skryje, Slabce, Smilovice, Šanov, Velká Chmelištná

Zdroj: ČSÚ, sekundární zdroje (výroční zprávy, webové stránky, atd.)

Nejfrekventovanějším kulturním zařízením jsou v regionu obecní a městské knihovny. Jsou ve více jak devadesáti procentech obcí. Bohužel vývoj informačních technologií a rozšíření internetu tomuto kulturnímu počínu příliš nesvědčí, proto především v obcích blízkých městům od provozování knihovny upouští, případně omezují provozní dobu. V lepším případě rozšiřují služby o veřejný internet, informační centrum a kopírovací služby, čímž uspokojují potřeby místního obyvatelstva i návštěvníků. Velmi zajímavý se jeví projekt sousedských knihovniček městyse Senomaty. Obecní knihovničky (poličky, domečky) se vyskytují na veřejných místech a jejich obsah si může každý občan či návštěvník libovolně vypůjčit. Obec tak zatraktivní veřejné prostory a prostranství a zároveň řeší nedostatek skladovacích prostor pro nově darované či zakoupené knihy. Divadla jsou k dispozici pouze v obci s rozšířenou působností, ve městě Rakovník. Nabízí "velkou" divadelní scénu a také malé dětské divadélko, využívané převážně k loutkové scéně, případně besídkám. ČSÚ uvádí, že se v regionu nachází 8 stálých kin. Tato informace neodpovídá reálné situaci. Většina malých obecních kin byla zrušena, neboť zastaralá technika již nevyhovuje novým technologiím a nákladovost provozování kinosálů nebo venkovních kin je nad možnosti obcí. Bohužel ani města Nové Strašecí a Jesenice neudržela v provozu kina, která byla/jsou součástí obecního majetku. Jediný kinosál ve stálém provozu je v Rakovníku, stejně tak i venkovní letní kino. Naopak muzea a muzejní expozice zaznamenaly především v posledním desetiletí velký rozmach. Každá oblast nebo mikroregion se pyšní zajímavostmi pro ně typickými, proto se vyskytla příležitost pro rozvoj obecních i soukromých muzeí. Příkladem je muzeum pivovarnictví, železniční muzeum nebo kamenné řady. Muzejní prostory větších muzeí, především ve městech, mají kromě stálých expozic také krátkodobé výstavy a expozice, poskytují například průvodcovské služby, provozují informační centrum nebo odbornou knihovnu. Všechna muzea pak pořádají kupříkladu vzdělávací akce, besedy nebo kulturní akce. Galerie, výstavní síně jsou zastoupeny pouze ve městě Rakovník a městyse Křivoklát, kde je součástí Informační vzdělávací středisko Budy, které se zaměřuje na tematiku spojenou s ochranou přírody a přírodou všeobecně.

Mezi střediska pro volný čas dětí a mládeže řadíme všechny domy dětí a mládeže a všechny samostatné stanice zájmových činností. Na území regionu ORP Rakovník jich je pouze 7 a z toho dvě jsou ve městě Rakovník. Zmíněné zařízení v obci Smilovice se nepodařilo nalézt a informaci tak potvrdit. Za ostatní kulturní zařízení jsou považovány kulturní domy, osvětové domy a sály, kulturní střediska atd. Pokryto je území 83 % obcí. Je to především pozůstatek budování KD v každé sebemenší obci, přičemž postačující byly a jsou sály místních pohostinství nebo sokoloven. Pro mnoho obcí, především těch malých, představuje údržba takového zařízení velkou finanční zátěž.

Výsledné údaje o zařízeních v oblasti sportu ukazují na vysoké procento zabezpečení sportovního vyžití především pro děti a mládež. Sportovní a dětská hřiště jsou na území 96 % všech obcí, možnost sportovat i v zimním období mají děti či mládež ze 40 obcí (48 %), které mají na svém území zastřešenou tělocvičnu dostupnou pro veřejnost nebo pouze pro školní účely. Ve 24 obcích jsou ostatní zařízení pro tělovýchovu jako například: dráhy otevřené i kryté, sportovní haly (tělocvičné sály), kryté jízdárny, ledové plochy přírodní i umělé, herny, střelnice, a zařízení pro neorganizovanou tělesnou výchovu (areály zdraví a běžecké stezky). Otevřené stadiony jsou na území devíti obcí, kryté se však na území Rakovnicka nenalézají. Údaje o zimních stadionech jsou zastaralé, město Nové Strašecí již krytý zimní stadion neprovozuje. Pro venkovní koupání je možné využít nekrytých přírodních i umělých koupališť či bazénů ve 4 obcích. Zdroj sice uvádí krytý bazén ve městě Jesenice, ale tento bazén není již několik let v provozu, nicméně se v obci nalézá.

Tab. č. 8 Stručná charakteristika "zdravotnictví" veřejného i soukromého charakteru v území

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Ambulantní zařízení	1	1 %	Oráčov
Detašované pracoviště ambulantního zařízení	2	1 %	Rakovník (2)
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro dospělé	29	23 %	Čistá, Děkov, Hořesedly, Hořovičky, Jesenice, Kněževes, Kolečovice, Krušovice, Křivoklát, Lubná, Lužná, Mšec, Nové Strašecí (2), Pavlíkov, Petrovice, Rakovník (10), Řevničov, Slabce
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro děti a dorost	24	19 %	Čistá, Hořovičky, Jesenice, Kněževes (2), Kounov, Křivoklát, Lubná (2), Lužná, Mšec, Mutějovice, Nové Strašecí, Petrovice (2), Rakovník (6), Řevničov, Slabce, Svojetín
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře - stomatologa	31	13 %	Čistá, Jesenice, Kněževes, Kolečovice, Křivoklát, Lubná, Lužná, Mšec, Nové Strašecí (3), Rakovník (19), Slabce
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře - gynekologa	10	7 %	Jesenice, Křivoklát, Lužná, Nové Strašecí, Rakovník (5), Slabce
Zařízení lékárenské péče	13	6 %	Jesenice, Křivoklát, Nové Strašecí (2), Rakovník (8), Řevničov
Nemocnice	1	1 %	Rakovník
Odborné léčebné ústavy	0	0 %	-
Léčebna pro dlouhodobě nemocné	0	0 %	-
Ostatní lůžková zařízení	3	2 %	Oráčov, Rakovník (2)

Zdroj: ČSÚ

V oblasti zdravotnictví je v Rakovnickém okrese nejvýznamnějším objektem nemocnice PRIVAMED Healthia s.r.o., Masarykova nemocnice v Rakovníku. Nemocnice poskytuje ambulantní a lůžkovou péči.

Seznam oddělení nemocnice:

- Interní oddělení
- Chirurgické oddělení
- Gynekologicko-porodnické oddělení
- Centrální operační sály
- Anesteziologicko resuscitační oddělení (ARO)
- Radiodiagnostické oddělení (RDG)
- Rehabilitační oddělení
- Oddělení klinických laboratoří
- Patologie

- Léčebna dlouhodobě nemocných (LDN)

Dalším významným objektem je PRIVAMED Healthia s.r.o., Poliklinika Nové Strašecí, která však poskytuje pouze péči ambulantní. Síť praktických lékařů je rozšířena tím, že někteří lékaři mají samostatné ordinace ve více obcích Rakovnického regionu. Ostatní samostatná zařízení nebo detašované pracoviště ostatního samostatného zařízení - Hořovičky, Mšec, Nové Strašecí (2), Rakovník (10); Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště samostatné ordinace) lékaře specialisty - Nové Strašecí (4), Rakovník (24), Řevničov; Středisko záchranné služby a rychlá zdravotnická pomoc - Nové Strašecí, Rakovník, Roztoky; Detašované pracoviště střediska záchranné služby a rychlé zdravotnické pomoci - Rakovník; Transfuzní stanice - Rakovník .

Na sledovaném území ORP Rakovník zcela chybí nebo nejsou dostatečně zastoupeny následující služby: alternativní výuka v předškolním a základním vzdělávání, nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, modernější koupaliště či bazén, baseballové hřiště pro již fungující baseballový klub, multifunkční hřiště nejen pro potřeby škol a školských zařízení.

C. Ekonomická situace území, struktura ekonomiky území a trh práce

Tab. č. 9 Ekonomická aktivita obyvatel území ORP

		Celkem	muži	ženy	
Ekonomicky aktivní celkem		26 089	14 433	11 656	
v tom:	zaměstnaní	23 584	13 166	10 418	
	z toho podle postavení v zaměstnání	zaměstnanci	18 508	9 809	8 699
		zaměstnavatelé	738	545	193
		pracující na vlastní účet	3 080	2 239	841
	ze zaměstnaných	pracující důchodci	1 236	633	603
		ženy na mateřské dovolené	517	0	517
nezaměstnaní		2 505	1 267	1 238	
Ekonomicky neaktivní celkem		25 824	11 180	14 644	
z toho	nepracující důchodci	13 278	5 271	8 007	
	žáci, studenti, učni	7 289	3 642	3 647	
Osoby s nezjištěnou ekonomickou aktivitou		3 080	1 864	1 216	

Zdroj: ČSÚ

Ekonomicky aktivní obyvatelstvo je tvořeno z 55 % ženami a ze 45 % muži, výsledky odpovídají demografickému rozdělení obyvatelstva v regionu. Muži jsou zaměstnaní z 91 % a ženy z 89 %. Zde se projevuje genderový efekt v zaměstnanosti, ženy mají obtížnější pozici v pracovním uplatnění v období raného rodičovství, ale také v předdůchodovém věku. Ve výsledných číslech se počet nezaměstnaných žen oproti mužům neliší, v poměru však ano. Muži pracující na vlastní účet (podnikající) 2,6 krát převyšují počet žen podnikatelek. Tento trend je znát plošně po celém území ČR, v roce 2012 agentura ČEKIA uveřejnila výsledky rozdělení podnikajících fyzických i právnických osob podle věku a pohlaví a z téměř půl milionu podnikatelů (479 868) bylo 85,3 % mužů a 14,6 % žen. Čísla v tabulce také ukazují, že muži v okrese Rakovník na "mateřskou dovolenou" nenastupují. Poměr obyvatelstva podle ekonomické aktivity či neaktivity je téměř roven jedné, neblaze se zde projevuje stárnutí obyvatelstva k nižšímu počtu narodivších se. Ačkoliv doposud doznívá boom Husákových dětí a jejich potomků, stav dětí/žáků a studentů pokrývá pouze polovinu stárnoucího neaktivního obyvatelstva. Tento trend má podle demografického průzkumu setrvalou tendenci. Osoby s nezjištěnou ekonomickou aktivitou jsou osoby 15leté a starší nebo osoby s nezjištěným

věkem, které nepatří do kategorie pracovních sil, tj. mezi zaměstnané a nezaměstnané ani do kategorie ekonomicky neaktivních osob. Ukazatel je výstupem ze zpracování sčítání lidu, domů a bytů.

Tab. č. 10 Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání

Vyjíždějící do zaměstnání a škol			Celkem
Vyjíždějící celkem			15 523
v tom	vyjíždějící do zaměstnání		11 325
	v tom	v rámci obce	3 005
		do jiné obce okresu	4 279
		do jiného okresu kraje	1 617
		do jiného kraje	2 347
		do zahraničí	77
	vyjíždějící do škol		4 198
	v tom	v rámci obce	1 109
mimo obec		3 089	

Zdroj: ČSÚ - sčítání lidu 2011

Vyjíždka za zaměstnáním a do škol je nedílnou součástí života na Rakovnicku. Pokud jde o dojíždku do zaměstnání, 48 % ekonomicky aktivního zaměstnaného obyvatelstva za svojí práci dojíždí. Téměř 38 % dojíždí v rámci okresu, tedy do spádových měst a obcí, které nabízí více možností pro pracovní uplatnění (především město Rakovník, Nové Strašecí, Jesenice, Krušovice). Dojíždkou v rámci obce je postiženo 3005 obyvatel a jde o krátkou dojezdovou vzdálenost především ve městech nebo městských/obecních částech. Do jiného okresu nebo kraje, zde je převážně zastoupeno Kladno, Praha a Plzeň, dojíždí 3964 obyvatel, tj. 16,8 %. Pouhý zlomek procenta (77 obyvatel) dojíždí do zaměstnání mimo hranice ČR, známy jsou destinace Slovensko, Rakousko, Německo, případně státy Beneluxu.

Díky snižování počtu venkovských škol s druhým stupněm a především s ohledem na umístění středních škol a učilišť ve spádových obcích, musí 57 % žáků a studentů do školy dojíždět. Ale "jen" 42 % z nich dojíždí do jiné obce/města. Bohužel ukazatele již nevidují, zda jde o obec v rámci regionu či nikoliv. Lze totiž předpokládat, že studenti středních škol a učilišť navštěvují školy i mimo sledované území, velmi frekventované jsou školy ve městech Praha, Kladno, Beroun, Plzeň, Hradec Králové.

Tab. č. 11 Charakteristika domácností

Hospodařící domácnosti podle typu			Hospodařící domácnosti	
Hospodařící domácnosti celkem			22 317	
v tom:	tvořené 1 rodinou		13 952	
	v tom	úplné	bez závislých dětí	6 708
			se závislými dětmi	4 422
		neúplné	bez závislých dětí	1 430
			se závislými dětmi	1 392
	tvořené 2 a více rodinami		500	
	domácnosti jednotlivců		6 901	
	vícečlenné nerodinné domácnosti		964	

Zdroj: ČSÚ - sčítání lidu 2011

Na správním území obce s rozšířenou působností Rakovník se nachází 83 obcí, respektive 142 včetně jejich obecních částí. Jejich obyvatelé (53.580 k 1. 1. 2014.) jsou tvořeni 22.317 domácnostmi. Průměrně tak připadá na každou domácnost 2,4 osoby. Obyvatelé regionu netvoří průměrně ani základní rodinu - dvě dospělé osoby a dítě. Navzdory tomu je v bývalém okrese 13.952 domácností tvořených rodinou a 500 domácností tvořených více rodinami, tedy vícegenerační nebo sdružené domácnosti. Úplné rodiny bez dětí jsou páry, které již vychovaly své děti nebo naopak se připravují na rodičovství, případně bezdětné páry, ty zahrnují 30 % všech domácností, a vyrovnají se téměř domácnostem jedinců (30,9 %). Děti vyžadující péči mají ve své domácnosti jak úplné rodiny, tak neúplné rodiny (většinou tvořeny jedním rodičem a dětmi - převažují matky). Celkem je na území Rakovnícka 5814 domácností se závislými dětmi, tj. pouhých 26 %. Vše ukazuje na predikci demografického vývoje s udržitelnou nízkou nebo i klesající tendencí počtu nově narozených.

Tab. č. 12 Charakteristika nezaměstnanosti v území ORP

Nezaměstnanost	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Evidovaní uchazeči o zaměstnání	2245	2104	2082	1857	1525	1629	2573	2739	2616	2925
z toho (%):	20,71	19,87	21,23	24,82	25,70	22,47	17,92	16,10	17,24	-
občané se zdravotním postižením	465	418	442	461	392	366	461	441	451	-
z toho (%):	10,42	6,89	7,93	7,43	7,08	6,94	7,93	7,30	6,69	-
absolventi	234	145	165	138	108	113	204	200	175	-
z toho (%):	30,51	28,52	29,11	31,02	23,54	15,72	13,80	26,29	33,83	-
osoby s délkou evidence nad 12 měsíců	685	600	606	576	359	256	355	720	885	-
Volná pracovní místa	238	168	257	550	765	593	181	86	92	147
Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo	9,4	12,5	8,1	3,4	2	2,7	14,2	31,8	28,4	19,9
Míra nezaměstnanosti (%) za ORP	8,53	7,99	7,54	6,61	5,5	6,01	9,65	10,26	9,73	9,4

Zdroj: ČSÚ

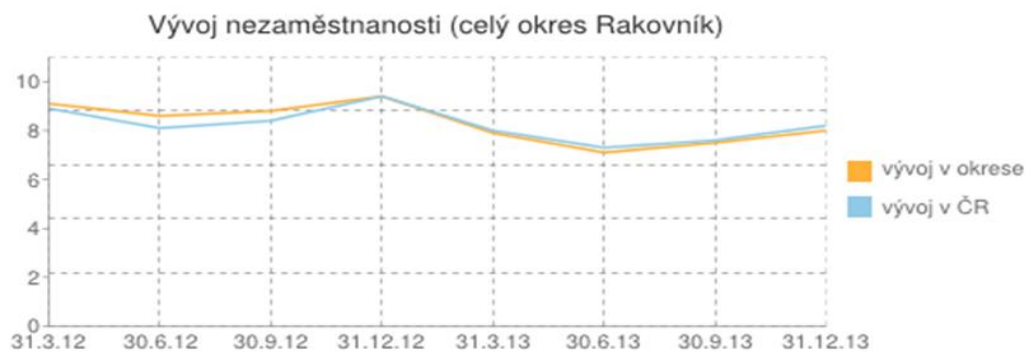
Dle SMO data za rok 2012 nejsou zjistitelná z důvodu měnící se metodiky. Některá data za rok 2012 jsou však zveřejněna ve statistické ročence trhu práce ČR 2012

- 1. kvartál 2012: 9,10 % (2 797 osob)
- 2. kvartál 2012: 8,60 % (2 621 osob)
- 3. kvartál 2012: 8,80 % (2 672 osob)
- 4. kvartál 2012: 9,40 % (2 925 osob)

2013

- 1. kvartál 2013: 7,90 % (3 067 osob)
- 2. kvartál 2013: 7,10 % (2 774 osob)
- 3. kvartál 2013: 7,50 % (2 901 osob)
- 4. kvartál 2013: 8,00 % (3 057 osob)

Graf 4 Vývoj nezaměstnanosti okresu Rakovník v porovnání s vývojem v ČR

Zdroj: MPSV

Vývoj nezaměstnanosti v okrese Rakovník dle údajů MPSV je pod hranicí nezaměstnanosti v celé ČR. Její vývoj je znázorněn na uvedeném grafu. V roce 2012 byl stav nezaměstnanosti nad celorepublikovými čísly. První čtvrtletí roku 2013 kopíruje vývoj ČR a poté se křivka láme a mění se stav na úroveň pod celorepubliková čísla.

Vývoj posledního sledovaného období tj. rok 2013 jasně ukazuje na rostoucí hodnoty nezaměstnanosti až na 8 %. Tento stav bude opět snížen ve druhém čtvrtletí s nástupem sezónních prací (zemědělství, stavebnictví, jiné řemeslné a dělnické práce). S nárůstem se naopak počítá se začátkem 3. kvartálu z důvodu registrace čerstvých absolventů středních škol na příslušný ÚP. Celkové údaje o evidovaných uchazečích mají od roku 2003 do roku 2007 (respektive 2008) klesající tendenci. Velmi neblaze se na zvýšení nezaměstnanosti v regionu projevilo uzavírání výrobních podniků keramických závodů RAKO a celkově dopad světové hospodářské krize. Vzhledem k tomu, že více jak polovina ekonomicky aktivního obyvatelstva regionu je zaměstnána u firem nad 25 zaměstnanců, tedy větších výrobních podniků a podniků služeb, na nichž se projevila hospodářská krize zejména v zahraničním obchodě, byly dopady hromadných propouštění velmi výrazné. Například společnost Lasselsberger celkově propustila v letech 2008 a 2009 téměř 400 zaměstnanců a zavřela dva výrobní podniky. I další významní zaměstnavatelé v území snižovali své počty, nešlo sice o hromadné snižování, v součtu šlo ale o několik set osob. Situaci na trhu práce částečně zachránilo nabírání zaměstnanců do pivovaru Krušovice, který během roku 2009 zvýšil počet zaměstnanců více než dvojnásobně z 307 na 703. Ne všichni noví zaměstnanci jsou však obyvateli okresu Rakovník.

Po roce 2009 a projevu hospodářské krize se projevuje další fenomén a to délka nezaměstnanosti, nebo lépe délka registrace nezaměstnané osoby na příslušném úřadu. Počet dlouhodobě nezaměstnaných vzrostl až dvojnásobně oproti letům 2006, 2007 a 2008. Hodnota se přehoupala i přes historická maxima let předchozích a dlouhodobě se drží nad hodnotou 700 až 800 osob. Je všeobecně známo, že dlouhodobá strukturální nebo cyklická nezaměstnanost je projevem nerovnováhy mezi nabídkou a poptávkou na trhu práce a pracovních sil. Bohužel při takovémto hromadném propouštění v jednom odvětví se zaměstnanci vyznačují stejnou/podobnou úrovní kvalifikace a zaměřením, určitým věkem, dovednostmi, zkušenostmi či pohlavím. Proto je pro tuto téměř jednolitou skupinu pak velmi obtížné hledat uplatnění v jiném oboru, neboť zaměstnavatelé hledají osoby s jinou kvalifikací. Tento stav se zjevně projevuje i na Rakovnicku, nejvíce nezaměstnaných osob má dokončené střední odborné vzdělání - vyučení, méně je osob se základním vzděláním a o polovinu méně než vyučených je osob s dokončeným středním vzděláním s maturitou.

Tab. č. 13 Charakteristika trhu práce v území ORP

Ekonomické subjekty se sídlem na území ORP	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ekonomické subjekty celkem ¹	11 078	11049	11172	11208	11373	11782	11906	12233	12592	12698
fyzické osoby	9136	9068	9111	9084	9142	9283	9083	9186	9409	9463
z toho zemědělství podnikatelé	631	621	651	572	576	572	273	277	276	283
vyjádření v %	7 %	7 %	7 %	6 %	6 %	6 %	3 %	3 %	3 %	3 %
právnícké osoby	1942	1981	2061	2124	2231	2499	2823	3047	3183	3 235
z toho obchodní společnosti	623	651	680	713	763	811	844	865	880	882
vyjádření v %	32 %	33 %	33 %	34 %	34 %	32 %	30 %	28 %	28 %	27 %
Podíl ekonomických subjektů podle vybraných odvětví ek. činnosti (%)										
zemědělství, lesnictví a rybnářství	8,7 %	8,7 %	9,2 %	8,5 %	8,6 %	8,4 %	6,4 %	6,6 %	7,0 %	7,2 %
průmysl celkem	13,2 %	13,1 %	13,1 %	12,9 %	12,5 %	12,1 %	11,9 %	11,7 %	11,8 %	11,7 %
stavebnictví	11,0 %	11,3 %	11,5 %	11,9 %	12,0 %	12,0 %	12,3 %	12,3 %	12,1 %	12,0 %
obchod, ubytování, stravování a pohostinství	34,3 %	33,2 %	32,7 %	32,5 %	32,3 %	31,8 %	32,1 %	31,9 %	30,9 %	30,5 %

Zdroj: ČSÚ

Výsledky hodnot uvedeného grafu z ČSÚ jsou zavádějící. Důvodem je změna v metodice evidovaných ekonomických subjektů, kdy do roku 2008 se uvádějí počty fyzických osob - zemědělských podnikatelů včetně samostatně hospodařících rolníků nezapsaných v obchodním rejstříku, po roce 2008 již nikoliv.

Na sledovaném území je významnou spádovou oblastí město Rakovník, kde sídlí několik velkých firem specializujících se na výrobu spotřebního zboží, nebo automobilových komponentů. Dalšími spádovými oblastmi jsou město Nové Strašecí, obec Krušovice, město Jesenice i další bývalé střediskové obce s menšími zemědělskými či jinými výrobními společnostmi.

Snadný přístup k pracovním místům v Praze může být i důvodem, proč zde přednost před podnikáním dostane zaměstnání i s nutností každodenního dojíždění. V minulosti se Rakovnicko muselo vypořádat s velkým omezením tradičního podniku pro výrobu keramiky. V současné době nejsou výrobní areály na periferii z velké části nijak využité. Velké firmy v regionu poskytují velký počet pracovních míst. Mezi významné a tradiční podniky se řadí dva největší pivovary v okrese Rakovník - Rakovnický Bakalář a pivovar Krušovice.

Podnikání v zemědělství provází snižování počtu trvalých pracovních míst, jelikož se pořizuje nová a výkonnější technika, která dokáže lidskou sílu mnohdy nahradit. Na sezónní práci zemědělské firmy najímají levné pracovní síly i ze zahraničí (Slovensko, Ukrajina, Rumunsko). V obcích převažují drobní podnikatelé provozující klasická a lokálně žádaná řemesla. Po postupném poklesu počtu drobných podnikatelů začínají podnikatelé v některých obcích naopak přibývat. Ve většině obcí fungují základní služby, jako jsou obchody a stravovací zařízení. V závislosti na velikosti obce většinou roste

¹ Podle Registru ekonomických subjektů

i spektrum dalších služeb. V posledních letech objevilo potenciál regionu několik nových podnikatelů věnujících se výrobě místních produktů. Tyto velice specifické oblasti podnikání jsou úzce spjaty s turistikou, jelikož zaručují návštěvníkům zažít něco nového a získat tak bohatší a pozitivnější povědomí o regionu. Místním obyvatelům je nabídnut produkt vyrobený v jejich rodném kraji a dost často s výrobcem navazují přátelské vztahy. Potenciál v podnikání s místními produkty je zde velký a stále málo využitý. Obce se ve větší míře k novým nápadům stavějí otevřeně a místní produkty by podpořily.

D. Doprava

Silniční doprava

Region Rakovník má rozvinutou silniční síť. Na území se nachází silnice I., II. i III. třídy, které se prolínají a v městě Rakovník tvoří dopravní uzel ve spojení s okolními obcemi. Silniční doprava v regionu je velmi ovlivněna blízkostí hlavního města Prahy, se kterým však hraničně nesousedí. Hlavní dopravní spojkou mezi regionem Rakovník a Prahou je silnice I/6 neboli R 6, ve směru Praha - Karlovy Vary - Cheb - Německo, která prochází ve směru od východu na západ severní částí území ORP. Vzdálenost nájezdu na tuto silnici od města Rakovník je přibližně 10 km.

Tab. č. 14 Délka silnic a dálnic podle SO ORP k 31. 12. 2012

Kraj, SO ORP	Délka silnic a dálnic	v tom				
		dálnice	silnice I. třídy	z toho rychlostní silnice	silnice II. třídy	silnice III. třídy
Středočeský kraj	9 642	194	821	152	2 378	6 248
Benešov	1 210	48	52	-	346	764
Beroun	696	35	-	-	153	508
Kladno	801	-	100	33	169	532
Kolín	757	10	73	-	133	542
Kutná Hora	893	-	56	-	224	613
Mělník	618	17	73	-	146	382
Mladá Boleslav	920	-	121	51	221	577
Nymburk	745	34	66	-	199	446
Praha-východ	815	42	52	14	185	536
Praha-západ	585	8	43	31	152	383
Příbram	956	-	127	19	252	577
Rakovník	647	-	59	3	198	390

Zdroj: ČSÚ

Hlavní silniční tahy II. a III. třídy jsou následující:

1. Severně vede silnice II/229 směr Lišany
2. Severovýchodně vede silnice II/237 směr Nové Strašecí
3. Severozápadně vede silnice II/227 směr Kněžves
4. Západně silnice II/228 směr Jesenice
5. Jihozápadně silnice II/229 směr Čistá
6. Jihovýchodně silnice II/227 směr Křivoklát
7. Silnice III/22912 směr Krakovec;

8. Silnice III/22913 směr Chrášťany

Dlouhodobým záměrem je realizace obchvatu města Rakovník, který by odklonil tranzitní dopravu od města. Plán obchvatu je rozdělen na tři části, z toho je již část B 2 zrealizována. Další dva úseky jsou závislé na vyjasnění vlastnických vztahů a finančních prostředcích.

Obr. 4 Vývoj nezaměstnanosti okresu Rakovník v porovnání s vývojem v ČR

Zdroj: Rakovník, obchvat 1 – Oznámení záměru podle § 6 zákona 100/2001 Sb. O posuzování vlivů na životní prostředí v rozsahu přílohy č. 3

Dostavba R6

Tato dopravní tepna je součástí mezinárodní silniční sítě TEN-T a je po ní veden mezinárodní evropský tah SRN – Pomezí nad Ohří – Cheb – Karlovy Vary – Praha s označením E 48 a v úseku Cheb – Karlovy Vary po ní navíc peážuje další evropský tah SRN – Vojtanov – Plzeň – České Budějovice – Třeboň – Halámky – Rakousko s označením E 49. Silnice I/6 přivádí mezinárodní automobilovou dopravu směřující do Spolkové republiky Německo na hraniční přechod Pomezí nad Ohří a prostřednictvím návazných úseků silnic I/21, I/25 a I/64 i k dalším významným hraničním přechodům ve Vojtanově, na Božím Daru a v Aši.

Trasa silnice I/6 je v současné době vedena průtahy řady obcí, kde negativně působí jednak na kvalitu životního prostředí, jednak na bezpečnost silničního a pěšího provozu. Vzhledem k tomu, že ani technický stav, směrové a výškové řešení trasy neodpovídá zvyšujícím se nárokům na přepravní vztahy vyvolané rostoucím dopravním zatížením, zejména těžkou kamionovou dopravou, bylo rozhodnuto o postupné přestavbě stávající silnice I/6 na kapacitní čtyř pruhovou směrově dělenou rychlostní silnici. Zdroj: Web ŘSD komunikace R6, celkem zbývá dostavět 82 km, v současnosti se obnovila stavba v úseku Bošov - Lubenec, která byla zastavena v roce 2010. Podle předběžného plánu stávající vlády, která výstavbu R6 zařadila mezi dopravní priority, by měla výstavba od Nového Strašecí do Řevničova začít v roce 2016. Dostavbu rychlostní silnice podpořilo několik stovek občanů obcí podél komunikace a přilehlých obcí a měst prostřednictvím podpisu na petici. Starostové dotčených obcí se také obrátili na prezidenta Zemana a v otevřeném dopise ho žádali o pomoc při přípravě a vybudování zmíněné silnice. Pro účely dostavby R6 se pravidelně setkávají starostové dotčených obcí spolu se zástupci ŘSD, třech dotčených krajů, Pozemkového úřadu. Poslední schůzky se konaly právě na území obcí ORP Rakovník - Krupá a Hořesedly.

Železniční doprava

Po celém regionu vede poměrně hustá železniční síť, přičemž město Rakovník je železniční spojkou do několika směrů. Po železničních tratích, které jsou pouze jednokolejné, jezdí osobní vlaky, spěšné vlaky a rychlíky. Dopravu na všech tratích zajišťují České dráhy, a.s. Na území města Rakovník se nachází tři vlakové zastávky: Rakovník, Rakovník zastávka a Rakovník západ. Osobní vlaky a rychlíky jsou z Rakovníka vypravovány do Berouna, Prahy, Mostu, Bečova nad Teplou. Do Kralovic u Rakovníka jezdí pouze jeden vlakový spoj za den, což je velmi nedostačující. České dráhy navíc usilují o zrušení jeho přípoje ve směru Kralovice u Rakovníka – Čistá, proti čemuž bojují starostové obcí na této trase. Z Lužné u Rakovníka je vypravován přímý vlakový spoj do Chomutova. Velkým problémem vlakové dopravy jsou zastaralé železniční zastávky a nádraží ve většině obcí a neustálé snižování počtu vlakových spojů.

Autobusová doprava

Autobusová doprava je rozdělena na místní, regionální a dálkovou. Místní autobusová hromadná doprava je začleněna do Středočeské integrované dopravy (SID) a poskytuje ji pouze společnost Anexia s.r.o. Je zajišťována třemi autobusovými linkami (310410, 310420, 310430) do obcí Senomaty, Hostokryje, Lubná, Lužná a Lišany. Dopravní spojení těmito linkami je v týdnu dostatečné, o víkendu však nejezdí. Obyvatelé jsou tak odkázáni na jiné autobusové linky či vlakové spojení.

Tab. č. 15 Seznam spojů místní autobusové hromadné dopravy na území ORP Rakovník

Číslo linky	Vedení linky	Počet spojů v týdnu	Počet spojů v sobotu	Počet spojů v neděli	Počet spojů jedoucích jen část trati	Dopravce
310410	Rakovník - Senomaty, Hostokryje	31	0	0	20	Anexia s.r.o.
310420	Rakovník-Lubná	24	0	0	12	Anexia s.r.o.
310430	Lišany – Lužná – Rakovník - Lubná	30	0	0	25	Anexia s.r.o.

Zdroj: IDOS Jízdní řády

Regionální veřejná autobusová doprava je zajišťována společnostmi Anexia s.r.o., CS Trans, Lextrans bus s.r.o., ČSAD Kladno. Nejvíce vytižené jsou spoje z Rakovníka do hlavního města Prahy, které vyjíždí v dopravní špičce v průměru každou čtvrt až půl hodinu.

Tab. č. 16 Seznam spojů regionální veřejné autobusové dopravy

Číslo linky	Vedení linky	Počet spojů v týdnu	Počet spojů v sobotu	Počet spojů v neděli	Počet spojů jedoucích jen část trati	Dopravce
220037	Kladno - Nové Strašecí - Ruda - Rakovník	7	0	0	1	ČSAD Kladno
220038	Kladno-Nové Strašecí-Řevničov-Rakovník/Vinařice	18	4/0	4/0	8	ČSAD Kladno, ICOM Slaný
310350	Rakovník-Louny	3	0	0		LEXTRANS BUS s.r.o.
310500	Rakovník-Kolešov	18 (po, st, pá), 16 (út, čt)	2	4	16	Anexia s.r.o.
310510	Rakovník-Slabce-Skryje	10	6	6	4	Anexia s.r.o.
310520	Rakovník-Slabce	7	0	0	2	Anexia s.r.o.

Číslo linky	Vedení linky	Počet spojů v týdnu	Počet spojů v sobotu	Počet spojů v neděli	Počet spojů jedoucích jen část trati	Dopravce
310540	Rakovník-Lubná-Krakovec-Slabce	12	0	0	10	Anexia s.r.o.
310550	Rakovník-Řevničov-Nové Strašecí-Kladno	10	10	8		Anexia s.r.o.
310560	Rakovník-Mutějovice-Domoušice	15	0	0	13	Anexia s.r.o.
310590	Rakovník-Řeřichy	4	0	0	3	Anexia s.r.o.
310600	Rakovník-Hořesedly-Hořovičky-Kolešov	11	1	1	3	Anexia s.r.o.
310610	Rakovník-Nové Strašecí-Praha (zastávkový)	34	18	17		Anexia s.r.o.
310612	Rakovník-Nové Strašecí-Praha (rychlík)	22	5	9		Anexia s.r.o.
310613	Rakovník-Lány-Praha	3	0	2		Anexia s.r.o.
310630	Rakovník-Nové Strašecí,Pecínov,závod	5	0	0	1	Anexia s.r.o.
310640	Rakovník-Nový Dům-Lány-Nové Strašecí	6	0	0	5	Anexia s.r.o.
310650	Rakovník-Nové Strašecí-Tuchlovice	7	0	0	5	Anexia s.r.o.
310660	Rakovník-Kounov-Mutějovice	12 (po, út, čt), 11 (st, pá)	0	0	4	Anexia s.r.o.
310680	Rakovník-Nové Strašecí-Lány/Mšec	10	0	0		Anexia s.r.o.
310700	Rakovník-Nové Strašecí-Praha, Zličín	49 (pá), 47 (po-čt)	10	10		Anexia s.r.o.
310750	Rakovník-Kroučová-Kozojedy	8	0	0	3	Anexia s.r.o.
310770	Rakovník-Nový Dům-Roztoky-Nezabudice	2	0	0		Anexia s.r.o.
310780	Rakovník-Čistá, Kůzová	10	0	0	2	Anexia s.r.o.
310790	Rakovník-Jesenice-Žďár	10	0	0	10	Anexia s.r.o.
310880	Rakovník - Čistá	6	0	0		LEXTRANS BUS s.r.o.
310930	Rakovník-Petrovice-Řeřichy	12	0	0	1	Anexia s.r.o.
310950	Rakovník-Podbořany	6	0	0	2	Anexia s.r.o.
310970	Rakovník-Čistá-Kralovice	10	0	2		Anexia s.r.o.
310440	Rakovník-Olešná	6	0	0		Anexia s.r.o.
310530	Rakovník-Nezabudice-Hřebečnický, Týřovice	6 (po, st), 4 (út, čt, pá)	0	0	4	Anexia s.r.o.
310570	Rakovník-Svojetín-Kounov-Nové Strašecí	5 (po, út, čt), 4 (st, pá)	0	0	4	Anexia s.r.o.
310580	Kounov-Krupá-Mutějovice	1	0	0		Anexia s.r.o.
310690	Rakovník-Slabce, Kostelík	10 (po, st, čt), 9 (út, pá)	0	2	1	Anexia s.r.o.

Dálková a mezinárodní autobusová spojení nejsou na území ORP Rakovník poskytována. Významnou roli při zajišťování dopravní obslužnosti obyvatelstva na území regionu Rakovnicko má Svazek pro dopravní obslužnost obcí Rakovnicka, do kterého je zapojeno k 1.1.2014 75 členských obcí. V roce 2006 došlo k velké rekonstrukci a modernizaci autobusového nádraží v Rakovníku, která se velmi povedla.

Cyklistická doprava

Region Rakovník je charakteristický svou rozsáhlou sítí cyklistických tras, které navíc dobře navazují na cyklotrasy v okolních regionech a vytváří tak celek, který není omezen hranicemi. Všechny cyklotrasy jsou značeny dopravními značkami pro cyklotrasy (žlutá cedulka nebo směrovka). Pátevní osou regionu je cyklotrasa Greenway Berounka – Střela (kryje se s cyklotrasami číslo 351 a 303). Ta měří celkem 79,2 km, ovšem v území regionu prochází jen její část o délce 49,3 km. Začátek této cyklotrasy je v Roztokách u Křivoklátu, její konec pak v Manětíně (již mimo území ORP Rakovník). Mezi nejnovější cyklotrasy na Rakovnicku patří cyklostezka z Rakovníka do Olešné, která byla otevřena v květnu 2012. Plánováno je vybudování nové cyklostezky, která by měla vést z Rakovníka do Pavlíkova a posléze pak na Krakovec.

S ideálními podmínkami pro cyklistiku souvisí na Rakovnicku i jedna z oblíbených kulturně-sportovních akcí, Rakovnické cyklování, které se zde koná již od roku 2009.

E. Těžba nerostných surovin, průmyslová výroba a stavebnictví, řemesla a jiné drobné podnikatelské aktivity, komerční služby a maloobchodní sféra, inovace

Těžba nerostných surovin

V 19. století se začaly na Rakovnicku otevírat uhelné doby. Těžila se zde železná ruda, síra, tuha, olovo, rtuť, zlato a stříbro. V současné době v okolí Rakovníka stále můžeme nalézt doly a lomy, ve kterých je nejvíce těženou horninou lupkek. Hlavními těžebními společnostmi jsou České lupkové závody, a.s. v Novém Strašecí a Rako - Lupky, s.r.o., která sídlí v Lubné u Rakovníka. České lupkové závody, a.s. měly k roku 2012 34 zaměstnanců a vytěžily 79 000 tun lupků. Jejich hlavním výrobním programem je hlubinná a povrchová těžba, výpal a prodej žaruvzdorných jílovců. Společnost Rako - Lupky, s.r.o. měla v roce 2012 celkem 16 zaměstnanců a vytěžila celkem 14 124 tun lupků.

Průmyslová výroba a stavebnictví

Správní obvod ORP Rakovník je charakteristický svým chemickým, keramickým a automobilovým průmyslem. Firma Procter & Gamble vyrábí prací prášky, mýdlové detergenty a kosmetiku. Pro keramický průmysl je hlavní společností společnost Lasselsberger, s.r.o., která je největším výrobcem keramických obkladů a dlažeb v České republice. Největším poskytovatelem pracovních míst je však firma VALEO autoklimatizace k. s., která se zabývá výrobou topicích a klimatizačních jednotek a ovládacích panelů do automobilů. V roce 2012 měla firma celkem 848 zaměstnanců. Mezi další významné zaměstnavatele patří firma Eberspächer spol. s.r.o., která vyrábí tlumiče výfuků a katalyzátory, a firma ANEXIA s.r.o., která zajišťuje nákladní a osobní dopravu. Ukončení činnosti některé z těchto firem by pro Rakovnický region byl velký problém. Zástupcem strojírenského průmyslu je například společnost PERMON, která má v regionu dlouholetou tradici. Je zaměřena na vývoj, výrobu, prodej a servis pneumatického nářadí pro doly, lomy, stavitelství a slévárství. I stavební průmysl zde má několik velkých zástupců. Jedná se především o stavební

firmu SALK, dopravní stavební firmu Froněk spol. s r.o., stavební firmu Černý a Stavební podnik, spol. s.r.o.

Řemesla a jiné drobné podnikatelské aktivity

S tradičními řemesly se můžeme setkat především na různých jarmarcích, trzích a výstavách. Mezi nejvyužívanější řemesla patří: kovářství, kamenictví, zámečnictví, opravy dopravních prostředků, truhlářství, zednické práce apod. Řemesla postupem času výrazně upadají, stávají se vzácnějšími, což vede ke zdražení poskytovaných služeb, nicméně ve venkovských oblastech jsou jedinci, kteří se snaží tradiční výrobu a výrobky zachovat a poskytovat velmi kvalitní produkty přímo z regionu. Pro tyto případy bylo založeno označení "To právě z Rakovnícka", které je propagováno a podporováno MAS Rakovnícko.

Komerční služby a maloobchodní sféra

V Rakovnickém regionu dochází k poklesu počtu subjektů, a to především v oblasti maloobchodu. A to z důvodu vytlačování maloobchodu velkými obchodními řetězci, které se v našem regionu rozrůstají. Je tu však široké spektrum finančních, pojišťovnických a bankovních institucí, které nabízejí své služby pro celé spádové území.

Inovace

Podle nového pojetí inovací se rozlišují čtyři hlavní typy: produktové inovace (nově zavedené zboží nebo služby), procesní inovace (zlepšené produkce a dodavatelské metody), marketingové inovace (nové marketingové metody) a organizační inovace (nové organizační metody, organizaci pracovního místa nebo externích vztahů). Například inovace firmy VALEO klimatizace, která nabízí studentům možnost podílet se na inovaci automobilů.

Další z významných rakovnických firem Lasselsberger, s.r.o. provádí inovaci svých obkladaček, a to jak v kvalitě výrobku, tak i v jejím designu. I firma Procter & Gamble provádí inovaci svých produktů. Snaží se držet krok s moderními produkty konkurence. Například práškové prací prostředky jsou z velké části nahrazovány tekutými. Tato společnost tedy musela zareagovat a vystavět novou výrobní halu právě na výrobu tekutého pracího prostředku. Dle sdělení Českého statistického úřadu měla velký vliv na inovace ekonomická krize, která zastavila jejich růst po celé ČR a to především v oblasti zavádění nových procesů.

F. Ekologická situace a ochrana životního prostředí, zemědělství a lesnictví

Ovzduší

Z porovnání údajů z ČSÚ je patrné, že hodnoty ve správním obvodu Rakovník a ve Středočeském kraji jsou v oblastech tuhých emisí a oxidu uhelnatého srovnatelné. Hodnoty oxidu siřičitého a oxidu dusíku jsou v Rakovnickém regionu nižší.

Tab. č. 17 Měrné emise (v tunách/km²)

Území	Tuhé		Oxid siřičitý		Oxidy dusíku		Oxid uhelnatý	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
Rakovník	0,3	0,3	0,7	0,6	0,2	0,3	1,5	1,3
Středočeský kraj	0,4	0,4	2,1	2,1	1,4	1,4	2,1	1,9

Zdroj: ČSÚ

Klima

Celá oblast Rakovníka patří mezi suché oblasti. Leží ve srážkovém stínu západočeských pohoří, odkud přichází hlavní vzdušné proudění a nad teplou bezlesou kotlinou spadne jen málo vydatných dešťů. V roce 2012 byl roční srážkový úhrn v rozmezí 500 - 600 mm. Průměrná roční teplota je 7-8 °C.

Oblast Křivoklátska a okolí řeky Berounky je teplejší než okolní krajina, zvláště v zimních měsících. Vyznačuje se vegetačním obdobím, které trvá od dubna do září, s průměrem teplot přes 14 °C. Navíc se oblast nachází na okraji srážkového stínu Krušných hor, takže průměrné roční srážky činí jen 530 mm, ve vegetačním období je to pouze 350 mm.

Povrchové vodstvo

Nejvýznamnějším tokem, který protéká územím Rakovníka, je řeka Berounka. Její délka v daném území je 42 km a vtéká do ní převážná většina povrchových vod našeho regionu. Dalšími významnými toky jsou Rakovnický potok, řeka Klíčava a Javornice. Rakovnický potok měří 48,4 km a má několik přítoků. Většina menších toků je na území Rakovníka málo vodných, především v období letních měsíců, kdy téměř vysychají. Rakovníko má tři záplavové oblasti – území Berounky, Rakovnického potoku a území potoku Javornice. Záplavová území jsou administrativně určená území, která mohou být při výskytu přirozené povodně zaplavena vodou. Jejich rozsah stanovuje na návrh správce vodního toku vodoprávní úřad. V Rakovnickém regionu se také nachází celá řada rybníků střední velikosti, zejména v okolí Jesenice a Mšece. Vodní nádrž Klíčava je významným zdrojem pitné vody pro Kladensko a záložním zdrojem pro skupinový vodovod. Byla postavena mezi lety 1949 – 1955.

Příroda

K 31. 12. 2013 se zde nachází 4 národní přírodní rezervace, 10 přírodních památek a 21 přírodních rezervací. Nejvýznamnější přírodní památkou je Chráněná krajinná oblast Křivoklátsko, která byla založena roku 1978. Její rozloha je na území ORP Rakovník 32 190 ha. Můžeme zde najít velké množství vzácných rostlin, živočichů a rozsáhlý lesní komplex. Již delší dobu se diskutuje nad přeměnou CHKO Křivoklátsko v národní park. Tento krok však nemá dostatečnou podporu ze strany obyvatel Křivoklátska. Na posledním společném jednání komisí byl tento návrh opět přijat negativně. K 31. 12. 2013 se zde nachází Ptačí oblast Křivoklátsko o rozloze 18 001 ha. Slouží k zachování a obnově ekosystémů významných pro druhy ptáků v jejich přirozeném areálu, rozšíření a zajištění podmínek pro zachování populací těchto druhů ve stavu příznivém z hlediska ochrany.

Zemědělství

Podíl zemědělsky obhospodařovaných ploch patří mezi indikátory předpokládané ekonomické stability zemědělských subjektů. Nejvíce zemědělských subjektů má rozlohu v rozsahu 0 – 4,99 ha. V roce 2012 těchto subjektů bylo ve SO ORP Rakovník celkem 107. Mezi velké zemědělské společnosti patří LUPOFYT s.r.o., Zemědělské družstvo Senomaty, Družstvo Agrochmel Kněževy, Zemědělská společnost Chrášťany s.r.o., AGRO Mšec, společnost s ručením omezeným a další. Velkou rozlohu území tvoří chmelnice, které jsou typické pro tento region a mají mnohasetletou tradici. Velkým pěstitelem chmele je např. Rakochmel, s.r.o. (Kolešovice).

Sídlí zde dva významné pivovary – Tradiční pivovar v Rakovníku, a.s. a Heineken Česká republika, a.s. Menší pivovar s názvem Poddžbánský pivovar se nachází v Mutějovicích. Rakovnický chmel patří mezi chmele s nevyšší kvalitou. Chmelnice jsou soustředěny především v okolí Kněževy, Poddžbánska a Novostražky.

Tab. č. 18 Rozloha chmelnic na území Rakovnícka

Území ORP Rakovník	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Rozloha chmelnic (ha)	2 666	2 637	2 626	2 570	2 556	2 547	2 525

Zdroj: Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský

Tab. č. 19 Úbytek ploch chmelnic na Rakovnícku

Rok	Plochy v ha ORP Rakovník				
	Pěstitelské	Nevysázené	Ladem	Sklizňová	Z toho výsaz
2006	1830	167	186	1477	21
2007	1789	154	163	1472	36
2008	-	-	-	1453	53
2009	-	-	-	1422	53
2010	-	-	-	1389	75
2011	1577	117	152	1308	75
2012	1526	157	110	1259	33
2013	1489	879	293	1237	53

Zdroj: Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský

Dalšími surovinami, které se zde pěstují díky kvalitním písčným půdám, jsou především řepka olejka, obilí a brambory.

Lesnictví

Správní obvod Rakovník patří mezi obvody s vysokým podílem lesních ploch. Lesy zaujímají rozlohu téměř 36.000 ha, což je skoro 40 % lesnatost. Nejvýznamnějšími lesními komplexy jsou křivoklátské lesy, lesy Džbánu a Jesenicka. Co se týče zastoupení typů dřevin, převažují zde jehličnany (65,76 %) nad listnatými dřevinami (33,28 %). Největší procentuální zastoupení mají lesy hospodářské.

G. Technická infrastruktura (elektroenergetika, plynárenství, teplárenství, dálkovody, telekomunikace, vodovody a kanalizace pro veřejnou potřebu, odpadové hospodářství, vodní hospodářství, ochrana před povodněmi a živelními pohromami)

Energetická infrastruktura

Podle údajů ERU je výroba energie ve středočeském kraji za rok 2012 rozdělena následovně: parní elektrárny 82,5 %, vodní elektrárny 12,2 %, plynové spalovací elektrárny 2,4 %; větrné elektrárny 0,1 %; fotovoltaické elektrárny 2,7 %. Celkově jde o 9250,7 GWh za rok, čímž se zařadí na 4. místo v ČR. Na území regionu Rakovnícko je vedeno elektrické vedení nadřazených soustav VVN 400 kV. Koridor E10 – pro elektrické vedení 400 kV Výškov – Chotějovice-Babylon a Výškov – Řeporyje a dále zdvojení stávajících elektrické vedení VVN 400 kV v trasách V450 Výškov - Babylon, V410 Výškov – Čechy střed a V451 Babylon - Bezděčín, včetně souvisejících ploch pro rozšíření elektrických stanic. Trasy vedení 220kV regionem neprocházejí. Zásobování regionu elektřinou zabezpečuje přenosová soustava 110kV a distribuční soustava 22kV. Na území se nacházejí dvě distribuční rozvodny 110/22 kV Lišany a Rakovník (dostavěna v r. 2006). Regionem prochází četné

trasy vedení 22kV, odbočkami z těchto linek jsou napájeny jednotlivé transformační stanice 22/0,4 kV, které zabezpečují zásobování území elektrickou energií. Na řece Berounce jsou umístěny malé vodní elektrárny o výkonu 150 až 340kW. Jde o soukromé elektrárny vyrábějící energii pro místní síť; Čechův mlýn - Šlovice 340kW, Roztoky - ve výstavbě, Nezabudice 220kW, Zvíkovec 150kW, Valentův mlýn -Sýkořice mimo provoz. Podle údajů ERU a ČAPOZE bylo na území vydáno 94 licencí pro provoz solárních elektráren. Plošně a výkonnostně největší jsou FVE Mutějovice 0,801 MW, FVE Krupá 0,845, Krupá II 1,184 MW, Kolečovice 1,311 MW, Senomaty 1MW, Pavlíkov 1,32 MW, FVE Ruda 0,5 MW. Ostatní elektrárny mají výkon nižší 0,5 MW a jsou instalovány především na objektech soukromých nebo firemních. Na Rakovnicku se nenachází žádná větrná ani parní elektrárna.

Dálkovody

V severozápadní části prochází koridor Ropovod DN 700 a DN 500 provozovaný společností MERO ČR, a.s DV2 Hospozín – Rozvadov – Waidhaus se zdvojením potrubí k ropovodu IKL mezi CTR Nelahozeves – Rozvadov. V severní části území prochází tranzitní plynovod SRN-Hospozín DN 900. Plynovod má průměr 1400mm a přetlak 6,1MPa.

Plynárenství

Na plynovodu je v obci Krupá vnitrostátní předávací stanice (provozní tlak 1,7 – 2,5 MPa) s měřením plynu a předregulační stanice z VVTL n VTL a s trasovým uzávěrem. Na předávací stanici Krupá navazují VTL plynovody DN 200 Krupá-Rakovník-Lubná, Krupá-Podbořany, Krupá-Třeboc-Chlumčany, DN100 Krušovice, Lišany, Stochov, Lány, DN 80 Krupá, Kolečovice, Kněževy, Hořesedly, Olešná, Lubná, Rynholec. Plánované rozšíření distribuční sítě je v obci Řevničov. Plynofikace obcí na území ORP Rakovník je pouze 13 %.

Teplárenství

Zásobování teplem je pro potřeby bydlení a malou výrobu ve středních a menších sídlech zajištěno většinou lokálními zdroji a vytápěním. V oblasti zásobování teplem není jednotná koncepce, je využíváno místních teplovodních systémů s využitím zemního plynu, elektrické energie i tuhých paliv.

Vodní hospodářství

Zahrnuje zásobování pitnou a užitkovou vodou a odvádění a čištění splaškové odpadní vody. Vodovody a kanalizace jsou pro menší obce prioritním problémem. Stávající síť je stále ještě nedostatečná nebo nevyhovující. V současné době je pokrytí obcí vodovodem 71 % a kanalizací 25 %. Pro účely zajištění provozu sítí vodovodu a kanalizací se některé obce sdružují (DSO Kanalizace a voda Křivoklátsko) a případně spolu s místním provozovatelem zajišťují správu a řízení vodovodů a kanalizací (Vodohospodářské sdružení obcí Rakovnicka zspo). Taktéž čistírny odpadních vod nejsou v regionu v dostatečném počtu, pouze 22 %, tj. 18 obcí. Obce plánují v následném dotačním období výstavbu ČOV pro vlastní potřebu nebo i pro zajištění nakládání s odpadní vodou pro více obcí. V regionu působí několik firem spravujících vodovody a kanalizace, největší je společnost Ravos, s.r.o. Na Rakovnicku se nachází záplavová území, pro která je nutné mít zpracovaný povodňový plán, tato povinnost se týká 27 obcí včetně jejich obecních částí, jejichž územím prochází některý ze záplavových toků (Berounka, Rakovnický potok, Zbizožský potok, Javornice).

Telekomunikace

Území je pokryto z více jak 90 % sítí GSM, bílá/hluchá místa bez pokrytí se vyskytují především podél vodních toků (Berounka, Rakovnický, Šípský, Všetatský potok, říčky Ryšava, Trnava, Javornice) a také v katastrech obcí na severu a západě území (Vlkov, Děkov, Bedlno, Krakovec), dále v oblasti lesů CHKO Křivoklátsko. Na Rakovnicku je také síť mobilního připojení na internet ADSL; GPRS/EDGE, 3G a 4G, pokrývá 90 % území. Rychlostní internet HSPA je pouze ve městě Rakovník. Vysokorychlostní síť LTE se zde nevyskytuje. Místní rozhlas má velké procento obcí, bezdrátový rozhlas pak cca 15 % obcí. Na území se nevyskytují žádné televizní digitální ani analogové vysílače. Pokrytí televizním signálem zajišťují síť České televize, České radiokomunikace, Czech Digital group, Digital Broadcasting. Hluchá/bílá místa bez pokrytí se objevují na SV území v katastrech obcí Srbeč, Přerubenice a kolem řeky Berounky.

Odpadové hospodářství

Odpady jsou v regionu pouze tříděny a skládkovány, žádná zařízení na dotřídování, spalování nebo jinou likvidaci zde nejsou registrována. V regionu jsou jedna registrovaná skládka v Rynholci. Dále jsou zde malé lokální skládky (například v obcích Kolečov, Krakov, Všetaty), sběrné dvory a výkupny a zařízení ke zpracování autovraků. Na Rakovnicku není žádná třídící či dotřídovací linka. Největšími původci odpadů jsou společnosti působící v chemickém a potravinářském průmyslu.

H. Rekreace, památky a cestovní ruch

Rekreace

Rakovnicko má na svém území velké množství přírodních krás a památek, které nabízejí turistům příjemné zážitky a vzpomínky na tuto oblast. Region je svým umístěním vhodný zejména na letní pobyty. Rekreační oblasti jsou v čistém přírodním prostředí, u vodních toků s řadou turistických cílů a památek. Nachází se zde mnoho středisek, která jsou k rekreaci určená (hotely, penziony, kempy a tábořiště). Součástí bývají i určitá sportovní a volnočasová zařízení. Ta se vyskytují především v místech s větším množstvím rekreačních středisek, jako je například Křivoklátsko nebo Jesenice a ve městech. Území Rakovnicka je také charakteristické velkým počtem rekreačních chat, především v okolí území řeky Berounky.

Památky a turistické zajímavosti

Na území regionu se nachází velké množství významných památek a turistických cílů. Největší počet památek na jednom území se nachází ve městě Rakovník. V roce 1992 bylo historické jádro města vyhlášeno městskou památkovou zónou. K nejvýznamnějším památkám patří Pražská a Vysoká brána, Chrám sv. Bartoloměje se zvonící, městská radnice, bývalé židovské ghetto, Samsonův dům, Kostel Nejsvětější Trojice, barokní Mariánský sloup a židovský hřbitov, Muzeum T. G. Masaryka, Rabasova galerie. Na severu od obce s rozšířenou působností Rakovník se nachází významné Kamenné řady u Kounova. Významné archeologické nálezy jsou často nacházeny i v lokalitě mezi obcí Kolečovice a městysem Kněževés. Na jihu od města můžete nalézt Geologické muzeum a památník Joachima Barranda, Skryjská jezírka a hrad Krakovec. Na Křivoklátsku patří mezi nejvýznamnější památky hrad Křivoklát, dále Hamouzův statek, zřícenina Týřov či pamětní síň Oty Pavla. Na severovýchodě se nachází oblíbené Železniční muzeum v Lužné. A na Jesenicku se nachází Lovecký zámek Svatý Hubert a Muzeum Jesenice.

Cestovní ruch

Pěší turistika

Region Rakovník má hustou síť turistických cest, které se nacházejí především v oblastech se zvýšeným cestovním ruchem, jako je například Křivoklátsko, okolí Rakovnického potoka či Jesenicko. Turistické cesty jsou doplňovány zajímavými a v krásné přírodě zakomponovanými naučnými stezkami, kterých naleznete v regionu několik:

- Naučná stezka Kounovské kamenné řady
- Naučná stezka Rakovník
- Naučná stezka Jesenicko
- Naučná stezka přírodní rezervací Brdatka
- Školní naučná stezka přírodovědná Křivoklát
- Naučná stezka Paraplíčko
- Naučná stezka u Eremita
- Naučná stezka Novostrašecko
- Naučná stezka Údolí ticha
- Vodácká naučná stezka Berounka

Vodní turistika

Vodní turistika je další z významných složek cestovního ruchu Rakovnicka. Díky většímu počtu rybníků a významných toků nabízí plavcům, návštěvníkům koupališť a vodákům vhodné podmínky. Řeka Berounka je hojně navštěvovaná vodáky. Po celé její délce v regionu se nachází kempy, tábořiště a rekreační chatky, které mohou vodáci využívat. Chloubou řeky Berounky je i vodácká naučná stezka, která byla otevřena v roce 1985 a doposud byla již dvakrát zrekonstruována. Stezka začíná u Zvíkovce, pokračuje chráněnou krajinnou oblastí Křivoklátsko a končí v Karlštejně v Chráněné krajinné oblasti Český kras. Její celková délka je 82 km a má celkem 14 zastávek s naučnými panely o řece Berounce, místní přírodě, historii nebo osobnostech.

Cykloturistika

Region Rakovník má rozsáhlou síť cyklistických tras, stezek a okruhů. Více pozornosti cykloturistice v regionu Rakovník je věnováno v kapitole doprava.

Cestovní ruch po celém SO ORP Rakovník je dobře propagován Městským informačním centrem, Svazkem měst a obcí Rakovnicka a Místní akční skupinou Rakovnicko. Svazek měst a obcí Rakovnicka je významným koordinátorem rozvoje cestovního ruchu. V tomto směru se zabývá jednak projekty turistické infrastruktury, propagací a prezentací regionu a spolupracuje přitom s veřejnými i soukromými poskytovateli služeb pro návštěvníky Rakovnicka.

Propagací cestovního ruchu se rovněž zabývají jednotlivé mikroregiony (Čistá – Senomaty, Poddžbánsko, Kněževy, Novostrašecko, Balkán) a níže vypsána informační centra a kanceláře:

- Informační centrum Nové Strašecí
- Informační centrum Poddžbánsko
- Informační a vzdělávací středisko Budy
- Informační a vzdělávací středisko Lesů České republiky Křivoklát
- Informační centrum v budově Vlastivědného muzea Jesenice
- Informační centrum hrad Křivoklát
- Expozice Kounovské kamenné řady

Nedostatky v oblasti turistiky se vyskytují především v poskytovaných službách; ubytovací, stravovací, půjčovny, servisy a jiné doplňkové služby. Jejich počet je nedostatečný, nebo mají

nevyhovující úroveň a kvalitu. Nevýhodou je krátký interval návštěvy turistů, jedná se především o jednodenní nebo víkendové pobyty, což způsobuje právě nedostatky v poskytovaných službách a jejich nízkou úroveň, z důvodu krátkodobých a relativně nízkých příjmů z cestovního ruchu. Sezóna v regionu trvá pouhých 5 měsíců od května do září, i když se většina turistických cílů snaží sezónní dobu prodlužovat (např. hrad Křivoklát).

2.1.3. Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území

Následující tabulka uvádí počty obcí s platným územním plánem a strategickým plánem (programem rozvoje obce nebo jiným koncepčním dokumentem řešícím rozvoj) v rámci správního obvodu.

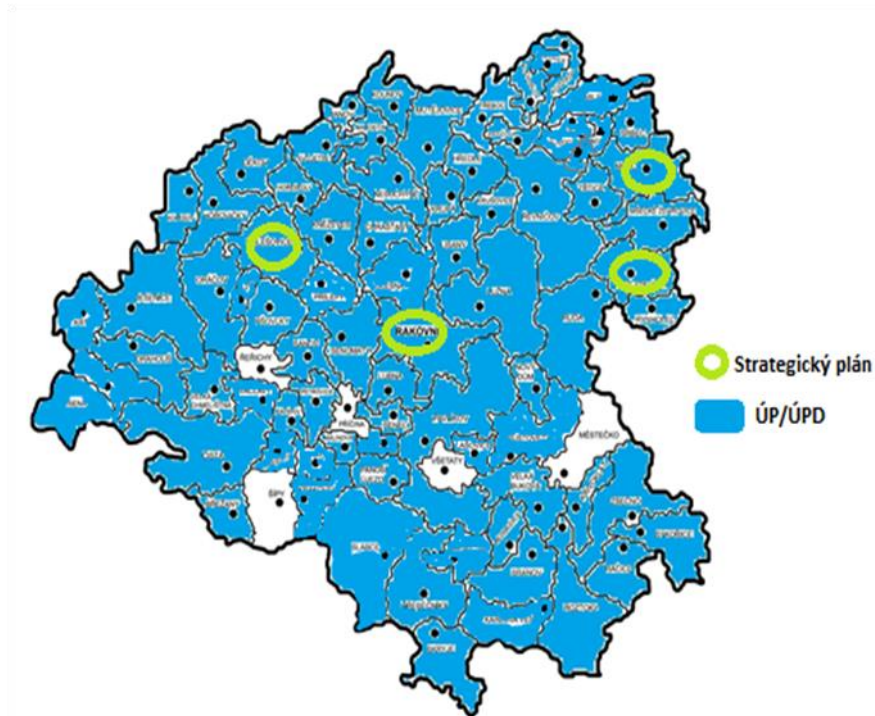
Tab. č. 20 Územní a strategické plánování

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu obcí	Komentář
Počet obcí s platným územním plánem	68	82 %	Velké procento obcí správního území ORP Rakovník již má schválený územní plán, případně je již aktualizován.
Počet obcí s plánem v přípravě	5	6 %	Obce, které mají územní plán v přípravě: Městečko, Příčina, Řeřichy, Šípy, Všetaty.
Počet obcí se strategickým plánem (nebo programem rozvoje obce)	4	5 %	Obce, které mají vytvořený strategický plán nebo program rozvoje obce: Nové Strašecí, Mšec, Kolečovice, Rakovník

Zdroj: Ústav územního rozvoje, sekundární zdroje (výroční zprávy, webové stránky, atd.)

V České Republice je ÚP vyhotovován na základě stavebního zákona 183/2006 Sb. Schválený územní plán se vyhláší (zveřejní) formou opatření obecné povahy (OOP) a vydává ho vyvěšením zastupitelstvo obce. Účinným se stává po uplynutí zákonné lhůty, kdy se OOP zároveň sejme. Ve většině případů se u územního plánu a jeho schválených změn jedná o krátké OOP s textem uvádějícím legislativní podklady a předmět schváleného plánu či jeho změn. Samotný územní plán je tvořen textovou částí, která obsahuje podrobný popis (výrok, odůvodnění, přílohy, apod.) a částí grafickou, kterou tvoří výkresová dokumentace, v současné době zhotovovaná v měřítku 1:5 000 nebo 1:10 000. Textová a výkresová část bývá přílohou předmětného OOP. Územní plán je vyhotoven na základě územně analytických podkladů, doplňujících průzkumů, vlastních podkladů a rozborů daného území, popřípadě územních studií.

Podle zdroje www.uur.cz je na správním území ORP Rakovník několik obcí bez schváleného a platného ÚP. Obec Městečko měla k 28. 5. 2008 schválené pořízení ÚP, ke dni 6. 2. 2014 však nebyl žádný záznam o návrhu na jeho pořízení. Obec Příčina schválila pořízení územního plánu v polovině roku 2013, plán je tedy v procesu zadání. OÚ Řeřichy má zpracovaný návrh na územní plán, obec Šípy ke dni vytvoření analýzy předkládá ÚP k projednání. V regionu má 18 obcí (22 %) již jednou pozměněn územní plán, ÚP šesti (7 %) obcí prošel druhou změnou, 3 obce schválily třetí změnu a město Rakovník má pozměněn územní plán již po deváté. Práce na zadání, tvorbě a schvalování územních plánů jednotlivých obcí probíhají průběžně od roku 1993. Před rokem 2000 se územní dokumentace vytvářela ve městech, menší obce se připojily k územnímu plánování po roce 2000, nejčastěji v roce 2004.

Obr. 4 Mapa obcí s vytvořeným ÚP nebo ÚPD

Zdroj: Viz. Předchozí tabulka

Členění podle působnosti stavebního úřadu (SÚ):

- SÚ Čistá: Břežany, Čistá, Řeřichy, Šípy, Václavy, Velká Chmelištná, Vsesulov, Zavidov.
- SÚ Jesenice: Děkov, Drahouš, Hořovičky, Jesenice, Kolešov, Krty, Oráčov, Pšovlky, Švihov, Žďár.
- SÚ Křivoklát: Branov, Karlova Ves, Křivoklát, Městečko, Nezabudice, Pustověty, Račice, Roztoky, Sýkořice, Velká Buková, Zbečno,
- SÚ Nové Strašecí: Bdín, Kalivody, Kozojedy, Kroučová, Krušovice, Milý, Mšec, Mšecké Žehrovice, Nové Strašecí, Pochvalov, Přerubenice, Ruda, Rynholec, Řevničov, Smilovice, Srbeč, Třeboc, Třtice.
- SÚ Rakovník: Hořesedly, Hracholusky, Hřebečnický, Hředle, Hvozď, Chrášťany, Janov, Kněževy, Kolešovice, Kounov, Krakov, Krakovec, Krupá, Lašovice, Lišany, Lubná, Lužná, Malinová, Milostín, Mutějovice, Nesuchyně, Nový Dům, Olešná, Panoší Újezd, Pavlíkov, Petrovice, Příčina, Přílepy, Rakovník, Senec, Senomaty, Skryje, Slabce, Svojetín, Šanov, Všetaty.

Správní území obce s rozšířenou působností města Rakovník má zhotovenou Aktualizaci územně analytických podkladů, s poslední aktualizací v roce 2012. Cílem dokumentu je zjištění a vyhodnocení udržitelného rozvoje území dle vyhlášky včetně určení problémů k řešení v územně plánovacích dokumentacích obcí spadajících do ORP Rakovník, zpracování kompletního rozboru s uvedením silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb a s vyhodnocením vyváženosti vztahu územních podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území.

Pro území ORP Rakovník je vytvořeno několik rozvojových strategických dokumentů: Integrovaná rozvojová strategie pro období 2004 - 2010, vytvořená Svazkem měst a obcí Rakovnícka, Strategický plán Leader 2007 - 2013 zpracovaný MAS Rakovnícko, Strategii rozvoje 2014 - 2020, která

je zpracovávána Rakovnicko o.p.s. a Komunitní plán sociálních služeb z roku 2010 taktéž zpracovaný Svazkem měst a obcí Rakovnicka. Zmiňované strategie obsahují analýzu a priority k problémům celého území. Další rozvojové dokumenty byly vyhotoveny pro účely jednotlivých mikroregionů, bohužel dnes nejsou z větší části aktuální a práce na jejich aktualizaci spolu s činností některých DSO byla ukončena.

Zde uvádíme strategické dokumenty doposud fungujících mikroregionů: Integrovaná rozvojová strategie venkovského mikroregionu Balkán z roku 2001, Integrovaná rozvojová strategie venkovského mikroregionu Kněževy z roku 2001, Strategie rozvoje Svazku obcí mikroregionu ČISTÁ-SENOMATY na období let 2008 - 2010, Integrovaná rozvojová strategie venkovského mikroregionu Kněževy z roku 2001, Strategie mikroregionu Poddžbánsko. S jednotlivě zpracovanými strategiemi nebo rozvojovými plány se lze setkat pouze u 4 měst a obcí; města Rakovník a Nové Strašecí, městyse Mšec a obec Kolečovice. Specializované rozvojové dokumenty nebo projektové záměry vyhotovují také monotematická sdružení obcí nebo zájmová sdružení právnických osob fungující pro výkon některé z veřejných služeb, např. Svazek obcí Rakovnicka pro zajištění dopravní obslužnosti.

Se zásadami územního rozvoje kraje je možné se seznámit na webových stránkách příslušného krajského úřadu. K dalším významným dokumentům z hlediska územního plánování patří: Rozbor udržitelného rozvoje území Středočeského kraje; Zásady územního rozvoje Středočeského kraje; Dokumentace k rychlostní silnici R6; Aktualizace územně analytických podkladů pro území ORP Rakovník.

Z územního plánování na úrovni obcí (územní plány jednotlivých obcí), kraje (zásady územního rozvoje) a státu (politika územního rozvoje) plynou následující významná omezení, příležitosti či limity. Příležitosti: modernizace a zkapacitnění rychlostní silnice R6, záměr vedení podzemní elektrizační soustavy, záměry na veřejně prospěšná opatření ÚSES.

Limity: poddolovaná území v katastrálním území Rakovník, chráněné ložiskové území v katastrálním území Rakovník a Nové Strašecí, záplavová území podél toků (Berounka, Javornice, Šípský potok, Rakovnický potok, rybníky Jesenice), ložiska s archeologickými nálezy UAN I (kú Rakovník, Nové Strašecí, Šanov, Lubná, Pšovlky, Oráčov, Drahouš, Krupá, Mutějovice, Svojetín, Mšecké Žehrovice, Rousínov, Branov, Skryje, Karlova Ves, Sýkořice), chráněná území přírody a památné stromy, kameny, CHKO Křivoklátsko, NATURA 2000, PP Jesenicko, PP Džbán, PP Přílepská skála, PR Červená louka, PR Tankodrom. Územní systémy ekologické stability ÚSES kú Rakovník a Nové Strašecí, pásma hygienické ochrany ČOV (dle výskytu ČOV v území), památkové zóny městské i obecní, ochranná pásma elektrického vedení, dálkovodů (plynovod, ropovod), ochranná pásma úpraven vod, vodní nádrže i podzemní vody.

Obr. 5 Mapa limitů území ORP Rakovník

Zdroj: GIS Středočeský kraj

Správní obvod obce s rozšířenou působností Rakovník nemá žádné vnější další vazby na území na regionální a nadregionální úrovni, případně příhraniční spolupráce. Případně další vztahy.

2.1.4. Aktéři regionálního rozvoje

Následující tabulka popisuje stručně klíčové aktéry rozvoje území správního obvodu.

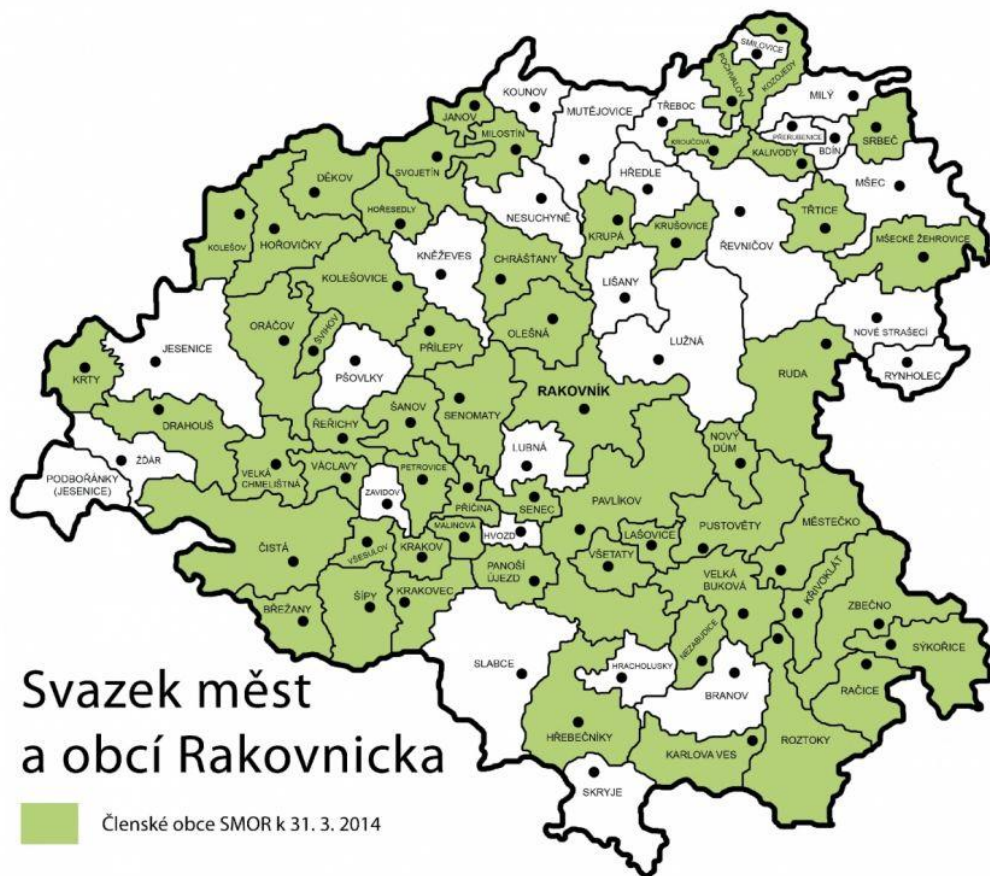
Tab. č. 21 Tabulka klíčových aktérů

Název údaje	Počet aktérů toho druhu	Komentář
Město Rakovník	1	Původně okresní město, nyní ORP, je přirozeným centrem území. Je zde velká průmyslová zóna a sídlí zde i největší zaměstnavatelé. Město Rakovník má vytvořen program rozvoje.
Město Nové Strašecí, městys Mšec, obec Kolečovice	3	Obce mají strategický plán nebo program rozvoje obce. Na území města Nové Strašecí se nachází průmyslová zóna. Jeho lokace pak umožňuje kratší dojezdovou dobu do hlavního města a také do blízkého Kladna. Obce Mšec a Kolečovice jsou aktivními aktéry MOS na lokální úrovni.
Obce: Čistá, Senomaty, Jesenice, Kněžves, Krupá, Kroučová, Křivoklát, Slabce.	7	Obce pečující o rozvoj svého území. Jsou přirozenými centry mikroregionů a DSO na jejich území, případně se aktivně zapojují do MOS v rámci dalších DSO. V jejich oblasti se nacházejí kulturně, historicky a turisticky významná místa nebo prvky.
Mikroregiony: SO Mikroregionu Čistá-Senomaty, SO Mikroregionu Balkán, SO Mikroregionu Kněžves, SO Mikroregionu Novostrašecsko, Mikroregion Poddžbánsko, Kanalizace a voda Křivoklátsko, DSO, Svazek měst a obcí Rakovnicka, Svazek obcí okresu Rakovník pro zajištění dopravní obslužnosti	8	Mikroregiony s lokálními názvy jsou sdružení podporující spolupráci na více tématech na daném území. Realizovány jsou společné projekty ČOV, kanalizace, spolkové školy, sakrální památky, společné nákupy služeb, tisk turistických materiálů, spolupráce spolků a kulturní akce. SMOR je vícetematický svazek 59 obcí na území ORP Rakovník, taktéž realizuje projekty v oblasti ČR, poskytuje servisní činnost, realizuje školení, a pořádá společenské akce. SPDO je monotematickým spolkem pro zajištění dopravní obslužnosti na území 76 obcí ORP Rakovník.
Středočeský kraj	1	Správa silnic, zřizovatel středních škol, sociálních zařízení, muzeí a galerií. Velkou roli hraje Středočeský kraj při financování a správě zmíněných subjektů, objektů a jejich aktivit.
Stát	1	Stát je důležitý např. z hlediska Politiky územního rozvoje- dostavba rychlostní komunikace R6, obchvat města Rakovník, z důvodu záměru na zřízení Národního parku na území CHKO Křivoklátsko.

Název údaje	Počet aktérů toho druhu	Komentář
Státní instituce: Lesy ČR, CHKO Křivoklátsko, Národní památkový ústav, Státní okresní archiv	3	Na území Rakovnicka je několik přírodních i historických zajímavostí a oblastí, které jsou dominantou regionu. Proto zde působí i státní instituce, které mají za úkol tyto objekty a oblasti spravovat. Státní archiv hraje velkou roli při archivaci dokumentů a také při šíření povědomí o historii území, publikační a expoziční činnosti.
MAS Rakovnicko o.p.s.	1	Aktér v oblasti regionálního rozvoje především podporuje cestovní ruch, turistiku, památky, v menší míře obecní infrastrukturu a vybavení spolků, podporu místních farmářů a podnikatelů. Do budoucna rozšíří svou působnost podle možností finančních zdrojů i na další oblasti.
Významný zaměstnavatel: Valeo Autoklimatizace k.s., Anexia s.r.o., Eberspächer spol.s.r.o., Procter & Gamble Rakona, Lasselsberger s.r.o., Heineken ČR - Královský pivovar Krušovice, LOSL s.r.o., Elektromont Matějka a.s.	8	Podle údajů jsou tito zaměstnavatelé s největším podílem zaměstnanců na území ORP Rakovník. Kromě firmy LOSL a Elektromont Matějka, které jsou významnými zaměstnavateli ve městě Nové Strašecí. Výslednými počty však nemohou ostatním subjektům konkurovat. Chemický průmysl, keramický průmysl a pivovarnictví na Rakovnicku jsou odvětví s několikasetletou tradicí. Automobilový průmysl reprezentují především firmy Valeo a Eberspächer, které zde působí již několik let a podporují významně zaměstnanost.
Škola ZŠ a MŠ Bez hranic	1	Zatím jediná spolková základní a mateřská škola na území Rakovnicka. Zřizovatel DSO Bez hranic má 4 členské obce a spravuje 3 ZŠ a 4 MŠ. Jsou pilotním projektem v této oblasti. Momentálně se připravuje další takový projekt na území obce Kolečovice.

Zdroj: Sekundární zdroje (výroční zprávy, webové stránky, atd.)

Pro potřeby realizace záměru meziobecní spolupráce na úrovni správního území ORP Rakovník existuje již od roku 2006 na Rakovnicku Svazek měst a obcí Rakovnicka. Sdružení si prošlo během své historie několika etapami, jeho vývoj; prvotní rozmach a následný útlum je poznamenaný mimo jiné ukončením především finanční podpory ze strany Kraje a státu. Nicméně se jeho činnost a také členská základna v posledních letech stabilizovala a SMOR bilancuje nad dosaženými cíli s ohledem na budoucí aktivity. Diskuse je vedena o ukončení či rozšíření jednotlivých činností, opětovném rozšíření členské základny, nabídkách adekvátních služeb atd. SMOR je a do budoucna my měl být důležitým aktérem podporujícím, rozvíjejícím meziobecní spolupráci a prostředek pro metodickou pomoc místním samosprávám, je tedy základnou pro meziobecní spolupráci na Rakovnicku. V současné době zahrnuje 58 obcí tj. téměř 70 % území.

Obr. 6 Mapa limitů území ORP Rakovník
Zdroj: Svazek měst a obcí Rakovnícka

2.2. Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu

Silné stránky:	Slabé stránky:
1. Blízkost hlavního města Prahy, krátká dojezdová doba a dobré dopravní spojení s městy Praha a Kladno	1. Zhoršující se demografická struktura obyvatelstva, odliv obyvatel z malých obcí, stárnoucí populace
2. Výhodná poloha i v rámci dopravního spojení s Karlovarským krajem, hranicí SRN - rychlostní silnice R6. Dostatečná hustota silniční sítě v regionu	2. Nedostavěná rychlostní silnice R6 a obchvaty obcí
3. Rozvinutý chemický průmysl, dostatek pracovních příležitostí v automobilovém a potravinářském průmyslu	3. Kolísavá nezaměstnanost s výsledky i nad republikovým průměrem
4. Počet fungujících dobrovolných svazků obcí, dlouhodobá meziobecní spolupráce v rozličných oblastech	4. Absence nebo nedostatečná kapacita některých sociálních služeb (azylový dům, nízkoprahové zařízení pro děti a mládež)
5. Rozsáhlá síť cyklostezek, cyklotras a turistických a naučných tras	5. Nedostačující kapacita předškolních městských zařízení, nedostatečná nabídka programů celoživotního vzdělávání
6. Hojně využívané poskytované sociální služby. Spolupráce mezi poskytovateli soc. služeb	6. Preference spalování tuhých paliv pro vytápění domácností především v menších obcích okresu.
7. Vytvořená síť škol a školských zařízení. Rozvinutá nabídka volnočasových aktivit pro děti a mládež	7. Malý počet obcí se zavedenou kanalizací, vodovodem či ČOV, nízká plynofikace obcí v návaznosti na nízké využití plynu v domácnostech
8. Velké množství turistických zajímavostí a památek, existence CHKO Křivoklátsko a dalších území	8. Špatný stav železničních stanic, místních komunikací II. a III. třídy
Příležitosti:	Hrozby:
1. Zlepšení dopravní obslužnosti díky dostavbě R6	1. Vylidňování malých obcí na území ORP Rakovník. Odliv lidských zdrojů za lepšími pracovními příležitostmi do blízkých měst
2. Zvýšení atraktivity oblasti pro turisty při vyhlášení Národního parku Křivoklátsko	2. Díky demografickému vývoji vzrůstající poptávka seniorů po sociálních službách
3. Obnova železniční trati Čistá - Kralovice – Mladotice	3. Vysychání přirozených vodních zdrojů (Rakovnický potok, nejdelší tok v území 48km)
4. Zvýšení efektivity využívání sociálních služeb v regionu prostřednictvím spolupráce mezi subjekty a obcemi	4. Disharmonie mezi rozvojem obcí a ochranou životního prostředí. Určitá omezení pro obyvatele obcí v důsledku vyhlášení NP Křivoklátsko
5. Výhodná poloha pro výstavbu průmyslových zón podél R6	5. Snižující se počet dětí a žáků, především v MŠ a ZŠ malých obcí

6. Rozvoj malého podnikání ve venkovských oblastech, podpora řemesel, místních výrobků a farmaření	6. Vyčerpání kapacity skládek a omezení skládkování směsného odpadu
7. Zavádění systému třídění a recyklace odpadů, především BIO rozložitelných odpadů a kompostování	7. Nedostatek finančních prostředků pro dostavbu technické infrastruktury a zasíťování především venkovských oblastí a obecních částí

Ve SWOT analýze jsou vypsané nejdůležitější všeobíhající body za celé území ORP Rakovník. Protože je každý mikroregion velmi specifický a má odlišné problémy a témata, bylo by vhodnější pohlížet na jednotlivé mikroregiony zvlášť. Nicméně tato SWOT analýza se snaží postihnout všeobecně silné a slabé stránky a také příležitosti a hrozby všech sledovaných oblastí a obsahuje minimálně jeden nejdůležitější poznatek u každé z nich. Další silné a slabé stránky, příležitosti a rizika sledovaných oblastí jsou rozepsané ve SWOT analýzách daných témat.

3. Téma: Školství

3.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

3.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Vytváření podmínek pro rozvoj výchovy a vzdělávání je jednou z významných aktivit obce, kterou jí umožňuje zákon o obcích. Za tím účelem obec pro poskytování předškolního vzdělávání a plnění povinnosti zajistit podmínky pro předškolní vzdělávání v posledním roce před zahájením povinné školní docházky pro děti s trvalým pobytem na území obce zřizuje svou mateřskou školu, nebo se za určitých smluvních podmínek dohodne s jinou obcí, případně se svazkem obcí. Také pro základní vzdělávání buď zřizuje svoji základní školu, nebo se postará o plnění povinné školní docházky v základní škole zřizované jinou obcí nebo svazkem obcí. Oblast školství se tak stává problémem, který nelze řešit pouze na území jedné obce. Jde o oblast, které se musí společně věnovat (např. i s ohledem na dojíždění za prací v celém spádovém regionu) jak malé obce tak střední a velká města.

Populační vlny se dlouhodobě promítnou do rozvoje regionálního školství a jednotlivých územních celků. Vzhledem k demografickému vývoji mají zejména malé obce problémy s udržením potřebného počtu dětí ve školách. Je zde silná tendence posílat děti do lépe vybavených městských škol nebo jde jenom o proces, kdy dítě jede do školy s rodičem do místa jeho pracoviště. Dojíždění se však stává palčivým problémem nejen pro obce, rodiče a děti, ale i pro nejbližší města, která nemají ve svých školách dostatečnou kapacitu. V okolí velkých měst a příměstských oblastech je akutní otázkou k řešení otázka přeplněnosti mateřských škol.

Ustanovení školského zákona také vymezuje povinnost obce zajišťovat ty výdaje škol a školských zařízení, které nejsou hrazeny ze státního rozpočtu. Obce jsou však často nuceny podporovat školy nad rámec svých povinností. Ač tedy nemají přímou povinnost na některé oblasti přispívat (např. platy pedagogických a nepedagogických pracovníků, školní pomůcky), hledají finanční prostředky ve svých někdy opravdu napjatých rozpočtech, aby školám v jejich svízelné situaci pomohly. Bohužel, ani úprava v rámci zákona o rozpočtovém určení daní zdaleka nezohledňuje náklady potřebné na zázemí pro vzdělávání, a tak se čím dál častěji objevuje rozdíl mezi tím, co by škola potřebovala, a tím, co jí obec může poskytnout v rámci svých finančních možností.

Pro kvalitu života obyvatel dané obce a území je důležitou oblastí také kultura a trávení volného času. Možnosti neformálních volnočasových aktivit a vlastní iniciativy obyvatel související s lokálními tradicemi se projevují spíše na venkově než ve velkých městech. Právě škola jako komunitní centrum zde sehrává velmi významnou roli.

Právě meziobecní spolupráce by mohla přinést odpověď na otázku, jakými cestami a prostředky lze z pohledu zřizovatelů nejen udržet optimálně dimenzovanou síť škol, ale především jak pozitivně působit na zvyšování kvality a vybavenosti škol a školských zařízení včetně ovlivňování a zlepšování jejich rozvoje a úrovně vzdělávání v nich. Díky této spolupráci může navíc docházet k přeměně škol na kulturní, společenská a komunitní centra svých lokalit, kdy škola získá prostor a podmínky pro svou kreativitu a jako otevřené společenské centrum naplní širší vzdělávací a volnočasovou nabídku nejen pro žáky školou povinné, ale také pro ostatní občany.

Meziobecní spolupráce může přispět k hledání nových řešení nejen v oblasti předškolní výchovy a základního školství s ohledem na kompetence obcí na úrovni území ORP. Jedná se o dlouhodobý proces budování důvěry a spolupráce v co nejvyšší míře mezi místní správou, školou, veřejností, společenskými skupinami a organizacemi o vytváření místního partnerství. Zapojení jednotlivců i veřejnosti do dílčích záměrů rozvoje obce nebo regionu, propojení jejich ekonomických, sociálních a

ekologických aspektů pak otevírá další možnosti rozvoje plnohodnotného života ve městech i na venkově.

Základní legislativa

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů vymezuje kompetence a úkoly jednotlivých orgánů ve školství, a to jak orgánů samosprávy, tak i orgánů vykonávajících státní správu
- Zákon č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, upravuje předpoklady pro výkon činnosti pedagogických pracovníků, jejich pracovní dobu, další vzdělávání a kariérní systém. Vztahuje se na pedagogické pracovníky škol a školských zařízení, které jsou zapsány do rejstříku škol a školských zařízení a na pedagogické pracovníky v zařízeních sociálních služeb.
- Vyhlášky ke školskému zákonu
- Ostatní vyhlášky
- Vyhlášky k zákonu o pedagogických pracovnících
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů upravuje tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů územních samosprávných celků, jimiž jsou obce a kraje a stanoví pravidla hospodaření s finančními prostředky územních samosprávných celků. Upravuje také zřizování nebo zakládání právnických osob územních samosprávných celků. Ustanoveními tohoto zákona se řídí také hospodaření dobrovolných svazků obcí, pokud tento zákon nestanoví jinak, a zřizování příspěvkových organizací v oblasti školství svazkem obcí.
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), vymezuje uspořádání a rozsah finanční kontroly vykonávané mezi orgány veřejné správy, mezi orgány veřejné správy a žadateli nebo příjemci veřejné finanční podpory a uvnitř orgánů veřejné správy. Stanoví předmět, hlavní cíle a zásady finanční kontroly vykonávané podle tohoto zákona a podle zvláštních právních předpisů, pokud tak tyto předpisy stanoví.
- Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, v platném znění, upravuje výkon státní kontroly v České republice.
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, stanoví v souladu s právem Evropské unie rozsah a způsob vedení účetnictví, požadavky na jeho průkaznost a podmínky předávání účetních záznamů pro potřeby státu
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů upravuje rozpočtové určení daně z přidané hodnoty, daní spotřebních, daní z příjmů, daně z nemovitostí a daně silniční.

3.1.2. Popis základního a předškolního vzdělání správního obvodu (situační analýzy, finanční analýza), očekávaný vývoj

Obecné informace

Území správního obvodu obce s rozšířenou působností Rakovník se nachází v západní části Středočeského kraje. Sousedí s SO ORP Slaný, Kladno, Beroun, Rokycany, Kralovice, Podbořany, Žatec a Louny. Rakovnicko se skládá z 83 obcí, což je druhý nejvyšší počet obcí ve Středočeském kraji. Statutem města se pyšní tři obce – Rakovník, Nové Strašecí a Jesenice. Statut městyse mají obce Kněžves, Křivoklát, Mšec, Pavlíkov, Senomaty a Slabce. Na území ORP Rakovník se ke školnímu roku 2012/2013 nachází 45 mateřských a 26 základních škol. Všechny klasické ZŠ a MŠ jsou na území zřizovány obcemi. Kraj je zřizovatelem pouze u dvou škol pro děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Na území Rakovnicka není žádná škola či jiné vzdělávací zařízení zřizováno soukromou osobou či církví. Většina základních škol je sloučena s mateřskými, což přináší určité finanční úspory. Školní jídelny a školní družiny a kluby jsou nedílnou součástí škol. Nachází se zde také dvě gymnázia, avšak pouze Gymnázium Zikmunda Wintra Rakovník je zahrnuto do analýzy, neboť je osmileté a nahrazuje část povinné školní docházky. V uplynulých letech přibýval počet dětí v mateřských školách a ubýval počet žáků v ZŠ. Tomu odpovídá i naplněnost kapacit škol. Problém s umístěním dětí do MŠ byl především v městech. Oproti tomu kapacity určitých základních škol v malých obcích nebyly naplněny ani z poloviny. Otázkou poté je možnost udržení fungování těchto škol. Nejvíce škol se nachází ve středu území, kde leží město Rakovník.

Základní umělecké školy se na území SO ORP Rakovník nacházejí dvě, v Novém Strašecí a v Rakovníku. Aby byla rozšířena možnost jejich navštěvování, v Jesenici a Šanově byla zřízena odloučená pracoviště rakovnické ZUŠ. Pro detailnější informace o školách a školních zařízeních na území ORP Rakovník slouží následující tabulky a komentáře.

Území Rakovnicka se skládá především z malých obcí do 2000 obyvatel. Větší počet obyvatel mají pouze obce Rakovník a Nové Strašecí, které se spolu s Jesenicí jako jediné pyšní statutem města. Nejvíce obcí patří do skupiny s počtem obyvatel do 199. Jsou natolik malé, že se v nich nenachází žádná základní ani mateřská škola. V obcích s 200 až 499 obyvateli, kterých je na území Rakovnicka 24, funguje 10 mateřských škol a pouze jedna základní škola s prvním stupněm. Třetí největší počet obcí je s počtem obyvatel od 500 do 999. Zde se nachází celkem 13 základních škol, z nichž 5 škol má pouze první stupeň výuky, a 16 mateřských škol. Každá z 8 obcí s počtem obyvatel od 1000 do 1999 má svou základní i mateřskou školu. Většina základních škol na území Rakovnicka je sloučena s mateřskou školou. Výhodou sloučených škol jsou především finanční úspory. Například sloučená Základní škola a Mateřská škola J. A. Komenského v Novém Strašecí, která patří do skupiny s počtem obyvatel 5000 - 9999, v současnosti zahrnuje 1 základní školu a 4 školy mateřské. Gymnázia se na území ORP Rakovník nachází dvě, avšak pouze Gymnázium Zikmunda Wintra Rakovník nabízí variantu osmiletého studia. Jiné školy a školská zařízení, která na našem území fungují, jsou Střední škola, Základní škola a Mateřská škola Rakovník; Základní škola, Mateřská škola speciální a Praktická škola Jesenice, Základní umělecká škola Rakovník; Základní umělecká škola Nové Strašecí a Dům dětí a mládeže Rakovník. Všechny jsou zřizovány krajem.

Od 1. 1. 2014 působí na našem území ORP svazková škola Základní škola a Mateřská škola Bez hranic, která slučuje MŠ Mšec, MŠ Řevničov, MŠ Srbeč, ZŠ Mšec a ZŠ Řevničov. Od 1. 7. 2014 zde zahájí svou činnost Lesní mateřská škola s názvem Dětský klubík Mája. Jedná se o předškolní vzdělávací zařízení, které se inspirovuje myšlenkou lesních mateřských škol. Jeho právní forma je obecně prospěšná společnost a je určen pro děti ve věku od 3 do 6 let. Maximální počet dětí je

stanovený na 20. Jedná se zatím o jedinou alternativu oproti klasickým mateřským školám na území Rakovnícka.

Tab. č. 22 Definice správního obvodu z pohledu předškolního a základního vzdělávání

Skupina obcí s počtem obyvatel pro SO Rakovník	do 199	200 až 499	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 999	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	20 000 až 49 999	50 000 až 99 999	nad 100 000	celkem
2012/2013											
Počet obcí	32	24	17	8	0	1	1	0	0	0	83
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	1	1	0	0	3	0	0	0	5
Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Počet MŠ	0	10	4	1	0	0	7	0	0	0	22
Gymnázia	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	0	0	12	7	0	1	0	0	0	0	20
Počet jiných zařízení	0	0	0	1	0	1	3	0	0	0	5
2011/2012											
Počet obcí	32	24	17	8	0	1	1	0	0	0	83
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	1	1	0	0	3	0	0	0	5
Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Počet MŠ	0	10	3	1	0	0	7	0	0	0	21
Gymnázia	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	0	0	12	7	0	1	0	0	0	0	20
Počet jiných zařízení	0	0	0	1	0	1	3	0	0	0	5

Skupina obcí s počtem obyvatel pro SO Rakovník	do 199	200 až 499	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 999	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	20 000 až 49 999	50 000 až 99 999	nad 100 000	celkem
2007/2008² - 2010/2011³											
Počet obcí	32	24	17	8	0	1	1	0	0	0	83
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	1	1	0	0	3	0	0	0	5
Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Počet MŠ	0	10	3	1	0	0	7	0	0	0	21
Gymnázia	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	0	0	12	7	0	1	0	0	0	0	20
Počet jiných zařízení	0	0	0	1	0	2	3	0	0	0	6
2005/2006 - 2006/2007⁴											
Počet obcí	32	24	17	8	1	1	1	0	0	0	84
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	1	1	1	0	3	0	0	0	6
Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Počet MŠ	0	10	3	1	1	0	7	0	0	0	22
Gymnázia	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	0	0	12	7	0	1	0	0	0	0	20
Počet jiných zařízení	0	0	0	1	0	2	3	0	0	0	6

Zdroj: ČSÚ, sekundární zdroje (výroční zprávy, webové stránky, atd.)

² K 1. 1. 2007 došlo ke změně hranic okresů. Obec Lány spadá do okresu Kladno, čímž ORP Rakovník ubyla základní i mateřská škola.

³ Do školního roku 2010/2011 se do jiných školních zařízení promítá Základní speciální škola Nové Strašecí, která v tomto školním roce ukončila svoji činnost.

⁴ Ve školním roce 2006/2007 došlo k ukončení činnosti druhého stupně Základní a Mateřské školy Kněžves, a tak škola byla přearžena do základních škol pouze s 1. stupněm.

Tab. č. 23 Počty škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP

ORP Rakovník	Celkem ředitelství	z toho						
		MŠ	ZŠ	ZUŠ	SVČ	ZŠ speciální / se speciálními třídami	MŠ speciální / se speciálními třídami	Gymnázia
Celkem škol	53	45	26	2	1	2	1	1
Bdín	0	0	0	0	0	0	0	0
Branov	0	0	0	0	0	0	0	0
Břežany	0	0	0	0	0	0	0	0
Čistá	1	1	1	0	0	0	0	0
Děkov	0	0	0	0	0	0	0	0
Drahouš	0	0	0	0	0	0	0	0
Hořesedly	1	1	0	0	0	0	0	0
Hořovičky	0	0	0	0	0	0	0	0
Hracholusky	0	0	0	0	0	0	0	0
Hřebečnický	0	0	0	0	0	0	0	0
Hředle	1	1	1	0	0	0	0	0
Hvozd	0	0	0	0	0	0	0	0
Chrástřany	1	1	1	0	0	0	0	0
Janov	0	0	0	0	0	0	0	0
Jesenice	2	1	1	0	0	1	0	0
Kalivody	0	0	0	0	0	0	0	0
Karlova Ves	0	0	0	0	0	0	0	0
Kněževés	1	1	1	0	0	0	0	0
Kolešov	0	0	0	0	0	0	0	0
Kolešovice	1	1	1	0	0	0	0	0
Kounov	1	1	1	0	0	0	0	0
Kozojedy	0	0	0	0	0	0	0	0
Krakov	0	0	0	0	0	0	0	0
Krakovec	0	0	0	0	0	0	0	0
Kroučová	0	0	0	0	0	0	0	0
Krty	0	0	0	0	0	0	0	0
Krupá	1	1	0	0	0	0	0	0
Krušovice	1	1	1	0	0	0	0	0
Křivoklát	1	1	1	0	0	0	0	0
Lašovice	0	0	0	0	0	0	0	0
Lišany	1	1	1	0	0	0	0	0
Lubná	1	1	1	0	0	0	0	0
Lužná	1	1	1	0	0	0	0	0
Malinová	0	0	0	0	0	0	0	0
Městečko	1	1	0	0	0	0	0	0
Milostín	0	0	0	0	0	0	0	0
Milý	0	0	0	0	0	0	0	0

ORP Rakovník	Celkem ředitelství	z toho						
		MŠ	ZŠ	ZUŠ	SVČ	ZŠ speciální / se speciálními třídami	MŠ speciální / se speciálními třídami	Gymnázia
Mšec	1	1	1	0	0	0	0	0
Mšecké Žehrovice	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutějovice	2	1	1	0	0	0	0	0
Nesuchyně	1	1	0	0	0	0	0	0
Nezabudice	0	0	0	0	0	0	0	0
Nové Strašecí	2	4	1	1	0	0	0	0
Nový Dům	0	0	0	0	0	0	0	0
Olešná	1	1	1	0	0	0	0	0
Oráčov	1	1	0	0	0	0	0	0
Panoší Újezd	1	1	0	0	0	0	0	0
Pavlíkov	1	1	1	0	0	0	0	0
Petrovice	0	0	0	0	0	0	0	0
Pochvalov	0	0	0	0	0	0	0	0
Přerubnice	0	0	0	0	0	0	0	0
Příčina	0	0	0	0	0	0	0	0
Přílepy	0	0	0	0	0	0	0	0
Pšovlky	0	0	0	0	0	0	0	0
Pustověty	0	0	0	0	0	0	0	0
Račice	0	0	0	0	0	0	0	0
Rakovník	14	7	3	1	1	1	1	1
Roztoky	1	1	1	0	0	0	0	0
Ruda	1	2	0	0	0	0	0	0
Rynholec	1	1	0	0	0	0	0	0
Řeřichy	0	0	0	0	0	0	0	0
Řevničov	2	1	1	0	0	0	0	0
Senec	0	0	0	0	0	0	0	0
Senomaty	1	1	1	0	0	0	0	0
Skryje	0	0	0	0	0	0	0	0
Slabce	1	1	1	0	0	0	0	0
Smilovice	0	0	0	0	0	0	0	0
Srbeč	1	1	0	0	0	0	0	0
Svojetín	1	1	0	0	0	0	0	0
Sýkořice	0	0	0	0	0	0	0	0
Šanov	1	1	1	0	0	0	0	0
Šípy	0	0	0	0	0	0	0	0
Švihov	0	0	0	0	0	0	0	0
Třeboc	0	0	0	0	0	0	0	0
Třtice	0	0	0	0	0	0	0	0

ORP Rakovník	Celkem ředitelství	z toho						
		MŠ	ZŠ	ZUŠ	SVČ	ZŠ speciální / se speciálními třídami	MŠ speciální / se speciálními třídami	Gymnázia
Václavy	0	0	0	0	0	0	0	0
Velká Buková	0	0	0	0	0	0	0	0
Velká Chmelištná	0	0	0	0	0	0	0	0
Všesulov	0	0	0	0	0	0	0	0
Všetaty	1	1	0	0	0	0	0	0
Zavidov	1	1	0	0	0	0	0	0
Zbečno	1	0	1	0	0	0	0	0
Žďár	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: ČSÚ, sekundární zdroje (výroční zprávy, webové stránky, atd.)

Většina základních škol na území ORP Rakovník (celkem 20) je sloučena s mateřskou školou a mají společné ředitelství. V Novém Strašecí je společné ředitelství dokonce pro jednu základní školu a 4 mateřské školy. Od 1. 1. 2014 došlo ke sloučení MŠ Mšec, MŠ Řevničov, MŠ Srbeč, ZŠ Mšec a ZŠ Řevničov v rámci vzniku svazkové školy Základní a Mateřské školy Bez hranic. Tím došlo ke snížení počtu ředitelství, neboť v rámci těchto dvou mateřských a dvou základních škol je pouze jedno ředitelství.

Základní umělecké školy se na Rakovnicku nacházejí dvě, jedna v Novém Strašecí a druhá v Rakovníku. Rakovnická ZUŠ má navíc odloučené pracoviště v obci Šanov a městě Jesenice. V Rakovníku se nachází jediné středisko volného času, a to Dům dětí a mládeže Rakovník. Dle jejich výroční zprávy má navíc odloučené pracoviště v Novém Strašecí. Na území ORP Rakovník se nachází dvě školy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Nacházejí se v Rakovníku a Jesenici a obě jsou zřizované krajem. Gymnázia se na našem území nacházejí dvě, avšak pouze Gymnázium Zikmunda Wintra Rakovník nabízí variantu osmiletého studia, což nahrazuje část povinné školní docházky na základní škole.

Tab. č. 24 Pracovníci ve školství ORP

Typ školy, zařízení	Průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
2012/2013			
Mateřské školy	193,5	146,2	47,3
Základní školy	392,3	306,9	85,4
Školní družiny a kluby	39,6	39,6	0
Zařízení školního stravování	109,3	0	109,3
Celkem rok 2012/2013	734,7	492,7	242,1
2011/2012			
Mateřské školy	185,6	140,5	45,1
Základní školy	393	306,7	86,3
Školní družiny a kluby	38,4	38,4	0
Zařízení školního stravování	109	0	109
Celkem rok 2011/2012	726	485,6	240,3
2010/2011			
Mateřské školy	179,3	137,3	42
Základní školy	400,6	310,1	90,5
Školní družiny a kluby	36,4	36,4	0
Zařízení školního stravování	116,8	0	116,8
Celkem rok 2010/2011	733,2	483,8	249,4
2009/2010			
Mateřské školy	175,5	134	41,6
Základní školy	398,1	306,8	91,3
Školní družiny a kluby	36	36	0
Zařízení školního stravování	119,5	0	119,5
Celkem rok 2009/2010	729,2	476,7	252,5
2008/2009			
Mateřské školy	171,3	128,4	42,9
Základní školy	398,9	309,2	89,8
Školní družiny a kluby	36,5	36,5	0
Zařízení školního stravování	118,5	0	118,5
Celkem rok 2008/2009	725,1	474	251,1
2007/2008			
Mateřské školy	166,4	126	40,4
Základní školy	403,7	312,6	91
Školní družiny a kluby	34,7	34,7	0
Zařízení školního stravování	117	0	117
Celkem rok 2007/2008	721,7	473,3	248,4

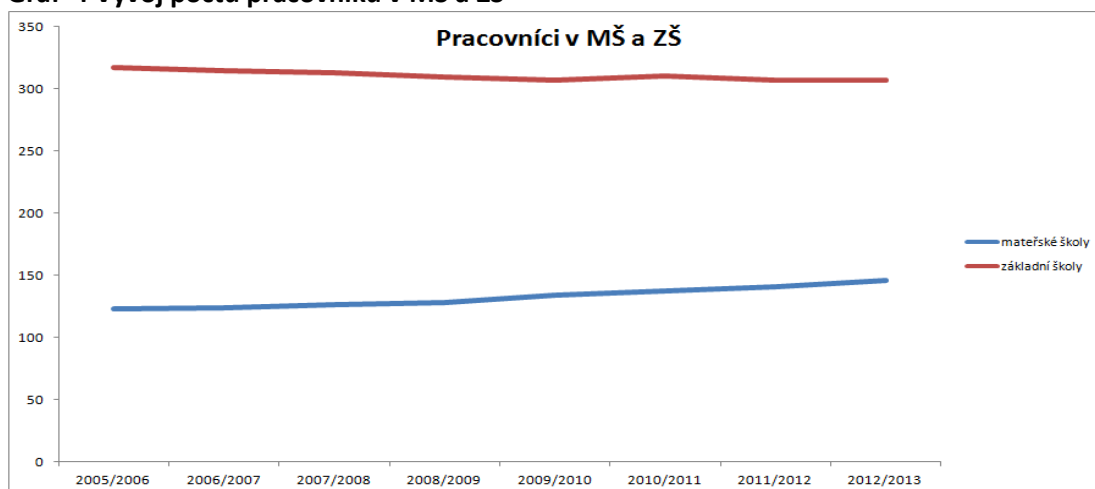
Typ školy, zařízení	Průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
2006/2007			
Mateřské školy	162,6	123,7	38,9
Základní školy	409	314,5	94,5
Školní družiny a kluby	35,7	35,7	0
Zařízení školního stravování	114,6	0	114,6
Celkem rok 2006/2007	721,9	474	247,9
2005/2006			
Mateřské školy	162,4	123,3	39
Základní školy	413,6	317,3	96,3
Školní družiny a kluby	35,1	34,6	0,5
Zařízení školního stravování	118,1	0	118,1
Celkem rok 2005/2006	729,1	475,2	254

Zdroj: Výkazy MŠMT

Na území ORP Rakovník se nevyskytuje žádné gymnázium, mateřská a základní škola se speciálními vzdělávacími potřebami ani středisko volného času, které by bylo zřizováno obcí. Všechny tyto instituce jsou na Rakovnicku zřizovány krajem, avšak ty nebyly předmětem tabulky.

Z uvedených tabulek je zřejmé, že počet pracovníků v mateřských školách roste a to jak pedagogů, tak nepedagogů. Tento fakt se odvíjí od skutečnosti, že se zvyšuje počet dětí v mateřských školách. V základních školách je trend opačný. Pomalu vzrůstající nástup lze zaznamenat u pracovníků školních družin a klubů.

Graf 4 Vývoj počtu pracovníků v MŠ a ZŠ

Zdroj: Viz. Předchozí tabulka

Základní vzdělávání

Tab. č. 25 Počet ZŠ za ORP

Za ORP Rakovník	Počet základních škol		
	celkem	úplné	neúplné
2011/2012 - 2012/2013			
Obec	26	16	10
Kraj	2	2	0
Církev	0	0	0
Soukromá ZŠ	0	0	0
Celkem	28	18	10

Počet základních škol je na území ORP Rakovník neměnný. U škol zřizovaných obcí došlo ke změně pouze ve školním roce 2007/2008, a to z důvodu změny hranic území okresů. U škol zřizovaných krajem došlo v roce 2011 k ukončení činnosti jedné Základní speciální školy v Novém Strašecí. Na území se nachází celkem 62 % úplných ZŠ a 38 % neúplných ZŠ.

Ve školním roce 2011/2012 došlo k úbytku jedné základní školy zřizované krajem. Jednalo se o Základní speciální školu v Novém Strašecí, která svou činnost ukončila k 30. 6. 2011

Za ORP Rakovník	Počet základních škol		
	celkem	úplné	neúplné
2007/2008 - 2010/2011			
Obec	26	16	10
Kraj	3	3	0
Církev	0	0	0
Soukromá ZŠ	0	0	0
Celkem	29	19	10

Ve školním roce 2007/2008 ubyla jedna úplná základní škola, a to z důvodu změny hranic okresů, ke které došlo 1. 1. 2007. Obec Lány, ve které se ZŠ nacházela, od tohoto data spadá do území ORP Kladno.

Za ORP Rakovník	Počet základních škol		
	celkem	úplné	neúplné
2006/2007			
Obec	27	17	10
Kraj	3	3	0
Církev	0	0	0
Soukromá ZŠ	0	0	0
Celkem	30	20	10

Ve školním roce 2006/2007 došlo ke změně počtu úplných a neúplných škol. Bylo to dáno tím, že Základní škola Kněžves měla do 30. 6. 2006 i druhý stupeň ZŠ.

Za ORP Rakovník	Počet základních škol		
	celkem	úplné	neúplné
2005/2006			
Obec	27	18	9
Kraj	3	3	0
Církev	0	0	0
Soukromá ZŠ	0	0	0
Celkem	30	21	9

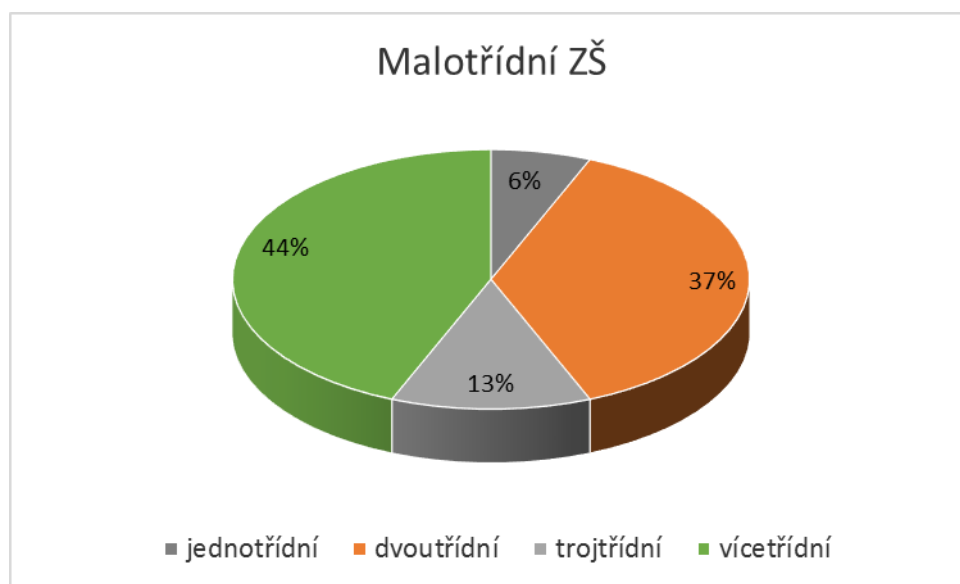
Zdroj: Výkazy MŠMT

Tab. č. 26 Počet malotřídních ZŠ v jednotlivých obcích ORP

ORP Rakovník Název obce	Počet škol celkem	Z toho					
		jednotřídní	dvoutřídní	trojtřídní	čtyřtřídní	pětitřídní	vícetřídní
Celkem škol	16	1	6	2	0	0	7
Čistá	1	0	0	0	0	0	1
Hředle	1	1	0	0	0	0	0
Chrástřany	1	0	1	0	0	0	0
Jesenice	1	0	0	0	0	0	1
Kněžves	1	0	0	1	0	0	0
Krušovice	1	0	1	0	0	0	0
Křivoklát	1	0	0	0	0	0	1
Lišany	1	0	1	0	0	0	0
Mutějovice	1	0	0	0	0	0	1
Olešná	1	0	1	0	0	0	0
Pavlíkov	1	0	0	1	0	0	0
Rakovník	1	0	0	0	0	0	1
Senomaty	1	0	1	0	0	0	0
Slabce	1	0	0	0	0	0	1
Šanov	1	0	0	0	0	0	1
Zbečno	1	0	1	0	0	0	0

Zdroj: Sekundární zdroje (výroční zprávy, webové stránky, atd.)

Graf 5 Rozdělení malotřídních ZŠ ve sledovaném území

Zdroj: Viz. Předchozí tabulka

V Rakovnickém regionu bylo ve školním roce 2012/2013 celkem 57 % malotřídních škol. Nejvíce jich je dvouřídni a víceřídni. Víceřídni malotřídní školy ve městech Jesenice a Rakovník jsou základní školy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, které mají jak základní školu praktickou, tak základní školu speciální.

ZŠ zřizované v ORP

Tab. č. 27 ZŠ zřizované obcemi

Školní rok	Počet zŠ	Samost. zŠ	Počet běžných tříd	Počet speciálních tříd	Počet žáků	Úv. pedag.	Počet žáků na 1 pedag.	Počet žáků na třídu	Počet žáků na školu
2012/2013	26	6	213	1	4138	295,9	14	19,4	159,2
2011/2012	26	6	216	2	4132	301,4	13,7	19,1	158,9
2010/2011	26	6	217	2	4072	302,9	13,4	18,8	156,6
2009/2010	26	6	217	2	4101	304,1	13,5	18,9	157,7
2008/2009	26	6	219	3	4216	310,1	13,6	19,3	162,2
2007/2008	26	6	220	3	4340	308,9	14	19,7	166,9
2006/2007	27	6	230	3	4633	324,9	14,3	20,1	171,6
2005/2006	27	6	238	3	4876	330,7	14,7	20,5	180,6

Zdroj: Výkazy MŠMT

Z tabulky je zřejmé, že na území Rakovnicka celkově ubývají žáci základních škol. Největší skok zaznamenáváme mezi školními roky 2006/2007 a 2007/2008. V důsledku toho se snižuje i počet tříd a pedagogických úvazků. Vzhledem ke zvyšujícímu se počtu dětí v mateřských školách můžeme očekávat mírný nárůst, který je již patrný v roce 2011/2012. Speciální třídy v základních školách se nacházely v Novém Strašecí, Rakovníku a v současné době stále ještě funguje v Kolečovicích.

Tab. č. 28 ZŠ zřizované krajem

Školní rok	Počet zŠ	Samost. zŠ	Počet běžných tříd	Počet speciálních tříd	Počet žáků	Úv. pedag.	Počet žáků na 1 pedag.	Počet žáků na třídu	Počet žáků na školu
2012/2013	2	0	20	138	27,3	2	5,1	6,9	69
2011/2012	2	0	19	150	26,5	2	5,7	7,9	75
2010/2011	3	0	21	158	27,7	3	5,7	7,5	52,7
2009/2010	3	0	24	182	32,2	3	5,7	7,6	60,7
2008/2009	3	0	24	192	34,8	3	5,5	8	64
2007/2008	3	0	24	195	36,3	3	5,4	8,1	65
2006/2007	3	0	24	202	35,5	3	5,7	8,4	67,3
2005/2006	3	0	25	213	36,5	3	5,8	8,5	71

Zdroj: Výkazy MŠMT

Na území Rakovnicka se nachází dvě školy zřizované krajem. Jedná se o školy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, které se nachází ve městech Rakovník a Jesenice. Ve školním roce 2011/2012 došlo k úbytku jedné základní školy zřizované krajem. Jednalo se o Základní speciální školu v Novém Strašecí, která svou činnost ukončila k 30. 6. 2011. Počet dětí a v souvislosti s tím i počet pedagogických úvazků ubývá. V průměru všech let připadá na jednoho pedagoga necelých 6 žáků.

Tab. č. 29 Součásti základních škol v jednotlivých obcích ORP

Název obce	Počet základních škol celkem	V nich součástí				
		ZŠ	MŠ	ŠD (ŠK)	ŠJ	Jiné
Celkem	28	28	24	28	35	51
Čistá	1	1	1	1	1	0
Hředle	1	1	1	1	1	1
Chrástany	1	1	1	1	2	0
Jesenice	2	2	1	2	3	4
Kněževés	1	1	1	1	2	3
Kolešovice	1	1	1	1	1	2
Kounov	1	1	1	1	1	2
Krušovice	1	1	1	1	1	2
Křivoklát	1	1	1	1	2	2
Lišany	1	1	1	1	2	1
Lubná	1	1	1	1	2	2
Lužná	1	1	1	1	2	0
Mšec	1	1	1	1	1	1
Mutějovice	1	1	0	1	2	3
Nové Strašecí	1	1	4	1	5	2
Olešná	1	1	1	1	2	0
Pavlíkov	1	1	1	1	1	3
Rakovník	4	4	1	4	4	16
Roztoky	1	1	1	1	0	0
Řevničov	1	1	0	1	0	3
Senomaty	1	1	1	1	0	0
Slabce	1	1	1	1	0	2
Šanov	1	1	1	1	0	2
Zbečno	1	1	0	1	0	0

Zdroj: Sekundární zdroje (výroční zprávy, webové stránky, atd.)

Školní družina a školní jídelna jsou součástí všech základních škol v rakovnickém regionu. Mateřská škola je součástí 75 % ZŠ. Tato čísla jsou velmi uspokojivá a vypovídají o kvalitě základních škol. Mezi jiné součásti ZŠ patří: tělocvičny, hřiště, čítárny, knihovny, internáty, rehabilitační místnosti, přípravné třídy, přírodní učebny, keramické dílny, rehabilitační bazény, cvičné byty, učebny šití, snoezelen a multimediální učebny. Tyto součásti zlepšují kvalitu výuky a trávení volného času žáků.

Tab. č. 30 Počty tříd a žáků v ZŠ zřizovaných obcí ve školním roce 2012/2013 v ORP

ORP Rakovník Název obce	Počet škol	Počet tříd	Počet žáků	Průměrný počet žáků na školu	Průměrný počet žáků na třídu
Celkem	26	214	4138	-	-
Čistá	1	7	89	89	12,7
Hředle	1	1	11	11	11
Chrástany	1	2	18	18	9
Jesenice	1	10	203	203	20,3
Kněževes	1	3	37	37	12,3
Kolešovice	1	10	162	162	16,2
Kounov	1	8	140	140	17,5
Krušovice	1	2	30	30	15
Křivoklát	1	7	133	133	19
Lišany	1	2	15	15	7,5
Lubná	1	9	188	188	20,9
Lužná	1	9	160	160	17,8
Mšec	1	9	123	123	13,7
Mutějovice	1	7	124	124	17,7
Nové Strašecí	1	27	606	606	22,4
Olešná	1	1	19	19	19
Pavlíkov	1	3	41	41	13,7
Rakovník	3	67	1557	519	23
Roztoky	1	5	66	66	13,2
Řevničov	1	9	172	172	19,1
Senomaty	1	2	27	27	13,5
Slabce	1	6	72	72	12
Šanov	1	6	110	110	18,3
Zbečno	1	2	35	35	17,5

Zdroj: Výkazy MŠMT, sekundární zdroje (výroční zprávy, webové stránky, atd.)

Tato tabulka popisuje počet tříd a žáků základních škol v jednotlivých obcích správního obvodu ORP Rakovník. Na Rakovnicku se základní školy nachází v 31 % obcí. Oproti mateřským školám je to výrazně nižší číslo. Základní školy se nachází spíše ve větších obcích s vyšším počtem obyvatel. Od toho se odvíjí i počet tříd, kterých je ve všech obcích, městysech a městě Jesenice maximálně 10. Z toho vyplývá, že většina základních škol je neúplných, malotřídních nebo mají od každého ročníku jednu třídu. V městech Nové Strašecí a Rakovník je počet tříd mnohem vyšší. Každý ročník má zastoupení v několika třídách. Počet žáků se odvíjí především od spádovosti daných obcí. Průměrný počet žáků na třídu za celé ORP Rakovník je 15 žáků.

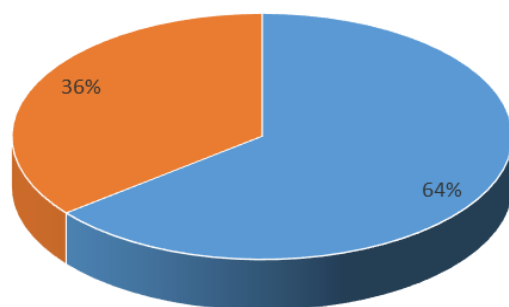
Tab. č. 31 Počet úplných a neúplných ZŠ v ORP

ORP Rakovník Název obce	Počet škol	Počet úplných škol	Počet neúplných škol
Celkem	28	18	10
Čistá	1	1	0
Hředle	1	0	1
Chrástřany	1	0	1
Jesenice	2	2	0
Kněževés	1	0	1
Kolešovice	1	1	0
Kounov	1	1	0
Krušovice	1	0	1
Křivoklát	1	1	0
Lišany	1	0	1
Lubná	1	1	0
Lužná	1	1	0
Mšec	1	1	0
Mutějovice	1	1	0
Nové Strašecí	1	1	0
Olešná	1	0	1
Pavlíkov	1	0	1
Rakovník	4	4	0
Roztoky	1	0	1
Řevničov	1	1	0
Senomaty	1	0	1
Slabce	1	1	0
Šanov	1	1	0
Zbečno	1	0	1

Zdroj: Sekundární zdroje (výroční zprávy, webové stránky, atd.)

Graf 6 Podíl úplných a neúplných ZŠ ve sledovaném území
Počet úplných a neúplných ZŠ v ORP Rakovník

■ počet úplných škol ■ počet neúplných škol

Zdroj: Viz. Předchozí tabulka

Na území ORP Rakovník se nachází celkem 28 základních škol. Dvě z toho jsou školy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami zřizované krajem. Co se týče úplnosti a neúplnosti škol, více než polovina škol je úplných, to znamená, že mají první i druhý stupeň výuky. Nelze říci, že úplnost a neúplnost základních škol je ovlivněna velikostí obce.

Tab. č. 32 Údaje o pracovnících ZŠ zřizovaných obcemi v ORP

ORP Rakovník		Přepočtení na plně zaměstnané	
		celkem	z toho ženy
Celkem učitelé		295,9	241
V tom vyučující	na 1. stupni	143,7	137,5
	na 2. stupni	152,2	103,5

Zdroj: Výkazy MŠMT

Tabulka pojednává o pracovnících základních škol zřizovaných obcemi. Těchto škol je na území ORP Rakovník celkem 26. Z tabulky je patrné, že ve školním roce 2012/2013 převládaly ve školství ženy, které mají všeobecně ve školství stále převahu. Nejvíce jich je především na prvním stupni základních škol. Na druhém stupni je žen méně i přes fakt, že celkový počet pedagogů na druhém stupni ve školním roce 2012/2013 byl vyšší než na prvním.

Tab. č. 33 Ostatní pedagogičtí pracovníci škol v ORP

ORP Rakovník		Fyzické osoby		Přepočtení na plně zaměstnané	
		celkem	z toho ženy	celkem	z toho ženy
Asistenti pedagoga	pro žáky se zdravotním postižením	34	33	15,6	14,6
	pro žáky se sociálním znevýhodněním	7	7	6	6
Psychologové		3	3	1,4	1,4
Speciální pedagogové		1	1	0,5	0,5
Výchovní poradci		19	16	-	-

Zdroj: Výkazy MŠMT

Tabulka popisuje počet ostatních pedagogických pracovníků na Rakovnicku, konkrétně asistentů pedagoga, psychologů, speciálních pedagogů a výchovných poradců. Z výsledků vyplývá, že nejčastějšími ostatními pedagogy jsou asistenti pedagogů pro žáky se zdravotním postižením. Ti fungují ve 13 základních a mateřských školách zřizovaných obcemi a ve dvou školách zřizovaných krajem pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Asistenti pedagoga pro žáky se sociálním znevýhodněním a psychologové jsou pouze v Základní škole a Mateřské škole v Kolečovicích a ve dvou školách pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v Jesenici a Rakovníku. Z toho vyplývá, že na Rakovnicku se nachází pouze jedna klasická základní škola, ve které je psycholog, což je poměrně zarážející. Speciální pedagog vyučuje pouze ve škole pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v Rakovníku. Výchovní poradci působí v 18 základních a mateřských školách na Rakovnicku. Shodu údajů lze najít v pohlaví ostatních pedagogů. Téměř všichni jsou totiž ženy. Z toho plyne, že školství je stále spíše o ženském kolektivu.

Tab. č. 34 Počet škol a žáků na jednoho přepočteného pracovníka v ORP

Školní rok	Počet škol	Počet žáků	Počet učitelů (přepočtený stav)	Počet žáků na jednoho přepočteného pracovníka
2012/2013	28	4276	323,2	13,2
2011/2012	28	4282	327,9	13,1
2010/2011	29	4230	330,6	12,8
2009/2010	29	4283	336,3	12,7
2008/2009	29	4408	344,9	12,8
2007/2008	29	4535	345,2	13,1
2006/2007	30	4835	360,4	13,4
2005/2006	30	5090	367,2	13,9

Zdroj: Výkazy MŠMT

Tabulka vypovídá o počtu žáků základních škol na jednoho přepočteného pracovníka. Ten zůstává na území Rakovnicka v průběhu let stále podobný. Nejmenší počet žáků byl ve školním roce 2010/2011, a to 12,8 žáků na jednoho přepočteného pracovníka. Nejvíce žáků na jednoho pedagoga bylo ve školním roce 2005/2006. Z výsledků vyplývá, že s ubývajícím počtem žáků ubývá i počet pedagogů.

Tab. č. 35 Počet absolventů ZŠ v ORP

Žáci, kteří ukončili školní docházku		2005/2006		2006/2007		2007/2008		2008/2009		2009/2010		2010/2011		2011/2012		2012/2013	
		běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy
V tom	v 1. – 5. ročníku	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	v 6. ročníku	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0
	v 7. ročníku	4	1	4	2	1	0	4	1	2	2	4	1	1	2	0	1
	v 8. ročníku	16	7	11	3	13	3	12	6	12	3	11	5	8	3	8	2
	v 9. ročníku	570	22	646	34	539	24	536	22	535	24	464	27	418	24	425	15
	v 10. ročníku	0	1	0	3	0	1	0	8	0	1	0	5	0	3	0	8
Žáci, kteří přešli do ZŠ																	
V tom	z 5. ročníku	31	0	30	0	29	0	32	0	30	0	29	0	29	0	28	0
	ze 7. ročníku	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Žáci 1. r. s dodatečným odkladem PŠD		2	0	10	0	2	0	7	0	4	0	2	0	0	0	1	0

Zdroj: Výkazy MŠMT

Žáci základních škol nejčastěji ukončují školní docházku v běžném devátém ročníku. Tím získají status ukončené povinné školní docházky. Dle Školského zákona č. 561/2004 Sb., který nabyl účinnost 1. 1. 2005, žáci mohou opakovat ročník pouze jednou na prvním stupni a jednou na druhém stupni. Na území ORP Rakovník žádný žák od školního roku 2005/2006 do 2012/2013 svou docházku neukončil na prvním stupni školy. Co se týče ukončení školní docházky na druhém stupni, z výsledků vyplývá, že čím vyšší ročník, tím více žáků docházku ukončuje. V šestém ročníku od školního roku 2005/2006 do 2012/2013 ukončilo docházku celkem 5 žáků. V sedmém ročníku ukončilo docházku již 30 žáků, přičemž většina byla z běžných tříd. V osmém ročníku ukončilo školní docházku dohromady 123 žáků, většina žáků byla rovněž z běžných tříd. Ukončení školní docházky v 10. ročníku se vyskytuje pouze u speciálních tříd základních škol. Na střední školu z pátého ročníku odchází v průměru 30 dětí ročně. Tím naplní přibližně jednu třídu víceletého gymnázia. Nejvíce dětí s dodatečným odkladem povinné školní docházky bylo ve školním roce 2010.

Tab. č. 36 Přehled škol pro žáky se speciálním vzdělávacími potřebami v ORP

ORP Rakovník	Celkem	Z toho zřízené			
		krajem	obcí	církví	soukromé
Ředitelství celkem	2	2	0	0	0
Z toho mateřská škola pro děti se zdravotním postižením	2	2	0	0	0
Základní škola praktická	2	0	0	0	0
Základní škola speciální	2	2	0	0	0

Zdroj: Výkazy MŠMT

Na území ORP Rakovník se nachází dvě školy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Obě dvě jsou zřizované kraje. První z nich se nachází ve městě Rakovník. Celým názvem se jmenuje Střední škola, Základní škola a Mateřská škola Rakovník, příspěvková organizace. Jak již název vypovídá, škola poskytuje svým žákům předškolní, základní a střední vzdělání. Součástí školy jsou: základní škola praktická, praktická škola dvouletá, základní škola speciální, přípravný stupeň ZŠ speciální, mateřská škola speciální, školní družina, školní klub a speciální pedagogické centrum. Druhá škola se nazývá Základní škola, Mateřská škola speciální a Praktická škola Jesenice. Součástí školy je mateřská škola, která však byla v činnosti pouze v letech 2007/2008 – 2009/2010. Ostatní roky nebyla otevřena. Dále je součástí základní škola praktická, základní škola speciální, rehabilitační třída a praktická škola s jednoletou a dvouletou přípravkou. Tyto dvě školy jsou dostačující pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami na území Rakovnícka.

Tab. č. 37 Základní údaje o základním vzdělávání ve správním obvodu (1 i 2 stupeň ZŠ) v obcích ORP Rakovník

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu
2012/2013		
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných		
- obcemi	4138	97 %
- jinými subjekty	138	3 %
Průměrný počet žáků celkem	4276	-
2011/2012		
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných		
- obcemi	4132	96 %
- jinými subjekty	150	4 %
Průměrný počet žáků celkem	4282	-
2010/2011		
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných		
- obcemi	4072	96 %
- jinými subjekty	158	4 %
Průměrný počet žáků celkem	4230	-
2009/2010		
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných		
- obcemi	4101	96 %
- jinými subjekty	182	4 %
Průměrný počet žáků celkem	4283	-
2008/2009		
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných		
- obcemi	4216	96 %
- jinými subjekty	192	4 %
Průměrný počet žáků celkem	4408	-
2007/2008		
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných		
- obcemi	4340	96 %
- jinými subjekty	195	4 %
Průměrný počet žáků celkem	4535	-
2006/2007		
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných		
- obcemi	4633	96 %
- jinými subjekty	202	4 %
Průměrný počet žáků celkem	4835	-
2005/2006		
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných		
- obcemi	4876	96 %
- jinými subjekty	214	4 %
Průměrný počet žáků celkem	5090	-

Zdroj: Výkazy MŠMT

Tyto tabulky vypovídají o průměrných počtech dětí ve třídách základních škol zřizovaných obcí. Z hodnot je patrné, že počet žáků ve třídách má kolísavou tendenci. Do školního roku 2006/2007 počet žáků rostl, poté začal upadat a od roku 2010/2011 má opět vzrůstající hodnotu. Vzhledem ke zvyšujícímu se počtu dětí v mateřských školách můžeme očekávat, že počet žáků základních škol se bude také mírně zvyšovat.

Tab. č. 38 Popis ZŠ v ORP za školní rok 2012/2013

Název ZŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa
Celkem za SO ORP		7310	4276	3034
Základní a Mateřská škola Čistá	Čistá	240	89	151
Základní a Mateřská škola Hředle	Hředle	40	11	29
Základní a Mateřská škola Chrástřany	Chrástřany	50	18	32
Základní škola, Mateřská škola speciální a Praktická škola Jesenice	Jesenice	52	39	13
Základní a mateřská škola Jesenice	Jesenice	400	203	197
Základní škola a Mateřská škola Kněževés	Kněževés	325	37	288
Základní škola a Mateřská škola Kolečovice	Kolečovice	300	162	138
Základní škola a Mateřská škola Kounov	Kounov	200	140	60
Základní škola a mateřská škola Krušovice	Krušovice	50	30	20
Základní škola a Mateřská škola Křivoklát	Křivoklát	300	133	167
Základní škola a Mateřská škola Lišany	Lišany	40	15	25
Základní škola a Mateřská škola Lubná	Lubná	300	188	112
Základní škola a mateřská škola Lužná	Lužná	250	160	90
Základní škola a Mateřská škola Mšec	Mšec	200	123	77
Základní škola Mutějovice	Mutějovice	240	124	116
Základní škola a mateřská škola J. A. Komenského v Novém Strašecí	Nové Strašecí	850	606	244
Základní škola a Mateřská škola Olešná	Olešná	50	19	31
Základní škola a mateřská škola Pavlíkov	Pavlíkov	75	41	34
1. základní škola Rakovník	Rakovník	580	284	296
2. základní škola Rakovník	Rakovník	730	631	99
3. základní škola Rakovník	Rakovník	1000	642	358
Střední škola, Základní škola a Mateřská škola Rakovník	Rakovník	150	99	51
Základní škola a mateřská škola V Zahrádkách, Rostoky	Rostoky	100	66	34
Základní škola Řevničov	Řevničov	250	172	78
Základní škola a Mateřská škola Senomaty	Senomaty	40	27	13

Název ZŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa
Základní škola a Mateřská škola Slabce	Slabce	200	72	128
Základní škola a mateřská škola Šanov	Šanov	248	110	138
Základní škola Zbečno	Zbečno	50	35	15

Zdroj: Výkazy MŠMT, sekundární zdroje (výroční zprávy, webové stránky, atd.)

Na území ORP Rakovník se nachází 26 základních škol zřizovaných obcí a 2 základní školy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami zřizované krajem. Školy jsou na území rovnoměrně rozmístěné a každá škola má spádové obce, ze kterých do ní žáci dojíždějí. Celková kapacita všech základních škol na území ORP Rakovník je z 58 % zaplněna. Z toho vyplývá, že počet škol a jejich míst je až nad míru dostačující. Pokud by docházelo k dalšímu úbytku dětí, hrozilo by uzavírání škol z důvodu nedostatku žáků. 1. Základní škola v Rakovníku má od školního roku 2012/2013 zavedenou přípravnou třídu.

Tab. č. 39 Očekávaný vývoj počtu žáků ve správním obvodu v ORP

Počet žáků správního obvodu	Počet	Volná místa (kapacita – počet žáků)	Počet žáků / kapacita v %
Kapacita všech ZŠ k 30.9 2013	7380	-	-
Známý nárůst nebo úbytek kapacity k 30.9 2018	7380	-	-
Známý nárůst nebo úbytek kapacity k 30.9 2023	7380	-	-
Počet žáků k 30.9 2013	4375	3005	59 %
Předpoklad ke konci roku 2018	5031	2349	68 %
Předpoklad ke konci roku 2023	5040	2340	68 %

Zdroj: Středočeský kraj

Očekávaný vývoj počtu dětí v mateřských školách ve správním obvodu ORP Rakovník byl odhadnut dle vývoje počtu věkových skupin 0 - 4 a 5 - 9 ve Středočeském kraji v období let 2012 - 2022. Prognóza je ovšem zpracována pro celé území Středočeského kraje a konkrétní vývoj v území ORP Rakovník v dalších letech může být tedy odlišný. Region Rakovnicka je v oblasti obyvatel atypický oproti jiným ORP Středočeského kraje.

V následujících letech je ve Středočeském kraji očekáván markantní nárůst počtu dětí ve věku 10 - 14 let. Ze 101,9 %, což je výchozí stav počtu dětí tohoto věku ve Středočeském kraji v roce 2013, až na 137 % dětí v roce 2022. Tento jev povede k navýšení počtu žáků základních škol. Vzhledem k tomu, že v roce 2013 byla kapacita základních škol na území ORP Rakovník naplněna z 59 %, nebude v následujících letech potřeba kapacity škol zvyšovat.

Otázkou je však vývoj počtu dětí na území ORP Rakovník. Představitelé obcí území očekávají stálý pokles dětí předškolního i školního věku. V tom případě by bylo nutné vytvořit opatření, aby stávající základní školy byly zachovány.

Předškolní vzdělávání

Tab. č. 40 Celkové počty MŠ dle zřizovatele v ORP

Zřizovatel	Počet MŠ	Počet dětí celkem	Počet běžných tříd	Počet dětí v běžných třídách	Počet speciálních tříd	Počet dětí ve speciálních třídách
2012/2013						
Obec	45	1936	84	1936	0	0
Kraj	1	35	0	0	3	35
Církev	0	0	0	0	0	0
Soukromník	0	0	0	0	0	0
Celkem:	46	1971	84	1936	3	35
2011/2012						
Obec	44	1844	77	1844	0	0
Kraj	1	35	0	0	3	35
Církev	0	0	0	0	0	0
Soukromník	0	0	0	0	0	0
Celkem:	45	1879	77	1844	3	35
2010/2011						
Obec	43	1773	75	1773	0	0
Kraj	1	36	0	0	3	36
Církev	0	0	0	0	0	0
Soukromník	0	0	0	0	0	0
Celkem:	44	1809	75	1773	3	36
2009/2010						
Obec	43	1704	74	1704	0	0
Kraj	2	38	0	0	4	38
Církev	0	0	0	0	0	0
Soukromník	0	0	0	0	0	0
Celkem:	45	1742	74	1704	4	38
2008/2009						
Obec	43	1653	73	1653	0	0
Kraj	2	36	0	0	4	36
Církev	0	0	0	0	0	0
Soukromník	0	0	0	0	0	0
Celkem:	45	1689	73	1653	4	36
2007/2008						
Obec	43	1571	70	1571	0	0
Kraj	1	35	0	0	3	35
Církev	0	0	0	0	0	0
Soukromník	0	0	0	0	0	0
Celkem:	44	1606	70	1571	3	35

Zřizovatel	Počet MŠ	Počet dětí celkem	Počet běžných tříd	Počet dětí v běžných třídách	Počet speciálních tříd	Počet dětí ve speciálních třídách
2006/2007						
Obec	44	1598	70	1598	0	0
Kraj	1	34	0	0	3	34
Církev	0	0	0	0	0	0
Soukromník	0	0	0	0	0	0
Celkem:	45	1632	70	1598	3	34
2005/2006						
Obec	44	1578	70	1578	0	0
Kraj	1	34	0	0	3	34
Církev	0	0	0	0	0	0
Soukromník	0	0	0	0	0	0
Celkem:	45	1612	70	1578	3	34

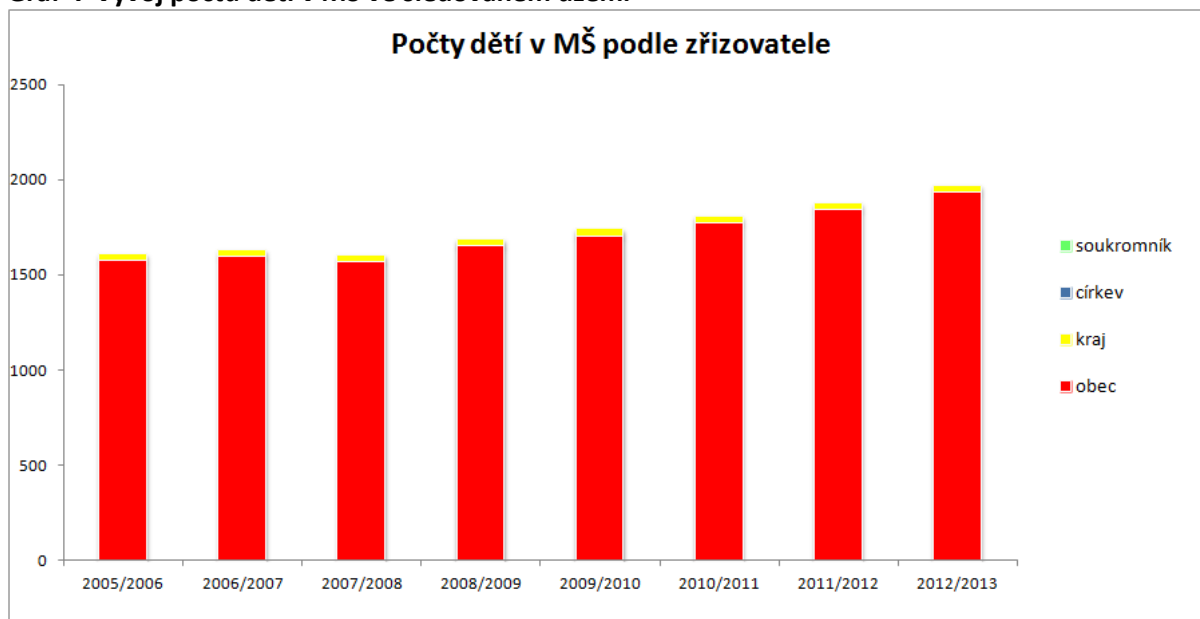
Zdroj: Výkazy MŠMT

Na území Rakovnicka je poměrně velké množství mateřských škol zřizovaných obcí. Nachází se ve 42 % obcí celého území. Krajská MŠ zde v současné době funguje pouze jedna, a to Střední škola, Základní škola a Mateřská škola Rakovník, příspěvková organizace. Jedná se o mateřskou školu speciální, která má dle vývoje stabilní počet tříd i dětí. V městě Jesenice se nachází také speciální mateřská škola s názvem Základní škola, Mateřská škola speciální a Praktická škola Jesenice. Ta však byla v činnosti pouze v letech 2007/2008 – 2009/2010, neboť ostatní roky nebyla otevřena.

Trend zvyšujícího se počtu dětí v běžných třídách je z tabulek patrný. Z tohoto důvodu bylo ve školním roce 2012/2013 otevřeno v obci Ruda odloučené pracoviště místní MŠ a v Novém Strašecí ve školním roce 2011/2012 byla zřízena již čtvrtá mateřská škola. Především v Rakovníku je obtížné umístit dítě do mateřské školy, neboť kapacity jsou plně obsazeny. Doposud zde funguje preference přijímání dětí s trvalým pobytem. Pro rodiče pracující v Rakovníku, jejichž děti mají trvalý pobyt v okolních obcích, je tato situace obtížná. Otevírací doba mateřských škol totiž není vždy přizpůsobena pracovní době rodičů. Jedním z řešení by bylo prodloužit u školek dobu, kdy zde mohou být děti. Na našem území by byl vhodný, vzhledem k přeplněnosti mateřských škol, vznik nových mateřských škol, ať už obecních či například firemních. Na našem území totiž zatím žádná firemní mateřská škola neexistuje.

Je potřeba uvést, že 1. 1. 2007 došlo ke změně hranic okresů. Obec Lány nyní spadá do území ORP Kladno, čímž na Rakovnicku ubyla jedna mateřská škola.

Graf 7 Vývoj počtu dětí v MŠ ve sledovaném území

Zdroj: Viz. Předchozí tabulka

Mateřské školy v ORP

Tab. č. 41 MŠ zřizované obcí

Školní rok	Počet MŠ	Samost. MŠ	Počet běžných tříd /speciál. tříd	Počet dětí	Úv. pedagog.	Počet dětí na 1 pedagog. úvazek	Počet dětí na třídu	Počet dětí na školu
2012/2013	45	22	84	1946	148	13,1	23	43
2011/2012	44	21	77	1844	139,6	13,2	23,9	41,9
2010/2011	43	21	75	1773	137	12,9	23,6	41,2
2009/2010	43	21	74	1704	132,8	12,8	23	39,6
2008/2009	43	21	73	1653	128,4	12,9	22,6	38,4
2007/2008	43	21	70	1571	124,2	12,7	22,4	36,5
2006/2007	44	22	70	1598	125,7	12,7	22,8	36,3
2005/2006	44	22	70	1578	124,7	12,7	22,5	35,9

Zdroj: Výkazy MŠMT

Z tabulky je patrné, že se stále zvyšuje počet dětí navštěvujících mateřskou školu. V důsledku toho se zvyšuje i počet škol, jejich tříd a počet úvazků pedagogů. Tento fakt je v souladu s přibývajícím počtem obyvatel na území ORP Rakovník. Ve všech sledovaných letech je stejný počet dětí na 1 pedagogický úvazek, a to 12. Počet dětí na třídu se zvedl z 22 na 23 a počet dětí na školu se každým rokem zvyšuje. S tímto faktem je třeba pracovat a vytvářet nová místa v mateřských školách.

Tab. č. 42 MŠ zřizované Krajem

Školní rok	Počet MŠ	Samost. MŠ	Počet tříd /z toho spec.	Počet dětí	Úv. pedag.	Počet dětí na 1 pedag. úvazek	Počet dětí na třídu	Počet dětí na školu
2012/2013	1	0	3	35	5,3	6,6	11,7	35
2011/2012	1	0	3	35	5,3	6,6	11,7	35
2010/2011	1	0	3	36	5,3	6,8	12	36
2009/2010	2	0	4	38	6	6,3	9,5	19
2008/2009	2	0	4	36	6	6	9	18
2007/2008	1	0	3	35	5	7	11,7	35
2006/2007	1	0	3	35	6	5,8	11,7	35
2005/2006	1	0	3	34	5	6,8	11,3	34

Zdroj: Výkazy MŠMT

V rakovnickém regionu se nachází dvě mateřské školy zřizované krajem. První se nazývá Střední škola, Základní škola a Mateřská škola Rakovník, příspěvková organizace. Ta poskytuje všestrannou péči předškolním dětem se speciálními vzdělávacími potřebami (dětem s různým druhem a typem zdravotního postižení, dětem se zdravotním znevýhodněním, dětem se sociálním znevýhodněním). V rámci vzdělávání je dětem poskytována fyzioterapie, individuální rehabilitace a logopedická péče. S ohledem na integraci sem dochází i děti zdravé.

Druhá škola má název Základní škola, Mateřská škola speciální a Praktická škola Jesenice. Tuto školu mohou navštěvovat děti s mentálním a tělesným postižením, s vadami řeči, sluchu a kombinovanými vadami. Škola vlastní tělocvičnu, sluneční zahradu, rehabilitační bazén s míčky a spoustu rehabilitačních pomůcek. Tato mateřská škola však byla v činnosti pouze v letech 2007/2008 – 2009/2010. Ostatní roky nebyla otevřena, pravděpodobně z důvodu nedostatku dětí.

Jak je v tabulce vidět, počty tříd, dětí a úvazků pedagogů se v průběhu let výrazně nemění.

Údaje o pedagogických pracovnících v MŠ v ORP

Tab. č. 43 Zřizované obcemi, případně krajem

Školní rok	Přepočtení pedagogové celkem	Z toho nekvalifikovaní	% nekvalifikovaných
2012/2013	153,3	25,5	17 %
2011/2012	144,9	23,5	16 %
2010/2011	142,3	13,6	10 %
2009/2010	138,8	11,2	8 %
2008/2009	134,4	11,3	8 %
2007/2008	129,2	8,4	7 %
2006/2007	131,7	7,7	6 %
2005/2006	129,7	13	10 %

Zdroj: Výkazy MŠMT

V této tabulce se nachází údaje o pedagogických pracovnících v mateřských školách na území ORP Rakovník. Z tabulky je zřejmé, že se počet pedagogů zvyšuje. Největší skok je zaznamenán mezi školními roky 2011/2012 a 2012/2013. V tomto roce došlo ke vzniku nové mateřské školy, což může být jeden z faktorů tak vysokého nárůstu. Počet nekvalifikovaných pracovníků se výrazně zvyšuje. Oproti roku 2006/2007 se jejich počet zvýšil o jedenáct procent.

Tab. č. 44 Popis MŠ v ORP v školním roce 2012/2013

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet dětí	Volná místa
Celkem		2020	1981	39
Základní a Mateřská škola Čistá	Čistá	34	34	0
Mateřská škola Hořesedly	Hořesedly	25	25	0
Základní a Mateřská škola Hředle	Hředle	28	26	2
Základní a Mateřská škola Chrástřany	Chrástřany	25	25	0
Základní a mateřská škola Jesenice	Jesenice	50	50	0
Základní škola a Mateřská škola Kněževy	Kněževy	75	52	23
Základní škola a Mateřská škola Kolečovice	Kolečovice	25	25	0
Základní škola a Mateřská škola Kounov	Kounov	35	34	1
Mateřská škola Krupá	Krupá	20	22	-2
Základní škola a mateřská škola Krušovice	Krušovice	24	24	0
Základní škola a Mateřská škola Křivoklát	Křivoklát	50	35	15
Základní škola a Mateřská škola Lišany	Lišany	35	27	8
Základní škola a Mateřská škola Lubná	Lubná	69 ⁵	65	4
Základní škola a mateřská škola Lužná	Lužná	56	56	0
Mateřská škola Městečko	Městečko	23	24	-1
Základní škola a Mateřská škola Mšec	Mšec	40	48	-8
Mateřská škola Mutějovice	Mutějovice	25	24	1
Mateřská škola Nesuchyně	Nesuchyně	20	22	-2
Mateřská škola Na Kocourku, Nové Strašecí	Nové Strašecí	72	85	-13
Mateřská škola U Lesíka, Nové Strašecí	Nové Strašecí	75	85	-10
Mateřská škola PZ Zahradní, Nové Strašecí	Nové Strašecí	25	28	-3
Mateřská škola Rákosníček, Nové Strašecí	Nové Strašecí	19	19	0
Základní škola a Mateřská škola Olešná	Olešná	28	16	12
Mateřská škola Oráčov	Oráčov	20	18	2
Mateřská škola Panoší Újezd	Panoší Újezd	27	26	1
Základní škola a mateřská škola Pavlíkov	Pavlíkov	35	35	0
1. Mateřská škola Rakovník	Rakovník	72	72	0
Mateřská škola V Lukách Rakovník	Rakovník	100	100	0
Mateřská škola Vinohrady Rakovník	Rakovník	100	100	0
Mateřská škola Klicperova Rakovník	Rakovník	160	160	0
Mateřská škola Průběžná Rakovník	Rakovník	100	100	0
Mateřská škola V Parku Rakovník	Rakovník	52	52	0
Mateřská škola Šamotka Rakovník	Rakovník	50	50	0
Střední škola, Základní škola a Mateřská škola Rakovník	Rakovník	36	35	1
Základní škola a mateřská škola V Zahrádkách, Roztoky	Roztoky	50	49	1
Mateřská škola Ruda u Rakovníka	Ruda	25	25	0

⁵ Základní škola a Mateřská škola Lubná - Kapacita budovy MŠ je 59 dětí. Kapacita celé MŠ je 69 dětí (10 míst v budově ZŠ pro dopolední činnost)

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet dětí	Volná místa
Mateřská škola Ruda u Rakovníka ⁶	Ruda	24	22	2
Mateřská škola Rynholec	Rynholec	40	40	0
Mateřská škola Úsměv	Řevničov	55	55	0
Základní škola a Mateřská škola Senomaty	Senomaty	38	37	1
Základní škola a Mateřská škola Slabce	Slabce	25	28	-3
Mateřská škola Srbeč	Srbeč	25	23	2
Mateřská škola Svojetín	Svojetín	25	23	2
Základní škola a mateřská škola Šanov	Šanov	35	34	1
Mateřská škola Všetaty	Všetaty	25	23	2
Mateřská škola Zavidov	Zavidov	23	23	0

Zdroj: Výkazy MŠMT, sekundární zdroje (výroční zprávy, webové stránky, atd.)

SO OPR Rakovník měl ve školním roce 2012/2013 celkem 45 mateřských škol zřizovaných obcí a jednu mateřskou školu pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami zřizovanou krajem. MŠ jsou rovnoměrně rozloženy ve 42 % obcí Rakovnicka.

Celková kapacita všech mateřských škol byla ve školním roce 2012/2013 z 98 % zaplněna. Z toho vyplývá, že ve většině škol je kapacita plně využita. Celkem v osmi MŠ byl dokonce přesah počtu dětí nad kapacitu školy, což označují záporná čísla. Buď se jedná o mateřské školy, které přijaly děti nad rámec kapacity, nebo se jedná o datovou chybu.

Tab. č. 45 Očekávaný vývoj počtu dětí v MŠ v ORP

Počet dětí v MŠ ve správním obvodu	Počet	Volná místa (kapacita – počet dětí)	Počet dětí / kapacita v %
Kapacita všech MŠ k 30. 9. 2013	1962	-	-
Známý nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2018	1962	-	-
Známý nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2023	1962	-	-
Počet dětí v MŠ k 30. 9. 2013	1957	5	100 %
Předpoklad počtu dětí v MŠ ke konci roku 2018	1900	62	97 %
Předpoklad počtu dětí v MŠ ke konci roku 2023	1710	252	87 %

Zdroj: Středočeský kraj, expertní odhad

Očekávaný vývoj počtu dětí v mateřských školách ve správním obvodu ORP Rakovník byl odhadnut dle vývoje počtu věkových skupin 0 - 4 a 5 - 9 ve Středočeském kraji v období let 2012 - 2022. Prognóza je ovšem zpracována pro celé území Středočeského kraje a konkrétní vývoj v území ORP Rakovník v dalších letech může být tedy odlišný. Na jedné straně je očekávaný pokles dětí ve věku 0 - 4 roky, na druhé straně je očekávaný mírný nárůst dětí ve věkové skupině 5 - 9 let. I z této skupiny je větší část žáků mateřských škol. Tento jev povede ke snížení zaplněnosti kapacity mateřských škol na Rakovnicku, avšak stále bude dostatečně obsazena. Pravděpodobně tak nebude potřeba mateřské školy rušit.

⁶ Odloučené pracoviště

Zařízení jeslového typu

Tab. č. 46 Přehled zařízení jeslového typu ve sledovaném území

Obec	Instituce	Rozsah věku dětí		Kapacita	Volných míst (k 31. 12. 2013)
		od (v měsících)	do (v měsících)		
Celkem				52	13
Rakovník	Jesle	18	36	20	2
Rakovník	Centrum Marco - Miniškolka Marco	10	72	10	2
Rakovník	Hlídací agentura pro děti U Dráčka	0	180	10	7
Rakovník	Mateřské centrum Paleček	0	72	-	-
Nové Strašecí	Dětský klub Malých stromů	0	84	12	2

Zdroj: Sekundární zdroje (výroční zprávy, webové stránky, atd.)

Na území ORP Rakovník se nachází celkem 5 zařízení pro péči o děti do 3 let. Jediným zařízením, které je zřizováno obcí, jsou jesle v Rakovníku. Ostatní jsou zřizovány fyzickými osobami. Jesle v Rakovníku nabízejí celodenní provoz s kapacitou 20 dětí ve věku od 18 do 36 měsíců.

Centrum Marco nabízí pestrou škálu pohybových aktivit v oblasti plavání, fitness a relaxace a to nejen pro děti, ale i dospělé. Hojně navštěvované jsou kurzy plavání pro kojence a batolata, plavecká příprava pro předškolní děti a plavecká škola pro žáky. Další významnou činností je provozování miniškolky pro děti od 10 měsíců do 6 let. Byla zřízena jako protiváha státním mateřským školám. Miniškolku Marco navštěvují děti nepravidelně, proto je počet volných míst k 31. 12. 2013 odhadnut. Děti mají k dispozici nadstandardní vybavení - infrasaunu, bazén a kreativní dílnu. Často děti pobývají na zahradě či chodí na procházky.

Agentura Dráček se zabývá hlídáním dětí od šesti neděl a výše. Děti mohou docházet na celý měsíc, den, hodinu nebo je možnost objednat si hlídací "tetu" domů na víkend či večerní hlídání. Proto je počet volných míst paní majitelkou odhadnut. Kromě hlídání nabízí i velké množství hudebních, tanečních a dalších kroužků nejen pro děti, ale i dospělé. Pořádají různé dobrodružné akce a výlety pro děti, mládež i dospělé.

Mateřské centrum Paleček je občanským sdružením. Je určeno pro děti předškolního věku a jejich rodiče. Nabízí velké množství aktivit, například výtvarné a hudební kroužky, kurzy pro všestranný rozvoj dětí, tvořivé podvečery pro dospělé, besedy, burzy oblečení a hraček, jazykovou výuku pro děti i dospělé, půjčování dětských potřeb, cvičení s miminky a další. Mateřské centrum je otevřeno každý všední den. Pravidelní návštěvníci mohou využít členských výhod. Kapacitu a volná místa dle zakladatelky není možné určit.

Dětský klub malých stromů je zřizován občanským sdružením Harmonická péče a výchova, o.s. a je provozován na dobrovolnické bázi. Schází se v chatě v chatové osadě u Nového Strašecí. Ve školním roce 2013/2014 je klub v provozu pondělky a úterky. Kapacita je 12 dětí, avšak s příchodem teplého počasí je možné kapacitu ještě o pár dětí rozšířit, neboť tráví většinu času venku a nejsou tak omezeny stísněnými prostory chatičky, kterou využívají. Věkový rozsah je 3 – 7 let pro děti, které zůstávají v klubu bez rodičů, a 0 – 7 pro děti, které se účastní programu s rodičem. Klub je založen na bázi waldorfského školství.

Ostatní - Jídelny, SVČ, družiny, kluby

Tab. č. 47 Školní družiny a školní kluby v ORP

ŠD a ŠK zřizované	Počet oddělení	Počet zapsaných účastníků		
		z 1. stupně	z 2. stupně	celkem
2012/2013				
Krajem	5	39	17	56
Obcemi	53	1544	83	1627
Církví	0	0	0	0
Soukromou osobou	0	0	0	0
Celkem	58	1583	100	1683

Na území Rakovnicka se nachází nejvíce školních družin a klubů v rámci obecních základních škol. Pouze pět školních družin a klubů ve školním roce 2012/2013 je zřizovaných krajem. Ty jsou v rámci ZŠ pro žáky se speciálními potřebami. Oproti minulému školnímu roku vzrostl počet zapsaných účastníků z 1. i 2. stupně a přibyla jedna ŠD zřizovaná krajem. Od školního roku 2012/2013 funguje na 1. ZŠ Rakovník přípravná třída, ze které se do ŠD a ŠK zapsalo navíc 11 žáků. V časovém horizontu od školního roku 2005/2006 do 2012/2013 nedošlo k žádnému výraznému zvýšení či poklesu počtu oddělení školních družin a klubů. Z tabulek je však patrné, že se postupně zvyšuje počet žáků navštěvujících tato oddělení. Jedním z faktorů může být to, že jejich rodiče jsou v zaměstnání časově zaneprázdněni, a je nemyslitelné, aby své děti vyzvedávali ihned po školní výuce.

ŠD a ŠK zřizované	Počet oddělení	Počet zapsaných účastníků		
		z 1. stupně	z 2. stupně	celkem
2011/2012				
Krajem	4	37	18	55
Obcemi	53	1479	91	1570
Církví	0	0	0	0
Soukromou osobou	0	0	0	0
Celkem	57	1516	109	1625

Oproti předchozímu školnímu roku byl zvýšen počet oddělení ŠD a ŠK. Zvýšil se i počet zapsaných žáků. V tomto školním roce jich je skoro o 100 více než v předchozím. Snížil se však počet zapsaných žáků druhého stupně.

ŠD a ŠK zřizované	Počet oddělení	Počet zapsaných účastníků		
		z 1. stupně	z 2. stupně	celkem
2010/2011				
Krajem	5	33	30	63
Obcemi	48	1387	155	1542
Církví	0	0	0	0
Soukromou osobou	0	0	0	0
Celkem	53	1420	185	1605

ŠD a ŠK zřizované	Počet oddělení	Počet zapsaných účastníků		
		z 1. stupně	z 2. stupně	celkem
2009/2010				
Krajem	5	41	18	59
Obcemi	49	1392	124	1516
Církví	0	0	0	0
Soukromou osobou	0	0	0	0
Celkem	54	1433	142	1575
2008/2009				
Krajem	5	40	29	69
Obcemi	49	1295	93	1388
Církví	0	0	0	0
Soukromou osobou	0	0	0	0
Celkem	54	1335	122	1457
2007/2008				
Krajem	5	44	21	65
Obcemi	48	1302	234	1536
Církví	0	0	0	0
Soukromou osobou	0	0	0	0
Celkem	53	1346	255	1601

Z tabulky je patrné, že ve školním roce 2007/2008 byla zrušena dvě oddělení ŠD a ŠK zřizovaných obcí, přestože se zvýšil počet zapsaných účastníků jak prvního tak druhého stupně. U druhého stupně došlo k výraznému nárůstu. Stalo se tak i přes to, že v tomto školním roce došlo k úbytku 300 žáků základních škol oproti předchozímu roku.

ŠD a ŠK zřizované	Počet oddělení	Počet zapsaných účastníků		
		z 1. stupně	z 2. stupně	celkem
2006/2007				
Krajem	5	45	13	58
Obcemi	50	1267	68	1335
Církví	0	0	0	0
Soukromou osobou	0	0	0	0
Celkem	55	1312	81	1393

V tomto školním roce došlo k úbytku jedné ŠD či ŠK zřizované obcí. Co se týče zapsaných účastníků, v obecních ŠD a ŠK přibýlo zapsaných žáků druhého stupně ZŠ a ubylo žáků prvního stupně. Ve ŠD a ŠK zřizovaných krajem je tomu naopak.

ŠD a ŠK zřizované	Počet oddělení	Počet zapsaných účastníků		
		z 1. stupně	z 2. stupně	celkem
2005/2006				
Krajem	5	34	24	58
Obcemi	51	1286	30	1316
Církví	0	0	0	0
Soukromou osobou	0	0	0	0
Celkem	56	1320	54	1374

Zdroj: Výkazy MŠMT

Ve školním roce 2005/2006 se na území Rakovnicka nacházelo pět ŠD a ŠK zřizovaných krajem. Jednalo se o součásti speciálních základních škol, neboť ve správním obvodu Rakovník nefunguje žádná jiná ZŠ zřizovaná krajem. Z tabulky je patrné, že ŠD a ŠK navštěvují především žáci prvního stupně, kterým je dáována přednost.

Tab. č. 48 Údaje o pedagogických pracovnících ŠD a ŠK v ORP

ŠK a ŠD zřizované	Vychovatelé			Ostatní pedagog. pracovníci		
	interní		externí	interní		externí
	fyzický stav	z toho ženy	fyzický stav	fyzický stav	z toho ženy	fyzický stav
Krajem	4	4	0	0	0	0
Obcemi	65	64	2	1	1	0
Církví	0	0	0	0	0	0
Soukromou osobou	0	0	0	0	0	0
Celkem	69	68	2	1	1	0

Zdroj: Výkazy MŠMT

Z tabulky o pedagogických pracovnících školních družin a klubů vyplývá, že až na jednoho pracovníka jsou všechno ženy. Na Rakovnicku bylo ve školním roce 2012/2013 celkem 58 oddělení školních družin, z čehož lze vypočítat, že vychází 1,2 pedagoga na jedno oddělení školní družiny či školního klubu.

Tab. č. 49 Počet ZUŠ podle zřizovatelů dle obcí v ORP

Název obce	Z toho zřizovaných		
	krajem	obcemi	jiným zřizovatelem
Celkem	4	0	0
Jesenice	1	0	0
Nové Strašecí	1	0	0
Rakovník	1	0	0
Šanov	1	0	0

Zdroj: Výkazy MŠMT, sekundární zdroje (výroční zprávy, webové stránky, atd.)

V Rakovnickém regionu jsou zřizovány krajem dvě základní umělecké školy, v Novém Strašecí a v Rakovníku. Základní umělecká škola Nové Strašecí, Komenského 189 nabízí studium v oboru hudebním, literárně-dramatickém, tanečním a výtvarném. Škola organizuje studium určené převážně

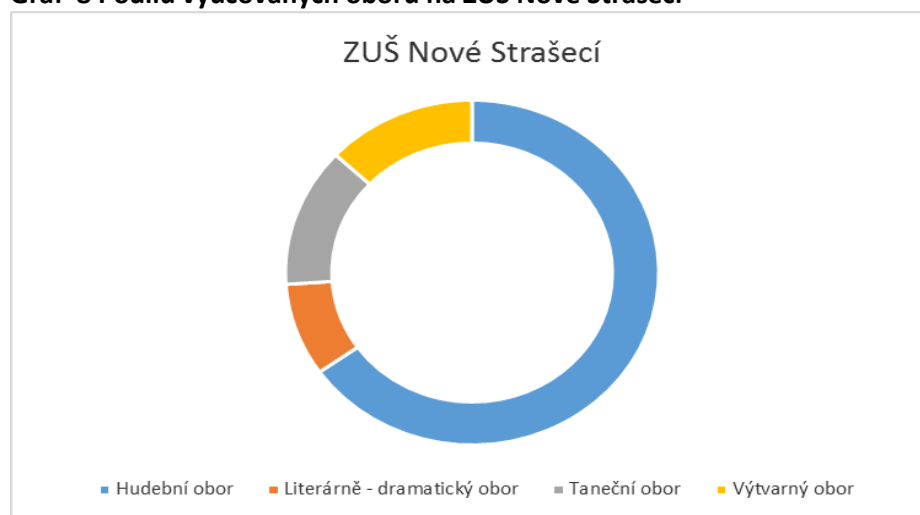
pro žáky základní školy, může též organizovat studium pro dospělé. Pro výuku škola využívá celkem 16 učeben. Hudební obor 8, výtvarný obor 5, taneční obor 2 a literárně dramatický obor 1. Pro pořádání vlastních akcí má škola hudební sál, divadelní sál, pro specifičnost ve výuce jsou zřízeny dva nevelké taneční sály a pro výuku fotografie v rámci výtvarného oboru je zařízena fotokomora. Základní umělecká škola v Rakovníku poskytuje základy vzdělání v uměleckých oborech – hudební, taneční, literárně-dramatický a výtvarný. Připravuje žáky pro vzdělávání na středních školách uměleckého zaměření a konzervatořích, popřípadě pro studium na vysokých školách s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením. Kromě hlavní budovy v Rakovníku má škola ještě pobočky v Jesenici, ulice Školní 323 a v Šanově č. 91. Hlavní budova je součástí budovy 3. Základní školy v Rakovníku, což je velká výhoda.

Tab. č. 50 Údaje o pedagogických pracovnících ZUŠ v ORP

ZUŠ v obcích	Pracovníci celkem	
	fyzické osoby	přepočtené osoby
Celkem	61	45,1
Nové Strašecí	21	14,4
Rakovník	40	30,7

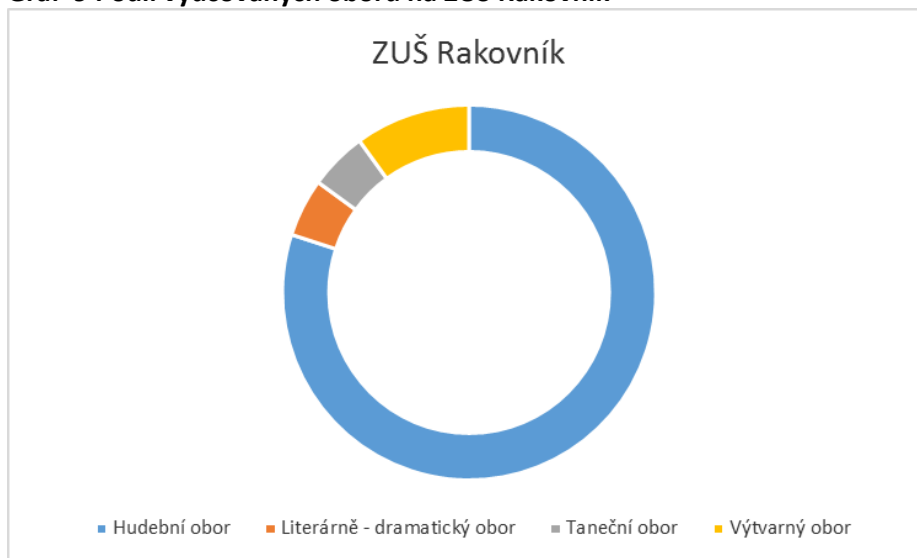
Zdroj: Výkazy MŠMT, sekundární zdroje (výroční zprávy, webové stránky, atd.)

Graf 8 Podílu vyučovaných oborů na ZUŠ Nové Strašecí

Zdroj: webové stránky jednotlivých ZUŠ

Graf 9 Podíl vyučovaných oborů na ZUŠ Rakovník

Zdroj: webové stránky jednotlivých ZUŠ

Základní umělecká škola Nové Strašecí, Komenského 189 má celkem 21 pracovníků. Pro výuku hudební činnosti má ZUŠ celkem 15 pracovníků. Literárně - dramatický obor vyučují dvě osoby, taneční obor 3 osoby a výtvarný obor rovněž 3 osoby.

Základní umělecká škola Rakovník má celkem 40 pracovníků. Hudební obor zde vyučuje 32 pracovníků, taneční obor 2 pedagogové, literárně - dramatický obor vyučují rovněž 2 pedagogové a výtvarný obor 4 pedagogové.

Tab. č. 51 Přehled středisek volného času podle zřizovatele v ORP

Název obce	Z toho zřizovaných		
	krajem	obcemi	jiným zřizovatelem
Celkem	1	0	0
Rakovník	1	0	0

Zdroj: Výkazy MŠMT, sekundární zdroje (výroční zprávy, webové stránky, atd.)

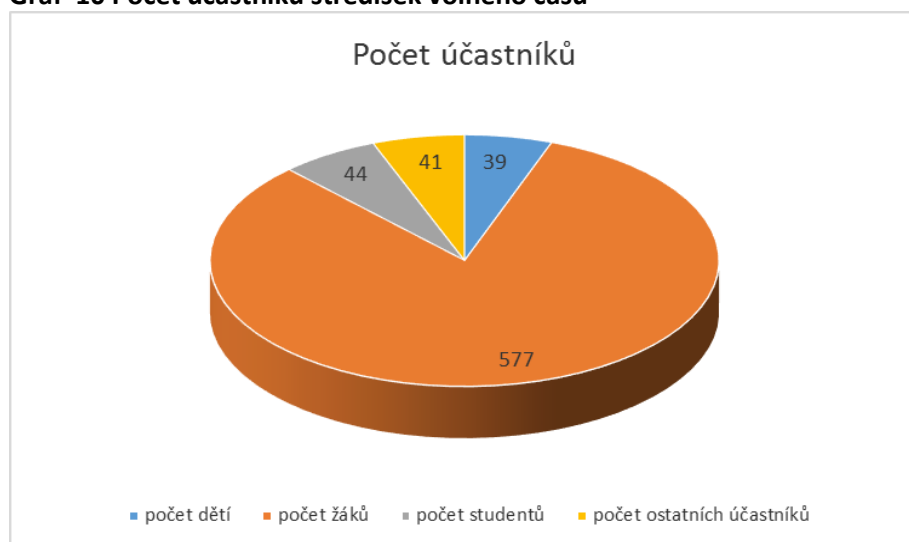
Na Rakovnicku je krajem zřizováno jedno středisko volného času, a to Dům dětí a mládeže Rakovník. Jedná se o zařízení pro zájmové vzdělávání dětí, mládeže i dospělých. Hlavní činnosti DDM jsou v oblastech tělovýchovy, techniky, přírodovědy, estetiky a společenských věd. Mimo to pořádá mnoho příležitostných zájmových činností, jako jsou soutěže, dětské dny, výlety, akce, exkurze, prázdninové a víkendové akce a podobně. Dle výroční zprávy z roku 2012/2013 má DDM odloučené pracoviště v Novém Strašecí.

Tab. č. 52 SVČ zřizované obcemi v ORP

Název obce	Počet zájmových útvarů (kroužků)	Počet účastníků			
		žáci, studenti VOŠ	děti	ostatní	celkem
Celkem	66	621	39	41	701
Rakovník	66	621	39	41	701

Zdroj: Výkazy MŠMT, sekundární zdroje (výroční zprávy, webové stránky, atd.)

Graf 10 Počet účastníků středisek volného času

Zdroj: Viz. Předchozí tabulka

Dům dětí a mládeže Rakovník měl v roce 2012 celkem 66 zájmových útvarů. Zájmové útvary jsou nabízeny v oblastech tělovýchovy, techniky, přírodovědy, estetiky a společenských věd. V oblasti tělovýchovy se jedná o různé druhy sportů: tělovýchova a turistika, volejbal, florbal, cykloturistika, lední hokej, pozemní hokej, atletika, T-ball, šachy, kanoistika. V oblasti přírodovědy jsou kroužky týkající se: rybářství, chovatelství a ochranářství. Do oblasti techniky je zařazeno plastické a letecké modelářství. Oblast estetiky a společenských věd: klub středověké vojenské historie, kytara, keramika, dramatický kroužek, výtvarný kroužek, lidové tance, paličkování, lidové techniky, country tance a street dance. Pobočka v Novém Strašecí nabízí kroužky cvičení pro děti, florbal, fotbal, karate, zumba, gymnastika, aerobic, power jóga, Thaj - ti, pohybová výchova, přírodovědný kroužek, country tance, street dance, jezdecký kroužek, výtvarný kroužek, ruční práce, modelářský a astronomický kroužek, angličtina. Největší počet účastníků je z řad žáků základních škol. Poté jsou to studenti středních a vyšších odborných škol, široká veřejnost a děti předškolního věku.

Tab. č. 53 Údaje o pracovnících SVČ v ORP

SVČ v ORP	Pedagogičtí pracovníci				Ostatní pracovníci			
	celkem	interní		externí	celkem	interní		externí
		fyzický stav	přepoč. stav	fyzický stav		fyzický stav	přepoč. stav	fyzický stav
Celkem	59	7	6,8	52	3	3	3	0
Rakovník	65,8	7	6,8	52	6	3	3	0

Zdroj: Výkazy MŠMT

Dům dětí a mládeže v Rakovníku měl v roce 2012 celkem 59 pedagogických pracovníků a tři ostatní pracovníky. Pracují zde jak interní, tak externí pedagogové, ale realizuje se zde i několik dobrovolníků. V těchto číslech není zahrnuta pobočka v Novém Strašecí.

Tab. č. 54 Školní jídelny zřizované obcemi v ORP

ORP Rakovník	Počet ŠJ a výdejen	Počet stravovaných žáků	Z toho v		Cílová kapacita kuchyně
			MŠ	ZŠ	
Celkem	54	7175	1929	2974	8584
Čistá	1	258	34	82	200
Hořesedly	1	34	25	0	40
Hředle	1	54	26	11	60
Chrástřany	2	47	25	14	100
Jesenice	2	314	50	177	400
Kněžves	1	157	52	35	100
Kolešovice	1	25	25	0	25
Kounov	1	200	34	103	200
Krupá	1	25	22	0	30
Krušovice	1	126	24	30	190
Křivoklát	2	268	34	132	350
Lišany	1	89	28	15	100
Lubná	2	300	59	185	309
Lužná	2	289	56	138	310
Městečko	1	36	24	0	50
Mšec	1	206	47	119	235
Mutějovice	2	281	24	123	280
Nesuchyně	1	36	22	0	30
Nové Strašecí	4	1119	219	539	1130
Olešná	2	41	15	19	100
Oráčov	1	24	18	0	30
Panoší Újezd	1	30	26	0	30
Pavlíkov	1	110	35	40	100
Rakovník	8	1819	634	757	3050
Roztoky	1	150	49	66	150
Ruda	1	94	47	0	70
Rynholec	1	71	40	0	25
Řevničov	2	279	55	158	250
Senomaty	1	85	27	27	100
Slabce	1	128	28	61	100
Srbeč	1	51	23	0	50
Svojetín	1	27	22	0	30
Šanov	1	281	34	109	250
Všetaty	1	26	23	0	30
Zavidov	1	32	23	0	30
Zbečno	1	63	0	34	50

Zdroj: Výkazy MŠMT

Ve správním obvodu ORP Rakovník se nachází 47 školních jídelen, 6 výdejen dovážejících stravu ze zařízení zapsaného do rejstříku a 1 výdejna dovážející stravu ze zařízení nezapsaného do rejstříku. Město Rakovník poskytuje školní a závodní stravování na základě koncesní smlouvy se

společností SCOLAREST – zařízení školního stravování spol. s.r.o. Toto stravování je určeno pro žáky a zaměstnance 1. základní školy, Rakovník, Martinovského 153, 2. základní školy, Rakovník, Husovo nám. 3 a Gymnázia Zikmunda Wintra, Rakovník, nám. J. Žižky 186 a pro širokou veřejnost. V současné době společnosti SCOLAREST – zařízení školního stravování spol. s.r.o. končí smlouva a město Rakovník se rozhoduje, zda školní jídelnu nezřídit jako příspěvkovou organizaci.

Největší část stravovaných tvoří žáci základních škol, poté široká veřejnost a nejmenší část tvoří děti v mateřských školách. Celkový počet stravujících je nižší než celková cílová kapacita kuchyně. Z toho vyplývá, že kapacita všech školních jídelen na území ORP Rakovník je dostačující. Nachází se zde však 12 obcí, ve kterých počet stravovaných přesahuje kapacitu kuchyně. V těchto případech by bylo vhodné projednat možnosti navýšení kapacity.

Tab. č. 55 Údaje o pracovnících ve školních jídelnách dle zřizovatelů v ORP

Školní jídelny zřizované	Pracovníci celkem	
	fyzické osoby	přepočtené osoby
Krajem	5	3,4
Obcemi	138	111,1
Církví	0	0
Soukromé	0	0

Zdroj: Výkazy MŠMT

Podle výkazů je patrné, že ve školních jídelnách, jak obecních tak krajských, jsou zaměstnávány osoby i na částečný úvazek. Vzhledem k malému počtu krajských školních jídelen (součástí speciálních MŠ a ZŠ) je podíl částečných úvazků větší než u jídelen zřizovaných obcemi. Většinou se jedná o osoby zaměstnané na pomocné a úklidové práce v provozu školní jídelny.

Financování

Tab. č. 56 Celkové provozní výdaje ve správním obvodu na ZŠ, MŠ a jiná zařízení zřizovaných obcemi

ZŠ/MŠ/jiné	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ZŠ (1. i 2. stupeň)	4 868 870 Kč	7 836 940 Kč	4 278 940 Kč	7 525 510 Kč	10 447 630 Kč	3 429 050 Kč	17 517 680 Kč	15 900 250 Kč
ZŠ (jen 1. stupeň)	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
MŠ	2 078 900 Kč	2 219 540 Kč	1 653 440 Kč	6 857 670 Kč	5 838 180 Kč	5 658 000 Kč	2 403 630 Kč	3 660 350 Kč
Sloučené organizace (např. ZŠ+MŠ)	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Jiné	641 990 Kč	928 700 Kč	908 800 Kč	1 170 050 Kč	769 400 Kč	3 682 590 Kč	1 260 230 Kč	1 180 940 Kč
Celkem	7 589 760 Kč	10 985 180 Kč	6 841 180 Kč	15 553 230 Kč	17 055 210 Kč	12 769 640 Kč	21 181 540 Kč	20 741 540 Kč

Zdroj: Výkazy MF ČR

Tabulka se týká celkových provozních výdajů na ZŠ, MŠ a jiná zařízení, která jsou zřizována obcemi. Mezi jiná zařízení na území Rakovnicka patří školní družiny, školní kluby a školní jídelny. Ostatní zařízení jsou zřizována krajem, což není předmětem tabulky.

Data jsou získána z výdajů obcí za jednotlivé roky, přičemž byly vyfiltrovány provozní náklady. Z dat je patrné, že provozní výdaje na všechna zařízení neustále stoupají. Na základních školách s 1. i 2. stupněm byly nejvyšší výdaje v roce 2011, což mělo vliv na celkové výdaje, které díky tomu vyrostly v tomto roce nejvýše. V mateřských školách byly nejvyšší výdaje v roce 2008 a v jiných zařízeních v roce 2010.

Tab. č. 57 Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením zřízených obcemi v ORP v Kč

Rok		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Mzdové prostředky celkem		153 892 544 Kč	161 707 157 Kč	166 697 801 Kč	179 695 694 Kč	176 711 867 Kč	179 117 224 Kč	189 929 122 Kč
Z toho	platy	153 232 300 Kč	161 142 900 Kč	166 116 100 Kč	179 138 700 Kč	175 927 400 Kč	177 545 200 Kč	186 587 400 Kč
	ostatní osobní náklady	660 244 Kč	564 257 Kč	581 701 Kč	556 994 Kč	784 467 Kč	1 572 024 Kč	3 341 722 Kč
Související odvody a ostatní neinvestiční výdaje		60 295 099 Kč	63 356 864 Kč	65 312 198 Kč	65 588 928 Kč	64 499 832 Kč	65 377 787 Kč	69 324 130 Kč
Neinvestiční výdaje celkem		214 187 643 Kč	225 064 021 Kč	232 009 999 Kč	245 284 622 Kč	241 211 699 Kč	244 495 011 Kč	259 253 252 Kč

Zdroj: Výkazy MŠMT

Tabulka týkající se prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školách a školských zařízeních zřízených obcemi. Související odvody a ostatní neinvestiční výdaje jsou vypočítány pomocí vzorce - mzdové náklady*(odvody+FKSP+ONIV). Náklady na mzdové prostředky se každým rokem zvyšují. Výrazné nárůsty lze zaznamenat především od roku 2011.

Tab. č. 58 Ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání v roce 2013 v ORP

Druh školy, školského zařízení	Přímé náklady na vzdělávání celkem (v Kč)	Z toho náklady na jednotku výkonu* (v Kč)	
		celkové náklady	ONIV
Předškolní vzdělávání	66958539 Kč	34586 Kč	380 Kč
Základní školy	162213147 Kč	39201 Kč	431 Kč
Gymnázia	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Stravování MŠ, ZŠ	24512155 Kč	3416 Kč	38 Kč
Školní družiny a kluby	15118167 Kč	9235 Kč	101 Kč
Základní umělecké školy	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Využití volného času	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Celkem použité finanční prostředky	268802008 Kč	86438 Kč	950 Kč

Zdroj: Výkazy MŠMT

Tabulka nákladovosti přímých nákladů ve vzdělání je vypočítávána následujícím způsobem. Přímé náklady celkem jsou vypočítané z celkových platů ze státního rozpočtu*(odvody+FKSP+ONIV). Z toho náklady na jednotku výkonu - celkové náklady jsou podíl přímých celkových nákladů na dítě/žáka/strávnicka. Z toho náklady na jednotku výkonu - ONIV jsou mzdové prostředky celkem *0,015/počet dětí/žáků/strávnicků.

Tab. č. 59 Financování z RUD v jednotlivých obcích ORP, které zřizují MŠ či ZŠ v roce 2013

Název obce	V Kč
	Finanční prostředky z RUD
Celkem	47 800 000 Kč
Čistá	984 000 Kč
Hořesedly	200 000 Kč
Hředle	296 000 Kč
Chrástřany	344 000 Kč
Jesenice	2 024 000 Kč
Kněževěs	712 000 Kč
Kolešovice	1 496 000 Kč
Kounov	1 392 000 Kč
Krupá	176 000 Kč
Krušovice	432 000 Kč
Křivoklát	1 104 000 Kč
Lišany	344 000 Kč
Lubná	2 024 000 Kč
Lužná	1 728 000 Kč
Městečko	192 000 Kč
Mšec	1 368 000 Kč
Mutějovice	1 184 000 Kč
Nesuchyně	176 000 Kč
Nové Strašecí	6 584 000 Kč

Název obce	V Kč
	Finanční prostředky z RUD
Olešná	280 000 Kč
Oráčov	144 000 Kč
Panoší Újezd	208 000 Kč
Pavlíkov	608 000 Kč
Rakovník	16 952 000 Kč
Roztoky	920 000 Kč
Ruda	376 000 Kč
Rynholec	320 000 Kč
Řevničov	1 816 000 Kč
Senomaty	432 000 Kč
Slabce	800 000 Kč
Srbeč	184 000 Kč
Svojetín	184 000 Kč
Šanov	1 152 000 Kč
Všetaty	200 000 Kč
Zavidov	184 000 Kč
Zbečno	280 000 Kč

Zdroj: Výkazy MF ČR

7

⁷ Odbor Legislativně správní SMO ČR poskytl toto stanovisko:

Výňatek: Podle dat Ministerstva financí bylo k 30. 9. 2012 v České republice 1 124 154 žáků mateřských, základních a speciálních škol zřizovaných obcemi. Pro rok 2013 byla celostátně predikována částka v rozpočtu na sdílené daně ve výši 129,24 mld. Kč. Pokud z této částky vyjádříme oněch 7 %, vyjde nám, že na obecní školy připadá v letošním roce 9,0468 mld. Kč. Tuto částku vydělíme oním celkovým počtem žáků v České republice, vyjde nám příspěvek na jednoho žáka zhruba 8 tisíc Kč, což odpovídá, podle provedených studií, celostátnímu průměrnému nákladu na žáka. V případě že má obec například 50 žáků, dostane tedy do svého rozpočtu prostřednictvím sdílených daní částku zhruba 400 tis. Kč. Výše těchto prostředků může být vyšší či nižší než náklady na provoz dané školy.

Na základě těchto informací byly „Finanční prostředky z RUD“ vypočítány počet žáků (2012/2013)*8000 Kč. Nejedná se o úplně přesná čísla, ale slouží to jako dostačující ukázka rozdílů (tedy toho, co do škol na provoz přijde a toho co je na provoz reálně potřeba). Jedná se pouze o školy zřizované obcí.

Tab. č. 60 Nezbytné investiční potřeby obcí v ORP týkající se ZŠ do roku 2023

Obec	Název a popis investice	odhadovaný rok	Orientační částka	Poznámka
Rakovník	Víceúčelové studijní a společenské centrum Rakovník		91 000 000 Kč	Víceúčelové centrum by se mělo nacházet v centru města na Husově náměstí. Výhodou by byla jeho blízkost se dvěma základními školami a gymnáziem. Součástí centra by mělo být oddělení dětské literatury, oddělení beletrie, čítárna, videopůjčovna, internetová kavárna, atelier - dílna pro veřejnost, dvorek s víceúčelovým využitím, oddělení naučné literatury, studovna, univerzální klubovna, víceúčelová přednášková místnost se salonky a depozitář.

Zdroj: Sekundární zdroje (výroční zprávy, webové stránky, atd.)

Jediná plánovaná investiční potřeba se týká víceúčelového centra v městě Rakovník. V dalších obcích jsou plánované pouze běžné opravy a modernizace škol, jako jsou například zateplení budov, úprava interiérů, výměna střešních krytin, výměna oken, modernizace sociálních zařízení a podobně.

3.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy v oblasti školství

Analýza cílových (dotčených) skupin

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Rodiče, kteří mají děti a žáky v MŠ, ZŠ	<ul style="list-style-type: none"> - alternativní způsoby výuky, alespoň zakomponování do klasického školství - zkvalitnění výuky cizích jazyků především na malých obcích - zlepšení prostředí pro výuku, využití nových pomůcek při výuce (např. interaktivní tabule, tablety, IT technologie) - neopouštět od tradičních výukových metod - podpora rozvoje samostatnosti, především na vyšších stupních ZŠ - lepší vybavení školních a okresních knihoven 	<ul style="list-style-type: none"> - nadměrná očekávání rodičů od školy - finanční omezení některých rodičů podílet se na spolufinancování výletů, školních pomůcek apod. - nespolupráce rodičů se školou - preference určitých pedagogů - vytváření nadměrných požadavků na dítě - nezájem rodičů o přípravu a prospěch jejich dětí 	<ul style="list-style-type: none"> - prostřednictvím třídních schůzek - nahlížení do elektronického informačního systému o prospěchu, absenci žáka a chování - pravidelnou korespondencí - osobní kontakt - sdružení rodičů a přátel školy 	<ul style="list-style-type: none"> - Pravidelná informovanost rodičů o školním vzdělávacím programu - možnost prezentace jednotlivých vyučujících - zřizovatelem vytvořený rezervní fond pro nízkopříjmové rodiny - zapojení rodičů do mimoškolních aktivit

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Rodiče – zájem o MŠ, ZŠ	<ul style="list-style-type: none"> - kvalitní výuka - dostatek volných míst - dostupnost škol v místě bydliště - individuální přístup pedagogů k dětem - možnost vhodného využití volného času po škole - kvalitní strava ve školní jídelně. 	<ul style="list-style-type: none"> - preference určitých škol, především na základě osobního doporučení - neadekvátní požadavky 	<ul style="list-style-type: none"> - prezentace školy na webových stránkách škol - výroční zprávy - dny otevřených dveří - publikační činnost - zápisy dětí do škol. 	<ul style="list-style-type: none"> - prezentace školy v různých médiích - školní vzdělávací program - počet škol dle demografického vývoje daného území - školní družiny, kroužky - pestrý a vyvážený jídelníček ve školních jídelnách - informování rodičů o výhodách místní školy
Děti v MŠ a žáci v ZŠ	<ul style="list-style-type: none"> - získání znalostí a dovedností - zábavná forma výuky - získání nových přátel - hodní učitelé - očekávání nových hraček a možnosti si s nimi hrát 	<ul style="list-style-type: none"> - nedodržování povinné školní docházky obzvláště u nepřízpůsobivých a sociálně slabých rodin - problémové a agresivní chování - šikana - nezvládnutí výuky - odmítavý přístup ke škole. 	<ul style="list-style-type: none"> - osobní kontakt dítěte/žáka s učitelem - prostřednictvím rodičů - hodnocením žáka 	<ul style="list-style-type: none"> - zvýšení bezpečnosti na školách - prevence patologických jevů - pokud žák nedodrží povinnou školní docházku, je vhodná spolupráce s oddělením sociálně právní ochrany dětí

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Pedagogové a další zaměstnanci	<ul style="list-style-type: none"> - lepší platové ohodnocení - lepší možnosti pro sebevzdělávání - větší volnost při sestavování výuky 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatečná kvalifikovanost pedagogů - neochota ke změnám - zastaralý způsob výuky - nedostatečná autorita u žáků 	<ul style="list-style-type: none"> - pravidelné schůzky pedagogů 	<ul style="list-style-type: none"> - zvýšení platů pedagogům - pravidelné vzdělávání pedagogů - představení modernějších způsobů výuky a pomůcek - zvýšení prestiže pedagogů ve společnosti
Představitelé obce, která má ZŠ, MŠ	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatek žáků - zvýšení podpory ze strany kraje a státu 	<ul style="list-style-type: none"> - nízká kvalita škol - nedostatek financí - konkurenční boj mezi školami 	<ul style="list-style-type: none"> - pravidelná společná setkání 	<ul style="list-style-type: none"> - meziobecní spolupráce
Představitelé obce, kde škola ZŠ nebo MŠ není	<ul style="list-style-type: none"> - umístění jejich občanů do spádových škol 	-	-	-
Partneři škol (sponzoři, sdružení rodičů, NNO, ...)	<ul style="list-style-type: none"> - zviditelnění sponzorů na různých akcích škol, webových stránkách - spolupráce škol s NNO 	<ul style="list-style-type: none"> - preference určitých škol ve sponzoringu 	<ul style="list-style-type: none"> - osobní jednání - společenské a kulturní akce 	<ul style="list-style-type: none"> - prezentace škol a vyzdvihování jejich kvalit
Představitelé obcí SO ORP	<ul style="list-style-type: none"> - viz. představitelé obcí, kde je/není ZŠ a MŠ 	<ul style="list-style-type: none"> - viz. představitelé obcí, kde je/není ZŠ a MŠ 	<ul style="list-style-type: none"> - viz. představitelé obcí, kde je/není ZŠ a MŠ 	<ul style="list-style-type: none"> - viz. představitelé obcí, kde je/není ZŠ a MŠ
Kraje	<ul style="list-style-type: none"> - zajištění povinné školní 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatečné 	<ul style="list-style-type: none"> - prostřednictvím zákonů a 	<ul style="list-style-type: none"> - zjišťování potřeb obcí

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Stát	docházky vůči státu	financování škol	vyhlášek	

Analýza cílových skupin zahrnuje všechny zainteresované skupiny oblasti předškolního a školního vzdělávání. Každá z nich má určitá očekávání od vzdělávání. Je potřeba se jimi zabývat a nastavovat vhodná opatření, kterými se předejde rizikům spojených s každou skupinou.

Registr rizik v oblasti školství správního obvodu ORP Rakovník
Analýza rizik – registr rizik v oblasti školství

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost	Dopad	V=P*D		
Finanční riziko					
Nedostatek financí na běžný provoz a opravy	4	5	20	1. Navýšení rozpočtu obcím 2. Dotační tituly na rekonstrukce a opravy škol	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nedostatek financí na investice a vybavení	2	3	6	1. Navýšení rozpočtu obcím 2. Dotační tituly na rekonstrukce a opravy škol	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nedostatek financí na platy	2	5	10	1. Navýšení platů pedagogům	Stát
Organizační riziko					
Špatné rozmístění ZŠ, MŠ v rámci území	1	4	4	1. Vznik svazkových škol 2. Vznik poboček škol v jiných obcích	Obce daného území
Přebytek dětí mateřských škol (nepříznivý demografický vývoj)	2	5	10	1. Vznik nových tříd mateřských škol, vždy však s ohledem na demografický vývoj	Obce daného území
Nedostatek dětí základních škol (nepříznivý demografický vývoj)	3	5	15	1. Rušení druhých stupňů základních škol v malých obcích	Obce daného území
Rušení základních škol na malých obcích	2	5	10	1. Podpora malých škol ze strany obyvatel	Obce daného území
Rušení dopravních spojů zajišťující dopravu dětí do a ze ZŠ, MŠ	3	4	12	1. Zřízení školního autobusu 2. Komunikace s dopravci 3. Plánování dopravních spojů s ohledem na školní výuku	Obce, kraj, Svazek obcí pro zajištění dopravní obslužnosti
Nevhodně stanovené normativy na ZŠ a MŠ ze strany kraje	2	4	8	1. Kooperace mezi obcemi zřizujícími ZŠ a MŠ a vytvoření komunikační platformy, která bude sloužit k vyjednávání stanovených norem	Obce daného území

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost	Dopad	V=P*D		
Právní riziko					
Změna legislativy, která povede k vynuceným investicím (např. zpřísnění hygienických předpisů)	1	4	4	1. Vytvoření rezervních fondů pro vynucené investice 2. Průběžné investice do vybavení a zařízení škol	Obce daného území
Reformy, které zhorší podmínky pro kvalitní výuku	1	4	4	1. Připomínkování zákona	Obce daného území
Technické riziko					
Špatný technický stav budov ZŠ, MŠ	3	4	12	1. Dotační tituly na opravu a rekonstrukci budov škol	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Zastaralé či nevyhovující vybavení	4	3	12	1. Modernizace a rekonstrukce prostor a budov škol 2. Pořízení modernějších vybavení a pomůcek	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Věcné riziko					
Špatné řízení školy	1	5	5	1. Výměna vedení školy	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nízká kvalita výuky	2	5	10	1. Odborní pedagogové vyučující na více školách 2. Vytvoření školské rady, která by měla rozhodující slovo při výběru personálu	Konkrétní ZŠ, MŠ
Nezájem rodičů o umístění dětí do konkrétní ZŠ, MŠ	2	4	8	1. Motivace rodičů, aby žáci navštěvovali školu v místě bydliště 2. Podpora školy ze strany místních občanů 3. Svoz dětí do školy z okolních obcí zdarma	Konkrétní ZŠ, MŠ
Migrace mladých rodin do měst	2	4	8	1. Propagace bytí na malých obcích	Společnost
Personální rizika (aprobovanost, fluktuace, věk, ...)	2	3	6	1. Pravidelné vzdělávání pedagogů 2. Přijímání pouze kvalifikovaných pracovníků	Konkrétní ZŠ, MŠ

Analýza rizik obsahuje všechna možná rizika, která mohou ohrozit oblast školství na území Rakovnicka. Ke každému jsou navržena určitá opatření, která by mohla vést k jejich vyřešení či předcházení. Záleží na každém zřizovateli, jak se mu podaří těmto rizikům vyvarovat.

3.1.4. SWOT analýza školství

Silné stránky:	Slabé stránky:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Podpora škol zřizovatelem 2. Výborná atmosféra školy v malotřídním kolektivu 3. Zřízení svazkové školy Bez hranic 4. Zachování stávajících MŠ a ZŠ 5. Zřizování nových MŠ vzhledem k přibývajícimu počtu dětí 6. Dostatečně volné kapacity v základních školách 7. Dobré rozmístění škol 8. Vysoká kvalita škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami 9. Školní družiny a školní jídelny u většiny škol 10. Průběžné vzdělávání pedagogů 11. Dostatečné volnočasové aktivity při základních školách 12. Kvalitní činnosti školních družin 13. Vysoký počet mateřských škol na území ORP Rakovník 14. Kvalitní základní umělecké školy 15. Fungování jeslí 16. Zájem rodičů o lesní školku 17. Kvalitní vybavení škol 18. Tradice škol 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Konkurence a boj mezi městskými školami 2. Problematika dvouletých dětí 3. Absence 2. stupně základních škol 4. Málo projektů pro MŠ 5. „Násilné“ zapojování škol do projektů, aby si zvýšily prestiž, případně získaly finance 6. Chybějící sportoviště u škol 7. Špatný technický stav budov základních a mateřských škol 8. Nemožnost alternativního vzdělávání dětí a žáků 9. Stárnutí pedagogů především v ZŠ 10. Uzavřené mateřské školy o letních prázdninách 11. Preference trvalého bydliště při umisťování dětí do mateřských škol 12. Nedostatek finančních prostředků na mzdy 13. Požadavky na finanční prostředky od rodičů především u nízkopříjmových rodin 14. Nízké pravomoci a autorita učitelů 15. Rostoucí agresivita a šikana ve školách 16. Nedostatek kvalifikovaných pedagogů na cizí jazyky v malých obcích 17. Nízký počet středisek volného času
Příležitosti:	Hrozby:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Projekty pro školy 2. Zainteresovanost rodičů do dění školy 3. Přistěhování nových rodin s dětmi 4. Modernizace školy a výuky 5. Zřízení dalších svazkových škol 6. Přijímání nových a kvalifikovanějších pedagogů 7. Vznik třídy/školy s alternativní výukou 8. Posílení finančních toků na pomůcky a projekty 9. Větší podpora nadaných dětí 10. Zvýšení bezpečnosti na školách 11. Větší motivace učitelů, která povede k jejich spokojenosti a lepším pracovním 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Demografický úbytek dětí 2. Konkurence Rakovnických základních škol 3. Zápis dvouletých dětí do MŠ bez přizpůsobení počtu zaměstnanců, snížení počtu dětí ve třídách atd. 4. Necitlivé slučování škol proti vůli pedagogických sborů a veřejnosti 5. Nejistota ředitelů ve funkci 6. Rušení druhých stupňů základních škol v menších obcích 7. Rušení významných dopravních spojů do škol 8. Nedostatek financí na opravy škol, provoz škol a investice a platy zaměstnanců 9. Odchod učitelů z regionu za vyššími výdělky,

výkonům 12. Širší škála vzdělávacích a zájmových kroužků 13. Vznik nového střediska volného času 14. Odborní pedagogové učící na více školách, například cizí jazyky	především do větších měst 10. Pokles výdajů státního rozpočtu na provoz škol
---	---

SWOT analýza obsahuje nejdůležitější všeobjímající body v oblasti školství za celé ORP Rakovník. Vzhledem k tomu, že situace v oblasti školství je trochu odlišná v městech a malých obcích, bylo by vhodnější pohlížet na jednotlivé oblasti zvlášť.

3.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Správní obvod ORP Rakovník leží v západní části Středočeského kraje. Skládá se z 83 obcí, přičemž tři obce mají statut města (Rakovník, Nové Strašecí a Jesenice) a šest obcí statut městyse (Kněžves, Křivoklát, Mšec, Pavlíkov, Senomaty a Slabce).

Ve školním roce 2012/2013 se na území Rakovnicka nacházelo 45 mateřských škol, 26 základních škol a dvě základní školy pro děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Zřizovatelem klasických základních a mateřských škol je na tomto území pouze obec a většina mateřských a základních škol je sloučená. Na území Rakovnicka se nenachází žádná církevní ani soukromá škola.

Počet základních škol se na území Rakovnicka od školního roku 2005/2006 výrazně nezměnil. Pouze ve školním roce 2007/2008 došlo k úbytku jedné školy, a to z důvodu změny hranic okresů, kdy obec Lány byla přiřazena okresu Kladno. Výrazná změna nastala 1. 1. 2014, kdy na území Rakovnicka vznikla první svazková škola s názvem Základní škola a Mateřská škola Bez hranic. Tato škola slučuje MŠ Mšec, MŠ Řevničov, MŠ Srbeč, ZŠ Mšec a ZŠ Řevničov a jedná se o unikátní projekt na tomto území. V rámci návrhové části dokumentu bude probírána možnost vzniku další svazkové školy. Podpořila by se tím meziobecní spolupráce v oblasti školství a mohlo by dojít k určitým finančním úlevám obcí. Co se týče malotřídnosti škol, na území Rakovnicka je 57 % základních škol malotřídních. Jedná se většinou o školy v malých obcích, které se tímto způsobem snaží udržet svou základní školu v činnosti. S ohledem na jejich malý počet žáků by kapacitně nenaplnily třídy všech stupňů vzdělávání.

Počet dětí v základních školách do školního roku 2010/2011 výrazně ubýval a ubýval i počet pedagogů. Od tohoto školního roku však počet žáků začal pozvolna stoupat a s ohledem na demografický vývoj by nárůst měl pokračovat. Pro obce je tento fakt pozitivní zprávou, neboť by tak nemuselo docházet k uzavírání škol a jejich počet by mohl být zachován. Další změna, která v průběhu let nastala, se týká úplnosti škol. Základní škola Kněžves má od školního roku 2006/2007 pouze první stupeň vzdělávání. V Rakovnickém regionu je celkem 64 % škol úplných a zbytek jsou školy neúplné. Jedná se o obce, ve kterých není možné udržet oba stupně vzdělávání. Na základních školách s ubývajícím počtem žáků ubýval i počet pedagogů. Za povšimnutí rovněž stojí procentuální podíl žen v pedagogických zařízeních. Na území Rakovnicka 81 % pedagogů základních škol tvoří právě ženy. Zaměstnání ve školství je tedy stále dominantou žen. Školní jídelny a školní družiny a kluby jsou nedílnou součástí škol. Jsou zřizovány při většině škol, což zvyšuje jejich kvalitu.

Mateřské školy se nachází v 45 % obcí rakovnického regionu. Počet dětí v průběhu školních let 2005/2006 až 2012/2013 rostl, a tak v důsledku toho byly zřizovány nové MŠ v Novém Strašecí a na Rudě a od 1. 7. 2014 zahájí svou činnost Lesní mateřská škola s názvem Dětský klubík Mája

v Rakovníku. Jedná se zatím o jedinou alternativu oproti klasickým mateřským školám na území Rakovnicka. Dle demografického vývoje bude počet dětí v předškolním věku pozvolna klesat, avšak s ohledem na současnou naplněnost mateřských škol by to nemělo ohrozit jejich fungování. Zdejší rodiče dětí v předškolním věku řeší naplněnost mateřských škol především ve městě Rakovník, kde mají stále přednost děti s trvalým bydlištěm na území města. Rovněž otevírací doba je pro pracující rodiče nedostačující. Její prodloužení by pro rodiče bylo přínosné.

Školy pro děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami se nachází ve městě Rakovník a Jesenice. Skládají se ze základní školy speciální, základní školy praktické a mateřské školy speciální. Obě jsou jako jediné školy zřizovány krajem. Kapacity těchto základních škol jsou dostačující a kapacita mateřské školy v Rakovníku byla až na jedno volné místo ve školním roce 2012/2013 plně obsazena. Mateřská škola pro děti se SVP v Jesenici byla otevřena pouze v letech 2008 – 2010. Ostatní roky byla zavřena pravděpodobně z důvodu nedostatku dětí. Počet žáků v těchto školách klesá, což může být dáno zvyšující se integrací dětí do běžných škol nebo celkovým poklesem žáků se SVP na území Rakovnicka. Obě školy mají kvalitní úroveň a dostačující počet odborně vzdělaných pedagogů. Z výsledků analýzy vyplývá, že současný stav škol pro děti a žáky se SVP je dostačující a vyhovuje potřebám regionu.

Gymnázium se nachází v městě Rakovník a Nové Strašecí. Pouze Gymnázium Zikmunda Wintra Rakovník nahrazuje výuku na druhém stupni základní školy a tudíž pouze toto gymnázium je součástí analýzy.

Základní umělecké školy se na našem území nacházejí dvě, v Novém Strašecí a v Rakovníku. Obě mají široké spektrum zaměření a nabízejí žákům a studentům kvalitní výuku. Nejširší nabídka kroužků je v hudebním oboru. Aby byla základní umělecká škola pro žáky lépe přístupná, byla zřízena odloučená pracoviště rakovnické ZUŠ v Šanově a Jesenici. Dům dětí a mládeže v Rakovníku je jediným registrovaným střediskem volného času na území Rakovnicka. Odloučené pracoviště má v Novém Strašecí. DDM navštěvují především žáci základních škol, avšak je otevřeno i pro širokou veřejnost. S ohledem na velikost území by bylo vhodné zřídit další zařízení, například na bázi nízkoprahovosti.

Výsledky dotazníkového šetření prokázaly jako jednoznačně největší problém dostupnost škol, dále špatný technický stav budov a zachování školy jako takové (nízký počet žáků). S ohledem na meziobecní spolupráci by bylo vhodné na území Rakovnicka podpořit vznik další svazkové školy a tím vyřešit zmiňované problémy s dostupností, nákladovostí provozu a udržitelností škol vůbec. Obce ve svých odpovědích vyjádřily ochotu spolupracovat v oblasti optimalizace naplnění tříd, nabídky zájmových činností a mimoškolních aktivit a také při řešení nezájmu rodičů o dění ve škole. Prohloubení jejich zájmu o dění ve škole lze podpořit vytvořením sítě komunitních škol.

3.2. Návrhová část pro oblast školství

3.2.1. Struktura návrhové části pro téma školství

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Školství“, na jejímž základě byly připraveny Nástiny opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti školství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců obcí, svazků, škol, sociálních služeb a městského úřadu z území ORP. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma školství.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňujících periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

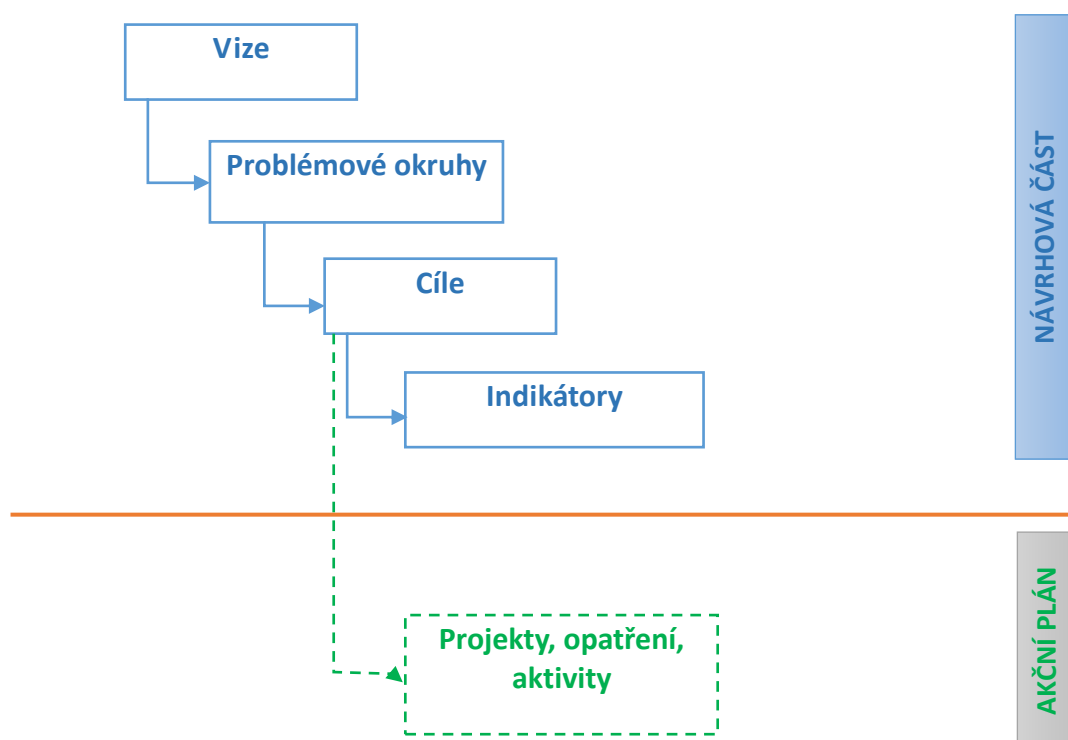
V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům,

politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu Školství je uvedena v níže uvedeném schématu.

Tab. č. 61 Struktura problémových oblastí a cílů

Síť mateřských a základních škol reaguje na potřeby a počty žáků v regionu		
Školství	Nízká naplněnost základních škol	Problematika dětí mladších tří let
	Podporovat vznik svazkových a komunitních škol, či sdílení pedagogických i nepedagogických pracovníků škol	Podporovat alternativní výukové metody, tím ztraktivnit a přilákat zájemce o jiné způsoby výchovy do místních škol

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

3.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

3.2.2.1. Vize

Správní obvod ORP Rakovník má nastavenou efektivní spolupráci obcí.

Síť mateřských a základních škol reaguje na potřeby a počty žáků v regionu.

Komunitní plánování sociálních služeb zohledňuje potřeby všech dotčených obcí.

Plánování v odpadovém hospodářství a nakládání s komunálním odpadem odráží požadavky regionu.

Poskytování podpory kooperujícím obcím při výstavbě, rozvoji či provozování vodohospodářské infrastruktury.

3.2.2.1. Problémové okruhy

3.2.2.1.1. Nízká naplněnost základních škol

Na území ORP Rakovník ve školním roce 2012/2013 bylo v provozu celkem 26 základních škol a dvě speciální základní školy. Celková kapacita byla naplněna z 58 %. V 9 základních školách nebyla kapacita naplněna ani z poloviny. V případě, že by nadále docházelo k poklesu dětí, mohla by být ohrožena existence menších škol.

V následující tabulce je zobrazena naplněnost základních škol na Rakovnicku ve školním roce 2012/2013.

Tab. č. 62 Naplněnost ZŠ v ORP Rakovník

Název ZŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa
Celkem za SO ORP		7310	4276	3034
Základní a Mateřská škola Čistá	Čistá	240	89	151
Základní a Mateřská škola Hředle	Hředle	40	11	29
Základní a Mateřská škola Chrástřany	Chrástřany	50	18	32
Základní škola, Mateřská škola speciální a Praktická škola Jesenice	Jesenice	52	39	13
Základní a mateřská škola Jesenice	Jesenice	400	203	197
Základní škola a Mateřská škola Kněževy	Kněževy	325	37	288
Základní škola a Mateřská škola Kolečovice	Kolečovice	300	162	138
Základní škola a Mateřská škola Kounov	Kounov	200	140	60
Základní škola a mateřská škola Krušovice	Krušovice	50	30	20
Základní škola a Mateřská škola Křivoklát	Křivoklát	300	133	167
Základní škola a Mateřská škola Lišany	Lišany	40	15	25
Základní škola a Mateřská škola Lubná	Lubná	300	188	112
Základní škola a mateřská škola Lužná	Lužná	250	160	90
Základní škola a Mateřská škola Mšec	Mšec	200	123	77
Základní škola Mutějovice	Mutějovice	240	124	116
Základní škola a mateřská škola J. A. Komenského v Novém Strašecí	Nové Strašecí	850	606	244
Základní škola a Mateřská škola Olešná	Olešná	50	19	31
Základní škola a mateřská škola Pavlíkov	Pavlíkov	75	41	34
1. základní škola Rakovník	Rakovník	580	284	296

Název ZŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa
2. základní škola Rakovník	Rakovník	730	631	99
3. základní škola Rakovník	Rakovník	1000	642	358
Střední škola, Základní škola a Mateřská škola Rakovník	Rakovník	150	99	51
Základní škola a mateřská škola V Zahradkách, Roztoky	Roztoky	100	66	34
Základní škola Řevničov	Řevničov	250	172	78
Základní škola a Mateřská škola Senomaty	Senomaty	40	27	13
Základní škola a Mateřská škola Slabce	Slabce	200	72	128
Základní škola a mateřská škola Šanov	Šanov	248	110	138
Základní škola Zbečno	Zbečno	50	35	15

Zdroj: Výkazy MŠMT, sekundární zdroje (výroční zprávy, webové stránky, atd.)

Příčiny

Správní obvod ORP Rakovník je nejméně osídleným územím Středočeského kraje. Dalším významným faktorem nízké naplněnosti venkovských škol je ten, že rodiče své děti raději vozí do městských škol (Rakovník, Nové Strašecí), kde sami pracují. Tyto školy mají většinou i atraktivnější zázemí a větší využití volného času v podobě kroužků a dalších aktivit.

Důsledky

V následující tabulce se nachází očekávaný vývoj s předpoklady na konec roku 2018 a 2023. Bohužel, statistiky se netvoří pro jednotlivá území ORP z důvodu nepřesnosti dat, a tak je vývoj počítán z předpokládaného vývoje pro celý Středočeský kraj. Nelze tak na vývoj 100 % spoléhat, neboť jak bylo na začátku psáno, správní obvod ORP Rakovník je velmi specifickým a nejméně obydleným územím celého kraje. Ředitelé škol a zřizovatelé, kteří si vytváří své demografické vývoje, sdělili, že školní rok 2014/2015 je posledním rokem s vyšším počtem žáků. Následující roky už bude počet dětí klesat.

Tab. č. 63 Očekávaný vývoj počtu žáků ve správním obvodu v ORP

Počet žáků správního obvodu	Počet	Volná místa (kapacita – počet žáků)	Počet žáků / kapacita v %
Počet žáků k 30.9.2013	4375	3005	59 %
Předpoklad ke konci roku 2018	5031	2349	68 %
Předpoklad ke konci roku 2023	5040	2340	68 %

Zdroj: Středočeský kraj

V případě, že by počet dětí nadále ubýval, bude hrozit uzavření některých škol z důvodu nenaplněnosti. Vhodným řešením je školu pro rodiče a žáky nějakým způsobem zatraktivnit. Ať už formou zřízení alternativní výuky na škole, svážením dětí z okolních obcí školním autobusem či zřízení svazkové školy, která poté lépe dosáhne na zákonné limity počtu dětí.

3.2.2.1.2. Problematika dětí mladších tří let

V rámci fokusní skupiny, které se zúčastnili ředitelé mateřských a základních škol, motivující starostové a realizační tým projektu meziobecní spolupráce, byl vytyčen problém týkající se

umísťování dětí mladších tří let do mateřských škol. Představitelé ZŠ a MŠ se shodli na tom, že tlak rodičů je poměrně silný, ale že z důvodu stávajícího počtu zaměstnanců a vybavení mateřských škol nelze dvouleté děti rozsáhle přijímat. V současné době jsou kapacity mateřských škol naplněny, avšak od příštího roku bude tento problém potřeba řešit. Z velké části totiž kapacitu tříd tvoří předškolní děti, které následující školní rok odejdou do základních škol. Děti mladší tří let by mohly vyplnit kapacitu škol, ale v současné době se tomu z různých důvodů ředitelé brání.

Pro děti mladší tří let je zřizováno zařízení pro děti mladší tří let, které se dříve nazývalo jesle. Ty se ve správním obvodu ORP Rakovník nachází jedny, ve středu území ve městě Rakovník. Jejich kapacita je plně využita. V případě stále rostoucího zájmu rodičů by bylo vhodné založit dětskou skupinu, kam by děti mladší tří let mohly docházet, případně vybudovat v rámci území obcí další takové zařízení. To by však bylo finančně náročné a je otázkou, zda by byly za několik let stále využívány.

Příčiny

Příčinou je zákonné umožnění rodičů umísťovat děti mladší tří let do mateřských škol. Také nastavením rodičovské dovolené na různou délku doby (méně než tři roky dítěte) vzniká tento problém. Rodiče by často chtěli nastoupit do zaměstnání ještě před završením tří let věku dítěte, ale potřebují někam své děti umístit. V současné době mateřské školy přijímají 2,5 leté děti v minimální míře, neboť jejich kapacity nejsou dostačující a ani na to nemají vytvořené podmínky.

Důsledky

Děti mladší tří let mají specifické potřeby, na které je potřeba vyškolený personál, úprava prostředí a provozních podmínek. Je potřeba více pedagogických pracovníků, menší dětské skupiny, jiné hračky, kočárky, přebalovací pulty, nočníky apod. Některé děti v batolecím věku ještě pijí sunar, nejsou schopny se samy obléci, najíst, mohou stále nosit plenkové kalhotky. Pro tyto potřeby nejsou současné mateřské školy vybaveny. Rodiče tak nebudou moci nastoupit do zaměstnání a mateřské školy budou muset přizpůsobit své provozní podmínky i pro děti mladší tří let.

3.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	<i>Nízká naplněnost základní škol</i>
Cíl 1.1	<i>Podporovat vznik svazkových a komunitních škol, či sdílení pedagogických i nepedagogických pracovníků škol</i>
Popis cíle	<i>V souvislosti s demografickými změnami a úbytkem počtu dětí, resp. žáků ve školách se ve venkovských obcích objevuje potřeba racionalizovat náklady související s provozem školy. Jedním z řešení je vytvoření tzv. „svazkové školy“, tedy jednoho subjektu, který zastřeší jednotlivé školy působící v mikroregionu (svazku obcí). Školský obvod pak tvoří všechny obce daného svazku. Hlavní výhodou je úspora nákladů na ekonomické zajištění provozu škol (účetnictví, mzdová agenda), které je vykazováno souhrnně pouze za jeden subjekt. V případě pracovní neschopnosti pedagogů lze zajistit náhradu operativněji a bez administrativních překážek. Svazková škola, jako relativně velký subjekt, je také schopna zaměstnat pedagogy s více specializovanou kvalifikací (např. v oblasti jazyků nebo informačních technologií), případně také asistenta pedagoga, který</i>

	<i>by působil ve všech sdružených školách. Stejně je to také u škol, které sdílejí pedagogické či jiné odborné pracovníky (logoped, výchovný poradce atd.). I ti mohou zajistit kvalitní specializované pedagogy i nepedagogy. Od roku 2014 v regionu působí svazková škola Bez hranic, od níž je možné čerpat zkušenosti.</i>
Hlavní opatření	<p>A.1 Analýza regionu <i>Analýza regionu s ohledem na demografický vývoj počtu žáků škol. Vymezení a určení mikroregionů s existencí potenciálu pro založení svazkové školy.</i></p> <p>A.2 Právní analýza <i>Zmapování potenciálu některého z již existujících DSO pro účely svazkové školy.</i></p> <p>B.1 Finanční analýza <i>Kalkulace finančních úspor vycházejících z nové formy školské právnické osoby a ekonomických výhod pro dotčené školy</i></p> <p>C.1 Inicivace vzniku škol <i>Ve vymezených regionech iniciovat diskusi zástupců obcí a představitelů škol o záměru vytvořit svazkovou školu. Vytvořit veřejnou informativní kampaň k problematice udržení škol formou svazkové školy.</i></p>
Název indikátorů k hodn.cíle	<p>1 Počet žáků v základních školách na území ORP Rakovník</p> <p>3 Zřízení svazkové školy, počet obcí zapojených do zřízení komunitních škol, počet škol, které si vzájemně sdílí pracovníky</p>
Správce cíle	<i>Ředitelka svazkové školy Bez hranic.</i>

Problémový okruh 2	<i>Problematika dětí mladších tří let</i>
Cíl 2.1	<i>Podporovat alternativní výukové metody, tím ztraktivnit a přilákat zájemce o jiné způsoby výchovy do místních škol</i>
Popis cíle	<i>Alternativní školství označuje zvláštní typ škol, které vyučují žáky jinak než tradiční herbartovské školy. Klasické školství je postaveno na principech vzdělávání co nejvíce žáků formou masových výukových metod, především z důvodu úspory finančních nákladů na žáka. Alternativní školství se obecně snaží udržet poměr učitel:žák nízký, většinou 1:10 nebo méně. Objem výuky je přizpůsobován možnostem žáků, pro které vzniká individuální studijní plán. Nižší počet žáků nebo smíšené třídy menších venkovských škol jsou pro tyto principy velmi vhodné. Alternativní pedagogické metody dále umožňují lépe integrovat žáky s mentálním postižením. Alternativní výuka nemůže být do budoucna považována za hlavní vzdělávací proud, ale je doajista možnou volbou pro jednotlivé školky i školy v regionu, které budou bojovat o svoji existenci. Do takto vedené třídy jsou rodiče ochotni děti dopravit i na delší vzdálenost a také se aktivně podílet na fungování školy (finančně, materiálně, osobně).</i>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> - Zmapování situace v regionu s ohledem na demografický vývoj počtu žáků. - Zjištění postoje vedení místních škol k alternativnímu vzdělávání. - Vytvoření informačních a vysvětlujících materiálů pro rodiče, kteří by se potenciálně o alternativní způsob výuky a vzdělání zajímali.

	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivizace skupiny rodičů, kteří by měli zájem o alternativní vzdělávání dětí. - Iniciace jednání zástupců rodičů se zástupci škol a vedením obcí vhodných pro aplikaci alternativní pedagogiky. - Nalezení vhodného subjektu pro zavedení alternativních metod. - Metodická a administrativní podpora při realizaci záměru.
Název indikátorů k hodn. cíle	2 Počet nově vzniklých zařízení, která budou přijímat děti mladší tří let 4 Vznik alternativní třídy mateřské či základní školy na Rakovnicku
Správce cíle	Manažerka meziobecní spolupráce Svazku měst a obcí Rakovnicka

3.2.4. Indikátory

Problémový okruh	Nízká naplněnost základních škol		
Číslo indikátoru	1		
Název indikátoru	Počet žáků v základních školách na území ORP Rakovník		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Manažer/ka Svazku měst a obcí Rakovnicka		
Roky	2013	2017	2020
Plán		5000	5020
Skutečnost	4276		
Popis měřítka:	Cílem indikátoru je změřit vývoj počtu dětí na základních školách. Pokud by počet dětí klesal, určité školy by měly problém se svou udržitelností. Již v současné době některé školy fungují na výjimku. Plánované hodnoty jsou vztažené na Středočeský kraj, což není moc vypovídající. ORP Rakovník je specifickým územím Středočeského kraje.		
Metodika a výpočet:	Souhrnný počet žáků ve všech základních školách na území ORP Rakovník.		
Zdroj čerpání dat:	Výkazy MŠMT, sekundární zdroje (výroční zprávy, webové stránky, atd.)		

Problémový okruh	Problematika dětí mladších tří let		
Číslo indikátoru	2		
Název indikátoru	Počet nově vzniklých zařízení, která budou přijímat děti mladší tří let		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Manažer/ka Svazku měst a obcí Rakovnicka		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1	1
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Kapacita mateřských škol na území Rakovnicka je až na malé výjimky naplněna. Vzhledem k tomu, že zákon umožňuje rodičům být na rodičovské dovolené pouze dva roky, nastává problém, kam tyto děti umístit. Mateřské školy nemají pro tyto děti volnou kapacitu ani potřebné podmínky a personál.		
Metodika a výpočet:	Počet nově vzniklých zařízení, která budou přijímat děti mladší tří let na území Rakovnicka		
Zdroj čerpání dat:	Komunikace s řediteli škol, informace z regionu		

Cíl	Podporovat vznik svazkových a komunitních škol, či sdílení pedagogických i nepedagogických pracovníků škol		
Číslo indikátoru	3		
Název indikátoru	Zřízení svazkové školy, počet obcí zapojených do zřízení komunitních škol, počet škol, které si vzájemně sdílí pracovníky		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Manažer/ka Svazku měst a obcí Rakovnícka		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1 komunitní škola	2 svazkové školy, 2 komunitní školy, sdílení pedagogů v rámci škol
Skutečnost	1 Svazková škola Bez hranic, sdílení pedagogů pouze v rámci svazkové školy Bez hranic, komunitní škola žádná.		
Popis měřítka:	Cílem strategie je v případě zájmu obcí vytvořit svazkovou či komunitní školu, přinejmenším alespoň sdílet pedagogy v rámci více škol. Tyto kroky vedou k větším možnostem udržení školy v případě malého počtu žáků. V případě svazkové školy a sdílení pedagogů navíc k finanční úspoře.		
Metodika a výpočet:	Počet vzniklých svazkových či komunitních škol. Počet škol, které navzájem sdílí pedagogy.		
Zdroj čerpání dat:	Informace z regionu, komunikace s řediteli škol		

Cíl	Podporovat alternativní výukové metody, tím zatraktivnit a přilákat zájemce o jiné způsoby výchovy do místních škol		
Číslo indikátoru	4		
Název indikátoru	Vznik alternativní třídy mateřské či základní školy na Rakovnícku		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Manažer/ka Svazku měst a obcí Rakovnícka		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1 třída mateřské školy	1 třída mateřské školy a jedna třída základní školy
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Na území Rakovnícka vzešel od rodičů zájem o možnost alternativně vzdělávat své děti. Následně byl tento požadavek projednáván na setkání ředitelů mateřských a základních škol, které bylo pořádáno v rámci tohoto projektu. Určitý zájem projeví i ředitelé jednotlivých škol. Zavedení alternativní výuky by totiž mohlo navíc napomoci k udržení existence škol.		
Metodika a výpočet:	Počet vzniklých tříd s alternativní metodou výuky		
Zdroj čerpání dat:	Informace z regionu, komunikace s řediteli škol		

3.3. Pravidla pro řízení strategie

3.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny

Volení zástupci regionů (mikroregionů) působící v Radě Svazku měst a obcí Rakovnicka

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů

Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Podporovat vznik svazkových a komunitních škol, či sdílení pedagogických i nepedagogických pracovníků škol	Ředitelka svazkové školy Bez hranic
2.1	Podporovat alternativní výukové metody, tím zatraktivnit a přilákat zájemce o jiné způsoby výchovy do místních škol	Manažerka meziobecní spolupráce Svazku měst a obcí Rakovnicka

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů

Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1	Počet žáků v základních školách na území ORP Rakovník	Manažer/ka Svazku měst a obcí Rakovnicka
2	Počet nově vzniklých zařízení, které budou přijímat děti mladší tří let	Manažer/ka Svazku měst a obcí Rakovnicka
3	Zřízení svazkové školy, počet obcí zapojených do zřízení komunitních škol, počet škol, které si	Manažer/ka Svazku měst a obcí Rakovnicka

	<i>vzájemně sdílí pracovníky.</i>	
4	<i>Vznik alternativní třídy mateřské či základní školy na Rakovnicku</i>	<i>Manažer/ka Svazku měst a obcí Rakovnicka</i>

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

3.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

3.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako proces dlouhodobý a opakovaný, postupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
Čtvrtletí	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Přípravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U **zrealizovaných projektů** bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní

a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U **nezrealizovaných projektů** je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

3.4. Závěr a postup zpracování

3.4.1. Shrnutí

Mateřské a základní školy jsou nedílnou součástí obcí, na jejichž území se nachází. Jejich síť je na území ORP Rakovník tvořena 45 mateřskými, 26 základními a 2 speciálními školami. Školy jsou v obci základní občanskou vybaveností a v obci udržují „život“. Zachování škol je hlavním tématem všech představitelů obcí, které je zřizují. ORP Rakovník se potýká s problémem nízké naplněnosti základních škol a to především na menších obcích. Je třeba, aby žáci navštěvovali školu v místě bydliště a neodcházeli do škol městských, kde je přeci jenom větší volnočasové vyžití a rodiče odvoz dítěte spojí s cestou do zaměstnání. Jednou z možností, jak udržet školy v činnosti i přes nelibý demografický výhled, je zatraktivnit jejich činnost, případně založit školu svazkovou, která by měla mít menší problém se svou udržitelností. Tyto dva návrhy jsou součástí strategie dokumentu a snahou Svazku měst a obcí Rakovnicka bude těchto cílů dosáhnout.

3.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Strategie byla zpracovávána realizačním týmem projektu Meziobecní spolupráce, který zaštiťoval Svazek měst a obcí Rakovnicka. Tým se řídil harmonogramem projektu Meziobecní spolupráce, který závazně určoval jednotlivé fáze postupu tvorby strategie a dalších náležitostí.

Projekt Meziobecní spolupráce na území Rakovnicka započal 1. 11. 2013, kdy byl vybrán realizační tým. Následovalo jeho seznámení s projektem a proškolení. Od února začal sběr dat a informací k analýze a následné provedení kvantitativní analýzy za tři nosná témata. Výstupy byly předány motivujícím starostům k připomínkování a případné připomínky byly zapracovány. K 31. 5. 2014 byla zaslána kompletní analýza a nástin variantních řešení Svazu měst a obcí České republiky. Nástin variantních řešení byly projednávány na 1. oficiálním shromáždění představitelů obcí a byly prvním podkladem k vytvoření strategie. Na jednotlivá nosná témata byly vypracovány oponentské posudky a jednotlivé připomínky byly zapracovány do 30. 5. 2014.

1. 6. 2014 byl přijat tematický expert na volitelné téma (Rozvoj technické infrastruktury v oblasti vodovodů a kanalizací na území Rakovnicka), které bylo zvoleno na Sněmu Svazku měst a obcí Rakovnicka. Do konce září byla zpracována jeho analytická část a následně strategická. Finální dokument se čtyřmi strategiemi byl Svazu měst a obcí ČR odeslán 20. 12. 2014 k připomínkování a následné úpravě. 31. 3. 2015 byl dokument ve finální podobě.

3.5. Přílohy

3.5.1. Seznam zkratk

SO	Správní obvod
ORP	Obec s rozšířenou působností
ZŠ	Základní škola
MŠ	Mateřská škola
ZUŠ	Základní umělecká škola
SŠ	Střední škola
ŠD	Školní družina
ŠK	Školní klub
ŠJ	Školní jídelna
o.s.	Občanské sdružení
SVČ	Středisko volného času
DDM	Dům dětí a mládeže
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
RUD	Rozpočtové určení daní
SVP	Speciální vzdělávací potřeby
DSO	Dobrovolný svazek obcí
OP VVV – PO3	Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV) - prioritní osa 3
IROP – SC 2.4	Integrovaný regionální operační program (IROP) – specifický cíl 2.4

3.5.2. Vazba na OP VVV – PO3 a IROP – SC 2.4

Vazba na Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV) - prioritní osa 3 (PO 3) Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání

Na základě jednání s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy – odborem přípravy Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání - najdou uplatnění některé výstupy souhrnných dokumentů projektu meziobecní spolupráce v podporovaných oblastech a aktivitách prioritní osy 3 „Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání, jako např. podpora budování kapacit pro inkluzivní vzdělávání, vytváření kapacit pro rozvoj základních pre/gramotností v mateřských a základních školách, podpora budování kapacit pro pedagogický leadership na úrovni školy a území včetně rozvoje spolupráce školy, rodičů a mimoškolního vzdělávání, nebo podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány.

Vazba na Operační program Integrovaný regionální operační program (IROP) – specifický cíl 2.4

Uplatnění najdou některé výstupy souhrnných dokumentů projektu meziobecní spolupráce a to zejména v oblastech budování infrastruktury mateřských škol, podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány s potřebami rozvoje infrastruktury pro podporu polytechnického vzdělávání nebo připojení k internetu anebo konektivita celých škol.

4. Téma: sociální služby

4.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

4.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Z pohledu obcí je zajištění sociální péče jednou z významných aktivit, kterou v rámci výkonu samostatné působnosti plní. Tato oblast je velmi široká, finančně náročná a je neustále kladen důraz na zvyšování kvality těchto služeb. Co se týče financování, veřejné zdroje zcela určitě nebudou přibývat, zatímco počet uživatelů těchto služeb bude, vzhledem k demografickému vývoji, spíše narůstat.

Při reformě veřejné správy, konkrétně při ukončení činnosti okresních úřadů k 31. 12. 2002, například převzaly mnohé obce zřizovatelské kompetence k části pobytových zařízení pro seniory a osoby se zdravotním postižením. Do dnešní doby se neustále potýkají s financováním těchto zařízení. V rámci sociální reformy bylo také přeneseno břemeno zajištění poskytování sociálních služeb ve zvýšené míře na obce, a to bez dostatečného finančního zajištění.

Vývoj společnosti a demografický vývoj vyžadují kvalitativní změnu sociálních služeb a flexibilitu jejich spektra. Takto zásadní a rozsáhlé změny vyžadují dlouhodobá koncepční řešení, která berou v úvahu i širší souvislosti. Z tohoto důvodu je oblast sociálních služeb vhodným tématem pro spolupráci obcí. Společně lze nastavit efektivnější systém nejen z pohledu ekonomického, ale také humánního.

Meziobecní spolupráce na tomto poli může přinést vhodné strategie k řešení sociální problematiky, může vhodným způsobem podpořit přirozený rozvoj regionu – místního území. Obec je v této oblasti nejen v postavení poskytovatele a subjektu, který finančně přispívá ostatním poskytovatelům sociálních služeb, ale také koordinátora spolupráce s neziskovým sektorem, podnikatelskými strukturami a zájmovými sdruženími. Vhodně nastavenými strategiemi, programy, projekty je možné předejít sociální exkluzi některých skupin obyvatel, podpořit sociální začlenění již vyloučených skupin a saturovat oprávněné potřeby cílových skupin.

Nezanedbatelným bonusem spolupráce v regionu může být rozvoj tzv. sociální ekonomiky, jejíž koncept přináší nová a moderní řešení aktuálních témat, kterými jsou například integrace osob sociálně vyloučených, rozvoj místních zdrojů apod. Jeden z předpokladů, z nichž sociální ekonomika vychází, je, že stát není schopen finančně ani organizačně zajistit všechny sociální potřeby občanů. Sociální ekonomika je sociálně odpovědná, podporuje sociální soudržnost, směřuje k boji proti chudobě a sociální exkluzi.

Vzhledem k finanční náročnosti a proměnlivosti požadavků na spektrum sociálních služeb je žádoucí, aby byla vytvořena optimální síť sociálních služeb v regionu odpovídající skutečným potřebám. V této oblasti je celá řada problémů a témat, které je vhodné řešit společně, v rámci meziobecní spolupráce. Nemusí se však vždy jednat přímo o sociální služby ve smyslu zákona o sociálních službách, neoddiskutovatelný přínos je i v rozvoji služeb návazných či souvisejících. Smyslem projektu rozvoje meziobecní spolupráce není tvorba komunitních plánů rozvoje sociálních služeb nebo jejich nahrazování. Cílem je najít vhodné téma pro meziobecní spolupráci, které přispěje k místnímu rozvoji, aniž by byly narušeny již funkční principy či schémata.

Základní legislativa

V roce 2006 byly schváleny zákony, které zásadním způsobem transformovaly sociální oblast a poskytování sociálních služeb v ČR. V současné době je poskytování sociálních služeb v České republice upraveno těmito základními právními předpisy:

- 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, kterým jsou upraveny podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé situaci prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči. Kromě toho zákon upravuje podmínky pro vydání oprávnění k poskytování sociálních služeb, výkon veřejné správy v této oblasti, včetně kontroly kvality poskytovaných sociálních služeb, předpoklady pro výkon činností v sociálních službách a předpoklady pro výkon povolání sociálního pracovníka.
- vyhláška MPSV č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, v níž je mj. stanoven rozsah úkonů poskytovaných v rámci základních činností u jednotlivých druhů sociálních služeb, maximální výše úhrad za poskytování některých sociálních služeb, způsob hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby, obsah a hodnocení plnění standardů sociálních služeb atd.

4.1.2. Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Analýza sociálních služeb obsahuje výčet sociálních zařízení na území správního obvodu ORP Rakovník. Následuje jejich detailní popis a výčet jednotlivých služeb, které poskytují. Součástí analýzy je taktéž finanční analýza a předpokládaný očekávaný vývoj v sociálních službách.

Tab. č. 64 Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP

Druh zařízení sociálních služeb	Počet zařízení
Centra denních služeb	0
Denní stacionáře	1
Týdenní stacionáře	1
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	1
Domovy pro seniory	3
Domovy se zvláštním režimem	2
Chráněné bydlení	1
Azylové domy	0
Domy na půl cesty	0
Zařízení pro krizovou pomoc	0
Nízkoprahová denní centra	0
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	0
Noclehárny	0
Terapeutické komunity	0
Sociální poradny	4
Sociálně terapeutické dílny	0
Centra sociálně rehabilitačních služeb	0
Pracoviště rané péče	0
Intervenční centra	0
Služby následné péče	0
Ostatní	7
Celkem	20

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb

V Rakovnickém regionu se dle Registru poskytovatelů sociálních služeb nachází celkem 20 zařízení sociálních služeb, které jsou v tabulce rozdělené podle jejich typů. Oproti reálnému stavu Registr uvádí jako zařízení sociálních služeb PRIVAMED Healthia s.r.o., Nemocnici s poliklinikou Rakovník, která však dle jejich sdělení neposkytuje žádnou sociální službu.

Registr poskytovatelů sociálních služeb v porovnání s daty z Českého statistického úřadu se vyskytují určité odlišnosti. Data ČSÚ jsou registrována k 31. 12. 2011 a uvádějí celkem 13 typů zařízení sociálních služeb v území ORP Rakovník. V následujícím seznamu jsou vypsané a komentovány jejich odlišnosti od Registru poskytovatelů sociálních služeb.

- Centrum denních služeb v Rakovníku - Registr poskytovatelů sociálních služeb neuvádí žádné
- Denní stacionář v Rakovníku
- Týdenní stacionář v Srbči
- 3 Domovy pro osoby se zdravotním postižením v Jesenici, Roztokách a Zavidově - Registr poskytovatelů sociálních služeb uvádí pouze Domov Domino v Zavidově
- 3 Domovy pro seniory v Kolešovicích, Novém Strašecí a Rakovníku
- Chráněné bydlení v Rakovníku - Registr poskytovatelů sociálních služeb uvádí jako chráněné bydlení Dětský domov a Školní jídelnu Nové Strašecí
- 2 Sociální poradny v Rakovníku - Registr poskytovatelů sociálních služeb uvádí 4 sociální poradny (Centrum psychologicko - sociálního poradenství Středočeského kraje, Nadační fond na podporu rozvoje hospicového hnutí v ČR Umění doprovázet, Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR, Krajská organizace Středočeského kraje a VIDA centrum Rakovník)
- Sociálně terapeutická dílna v Rakovníku - Registr poskytovatelů sociálních služeb sociálně terapeutickou dílnu neuvádí

Tab. č. 65 Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP dle vlastního šetření (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP)

Druh zařízení sociálních služeb	Počet zařízení
Centra denních služeb	0
Denní stacionáře	1
Týdenní stacionáře	1
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	3
Domovy pro seniory	4
Domovy se zvláštním režimem	0
Chráněné bydlení	1
Azylové domy	0
Domy na půl cesty	0
Zařízení pro krizovou pomoc	0
Nízkoprahová denní centra	0
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	0
Noclehárny	0
Terapeutické komunity	0
Sociální poradny	4
Sociálně terapeutické dílny	0
Centra sociálně rehabilitačních služeb	0
Pracoviště rané péče	0
Intervenční centra	0

Druh zařízení sociálních služeb	Počet zařízení
Služby následné péče	0
Ostatní	14
Celkem	28

Zdroj: Sekundární zdroje (výroční zprávy, webové stránky, atd.)

Tabulka mapuje výčet typů zařízení sociálních služeb, které na území Rakovnicka opravdu působí. Zdrojem informací byl Komunitní plán sociálních služeb na Rakovnicku 2010 - 2014 a vlastní znalost území. V níže uvedeném seznamu jsou všechny jmenovitě vypsány a zařazeny podle typu vykonávané sociální služby.

V ostatních druzích zařízení jsou zařízení, která poskytují sociální služby dle zákona, ale nejedná se přímo o zařízení sociálních služeb dle dikce zákona o sociálních službách.

Seznam poskytovatelů sociálních služeb na území ORP Rakovník dle vlastního šetření

- Denní stacionář
Domov Ráček o.p.s.
- Týdenní stacionář
Týdenní stacionář Dobromysl
- Domovy pro osoby se zdravotním postižením
Domov Domino, poskytovatel sociálních služeb
Domov Krajánek, poskytovatel sociálních služeb
Domov pro osoby se zdravotním postižením Leontýn - Organizace je příspěvkovou organizací hlavního města Prahy
- Domov pro seniory
Domov Kolečovice, poskytovatel sociálních služeb
Domov Na Zátíší Rakovník
Domov seniorů Nové Strašecí
Domov se zvláštním režimem ALMA MATER, o.p.s.
- Chráněné bydlení
Dětský domov a Školní jídelna, Nové Strašecí
- Sociální poradny
Centrum psychologicko - sociálního poradenství Středočeského kraje
Nadační fond na podporu rozvoje hospicového hnutí v ČR Umění doprovázet
Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR, Krajská organizace Středočeského kraje
VIDA centrum Rakovník
- Ostatní
Pobočka FOD Rakovník
Jiří Brabec, s.r.o. - rodinné služby
Pečovatelská služba obec Mutějovice
Dům s pečovatelskou službou, Lhota pod Džbánem
Dům s pečovatelskou službou v Řevničově
Dům s pečovatelskou službou v Jesenici
Okresní pečovatelská služba Nové Strašecí, o.p.s.
Pečovatelská služba Rakovník
Pečovatelská služba Androméda
Svaz diabetiků ČR, Rakovník
OS Český červený kříž

Agentura domácí zdravotní péče - Cesta domů
Svaz zdravotně postižených Rakovník
Čistecské sdružení zdravotně postižených

Zařízení sociálních služeb na Rakovnicku v souvislosti s cílovými skupinami

Cílové skupiny byly rozděleny podle Komunitního plánu sociálních služeb na Rakovnicku. Nejvíce sociálních služeb na území Rakovnicka je zaměřeno na seniory a osoby se zdravotním postižením. Osob v letech 65+ bylo v roce 2012 na území ORR Rakovník více než devět tisíc a staly se druhou nejpočetnější skupinou území, po osobách ve věku 15 - 64 let. Jejich počet bude nadále zvyšovat, a tak bude růst i poptávka po službách typu pečovatelská služba, domovy s pečovatelskou službou, domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem. Celorepublikovým trendem je, aby senioři zůstávali co nejdéle ve svém přirozeném prostředí a svůj nepříznivý zdravotní stav kompenzovali službami terénní péče. Je však třeba, aby byly zachovány všechny typy zařízení, neboť potřeby klientů jsou různorodé.

Osoby se zdravotním postižením mohou na území Rakovnicka využít služeb denního či týdenního stacionáře, domovů pro osoby se zdravotním postižením, pečovatelské služby terénní i pobytové či sociálního poradenství. Počet zařízení sociálních služeb pro tuto cílovou skupinu je dostačující a pozitivně lze hodnotit i jejich rozmanitost. Celorepublikovým cílem je transformace pobytových služeb na zařízení, která by osoby se zdravotním postižením podporovala k životu v běžném prostředí. Neboť pobyt v ústavu je omezuje v možnosti začlenění do běžného života společnosti a nutí je podřídit se pravidlům zařízení. Dále jsou omezeni v právu na vlastní volbu a soukromí. S ohledem na tato fakta by bylo vhodné alespoň částečně řešit deinstitucionalizaci i na území Rakovnicka, ať už formou chráněného bydlení, rozšíření denních stacionářů nebo osobní asistencí pro osoby se zdravotním postižením.

Další cílovou skupinou jsou rodina, děti a mládež. Pro ně se v Rakovnickém regionu nachází pouze pobočka Fondu ohrožených dětí, Centrum psychologicko - sociálního poradenství Středočeského kraje a pro děti bez rodin Dětský domov a Školní jídelna, Nové Strašecí. Nenachází se zde žádné nízkoprahové zařízení, které by nabídlo této cílové skupině kvalitní využití volného času.

Ostatní zařízení sociálních služeb jsou na bázi sociálního poradenství a svazů pro zdravotně postižené. Pro osoby bez domova, sociálně vyloučené či nezaměstnané se na území Rakovnicka nenachází žádné zařízení poskytující vhodnou sociální službu. Vývoj nezaměstnanosti je na území Rakovnicka mírně pod průměrem celorepublikového vývoje a hlavní roli v práci s touto skupinou hraje kontaktní pracoviště Úřadu práce v Rakovníku. Jeho úkolem je vést evidenci nezaměstnaných, poskytovat informace o volných pracovních místech, vyplácí podporu v nezaměstnanosti a zabezpečuje rekvalifikaci. Sociální podnikání v současné době nenabízí žádná firma či subjekt, přestože se zde nachází několik velkých zaměstnavatelů nadnárodních společností (jako je například Procter&Gamble, LASSELSBERGER, s.r.o., Valeo Autoklimatizace k.s. či Eberspächer spol. s r. o.). Žádná z těchto společností sociální podnikání nenabízí. Dokonce propouští své kmenové zaměstnance a nechává si je pouze na odborných místech a probíhá outsourcing z personálních agentur. Možnost sociálního zaměstnávání by byla v současné době pouze na úrovni obcí.

Zařízení sociálních služeb jsou dostupná především ve spádovém městě Rakovník. Pro občany, kteří za službami dojíždět nemohou, jsou dostupné terénní pečovatelské služby, které jsou na území celkem rovnoměrně rozmístěny.

Zařízení sociálních služeb se sídlem mimo území ORP Rakovník, avšak působící v rámci ORP

Zařízení sociální služby sídlící mimo území ORP Rakovník zde působí pouze jedno, a to Tísňová péče Areion, která sídlí v Praze. Tísňová péče Života 90 je komplexní sociální služba, jejímž hlavním cílem je ochránit zdraví a životy seniorů a zdravotně postižených lidí. Zřizovatelem této sociální služby je Jan Lorman.

Tab. č. 66 Počet jednotlivých typů sociálních služeb dle dat MPSV

Typ sociální služby	Druh sociální služby	Počet
Služby sociální péče	Sociální poradenství	5
	Osobní asistentství	0
	Pečovatelská služba	5
	Tísňová péče	0
	Průvodcovské a předčitatelské služby	0
	Podpora samostatného bydlení	0
	Odlehčovací služby	2
	Centra denních služeb	1
	Denní stacionáře	1
	Týdenní stacionáře	1
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	1
	Domovy pro seniory	3
	Domovy se zvláštním režimem	3
	Chráněné bydlení	2
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	1
Služby sociální prevence	Raná péče	0
	Telefonická krizová pomoc	0
	Tlumočnické služby	0
	Azylové domy	0
	Domy na půl cesty	0
	Kontaktní centra	0
	Krizová pomoc	0
	Intervenční centra	0
	Nízkoprahová denní centra	0
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	0
	Noclehárny	0
	Služby následné péče	0
	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	2
	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	1
	Sociálně terapeutické dílny	1
	Terapeutické komunity	0
	Terénní programy	0
Sociální rehabilitace	0	

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb

Zařízení sociálních služeb mohou poskytovat více druhů služeb. K jejich přehledu slouží tato tabulka uvádějící všechny typy sociálních služeb působících v ORP Rakovník dle Registru

poskytovatelů sociálních služeb. Oproti reálnému stavu se liší v následujících typech sociálních služeb: Sanatorium sv. Kryštofa a sv. - činnost tohoto zřízení ještě nebyla zahájena a PRIVAMED Healthia s.r.o., Nemocnice s poliklinikou Rakovník, která dle jejich sdělení neposkytuje žádnou sociální službu.

Ani data z Českého statistického úřadu nejsou relevantní. ČSÚ uvádí pouze následující výčet sociálních služeb, které na našem území fungují, což je oproti reálnému stavu malé procento služeb.

- denní stacionář
- týdenní stacionář
- 3 domovy pro osoby se zdravotním postižením
- 3 domovy pro seniory
- chráněné bydlení
- sociálně terapeutická dílna

Tab. č. 67 Počet jednotlivých typů sociálních služeb působících v rámci ORP dle vlastního šetření (resp. poskytující služby pro obyvatele ORP)

Typ sociální služby	Druh sociální služby	Počet
	Sociální poradenství	6
Služby sociální péče	Osobní asistentství	0
	Pečovatelská služba	7
	Tísňová péče	1
	Průvodcovské a předčitatelské služby	0
	Podpora samostatného bydlení	0
	Odlehčovací služby	4
	Centra denních služeb	1
	Denní stacionáře	1
	Týdenní stacionáře	1
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	3
	Domovy pro seniory	4
	Domovy se zvláštním režimem	2
	Chráněné bydlení	2
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	0
Služby sociální prevence	Raná péče	0
	Telefonická krizová pomoc	0
	Tlumočnické služby	1
	Azylové domy	0
	Domy na půl cesty	0
	Kontaktní centra	0
	Krizová pomoc	0
	Intervenční centra	0
	Nízkoprahová denní centra	0
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	0
	Noclehárny	0
	Služby následné péče	0
	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	2
	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	1

Sociálně terapeutické dílny	1
Terapeutické komunity	0
Terénní programy	0
Sociální rehabilitace	0

Zdroj: Sekundární zdroje (výroční zprávy, webové stránky, atd.)

Následující výčet zahrnuje všechny druhy sociálních služeb, které jsou v Rakovnickém regionu poskytovány.

- Sociální poradenství poskytují:
Centrum psychologicko - sociálního poradenství Středočeského kraje
Dětský domov a Školní jídelna, Nové Strašecí
Sociální a odborné poradenství pro terminálně nemocné, jejich rodiny a blízké
Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR, Krajská organizace Středočeského kraje
VIDA centrum Rakovník
Svaz zdravotně postižených Rakovník
- Pečovatelskou službu poskytují:
Pečovatelská služba Rakovník
Jiří Brabec, s.r.o. - Rodinné služby
Okresní pečovatelská služba Nové Strašecí, o.p.s.
Pečovatelská služba Androméda
Pečovatelská služba obec Mutějovice
Dům s pečovatelskou službou v Jesenici
Dům s pečovatelskou službou v Řevničově
- Tísňovou péči poskytuje:
Tísňová péče Areion, která sídlí mimo území ORP Rakovník
- Odlehčovací služby poskytují:
Domov Domino, poskytovatel sociálních služeb
Domov Ráček, o.p.s.
Domov Krajánek, poskytovatel sociálních služeb
Domov seniorů Nové Strašecí
- Centrum denních služeb poskytuje:
Pečovatelská služba Rakovník
- Denní stacionář poskytuje:
Domov Ráček, o.p.s.
- Týdenní stacionář poskytuje:
Týdenní stacionář Dobromysl
- Domov pro osoby se zdravotním postižením poskytuje:
Domov Domino, poskytovatel sociálních služeb
Domov Krajánek, poskytovatel sociálních služeb
Domov pro osoby se zdravotním postižením Leontýn
- Domov pro seniory poskytují:
Domov Kolečovice, poskytovatel sociálních služeb
Domov Na Zátiší Rakovník
Domov seniorů Nové Strašecí
Domov se zvláštním režimem ALMA MATER, o.p.s.
- Domov pro osoby se zvláštním režimem poskytují:

- Domov se zvláštním režimem ALMA MATER, o.p.s.
Domov seniorů Nové Strašecí
- Chráněné bydlení poskytují:
Dětský domov a Školní jídelna, Nové Strašecí
Domov Ráček, o.p.s.
  - Tlumočnické služby poskytuje:
Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR, Krajská organizace Středočeského kraje
  - Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi poskytují:
Dětský domov a Školní jídelna Nové Strašecí
Pobočka FOD Rakovník
  - Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče poskytuje:
Dětský domov a Školní jídelna Nové Strašecí
  - Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením poskytuje:
Svaz zdravotně postižených Rakovník
  - Sociálně terapeutické dílny poskytuje:
Domov Ráček, o.p.s.
  - Druhy služeb, které nelze zařadit do žádné z kategorií:
4 Domy s pečovatelskou službou (Lhota pod Džbánem, Rakovník, Řevničov, Jesenice)
Svaz zdravotně postižených Rakovník zapůjčuje kompenzační pomůcky a pořádá zdravotní cvičení a masáže
Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR, Krajská organizace Středočeského kraje zapůjčuje kompenzační pomůcky
Svaz diabetiků pořádá zdravotně výchovné akce a preventivní pobyty
OS Český červený kříž pořádá kurzy první pomoci
Agentura domácí zdravotní péče - Cesta domů poskytuje domácí zdravotní péče
Čistecské sdružení zdravotně postižených zapůjčuje kompenzační pomůcky, pořádá kulturní a společenské akce pro osoby se zdravotním postižením
Pečovatelská služba Androméda zapůjčuje kompenzační pomůcky

Tab. č. 68 Zařízení sociálních služeb dle zřizovatele – dle dat MPSV

Druh služby	Zřizovatel					
	MPSV	kraj	obec	církev	FO	jiný
Posuzovaný správní obvod	Rakovník					
Denní stacionáře	0	0	0	0	0	1
Týdenní stacionáře	0	0	0	0	0	1
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	0	1	0	0	0	0
Domovy pro seniory	0	3	0	0	0	0
Domovy se zvláštním režimem	0	0	0	0	0	2
Chráněné bydlení	0	1	0	0	0	0
Sociální poradny	0	1	0	0	0	3
Ostatní	0	0	3	0	0	4
Celkem	0	6	3	0	0	11

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb

Zařízení sociálních služeb může zřizovat kraj, obec, církev, fyzická osoba či jiné právní formy. Na Rakovnicku je nejvíce zařízení sociálních služeb, které zřizuje jiná právní forma (o.p.s., sdružení,

s.r.o., nadační fond). Druhou největší skupinu tvoří zařízení zřizované krajem, poté až zařízení zřizovaná obcí a fyzickou osobou. Na Rakovnicku se nevyskytuje žádná sociální služba zřizovaná církví. Tabulka vychází ze zařízení sociálních služeb vedených v Registru poskytovatelů sociálních služeb.

- Kraj zřizuje následující zařízení sociálních služeb:
 Sociální poradny: Centrum psychologicko - sociálního poradenství Středočeského kraje
 Chráněné bydlení: Dětský domov a Školní jídelna, Nové Strašecí
 Domov pro osoby se zdravotním postižením: Domov Domino, poskytovatel sociálních služeb
 Domov pro seniory: Domov Kolečovice, poskytovatel sociálních služeb
 Domov pro seniory: Domov Na Zátíší Rakovník
 Domov pro seniory: Domov seniorů Nové Strašecí
- Obec zřizuje následující zařízení sociálních služeb:
 Pečovatelská služba obec Mutějovice
 Okresní pečovatelská služba Nové Strašecí, o.p.s.
 Pečovatelská služba Rakovník
- Jiný právní formy:
  - Obecně prospěšná společnost
 Domov se zvláštním režimem ALMA MATER, o.p.s.
 Denní stacionář: Domov Ráček o.p.s.
  - Sdružení
 Pobočka FOD Rakovník
 Pečovatelská služba Androméda
 Sanatorium sv. Kryštofa a sv. Josefa
 Týdenní stacionář: Týdenní stacionář Dobromysl
 Sociální poradny: Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR, Krajská organizace Středočeského kraje
 Sociální poradny: VIDA centrum Rakovník
 Svaz zdravotně postižených Rakovník
  - Společnost s ručením omezeným
 Jiří Brabec, s.r.o. - rodinné služby
  - Nadační fond
 Sociální poradny: Nadační fond na podporu rozvoje hospicového hnutí v ČR Umění doprovázet

Tab. č. 69 Počet sociálních služeb dle zřizovatele – dle dat MPSV

Typ sociální služby	MPSV	kraj	obec	církev	FO	jiný
Sociální poradenství	0	2	0	0	0	3
Pečovatelská služba	0	0	3	0	0	2
Odlehčovací služby	0	1	0	0	0	1
Centra denních služeb	0	0	1	0	0	0
Denní stacionáře	0	0	0	0	0	1
Týdenní stacionáře	0	0	0	0	0	1
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	0	1	0	0	0	0
Domovy pro seniory	0	3	0	0	0	0
Domovy se zvláštním režimem	0	1	0	0	0	2
Chráněné bydlení	0	1	0	0	0	1

Typ sociální služby	MPSV	kraj	obec	církev	FO	jiný
Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	0	1	0	0	0	0
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	0	1	0	0	0	1
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	0	0	0	0	0	1
Sociálně terapeutické dílny	0	0	0	0	0	1
Celkem	0	11	4	0	0	14

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb

Následující soupis popisuje typy sociálních služeb v Rakovnickém regionu dle zřizovatele. Tabulka vychází z Registru poskytovatelů sociálních služeb. Nejvíce typů sociálních služeb je zřizováno jinou právní formou (o.p.s., sdružení, s.r.o., nadační fond). Druhý největší počet typů je zřizován krajem.

- Kraj
  - Sociální poradny:
Centrum psychologicko - sociálního poradenství Středočeského kraje
Dětský domov a Školní jídelna, Nové Strašecí
  - Odlehčovací služby:
Domov Domino, poskytovatel sociálních služeb
  - Domov pro osoby se zdravotním postižením:
Domov Domino, poskytovatel sociálních služeb
  - Domov pro seniory:
Domov pro seniory: Domov Kolečovice, poskytovatel sociálních služeb
Domov pro seniory: Domov Na Zátíší Rakovník
Domov pro seniory: Domov seniorů Nové Strašecí
  - Domov se zvláštním režimem:
Domov seniorů Nové Strašecí
  - Chráněné bydlení:
Dětský domov a Školní jídelna, Nové Strašecí
  - Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče
Dětský domov a Školní jídelna, Nové Strašecí
  - Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
Dětský domov a Školní jídelna, Nové Strašecí
- Obec
  - Pečovatelská služba
Pečovatelská služba obec Mutějovice
Okresní pečovatelská služba Nové Strašecí, o.p.s.
Pečovatelská služba Rakovník
- Jiný
  - Obecně prospěšná společnost
Domov se zvláštním režimem ALMA MATER, o.p.s.
Denní stacionář, sociálně terapeutická dílna, odlehčovací služba, chráněné bydlení:
Domov Ráček o.p.s.
  - Sdružení
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi: Pobočka FOD Rakovník

Pečovatelská služba: Pečovatelská služba Androméda

Domovy se zvláštním režimem: Sanatorium sv. Kryštofa a sv. Josefa

Týdenní stacionář: Týdenní stacionář Dobromysl

Sociální poradny: Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR, Krajská organizace Středočeského kraje

Sociální poradny: VIDA centrum Rakovník

Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením: Svaz zdravotně postižených Rakovník

- Společnost s ručením omezeným

Pečovatelská služba: Jiří Brabec, s.r.o. - rodinné služby

- Nadační fond

Sociální poradny: Nadační fond na podporu rozvoje hospicového hnutí v ČR Umění doprovázet

Tab. č. 70 Přehled financování zařízení sociálních služeb v roce 2012

Druh služby	Finanční prostředky (v Kč)							
	dotace MPSV	dotace kraj	dotace obec	příspěvek zřizovatele	úhrady uživatelů	sponzorské dary	jiné finanční zdroje	finanční prostředky celkem
Druh zařízení								
Denní stacionáře	754 000 Kč	0 Kč	80 000 Kč	0 Kč	1 147 323 Kč	324 747 Kč	2 165 924 Kč	4 471 993 Kč
Týdenní stacionáře	349 000 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	521 516 Kč	227 350 Kč	61 189 Kč	1 035 487 Kč
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	3 581 000 Kč	500 000 Kč	0 Kč	220 000 Kč	6 570 493 Kč	129 511 Kč	381 730 Kč	11 382 734 Kč
Domovy pro seniory	7 664 000 Kč	1 000 000 Kč	0 Kč	2 228 862 Kč	17 864 000 Kč	44 000 Kč	1 113 000 Kč	23 956 000 Kč
Sociální poradny	11 540 000 Kč	0 Kč	10 000 Kč	6 054 500 Kč	3 084 Kč	0 Kč	41 386 Kč	17 657 961 Kč
Ostatní	3 438 000 Kč	207 333 Kč	2 485 625 Kč	46 000 000 Kč	2 684 983 Kč	10 000 Kč	2 475 785 Kč	15 901 726 Kč
Celkem za všechna zařízení	27 326 000 Kč	1 707 333 Kč	2 575 625 Kč	54 503 362 Kč	28 791 399 Kč	735 608 Kč	6 239 014 Kč	74 405 901 Kč

Zdroj: Sekundární zdroje (výroční zprávy, webové stránky, atd.)

Tabulka popisuje financování zařízení sociálních služeb, které jsou vedené v Registru poskytovatelů sociálních služeb. Je však zřejmé, že nejvíce financí do zařízení plyne z příspěvků zřizovatele a úhrad uživatelů. Domovy pro seniory patří mezi nejvíce finančně náročná zařízení. I z toho důvodu je třeba podporovat rozvoj terénních služeb, neboť je to ekonomicky výhodnější a senioři mohou zůstat co nejdéle ve svém přirozeném prostředí.

Tabulka nezahrnuje financování následujících zařízení sociálních služeb: Domov Na Zátíší Rakovník, Domov se zvláštním režimem ALMA MATER, o.p.s. a Jiří Brabec, s.r.o. - rodinné služby. Údaje ze zařízení Domov seniorů Nové Strašecí jsou získané z Výroční zprávy 2012. Dětský domov a Školní jídelna, Nové Strašecí a Sociální a odborné poradenství pro terminálně nemocné, jejich rodiny a blízké zahájil činnost sociální služby až v roce 2013. Proto nemohou data za rok 2012 uvést. Ne všechny údaje byly dohledatelné a některá zařízení nevyplnila vše. Ostatní druhy zařízení nejsou na území Rakovnicka zřizovány.

Tab. č. 71 Kapacita zařízení sociálních služeb (počet klientů, kontaktů, intervencí, lůžek, hovorů) ve správním obvodu ORP Rakovník

Druh zařízení sociálních služeb	Pobytová		Ambulantní		Terénní	
	klienti	lůžka	klienti	intervence	klienti	lůžka
Denní stacionáře	0	7	51	0	0	0
Týdenní stacionáře	0	11	0	0	0	0
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	0	36	0	0	0	0
Domovy pro seniory	0	231	0	0	0	0
Chráněné bydlení	0	3	5	12	5	0
Sociální poradny	0	0	253	2351	0	0
Ostatní	15	0	103	0	1025	15

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb

Níže uvedená zařízení mají kapacitu rozdělenou do více typů sociálních služeb:

Denní stacionář Ráček o.p.s.

- 3 lůžka v odlehčovací službě a 4 lůžka v chráněném bydlení (pobytová lůžka)
- 23 klientů sociálně terapeutické dílny a 28 klientů denního stacionáře (ambulantní klienti)

Domov seniorů Nové Strašecí

- 26 lůžek v domově se zvláštním režimem (pobytová lůžka)
- 75 lůžek v domově pro seniory (pobytová lůžka)

Pečovatelská služba Rakovník

- 2x 30 ambulantních klientů, neboť má pečovatelská služba dvě pobočky
- 14 klientů Centra denních služeb (ambulantní klienti)
- 2x 270 terénních klientů, neboť má pečovatelská služba dvě pobočky

Evidovaný počet neuspokojených žadatelů v roce 2012

Žádná z registrovaných sociálních služeb, která poskytuje terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením na území ORP Rakovník, neodmítla svého žadatele. Dle jejich sdělení se vždy v průběhu roku na všechny dostalo.

Tab. č. 72 Počet uživatelů (klientů) v zařízeních sociálních služeb v roce 2012

	Denní stacionáře			Sociální poradny			Týdenní stacionáře		
	Děti a mládež do 18 let	Dospělí		Děti a mládež do 18 let	Dospělí		Děti a mládež do 18 let	Dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod - celkem	0	14	14	311	1183	2365	1	7	3
	Domov pro osoby se zdravotním postižením			Domov pro seniory			Ostatní		
	Děti a mládež do 18 let	muži	ženy	Děti a mládež do 18 let	muži	ženy	Děti a mládež do 18 let	muži	ženy
Posuzovaný správní obvod - celkem	0	50	7	0	67	121	63	606	1199

Tabulky vypovídají o počtu klientů v zařízeních sociálních služeb za rok 2012. Neuvedené druhy zařízení údaje o počtu klientů nevedla nebo nejsou na území Rakovnicka zřizovány.

Klienti jsou rozdělení podle věku a pohlaví. Děti a mládež nejvíce využívají služeb sociální poradny, které jsou celkově nejvyužívanější službou v rámci celého území. Sociální poradny nejsou jako jediné specifické, tudíž je navštěvuje velké množství uživatelů. Téměř dvakrát více navštěvují sociální služby ženy než muži.

Dobrovolnické projekty

Na území ORP Rakovník nebyl v letech 2010,2011 a 2012 realizován žádný akreditovaný dobrovolnický projekt. V regionu jsou realizované dva dobrovolnické programy, avšak realizují je zařízení působící mimo území Rakovnicka. Jedná se o Dobrovolnické centrum Kladno a Dobrovolnický program Amélie, o.s.

Dobrovolnické centrum Kladno má dva programy realizující na území Rakovnicka. Prvním z nich je Program dobrovolníci v Masarykově nemocnici Rakovník. Funguje konkrétně na oddělení LDN od roku 2009. Spočívá především v individuálních návštěvách dobrovolníků u klientů na pokoji. Zásadním cílem projektu je udržení a rozvoj sociálních kontaktů, podpora duševní a emoční pohody klientů, ale i nácvik sebeobsluhy a rehabilitace poškozených psychomotorických, řečových či paměťových funkcí nad rámec standardně poskytovaných služeb zdravotnickým zařízením.

Dalším je program "Senior", který je realizován v Domově pro seniory v Rakovníku. Program „Senior“ významným způsobem přispívá k bio-psycho-sociální pohodě klientů Domova pro seniory. Vede k aktivizaci klientů a zlepšení jejich motorických schopností, paměti, logiky, ale především jim pomáhá zpříjemnit jejich poměrně stereotypní pobyt v zařízení. Dobrovolníci v programu „Senior“ pomáhají klientům aktivně a smysluplně trávit čas, který v zařízení mají, čímž přispívají i k vytvoření příjemnější atmosféry v zařízení Domova pro seniory, které by pro klienty mělo být opravdovým domovem. Dle informací z internetových stránek Domova pro seniory v současné době do domova dochází jedna dobrovolnice.

Dobrovolnický program Amélie je určen pro onkologicky nemocné a jejich blízké. Je vytvořen na bázi dobrovolnictví. Poskytuje Centrum Amélie Rakovník, Klub Amélie, pravidelné neformální posezení v České chalupě v Rakovníku, pravidelné Nordic walking vycházky, výlety a rekondice. Prostory pro pravidelné setkávání poskytuje Masarykova nemocnice v Rakovníku.

Následující výčet zařízení poskytují dobrovolnickou službu na základě zákona:

Společenství Androméda navštěvují dobrovolníci, jak individuálně, tak v rámci celých firem a společností. Pomáhají především s prací na areálu.

Dobrovolnictví v Domově Kolečovice spočívá v duchovních setkání a volnočasových aktivitách, které dobrovolníci připravují uživatelům domova. Domov Krajánek navštěvují dobrovolníci, kteří pomáhají uživatelům při procházkách, poskytují jim osobní doprovod, vyplňují jim volný čas různými aktivitami, předčítají jim a naslouchají.

Do Domova seniorů Nové Strašecí dochází dobrovolníci, kteří dávají podporu seniorům v rámci soběstačnosti a aktivizace. V současné době se v Domově seniorů rozbíhá projekt spolupráce mezi Domovem seniorů Nové Strašecí, poskytovateli sociálních služeb a Gymnáziem J. A. Komenského Nové Strašecí. Projekt se týká dobrovolnictví studentů Gymnázia J. A. Komenského v Domově seniorů Nové Strašecí. Zatím se do projektu zapojilo 10 studentů Gymnázia. Jejich dobrovolnická činnost bude především spočívat v komunikaci s klienty, jejich pomoci klientům při

sociálním začleňování, četbě klientům, částečné organizaci jejich volného času, zejména v odpoledních hodinách a o víkendech.

Domov Ráček o.p.s. Rakovník nepravidelně navštěvují různí dobrovolníci, kteří se zapojují do činnosti stacionáře a vyplňují uživatelům volný čas. Nejedná se však o dobrovolnickou činnost dle zákona.

Očekávaný vývoj

S ohledem na demografický vývoj obyvatelstva dochází k postupnému zvyšování počtu osob starších 65 let i ve Středočeském kraji. Dle Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb ve Středočeském kraji na období 2012 – 2013 vzroste počet těchto osob v roce 2025 až na 268 tisíc, přičemž v roce 2009 jich bylo na území Středočeského kraje 181 tisíc. Přibývá i počet osob starších 85 let. Kraj definuje, že s výhledem na tyto prognózy bude třeba rozšiřovat sociální služby pro seniory, především terénní pečovatelské služby, které umožní být osobám co nejdéle ve svém přirozeném prostředí. Dále vznik nových domovů pro seniory a rozšiřování kapacity již existujících a rozšiřování domovů se zvláštním režimem, neboť s prodlužujícím se věkem roste i počet osob s demencí a dalšími degenerativními onemocněními.

4.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

Analýza cílových (dotčených) skupin

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Široká veřejnost	<ul style="list-style-type: none"> - Dostupná síť sociálních služeb - Adekvátní kvalita sociálních služeb - Možnost nadstandardní péče 	<ul style="list-style-type: none"> - Malá informovanost - Nezájem o sociální služby, v případě, kdy ji nepotřebují 	<ul style="list-style-type: none"> - Informační letáky - Propagační akce - Doporučení lékařů či pracovníků úřadu práce - Doporučení blízkých - Dny otevřených dveří 	<ul style="list-style-type: none"> - Informovanost občanů o dostupných službách
Uživatelé sociálních služeb	<ul style="list-style-type: none"> - Kvalitní služby - Dostupnost služby - Dostupná cena služby - Vyřešení jeho problému 	<ul style="list-style-type: none"> - Nezájem o službu - Neochota za službu hradit - Zneužívání příspěvku na péči 	<ul style="list-style-type: none"> - Prostřednictvím pracovníků zařízení - Uživatelé komunikující mezi sebou - Prostřednictvím rodinných příslušníků a blízkých - Prostřednictvím ošetřujících lékařů 	<ul style="list-style-type: none"> - Sledování potřeb občanů - Kontrola využívání příspěvku na péči
Zaměstnanci sociálních zařízení	<ul style="list-style-type: none"> - Odpovídající finanční ohodnocení - Dobré personální vedení - Dobré pracovní podmínky a zázemí pro výkon zaměstnání - Pocit uspokojení ze zaměstnání 	<ul style="list-style-type: none"> - Odchod ze zaměstnání (například nedostatečné finanční ohodnocení) - Nedostatečná kvalifikace - Špatné odhadnutí potřeb uživatelů - Syndrom vyhoření 	<ul style="list-style-type: none"> - Pravidelné schůzky pracovníků - Supervize 	<ul style="list-style-type: none"> - Další vzdělávání pracovníků - Motivace pracovníků - Pravidelné porady mezi vedoucími pracovníky a zaměstnanci

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Představitelé obce, která má na svém KÚ sociální službu	<ul style="list-style-type: none"> - Zájem a využití sociální služby - Finanční podpora ze strany státu a zřizovatele - Zabezpečení poskytované služby všem občanům dané obce 	<ul style="list-style-type: none"> - Soustředění jedné cílové skupiny využívající sociální službu na daném území - Snaha upřednostňovat obyvatele daného KÚ při poskytování sociální služby 	<ul style="list-style-type: none"> - Osobní jednání představitele obce s vedoucím pracovníkem sociálního zařízení - Poskytování výročních zpráv a akčních plánů ze strany poskytovatele služby vůči veřejnosti prostřednictvím zástupce obcí 	<ul style="list-style-type: none"> - Opatření vyplývající z koncentrace jedné cílové skupiny (uživatelů sociální služby) na daném území např. bezbariérovost služeb obce - Jasná specifikace kritérií k přijetí uživatelů do daného sociálního zařízení
Představitelé obce, která nemá na svém KÚ sociální službu	<ul style="list-style-type: none"> - Dostupnost sociálních služeb i pro občany dané obce - Možnost poskytování služeb občanům terénní formou 	<ul style="list-style-type: none"> - Časově náročná a snížená možnost umístění nebo využití služeb občanem - Nezájem o sociální oblast u představitelů obcí, jejichž občané si službu zajišťují sami 	<ul style="list-style-type: none"> - Setkávání a jednání s představiteli okolních obcí a zástupci sociálních služeb 	<ul style="list-style-type: none"> - Jasná specifikace kritérií k přijetí uživatelů do daného sociálního zařízení
Poskytovatelé sociálních služeb	<ul style="list-style-type: none"> - Dostatek finančních prostředků na provoz a chod zařízení - Zájem uživatelů o danou sociální službu - Zvýšená podpora ze strany státu, kraje a obcí 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatečná kvalita poskytované sociální služby - Nedostatečná/nadměrná kapacita zařízení 	<ul style="list-style-type: none"> - Komunikace poskytovatelů zařízení s potencionálními uživateli, veřejností a zástupci obcí prostřednictvím propagačních materiálů, výročních zpráv, médií a osobní prezentace 	<ul style="list-style-type: none"> - Analýza potřeb občanů dané lokality - Implementace standardů kvality podle požadavků inspekce poskytování sociálních služeb

Název dotčené skupiny	Očekáváníí dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Kraj	<ul style="list-style-type: none"> - Dostupnost sociálních služeb na jednotlivých územích ORP - Zajištění kvality poskytovaných služeb 	<ul style="list-style-type: none"> - Neochota a nedostatek finančních prostředků pro zřizování nových zařízení - Omezená podpora zařízení, která nejsou zřizována krajem - Nedostatečné nebo zkreslené informace o potřebách občanů z jednotlivých území 	<ul style="list-style-type: none"> - Pravidelná jednání představitelů ORP se zástupci kraje - Komunitní plánování sociálních služeb na území ORP 	<ul style="list-style-type: none"> - Nutnost komunitního plánování sociálních služeb jednotlivých obcí - Finanční podpora sociálních zařízení nezřizovaných
Stát	<ul style="list-style-type: none"> - Poskytování sociálních služeb všem občanům - Naplňování Zákona 108/2006 Sb. O sociálních službách 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatečné financování sociálních služeb - Reformy vedoucí ke zhoršení chodu zařízení 	<ul style="list-style-type: none"> - Prostřednictvím zákonů a vyhlášek - Výroční zprávy - Žádosti o dotace 	<ul style="list-style-type: none"> - Možnost zapojení se do Národního plánu sociálních služeb formou připomínkování a návrhů, potažmo na sociální reformy - Úzká komunikace mezi krajskými úřady a MPSV

Analýza rizik – registr rizik v oblasti sociálních služeb

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V = P*D		
Finanční riziko					
Nedostatek financí na běžný provoz a opravy	3	5	15	1. Využití dotací či jiných finančních prostředků 2. Fundraising 3. Vytvoření finanční rezervy 4. Zajištění finančních prostředků z vlastní činnosti, například prostřednictvím chráněných dílen	Zřizovatel sociální služby
Nepřavidelnost finančních zdrojů	4	5	20		
Nedostatek financí na platy	3	4	12		
Organizační riziko					
Špatné rozmístění sociálních služeb na území Rakovnícka	4	2	8	1. Vytvoření komunitního plánu 2. Pokrytí území terénními službami	Obce daného území
Demografický vývoj stárnutí populace	5	4	20	1. Zvýšit počet služeb pro danou cílovou skupinu	-
Zhoršování zdravotního stavu v důsledku stárnutí	5	3	15	1. Zvýšit počet služeb pro danou cílovou skupinu a zajištění adekvátní zdravotní péče	-
Nekorespondování nabídky služeb s poptávkou	2	5	10	1. Analýza potřeb uživatelů daného území	Zřizovatel sociální služby
Nevhodné nastavení nové sociální služby	2	4	8	1. Analýza potřeb uživatelů daného území	Zřizovatel sociální služby

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V = P*D		
Nedostatek koordinace a spolupráce zřizovatelů sociálních služeb v regionu	5	4	20	1. Úzká komunikace nejenom v rámci komunitního plánování sociálních služeb 2. Koordinační schůzky ohledně rozsahu a kvality poskytovaných sociálních služeb	Zřizovatel sociální služby
Právní riziko					
Změna legislativy, která povede k vynuceným investicím (např. zpřísnění hygienických předpisů)	3	3	9	1. Vytváření rezervního fondu pro neplánované investice	Zřizovatel sociální služby
Právní formy nerefluktující proces deinstitutionalizace	3	4	12	1. Úprava zákonů a vyhlášek, aby reflektovaly tento proces	Stát
Věcné riziko					
Špatné řízení sociální služby	2	4	8	1. Výběr vedoucích pracovníků podle předchozích referencí 2. Průběžný audit poskytování služeb 3. Hodnocení vedoucích pracovníků na základě dosažených výsledků	Zřizovatel sociální služby
Syndrom vyhoření pracovníků	3	5	15	1. Pravidelná supervize 2. Dodržování osobní hygieny 3. Rovnoměrné rozložení pracovních činností	Pracovníci sociálních služeb
Personální rizika (aprobovanost, fluktuace, věk, ...)	2	3	6	1. Výběr pracovníků na základě jejich vzdělání, předchozích zkušeností a referencí 2. Vhodné pracovní podmínky pro zaměstnance	Zřizovatel sociální služby

Analýza rizik obsahuje všechna možná rizika, která mohou ohrozit fungování sociálních služeb na území Rakovnícka. Záleží na každém zařízení, jak se mu podaří se těmto rizikům vyvarovat.

Další potřebné analýzy

Zaměřenost obcí území ORP Rakovník na určité cílové skupiny

Aktivity obcí na území ORP Rakovník jsou dle dotazníkového šetření nejvíce zaměřené na skupinu dětí a mládeže a rodiny s dětmi. Pro tuto cílovou skupinu se však na území Rakovnicka nachází pouze tři zařízení sociálních služeb: Centrum psychologicko-sociálního poradenství Středočeského kraje, Dětský domov a Školní jídelna, Nové Strašecí a Pobočka FOD Rakovník. Obce pro skupinu dětí a mládeže většinou pořádají volnočasové aktivity, kroužky apod., což nepatří do sociálních služeb.

Nejméně řešenou skupinou jsou osoby sociálně vyloučené nebo ohrožené. Pro tyto osoby se na území nenachází žádné azylové bydlení, noclehárny, kontaktní centra, terénní programy a podobně. Proto by bylo vhodné se na následující skupinu zaměřit. Ať už by se jednalo o nějaké možnosti bydlení či sociální služby, které by jim pomohly v jejich tíživé situaci. Standardně jsou řešeni senioři a osoby se zdravotním postižením. Pro ně se na území Rakovnicka nachází největší počet sociálních zařízení, ať už se jedná o domovy pro seniory, pečovatelskou službu, chráněné bydlení, denní a týdenní stacionáře a podobně.

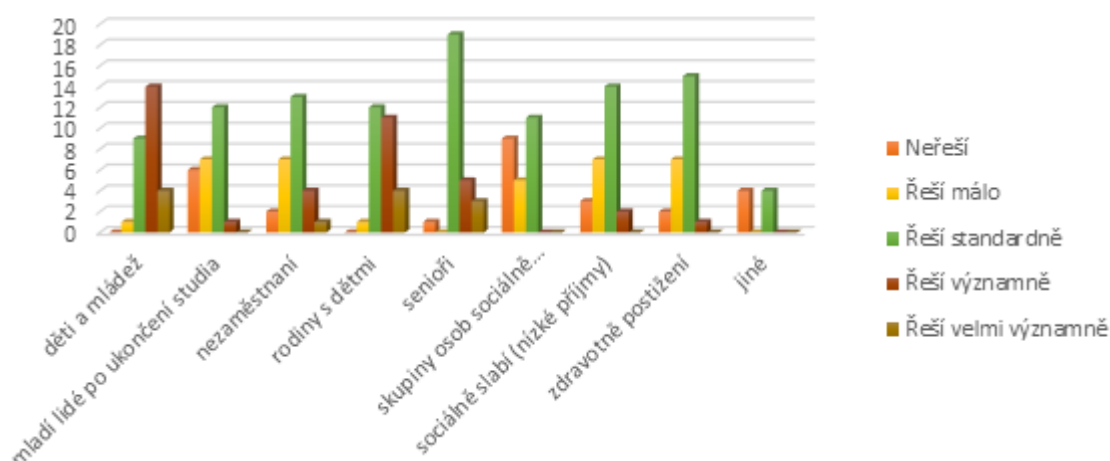
Tab. č. 73 Tabulka výsledků dotazníkového šetření obcí

Skupina osob	Neřeší	Řeší málo	Řeší standardně	Řeší významně	Řeší velmi významně
Děti a mládež	0	1	9	14	4
Mladí lidé po ukončení studia	6	7	12	1	0
Nezaměstnaní	2	7	13	4	1
Rodiny s dětmi	0	1	12	11	4
Senioři	1	0	19	5	3
Skupiny osob sociálně vyloučených nebo ohrožených	9	5	11	0	0
Sociálně slabí (nízké příjmy)	3	7	14	2	0
Zdravotně postižení	2	7	15	1	0
Jiné	4	0	4	0	0

Zdroj: Dotazníkové šetření č. 2 vyplňováno představiteli obcí

Graf 11 Podpora jednotlivých skupin prostřednictvím sociálních služeb obcí

Podporované a řešené sociální skupiny dle významnosti

Zdroj: Viz. Předchozí tabulka

Finanční analýza výdajů obcí na sociální služby v jednotlivých letech

Tab. č. 74 Celkové výdaje obcí na sociální služby za jednotlivá období.

Rok	Výdaje obcí na sociální služby
2003	3 779 420 Kč
2004	701 460 Kč
2005	973 940 Kč
2006	928 800 Kč
2007	16 970 060 Kč
2008	20 555 100 Kč
2009	21 904 270 Kč
2010	23 967 540 Kč
2011	9 227 540 Kč
2012	13 474 530 Kč

Zdroj: Výdaje obcí s rozšířenou působností

Graf 12 Výdaje obcí na sociální služby

Zdroj: Viz. Předchozí tabulka

Tabulka a graf znázorňují finanční prostředky, které poskytly obce zařízením sociálních služeb. Značné navýšení je mezi roky 2006 a 2007. V tomto rozmezí došlo k reformě sociálních služeb, kdy vzešel v platnost Zákon o sociálních službách, Zákon o hmotné nouzi apod.

V roce 2011 nastala další reforma, kdy došlo k přechodu výplaty dávek na Úřady práce (příspěvek na péči a dávky hmotné nouze). Peníze na tyto dávky šli z rozpočtu státu a byli účelově vázané.

4.1.4. SWOT analýza oblasti

SWOT analýza popisuje silné a slabé stránky poskytování sociálních služeb na území Rakovnicka a naznačuje možné příležitosti a rizika, která by mohla ovlivnit dostupnost a kvalitu sociálních služeb.

Silné stránky:	Slabé stránky:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Vytvořený Komunitní plán Rakovnicka 2010 - 2014 pro celé území ORP 2. Přístavba Domova pro osoby se zvláštním režimem Pohoda 3. Vysoká kvalita zřizovaných pečovatelských služeb 4. Bezbariérovost úřadů, škol a další občanské vybavenosti 5. Prezentace sociálních služeb prostřednictvím Adresáře poskytovatelů sociálních služeb na Rakovnicku 6. Velký rozsah poskytovaných služeb Centrem psychologicko - sociálního poradenství Středočeského kraje	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nerovnoměrné rozmístění sociálních služeb na území ORP 2. Nejisté toky finančních prostředků do sociálních služeb a nedostatečná finanční podpora ze strany státu, kraje a zřizovatelů 3. Absence sociálního bydlení 4. Absence nízkoprahového zařízení pro děti a mládež 5. Absence azylového domu v okolí ORP Rakovník 6. Neexistence dobrovolnictví, z pohledu Zákona č.108/2006 Sb. o sociálních službách 7. Nízký počet bezbariérových autobusů 8. Nízká propagace sociálních služeb ze strany zřizovatelů a obvodních lékařů
Příležitosti:	Hrozby:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Aktualizace komunitního plánu sociálních služeb a realizace vyplývajících opatření 2. Rozšíření terénních pečovatelských služeb do více obcí 3. Deinstitutionalizace sociálních služeb, především služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením 4. Spolupráce poskytovatelů a zřizovatelů sociálních služeb a podílení se na budoucím plánování 5. Získání nových finančních prostředků (fondy, granty, apod.) 6. Rozšíření dobrovolnictví do všech možných sfér sociálních služeb 7. Vznik volnočasových aktivit pro seniory 8. Smysluplné využívání příspěvku na péči příjemci 9. Zřízení bezplatného dluhového poradenství	<ol style="list-style-type: none"> 1. Demografický vývoj stárnutí populace 2. Nedostatečné a nepravidelné financování sociálních služeb ze strany zřizovatele, kraje a státu 3. Nedostatečná/nadměrná kapacita poskytované sociální služby 4. Nereflektování potřeb občanů při plánování sociálních služeb 5. Ukončení činnosti některé ze sociálních služeb 6. Nevyužívání příspěvku na péči k hrazení potřebných služeb a péče

4.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Správní obvod ORP Rakovník se nachází na západě prstence Středočeského kraje a skládá se z 83 obcí. K 31. 12. 2013 se zde nachází celkem 20 registrovaných sociálních služeb. Další 8 sociálních služeb působí na území ORP Rakovník bez registrace. I přesto jsou pro obyvatele Rakovnicka velmi důležité, neboť poskytují návazné či související sociální služby. Tísňová péče Areion je jediná služba zřizovaná mimo území, konkrétně sídlí v hlavním městě Praze.

Ve středu regionu leží město Rakovník, ve kterém se nachází velká část poskytovaných sociálních služeb, v procentuálním vyjádření celkem 44 % služeb. V městě Novém Strašecí je poskytováno 19 % typů sociálních služeb. V menších obcích do 1999 obyvatel, kterých je na území Rakovnicka 81, se pouze v deseti obcích nachází nějaký typ sociální služby. Z těchto dat vyplývá, že občané okolních obcí města Rakovník musejí za sociálními službami dojíždět, případně využít terénní pečovatelské služby. Ty jsou významné především pro seniory a osoby se zdravotním postižením, pro které je s ohledem na zdravotní stav dojíždění nemožné. Do spádového města Rakovník občané jezdí rovněž na úřady, za odbornými lékaři, do supermarketů a podobně, takže s návštěvou města spojí více záležitostí. Dopravní dostupnost města je dobrá jak osobní, tak i autobusovou či vlakovou dopravou.

V roce 2009 se na území ORP Rakovník zrodila myšlenka vytvoření komunitního plánu pro celý region Rakovnicka. Zpracováním komunitního plánu, který byl vypracován na období 2010 – 2014, byl pověřen Svazek měst a obcí Rakovnicka. Hlavním důvodem k jeho vytvoření bylo plánování sociálních služeb dle potřeb místních občanů. Pro účely komunitního plánování na Rakovnicku byly ustanoveny tři pracovní skupiny: pracovní skupina pro seniory, pro osoby zdravotně znevýhodněné a pracovní skupina pro rodinu, mládež a prevenci sociálně patologických jevů. Mezi hlavní navrhované priority, které z plánu vzešly ve skupině seniorů, byly: rozvoj terénních služeb a osobní asistence, neboť senioři chtějí čím dál tím více zůstat ve svém přirozeném prostředí, výstavba hospiců v regionu, zvýšení dostupnosti a kvality sociálních služeb, zajištění pečovatelské služby v malých obcích, vzdělávání pro seniory. Další prioritou byl vznik domova se zvláštním režimem, což bylo v roce 2012 splněno. V rámci Domova pro seniory v Novém Strašecí byl přistavěn Domov pro osoby se zvláštním režimem Pohoda. Priority týkající se osob se zdravotním postižením byly: informovanost osob se zdravotním postižením, zajištění podpůrných aktivit pro zdravotně postižené, podpora rozvoje kvality osob se zdravotním postižením, zaměstnávání těchto osob a podpora jejich soběstačnosti. V rámci pracovní skupiny děti, mládež rodina a prevence sociálně patologických jevů bylo prioritou zajištění volnočasových aktivit, podpora a rozvoj rodinných center, zlepšení pracovních podmínek pro matky s dětmi a prevence sociálně patologických jevů. V rámci komunitního plánu byl rovněž vytvořen Adresář poskytovatelů sociálních služeb na Rakovnicku, který je kvalitním zdrojem informací pro cílové skupiny a jejich blízké a umožňuje jim tak zorientovat se v nabízených službách daného území. V současné době je komunitní plán pouze podkladovým materiálem pro případné budoucí aktivity. V rámci návrhové části projektu meziobecní spolupráce bude navržena jeho aktualizace a vytvoření akčního plánu, neboť bez toho se jedná pouze o dokument, který ztrácí svůj význam.

Nejvíce sociálních služeb v regionu je zaměřeno na seniory a osoby se zdravotním postižením. Vzhledem k demografickému vývoji je zřejmé, že populace stárne a bude čím dál tím větší poptávka po těchto službách. A to především po službách terénní pečovatelské služby a pobytových zařízení. Výhodou pečovatelské služby je, že klientovi umožňuje zůstat ve svém domácím prostředí a zajišťuje mu životní potřeby. Každý klient však vyhledává jiný typ služeb, proto by bylo vhodné rozšířit síť poskytování terénní péče na co největší území a zvýšit kapacitu pobytových zařízení. Absolutně zde není řešena problematika sociálně vyloučených skupin. Nenachází se zde žádné služby, které by jim

byly ku pomoci v jejich tíživé situaci. Sociálně slabé skupiny obyvatel obývají soukromé ubytovny, jejichž nájemy jsou s ohledem na příjmy těchto osob vysoké. Je zde absence jakéhokoliv sociálního bydlení, které by pro ně bylo vhodnou alternativou na přechodné období.

Výčet zřizovatelů sociálních služeb na území Rakovnicka je rozsáhlý. Nejčastěji se zde však nachází sociální služby jiné právní formy, jako jsou například obecně prospěšná společnost, nadace, sdružení a podobně. Dále jsou zde zařízení zřizovaná krajem a obcemi.

Žádná z poskytovaných sociálních služeb neuvedla, že by v roce 2012 evidovala nějaké neuspokojené žadatele o službu. Dle jejich sdělení se většinou snaží potřeby žadatelů uspokojovat průběžně. U domů s pečovatelskou službou a domovů pro seniory je to pravděpodobně z důvodu, že vedou čekací listinu, podle níž se uvolněná lůžka obsazují.

Na území ORP Rakovník nebyl v letech 2010, 2011 a 2012 realizován žádný projekt zaměřený na dobrovolnickou činnost. Působí zde však Dobrovolnické centrum Kladno, které realizuje Program dobrovolníci v Masarykově nemocnici Rakovník a dobrovolnický program Amelie, o. s., který je určen pro onkologicky nemocné a jejich blízké. V rámci příležitostí do budoucna by bylo vhodné dobrovolnickou službu na území Rakovnicka rozšířit, neboť se jedná o velmi dobrou formu sociální péče.

Na základě analýzy týkající se výdajů obcí na sociální služby na území Rakovnicka je zřejmé, že v letech 2004 – 2006 došlo k výraznému snížení celkových výdajů na oblast sociálních služeb. V následujících letech výdaje obcí na sociální služby stoupaly, avšak k výraznému poklesu došlo opět v roce 2011. Obce logicky nejvíce přispívají na sociální služby, které samy zřizují. Z šetření bylo od zástupců místních obcí zjištěno, že pokud obce řeší nějaký problém se sociálními službami (44 % uvedlo, že žádné problémy neřeší), tak jde o nedostatek financí směřujících do sociální oblasti, dále chybějící možnosti dostupného bydlení a nedostatečnou kapacitu služeb pro seniory. Rozložením nákladů na financování sociální služby mezi více obcí lze do jisté míry vyřešit problém s jejich nedostatkem. Zástupci obcí mají zájem spolupracovat s ostatními obcemi např. při rozšiřování aktivního zapojení seniorů do veřejného života (denní centra, senior kluby, vzdělávání a osvěta), podporou udržení seniorů a osob se zdravotním postižením v přirozeném prostředí (terénní pečovatelská služba, odlehčovací služba, domácí hospic, půjčování pomůcek a poradenství), při vytváření a koordinaci nových pracovních míst (lze využít pro sociální podnikání). Svoji podporu také vyjádřili záměrům v oblasti ambulantních a terénních služeb, rozvoji dobrovolnictví a neformální péče, a sociálnímu podnikání. 50 % obcí se kladně vyjádřilo k možnosti zajišťování pečovatelské služby jako služby zřizované přímo obcí, což lze využít pro budování meziobecní spolupráce v návaznosti na úsporu finančních prostředků. Naopak 38 % dotazovaných obcí vyjádřilo nesouhlas s poskytováním jakýchkoliv sociálních služeb prostřednictvím obce! Je to výzva pro formování MOS v této oblasti, nastavit lepší procesy a prostřednictvím komunitního plánování vysvětlit důležitost účasti obce na sociálních službách.

Lze říci, že velmi nelichotivé jsou výsledky dotazu na existenci komunitního plánu sociálních služeb. Jak je uvedeno výše v roce 2010 byl Svazkem zpracován KPSS pro celé území ORP Rakovník, o jeho existenci má ponětí pouze 38 %, potažmo až 61 %, protože tyto respondenti zaškrtili odpověď, že KPSS existuje pro více obcí (definice: správní obvod ORP, byla možná pro některé dotazované nedostatečně srozumitelná). 5 obcí uvedlo, že vytváří pro své území nový komunitní plán sociálních služeb. V tuto chvíli je nutné navázat na stávající dokument, aktualizovat jej a doplnit o akční plán, tak aby bylo možné ho průběžně vyhodnocovat. Je dobré uchovat výsledky spolupráce a stavět dále na jejich základech a vytvářet nové příležitosti k projektům MOS.

4.2. Návrhová část pro oblast sociálních služeb

4.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Sociální služby“, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti sociálních služeb.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců obcí, svazků, škol, sociálních služeb a městského úřadu z území ORP. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma sociálních služeb.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

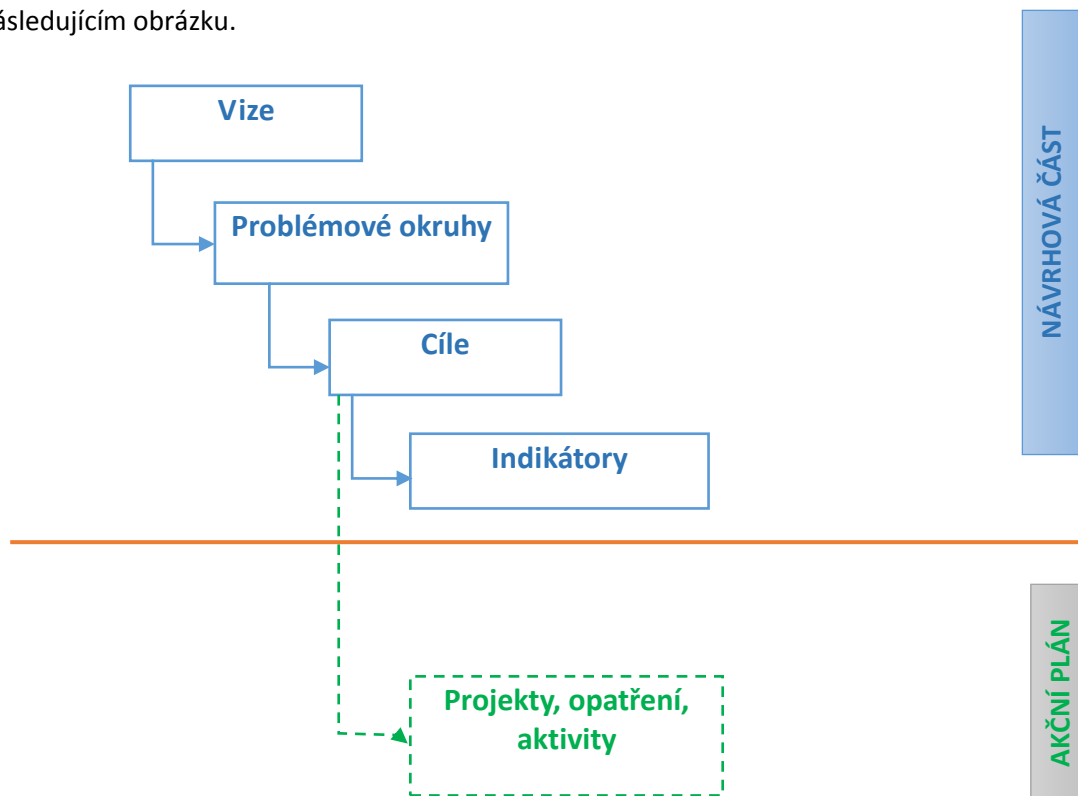
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl

ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu „Sociální služby“ je uvedena v níže uvedeném schématu.

Struktura problémových oblastí a cílů

Komunitní plánování sociálních služeb zohledňuje potřeby všech dotčených obcí.			
Sociální služby	Zvyšující se počet osob starších 65 let	Neaktuálnost komunitního plánu sociálních služeb	Problematika sociálně vyloučených skupin
	Vytvořit síť terénních sociálních služeb	Aktualizace a vytvoření akčního plánu Komunitního plánu sociálních služeb na Rakovnicku	<i>Zajištění podmínek pro integraci sociálně vyloučených osob zahrnující sociální služby a rozšířené možnosti ubytování</i>

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

4.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

4.2.2.1. Vize

Správní obvod ORP Rakovník má nastavenou efektivní spolupráci obcí.

Síť mateřských a základních škol reaguje na potřeby a počty žáků v regionu.

Komunitní plánování sociálních služeb zohledňuje potřeby všech dotčených obcí.

Plánování v odpadovém hospodářství a nakládání s komunálním odpadem odráží požadavky regionu.

Poskytování podpory kooperujícím obcím při výstavbě, rozvoji či provozování vodohospodářské infrastruktury.

4.2.2.2. Problémové okruhy

4.2.2.2.1. Zvyšující se počet osob starších 65 let

Stárnutí populace začíná být problémem v celé České republice. S prodlužujícím se věkem narůstá počet osob, které již samy nevládají péči o vlastní osobu a vyžadují pomoc svého okolí. Pro tyto případy existuje několik řešení, jak jim pomoci. Buď mohou být osoby umístěny do některého z pobytových zařízení, nebo jim může být poskytována péče v jejich přirozeném prostředí. Druhý způsob je v současné době celorepublikovým trendem. Je snaha, aby senioři zůstávali co nejdéle ve svém přirozeném prostředí. K tomuto účelu slouží terénní pečovatelské služby, které klientům se sníženou soběstačností poskytují potřebnou péči a umožňují jim tak žít v přirozeném prostředí domova. Pečovatelská služba poskytuje pomoc při zvládnutí běžných úkonů o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně, poskytnutí stravy, pomoc při zajištění chodu domácnosti, odvoz k lékaři apod.

Osob v letech 65+ bylo v roce 2013 na území ORR Rakovník více než 9 tisíc a staly se druhou nejpočetnější skupinou území, po osobách ve věku 15 - 64 let. Dle demografického výhledu Českého statistického úřadu bude počet těchto osob dále přibývat a tím bude růst i poptávka po službách typu pečovatelská služba, domovy s pečovatelskou službou, domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem.

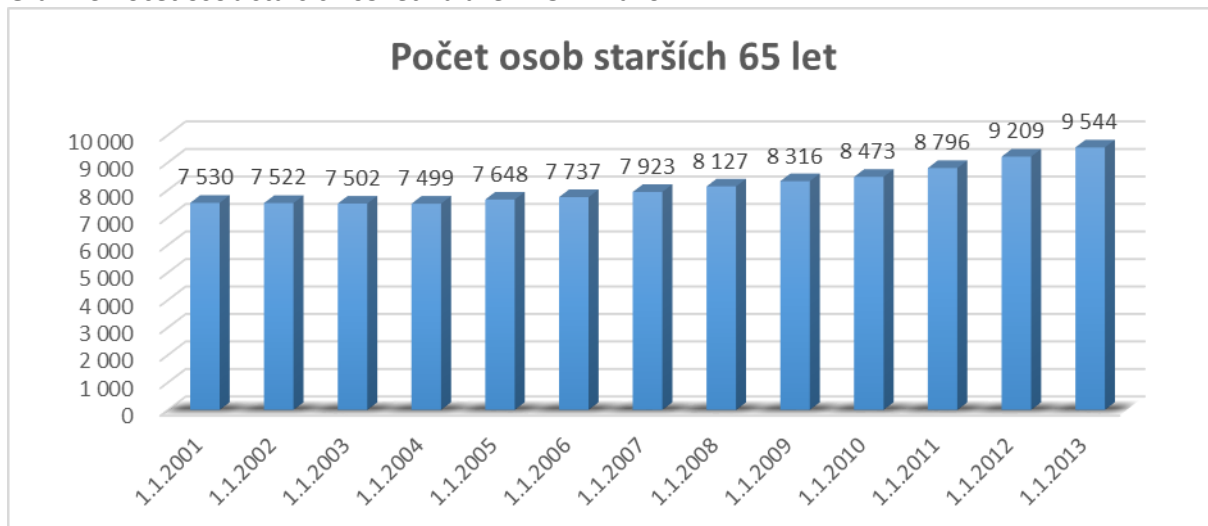

Příčiny

- Častější dlouhověkost
- Vyspělost země
- Nízká porodnost je příčinou nevyváženosti těchto dvou věkových skupin

V následujícím grafu lze vidět počet osob starších 65 let na území Rakovnicka.

Graf 13 Počet osob starších 65 let na území ORP Rakovník

Zdroj: Středočeský kraj

Důsledky

V následující tabulce lze vidět budoucí procentuální zastoupení osob starších 65 let ve Středočeském kraji.

Tab. č. 75 Výhled zastoupení osob starších 65 let ve Středočeském kraji

Rok	Počet osob 65+ ve Středočeském kraji
2013	15,8 %
2020	19,3 %
2030	21,8 %
2040	25,5 %
2050	29,2 %

Zdroj: Středočeský kraj

Na území Rakovnicka se nachází 10 sociálních služeb, které poskytují terénní pečovatelskou službu. Do budoucna bude potřeba reagovat na poptávku, která se s největší pravděpodobností bude zvyšovat. Proto by bylo vhodné vytvořit pracovní místo pro terénního sociálního pracovníka, který by fungoval v rámci vymezeného území, a obce by se spolupodílely na jeho financování. Zvyšující se poptávka po terénních sociálních službách, převis klientů či nepokrytá území terénními službami by mohly být zjištěny aktualizací komunitního plánu sociálních služeb.

4.2.2.2. Neaktuálnost komunitního plánu sociálních služeb

Komunitní plánování sociálních služeb je základním předpokladem efektivního poskytování sociálních služeb v dané obci či regionu. Ve správním území ORP Rakovník se začalo plánovat v roce 2009. Výsledkem je komunitní plán platný pro období 2010 – 2014, přičemž jeho hlavní funkcí je efektivní naplánování sociálních služeb tak, aby odpovídaly potřebě občanů. Plán má sloužit především poskytovatelům a uživatelům služeb, představitelům obcí, měst, krajů a dalším zájemcům z řad veřejnosti. Od doby vzniku komunitního plánu na Rakovnicku nedošlo k žádné jeho aktualizaci, není vytvořen akční plán apod. Vzhledem k tomu, že jeho vytvoření stálo určité finanční prostředky, bylo by vhodné na něm nadále pracovat a rozvíjet ho. Je třeba vytvořit časový harmonogram postupu prací a zásady, které je třeba při zpracování a naplňování plánu dodržet, a způsob, jakým bude komunitní plán sledován, vyhodnocován a případně měněn.

Příčiny

- Časové období, pro které byl komunitní plán na Rakovnicku vytvořen, letošním rokem končí.
- Nedostatečné plnění nastavených priorit a opatření

Důsledky

Neaktualizování komunitního plánu může vést ke špatnému plánování sociálních služeb. To může mít podobu přeplněné kapacity určitých služeb, zbytečně nově vznikající sociální služby, chybějící potřebné sociální služby apod. Vzhledem k možnému získání dotačních titulů by bylo vhodné, aby komunitní plán byl aktualizovaný. Může totiž sloužit jako podklad k získání finančních prostředků.

4.2.2.2.1. Problematika sociálně vyloučených skupin

Osobami ohroženy sociálním vyloučením jsou osoby s nižším vzděláním, nezaměstnaní, handicapovaní, romští občané apod. Na území Rakovnicka není žádným způsobem řešena problematika sociálně vyloučených skupin a jejich možnosti ubytování. Iniciativa k řešení ubytování těchto osob vzešla ze strany starostů, kteří mají tyto osoby mezi svými občany. Vhodné by bylo řešit otázku ubytování těchto osob. V současné době se mohou ubytovávat na soukromých ubytovnách, jejichž ceny a stav však není moc příznivý např. pro samoživitelku s dítětem. V blízkém okolí se nenachází ani žádné azylové bydlení, které by mohlo být těmto osobám nabídnuto.

Příčiny

Dle dotazníkového šetření prováděného mezi představiteli obcí ORP Rakovník bylo zjištěno, že nejméně řešenou skupinou jsou osoby ohrožené sociálním vyloučením. Chybí zde jakákoliv pomáhající sociální služby, možnosti sociálního bydlení apod.

Důsledky

Neřešení problematiky sociálně vyloučených skupin může vést ke vzniku sociálně vyloučených lokalit, trestné kriminalitě či dalším sociálním patologiím. Poskytnutí odborných služeb a možností vhodného ubytování může předejít těmto důsledkům.

4.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	Zvyšující se počet osob starších 65 let
Cíl 1.1	Vytvořit síť terénních sociálních služeb
Popis cíle	<p>Na území ORP Rakovník funguje 5 terénních pečovatelských služeb, které poskytují své služby po celém území ORP Rakovník. Jedná se o Pečovatelskou službu Rakovník, Okresní pečovatelskou službu Nové Strašecí, o.p.s., Pečovatelskou službu obce Mutějovice, Pečovatelskou službu Androméda a Rodinné služby Jiří Brabec, s.r.o. Všechna tato zařízení poskytují terénní služby nejen v obci, ve které sídlí, ale i v jejím okolí. Stále se však naleznou obce, které nejsou pokryty žádnou terénní pečovatelskou službou. Dalším faktorem pravděpodobně vzrůstající potřeby této služby je demografický vývoj, podle kterého můžeme očekávat stále se zvyšující počet osob starších 65 let.</p> <p>Cílem je vytvořit síť těchto služeb tak, aby pokrývaly celé území ORP Rakovník. V rámci meziobecní spolupráce by mohla být navýšena kapacita některého zařízení, kdy by se obce formou finančních příspěvků spolupodílely na hrazení mzdy pracovníkovi. Nebo by přímo obec zřídila pracovní místo pro terénního pracovníka. S tím však souvisí mnoho povinností týkající se například školení pracovníka, pořízení automobilu, různých pomůcek k výkonu práce apod. Záleží na obcích, která z variant bude pro jednotlivé obce přijatelnější.</p>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> - Analýza území z pohledu potřeby terénních sociálních služeb s ohledem na demografický vývoj. - Iniciační jednání s poskytovateli sociálních služeb a zjištění kapacit jejich služeb. - Iniciační zřízení pracovní pozice terénního pracovníka nebo navázání spolupráce poskytovatele a obce formou písemné smlouvy.
Název indikátorů k hodnocení cíle	<p>5 Počet osob starších 65 let na Rakovnicku</p> <p>8 Poptávka po terénních sociálních službách</p>
Správce cíle	Ředitelka Domova s pečovatelskou službou Rakovník

Problémový okruh 2	Neaktuálnost komunitního plánu sociálních služeb
Cíl 2.1	Aktualizace a vytvoření akčního plánu Komunitního plánu sociálních služeb na Rakovnicku
Popis cíle	<p>Plánování sociálních služeb vede ke správnému rozložení sociálních služeb s ohledem na jejich potřebnost a poptávku. Komunitní plánování sociálních služeb na Rakovnicku bylo realizováno v časovém období 2010 – 2014. V rámci něho byla nastavena opatření, na kterých je třeba nadále pracovat. V letošním roce končí jeho platnost, a tak jedním z cílů strategie je jeho aktualizace a vytvoření akčního plánu. Akční plán by detailně popisoval postup, jak jednotlivých nastavených opatření dosáhnout. V rámci aktualizace by byla aktualizována</p>

	<i>analytická část komunitního plánu, která spočívá v popisu všech sociálních služeb fungujících na území Rakovnicka a jejich činnosti. K tomu by byla využita zpracovaná analýza sociálních služeb, která byla vytvořena v rámci projektu Meziobecní spolupráce. Komunitní plán by poté byl předložen Radě města a ta by se následně rozhodla, kam povedou další kroky v oblasti sociálních služeb.</i>
Hlavní opatření	<p><i>A Legislativní opatření</i></p> <p><i>A.1 Usnesení Sněmu Svazku měst a obcí Rakovnicka o aktualizaci komunitního plánu.</i></p> <p><i>B Finanční opatření</i></p> <p><i>B.1 Získání finančních prostředků na pracovníka, která bude komunitní plán vytvářet např. z příspěvků členských obcí či z dotačních příspěvků.</i></p> <p><i>C Věcná opatření</i></p> <p><i>C.1 Vybrání vhodného pracovníka, který bude komunitní plán vytvářet s dostatečnou znalostí dané problematiky.</i></p>
Název indikátorů k hodnocení cíle	<p><i>6 Zaktualizovat komunitní plán sociálních služeb pro území ORP Rakovník a vytvořit jeho akční plán</i></p> <p><i>9 Aktualizace komunitního plánu</i></p>
Správce cíle	<i>Manažer/ka Svazku měst a obcí Rakovnicka</i>

Problémový okruh 3	<i>Problematika sociálně vyloučených skupin</i>
Cíl 3.1	<i>Zajištění podmínek pro integraci sociálně vyloučených osob zahrnující sociální služby a rozšířené možnosti ubytování</i>
Popis cíle	<i>Dle dotazníkového šetření prováděného mezi zástupci obcí bylo zjištěno, že se skupinami ohroženými sociálním vyloučením se na Rakovnicku mnoho obcí nezabývá. V regionu se nenachází žádné azylové bydlení, noclehárny, kontaktní centra, terénní programy a podobně. Proto by bylo vhodné se na následující skupinu zaměřit. Ať už by se jednalo o nějaké možnosti bydlení či sociální služby, které by těmto občanům pomohly v jejich tíživé situaci.</i>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Zjištění potřeb sociálně vyloučených skupin</i> - <i>Zjištění skutečné potřeby sociálních bytů</i> - <i>Získání finančních prostředků na vznik služeb a možností ubytování formou např. dotačních příspěvků</i>
Název indikátorů k hodnocení cíle	<p><i>7 Problematika sociálně vyloučených skupin</i></p> <p><i>10 Zajištění podmínek pro integraci sociálně vyloučených osob zahrnující sociální služby a rozšířené možnosti ubytování</i></p>
Správce cíle	<i>Starostka obce Pustověty</i>

4.2.4. Indikátory

Problémový okruh	Zvyšující se počet osob starších 65 let		
Číslo indikátoru	5		
Název indikátoru	Počet osob starších 65 let na Rakovnicku		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Manažer/ka Svazku měst a obcí Rakovnicka		
Roky	2013	2017	2020
Plán		9735	9974
Skutečnost	9544		
Popis měřítka:	Zvyšující se počet osob starších 65 let je problémem celé České republiky. V případě velkého nárůstu seniorů v území ORP Rakovník se bude zvyšovat poptávka po sociálních službách. Proto je třeba tento vývoj sledovat a v případě potřeby navyšovat kapacity poptávaných služeb.		
Metodika a výpočet:	Hodnota indikátoru se zjistí sledováním demografického vývoje.		
Zdroj čerpání dat:	ČSÚ, Středočeský kraj		

Problémový okruh	Neaktuálnost komunitního plánu sociálních služeb		
Číslo indikátoru	6		
Název indikátoru	Zaktualizovat komunitní plán sociálních služeb pro území ORP Rakovník a vytvořit jeho akční plán		
Měrná jednotka	Aktualizovaný komunitní plán a vytvořený akční plán		
Správce měřítka	Manažer/ka Svazku měst a obcí Rakovnicka		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Komunitní plánování na Rakovnicku 2015 - 2018	Komunitní plánování na Rakovnicku 2019 - 2022
Skutečnost	Komunitní plánování na Rakovnicku 2010 - 2014		
Popis měřítka:	V letošním roce končí platnost Komunitního plánování na Rakovnicku. Proto je třeba s ním nadále pracovat, aktualizovat ho a vytvořit jeho akční plán, který ho upřesní v krátkodobém časovém horizontu. Pro sociální oblast je důležité mít služby naplánované dle poptávky klientů a dle specifik území.		
Metodika a výpočet:	Vytvořena aktualizace komunitního plánu ANO/NE, vytvořen akční plán komunitního plánu ANO/NE		
Zdroj čerpání dat:	Komunitní plán sociálních služeb území ORP Rakovník		

Problémový okruh	Problematika sociálně vyloučených skupin		
Číslo indikátoru	7		
Název indikátoru	Vznik nových sociálních služeb a možností ubytování pro sociálně vyloučené skupiny		
Měrná jednotka	Počet nově vzniklých služeb či možností ubytování		
Správce měřítka	Manažer/ka Svazku měst a obcí Rakovnícka		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1	2
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Sociálně vyloučené skupiny jsou na území Rakovnícka nejméně řešenou skupinou v sociální oblasti. Z tohoto důvodu je třeba se touto skupinou obyvatel zabývat ať už formou poskytování potřebných služeb či pro ně dostupným ubytováním. Záleží na zjištění potřeb cílové skupiny.		
Metodika a výpočet:	Vzniklá sociální služba či dostupné ubytování pro sociálně vyloučené osoby		
Zdroj čerpání dat:	Informace z regionu od zástupců obcí a poskytovatelů sociálních služeb		

Cíl	Vytvořit síť terénních sociálních služeb		
Číslo indikátoru	8		
Název indikátoru	Poptávka po terénních sociálních službách		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Manažer/ka Svazku měst a obcí Rakovnícka		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Navýšení kapacit terénních pečovatelských služeb dle potřeb klientů	Navýšení kapacit terénních pečovatelských služeb dle potřeb klientů
Skutečnost	Terénní sociální služby se nachází v 5 obcích ležících na území ORP Rakovník.		
Popis měřítka:	V případě zvyšujícího se počtu seniorů je nutné vytvořit síť služeb tak, aby odpovídala její poptávce. V případě zvyšující se poptávky po terénních službách by došlo ke zvýšení kapacit již fungujících služeb.		
Metodika a výpočet:	Poptávka po terénních sociálních službách ku kapacitě těchto služeb		
Zdroj čerpání dat:	Komunikace s poskytovateli terénních sociálních služeb, ČSÚ		

Cíl	Aktualizace a vytvoření akčního plánu Komunitnímu plánu sociálních služeb na Rakovnicku		
Číslo indikátoru	9		
Název indikátoru	Aktualizace komunitního plánu		
Měrná jednotka	Aktualizace		
Správce měřítka	Manažer/ka Svazku měst a obcí Rakovnicka		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Aktualizovaný komunitní plán pro období 2015 – 2019 a vytvořený jeho akční plán	Aktualizovaný komunitní plán pro období 2020 - 2024 a vytvořený jeho akční plán
Skutečnost	Komunitní plánování sociálních služeb na Rakovnicku 2010 - 2014		
Popis měřítka:	V letošním roce končí platnost Komunitního plánování na Rakovnicku. Proto je třeba s ním nadále pracovat, aktualizovat ho a vytvořit jeho akční plán, který ho upřesní v krátkodobém časovém horizontu. Pro sociální oblast je důležité mít služby naplánované dle poptávky klientů a dle specifik území.		
Metodika a výpočet:	Vytvořena aktualizace komunitního plánu ANO/NE, vytvořen akční plán komunitního plánu ANO/NE		
Zdroj čerpání dat:	Komunitní plánování sociálních služeb na Rakovnicku		

Cíl	Zajištění podmínek pro integraci sociálně vyloučených osob zahrnující sociální služby a rozšířené možnosti ubytování		
Číslo indikátoru	10		
Název indikátoru	Vznik sociální služby pro osoby ohrožené sociálním vyloučením či nabídka sociálního bydlení		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Manažer/ka Svazku měst a obcí Rakovnicka		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1	2
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Sociálně vyloučené skupiny jsou na území Rakovnicka nejméně řešenou skupinou v sociální oblasti. Z tohoto důvodu je třeba se touto skupinou obyvatel zabývat ať už formou poskytování potřebných služeb či pro ně dostupným ubytováním. Záleží na zjištění potřeb cílové skupiny.		
Metodika a výpočet:	Vzniklá sociální služba či dostupné ubytování pro sociálně vyloučené osoby		
Zdroj čerpání dat:	Informace z regionu od zástupců obcí a poskytovatelů sociálních služeb		

4.3. Pravidla pro řízení strategie

4.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny

Volení zástupci regionů (mikroregionů) působící v Radě Svazku měst a obcí Rakovnicka

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů

Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	<i>Vytvořit síť terénních sociálních služeb</i>	<i>Ředitelka Domova s pečovatelskou službou Rakovník</i>
2.1	<i>Aktualizace a vytvoření akčního plánu Komunitního plánu sociálních služeb na Rakovnicku</i>	<i>Manažer/ka Svazku měst a obcí Rakovnicka</i>
3.1	<i>Zajištění podmínek pro integraci sociálně vyloučených osob zahrnující sociální služby a rozšířené možnosti ubytování</i>	<i>Starostka obce Pustověty</i>

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
5	Počet osob starších 65 let na Rakovnicku	Manažer/ka Svazku měst a obcí Rakovnicka
6	Zaktualizovat komunitní plán sociálních služeb pro území ORP Rakovník a vytvořit jeho akční plán	Manažer/ka Svazku měst a obcí Rakovnicka
7	Vznik nových sociálních služeb a možností ubytování pro sociálně vyloučené skupiny	Manažer/ka Svazku měst a obcí Rakovnicka
8	Poptávka po terénních sociálních službách	Manažer/ka Svazku měst a obcí Rakovnicka
9	Aktualizace komunitního plánu	Manažer/ka Svazku měst a obcí Rakovnicka
10	Vznik sociální služby pro osoby ohrožené sociálním vyloučením či nabídka sociálního bydlení	Manažer/ka Svazku měst a obcí Rakovnicka

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

4.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

4.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, postupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se

bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

4.4. Závěr a postup zpracování

4.4.1. Shrnutí

Sociální služby poskytují pomoc občanům v jejich tíživé životní situaci. Jejich počet a typ poskytované sociální služby je dán jednotlivými potřebami obyvatel. Na území Rakovnicka je dle dat MPSV k 31. 12. 2013 registrováno 20 sociálních služeb, plus dalších 8 sociálních služeb působí na území bez registrace. Nejvíce jsou zaměřené na seniory a osoby se zdravotním postižením (Domovy pro seniory, Domovy pro osoby se zdravotním postižením, pečovatelské služby apod.). Sociální služby na Rakovnicku mají nejčastěji podobu obecně prospěšných společností, sdružení, nadačních fondů apod. Další 6 zařízení je zřizováno Středočeským krajem. S ohledem na demografický vývoj je jasné, že bude narůstat poptávka po službách pro seniory a to především po terénních pečovatelských službách a po lůžkách v domovech se zvláštním režimem, kterých je po celé České republice nedostatek. Analýza potřeb obyvatel by mohla být provedena současně s aktualizací Komunitního plánu sociálních služeb, jehož platnost končí v roce 2014. Podle zaktualizované analýzy by byla

nastavována následná opatření, která je potřeba prosazovat. Analýza služeb, která vznikla v rámci tohoto dokumentu, by mohla být v aktualizaci komunitního plánu využita.

4.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Strategie byla zpracovávána realizačním týmem projektu Meziobecní spolupráce, který zaštiťoval Svazek měst a obcí Rakovnicka. Tým se řídil harmonogramem projektu Meziobecní spolupráce, který závazně určoval jednotlivé fáze postupu tvorby strategie a dalších náležitostí.

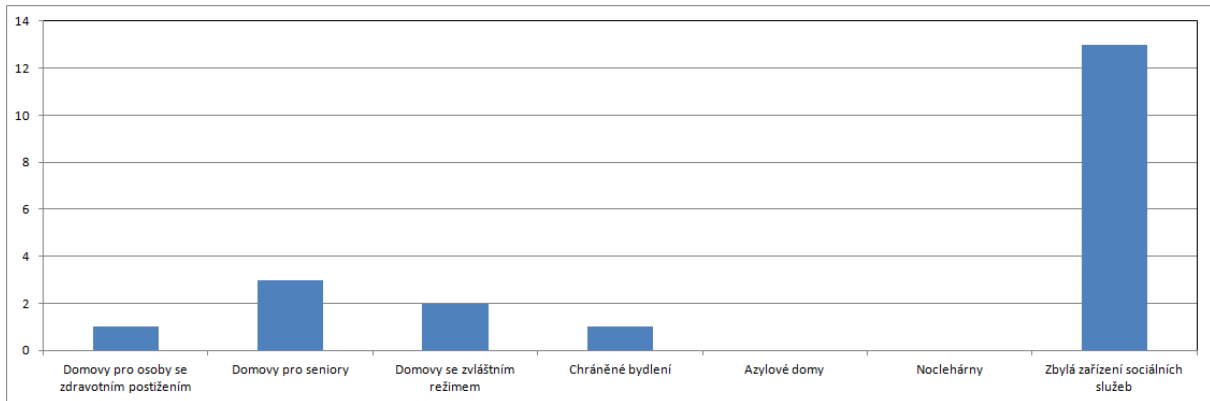
Projekt Meziobecní spolupráce na území Rakovnicka započal 1. 11. 2013, kdy byl vybrán realizační tým. Následovalo jeho seznámení s projektem a proškolení. Od února začal sběr dat a informací k analýze a následné provedení kvantitativní analýzy za tři nosná témata. Výstupy byly předány motivujícím starostům k připomínkování a případné připomínky byly zapracovány. K 31. 5. 2014 byla zaslána kompletní analýza a nástin variantních řešení Svazu měst a obcí České republiky. Nástin variantních řešení byly projednávány na 1. oficiálním shromáždění představitelů obcí a byl prvním podkladem k vytvoření strategie. Na jednotlivá nosná témata byly vypracovány oponentské posudky a jednotlivé připomínky byly zapracovány do 30. 5. 2014.

1. 6. 2014 byl přijat tematický expert na volitelné téma (Rozvoj technické infrastruktury v oblasti vodovodů a kanalizací na území Rakovnicka), které bylo zvoleno na Sněmu Svazku měst a obcí Rakovnicka. Do konce září byla zpracována jeho analytická část a následně strategická. Finální dokument se čtyřmi strategiemi byl Svazu měst a obcí ČR odeslán 20. 12. 2014 k připomínkování a následné úpravě. 31. 3. 2015 byl dokument ve finální podobě.

4.5. Přílohy

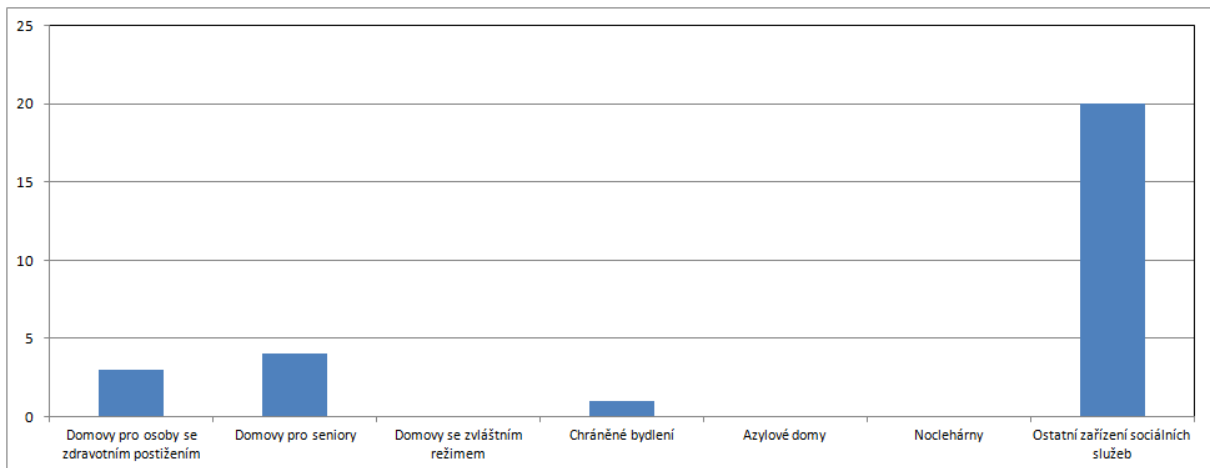
4.5.1. Grafické výstupy zpracované v rámci analytické části

Graf přílohy č. 1: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP

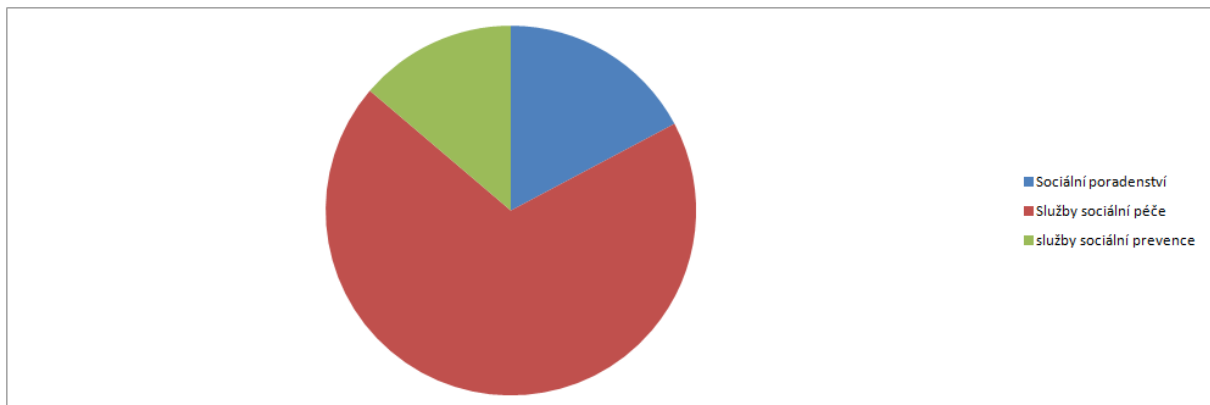
Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb

Graf přílohy č. 2: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP)

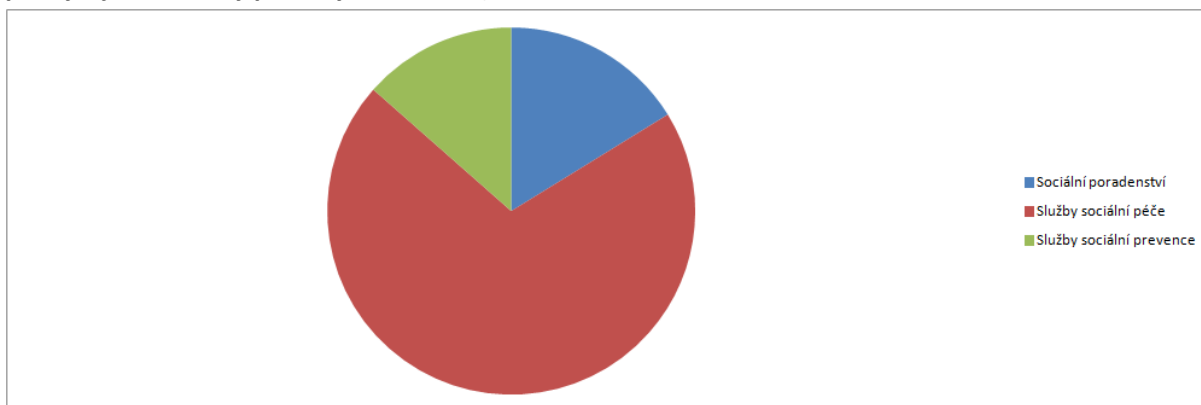
Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb

Graf přílohy č. 3: Počet vybraných typů sociálních služeb v rámci ORP

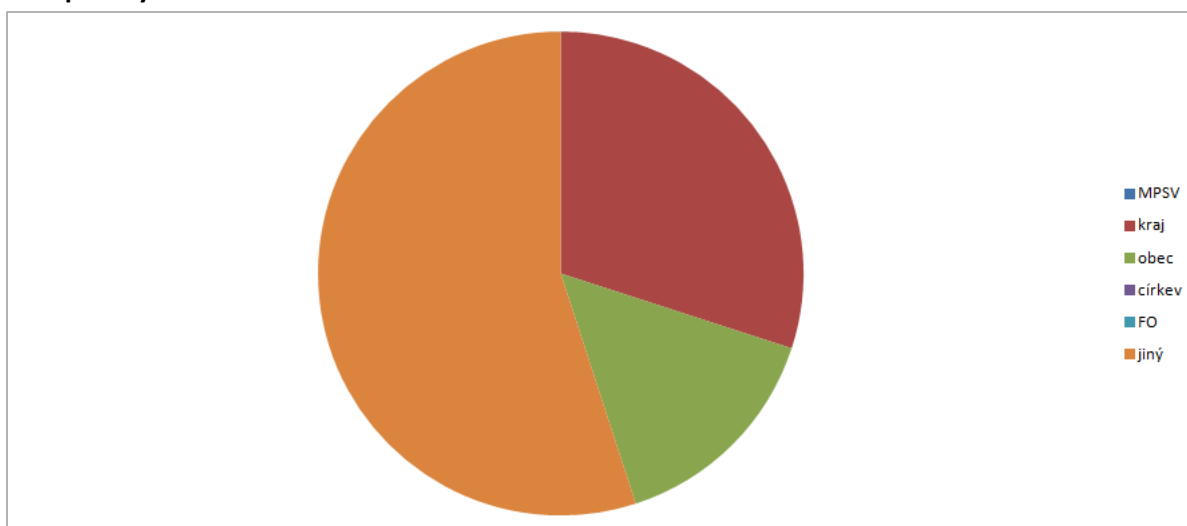
Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb

Graf přílohy č. 4: Počet vybraných typů sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP)

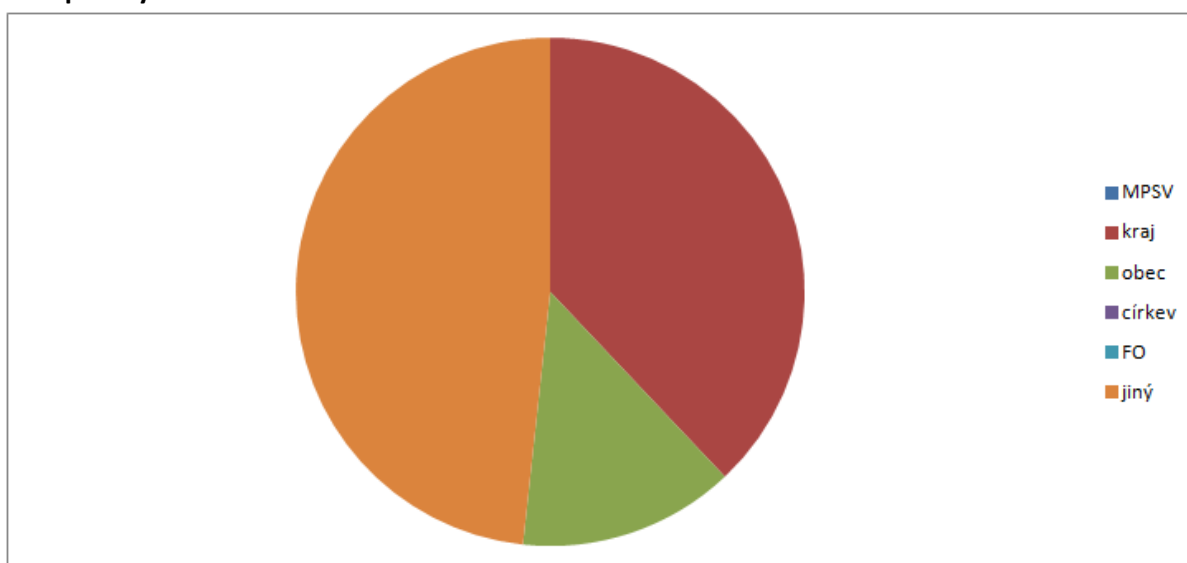
Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb

Graf přílohy č. 5: Podíl zařízení sociálních služeb v ORP dle zřizovatele

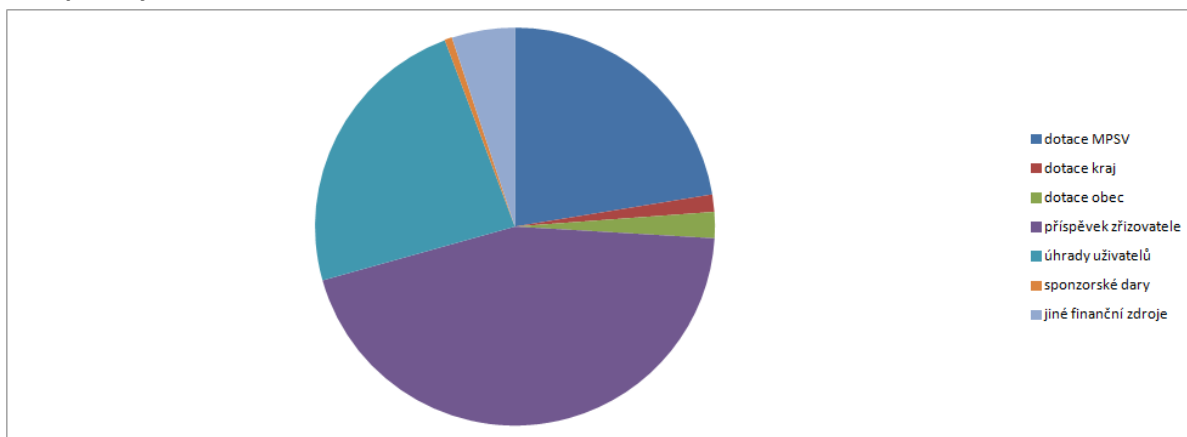
Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb

Graf přílohy č. 6: Podíl sociálních služeb v ORP dle zřizovatele

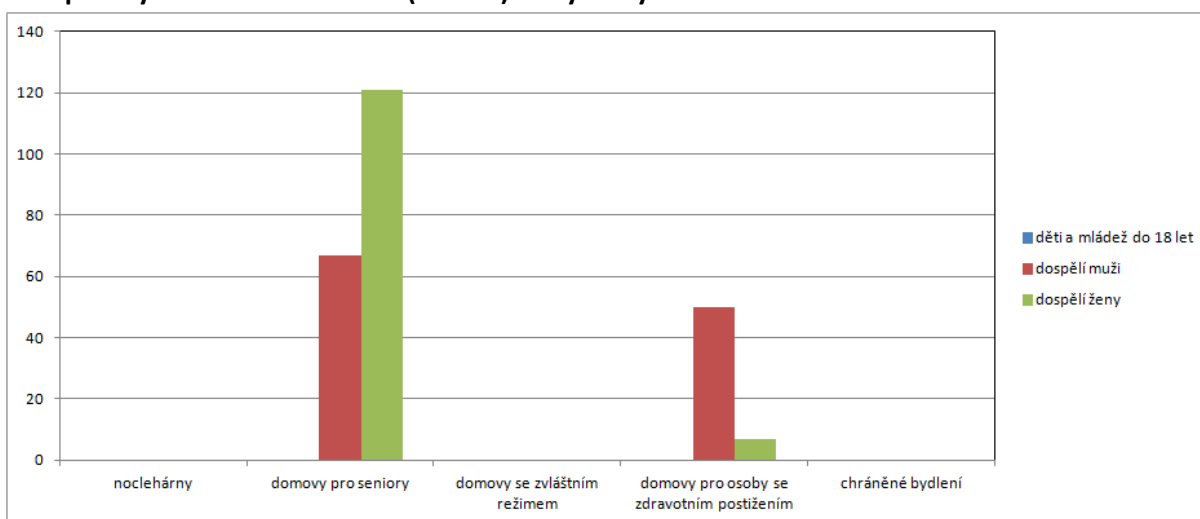
Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb

Graf přílohy č. 7: Podíl financování zařízení sociálních služeb v ORP

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb

Graf přílohy č. 9: Počet uživatelů (klientů) ve vybraných zařízeních sociálních služeb v roce 2012

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb

5. Téma: odpadové hospodářství

5.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

5.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Odpadové hospodářství je jednou z mnoha problematik, které v současné době většina obcí a měst řeší v samostatné působnosti. Jedná se hlavně o povinnosti obcí a měst jako původců odpadů a také povinnosti při zajištění nakládání s odpady, zajištění jeho financování a mnohé další. Obce jsou dle zákona o odpadech původci odpadů od jejich občanů. Mají tedy povinnosti při zajištění svozu odpadů, zajištění sběrných míst pro odkládání odpadů, zajištění veškerých nádob na odpad (i tříděný), zajištění dalšího nakládání s odpadem apod.

Obce a města mají povinnost zajistit nakládání s:

- odpady pocházejícími od občanů žijících na jejich území,
- odpady vzniklémi při jejich samotné činnosti,
- odpady pocházejícími od malých firem a živnostníků zapojených do jejich systému odpadového hospodářství.

Nakládání s odpady hradí obce z finančních prostředků, zahrnutých v jejich rozpočtech (příjmy z poplatků od občanů, příjmy od živnostníků, zapojených do systému odpadového hospodářství obce, odměny za zajištění tříděného sběru (EKO-KOM, a.s.), odměny za zajištění zpětného odběru výrobků (kolektivní systémy) apod.

Obce jsou samosprávnými subjekty, které mají širokou míru pravomocí v nastavení systému svého odpadového hospodářství a v oblasti nakládání s odpady. Meziobecní spolupráce by mohla být dobrým nástrojem ke zlepšení komunikace v území, propojení jednotlivých potřeb obcí, společnému řešení problémů, úspoře finančních prostředků a v neposlední řadě k posunu v naplňování cílů Plánu odpadového hospodářství ČR.

Základní legislativa

Výčet nejdůležitějších právních předpisů ČR, souvisejících s problematikou odpadového hospodářství, je uveden níže.

- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, v platném znění
- Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů, v platném znění
- Vyhláška č. 381/2001 Sb., kterou se stanoví Katalog odpadů, v platném znění
- Vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, v platném znění
- NV č. 197/2003 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky
- Vyhláška č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu, v platném znění
- Vyhláška č. 341/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady, v platném znění
- Vyhláška č. 352/2005 Sb., o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění
- Vyhláška č. 376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů, v platném znění
- Vyhláška č. 384/2001 Sb., o nakládání s PCB, v platném znění
- Vyhláška č. 237/2002 Sb., o podrobnostech způsobu provedení zpětného odběru některých výrobků, v platném znění

- Vyhláška č. 352/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s autovraky, v platném znění

Identifikace problémů

Problémy v odpadovém hospodářství se liší velikostí obcí. Na území Rakovnicka se nachází dva sběrné dvory, a to ve městě Rakovník a Nové Strašecí. Problémem je jejich omezení na přijímání odpadů pouze od občanů daného města bez okamžité úhrady za odložený odpad na sběrném dvoře. Z toho plyne neochota občanů okolních obcí hradit zvláště odevzdání odpadů, nevnímají totiž, že občané, pro které je sběrný dvůr primárně určen, hradí možnost odložení odpadů ve sběrném dvoře z poplatků, které odvádí městu nebo z městského rozpočtu. V některých sběrných dvorech není vůbec možný příjem odpadu od občanů jiných obcí. Občané okolních obcí si příjem odpadů hradí, avšak v některých sběrných dvorech to není vůbec možné. Obce se snaží tento problém kompenzovat pravidelným přistavováním velkoobjemných kontejnerů. Sběrný dvůr v Rakovníku se potýká s velkým problémem zneužívání občany jiných obcí, kteří si vypůjčují, v některých případech i za úplatek, občanské průkazy místních občanů, aby mohli svůj odpad do sběrného dvora odvézt. Další problém, se kterým se potýkají města v území, je vykrádání popelnic na tříděný odpad občany a následný prodej odpadu do výkupu odpadů.

Dalším problémem, který trápí 35 % dotazovaných obcí, je vznik černých skládek a jejich následná likvidace. Ty jsou zakládány především trhovci, rekreanty a malými podniky. Především v rekreačních oblastech (Křivoklátsko, Jesenicko) s tímto problémem obce bojují. Snaží se nastavit poplatky za sběr a svoz odpadu rekreantům tak, aby tomu předešly.

Vysoké ceny za svoz odpadů trápí 29 % obcí. Špatnou dostupnost nebo nedostatečnou vybavenost území zařízeními k nakládání s odpady považuje za problém 20 %. Jedná se především o menší obce, které nemají na svém území či v blízkosti sběrný dvůr či sběrné místo. A dostupnost nádob na separovaný odpad je horší než ve městech. 41 % dotazovaných zmínilo, že nemá žádné problémy, které by museli v rámci odpadového hospodářství řešit. Starostky a starostové jsou ochotni podle vlastních názorů domluvit se na spolupráci v oblasti úspor prostředků vynakládaných na odpadové hospodářství při osvětě a komunikační kampani směrem k občanům, či při posilování vyjednávací pozice vzhledem k poskytovatelům služeb. Méně hlasů pak bylo pro spolupráci při řešení problematiky BRO (třídění, svoz, nakládání), realizaci projektů zařízení k nakládání s odpady (třídící linky, kompostárny, překladiště), nicméně ji lze považovat za vhodné téma pro další meziobecní projekty.

Svazky obcí, které již spolupracují v oblasti odpadového hospodářství na území ORP a typ spolupráce

Na území ORP Rakovník neexistuje žádný svazek zaměřený na spolupráci v odpadovém hospodářství. V rámci meziobecní spolupráce dochází ke společnému vyjednávání se svozovými společnostmi a nastavování svozových tarifů v rámci více obcí. To probíhá formou poptávání a kalkulace tarifů v rámci území mikroregionu. Svozová společnost poté dělá smlouvy jednotlivě obcím. Například část mikroregionu Balkán poptávala svozové společnosti společně. Do budoucna by bylo vhodné spolupráci rozšířit do oblasti zřizování a provozování sběrných míst a dvorů. Například sběrné místo v Kolečovicích má smlouvu s obcemi Chrástřany, Hořovičky a Svojetín. Občané těchto obcí mohou na sběrné místo vozit své odpady.

5.1.2. Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Soubor následujících tabulek a grafů vypovídá o stavu odpadového hospodářství na území správního obvodu ORP Rakovník.

Data v následujících tabulkách identifikují nakládání s odpady, které je ohraničeno územní jednotkou správního obvodu ORP. Hodnoty tedy odrážejí pouze množství odpadů, využitého či odstraněného na území ORP, a to v zařízeních k tomuto určených a situovaných pouze na území ORP. Z dat proto nelze odvozovat komplexní nakládání s odpady z území ORP zvláště v situacích, kdy se odpad využívá nebo odstraňuje mimo území ORP, ve kterém byl vyprodukován. Toto platí pro všechny tabulky, týkající se nakládání s odpady, uvedené níže.

5.1.2.1. Zařízení k nakládání s odpady

Kapitola pojednává o zařízení k nakládání s odpady, která jsou pro území ORP Rakovník významná. Ať už se jedná o místní, či o koncová zařízení zřizovaná v okolních správních územích. Největší vliv na odpadové hospodářství na území Rakovnicka mají dva fungující sběrné dvory v městě Rakovník a Nové Strašecí, obecní sběrná místa a především skládka EKOLOGIE s.r.o.

Sběr a svoz odpadů, poplatky

Tab. č. 76 Svozové společnosti fungující na území ORP Rakovník

Č.	Svozové společnosti na území ORP	Adresa provozu v území ORP		
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ
1.	Becker Bohemia s.r.o.	Nádražní 787	Kralovice	559075
2.	Marius Pedersen s.r.o.	Dukelských hrdinů 2330	Rakovník	541656
3.	Městský podnik služeb Kladno, spol. s.r.o.	Smečenská 381	Kladno	532053
4.	Rumpold-P s.r.o.	Karlovarská 20	Kamenné Žehrovice	532452
5.	AVE odpadové hospodářství s.r.o.	Valdecká 826	Hořovice	531189
6.	PATOK a.s.	U Porcelánky 2903	Louny	565971
7.	Jiří Cozl	Masarykovo náměstí 123	Zbiroh	560260
8.	Technické služby Nové Strašecí, s.r.o.	Lipová 1172	Nové Strašecí	542164
9.	EKOLOGIE s.r.o.	Školní 418	Lány	541991

Zdroj: Sekundární zdroje (výroční zprávy, webové stránky, atd.)

Tab. č. 77 Svozové společnosti fungující v nejbližším okolí ORP Rakovník

Č.	Svozové společnosti v nejbližším okolí (mimo území ORP)	Adresa provozu mimo území ORP		
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ
1.	Skládka Vrbička s.r.o.	Partyzánská 93	Podbořany	566616
2.	Bouška Jaromír	Bedřicha Smetany 465	Podbořany	566616
3.	Technické služby Beroun, s.r.o.	Viničná 910	Beroun	531057
4.	Středočeské komunální služby, s.r.o.	Nám. Starosty Pavla 13	Kladno	532053
5.	CZ EKOLOGIE Holding Kladno	Kleinerova 1504	Kladno	532053
6.	RS-services, Jana Černohubá	Petra Bezručů 128	Stochov - Slovanka	532860
7.	Technické služby Slaný s.r.o.	Nejtkova 1709	Slaný	532819
8.	Lukra Lubenec, spol. s.r.o.	Chyšská 44	Lubenec	566438

Zdroj: Sekundární zdroje (výroční zprávy, webové stránky, atd.)

Svozové společnosti jsou dle zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů, oprávněny nakládat s odpady a provádět jejich sběr a svoz do příslušného zařízení k nakládání s odpady. Svozové společnosti většinou vlastní několik druhů svozových vozidel, velkokapacitní kontejnery a další techniku, potřebnou k výkonu nabízených služeb. Rovněž zajišťují kontejnery a nádoby pro občany daných obcí. Každá obec si zajišťuje svoz komunálního odpadu sama a to za individuálních podmínek a cen. Smlouvu se svozovou společností může uzavřít přímo obec nebo občané, což je méně časté. Samotný svoz odpadu realizuje smluvená svozová společnost.

Na území Rakovnicka funguje 9 svozových společností, které zajišťují svoz odpadu. Z toho pouze dvě sídlí přímo na území ORP, a to Marius Pedersen s.r.o. a Technické služby Nové Strašecí, s.r.o. Tyto dvě společnosti sváží komunální odpad dvou největším městům území (Rakovník a Nové Strašecí). Nejčastější svozovou firmou je Becker Bohemia s.r.o., která sídlí v blízkosti území ORP, v Kralovicích (56 obcí území ORP využívá tuto svozovou společnost). Tato společnost provozuje i třídící linku a kompostárnu v Kralovicích. Svozové společnosti, působící na území ORP, pochází z nejbližšího okolí, a to zejména z ORP Podbořany, Kladno, Beroun a Slaný.

Každá obec si vyhláškou samostatně upravuje výši místního poplatku za provoz systému shromažďování, sběr, přepravu, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Ta se odvíjí od toho, zda je určen na osobu či nádobu a jak často svoz probíhá. Obce využívají formu výběru poplatku jak známkovým systémem tak místně. Jsou i obce, které to mají kombinovaně. Výše poplatku se na území Rakovnicka pohybuje od 0 Kč do 800 Kč. Průměrná výše poplatku je tedy 400 Kč. 25 obcí, které nám výši poplatku sdělily, má 71 % poplatek nad průměrnou hodnotou a 5 % obcí pod průměrnou hodnotou.

Celkové náklady na odpadové hospodářství ORP Rakovník vychází dle Institutu URMO na 834 – 945Kč za obyvatele. V porovnání s ostatními kraji a celorepublikovými náklady se jedná o průměrnou hladinu.⁸

Obce ze svého rozpočtu ročně doplácí na občana určitou částku. V průměru se výše doplatku pohybuje okolo 400 Kč na občana. Z obcí, které nám výši doplatku na občana sdělily, má 18 % doplatek nad průměrnou hodnotou a 82 % obcí pod průměrnou hodnotou. Ostatní obce území ORP mají buď známkový systém či nám svou výši doplatku nesdělily.

⁸ Hodnocení nákladů na hospodaření s komunálními odpady v obcích ČR (za rok 2012); Institut URMO; Praha 2013

5.1.2.2. Porovnání cenové hladiny ORP Rakovník s krajským a celorepublikovým průměrem

Data a údaje zde uvedená jsou čerpána ze studie Institutu URMO, Hodnocení nákladů na hospodaření s komunálními odpady v obcích ČR za rok 2012, vydané v Praze v roce 2013. Veškeré ukazatele jsou v podstatě vyjádřením nákladů obcí, které uhradí včetně DPH, případně i speciálních poplatků (zákonný poplatek za skládkování) poskytovatelům služeb v oblasti nakládání s odpady.

Je třeba zdůraznit, že uvedené hodnoty reprezentují průměrné náklady a mohou se lišit od nákladů konkrétních obcí. Výše nákladů na odpadové hospodářství závisí na mnoha faktorech.

Náklady obcí jsou ovlivněny:

- místními podmínkami (hustota osídlení a druh zástavby, vzdálenost k zařízením pro nakládání s odpady, způsob sběru a svozu odpadů apod.) a rozsahem systému (směsný komunální odpad (SKO), tříděný odpad, nebezpečný odpad, objemný odpad, provoz sběrného dvora, bioodpady apod.),
- Způsobem cenotvorby služeb v odpadovém hospodářství zajišťovaným odpadovými firmami (cena za komplexní službu, cena na 1 obyvatele, cena na tunu, cena na km, kombinace cen

Ukazatele charakterizující náklady spojené s odděleným sběrem využitelných odpadů v obcích za rok 2012

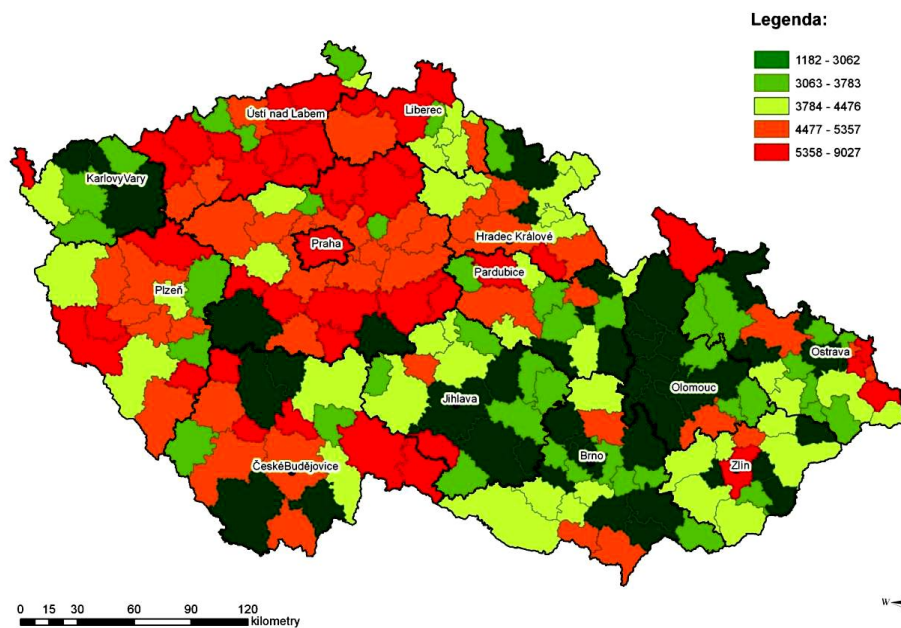
Hlavní skupinu odděleně sbíraných využitelných komunálních odpadů tvoří odpady papíru, plastů (většinou jako směsný plast), skla (sběr barevného a čirého skla), nápojových kartonů. Náklady na tříděný sběr v sobě zahrnují v praxi zajištění sběru (včetně pronájmu a údržby sběrné sítě), svozu (přemístění odpadů z nádob do svozového automobilu, případně doprovodný úklid stanovité), přepravy (přeprava odpadů do zařízení – většinou se jedná o dotřídňovací linku nebo případně mezisklad odpadové firmy) a v řadě případů i zajištění úpravy odpadů.

Středočeský kraj vykazoval ve sledovaném období 2012 náklady ve výši 5023 Kč/t a 176,4 Kč/obyvatele.⁹ Průměrná hodnota nákladů všech krajů (včetně hlavního města Prahy) je 4376 Kč/t. Středočeský kraj se ocitl na nelichotivém druhém (respektive třetím) místě krajů s nevyššími náklady na tříděný odpad. Tabulce vévodí hlavní město Praha, které je však svojí strukturou a hustotou obyvatel špatně porovnatelným regionem, druhé místo patří Ústeckému kraji. Z hlediska optimální organizace tříděného sběru jsou na tom nejlépe obce na Vysočině, v Karlovarském kraji a Olomouckém kraji.

Středočeský kraj má i v porovnání s republikovým průměrem 4678,6 Kč/t a 148,8 Kč/obyv. vyšší náklady na tříděný sběr využitelných odpadů. Výsledek je mimo jiné ovlivněn vybaveností území zařízeními pro nakládání s odpady, jejich vlastnictvím privátním nebo komunálním sektorem, cenovou politikou firem nabízejících služby v daném regionu a také krajskou koncepcí odpadového hospodářství, která stanovuje významné cíle v oblasti nakládání s odpady.

ORP Rakovník má v porovnání s ostatními obcemi s rozšířenou působností ve Středočeském kraji druhou nejvyšší hladinu jednotkových nákladů tj. Kč/t na tříděný sběr v území. Její hladina se pohybuje mezi 4477 až 5357 Kč/t. Ve Středočeském kraji je 11 území ORP (z 26) s touto cenovou hladinou, jde tak o nejpočetnější skupinu, viz. obrázek č. 7.

⁹ Hodnocení nákladů na hospodaření s komunálními odpady v obcích ČR (za rok 2012); Institut URMO; Praha 2013

Obr. 7 Jednotkové náklady (Kč/t) na tříděný sběr využitelných odpadů v území ORP za rok 2012

Zdroj: Hodnocení nákladů na hospodaření s komunálními odpady v obcích ČR (za rok 2012); Institut URMO; Praha

2013

V souvislosti s tříděním odpadu je uváděna také výtěžnost tříděného sběru využitelných odpadů v kg na obyvatele, tedy efektivita využití tříděného odpadu. Z hlediska optimálního nastavení systému třídění využitelných odpadů jsou na tom nejlépe obce a města ve velikostní skupině od 4 tis. do 20 tis. obyvatel, kdy je při nižších jednotkových nákladech dosahována vysoká výtěžnost tříděného sběru využitelných odpadů. Vysoké jednotkové náklady jsou v nejmenších obcích do 500 obyvatel. Což je skupina obcí a měst, která tvoří více jak 71% území ORP Rakovník. Výsledkem je výtěžnost tříděného sběru v hladině 31,1 až 35,6 Kg/obyvatele na území Rakovnícka. Jde tak o podprůměrnou hodnotu a druhou nejhorší hladinu výtěžnosti v kraji. V souvislosti s vysokou cenovou hladinou a nízkou výtěžností není ORP Rakovník územím s optimálním nastavením organizace tříděného odpadu. Zde je nutné provést zásadní změny vedoucí ke zvýšení výtěžnosti a třídění odpadu.

Náklady na nakládání se směsným komunálním odpadem v obcích zahrnují náklady spojené se sběrem, svozem, přepravou a odstraněním směsných komunálních odpadů. V nákladech na sběr se mohou projevit náklady na pronájem sběrných nádob, které nejsou ve vlastnictví obce. V nákladech svozu jsou zahrnuty náklady svozu nádob v zástavbě a odvoz odpadu na koncové zařízení bez překládky. V nákladech na přepravu mohou být zohledněny náklady související s překládkou odpadů do velkokapacitních souprav, které odpad přepraví do koncových zařízení (skládky, spalovna).

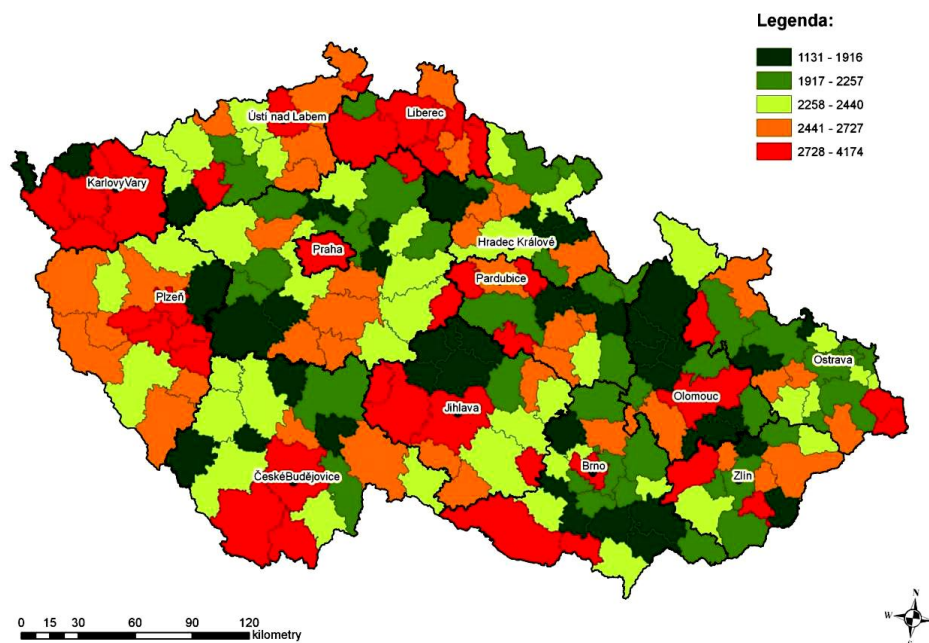
Odstranění je zajišťováno na skládkách určených pro komunální odpad, kterých bylo v roce 2012 provozováno 148 na území ČR. Menší část směsných komunálních odpadů je energeticky využita ve třech spalovnách komunálních odpadů (Praha, Brno, Liberec), které splňují všechny parametry pro energetické využití odpadů.

Náklady na likvidaci směsného komunálního odpadu tvořily za rok 2012 dle údajů EKO-KOM,a.s. průměrně necelých 58 % (47 – 68 %) z celkových nákladů na OH v obci. Jedná se tedy o nákladově nejvýznamnější položku.

Průměrný náklad na sběr, svoz, přepravu a odstranění/energetické využití SKO činil v roce 2012 cca 2 549 Kč/t, tedy 529,5 Kč/obyvatele při průměrné produkci SKO 207,8 kg/obvatele/rok.

Středočeský kraj se s průměrnou hodnotou 2270 Kč/t pohybuje sice pod průměrem celé ČR, avšak hodnoty na obyvatele; cenová hladina 595,6 Kč/ obyv. a měrná produkce 262,4 kg/obyv. jsou v řádu desítek vyšší než průměrné celorepublikové hodnoty. Vyšší čísla v ceně na obyvatele vykazují pouze hlavní město Praha, a hodnota průměrné produkce SKO ve Středočeském kraji je celorepublikově nejvyšší! Ukazuje to na nejhůře nastavený systém v oblasti produkce SKO na obyvatele. Z hlediska optimální organizace nakládání s SKO (sběr, svoz, přeprava, odstranění) jsou na tom nejlépe obce v Olomouckém, Královéhradeckém kraji a v Kraji Vysočina.

Náklady na sběr, svoz a odstranění SKO podle území ORP jsou uvedeny v cenových hladinách v následující mapě. Na území obce s rozšířenou působností Rakovník se hladina nákladů pohybuje v průměrných celorepublikových číslech, v rozmezí od 2258 do 2440 Kč/t. V této hladině se pohybuje 7 území ORP ve Středočeském kraji. O něco vyšší náklady na SKO má 5 území a nejvyšší cenu pak hlavní město Praha, ORP Čáslav a ORP Mnichovo Hradiště. Naopak nižší hodnoty než území Rakovnícka má 12 ORP v kraji. Tento efekt může být způsoben strukturou obcí jednotlivých ORP, kdy obce a města s počtem obyvatel od 500 do 4000 mají nejnižší jednotkové náklady na sběr, svoz a odstranění SKO. Naopak vysoké ceny jsou v obcích nad 50tisíc obyvatel.

Obr. 8 Náklady na sběr, svoz a odstranění SKO v jednotlivých ORP v ČR, rok 2012

Zdroj: Hodnocení nákladů na hospodaření s komunálními odpady v obcích ČR (za rok 2012); Institut URMO; Praha

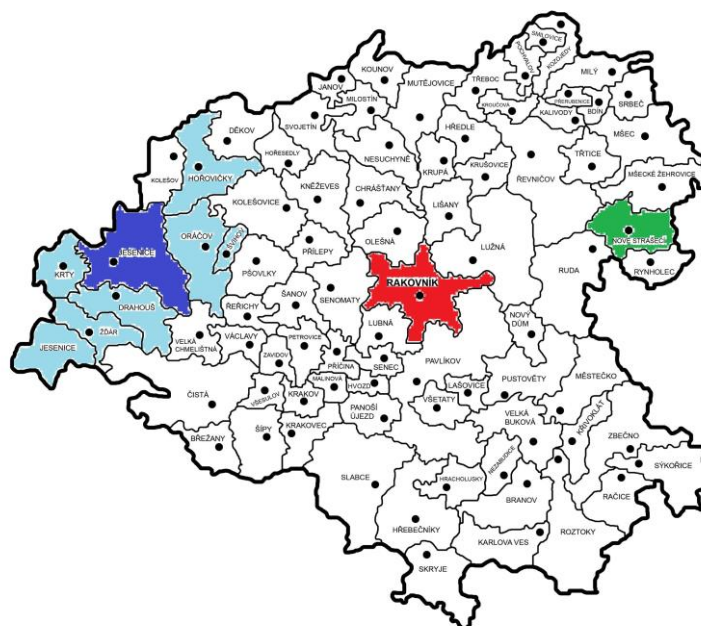
2013

Vybavenost území (zařízení k nakládání s odpady, sběrná místa, komunitní kompostárny aj.)

Tab. č. 78 Sběrné dvory na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, S)
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	Marius Pedersen	Dukelských Hrdinů 2330	Rakovník	541656	2500	2400	S
2.	Technické služby Nové Strašecí s.r.o. 10	Lipová 1172	Nové Strašecí	542164	-	-	O
3.	Obec Jesenice ¹¹	Smetanova	Jesenice	541834	-	-	O

Zdroj: Sekundární zdroje (výroční zprávy, webové stránky, atd.)

Obr. 9 Mapa sběrných dvorů na území ORP Rakovník

- Sběrný dvůr Rakovník
- Sběrný dvůr Jesenice
- Obce, které mohou využívat sběrný dvůr v Jesenici
- Sběrný dvůr Nové Strašecí

Zdroj: Sekundární zdroje (výroční zprávy, webové stránky, atd.)

¹⁰ Dle sdělení jednatele společnosti má sběrný dvůr následující: 2 velkoobjemné kontejnery na elektroniku, 1 na papír, 1 na bioodpad, 1 na pneumatiky, 1 na železo, 2 na směsný komunální odpad, 1 na nábytek, 1 na plasty, 1 na menší elektroniku, menší kontejner na plast a na sklo, vyhrazené místo na suť a stavební odpad, jednou za čas nechají přistavit kontejner na nebezpečný odpad. Roční a průměrná kapacita nebyla sdělena. Kontejnery vyváží pravidelně.

¹¹ Sběrný dvůr ve fázi přípravy projektu.

Sběrné dvory jsou na Rakovnicku celkem dva. Ostatní obce pravidelně přistavují velkoobjemové kontejnery, do kterých mohou občané odpady svážet. Občané a firmy mohou do sběrných dvorů svážet nebezpečný odpad, objemný odpad, odpad ze zeleně, stavební odpad, elektrozařízení a další.

Rakovnický sběrný dvůr slouží občanům s trvalým pobytem v městě Rakovník a právnickým a fyzickým osobám, které za uložení odpadu platí. Sběrný dvůr Rakovník zajišťuje občanům okolních obcí i bezplatný zpětný odběr některých výrobků, jako jsou například pneumatiky, oleje, elektrické akumulátory, zářivky.

Sběrný dvůr v Novém Strašecí je určen pro fyzické osoby s trvalým pobytem ve městě, s výjimkou fyzických osob oprávněných k podnikání. Rozsah sbíraných komodit ve sběrných dvorech je k nalezení v přílohách dokumentu.

V Jesenicích je v současné době výstavba sběrného dvora ve fázi výběrového řízení. Již má však nasmlouvaných několik okolních obcí, které budou rovněž sběrný dvůr využívat. Viz. mapa sběrných dvorů.

Z výsledků vyplývá, že vzhledem k velikosti území a počtu obcí jsou 3 sběrné dvory opravdu nedostačující. Zřízení a provozování je však pro obce finančně náročné. Obce, které nevyužívají sběrné dvory, jsou odkázány na využívání velkokapacitních kontejnerů. Vhodným řešením této situace je přistavování velkokapacitních kontejnerů, což je uskutečňováno v pravidelných intervalech (jednou, dvakrát do roka apod.). V rámci meziobecní spolupráce by bylo vhodné a ekonomicky méně náročné zřídit sběrný dvůr pro více obcí, anebo smluvně zapojit ke stávajícímu provozu sběrného dvora okolní obce ve vzdálenosti přibližně 10 km.

Tab. č. 79 Sběrná místa na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, S)
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	Obec Krušovice	Na Brance	Krušovice	541974	45	45	O
2.	Becker Bohemia, s.r.o.	Kolešovice	Kolešovice	541893	95	50	S/O
3.	Becker Bohemia, s.r.o.	Václavské náměstí 124	Kněževy	541877	95	45	S/O

Zdroj: Sekundární zdroje (výroční zprávy, webové stránky, atd.)

Sběrná místa zajišťují v obcích funkci sběrných dvorů, ale nejsou povoleným zařízením dle zákona o odpadech. Sběrné místo v obci Kolešovice je určeno pro občany dané obce a pro obce, které mají s Kolešovicemi uzavřenou smlouvu. Jedná se o obce Chrástany, Hořovičky a Svojetín. Ostatní sběrná místa slouží pouze občanům, kteří mají hlášený trvalý pobyt v jeho místě.

Tab. č. 80 Výkupny odpadů na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ		
1.	AKM oil s.r.o.	Roztoky u Křivoklátu 217	Roztoky u Křivoklátu	598526	S	Zařízení na využívání a odstraňování odpadů - úprava olejů.
2.	APA Real s.r.o.	Hokov 79	Hořovičky	541737	S	Mobilní zařízení ke sběru a výkupu ostatního odpadu.
3.	Darrin Stratton	Milostín	Milostín	542075	S	Sběr a výkup ostatního odpadu (kovy) - dočasný sklad.
4.	Demonta T, s.r.o.	Kněževes 238	Kněževes	541877	S	Zařízení na využívání a odstraňování odpadů - sběr a výkup ostatního odpadu (kovy).
5.	Ing. Jaroslav Vachata	Sportovců 232	Čistá	541699	S	Zařízení na využívání a odstraňování odpadů - sběr a výkup ostatního odpadu (kovy).
6.	BATELKA s.r.o.	Ottova parcela č. 671	Rakovník	541656	S	Zařízení na využívání a odstraňování odpadů - sběr a výkup ostatního odpadu.
7.	KOTTO, s.r.o.	Areál dolu ČSA	Rynholec	542334	S	Zařízení na využívání a odstraňování odpadů - sběr a výkup ostatního odpadu (kovy).
8.	KOVOŠROT LORENZ, s.r.o.	Roztoky u Křivoklátu 128	Roztoky u Křivoklátu	598526	S	Zařízení na využívání a odstraňování odpadů - sběr a výkup ostatního odpadu (kovy).
9.	Martin Rosůlek	Rakovnická 354	Lišany	542016	S	Sběr a výkup ostatního odpadu (kovy) - dočasný sklad.
10.	Maxim Trade s.r.o.	Areál dolu ČSA	Rynholec	542334	S	Sběr a výkup ostatního odpadu (kovy) - dočasný sklad.
11.	Odpady - Chlumčák s.r.o.	Karlovarská 84	Nové Strašecí	542164	S	Zařízení na využívání a odstraňování odpadů - sběr a výkup ostatního odpadu (kovy).
12.	Recycling - kovové odpady a.s.	Dukelských hrdinů 1650/5	Rakovník	541656	S	Sběr a výkup ostatního odpadu (kovy).

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ		
13.	TOMEX TRADE s.r.o.	Husova 535	Řevničov	542351	S	Zařízení na využívání a odstraňování odpadů - sběr a výkup ostatního odpadu (kovy)
14.	Vladimír Kalous - Kalmet	Rakovnická 96	Nové Strašecí	542164	S	Zařízení na využívání a odstraňování odpadů - sběr a výkup ostatního odpadu (kovy).
15.	Městský podnik služeb Kladno s.r.o.	U stadionu	Nové Strašecí	542164	S	Zařízení na využívání a odstraňování odpadů.
16.	TRAK spol. s.r.o.	Dukelských hrdinů 1991	Rakovník	541656	S	Zařízení ke zpracování autovraků.

Zdroj: Sekundární zdroje (výroční zprávy, webové stránky, atd.)

Výkupny odpadů na území ORP Rakovník se zaměřují především na výkup kovů, autovraků a stavebních materiálů. Jedná se o nestabilní prvek v odpadovém hospodářství, protože odpad vykupují pouze, když je o něj na trhu zájem. Mají z hlediska odpadového hospodářství diskutabilní význam. Kapacity výkupu je velmi obtížně zjistit. Jedná se o soukromé subjekty, které je obtížné kontaktovat, případně dané informace nevedou či nechtějí poskytnout. Rovněž je závislá na frekvenci naplnění sběrných nádob a na jejich vývozu. Častějším vývozem se kapacita zvětšuje.

Popis způsobu sběru a nakládání s jednotlivými druhy odpadů

Všechny obce ve správním obvodu ORP Rakovník separují papír, plast a sklo. Rozrůstá se počet obcí, které separují i kompozitní obaly a biologicky rozložitelný odpad. A to i v menších obcích regionu. Sběr nebezpečných odpadů probíhá formou sběrných dvorů, pokud ho obec má, nebo mobilním sběrem, který mají obce povinnost 2x ročně uspořádat. V městě Rakovník, Jesenice a i okolních obcích jsou občanům k dispozici kontejnery na textil. Zpětný odběr elektrozařízení, zářivek a baterií je možný ve sběrných dvorech, na sběrných místech. Zpětný odběr baterií a žárovek je umožněn i u určitých obchodníků. Sběr kovů je prováděn prostřednictvím sběrných míst/dvorů, případně výkupu odpadů. Občané menších obcí mohou několikrát ročně donést kovový odpad na obcí určené místo, ze kterého je následně hromadně odvezen.

Směsný komunální odpad a tříděný odpad je na území ORP Rakovník sbírán do kontejnerů či formou pytlového sběru. Ten je používán především v menších obecních částech, kde nejsou kontejnery na tříděný odpad, a v rekreačních oblastech, kde si chataři pytle kupují, viz. Křivoklátsko, Jesenicko.

Technické vybavení žádná obec na Rakovnicku nevládní. Kontejnery jsou pořizovány od společností, které svoz odpadu zajišťují.

Pozitivně lze hodnotit vypracované plány odpadového hospodářství pro město Rakovník a Nové Strašecí. Do budoucna by bylo vhodné plán vytvořit pro celé území ORP Rakovník. V současné době to však zástupci obcí nepovažují za prioritu a za věc, která by byla přínosem pro region.

Tab. č. 81 Třídící linky v blízkosti území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel /vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	Becker Bohemia s.r.o.	Nádražní 878	Kralovice	559075	3500	-	S	Třídí papír a plast.
2.	RUMPOLD-P s.r.o.	p.č.100/3, 614,614/68,1176 k.ú. Kamenné Žehrovice	Kamenné Žehrovice	532452	6000	3000	S	Třídí papír, plast a kompozitní obaly.
3.	SKS - separace s.r.o.	nám. Starosty Pavla 13	Kladno	532053	12000	7000	S	Třídí papír a plast.
4.	LKT saaz trade s.r.o.	Masarykova 351	Žatec	566985	-	-	-	Nezjištěno co linka třídí.

Tab. č. 82 Koncová zařízení (třídící linky pro separovaný odpad, využívané obcemi území ORP), současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Výčet všech obcí území ORP, která využívají tato koncová zařízení	Provozovatel /vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	RUMPOLD-P s.r.o.	p.č.100/3, 614,614/68,1176 k.ú. Kamenné Žehrovice	Kamenné Žehrovice	532452	Branov, Děkov, Hředle, Kalivody, Kroučová, Krušovice, Lašovice, Lubná, Milý, Městečko, Mšec, Mšecké Žehrovice, Nesuchyně, Račice, Rakovník, Řevničov, Srbeč, Sýkořice, Třtice, Velká Buková	S	Papír, plast, kompozitní obaly
2.	Becker Bohemia s.r.o.	Nádražní 878	Kralovice	559075	Břežany, Čistá, Drahouš, Hořesedly, Hořovičky, Hracholusky, Hřebečnický, Hředle, Hvozď, Chrástřany, Janov, Jesenice, Kněževy, Kolečov, Kolečovice, Kounov, Krakov, Krakovec, Krty, Křivoklát, Lišany, Lužná, Malinová, Milostín, Mutějovice, Nezabudice, Nový Dům, Olešná, Oráčov, Panoší Újezd, Pavlíkov, Petrovice, Pochvalov, Přerubenice, Příčina, Přílepy, Pšovlky, Pustověty, Račice, Roztoky, Ruda, Řeřichy, Senec, Senomaty, Skryje, Slabce, Svojetín, Šanov, Šípy, Švihov, Václavy, Velká Chmelištná, Všesulov, Všetaty, Zavidov, Zbečno, Žďár	S	Papír, plast
3.	SKS s.r.o.	nám. Starosty Pavla 13	Kladno	532053	Bdín, Kozojedy, Krupá, Nové Strašecí (do 31. 5. 2014), Rynholec, Smilovice, Třeboc	S	Papír, plast
4.	SPL Recycling a.s.	Chudeřice u Bíliny	Bílina	567451	Bdín, Kozojedy, Krupá, Nové Strašecí (do 31. 5. 2014), Rynholec, Smilovice, Třeboc	S	Sklo
5.	AMT s.r.o.	Dubno Kalová pole	Příbram	539911	Bdín, Kozojedy, Krupá, Nové Strašecí (do 31. 5. 2014), Rynholec, Smilovice, Třeboc	S	Papír, plast, sklo

Zdroj: Sekundární zdroje (výroční zprávy, webové stránky, atd.)

Na území ORP Rakovník se nenachází žádná třídící linka odpadů. Odpad se dotřídjuje a materiálově zpracovává mimo území ORP. Poté se s rozříděnými druhotnými surovinami většinou obchoduje na mezinárodním trhu.

Nejbližší třídící linka druhotných surovin se nachází v městě Kralovice. Její roční kapacita je vyšší než 3.500 tun zpracovaných tříděných surovin (papír a plast). Kompozitní obaly jsou tříděny pouze v RUMPOLD-P s.r.o., který sídlí v Kamenných Žehrovicích. Sklo je tříděno na linkách v Bílině a Příbrami.

Tab. č. 83 Zařízení pro nakládání s BRO na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Provozovatel/vlastník (O, OK, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ		
1.	SETRA, spol. s.r.o.	Kompostárna Pavlíkov	Pavlíkov	544248	S	-
2.	Zemědělské družstvo Senomaty	Hostokryje	Hostokryje u Rakovníka	542377	S	Bioplynová stanice zemědělského druhu o výkonu 1000 kW. Uvedena do provozu v roce 2011. Vstupními surovinami je kukuřičná siláž a GPS.
3.	Tarpo spol. s.r.o.	Pražská ulice 346	Kněžves	541877	S	Bioplynová stanice ELTOP Tarpo v Kněževsi s elektrickým výkonem 736 kW a tepelným 960kW. Jedná se o bioplynovou stanici zemědělského druhu.
4.	Heineken Česká republika, a.s.	U Pivovaru 1	Krušovice	541974	S	Bioplynová stanice průmyslového druhu. Instalovaný elektrický výkon má 990 kW a tepelný výkon 1236 kW.
5.	CHMEL spol. s.r.o.	Pochvalov 16	Pochvalov	542237	CHMEL spol. s r.o.	Bioplynová stanice zemědělského druhu.
6.	EKOLOGIE s.r.o.	Rynholec 347	Rynholec	542334	S	Skládkový bioplyn, jehož licence je platná od roku 2004. Instalovaný elektrický výkon má 716 kW a tepelný výkon 443 kW.
7.	STAVOTHERM, stavební společnost, s.r.o.	Zavidov 10	Zavidov	542601	STAVOTHERM, stavební společnost, spol. s r.o.	Bioplynová stanice Zavidov je technologické zařízení pro zpracování drůbežího hnoje, jako obnovitelného zdroje energie.
8.	ČOV Rakovník	Františka Diepolta 1870	Rakovník	541656	S	Druh čistička odpadních vod.

Zdroj: Sekundární zdroje (výroční zprávy, webové stránky, atd.)

Tab. č. 84 Zařízení pro nakládání s BRO v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel /vlastník (O, OK, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	Becker Bohemia s.r.o.	Nádražní 878	Kralovice	559075	3000	-	S	Kompostárna
2.	ECOWOOD s.r.o.	442/2	Unhošť	533017	4000	2417	S	Kompostárna
3.	Ivanka Nováčková - SYRINGA	Parc.č. 1297/1.1297/6 a 1929/1 k.ú. Dubí u Kladna	Kladno	532053	-	-	S	Kompostárna
4.	Městský podnik služeb Kladno, spol. s r.o.	2292/3	Libušín	532576	4000	3000	S	Kompostárna
5.	Úložiště biologického odpadu Kryry	Náměstí Míru 166	Kryry	566934	150	120	OK	¹²
6.	Úložiště biologického odpadu Podbořany	Areál bývalé skládky u Kafilerky	Podbořany	566616	150	100	OK	¹³
7.	Bioplynová kogenerační jednotka Vrbička	Partyzánská 93	Podbořany	566616	-	-	S, O	Skládkový bioplyn
8.	Skládka Vrbička	Partyzánská 93	Podbořany	566616	-	-	S, O	¹⁴
9.	TS Beroun	Viničná 910	Beroun	531057	900	-	O	Překladiště pro kompostárnu v Unhošti.
10.	FEMME a.s.	Bezděkov 116	Žatec	566985	-	-	S	Kompostárna

¹² V obci Kryry v rámci sběrného dvora funguje místo, kam se ukládají zbytky veřejné zeleně a biologicky rozložitelný odpad soukromých osob. Po rozložení se využívá na hnojení veřejných ploch.

¹³ V areálu je úložiště biologicky rozložitelného odpadu, kam se ukládá biologicky rozložitelný odpad a zbytky veřejné zeleně. Vzniklý kompost se dále zpracovává pro hnojení veřejných ploch.

¹⁴ Od roku 2014 se na skládku začíná svážet biologicky rozložitelný odpad. Samotná skládka bude sloužit pouze jako překladiště, kde si BRO svezí jiná společnost.

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel /vlastník (O, OK, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
11.	AGRO ENERGO a.s.	Areál Žihelského statku	Žihle	559695	-	-	S	BPS zemědělské
12.	KAHOS, spol. s r.o.	Chadalíkova 405	Slaný	532819	-	-	S	-

Zdroj: Sekundární zdroje (výroční zprávy, webové stránky, atd.)

Tab. č. 85 Koncová zařízení (zařízení pro nakládání s BRO z obcí řešeného území ORP), současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Provozovatel/vlastník (O, OK, S)
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ	
1.	Becker Bohemia s.r.o.	Nádražní 878	Kralovice	559075	S
2.	Skládka Vrbička	Partyzánská 93	Podbořany	566616	S,O

Zdroj: Sekundární zdroje (výroční zprávy, webové stránky, atd.)

Kompostárnu Becker Bohemia s.r.o. v Kralovicích využívá následující výčet obcí: Břežany, Čistá, Drahouš, Hořesedly, Hořovičky, Hracholusky, Hřebečnický, Hředle, Hvozď, Chrástany, Janov, Jesenice, Kalivody, Kněžves, Kolečov, Kolečovice, Kounov, Krakov, Krakovec, Krty, Křivoklát, Lišany, Lužná, Malinová, Milostín, Mutějovice, Nezabudice, Nový Dům, Olešná, Oráčov, Panoší Újezd, Pavlíkov, Petrovice, Pochvalov, Přerubence, Příčina, Přílepy, Pšovky, Pustověty, Račice, Rakovník, Roztoky, Ruda, Řeřichy, Senec, Senomaty, Skryje, Slabce, Svojetín, Šanov, Šípy, Švihov, Václavy, Velká Chmelištná, Vsesulov, Všetaty, Zavidov, Zbečno, Žďár. Od roku 2014 se na skládku začíná svážet biologicky rozložitelný odpad. Becker Bohemia s.r.o. rozmístil do obcí, s nimiž uzavřel smlouvu, kontejnery na BRO. Samotná skládka bude sloužit pouze jako překladiště, kde si BRO svezou jiná společnost.

Skládku Vrbička na separaci BRO využívají tyto obce: Břežany, Čistá, Drahouš, Hořesedly, Hořovičky, Hracholusky, Hřebečnický, Hředle, Hvozď, Chrástany, Janov, Jesenice, Kalivody, Kněžves, Kolečov, Kolečovice, Kounov, Krakov, Krakovec, Krty, Křivoklát, Lišany, Lužná, Malinová, Milostín, Mutějovice, Nezabudice, Nový Dům, Olešná, Oráčov, Panoší Újezd, Pavlíkov, Petrovice, Pochvalov, Přerubence, Příčina, Přílepy, Pšovky, Pustověty, Račice, Rakovník, Roztoky, Ruda, Řeřichy, Senec, Senomaty, Skryje, Slabce, Svojetín, Šanov, Šípy, Švihov, Václavy, Velká Chmelištná, Vsesulov, Všetaty, Zavidov, Zbečno, Žďár.

Převážnou část biologicky rozložitelného odpadu lze využít k dalšímu materiálovému či látkovému využití. Obsahuje totiž rostlinné živiny a organické látky, které je vhodné využít jako přírodní hnojivo či jako bioplyn. BRO vzniká v obcích především při údržbě místní zeleně, jeho tříděním v domácnostech a jako vytríděný odpad kuchyňského charakteru. Tento druh odpadu je poté vhodné z co největší části využít k dalším účelům, ať už ke kompostování nebo k výrobě dalších produktů.

Na území ORP Rakovník se nachází kompostárna v městysi Pavlíkov. Provozuje ji společnost SETRA, spol. s.r.o., která se zabývá zpracováním BRO a k tomuto účelu má několik pracovišť na využití odpadů po celém území České republiky. V blízkosti území Rakovnicka je zřízena ještě jedna kompostárna. Nachází se v Kralovicích a provozuje ji společnost Becker Bohemia s.r.o. Slouží ke zpracování biologicky rozložitelných odpadů. Zajišťuje regionům Plzeň-sever, Rokycany a Rakovník možnost efektivního zpracování BRO, které jsou zde produkovány, bez ohledu na to, zda pocházejí z veřejných prostranství, od občanů či od právnických nebo podnikajících fyzických osob.

V zemědělství, potravinářství nebo při chovu hospodářských zvířat vzniká velké množství biologicky rozložitelného odpadu, který lze efektivně využít k výrobě bioplynu. K výrobě bioplynu dochází v bioplynových stanicích, kterých je na území Rakovnicka celkem sedm. Některé jsou zřízeny v rámci zemědělských družstev, jiné v rámci čističek odpadních vod a některé jsou určeny k využití skládkového plynu, případně jsou průmyslového charakteru. Zemědělské bioplynové stanice jsou pro obce využitelné pouze tehdy, budou-li mít souhlas k nakládání s odpady. Jinak jsou pro obce nevyužitelné. Závisí také na tom, zda jsou provozovatelé ochotni zpracovávat BRKO. V okolí ORP Rakovník se nachází poměrně velké množství zařízení, určených ke zpracování biologicky rozložitelného odpadu. Ať už se jedná o kompostárnu, bioplynovou stanici či jiné uložště. Kontejnerový systém na sběr BRO je řešen především ve větších obcích a postupně se začíná více využívat.

Tab. č. 86 Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů mimo území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Typ zařízení (spalovna NO, OO, PrO); zařízení pro energetické využití odpadů ZEVO (KO, NO, OO)	Provozovatel /vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ					
1.	Českomoravský cement a.s. - Závod Králův Dvůr - Radotín	K cementárně 1261/25	Praha 16	554782	182500	-	Zařízení na spoluspalování odpadu	S	Provozovna Radotín
2.	AVE Kralupy s.r.o.	O. Wichterleho 810	Kralupy nad Vltavou	Kralupy nad Vltavou	10000	10000	Spalovna	S	-

Zdroj: Sekundární zdroje (výroční zprávy, webové stránky, atd.)

V Rakovnickém regionu se nenachází žádná spalovna ani zařízení pro energetické využití odpadů. Nejbližší ZEVO se nachází v hlavním městě Praze a v Kralupech nad Vltavou.

Tab. č. 87 Skládky odpadů provozované na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Typ skládky z hlediska ukládaných odpadů (OO, NO, IO)	Stav skládky	Provozovatel/vlastník (O, S)
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	EKOLOGIE s.r.o.	Lom Babín II., k.ú. Rynholec	Rynholec	542334	OO	Volná kapacita skládky se pohybuje v objemu cca 600 – 700 tis. m ³	S

Zdroj: Sekundární zdroje (výroční zprávy, webové stránky, atd.)

Tab. č. 88 Nejblíže skládky odpadů v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Typ skládky z hlediska ukládaných odpadů (OO, NO, IO)	Stav skládky	Provozovatel/vlastník (O, S)
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	REAL ECO TECHNIK, spol. s r.o.	k.ú. Vrapice	Kladno	532053	IO	-	S
2.	Skládka Vrbička, s.r.o.	Partyzánská 93	Podbořany	566616	OO, IO	Skládka bude zaplněna cca do roku 2022.	S, O
3.	ZDIBE s.r.o.	Stašov 147	Zdice	531766	OO	V provozu	S

Zdroj: Sekundární zdroje (výroční zprávy, webové stránky, atd.)

Tab. č. 89 Koncová zařízení (skládky a zařízení pro energetické využití odpadů z obcí řešeného ORP), současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Provozovatel/vlastník (O, S)
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ	
1.	Ekologie s.r.o.	Lom Babín II., k.ú. Rynholec	Rynholec	542334	S
2.	Skládka Vrbička, s.r.o.	Partyzánská 93	Podbořany	566616	S
3.	Skládka Uhy spol. s.r.o.	Uhy	Velvary	533041	S
4.	Rumpold-p, s.r.o.	Karlovarská třída 20	Kamenné Žehrovice	532452	S

Zdroj: Sekundární zdroje (výroční zprávy, webové stránky, atd.)

Skládky odpadů jsou velmi důležitým prvkem v systému nakládání s odpady. Dochází na nich k odstraňování téměř veškerého směsného komunálního odpadu. Skládkování je nejrozšířenější způsob nakládání se směsným komunálním odpadem zvláště proto, že v ČR dosud nejsou dostatečné kapacity k jiným způsobům nakládání s ním.

Výčet obcí území ORP Rakovník, které využívají tato koncová zařízení:

1. Ekologie s.r.o.

Bdín, Břežany, Čistá, Děkov, Drahouš, Hořesedly, Hořovičky, Hracholusky, Hřebečnický, Hředle, Hvozď, Chrášťany, Janov, Jesenice, Kalivody, Kněžves, Kolečov, Kolečovice, Kounov, Kozojedy, Krakov, Krakovec, Kroučová, Krty, Krupá, Křivoklát, Lišany, Lubná, Lužná, Malinová, Milý, Milostín, Mšec, Mšecké Žehrovice, Mutějovice, Nesuchyně, Nezabudice, Nové Strašecí (do 31. 5. 2014), Nový Dům, Olešná, Oráčov, Panoší Újezd, Pavlíkov, Petrovice, Pochvalov, Přerubenice, Příčina, Přílepy, Pšovky, Pustověty, Rakovník, Račice, Roztoky, Ruda, Rynholec, Řeřichy, Řevničov, Senec, Senomaty, Skryje, Slabce, Smilovice, Srbeč, Svojetín, Šanov, Šípy, Švihov, Třeboc, Třtice, Václavy, Velká Chmelištná, Všesulov, Všetaty, Zavidov, Zbečno, Žďár

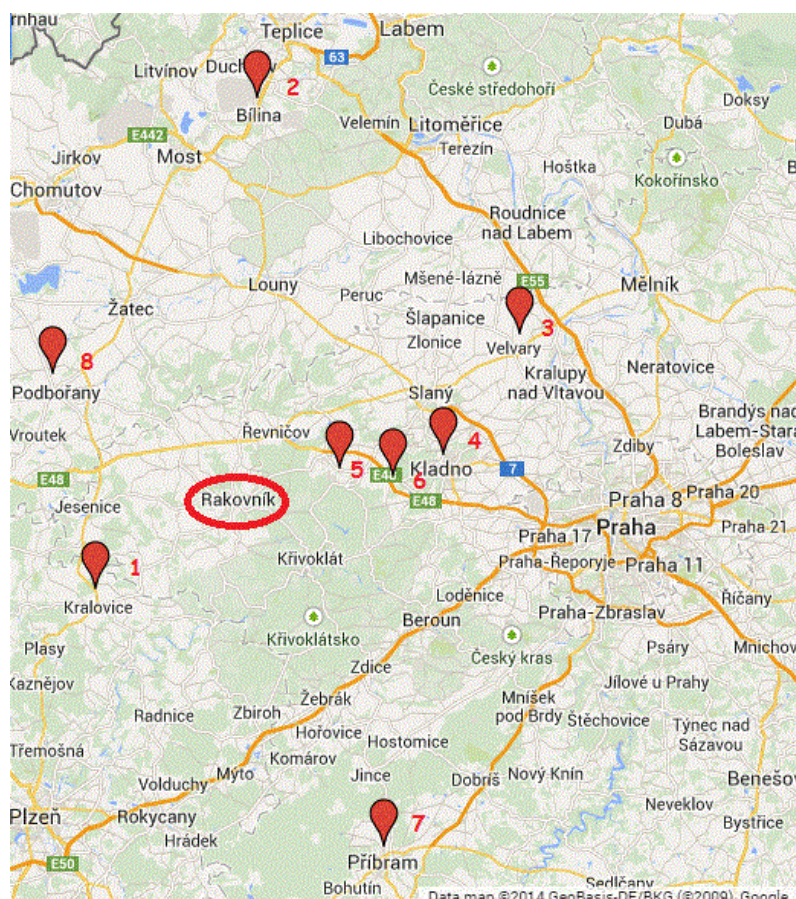
2. Skládka Vrbička, s.r.o.
Břežany, Čistá, Děkov, Drahouš, Hořesedly, Hořovičky, Hracholusky, Hřebečnický, Hředle, Hvozď, Chrástany, Janov, Jesenice, Kalivody, Kněževes, Kolečov, Kolečovice, Kounov, Krakov, Krakovec, Kroučová, Krty, Křivoklát, Lišany, Lubná, Lužná, Malinová, Milý, Milostín, Mšec, Mšecké Žehrovice, Mutějovice, Nesuchyně, Nezabudice, Nový Dům, Olešná, Oráčov, Panoší Újezd, Pavlíkov, Petrovice, Pochvalov, Přerubence, Příčina, Přílepy, Pšovlky, Pustověty, Rakovník, Račice, Roztoky, Ruda, Řeřichy, Řevničov, Senec, Senomaty, Skryje, Slabce, Srbeč, Svojetín, Šanov, Šípy, Švihov, Třtice, Václavy, Velká Chmelištná, Všesulov, Všetaty, Zavidov, Zbečno, Žďár
3. Skládka Uhy spol. s.r.o.
Bdín, Kozojedy, Krupá, Nové Strašecí (do 31. 5. 2014), Rynholec, Smilovice, Třeboc
4. Rumpold-p, s.r.o.
Branov, Hředle, Krušovice, Lašovice, Městečko, Račice, Sýkořice, Velká Buková

Ve správním obvodu ORP Rakovník se nachází jedna skládka odpadů firmy EKOLOGIE s.r.o. Firma provozuje moderní řízenou skládku tuhých komunálních odpadů v Rynholci. Skládka se nachází v bývalém lomu Babín jih, čímž splňuje jeden z požadavků, aby splývala s okolním prostředím. V největší míře je na skládce ukládán směsný komunální odpad, poté v menší míře objemné odpady, směsné obaly, demoliční a inertní odpady. Svozovými oblastmi tohoto zařízení jsou zejména regiony měst Kladno, Rakovník, Slaný a Beroun.

Skládka Vrbička, s.r.o. v Podbořanech je podle způsobu technického zabezpečení zařazena do skupiny skládek S-003 a je určena pro odpady kategorie ostatní odpad, jejichž přijetí na skládku nelze hodnotit na základě volného výluhu (např. komunální odpad) a pro odpady kategorie ostatní odpad, jejichž výluh nepřekračuje limitní hodnoty výluhové třídy číslo II. a přílohy č. 2, vyhlášky č. 294/2005 Sb.

Skládka Uhy spol. s.r.o. v katastru obce Uhy vybuďovala rakouská společnost Assamer and H (dále AH), která zároveň těžila v přilehlém dobývacím prostoru písek. Provozovala ji její dceřiná společnost Skládka UHY s.r.o., a to od roku 1995. Společnost AH v roce 2008 došla k závěru, že dobývací prostor je již téměř vyčerpán a celý areál včetně skládky prodala společnosti A.S.A.

Poslední skládkou, na kterou je odvážen odpad z území Rakovnícka je skládka Rumpold – p, s.r.o. Ta se nachází v Kamenných Žehrovcích a využívají ji obce, kterým tato společnost sváží odpad.

Obr. 10 Mapa koncová zařízení

Zdroj: Sekundární zdroje (výroční zprávy, webové stránky, atd.)

Mapa znázorňuje tok odpadů ze správního území ORP Rakovník.

1. znázorňuje třídící linku Becker Bohemia s.r.o. – dojezdová vzdálenost 29 km.
2. znázorňuje třídící linku SPL Recycling a.s. – dojezdová vzdálenost 59 km.
3. znázorňuje skládku Uhy spol. s.r.o. – dojezdová vzdálenost 48 km.

4. znázorňuje třídící linku SKS s.r.o. – dojezdová vzdálenost 36 km.
5. znázorňuje skládku EKOLOGIE s.r.o. – dojezdová vzdálenost 18 km.
6. znázorňuje třídící linku a skládku RUMPOLD-P s.r.o. – dojezdová vzdálenost 25 km.
7. znázorňuje třídící linku AMT s.r.o. – dojezdová vzdálenost 68 km.
8. znázorňuje zařízení pro BRO a skládku Vrbička – dojezdová vzdálenost 35 km.

Černé skládky odpadu a ekologické zátěže, současný stav na území ORP

Černé skládky rychle vznikají, ale velmi pomalu se odstraňují, protože odstraňování černých skládek zákon o odpadech neřeší. Jelikož u takto založené černé skládky není znám její původce, nelze tedy postihovat konkrétní osobu, a tudíž není ani komu uložit nápravná opatření k jejich odstranění. Pouze lze zjistit vlastníka pozemku a vyzvat ho k úklidu na jeho vlastním pozemku. Vlastníkovi pozemku však tento „úklid“ nelze nařídit rozhodnutím. Zjistí-li se původce černé skládky, musí existovat minimálně dva svědci, kteří potvrdí původce. Jedná-li se o fyzickou osobu, jde o přestupek, který se řeší podle zákona o přestupcích (neoprávněné založení skládky nebo odkládání odpadu mimo vyhrazené místo). Pokud se zjistí, že jde o fyzickou osobu oprávněnou k podnikání nebo právnickou osobu, bude se postupovat podle zákona o odpadech a to řeší odbor životního prostředí.

Prvním impulzem pro tvorbu černé skládky je například i odhození igelitového pytle při krajnicích komunikace či v prostorách lesa, houští atd. Důležité je tedy šířit prostřednictvím osvěty povědomí o možnostech odkládání odpadu, včetně objemného a nebezpečného, na místa k tomu určená (sběrná místa a dvory) a umožnit občanům přístup k těmto zařízením, případně zajistit svoz objemného či nebezpečného odpadu.

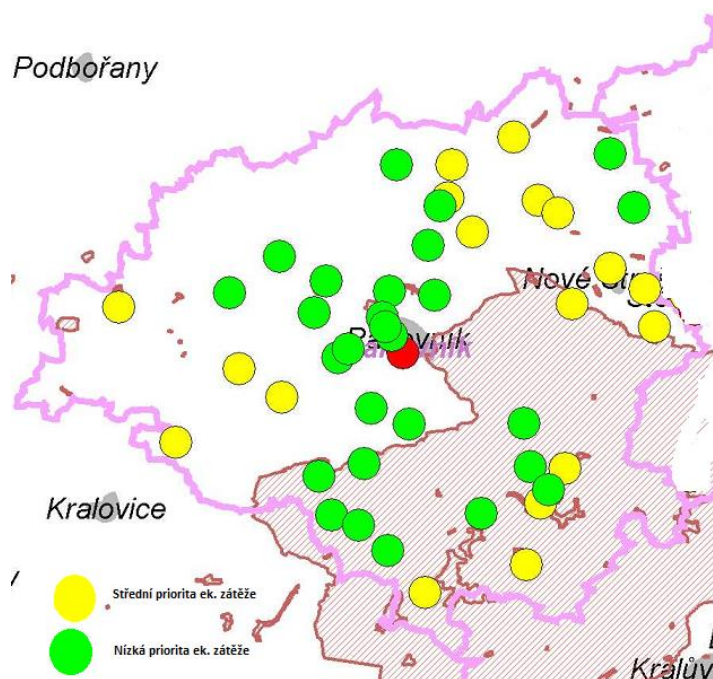
Na sledovaném území existují černé skládky různého rozsahu. O jejich existenci však vědí většinou pouze místní obyvatelé, potažmo zástupci obcí. Evidence jejich počtu a lokalizace si vedou pouze větší města, která také vytvářejí preventivní opatření např. v rámci svých strategií a plánů odpadového hospodářství.

Menší obce oficiální evidenci nevedou a úřad o území ORP získává informace především od zástupců obcí, případně vlastním průzkumem. Počty a stav těchto skládek se mění velmi rychle, stejně tak jako se zakládají divoké skládky. Jejich likvidace je naopak náročnější na čas a finanční prostředky, které musí obce vynakládat z vlastních zdrojů. Pro tyto účely je možné vytvářet rezervní fondy z rozpočtu obce, ale u menších obcí dochází k likvidaci např. vlastními silami. Na zrušení černých skládek obsahujících nebezpečný odpad či jiné druhy ekologicky nebezpečného odpadu si obce sjednávají odborné firmy. Města sledovaného území vynakládají na likvidaci černých skládek ročně průměrně statisíce korun. Zákon o odpadech - § 79 odst. 1 písm. f) říká, že obecní úřad obce s rozšířenou působností, hrozí-li poškození lidského zdraví nebo životního prostředí nebo již k němu došlo, může zajistit ochranu lidského zdraví a životního prostředí na náklady odpovědné osoby (je-li neznámá, hradí náklady ORP a to na celém území obce s rozšířenou působností). Bylo by tedy vhodné zajistit dotační prostředky pro obce např. z Krajského úřadu právě na likvidaci těchto černých skládek, neboť obce velmi obtížně hledají volné prostředky.

Co se týče ekologických zátěží, jde např. o rekultivace, případně zlikvidování starých uzavřených skládek, např. skládka města Nové Strašecí „Na Okrouhlici“. Pro tyto případy je možné využít dotačních prostředků ze SFŽP ČR – Operační program životního prostředí. V minulosti (v r. 2004) došlo k uzavření a rekultivaci velké skládky na k.ú. obce Kounov, kam byl svážen odpad z města Rakovník. Její rekultivace přišla město na cca 10 mil. Kč, z toho 60 % pokryla dotace ze SFŽP. Dalšími v minulosti ukončenými skládkami byly Skládka TKO Slabce, TKO Kolečovice, Mšec a Nezabudice. Skládky na soukromých pozemcích jsou záležitostí soukromého vlastníka (např. skládka v k.ú. Lišany –

odtěžena a dnes je zde louka) a obec může pro případ řešení odstranění skládky využít přestupkového zákona.

Staré ekologické zátěže jsou evidovány také KÚ Středočeského kraje, který vede inventarizační seznam těchto zátěží podle priority a zdroje nebo kategorie zátěže. Kategorie zátěží jsou uvedeny v tabulce a jejich umístění včetně priority v názorné mapce.

Obr. 11 Staré ekologické zátěže

Zdroj: Staré ekologické zátěže, Geologický informační systém Středočeského kraje

V roce 2013 je podle údajů kraje na území 13 zátěží se střední prioritou – tj. žluté označení, 27 zátěží je s nízkou prioritou, tedy nízkým rizikem ekologické havárie (zeleně označeno). Jedna uvedená zátěž je označena červeným kroužkem a vyžaduje přednostní řešení. Jedná se o problematiku jímacího území Rakovnického potoka – BRANO-ATESO, kde je podle údajů kraje velká pravděpodobnost překročení přípustných koncentračních limitů. Oproti výsledkům z roku 2006 tak došlo ke snížení celkového počtu ekologických zátěží o pouhé 4 lokality. V mapě je patrný také výskyt ekologických zátěží i v oblasti CHKO Křivoklátsko, viz šrafované území, kde se nachází dokonce 4 zátěže se střední prioritou.

Červeně značené místo v k.ú. Rakovník je podle zjištění stará ekologická zátěž jímacího území Rakovnického potoka, tuto zátěž v současnosti řeší Vodohospodářské sdružení obcí Rakovnicka s dalšími zainteresovanými úřady a zástupci (MěÚ Rakovník, ČIŽP OI Praha, Ravos s.r.o., MŽP). Byl proveden doprůzkum této zátěže a výsledky analýzy ukázaly, že;

- Velice náročné geologické podmínky zájmového území a značné kolísání hladiny podzemní vody vnáší neuspokojivou pravděpodobnost účinnosti sanačního zásahu např. aplikací nanoFe.
- Sanační zásah by znamenal odstavení prameniště z dodávky surové vody, což není reálné pro konkrétní podmínky zásobování lokality pitnou vodou.
- V současné době jsou naměřené limity znečištění vody daleko pod hranicí přípustných hygienických limitů.

Tudíž není nutné provádět zásadní sanaci, nýbrž soustavně území monitorovat a vyhodnocovat stav znečištění. Jako variantu sanace lze uvažovat instalaci stripovacích stanic do technologie stávající úpravy vody.

Tab. č. 90 Tabulka s přehledem území s potenciální ekologickou zátěží na území Středočeského kraje

Obec s rozšířenou působností	průmyslový areál	skládky	ČS PHM, sklad PHM	rozvodna	vojenský prostor	ostatní	Celkový součet
Benešov	3	20				2	25
Beroun		1	1	1		2	5
Brandýs nad Labem-Stará Boleslav	3	8	2	1		1	15
Čáslav	2	4		1		3	10
Černošice	3	33					36
Český Brod	1	6		1		2	10
Dobříš	1	8					9
Hořovice			1			2	3
Kladno	5	26	1	3			35
Kolín	6	24	1	2		2	35
Kralupy nad Vltavou		8	1				9
Kutná Hora		8					8
Lysá nad Labem		10	1	1	4		16
Mělník		20	1			1	22
Mladá Boleslav	3	41		1	4	2	51
Mnichovo Hradiště		3					3
Neratovice	1	5	1				7
Nymburk	3	13				1	17
Poděbrady	2	12	1	1		2	18
Příbram	6	19		2		2	29
Rakovník	4	38	2			1	45
Říčany	2	15	1	1		1	20
Sedlčany	3	10		1			14
Slaný		22	3	1		3	29
Vašim	1	10	1	1			13
Votice		1				1	2
Celkový součet	49	365	18	18	8	28	486

Zdroj: Středočeský kraj

Tabulka je z roku 2006, nicméně její údaje jsou ve větší míře aktuální; 4 průmyslové areály (při městech Rakovník a Nové Strašecí), 38 skládek, 2 sklady PHM, a jedna dále nespecifikovaná ekologická zátěž.

Tab. č. 91 Další zařízení pro nakládání s odpady v území ORP a blízkosti území ORP

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Provozovatel /vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ		
1.	AKM oil s.r.o. ¹⁵	Roztoky u Křivoklátu 217	Roztoky u Křivoklátu	59852 6	S	Zařízení na využívání a odstraňování odpadů - úprava olejů.
2.	APA Real s.r.o.	Hokov 79	Hořovičky	54173 7	S	Mobilní zařízení ke sběru a výkupu ostatního odpadu.
3.	České lupkové závody, a.s.	Pecínov 1171	Nové Strašecí	54216 4	S	Zařízení na využívání a odstraňování odpadů - rekultivace vytěžených prostor.
4.	Darrin Stratton	Milostín	Milostín	54207 5	S	Sběr a výkup ostatního odpadu (kovy) - dočasný sklad.
5.	Demonta T, s.r.o.	Kněžves 238	Kněžves	54187 7	S	Zařízení na využívání a odstraňování odpadů - sběr a výkup ostatního odpadu (kovy).
6.	EKOLOGIE s.r.o.	Lom Babín II., k.ú.Rynholec	Rynholec	54233 4	S	Skládka ostatního odpadu.
7.	Froněk, spol. s.r.o.	Lubná 125	Lubná	54203 2	S	Zařízení na využívání a odstraňování odpadů - obalovna drtí.
8.	Ing. Jaroslav Vachata	Sportovců 232	Čistá	54169 9	S	Zařízení na využívání a odstraňování odpadů - sběr a výkup ostatního odpadu (kovy).
9.	BATELKA s.r.o.	Ottova parcela č. 671	Rakovník	54165 6	S	Zařízení na využívání a odstraňování odpadů - sběr a výkup ostatního odpadu.
10.	KOTTO, s.r.o.	Areál dolu ČSA	Rynholec	54233 4	S	Zařízení na využívání a odstraňování odpadů - sběr a výkup ostatního odpadu (kovy).
11.	KOVOŠROT LORENZ, s.r.o.	Roztoky u Křivoklátu 128	Roztoky u Křivoklátu	59852 6	S	Zařízení na využívání a odstraňování odpadů - sběr a výkup ostatního odpadu (kovy).

¹⁵ Roční maximální kapacita 3000 t, průměrně využitá roční kapacita 1500 t.

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Provozovatel /vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ		
12.	Martin Rosůlek	Rakovnická 354	Lišany	542016	S	Sběr a výkup ostatního odpadu (kovy) - dočasný sklad.
13.	Maxim Trade s.r.o.	Areál dolu ČSA	Rynholec	542334	S	Sběr a výkup ostatního odpadu (kovy) - dočasný sklad.
14.	Městský podnik služeb Kladno s.r.o.	U stadionu	Nové Strašecí	542164	S	Dočasný sklad - nebezpečné odpady.
15.	NZPK spol.s.r.o.	Pískovna Šanov	Šanov	542474	S	Zařízení na využívání a odstraňování odpadů - rekultivace vytěžených prostor.
16.	Odpady - Chlumčák s.r.o.	Karlovarská 84	Nové Strašecí	542164	S	Zařízení na využívání a odstraňování odpadů - sběr a výkup ostatního odpadu (kovy).
17.	Petr Kabele	Huřviny, parc.č.1152/3 a 842/1	Rakovník	541656	S	Zařízení na využívání a odstraňování odpadů - recyklace stavebního odpadu.
18.	RAKO-LUPKY, spol. s.r.o.	Huřviny 39	Rakovník	541656	S	Zařízení na využívání a odstraňování odpadů - mechanicko-biologická ČOV.
19.	RAVOS, s.r.o.	Nábřeží Dr. E. Beneše 2506	Rakovník	541656	S	Zařízení na využívání a odstraňování odpadů - rekultivace vytěžených prostor.
20.	Recycling - kovové odpady a.s.	Dukelských hrdinů 1650/5	Rakovník	541656	S	Sběr a výkup ostatního odpadu (kovy).
21.	TOMEX TRADE s.r.o.	Husova 535	Řevničov	542351	S	Zařízení na využívání a odstraňování odpadů - sběr a výkup ostatního odpadu (kovy).
22.	Vladimír Kalous - Kalmet	Rakovnická 96	Nové Strašecí	542164	S	Zařízení na využívání a odstraňování odpadů - sběr a výkup ostatního odpadu (kovy).
23.	Vladimír Kalous - Kalmet	Rakovnická 96	Nové Strašecí	542164	S	Sběr a výkup ostatního odpadu (kovy).

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Provozovatel /vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ		
24.	JIKAR - TREND s.r.o.	Parcela č.709/1 a 156	Petrovice	54222 9	S	Sběr a výkup ostatního odpadu (kovy).

Zdroj: Sekundární zdroje (výroční zprávy, webové stránky, atd.)

5.1.2.3. Produkce odpadů

Produkce odpadů

V této části se analýza zabývá zjištěním produkce odpadů od všech původců v ORP (rok 2008 – 2012, zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>) a dále identifikací odpadů, jejichž původcem je obec (rok 2012, zdroj: ISOH (MŽP, CENIA), EKO-KOM, a.s.). Tabulky obsahují data za jednotlivé roky. V příloze lze najít jejich úplnou podobu včetně výpočtů.

Tab. č. 92 Produkce ostatních odpadů (dále jen OO) a produkce nebezpečných odpadů (dále jen NO) za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - diference oproti roku 2000	DZ pro produkci odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Produkce odpadů [t]						
Produkce ostatních odpadů (OO)	77 224,21	48 602,65	47 419,23	74 734,10	63 207,54	72 886,18
Produkce nebezpečných odpadů (NO)	9 197,53	6 522,02	5 636,62	5 871,98	4 719,70	5 723,19
Celková produkce (OO a NO)	85 829,39	55 124,67	53 055,85	80 606,08	67 927,24	78 609,37

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Produkce ostatních odpadů na Rakovnicku v průběhu let mírně vzrůstá. V roce 2010 došlo k výraznému navýšení z toho důvodu, že v roce 2009 byla upravena metodika vykazování dat. Nebezpečné odpady jsou odpady, které vykazují alespoň jednu nebezpečnou vlastnost uvedenou v zákonu č. 185/2001 Sb. o odpadech a dalších zákonech. Jedná se o vlastnosti, které mohou mít negativní vliv na zdraví osob, zvířat a na životní prostředí. Produkce nebezpečných odpadů má na území ORP Rakovník klesající tendenci. Je to dáno tím, že dříve neexistovaly tak velké možnosti nakládání s nebezpečnými odpady. Dalším faktorem je, že občané se postupně zbavují starých předmětů. I zákon č. 185/2001 Sb. o odpadech má na klesající tendenci vliv. V paragrafu 38 uděluje povinnost zpětného odběru výrobků. Přenáší povinnost na výrobce tak, aby zajistil nakládání s výrobky po ukončení jejich funkčnosti. Zpětný odběr se týká olejů, pneumatik, zářivek a výbojek, elektrospotřebičů, autovraků, baterií a akumulátorů. V určité míře toto nařízení zabraňuje vzniku černých skládek.

ORP Rakovník se podařilo snížit měrnou produkci nebezpečných odpadů o více než 50 %. Tím byl splněn jeden z požadavků Plánu odpadového hospodářství.

Celková produkce odpadů má vzrůstající tendenci i přes to, že v roce 2011 mírně klesla. Největší vliv na tento výkyv měla produkce stavebních a demoličních odpadů. Dále odpady ze zařízení na zpracování odpadu, z čistíren odpadních vod pro čištění těchto vod mimo místo jejich vzniku, z výroby vody pro spotřebu lidí a vody pro průmyslové účely a komunální odpady včetně složek z odděleného sběru.

Se stoupajícím počtem obyvatel narůstá i produkce odpadů. Tento fakt lze vidět i v datech měrné produkce odpadů. Celkovou produkci odpadů nejvíce ovlivňuje podnikový sektor, tedy výkyvy

jsou závislé na produkci z podnikové sféry. Správnímu obvodu Rakovník se tak nedaří plnit cíl Plánu odpadového hospodářství, který apeluje na snižování měrné produkce odpadů nezávisle na úrovni ekonomického růstu.

Tab. č. 93 Celková a měrná produkce ostatních, nebezpečných a všech odpadů, jejichž původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31. 12. 2012 (ČSÚ)	Celková produkce NO [t]	Měrná produkce NO [kg/obyv.]	Celková produkce OO [t]	Měrná produkce OO [kg/obyv.]	Celková produkce všech odpadů (NO+OO) [t]	Měrná produkce všech odpadů (NO+OO) [kg/obyv.]
ORP Rakovník	55 411	631,02	11,39	35 735,73	644,92	36 366,75	656,31
Středočeský kraj	1 291 816	17 047,36	13,20	879 571,61	680,88	896 618,97	694,08

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

V tabulce 99 je zobrazena produkce odpadů za rok 2012, jejichž původcem je obec (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce všech odpadů od obcí tvoří 46 % z celkové produkce odpadů, vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Produkce nebezpečných odpadů od obcí tvoří 11 % z produkce nebezpečných odpadů vyprodukovaných všemi původci v ORP. Z těchto hodnot je patrné, že 54 % z celkové produkce odpadů bylo vyprodukováno právními osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP. Největší množství nebezpečných odpadů pochází z produkce podnikatelských subjektů.

Jak je z tabulky zřejmé, v porovnání s průměrnými hodnotami za Středočeský kraj vykazuje ORP nižší měrnou produkci nebezpečných odpadů a nižší měrnou produkci ostatních odpadů, které byly vyprodukovány v obcích. Z hlediska měrné produkce všech odpadů se ORP pohybuje pod průměrnou hodnotou za kraj. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 0,75 kg vyšší hodnoty měrné produkce nebezpečných odpadů a o 113,5 kg vyšší hodnoty měrné produkce všech odpadů, které byly vyprodukovány obcemi.

Tab. č. 94 Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění na území ORP za období 2008-2012

Číslo skupiny odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
01	Odpady z geologického průzkumu, těžby, úpravy a dalšího zpracování nerostů a kamene	1 205,74	344,82	54,00	30,52	222,00
02	Odpady z prvovýroby v zemědělství, zahradnictví, myslivosti, rybářství a z výroby a zpracování potravin	1 955,74	1 868,65	3 382,74	3 398,95	4 112,46
03	Odpady ze zpracování dřeva a výroby desek, nábytku, celulózy, papíru a lepenky	0,31	0,05	7,75	46,83	28,23
04	Odpady z kožedělného, kožešnického a textilního průmyslu	4,32	3,06	2,14	1,55	2,20
05	Odpady ze zpracování ropy, čištění zemního plynu a z pyrolytického zpracování uhlí	122,26	0,00	0,00	0,00	0,78
06	Odpady z anorganických chemických procesů	0,06	0,00	0,00	0,07	306,00
07	Odpady z organických chemických procesů	1 321,73	825,01	233,71	218,23	314,76
08	Odpady z výroby, zpracování, distribuce a používání nátěrových hmot (barev, laků a smaltů), lepidel, těsnicích materiálů a tiskařských barev	9,48	4,43	6,88	9,70	3,96
09	Odpady z fotografického průmyslu	4,79	0,58	0,63	0,72	2,10
10	Odpady z tepelných procesů	1 481,44	498,48	1 159,15	676,84	1 078,94
11	Odpady z chemických povrchových úprav, z povrchových úprav kovů a jiných materiálů a z hydrometalurgie neželezných kovů	11,45	6,67	0,42	5,16	0,38
12	Odpady z tváření a z fyzikální a mechanické úpravy povrchu kovů a plastů	146,10	429,06	425,24	612,50	427,28
13	Odpady olejů a odpady kapalných paliv (kromě jedlých olejů a odpadů uvedených ve skupinách 05 a 12)	445,94	243,85	298,74	409,81	358,70
14	Odpady organických rozpouštědel, chladiv a hnacích médií (kromě odpadů uvedených ve skupinách 07 a 08)	2,55	1,83	8,24	7,02	7,41

Číslo skupiny odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
15	Odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené	5 508,84	6 264,60	7 064,95	6 272,02	7 155,16
16	Odpady v tomto katalogu jinak neurčené	3 135,07	4 534,93	3 502,30	2 970,16	3 021,83
17	Stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst)	20 793,57	24 578,05	42 200,83	34 710,42	39 965,70
18	Odpady ze zdravotní nebo veterinární péče a /nebo z výzkumu s nimi souvisejícího (s výjimkou kuchyňských odpadů a odpadů ze stravovacích zařízení, které bezprostředně nesouvisejí se zdravotní péčí)	82,82	81,69	198,24	84,68	120,60
19	Odpady ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu, z čistíren odpadních vod pro čištění těchto vod mimo místo jejich vzniku a z výroby vody pro spotřebu lidí a vody pro průmyslové účely	3 881,83	4 167,76	5 494,68	4 326,50	3 239,51
20	Komunální odpady (odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů) včetně složek z odděleného sběru	17 386,30	12 584,17	21 800,72	19 272,41	23 183,33
50	Odpady vzniklé z elektroodpadů	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Celková produkce odpadů [t]		57 500,34	56 437,69	85 841,36	73 054,09	83 551,33

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Na území ORP Rakovník mělo v roce 2012 největší množství zastoupení těchto pět skupin odpadů:

1. Stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst)

Stavební a demoliční odpady vznikají při zřizování staveb, jejich údržbě, při změnách již dokončených staveb a odstraňování staveb. V České republice a ostatních zemích EU tvoří stavební a demoliční odpady asi 1/4 z celkové produkce všech druhů odpadů. Největšími producenty stavebního a demoličního odpadu jsou na území Rakovnicka podniky. Dříve některé firmy produkci těchto odpadů neuváděly. Vliv na to má i rostoucí množství výstavby nových domů či modernizace domů starších. Odpad ze staveb dříve mnohdy končil na černých skládkách.

2. Komunální odpady (odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů) včetně složek z odděleného sběru. Růst komunálního odpadu má souvislost se spotřebním způsobem života. Na produkci odpadů má vliv i obalová část odpadů, kdy jsou výrobky baleny do různých obalů, aby byly ochráněny před znečištěním či poškozením. Největší vliv na produkci komunálního odpadu (zejména směsného) mají občané.

3. Odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené

U podniků se pravděpodobně zvýšila kontrolní činnost nad nakládáním s těmito druhy odpadů. Producenty mohou být například autoservisy, autodopravci včetně servisních dílen, průmyslové podniky typu VALEO AUTOKLIMATIZACE k.s., Eberspächer, spol. s r.o. a společnost Procter&Gamble.

4. Odpady z prvovýroby v zemědělství, zahradnictví, myslivosti, rybářství a z výroby a zpracování potravin

Jedná se především o odpady ze zemědělství.

5. Odpady ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu, z čistíren odpadních vod pro čištění těchto vod mimo místo jejich vzniku a z výroby vody pro spotřebu lidí a vody pro průmyslové účely.

Na území Rakovnicka přibývá obcí s čističkami odpadních vod. Dalším z faktorů je, že občané mají povinnost předkládat doklady o vyvážení odpadních vod z jímky ke kontrole. Významný podíl mají rovněž odpady ze zařízení k nakládání s odpady.

Celková produkce KO na území ORP za období 2008 – 2012 podrobně

Na území Rakovnicka mají největší zastoupení tyto druhy komunálních odpadů:

1. Směsný komunální odpad

Směsný odpad má stále největší zastoupení v komunálních odpadech. Jedná se o zbytkový odpad po vytrídění využitelných složek. Bohužel stále mnoho občanů odpad netřídí, a tak je jeho podíl velký.

2. Papírové a lepenkové obaly

Na zvyšující se produkci papírových a lepenkových obalů má vliv mnoho faktorů. Nejvýznamnější z nich je celorepublikový rozvoj třídění odpadů v domácnostech i podnicích. Rozšiřuje se hustota sítě kontejnerů na tříděný odpad. Podnikatelé získávají odměny za odevzdání odpadů. Výrobky jsou často baleny do kartónů, papíru a chráněny tak před znečištěním či poškozením.

3. Kovy

Kovy jsou na území Rakovnicka odebírány především ve sběrných dvorech a výkupnách sběrných surovin. Jedná se o těžký a mnohdy objemný materiál. Vliv na vysoký podíl tohoto odpadu může mít i ukončování činnosti zemědělských družstev a následné rozebírání sídel.

4. Objemný odpad

Produkce objemného odpadu je trvale vysoká. Dochází k obměně domácností, kdy se lidé zbavují starého nábytku.

5. Plastové obaly

Jedná se zejména o odpady z podniků. Na zvyšující se produkci má vliv mnoho faktorů. Nejvýznamnější z nich je celorepublikový rozvoj separování. Rozšiřuje se hustota sítě kontejnerů na separovaný odpad. Podnikatelé získávají odměny za odevzdání odpadů. Postupně dochází k nahrazování skla plastovými obaly.

Tab. č. 95 Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (dále jen SKO)) za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce odpadů	55 124,67	53 055,85	80 606,08	67 927,24	78 609,37
Celková produkce KO	22 812,02	18 666,09	28 765,01	25 451,57	30 218,73
Celková produkce SKO	14 633,75	9 389,88	15 396,06	12 676,14	16 329,49

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Celková produkce odpadu na území ORP má kolísavou tendenci. V roce 2010 měla nejvyšší hodnotu a to z důvodu, že v roce 2009 byla upravena metodika vykazování dat. Proto nelze objektivně porovnávat data do roku 2009 a roky následné. K největšímu výkyvu došlo u skupiny 17 – stavební a demoliční odpady a dále pak u skupiny 20 u směsného komunálního odpadu – viz tab. č. 100. Podíl směsného komunálního odpadu na celkové produkci komunálního odpadu se od roku 2008 snížil o 10 %. Jedním z možných důvodů snížení je oddělené shromažďování biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) a důslednější třídění odpadů. Cílem Plánu odpadového hospodářství je snižování měrné produkce odpadů nezávisle na úrovni ekonomického růstu. Na území ORP Rakovník k tomu zatím nedochází. Hodnoty měrné produkce stále kolísají.

V následující části o produkci odpadů, jejichž původcem je obec (hodnocení produkce KO a SKO, separovaných odpadů) se objevují data ze dvou databází. Hodnoty jsou vyjádřeny z Informačního systému odpadového hospodářství (ISOH) MŽP a z databáze společnosti EKO-KOM, a.s. Tyto databáze vznikají rozdílným způsobem sběru dat, jejich výpočtu a kontrolních mechanismů.

Do ISOH se informace sbírají komplexně, tedy za všechny odpady vyprodukované v území ČR, včetně způsobů nakládání s těmito odpady, jednou ročně, dle ohlašovací povinnosti stanovené zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech, v platném znění. Databáze tvořena prostřednictvím ohlášených údajů, ke kterým jsou vytvořeny dle dané metodiky dopočty odpadů těch subjektů, které nemají ohlašovací povinnost nebo ohlašovací povinnost nesplnily apod. Co se týče výpočtu produkce odpadů, data z ISOH jsou sečtena z produkce obcí (způsob nakládání A00 a AN60) a od všech občanů (způsob nakládání BN30, partner = občan obce), kteří odevzdali odpad v zařízení k tomu určeným (tedy ve sběrných dvorech, sběrných místech, výkupnách odpadů apod.). Dále jsou v produkci započítány odpady od subjektů, zapojených do systému sběru a nakládání s odpady obce (tzn. malých firem a živnostníků). Kontrolní mechanismy probíhají v několika stupních (kontroly vykazovaných množství předávaných odpadů, výkyvy v časové řadě apod.) nad veškerým objemem ohlášených dat (od všech ohlašovatelů) a v časové řadě.

Informace sdělované společností EKO-KOM, a.s. především za účelem řízení systému zpětného odběru obalů, včetně stanovení finančních odměn obcím, se sbírají čtvrtletně formou Výkazu o celkovém množství a druzích komunálního odpadu vytríděných, využitých a odstraněných obcí. Jedná se o veškeré odděleně sbírané využitelné komunální odpady, se kterými obec nakládá v rámci svého systému odpadového hospodářství (sběrná síť nádob, pytlový sběr, sběrné dvory, sběrná místa, výkupny, školní sběry, mobilní sběry apod.) Na rozdíl od databáze ISOH získává EKO-KOM, a.s. údaje od všech obcí v ČR jednotlivě (více než 97 % obcí ČR). Databáze EKO-KOM tedy nepracuje s dopočtenými údaji jako ISOH, ale s absolutními údaji za všechny obce. Dalším podkladem pro hodnocení je Dotazník o nakládání s komunálním odpadem v obci, se zaměřením na tříděný sběr, který se sbírá jednou ročně. Kontrolní mechanismy poté v databázi probíhají nad sbíranými daty o produkci jednotlivých druhů vytríděných odpadů a nad vybranými daty, např. o směsném komunálním odpadu (tedy v užším výběru dat, než u MŽP) v časové řadě.

V rámci hodnocení produkce odpadů od obcí lze použít obě databáze, ty však vykazují některé odlišnosti kvůli výše zmíněným faktům. Odlišnost je dána zejména množstvím odpadů vykazovaných do ISOH při výkupu odpadů (zejména kovy, částečně papír). Je ale potřeba poznamenat, že výkup odpadů je v praxi velmi obtížně kontrolovatelný a obce nemohou žádným zásadním způsobem ovlivňovat nebo plánovat nakládání s odpady, které jsou předmětem komerčního prodeje.

Tab. č. 96 Celková a měrná produkce komunálního a směsného komunálního odpadu, jehož původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31. 12. 2012	Celková produkce KO (20+1501) [t]	Měrná produkce KO [kg/obyv.]	Celková produkce SKO (200301) [t]	Měrná produkce SKO [kg/obyv.]	Měrná produkce SKO [kg/obyv.]
Zdroj dat	ČSÚ	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	EKO-KOM, a.s.
ORP Rakovník	55 411	19 550,57	352,83	12 797,33	230,95	226,17
Středočeský kraj	1 291 816	541 681,44	419,32	338 245,99	261,84	261,87

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA), EKO-KOM, a.s.

V tabulce 100 je zobrazena produkce komunálních odpadů (KO) za rok 2012, vyprodukovaných v obci (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce KO od obcí tvoří 65 % celkové produkce KO v území ORP. Produkce SKO z obcí tvoří 78 % z celkové produkce SKO vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že 35 % z celkové produkce KO bylo vyprodukováno právníckými osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce, tyto odpady se tedy zařazují do odpadu podobného komunálnímu.

Vyhodnotíme-li data z ISOH, měrná produkce KO od obcí v ORP je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce SKO je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 16,77 kg nižší hodnoty měrné produkce KO a o 20,7 kg vyšší hodnoty měrné produkce SKO, které byly vyprodukovány v obcích. Pokud porovnáme hodnoty z databáze ISOH a hodnoty vykazované společností EKO-KOM,

a.s., ty se liší kvůli způsobu sběru a výpočtu dat, jak je popsáno výše. Odlišnost je dána zejména tím, že v hodnotách z ISOH započítání producenti odpadů (malé firmy a živnostníci), kteří jsou zapojeni do systému sběru a nakládání s odpady v obci.

Tab. č. 97 Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	2008	2009	2010	2011	2012
Papír	150101, 200101	3 432,33	3 096,75	3 789,08	4 551,03	4 940,73
Sklo	150107, 200102	1 039,10	784,97	950,60	1 001,77	1 140,27
Plast	150102, 200139	801,75	868,11	1 137,18	1 289,28	1 582,97
Nápojové kartony	150105	4,77	5,32	22,45	10,36	36,18
Celkem separovaný sběr		5 277,95	4 755,15	5 899,31	6 852,44	7 700,15

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Data o separovaném sběru odpadů jsou zahrnuty hodnoty produkce odpadů jak obcí, tak podniků a firem. Není zde pouze produkce od obcí. Velkou část odpadů tvoří právě odpady z podniků a firem.

Produkce tříděného odpadu na území ORP každým rokem stoupá. Nejvíce tříděným odpadem je papír. Zvyšující produkce je dána propagací třídění, osvětovou činností, větší dostupností nádob na tyto druhy odpadů, ale také způsobem balení výrobků a surovin v průmyslových a výrobních odvětvích. Dále také tím, že spotřeba materiálů jako je papír a plast stále stoupá. Veškeré výrobky jsou baleny do ochranných obalů převážně z plastu a papíru. Cílem obalových materiálů je dosáhnout co největší ochrany výrobků. Potraviny jsou balením chráněny před bakteriemi a jiným znečištěním. U výrobků nebiologického původu se balením předchází poškození či znečištění.

Tab. č. 98 Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu, jehož původcem je obec (evidovaná a dopočtená produkce vytříděných odpadů), rok 2012

Územní jednotka	ORP Rakovník	Počet obyvatel k 31. 12. 2012 (ČSÚ)	Celková produkce za ORP [t]	Měrná produkce za ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]
Papír	(150101, 200101)	55 411	1 193,00	21,53	33,38
Plast	(150102, 200139)		702,35	12,68	12,36
Sklo	(150107, 200102)		702,85	12,68	12,20
Nápojové kartony	(150105)		21,50	0,39	0,32
Kovy	(200140, 150104)		1 371,71	24,76	24,46

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

V tabulce 102 je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, vyprodukovaného v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Údaje pochází z Informačního systému odpadového hospodářství (ISOH). Produkce papíru od obcí tvoří 24 %, produkce skla tvoří 62 %, produkce plastů tvoří 44 % a produkce nápojových kartonů tvoří 59 %, z celkové produkce těchto odpadů, vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že většinu

vytříděných odpadů vyprodukovaných na území ORP tvoří odpady od právnických osob a podnikatelských subjektů (zejména obalové odpady).

Měrná produkce papíru je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce plastů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Dále pak měrná produkce skla je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce nápojových kartonů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce kovů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Z hlediska porovnání jednotlivých druhů tříděného odpadu jsou hodnoty za ORP vzhledem k průměrným hodnotám za ČR nižší u papíru, kovů a vyšší u skla, plastů, nápojových kartonů. Průměrné hodnoty měrné produkce vytříděných odpadů v ČR jsou u papíru 29,56, skla 10,96, plastů 10,01, nápojových kartonů 0,28 a kovů 40,61 kg/obyv. Třídění v ORP je tedy ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry na dobré úrovni.

Obce jsou ke třídění odpadu finančně motivovány ze strany společnosti EKO-KOM, a.s. Tato autorizovaná obalová společnost provozuje systém sběru a recyklace obalových materiálů. Obce na území Rakovnícka tuto společnost hojně využívají, neboť se jim tak snižují náklady na svoz odpadu a snižuje se tak i produkce smíšeného odpadu. Svozové společnosti jednou za čtvrt roku vystaví obci přehled svezeneho odpadu a vzorovou kalkulaci cen za svezeny odpad. Obec poté vystaví fakturovou částku přímo společnosti EKO-KOM, a.s. Svozová společnost RUMPOLD-P s.r.o. využívá zápočtový systém.

Přibývá počet obcí, které mají kontejnery na nápojové kartony, což ovlivňuje růst jejich produkce. Dříve tyto obaly končily ve smíšeném komunálním odpadu. Nízká produkce vytříděných nápojových kartonů je ale mimo méně rozšířenou sběrnou síť způsobena také menší měrou použití těchto obalů na potravinové výrobky. V obcích Rakovnického ORP se dále třídí bioodpad, textil, elektroodpady, kovy a hliníkové obaly. Představitelé obcí se snaží nabídnout svým občanům možnost tyto druhy odpadů třídít a rovněž se snaží zlepšit dostupnost sítě k třídění odpadů. V lékárenských zařízeních jsou přijímány nevyužitá léky či léky s prošlou expirací. V některých obchodech a nákupních střediscích se nacházejí speciální boxy na staré baterie či žárovky.

Tab. č. 99 Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí, rok 2012

Územní jednotka	ORP Rakovník	Počet obyvatel k 31. 12. 2012 (ČSÚ)	Měrná produkce za ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]
Papír	(150101, 200101)	55 411	10,70	17,46
Plast	(150102, 200139)		12,05	12,42
Sklo	(150107, 200102)		12,27	11,22
Nápojové kartony	(150105)		0,40	0,35
Kovy	(200140, 150104)		0,51	6,71

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

V tabulce 105 je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, jehož producentem je obec (tedy odpadů od obcí a jejich občanů) podle databáze EKO-KOM, a.s., která popisuje výsledky tříděného sběru organizovaného obcí. Při porovnání údajů z databáze ISOH a EKO-KOM, a.s. se některé hodnoty liší. Důvod spočívá v různých metodách výpočtu jednotlivých měrných produkcí, kdy je v produkci odpadů z ISOH počítáno s veškerými vytříděnými odpady na území ORP včetně těch,

kteře byly odevzdány občany obce mimo systém sběru odpadů obce (jedná se především o výkupny, kteře nejsou zapojeny do systému sběru odpadů obce). V hodnotách ze zdroje EKO-KOM, a.s. jsou započítány jen ty odpady, kteře byly vytříděny v rámci systému sběru odpadů organizovaných obcí. Největší rozdíly vykazují komodity papír a kovy, jak je vidět z porovnání s tabulkou výše, což de facto potvrzuje hypotézu o rozdílu hodnot způsobeného produkcí odpadů od občanů z výkupu, kteře nefungují v rámci systému obce.

Porovnáním hodnot z databáze EKO-KOM, a.s. lze zjistit, že měrná produkce papíru je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce plastů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Dále pak měrná produkce skla je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce nápojových kartonů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce kovů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Z hlediska porovnání jednotlivých druhů tříděného odpadu jsou hodnoty měrné produkce tříděných odpadů vzhledem k průměrným hodnotám za celou ČR nižší u papíru, kovů a vyšší u skla, plastů, nápojových kartonů. Přičemž průměrné hodnoty měrné produkce vytříděných odpadů v ČR jsou u papíru 18,08, skla 9,72, plastů 10,97, nápojových kartonů 0,32 a kovů 19,98 kg/obyv. Třídění v ORP je tedy ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry na horší úrovni, což potvrzuje i předcházející tabulka.

Tab. č. 100 Produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí v kraji, rok 2013

Popisky řádků	Papír [kg/obyv.]	Plast [kg/obyv.]	Sklo [kg/obyv.]	Nápojový karton [kg/obyv.]	Kov [kg/obyv.]	Celkový součet [kg/obyv.]
Středočeský kraj	17,01	12,95	11,52	0,40	5,61	47,50
(0 až 500 obyv. včetně)	9,71	14,30	13,47	0,29	0,34	38,11
(501 až 1000 obyv. včetně)	11,35	14,47	12,39	0,36	0,62	39,18
(1001 až 4000 obyv. včetně)	15,73	14,83	12,94	0,43	1,35	45,28
(4001 až 10000 obyv. včetně)	19,01	13,66	11,73	0,51	4,94	49,86
(10001 až 20000 obyv. včetně)	25,32	11,04	9,95	0,38	24,05	70,73
(20001 až 50000 obyv. včetně)	11,69	9,41	9,29	0,57	1,95	32,91
(50001 až 100000 obyv. včetně)	34,51	7,52	6,33	0,11	2,96	51,43
Celkový součet - ČR	18,2	10,1	11,1	0,3	17,6	57,3

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

Z hlediska velikostních skupin obcí ve Středočeském kraji produkují nejméně tříděného odpadu občané v obcích od 20001 do 50000 obyvatel. Obce s takovýmto počtem obyvatel se však na území ORP Rakovník nevyskytují. Nejvíce odpadu vytřídí občané v obcích od 10001 do 20000 obyvatel. Této velikostní skupině odpovídají v ORP město Rakovník. Co se týče hustoty sběrné sítě, má v ORP hodnotu 116 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo (obsahuje kontejner na papír, plast a sklo). Sběrná síť je v porovnání s průměrnou hodnotou v kraji hustější, přičemž hustota sběrné sítě ve Středočeském kraji je 140 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo a průměrná hodnota za ČR je 148 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo. V porovnání podobných ORP dle počtu obyvatel v kraji (např. ORP Benešov) vykazuje ORP Rakovník nižší hustotu sběrné sítě. Lze tedy říci, že hustota sběrné sítě v ORP je průměrná.

Tab. č. 101 Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008-2012

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
020106	Zvířecí trus, moč a hnůj (včetně znečištěné slámy), kapalné odpady, soustředované odděleně a zpracováváné mimo místo vzniku	0,00	11,00	1615,18	1721,73	2045,42
020704	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	1576,23	1516,20	1420,78	1528,51	1867,60
190902	Kaly z čiření vody	0,00	0,00	200,00	980,00	922,00
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	2212,95	407,98	727,98	601,64	762,31
200201	Biologicky rozložitelný odpad	73,75	61,88	530,80	563,13	699,40

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Tabulka byla sestavena na základě identifikovaných pěti množstevně nejvíce zastoupených druhů BRO za rok 2012 na území ORP (vyjma: 150101 papírové a lepenkové obaly, 200101 papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet, 200301 směsný komunální odpad a 200307 objemný odpad).

V Rakovnickém regionu bylo vyprodukováno v největším množství těchto pět druhů biologicky rozložitelných odpadů:

1. Zvířecí trus, moč a hnůj (včetně znečištěné slámy), kapalné odpady, soustředované odděleně a zpracováváné mimo místo vzniku

Produkce zvířecího trusu, moči, hnoje a dalších odpadů je největší na Rakovnicku. ORP patří mezi zemědělské oblasti. Zemědělská činnost se rozšiřuje a eviduje se výroba zemědělských činností. V činnosti je zde také několik bioplynových stanic, které produkci tohoto druhu odpadu také navyšují.

2. Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování

Produkce tohoto druhu odpadu je druhá nejčastější na území. Pod surovinami nevhodnými ke spotřebě či zpracování si můžeme představit například zkažené nebo záruční lhůtou prošlé potraviny živočišného původu, kousky rohů, zvířecí srst, peří, atd.

3. Kaly z čiření vody

Kaly z čiření vody jsou produkcí čističek odpadních vod. Těch na území Rakovnicka stále přibývá, a tak se zvyšuje produkce kalů.

4. Kaly z čištění komunálních odpadních vod

Kaly jsou přirozeným odpadem z čištění odpadních vod. Jedná se o nežádoucí složky vody. Následně mohou být upravovány, čímž se zabrání nepříznivému dopadu na životní prostředí a lidské zdraví. Obce stále častěji budují vlastní čističky odpadních vod, a tak dochází ke zvyšování produkce kalů.

5. Biologicky rozložitelný odpad

Vliv na rozšíření produkce má především rozšíření kontejnerů na bioodpad v obcích a s tím související vznik kompostáren a bioplynových stanic.

Nutno podotknout, že v roce 2009 došlo k úpravě metodiky vykazování dat. Z tohoto důvodu od roku 2010 došlo k tak výraznému navýšení produkce.

Tab. č. 102 Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce BRO	23 639,94	15 937,23	25 582,50	24 539,10	29 963,90
z toho celková produkce BRKO	16 255,81	10 236,14	17 488,50	15 268,35	19 596,15

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

V tabulce č. 106 (Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012) jsou do produkce BRKO zahrnuty takové druhy komunálních odpadů, které jsou biologicky rozložitelné nebo v sobě zahrnují určitý podíl biologicky rozložitelné složky. Jedná se katalogová čísla 200101, 200108, 200110, 200111, 200125, 200138, 200201, 200301, 200302, 200307. Tato skupina BRKO je ve výpočtech zahrnuta jako součást BRO (tedy druhy odpadů zahrnuté jako komunální biologicky rozložitelné odpady příp. odpady v sobě zahrnující určitý podíl biologicky rozložitelné složky a dále katalogová čísla BRO z jiných skupin katalogu odpadů (např. zemědělství, potravinářství apod.). Tato tabulka zobrazuje souhrnnou produkci BRKO, bez ohledu na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu. Přepočet na obsah biologicky rozložitelné složky odpadu byl proveden podle Zpracování metodiky matematického vyjádření soustavy indikátorů OH a je uveden v Příloze č. 2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně. Data v této tabulce primárně vystihují, jaký podíl zaujímají z celkové produkce BRO odpady komunální (tzv. BRKO). Zavedené systémy sběru BRKO v obcích, kde se produkce odpadů dostává do evidence (tj. vyjma domácího kompostování a komunitního kompostování v obcích), se pak odrážejí jako evidovaná produkce pod katalogovým číslem 200201 - biologicky rozložitelný odpad (viz Příloha č. 2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně). V souvislosti s cíli POH ČR (Snížit maximální množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů (dále jen BRKO) ukládaných na skládky tak, aby podíl této složky činil v roce 2010 nejvíce 75 % hmotnostních, v roce 2013 nejvíce 50 % hmotnostních a výhledově v roce 2020 nejvíce 35 % hmotnostních z celkového množství BRKO vzniklého v roce 1995) je žádoucí zvyšování využití BRKO, čímž se sníží podíl BRKO ukládaného na skládky. Zvýšením produkce BRKO (zejména 200201) dojde k lepšímu třídění a jednoduššímu materiálovému využití těchto odpadů. Interpretace dat se odvíjí rovněž od zavedených systémů domácího a komunitního kompostování, kdy nárůst odpadu 200201 nemusí být patrný.

BRO jsou odpady, které podléhají aerobnímu nebo anaerobnímu rozkladu. Jedná se zejména o odpady ze zemědělství, lesnictví, potravinářství, odpady z průmyslů, ze zpracování dřeva a další. BRKO tvoří odpad z kuchyní a stravoven, oleje, dřevo, odpad ze zahrad, parků a hřbitovů, uliční smetky a další. Jeho původci jsou především občané a obce mají povinnost s těmito odpady nakládat. Do produkce BRO i BRKO byl započítán SKO, který má na těchto hodnotách vysoký podíl. SKO obsahuje okolo 48 % biologicky rozložitelné složky v odpadu. Mimo jiné je do BRO i BRKO započítán i objemný odpad.

Na území stoupá produkce BRO i BRKO. Měrná produkce se zvyšuje s ohledem na přibývajícím počet obyvatel. V roce 2012 zde byla měrná produkce BRO 540 kg na obyvatele a měrná produkce BRKO 353 kg na obyvatele. Velký vliv na růst produkce těchto dvou skupin odpadů má to, že v obcích jsou dostupné kontejnery na BRKO a odpad již nekončí na skládkách či zahradách občanů.

Tab. č. 103 Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu a odpadu kat. č. 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31. 12. 2012 (ČSÚ)	Celková produkce BRKO (vybrané kódy sk. 20) [t]	Měrná produkce BRKO [kg/obyv.]	Celková produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [t]	Měrná produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [kg/obyv.]
ORP Rakovník	55 411	15 630,92	282,09	607,50	10,96
Středočeský kraj	1 291 816	447 943,80	346,76	39 380,93	30,48

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

V tabulce 107 je zobrazena celková a měrná produkce biologicky rozložitelných komunálních odpadů (BRKO) a odpadu katalogového čísla 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, za rok 2012. Produkce BRKO od obcí tvoří 80 % celkové produkce BRKO v území ORP vyprodukovaných všemi původci. Z těchto hodnot je patrné, že 20 % z celkové produkce BRKO bylo vyprodukováno právníky osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce.

Měrná produkce BRKO, vyprodukovaného obcemi, je v porovnání s krajskou hodnotou nižší. Co se týče měrné produkce odpadu 20 02 01, ta je v porovnání s krajskou hodnotou nižší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 6,06 kg nižší hodnoty měrné produkce BRKO a o 8,57 kg nižší hodnoty měrné produkce odpadu 20 02 01, které byly vyprodukovány v obcích.

5.1.2.4. Nakládání s odpady

Data v následujících tabulkách identifikují nakládání s odpady, které je ohraničeno územní jednotkou správního obvodu ORP. Hodnoty tedy odrážejí pouze množství odpadů, využitého či odstraněného na území ORP, a to v zařízeních k tomuto určených a situovaných pouze na území ORP. Z dat proto nelze odvozovat komplexní nakládání s odpady z území ORP zvláště v situacích, kdy se odpad využívá nebo odstraňuje mimo území ORP, ve kterém byl vyprodukovan. Toto platí pro všechny tabulky, týkající se nakládání s odpady, uvedené níže.

Tab. č. 104 Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - diference oproti roku 2000		DZ pro produkci, využití a skládování odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Hlavní způsoby nakládání s odpady [t]							
Využití	Materiálové využití	106 903,86	95 584,95	161 104,89	146 376,19	161 008,22	223 678,09
		Podíl materiálového využití odpadů z celkové produkce [%] ↓					
		124,55	173,40	303,65	181,59	237,03	284,54
	Celkem vybrané způsoby využití	105 823,01	95 584,95	161 104,89	146 376,19	161 008,22	223 678,09
		Podíl využití odpadů z celkové produkce [%] ↓					
		123,29	173,40	303,65	181,59	237,03	284,54
Celková produkce odpadů		85 829,39	55 124,67	53 055,85	80 606,08	67 927,24	78 609,37
Odstranění	Skládkování	136 899,71	91 286,37	71 660,26	67 784,38	29 517,59	26 473,00
	Celkem vybrané způsoby odstranění	91 286,37		71 660,26	67 784,38	29 517,59	26 473,00

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Z výsledků je patrné, že vzrůstá materiálové využití a klesá skládkování. Za nárůstem materiálového využití stojí zvyšující se možnosti separovat jednotlivé druhy odpadů. Snižování skládkování je v souladu s cílem POH. Od roku 2000 do roku 2010 se skládkování snížilo o 50 %. Problém však je, že v tabulce se promítá odpad skládkovaný pouze na území ORP Rakovník. Část odpadu z území ORP se skládkuje i v jiných regionech – konkrétně na skládce Vrbička, s.r.o. (ORP Podbořany), skládce Uhy spol. s.r.o. (ORP Slaný) a Rumpold-p, s.r.o. (ORP Kladno).

Hodnoty v tabulkách ukazují na materiálové využití odpadů původem z jiných ORP, a to proto, že výrazně převyšují hodnoty vyprodukovaného odpadu na území ORP. Nejvíce se na území Rakovnicka materiálově využívají tyto druhy odpadů:

1. Vytěžená hlušina - využití odpadů na terénní úpravy s výjimkou využívání kalů
2. Pevné reakční produkty na bázi vápničku z odsiřování spalin - využití odpadů, které vznikly pod označením R1 až R10
3. Směsi nebo oddělené frakce betonu, cihel, tašek a keramických výrobků - využití odpadů na terénní úpravy s výjimkou využívání kalů
4. Zemina a kamení - využití odpadů na terénní úpravy s výjimkou využívání kalů
5. Popílek ze zpracování uhlí - předúprava odpadu k aplikaci

Případné ostatní druhy odpadů se materiálově využívají v zařízení pro nakládání s odpady mimo území ORP Rakovník.

Ke skládkování na území Rakovnicka dochází na jediné skládce území, a to EKOLOGIE s.r.o. v Rynholci. Dále jsou odpady odváženy ke skládkování do jiných ORP (Podbořany, Kladno a Slaný). Nejvíce se na území ORP Rakovník skládkuje:

1. Směsný komunální odpad
2. Směsné stavební a demoliční odpady
3. Objemný odpad
4. Směsné obaly
5. Stavební materiály obsahující azbest

Energetické využití, spalování ani jiné uložení na území Rakovnicka není realizováno.

Tab. č. 105 Nakládání s komunálními odpady (dále jen KO) a se směsným komunálním odpadem (dále jen SKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - diference oproti roku 2000		Způsob nakládání	DZ pro produkci a využití KO 2000	2008	2009	2010	2011	2012	
Nakládání s odpady [t]									
KO	Využití	Materiálové využití	870,73	1 416,15	4 628,08	4 645,51	4 492,25	3 492,75	
			Podíl materiálového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓						
		5,02	6,21	24,79	16,15	17,65	11,56		
		Celkem vybrané způsoby využití	800,26	1 416,15	4 628,08	4 645,51	4 492,25	3 492,75	
			Podíl celkového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓						
	4,62	6,21	24,79	16,15	17,65	11,56			
	Celková produkce KO [t]			17 332,30	22812,02	18666,09	28765,01	25451,57	30218,73
	Odstranění	Skládkování		66 082,34	63 678,68	58 750,07	21 365,21	20 122,85	
		Celkem vybrané způsoby odstranění		66 082,34	63 678,68	58 750,07	21 365,21	20 122,85	
SKO	Odstranění	Skládkování		54 761,44	54 576,99	49 312,63	18 660,90	17 185,40	
		Celkem vybrané způsoby odstranění		54 761,44	54 576,99	49 312,63	18 660,90	17 185,40	

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Na území ORP Rakovník se materiálově využívají následující druhy komunálního odpadu:

1. Uliční smetky
2. Kovy
3. Biologicky rozložitelný odpad
4. Vyřazené elektrické a elektronické zařízení
5. Olej a tuk

Nejčastěji materiálově využívaný odpad jako je papír, plast a sklo se využívá mimo území ORP Rakovník, neboť se zde nenachází žádná třídící linka.

Z komunálního odpadu se nejvíce skládkuje:

1. Směsný komunální odpad
2. Objemný odpad
3. Směsné obaly
4. Biologicky rozložitelný odpad
5. Odpad z čištění kanalizace

Skládkování je uskutečňováno na území ORP Rakovník na skládce EKOLOGIE s.r.o. a poté mimo region na skládkách Vrbička, s.r.o. (ORP Podbořany), skládce Uhy spol. s.r.o. (ORP Slaný) a Rumpold-p, s.r.o. (ORP Kladno).

Na Rakovnicku není možnost odstranění odpadů formou spalování, energetického využití či jiného uložení.

Z výsledků tabulek vyplývá, že odstranění formou skládkování na území SO ORP ubývá. Otázkou je, zdali se tomu tak skutečně děje. Data jsou totiž omezena pouze na nakládání s odpady na území ORP a nezohledňují skládkování mimo dané území. Svozové společnosti stále častěji odváží odpad na skládky mimo ORP Rakovník, neboť to vyjde cenově výhodněji. Hodnoty v tabulkách však ukazují na skládkování odpadů původem z jiných ORP, a to proto, že výrazně převyšují hodnoty vyprodukovaného odpadu na území ORP. Výrazný pokles skládkování nastal v roce 2011.

Tab. č. 106 Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012

Nakládání se separovaným sběrem [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	Způsob nakládání s jednotlivými komoditami	2008	2009	2010	2011	2012
Papír	150101, 200101	Materiálové využití	6,49	0,00	0,20	11,29	0,00
		Odstranění	15,74	1,60	1,52	1,12	8,14
Plast	150102, 200139	Materiálové využití	0,00	0,00	0,48	5,98	0,00
		Odstranění	9,22	8,66	10,64	14,06	22,14

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Papír, sklo, plast a nápojové kartony jsou nejčastějšími separovanými odpady na území ORP Rakovník. Jejich produkce se stále zvyšuje. Z výsledků je však patrné, že na Rakovnicku se skládkují pouze nevyužitelné papírové a plastové odpady. Navíc do roku 2011 probíhalo materiálové využití papíru a plastu formou předúpravy odpadu, u papíru navíc prodeje odpadu jako „druhotné suroviny“.

Na území Rakovnicka se nenachází žádná třídící linka ani další zařízení pro materiálové využití, energetické využití a odstraňování skla a nápojových kartónů. K tomuto způsobu nakládání jsou využívány třídící linky v kamenných Žehrovicích, Kralovicích, Kladně, Bílině a v Příbrami. Dle

sdělení svozových společností jsou následně separované odpady často rozprodány do dalších specializovaných společností, i mimo hranice České republiky.

Tab. č. 107 Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (dále jen BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (dále jen BRKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - difference oproti roku 1995		Způsob nakládání	DZ pro skládkování BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012
Nakládání s BRO a BRKO [t]								
BRO	Využití	Materiálové využití		308,99	3 455,12	2 335,78	1 931,97	1 717,98
	Odstranění	Skládkování (původní hmotnost odpadu)		58 187,80	57 676,59	54 263,06	20 854,75	19 365,21
BRKO	Využití	Materiálové využití		0,81	1 935,77	1 366,24	926,97	585,53
	Odstranění	Skládkování	Původní hmotnost odpadu	55 980,08	55 501,90	51 332,84	20 163,43	18 791,47
			Hmotnost odpadu přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu	20 153,73	44 952,00	44 568,03	41 220,27	16 191,23
Počet obyvatel v území ORP				53 635	54 693	54 959	55 493	55 498

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Produkce BRO byla na Rakovnicku v roce 2012 29 963,90 tun. Z toho byla 19 596,15 tun produkce BRKO. BRO, BRKO, SKO a objemný odpad se na území Rakovnicka pouze skládkuje a vytříděný bioodpad materiálově využívá.

Z BRO se na území Rakovnicka materiálově využívají (kompostují) kaly z čištění komunálních odpadních vod, samotný biologicky rozložitelný odpad se přeupravuje. Z BRO se skládkuje směsný komunální odpad, objemný odpad, BRO a kaly z jiných způsobů čištění průmyslových odpadních vod.

Materiálové využití BRKO na území Rakovnicka probíhá formou předúpravy. Z BRO se skládkuje směsný komunální odpad, který v sobě obsahuje průměrně 48 % biologicky rozložitelné složky, dále objemný odpad, BRO a Biologicky rozložitelný odpad z kuchyní a stravoven. S ohledem na jedinou kompostárnu v území jsou tyto údaje odpovídající. BRO se nejčastěji odváží na skládku Vrbička v Podbořanech a kompostárnu Becker Bohemia s.r.o. v Kralovicích. Tříděním BRKO se odpad odkládá od skládkování a je vhodné jej materiálově využít.

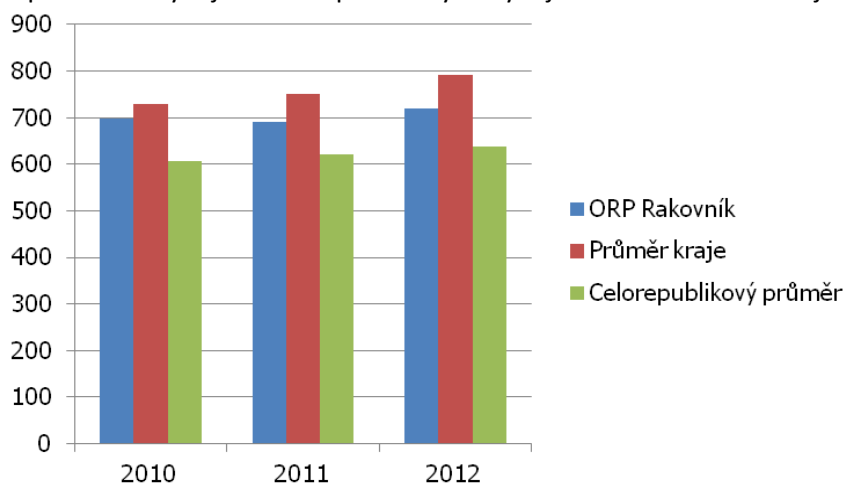
5.1.2.5. Finanční analýza hospodaření s odpady

Tab. č. 108 Náklady na odpadové hospodářství v letech 2010 – 2012 v území ORP Rakovník

Paragraf	Název	Náklady v Kč/rok		
		2010	2011	2012
3721	Sběr a svoz nebezpečných odpadů	185 550 Kč	301 630 Kč	405 070 Kč
3722	Sběr a svoz komunálních odpadů	38 840 Kč 290 Kč	37 975 Kč 060 Kč	39 417 Kč 770 Kč
3723	Sběr a svoz ostatních odpadů (jiných než nebezpečných a komunálních)	1 870 700 Kč	1 668 970 Kč	1 838 880 Kč
3724	Využívání a zneškodňování nebezpečných odpadů	21 540 Kč	31 230 Kč	29 910 Kč
3725	Využívání a zneškodňování komunálních odpadů	5 041 650 Kč	5 512 900 Kč	5 951 720 Kč
3726	Využívání a zneškodňování ostatních odpadů	131 590 Kč	141 170 Kč	131 640 Kč
3727	Prevence vzniku odpadů	0 Kč	0 Kč	0 Kč
3728	Monitoring nakládání s odpady	0 Kč	0 Kč	0 Kč
3729	Ostatní nakládání s odpady	194 870 Kč	228 470 Kč	223 690 Kč
Celkové náklady		46 286 Kč 190 Kč	45 859 Kč 430 Kč	47 998 Kč 680 Kč

Neinvestiční výdaje obcí na odpadové hospodářství představují položku rozpočtu obcí, která se spotřebovává na běžné nebo provozní náklady obce spojené s odpadovým hospodářstvím. Každá obec je povinna zajistit sběr, svoz a nakládání s komunálními odpady. Tyto náklady představují významnou položku v rozpočtu obce.

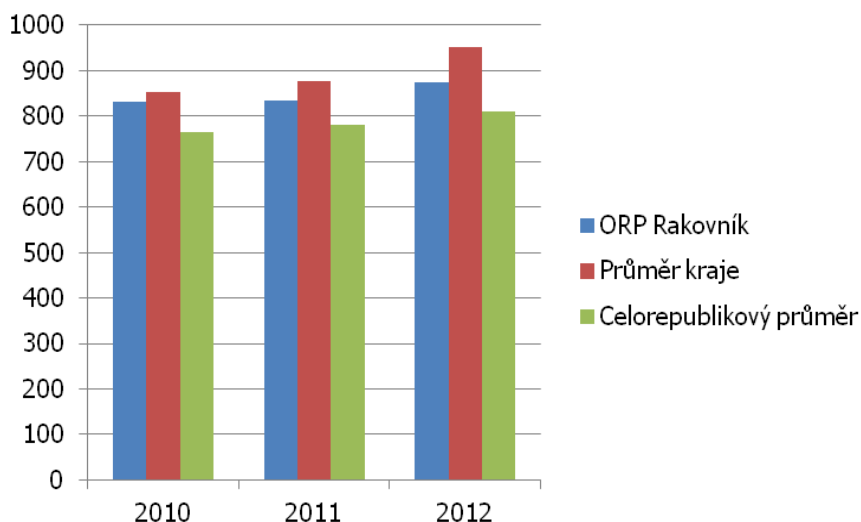
Tabulka vypovídá o neinvestičních nákladech na odpadové hospodářství za celé ORP Rakovník v letech 2010 – 2012. Jak lze vidět, k velkému vzrůstu nákladů došlo u sběru a svozu nebezpečných odpadů a u využívání a zneškodňování komunálních odpadů. Následující grafy slouží k porovnání výdajů v ORP s průměrnými výdaji ve Středočeském kraji a celé České republice.

Graf 14 Neinvestiční výdaje na sběr a svoz KO

Zdroj: www.reports.zoho.com, Benchmarking ORP Rakovník

Z grafu je patrné, že výdaje na sběr a svoz komunálního odpadu ORP Rakovník jsou nižší, než je průměrná úroveň ve Středočeském kraji za celé sledované období. Můžeme pozorovat, že zatímco průměrné náklady kraje vzrostly ve sledovaných letech přibližně o 20, respektive 40 korun na obyvatele za rok, výdaje v ORP Rakovník mezi roky 2010 a 2011 dokonce klesly o zhruba 7 korun. V roce 2012 náklady sice vzrostly, ale stále jsou o 73 Kč nižší, než je průměr kraje. Jak výdaje ORP Rakovník tak i celého kraje jsou ovšem nad celorepublikovým průměrem.

Graf 15 Celkové neinvestiční výdaje obcí na odpady

Zdroj: www.reports.zoho.com, Benchmarking ORP Rakovník

V oblasti celkových neinvestičních výdajů je situace pochopitelně podobná. Ve srovnání s průměrem Středočeského kraje náklady ORP Rakovník rostou ztlačně pomaleji a jsou o několik desítek korun nižší, přičemž největší rozdíl cen vidíme v roce 2012.

5.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

a) Analýza cílových (dotčených) skupin

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
1.	Občané a ostatní původci odpadů	<ul style="list-style-type: none"> - Kontejnery na tříděný odpad co nejbližší jejich bydlišti - Co nejnižší poplatky za komunální odpad - Pravidelná a dostačující četnost svozu 	<ul style="list-style-type: none"> - Neplacení poplatků komunální odpad - Vytváření černých skládek - Neochota a nezájem separovat odpad z různých důvodů (např. velká vzdálenost kontejnerů, nevidění perspektivy v třídění, apod.) - Vytváření nepořádku kolem kontejnerů - Špatné třídění odpadů (např. vyhazování plastových obalů do kontejneru na papír) - Nedodržování zákona 	<ul style="list-style-type: none"> - Prostřednictvím médií, místního tisku - Předávání informací a diskuze představitelů obce s občany v pravidelných intervalech (např. jednou ročně) - Informační letáky "Jak třídit" 	<ul style="list-style-type: none"> - Právní postihy neplatičů za svoz komunálního odpadu - Preventivní opatření proti vzniku černých skládek (osvěta, dostatečné množství kontejnerů, sběrná místa, apod.) - Analyzovat vhodnost rozmístění sběrných nádob - Pravidelný úklid v okolí sběrných míst a kontejnerů - Osvěta občanů o třídění odpadů - Provádění kontroly orgány k tomu určenými či obcemi
2.	Velké průmyslové podniky	<ul style="list-style-type: none"> - Maximální možná využitelnost odpadů - Co nejnižší cenové náklady na nakládání s odpady 	<ul style="list-style-type: none"> - Vysoká produkce odpadů - Netřídění odpadů - Ekologická zátěž životního prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> - Jednání představitelů obcí se zástupci podniků 	<ul style="list-style-type: none"> - Pravidelné kontroly a monitoring podniků (například Českou inspekci životního prostředí či obcemi)
3.	Turisté	<ul style="list-style-type: none"> - Dostupnost odpadkových košů - Čistota okolí odpadkových košů a jejich pravidelný vývoz 	<ul style="list-style-type: none"> - Zbavování se odpadků mimo místa k tomu určená 	<ul style="list-style-type: none"> - Informační letáky - Vývěsky obcí 	<ul style="list-style-type: none"> - Dostatečná síť odpadkových košů a jejich vhodné umístění - Kontrola čistoty v okolí odpadkových košů

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
4.	Představitelé obcí SO ORP	<ul style="list-style-type: none"> - Optimalizace výdajů spojených s odpadovým hospodářstvím - Spolupráce se svozovými společnostmi a majiteli zařízení pro nakládání s odpady - Uspokojení požadavků vlastních občanů - Finanční příspěvky státu a kraje na odpadové hospodářství 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatek finančních zdrojů na oblast odpadového hospodářství - Pokuty obcím za nedodržování zákona 	<ul style="list-style-type: none"> - Jednání představitelů obcí mezi sebou - Komunikace představitelů obcí s představiteli svozových společností 	<ul style="list-style-type: none"> - Meziobecní spolupráce - Integrovaný plán odpadového hospodářství
5.	Svozové společnosti	<ul style="list-style-type: none"> - Získání zakázky - Maximalizace zisku - Minimalizace nákladů na nakládání s odpady 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedodržování smlouvy a provozního řádu - Porušování zákona - Finanční nadhodnocování svých služeb - Nezodpovědný přístup pracovníků - Konkurenční boj mezi svozovými společnostmi 	<ul style="list-style-type: none"> - Komunikace představitelů svozových společností s představiteli obcí - Běžné komunikační kanály 	<ul style="list-style-type: none"> - Kontroly a případné sankce za nedodržování smlouvy - Změna svozové společnosti - Meziobecní spolupráce
6.	Majitelé sběrných dvorů a míst, kompostáren, skládek a dalších zařízení pro nakládání s odpady	<ul style="list-style-type: none"> - Naplnění maximální kapacity zařízení - Maximalizace zisku - Minimalizace nákladů na nakládání s odpady 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedodržování zákona - Znečišťování životního prostředí zastaralými technologiemi - Nedostatečná/nevyužitá kapacita sběrných míst, sběrných dvorů, skládek a 	<ul style="list-style-type: none"> - Komunikace majitelů zařízení pro nakládání s odpady s představiteli obcí 	<ul style="list-style-type: none"> - Kontroly a případné sankce za nedodržování smlouvy - Obnova a inovace technologií - Vybudování nových sběrných míst či zařízení pro nakládání s odpady

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
			jednotlivých zařízení		
7.	Kraj a stát	<ul style="list-style-type: none"> - Dodržování zákonů a vyhlášek - Snižování skládkování odpadů - Zvyšování produkce separovaných odpadů 	<ul style="list-style-type: none"> - Změna legislativy, která by měla negativní dopad na financování odpadového hospodářství obcí 	<ul style="list-style-type: none"> - Komunikace státu s krajem - Pravidelná setkávání představitelů kraje se zástupci obcí - Zákony a vyhlášky týkající se produkce a nakládání s odpady 	<ul style="list-style-type: none"> - Plán odpadového hospodářství - Pravidelné kontroly a monitoring

Analýza slouží k definování jednotlivých cílových skupin (dotčených či zainteresovaných), zjištění jejich předpokládaných očekávání a k definování rizik spojených s těmito skupinami a s jejich očekáváním. Dále pak slouží k nalezení vhodného způsobu komunikace a nalezení případných opatření k minimalizaci rizik při zapojení těchto cílových skupin. Mezi hlavní cílové skupiny v odpadovém hospodářství patří obce, jejich představitelé a jejich občané a dále společnosti, které poskytují služby v oblasti odpadového hospodářství.

b) Analýza rizik v oblasti odpadového hospodářství

Č.	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
			P	D	V = P*D		
1.	Finanční riziko	Zvyšující se náklady obcí na odpadové hospodářství	3	5	15	1. Meziobecní spolupráce 2. Zvýšení poplatků za svoz odpadů 3. Změna svozové společnosti	Obec
		Občané nerespektují poplatky za svoz odpadu	4	4	16	1. Vymáhání sankcí	Obec
		Nedostatek financí na investice a vybavení	4	2	8	1. Využívání dotačních titulů a fondů z EU 2. Průběžné modernizování vybavení	Obec
		Výdaje na mimořádné záležitosti (např. odstraňování černých skládek)	3	4	12	1. Vytvoření si finančních rezerv 2. Prevence - zajištění sběrných dvorů a míst, osvěta občanů 3. Sankce a medializace 4. Vyhrazení části rozpočtu na odstraňování černých skládek na území obce 5. Spolupráce s městskou policií, fotopasti	Obec
2.	Organizační riziko	Neexistence zařízení na nakládání s odpady typu třídící linky, zařízení na energetické využití odpadů, spalovny a jiné	5	4	20	1. Využití dotací a fondů z EU k vybudování potřebných zařízení 2. Vznik překladiště na odpady	Území ORP
		Ukončení činnost některých zařízení nakládajících s odpady na území Rakovnicka	2	4	8	1. Podpora a preference zařízení na území Rakovnicka	Provozovatel zařízení

3.	Právní riziko	Změna legislativy, která povede k vynuceným investicím nebo zvýšení provozních nákladů	3	4	12	1. Pravidelná komunikace státu se zástupci krajů či obcí 2. Vytváření si finančních rezerv	Obec
4.	Technické riziko	Nedostatečná/nevyužitá kapacita sběrných dvorů, sběrných míst, skládek apod.	3	5	20	1. Vznik nových/ukončení činnosti sběrných dvorů, skládek, sběrných míst apod.	Provozovatel zařízení
5.	Věcné riziko	Vznik nových černých skládek či rozšiřování těch stávajících	2	5	10	1. Prevence - zajištění sběrných dvorů a míst, osvěta občanů 3. Sankce a medializace 4. Spolupráce s městskou policií, fotopasti	Obec
		Ekologická zátěž životního prostředí	2	4	8	1. Separace odpadů 2. Odstraňování černých skládek 3. Kontrola podniků, jakým způsobem nakládají s odpady	Obec

Definice rizika je převzata z Metodiky přípravy veřejných strategií: Riziko je nebezpečí vzniku události, která může negativně ovlivnit dosažení stanovených cílů. Jedná se o budoucí událost, která má náhodnou povahu (tj. může, ale nemusí nastat a mít negativní dopad) a není ani nemožná, ani jistá. Riziko spojujeme s negativními vlivy, nepříznivými dopady a ztrátami a chápeme jej jako synonymum nebezpečí, hrozby, úskalí a nejistoty. Protipólem rizika je příležitost, která je spojována s příznivými vlivy a dopady.

Hodnocení významnosti rizik je založeno na hodnocení očekávané pravděpodobnosti výskytu jednotlivých rizik a jejich dopadu (materiálního i nemateriálního) na dosažení cílů strategie. Pravděpodobnost (v tabulce sloupec „P“) i dopad (v tabulce sloupec „D“) se hodnotí na škále 1 až 5: hodnota 1 představuje velmi malý dopad (resp. velmi malou pravděpodobnost) a hodnota 5 velmi velký dopad (resp. velmi vysokou pravděpodobnost). Významnost rizika pak bude součinem pravděpodobnosti a dopadu. Hodnota významnosti se bude pohybovat mezi 1 a 25. Vlastníci jednotlivých rizik jsou osoby odpovědné za řízení a monitorování daného rizika (průběžné přehodnocování významnosti rizik a identifikace reálného výskytu dané rizikové události).

5.1.4. SWOT analýza oblasti

Silné stránky:	Slabé stránky:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zvyšování produkce tříděných odpadů a odpadů biologicky rozložitelných 2. Široká síť svozových firem 3. Rozšiřování druhů kontejnerů na separovaný odpad a nárůst jejich množství 4. Rozšiřování separace odpadů i do malých obcí 5. Meziobecní spolupráce při vyjednávání se svozovými společnostmi 6. Snižující se skládkování odpadů 7. Snižující se produkce nebezpečných odpadů 8. Vytvořený plán odpadového hospodářství v Rakovníku a Novém Strašecí 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stále se zvyšující produkce odpadů 2. Neexistence zařízení k nakládání s odpady či překladiště pro nakládání s odpady, třídící linky, spalovny, zařízení pro energetické využití odpadů, jiných zařízení pro nakládání s odpady 3. Vykrádání popelnic na tříděný odpad občany a následný prodej odpadu do sběrných dvorů 4. Velká vzdálenost kontejnerů na tříděný odpad pro občany v malých obcích 5. Černé skládky a ekologické zátěže na území Rakovnícka 6. Skupina občanů, kteří neplatí poplatky za svoz odpadu 7. Zneužívání sběrných dvorů občany okolních obcí, kteří si vypůjčují, v některých případech i za úplatek, občanské průkazy místních občanů, aby mohli svůj odpad do sběrného dvora odvézt
Příležitosti:	Hrozby:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Snižit množství netříděného odpadu 2. Snižit množství odpadu ukládaného na skládkách 3. Zřízení zařízení pro nakládání s odpady 4. Vytvořit centrální systém pro nakládání s odpady 5. Meziobecní spolupráce ve zřizování a provozování sběrných míst/dvorů 6. Vznik integrovaného plánu odpadového hospodářství na území ORP Rakovník 7. Využití fondů a dotací EU 8. Vznik komunitních kompostáren 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rostoucí náklady na nakládání s odpady 2. Občané a podniky zbavující se odpadu nepovoleným způsobem (vznik či růst černých skládek) 3. Nepřipravenost obcí na případné legislativní změny 4. Zvyšující se počet neplatičů za svoz odpadu 5. Staré ekologické zátěže

SWOT analýza slouží k identifikaci silných a slabých stránek daného území (vnitřní vlivy z hlediska území), příležitostí a rizik (vnější vlivy z hlediska území). Na základě SWOT analýzy je komplexně vyhodnocena situace na území ORP. Vzhledem k tomu, že situace v této oblasti je odlišná v městech a malých obcích, bylo by vhodnější pohlížet na jednotlivá území zvlášť.

Očekávaný vývoj

S ohledem na výsledky analýzy lze očekávat neustálé zvyšování celkové produkce odpadů. Celorepublikově se očekává se zvýšení poplatků za skládkování odpadu, což by se promítlo i do cen, které lidé platí obcím za svoz odpadu. Rovněž lze očekávat větší třídění odpadu a snaha o co nejvyšší materiálové využití a co nejnižší skládkování.

Od 1. 1. 2015 mají obce nově povinnost dle vyhlášky č. 321/2014 Sb. o zajištění odděleného soustředování složek komunálního odpadu zajistit místa na oddělené soustředování minimálně pro

biologické odpady rostlinného původu, a to minimálně v období od 1. dubna do 31. října kalendářního roku. Nově mají obce tak povinnost zajistit celoročně místa pro oddělené soustředování kovů.

Od roku 2024 dojde dle nově připravované legislativy k zákazu smíšeného komunálního odpadu a využitelných složek odpadu. Jedná se o reakci na doporučení Evropské komise, aby došlo ke snížení množství odpadů na skládkách a povinnosti separace odpadů. Současně by tak mohlo dojít ke zvýšení poplatků za skládkování.

5.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Území ORP Rakovník leží v západní části Středočeského kraje. Skládá se z 83 obcí, z nichž tři mají statut města a 6 městyse. Nejvíce obcí má počet obyvatel v rozmezí 200 - 499. V odpadovém hospodářství jsou určité rozdíly mezi městy a menšími obcemi. Ve městech jsou větší možnosti třídění odpadů, nachází se zde sběrné dvory a kontejnery na separovaný odpad jsou lépe dostupné a ve větším množství. Situace v malých obcích se však postupně zlepšuje. Rozšiřuje se spektrum druhů nádob na separaci a zlepšuje se i jejich dostupnost.

Významnou skupinou v odpadovém hospodářství jsou svozové společnosti. Těch na území Rakovnicka funguje devět, přičemž nejrozšířenější svozovou společností na území je firma Becker Bohemia s.r.o., která sídlí mimo území ORP Rakovník, v Kralovicích. Tato společnost zajišťuje svoz odpadu celkem 56 obcím v regionu. Výši a druh poplatku od občanů za svoz odpadu si každá obec určuje sama. Některé obce mají stanovenou výši poplatku na občana, ten se hradí jednou ročně. Jiné obce mají známkový systém, který se odvíjí od četnosti svozu a množství nádob. V průměru však celkové náklady na odpadové hospodářství ORP Rakovník vychází dle Institutu URMO na 834 – 945Kč za obyvatele. V porovnání s ostatními kraji a celorepublikovými náklady se jedná o průměrnou hladinu.

Na území Rakovnicka se nachází dva sběrné dvory, a to v Rakovníku a Novém Strašecí. V Jesenicích v současné době probíhá projektování výstavby sběrného dvora. Sběrné dvory ještě doplňují sběrná místa, která jsou zřizována obcemi a výkupny odpadů zřizované soukromými subjekty.

Zařízení pro nakládání s SKO je na území Rakovnicka pouze jedno. Jedná se o skládku EKOLOGIE s.r.o. v Rynholci. Dále jsou ke skládkování využívány zařízení v ORP Podbořany, Slaný a Kladno. Biologicky rozložitelný odpad se materiálově využívá pouze v kompostárně SETRA, s.r.o., která sídlí v Pavlíkově a v bioplynových stanicích. Ty jsou však využívány pouze zemědělskými družstvy, neboť nemají souhlas k nakládání s obecními odpady. Většina BRO je tak zpracovávána v ORP Kralovice a Podbořany. Separovaný odpad jako je papír, plast a sklo je zpracováván pouze mimo území ORP Rakovník. A to především v Kralovicích, Kamenných Žehrovicích, Kladně, Bílině a v Příbrami. Záleží na svozové společnosti, s kým má sjednanou smlouvu. Na území Rakovnicka se nenachází ani žádná spalovna či zařízení na energetické využití odpadů. Z tohoto důvodu je v návrhové části řešeno zřízení zařízení pro nakládání s odpady, ať už na krajské úrovni či obecní. S ohledem na to, jak velké území Rakovnicko je a že se většina odpadu zpracovává mimo území, by bylo vhodné zde nějaké zařízení vybudovat.

Z vývoje produkce komunálního a separovaného odpadu vyplývá, že je ovlivněna počtem obyvatel na území Rakovnicka, neboť s přibývajícím počtem obyvatel vzrůstá i celková produkce odpadů. Výrazný vliv mají samozřejmě i firmy, společnosti a nárůst používání obalového materiálu. U celkové produkce se nejvíce odráží stavební a demoliční odpad. Produkce KO od obcí tvoří 65 %

celkové produkce KO v území ORP. Produkce SKO z obcí tvoří 78 % z celkové produkce SKO vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že 35 % z celkové produkce KO bylo vyprodukováno právníckými osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce, tyto odpady se tedy zařazují do odpadu podobného komunálnímu. Pozitivní informací je, že se zvyšuje produkce tříděného odpadu a měrná produkce BRO. Je to dáno kvalitní celorepublikovou osvětovou činností, zlepšením dostupnosti nádob na tříděný odpad a jejich množstvím. Stejně tak se zvyšuje materiálové využití odpadů. K výraznému poklesu od roku 2000 došlo u skládkování, což je pozitivní informace.

5.2. Návrhová část pro oblast odpadového hospodářství

5.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Odpadové hospodářství“, na jejímž základě byly připraveny Nástinové opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti odpadového hospodářství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadového hospodářství.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců obcí, svazků, škol, sociálních služeb a městského úřadu z území ORP. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma odpadového hospodářství.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit

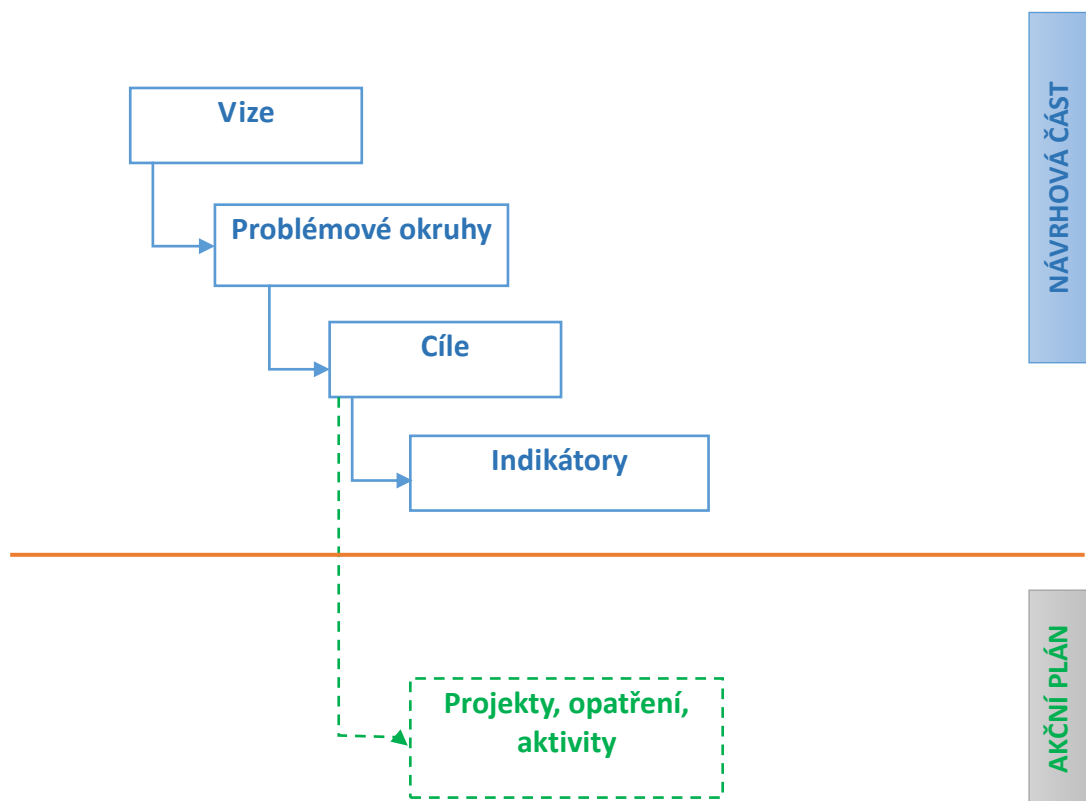

jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadového hospodářství. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových okruhů a cílů v tématu „Odpadové hospodářství“ je uvedena v níže uvedeném schématu.

Struktura problémových okruhů a cílů

Plánování v odpadovém hospodářství a nakládání s komunálním odpadem odráží požadavky regionu.

Odpadové hospodářství	Neexistence zařízení pro nakládání s odpady
	Vytvořit překládací stanici na území Rakovnicka ve spolupráci s krajským úřadem
	Vznik zařízení pro nakládání s KO vedoucí ke snížení skládkování na regionální úrovni

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

5.2.2. Vize a problémové okruhy

5.2.2.1. Vize

Správní obvod ORP Rakovník má nastavenou efektivní spolupráci obcí.

Sít mateřských a základních škol reaguje na potřeby a počty žáků v regionu.

Komunitní plánování sociálních služeb zohledňuje potřeby všech dotčených obcí.

Plánování v odpadovém hospodářství a nakládání s komunálním odpadem odráží požadavky regionu.

Poskytování podpory kooperujícím obcím při výstavbě, rozvoji či provozování vodohospodářské infrastruktury.

5.2.2.2. Problémové okruhy

5.2.2.2.1. Neexistence zařízení pro nakládání s odpady

Ve správním obvodu ORP Rakovník se nenachází žádný zpracovatelský průmysl, který by nakládal s odpady. Významným činitelem v nakládání s odpady je zde pouze skládka EKOLOGIE s.r.o., jejíž volná kapacita se pohybuje v objemu cca 600 – 700 tis. m³. Další využívané skládky se nachází již mimo území ORP Rakovník.

Řešení problémového okruhu na úrovni kraje

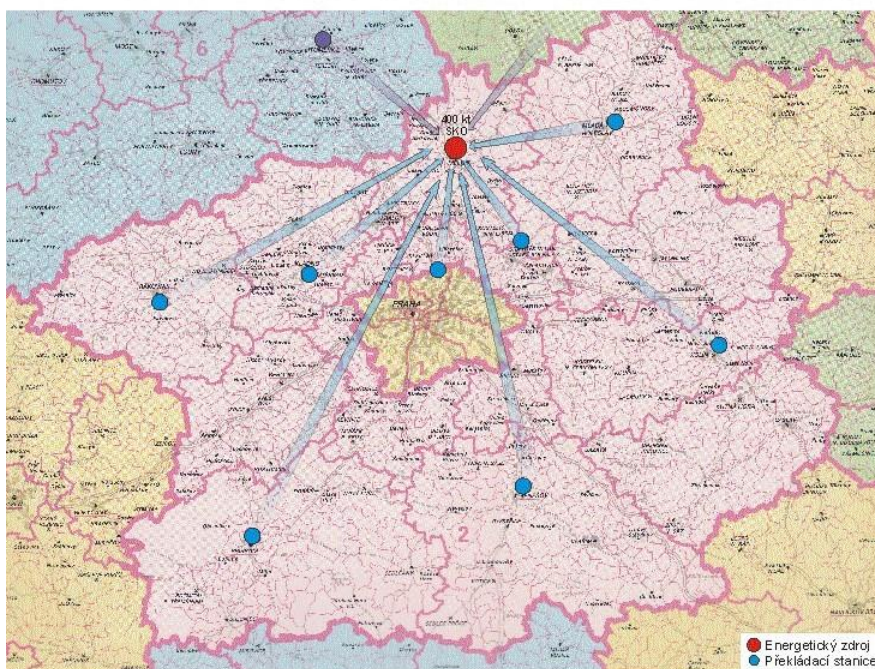
V rámci fokusní skupiny, která byla vedena s odborníky na odpadové hospodářství Městského úřadu Rakovník, vzešlo, že by bylo vhodné zde vybudovat překládací stanici smíšeného komunálního odpadu, který by posléze byl hromadně odvážen do zařízení na energetické využití odpadů (ZEVO). Tento návrh již byl řešen v rámci Technickoekonomické analýzy integrovaného systému nakládání s komunálními a dalšími odpady ve Středočeském kraji. V analýze byla navržena varianta založená na technologii přímého energetického využívání SKO v jedné lokalitě Středočeského kraje - energetické využití odpadu je vlastně jeho spalování se získáním tepelné energie a s jejím dalším využitím. Nespalitelný zbytek je pak ukládán na skládky nebo dále zpracováván, jako např. na výrobu výplně sádrokartonů apod. Tepelná energie je využitelná přímo nebo je transformována na elektrickou energii. Nespalitelný a nevyužitelný zbytek je cca 25 % ze zpracovaného odpadu. Z pohledu nakládání s odpady je varianta energetického využití v ZEVO dle odborníků v odpadovém hospodářství nejvýhodnější a nejšetrnější k životnímu prostředí. V případě využití jednoho ZEVO připadá v úvahu Mělník (vzdálený cca 70km od Rakovníka), kde by tento způsob mohl nahradit spalování nekvalitního hnědého uhlí v současných elektrárnách. Podmínkou je však dohoda s provozovatelem, který musí

zajistit vhodnou úpravu. Při této variantě je však nutné vybudovat síť překládacích stanic, kde by odpady byly překládány do rozměrnějších přepravních prostředků ze sběrových vozidel. Pro vybudování těchto míst by bylo možné využít i místa stávajících skládek nebo MBÚ. Ve správním území ORP Rakovník by se jako vhodná jevila skládka EKOLOGIE s.r.o. v Rynholci. Tento systém znamená sice větší dopravní zatížení, ale při dopravě do Mělníka se dají využít i jiné alternativy dopravy než je doprava po silnicích - železniční, lodní. Jednoznačnou výhodou je trvalé využití vyrobené energie.

Na území ORP Rakovník by tak měla být vybudována překládací stanice smíšeného komunálního odpadu. Obce by mohly investovat peníze do jejího společné vybudování, překladiště by posléze zůstalo v jejich majetku a svozové společnosti by za jeho využívání platily nájemné.

Současná cena za skládkování ve Středočeském kraji, jak uvádí analytická část studie, je v průměru okolo 1400 Kč za tunu SKO, někde i výše. Varianta může zlevnit nakládání se smíšeným komunálním odpadem na 1000 – 1400 Kč/t. Překladiště je rovněž přínosné z environmentálního hlediska. V případě realizace dojde k úspoře neobnovitelných, fosilních paliv. Dle analýzy Středočeského kraje navíc dojde k výraznému zlepšení ovzduší a k redukci skládkování, a tím nebude nutno budovat nové kapacity a neporostou s tím související nároky na zábor půdy.¹⁶

V následující mapě je možné vidět, jak by mohly být překládací stanice a energetické zařízení po Středočeském kraji rozmístěny.

Obr. 12 Možná místa pro překládací stanice

Zdroj: Technickoekonomické analýzy integrovaného systému nakládání s komunálními a dalšími odpady ve Středočeském kraji

¹⁶ Citováno z Technickoekonomické analýzy integrovaného systému nakládání s komunálními a dalšími odpady ve Středočeském kraji. Zpracované firmou FITE a.s. Dostupné na: <http://odpady.kr-stredocesky.cz/doc/Studie.pdf>

Příčiny

V současné době byla zařízení pro nakládání s odpady v dostupné vzdálenosti. Avšak s měnící se legislativou a zákazem skládkování od roku 2024 je potřeba připravit ORP Rakovník na budoucí změny v nakládání se směsným komunálním odpadem. Bude třeba minimalizovat množství SKO, aby byly ušetřeny náklady na dopravu odpadu do koncového zařízení, ať už to bude skládka, nebo ZEVO.

Důsledky

Důsledkem bude prodražování systému a nepřipravenost při změně způsobu nakládání s odpady při postupném uzavírání skládek a ukončování skládkování v roce 2024.

Proto je třeba reagovat a včas připravit možná řešení. V případě zřízení překládací stanice a následného energetického využití odpadu by toto vedlo ke snížení množství odpadu ke skládkování. V případě, že nedojde k realizaci projektu na úrovni Kraje, je nutné vyhledat nové prostředky k řešení situace v odpadovém hospodářství přímo v regionu.

Řešení problémového okruhu na úrovni regionu

Po nabytí platnosti požadavku Plánu odpadového hospodářství ČR na nutnost využívání větší části produkovaných odpadů budou obce postaveny před skutečností, že v regionu neexistuje zařízení na třídění a využívání SKO, a nutnost přepravy veškerého SKO do vzdálených zařízení. Výsledkem bude pochopitelně zvyšující se cena za dopravu odpadu i jeho zpracování v důsledku neekonomického a nysystematického nakládání s odpady v regionu. Ani společnosti, které v regionu působí v oblasti s nakládání s odpady, zatím nehledají či nenašli řešení pro následující období, důvodem může být i vyplývající nárůst nákladů.

V ČR bylo v roce 2012 ukládáno na skládky 53,7 % vyprodukovaného KO. Na území ORP Rakovník byla v roce 2012 celková produkce KO 30218,73 tis tun, skládkováno bylo 66,6 % KO, z toho byl SKO 56,9 %. Tudíž skládkována je více jak polovina vyprodukovaného odpadu. Vývoj produkce odpadů má tendenci mírného růstu. Tendence skládkování jsou v místě ORP klesající, ale jde o čísla, která nezahrnují skládkování odpadu pouze z regionu, ale zahrnuje odpady i z okolních ORP, která sváží odpad na místní skládku (Ekologie s.r.o.). Nepříjemně se také projevují poměrová čísla u materiálového využití tříděného odpadu, kdy od roku 2009 do 2012 klesá poměr materiálového využití vytríděného odpadu ku celkové produkci KO z 24,79 % na 11,56 % viz. tabulka č. 109. Pochopitelně negativní vliv na klesající čísla má také nárůst celkového SKO, ale i tak bude nezbytné mimo jiné podpořit třídění (dotřídění SKO) a materiálové využití odpadů. Za nejvíce ekonomické a efektivní řešení lze považovat zbudování zařízení pro nakládání s odpady, které zajistí snižování produkce SKO tříděním. Pro tento záměr bude nutné v regionu vyvinout úsilí a komunikační činnost a vytvořit platformu pro spolupráci obcí i v této dosud opomíjené oblasti.

5.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	<i>Neexistence zařízení pro nakládání s odpady</i>
Cíl 1.1	<i>Vytvořit překládací stanici na území Rakovnícka ve spolupráci s krajským úřadem</i>
Popis cíle	<i>Hlavním cílem odpadového hospodářství je vybudování překládací stanice na území ORP Rakovník, která by sloužila jako překladiště pro směsný komunální odpad. Jeho realizace je však závislá na krajském záměru, který spočívá ve zřízení překládacích stanic po celém území Středočeského kraje a svážením odpadu do zařízení v Mělníku. To by se přetransformovalo na zařízení pro energetické využití. Pozitiva překládací stanice jsou především ve snížení nákladů na dopravu odpadu k energetickému využití. V budoucnu se rovněž počítá s regulací skládkování směsného komunálního odpadu. Překládací stanice a následné energetické využití odpadu by tak bylo vhodným řešením.</i>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Analýza vhodného místa na vybudování překládací stanice (vytipování vhodné lokality)</i> - <i>Vytvoření komunikační platformy zainteresovaných obcí</i> - <i>Zahájení jednání o záměru se zástupci kraje</i> - <i>Vytvoření společné smlouvy</i> - <i>Vytvoření legislativních podmínek pro vznik zařízení (změna územního plánu dotčených obcí, schválení územního plánu, výběrové řízení na provozovatele zařízení a následně smlouva o provozování)</i> - <i>Získání finančních prostředků z evropských nebo národních zdrojů + dofinancování ze zdrojů obcí případně provozovatele</i>
Název indikátorů k hodnocení cíle	<p><i>9 Vznik zařízení pro nakládání s odpady na území ORP Rakovník</i></p> <p><i>10 Vybudovaná překládací stanice na území ORP Rakovník</i></p>
Správce cíle	<i>Vedoucí odboru správy majetku MÚ Rakovník</i>

Problémový okruh 1	<i>Neexistence zařízení pro nakládání s odpady</i>
Cíl 1.2	<i>Vznik zařízení pro nakládání s KO vedoucí ke snížení skládkování na regionální úrovni</i>
Popis cíle	<p><i>Na území ORP Rakovník v současné době neexistuje žádné zařízení na nakládání s odpady - třídící nebo dotřídňovací linka či kompostárna.</i></p> <p><i>KO je tedy odvážen vždy přímo od producentů na skládku či překladiště, ale již mimo region. Vzhledem k blížícímu se roku 2024, kdy vejde v platnost omezení skládkování, je nutné reflektovat na potřeby regionu a účinně separovat v maximálně možné míře vyprodukovaný KO v území. Pokud nevznikne některé ze zmiňovaných zařízení ve spolupráci se Středočeským krajem, bude nutné situaci řešit přímo za účasti partnerů v regionu. Prvním krokem je vytipování a připravení lokality pro umístění třídící linky či kompostárny, vyhledání partnerů</i></p>

	<i>projektů a zajištění legislativních kroků nutných k realizaci záměru.</i>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Vytipování lokality pro umístění zařízení na třídění nebo materiálové využití KO ve spolupráci s obcemi.</i> - <i>Projednání zamýšlené lokality s odborníky a také se zástupci svozových společností. Označení vhodných lokalit.</i> - <i>Kroky vedoucí k legalizaci záměru.</i> - <i>Projednání lokality a projektového záměru v zastupitelstvech dotčených obcí.</i> - <i>Zanesení projektu do územního plánu obce/í a jeho následné schválení.</i>
Název indikátorů k hodnocení cíle	<i>11 Počet obcí využívající zařízení pro nakládání s KO</i>
Správce cíle	<i>Vedoucí odboru správy majetku MÚ Rakovník</i>

5.2.4. Indikátory

Problémový okruh	Neexistence zařízení pro nakládání s odpady		
Číslo indikátoru	9		
Název indikátoru	Vznik zařízení pro nakládání s odpady na území ORP Rakovník		
Měrná jednotka	Ano/ne		
Správce měřítka	Manažer/ka Svazku měst a obcí Rakovnícka		
Roky	2013	2017	2020
Plán		0	1
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Na území Rakovnícka se nenachází žádné zařízení pro nakládání s odpady. Vznik takového zařízení by mohl vést k finanční úspoře za svoz odpadu a ke snížení skládkování.		
Metodika a výpočet:	Vznik zařízení pro nakládání s odpady na území ORP Rakovník ANO/NE		
Zdroj čerpání dat:	Středočeský kraj, Odbor správy majetku MÚ Rakovník		

Cíl	Vytvořit překládací stanice na území Rakovnícka ve spolupráci s krajským úřadem		
Číslo indikátoru	10		
Název indikátoru	Vybudovaná překládací stanice na území ORP Rakovník		
Měrná jednotka	Počet obcí využívající překládací stanice na území ORP Rakovník		
Správce měřítka	Manažer/ka Svazku měst a obcí Rakovnícka		
Roky	2013	2017	2020
Plán		0	56
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Na území Rakovnícka se nenachází žádné zařízení pro nakládání s odpady. Středočeský kraj má vytvořenou strategii, která spočívá ve vybudování překládacích stanic na celém území Středočeského kraje a		

	<i>následném energetickém využití svezeneho odpadu v zařízení v Mělníku. Jedna překladací stanice by tak měla vzniknout na území Rakovnicka. Předpokládaný počet zapojených obcí je minimálně 56. Číslo reflektuje počet obcí, které využívají nejrozšířenější svozovou společnost regionu.</i>
Metodika a výpočet:	<i>Celkový počet obcí z celého území ORP Rakovník</i>
Zdroj čerpání dat:	<i>Středočeský kraj, Odbor správy majetku MÚ Rakovník</i>

Cíl	<i>Vznik zařízení pro nakládání s KO vedoucí ke snížení skládkování na regionální úrovni</i>		
Číslo indikátoru	11		
Název indikátoru	<i>Zařízení pro nakládání s KO</i>		
Měrná jednotka	<i>Počet obcí využívající zařízení pro nakládání s KO</i>		
Správce měřítka	<i>Manažer/ka Svazku měst a obcí Rakovnicka</i>		
Roky	2013	2017	2020
Plán		0	30
Skutečnost	0		
Popis měřítka:			
Metodika a výpočet:	<i>Celkový počet obcí z celého území ORP Rakovník</i>		
Zdroj čerpání dat:	<i>Odbor správy majetku MÚ Rakovník</i>		

5.3. Pravidla pro řízení strategie

5.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny

Volení zástupci regionů (mikroregionů) působící v Radě Svazku měst a obcí Rakovnicka

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím

indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Vytvořit překládací stanici na území Rakovnicka ve spolupráci s krajským úřadem	Vedoucí odboru správy majetku MÚ Rakovník
1.2	Vznik zařízení pro nakládání s KO vedoucí ke snížení skládkování na regionální úrovni	Vedoucí odboru správy majetku MÚ Rakovník

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
9	Vznik zařízení pro nakládání s odpady na území ORP Rakovník	Manažer/ka Svazku měst a obcí Rakovnicka
10	Vybudovaná překládací stanice na území ORP Rakovník	Manažer/ka Svazku měst a obcí Rakovnicka
11	Zařízení pro nakládání s KO	Manažer/ka Svazku měst a obcí Rakovnicka

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí

Projednáání indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	vyhodnocení	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí
--	-------------	----------------	---------------------------

5.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

5.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, postupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se

bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

5.4. Závěr a postup zpracování

5.4.1. Shrnutí

Odpadové hospodářství je jedna z oblastí, které mají obce za povinnost řešit. Vzhledem k tomu, že na území Rakovnicka se nachází velký počet obcí s počtem obyvatel do 499 a poté 3 města, lze zde nalézt určité odlišnosti mezi těmito typy obcí. Ve městech jsou lépe dostupné kontejnery na separovaný odpad, občanům jsou k dispozici sběrné dvory. U sběrných dvorů je škoda, že není využita meziobecní spolupráce, aby je mohli využívat i občané okolních obcí. U nově vznikajícího sběrného dvoru v městě Jesenici již tomu tak bude. Významným aktérem v odpadovém hospodářství jsou svozové společnosti. Na území Rakovnicka se jich realizuje devět a nejrozšířenější společností je firma Becker Bohemia s.r.o. Ta sváží odpad z většiny obcí na území Rakovnicka. Odpad z území je následně zpracováván především v okolních obcích s rozšířenou působností. Na území Rakovnicka se nachází pouze skládka odpadů EKOLOGIE s.r.o., jedna kompostárna a bioplynové stanice. Vybudování zařízení pro nakládání s odpady na území ORP Rakovník je jednou z oblastí, kterou strategie v odpadovém hospodářství řeší. Záleží však na Středočeském kraji, jak bude v této oblasti postupovat. V současné době je tento záměr vypracován v Technickoekonomické analýze integrovaného systému nakládání s komunálními a dalšími odpady ve Středočeském kraji. Obce by se mohly finančně podílet na vybudování překládací stanice, která by posléze mohla zůstat v jejich majetku.

5.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Strategie byla zpracovávána realizačním týmem projektu Meziobecní spolupráce, který zaštiťoval Svazek měst a obcí Rakovnicka. Tým se řídil harmonogramem projektu Meziobecní spolupráce, který závazně určoval jednotlivé fáze postupu tvorby strategie a dalších náležitostí.

Projekt Meziobecní spolupráce na území Rakovnicka započal 1. 11. 2013, kdy byl vybrán realizační tým. Následovalo jeho seznámení s projektem a proškolení. Od února začal sběr dat a informací k analýze a následné provedení kvantitativní analýzy za tři nosná témata. Výstupy byly předány motivujícím starostům k připomínkování a případné připomínky byly zapracovány. K 31. 5. 2014 byla zaslána kompletní analýza a návrh variantních řešení Svazu měst a obcí České republiky. Návrh variantních řešení byly projednávány na 1. oficiálním shromáždění představitelů obcí a byl prvním podkladem k vytvoření strategie. Na jednotlivá nosná témata byly vypracovány oponentské posudky a jednotlivé připomínky byly zapracovány do 30. 5. 2014.

1. 6. 2014 byl přijat tematický expert na volitelné téma (Rozvoj technické infrastruktury v oblasti vodovodů a kanalizací na území Rakovnicka), které bylo zvoleno na Sněmu Svazku měst a obcí Rakovnicka. Do konce září byla zpracována jeho analytická část a následně strategická. Finální dokument se čtyřmi strategiemi byl Svazu měst a obcí ČR odeslán 20. 12. 2014 k připomínkování a následné úpravě. 31. 3. 2015 byl dokument ve finální podobě.

5.5. Přílohy

5.5.1. Seznam zkratk

BRKO	biologicky rozložitelný komunální odpad
BRO	biologicky rozložitelný odpad
CENIA	Česká informační agentura životního prostředí
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DZ	datová základna
EU	Evropská unie
ISSaR	Informační systém statistiky a reportingu
KO	komunální odpad
MOS	meziobecní spolupráce
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NO	nebezpečný odpad
OH	odpadové hospodářství
OO	ostatní odpad
OPŽP	operační program životního prostředí
ORP	obec s rozšířenou působností
PO	prioritní osa
PrO	odpady pocházející z průmyslu
POH	Plán odpadového hospodářství
SC	specifický cíl
SKO	směsný komunální odpad
ZEVO	zařízení pro energetické využití odpadů
ŽP	životní prostředí

Vzhledem k dostupnosti datových zdrojů v oblasti odpadového hospodářství nebylo možno pracovat v časové řadě 2008 až 2012 s daty o produkci a nakládání s odpady, které pochází pouze od obcí a jejich občanů. Proto tabulky obsahují data o produkci a nakládání s odpady jak od obcí a jejich občanů, tak od firem a společností produkcí odpadů v ORP. Měrné produkce na obyvatele ORP jsou pak počítány z produkce jednotlivých druhů odpadů od obcí i firem a společností. Nejsou tedy ukazatelem, který znázorňuje, kolik odpadů produkuje občan jako takový, ale spíše odrazem míry produkce jednotlivých druhů odpadů za celé ORP, vyjádřená na jednoho obyvatele.

Hodnoty datové základny za rok 1995 a 2000 (v tabulkách zkráceně „DZ“) za území ORP jako správní celek neexistují. Vzhledem k tomu, že do roku 2001 neexistoval současný Katalog odpadů, byla datová základna stanovena pouze teoreticky na základě výpočtu. Důvodem přepočtu datové základny za území ORP je fakt, že relevantní data (konkrétní datové základny pro porovnání s Plánem odpadového hospodářství České republiky (dále jen POH ČR) za roky 2000 a 1995 jsou veřejně dostupná pouze za celou ČR. Datová základna pro území ČR byla proto upravena přepočtovým koeficientem daným poměrem průměrné produkce odpadů na území ORP za roky 2008 až 2012 vůči průměrné produkci odpadů za ČR za roky 2008 až 2012. Vzhledem k provedeným přepočtům datové základny a metodice získání dat je hodnocení z hlediska plnění cílů POH ČR pouze ORIENTAČNÍM UKAZATELEM. Datová základna pro území ORP je tedy hypotetickým odhadem pro prodloužení časového trendu a možnosti porovnání hodnot v delší časové řadě. Tyto orientační hodnoty byly vypočteny pouze pro potřeby tohoto projektu a nelze s nimi porovnávat plnění cílů POH ČR. Vypočtená hodnota datové základny území ORP se nemusí přibližovat skutečné situaci v letech 1995 a 2000. Dále je důležité připustit, že zvolené vymezení území (ORP) je pro hodnocení plnění cílů POH

ČR nevyovídající (zvláště pak pro hodnocení nakládání s odpady). Jsou proto vždy slovně hodnoceny jen trendy, které se projevují v období 2008-2012.

5.5.2. Tabulky a grafy

Tabulka přílohy č. 1 Rozsah sbíraných komodit sběrných dvorů v Rakovníku a Novém Strašecí

Kód	Kategorie	Název odpadu	Marius Pedersen	TS města Nové Strašecí
20108	N	Agrochemické odpady obsahující nebezpečné látky	ANO	/
30201	N	Nehalogenovaná organická činidla k impregnaci dřeva	ANO	/
30204	N	Anorganická činidla k impregnaci dřeva	ANO	/
50108	N	Jiné dehty	ANO	/
50115	N	Upotřebené filtrační hlínky	ANO	/
60101	N	Kyselina sírová a kyselina siřičitá	ANO	/
60201	N	Hydroxid vápenatý	ANO	/
60203	N	Hydroxid amonný	ANO	/
61301	N	Anorganické pesticidy, činidla k impregnaci dřeva a další biocidy	ANO	/
61302	N	Upotřebené aktivní uhlí (kromě odpadu uvedeného pod číslem 06 07 02)	ANO	/
70103	N	Organická halogenovaná rozpouštědla, promývací kapaliny a matečné louhy	ANO	/
70104	N	Jiná organická rozpouštědla, promývací kapaliny a matečné louhy	ANO	/
70109	N	Halogenované filtrační koláče, upotřebená absorpční činidla	ANO	/
70110	N	Jiné filtrační koláče, upotřebená absorpční činidla	ANO	/
70304	N	Jiná organická rozpouštědla, promývací kapaliny a matečné louhy	ANO	/
70607	N	Halogenované destilační a reakční zbytky	ANO	/
80111	N	Odpadní barvy a laky obsahující organická rozpouštědla nebo jiné nebezpečné látky	ANO	/
80113	N	Kaly z barev nebo z laků obsahující organická rozpouštědla nebo jiné nebezpečné látky	ANO	/
80317	N	Odpadní tiskařský toner obsahující nebezpečné látky	ANO	/
80409	N	Odpadní lepidla a těsnicí materiály obsahující organická rozpouštědla nebo jiné nebezpečné látky	ANO	/
100101	O	Škvára, struska a kotelní prach (kromě kotelního prachu uvedeného pod číslem 10 01 04)	ANO	/
120102	O	Úlet železných kovů	ANO	/
120106	N	Odpadní minerální řezné oleje obsahující halogeny (kromě emulzí a roztoků)	ANO	/
120107	N	Odpadní minerální řezné oleje neobsahující halogeny (kromě emulzí a roztoků)	ANO	/
120109	N	Odpadní řezné emulze a roztoky neobsahující halogeny	ANO	/
120110	N	Syntetické řezné oleje	ANO	/
120112	N	Upotřebené vosky a tuky	ANO	/
120114	N	Kaly z obrábění obsahující nebezpečné látky	ANO	/

Kód	Kategorie	Název odpadu	Marius Pedersen	TS města Nové Strašecí
120118	N	Kovový kal (brusný kal, honovací kal a kal z lapování) obsahující olej	ANO	/
130109	N	Chlorované hydraulické minerální oleje	ANO	/
130110	N	Nechlorované hydraulické minerální oleje	ANO	/
130111	N	Syntetické hydraulické oleje	ANO	/
130112	N	Snadno biologicky rozložitelné hydraulické oleje	ANO	/
130204	N	Chlorované minerální motorové, převodové a mazací oleje	ANO	/
130205	N	Nechlorované minerální motorové, převodové a mazací oleje	ANO	/
130206	N	Syntetické motorové, převodové a mazací oleje	ANO	/
130208	N	Jiné motorové, převodové a mazací oleje	ANO	/
130306	N	Minerální chlorované izolační a teplonosné oleje neuvedené pod číslem 13 03 01	ANO	/
130307	N	Minerální nechlorované izolační a teplonosné oleje	ANO	/
130308	N	Syntetické izolační a teplonosné oleje	ANO	/
130501	N	Pevný podíl z lapáků písku a odlučovačů oleje	ANO	/
130502	N	Kaly z odlučovačů oleje	ANO	/
130503	N	Kaly z lapáků nečistot	ANO	/
130506	N	Olej z odlučovačů oleje	ANO	/
130507	N	Zaolejovaná voda z odlučovačů oleje	ANO	/
130508	N	Směsi odpadů z lapáku písku a z odlučovačů oleje	ANO	/
130701	N	Topný olej a motorová nafta	ANO	/
140602	N	Jiná halogenovaná rozpouštědla a směsi rozpouštědel	ANO	/
140603	N	Jiná rozpouštědla a směsi rozpouštědel	ANO	/
150101	O	Papírové a lepenkové obaly	ANO	/
150102	O	Plastové obaly	ANO	/
150103	O	Dřevěné obaly	ANO	/
150104	O	Kovové obaly	ANO	/
150105	O	Kompozitní obaly	ANO	/
150106	O	Směsné obaly	ANO	/
150107	O	Skleněné obaly	ANO	/
150109	O	Textilní obaly	ANO	/
150110	N	Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné	ANO	/
150111	N	Kovové obaly obsahující nebezpečnou výplňovou hmotu (např. azbest) včetně prázdných tlakových nádob	ANO	/

Kód	Kategorie	Název odpadu	Marius Pedersen	TS města Nové Strašecí
150202	N	Absorpční činidla, filtrační materiály (včetně olejových filtrů jinak blíže neurčených), čisticí tkaniny a ochranné oděvy znečištěné nebezpečnými látkami	ANO	/
150203	O	Absorpční činidla, filtrační materiály, čisticí tkaniny a ochranné oděvy neuvedené pod číslem 15 02 02	ANO	/
160103	O	Pneumatiky	ANO	/
160107	N	Olejové filtry	ANO	/
160113	N	Brzdové kapaliny	ANO	/
160114	N	Nemrznoucí kapaliny obsahující nebezpečné látky	ANO	/
160117	O	Železné kovy	ANO	/
160118	O	Neželezné kovy	ANO	/
160119	O	Plasty	ANO	/
160120	O	Sklo	ANO	/
160121	N	Nebezpečné součástky neuvedené pod čísly 16 01 07 až 16 01 11 a 16 01 13 a 16 01 14	ANO	/
160303	N	Anorganické odpady obsahující nebezpečné látky	ANO	/
160305	N	Organické odpady obsahující nebezpečné látky	ANO	/
160306	O	Organické odpady neuvedené pod číslem 16 03 05	ANO	/
160506	N	Laboratorní chemikálie a jejich směsi, které jsou nebo obsahují nebezpečné látky	ANO	/
160507	N	Vyřazené anorganické chemikálie, které jsou nebo obsahují nebezpečné látky	ANO	/
160508	N	Vyřazené organické chemikálie, které jsou nebo obsahují nebezpečné látky	ANO	/
160601	N	Olověné akumulátory	ANO	/
160602	N	Nikl-kadmiové baterie a akumulátory	ANO	/
160604	O	Alkalické baterie (kromě baterií uvedených pod číslem 16 06 03)	ANO	/
160606	N	Odděleně soustředěvané elektrolyty z baterií a akumulátorů	ANO	/
170101	O	Beton	ANO	/
170102	O	Cihly	ANO	/
170103	O	Tašky a keramické výrobky	ANO	/
170107	O	Směsi nebo oddělené frakce betonu, cihel, tašek a keramických výrobků neuvedené pod číslem 17 01 06	ANO	/
170201	O	Dřevo	ANO	/
170202	O	Sklo	ANO	/
170203	O	Plasty	ANO	/
170301	N	Asfaltové směsi obsahující dehet	ANO	/

Kód	Kategorie	Název odpadu	Marius Pedersen	TS města Nové Strašecí
170303	N	Uhelný dehet a výrobky z dehtu	ANO	/
170405	O	Železo a ocel	ANO	/
170407	O	Směsné kovy	ANO	/
170503	N	Zemina a kamení obsahující nebezpečné látky	ANO	/
170601	N	Izolační materiál s obsahem azbestu	ANO	/
170605	N	Stavební materiály obsahující azbest	ANO	/
170802	O	Stavební materiály na bázi sádry neuvedené pod číslem 17 08 01	ANO	/
170903	N	Jiné stavební a demoliční odpady (včetně směsných stavebních a demoličních odpadů) obsahující nebezpečné látky	ANO	/
170904	O	Směsné stavební a demoliční odpady neuvedené pod čísly 17 09 01, 17 09 02 a 17 09 03	ANO	/
180101	O	Ostré předměty (kromě čísla 18 01 03)	ANO	/
180102	O	Části těla a orgány včetně krevních vaků a krevních konzerv (kromě čísla 18 01 03)	ANO	/
180103	N	Odpady, na jejichž sběr a odstraňování jsou kladeny zvláštní požadavky s ohledem na prevenci infekce	ANO	/
180109	O	Jiná nepoužitelná léčiva neuvedená pod číslem 18 01 08	ANO	/
180201	O	Ostré předměty (kromě čísla 18 02 02)	ANO	/
180202	N	Odpady, na jejichž sběr a odstraňování jsou kladeny zvláštní požadavky s ohledem na prevenci infekce	ANO	/
180205	N	Chemikálie sestávající z nebezpečných látek nebo tyto látky obsahující	ANO	/
190107	N	Pevné odpady z čištění odpadních plynů	ANO	/
190110	N	Upotřebené aktivní uhlí z čištění spalin	ANO	/
190111	N	Popel a struska obsahující nebezpečné látky	ANO	/
190115	N	Kotelní prach obsahující nebezpečné látky	ANO	/
190117	N	Odpad z pyrolýzy obsahující nebezpečné látky	ANO	/
190205	N	Kaly z fyzikálně-chemického zpracování obsahující nebezpečné látky	ANO	/
190802	O	Odpady z lapáků písku	ANO	/
190807	N	Roztoky a kaly z regenerace iontoměničů	ANO	/
190810	N	Směs tuků a olejů z odlučovače tuků neuvedená pod číslem 19 08 09	ANO	/
190813	N	Kaly z jiných způsobů čištění průmyslových odpadních vod obsahující nebezpečné látky	ANO	/
190904	O	Upotřebené aktivní uhlí	ANO	/
191212	O	Jiné odpady (včetně směsí materiálů) z mechanické úpravy odpadu neuvedené pod číslem 19 12 11	ANO	/

Kód	Kategorie	Název odpadu	Marius Pedersen	TS města Nové Strašecí
200101	O	Papír a lepenka	ANO	ANO
200102	O	Sklo	ANO	ANO
200108	O	Biologicky rozložitelný odpad z kuchyní a stravoven	ANO	/
200110	O	Oděvy	ANO	/
200111	O	Textilní materiály	ANO	ANO
200113	N	Rozpouštědla	ANO	/
200114	N	Kyseliny	ANO	/
200115	N	Zásady	ANO	/
200117	N	Fotochemikálie	ANO	/
200119	N	Pesticidy	ANO	/
200121	N	Zářivky a jiný odpad obsahující rtuť	ANO	/
200123	N	Vyřazená zařízení obsahující chlorofluoruhlodíky	ANO	/
200125	O	Jedlý olej a tuk	ANO	/
200126	N	Olej a tuk neuvedený pod číslem 20 01 25	ANO	/
200127	N	Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice obsahující nebezpečné látky	ANO	/
200128	O	Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice neuvedené pod číslem 20 01 27	ANO	/
200129	N	Detergenty obsahující nebezpečné látky	ANO	/
200130	O	Detergenty neuvedené pod číslem 20 01 29	ANO	/
200132	O	Jiná nepoužitelná léčiva neuvedená pod číslem 20 01 31	ANO	/
200133	N	Baterie a akumulátory, zařazené pod čísla 16 06 01, 16 06 02 nebo pod číslem 16 06 03 a netříděné baterie a akumulátory obsahující tyto baterie	ANO	/
200134	O	Baterie a akumulátory neuvedené pod číslem 20 01 33	ANO	ANO
200135	N	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení obsahující nebezpečné látky neuvedené pod čísly 20 01 21 a 20 01 23	ANO	/
200136	O	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení neuvedené pod čísly 20 01 21, 20 01 23 a 20 01 35	ANO	ANO
200137	N	Dřevo obsahující nebezpečné látky	ANO	/
200138	O	Dřevo neuvedené pod číslem 20 01 37	ANO	ANO
200139	O	Plasty	ANO	ANO
200140	O	Kovy	ANO	ANO
200141	O	Odpady z čištění komínů	ANO	/
200201	O	Biologicky rozložitelný odpad	ANO	ANO
200202	O	Zemina a kameny	ANO	ANO

Kód	Kategorie	Název odpadu	Marius Pedersen	TS města Nové Strašecí
200203	O	Jiný biologicky nerozložitelný odpad	ANO	/
200301	O	Směsný komunální odpad	ANO	ANO
200302	O	Odpad z tržišť	ANO	/
200303	O	Uliční smetky	ANO	ANO
200307	O	Objemný odpad	ANO	ANO

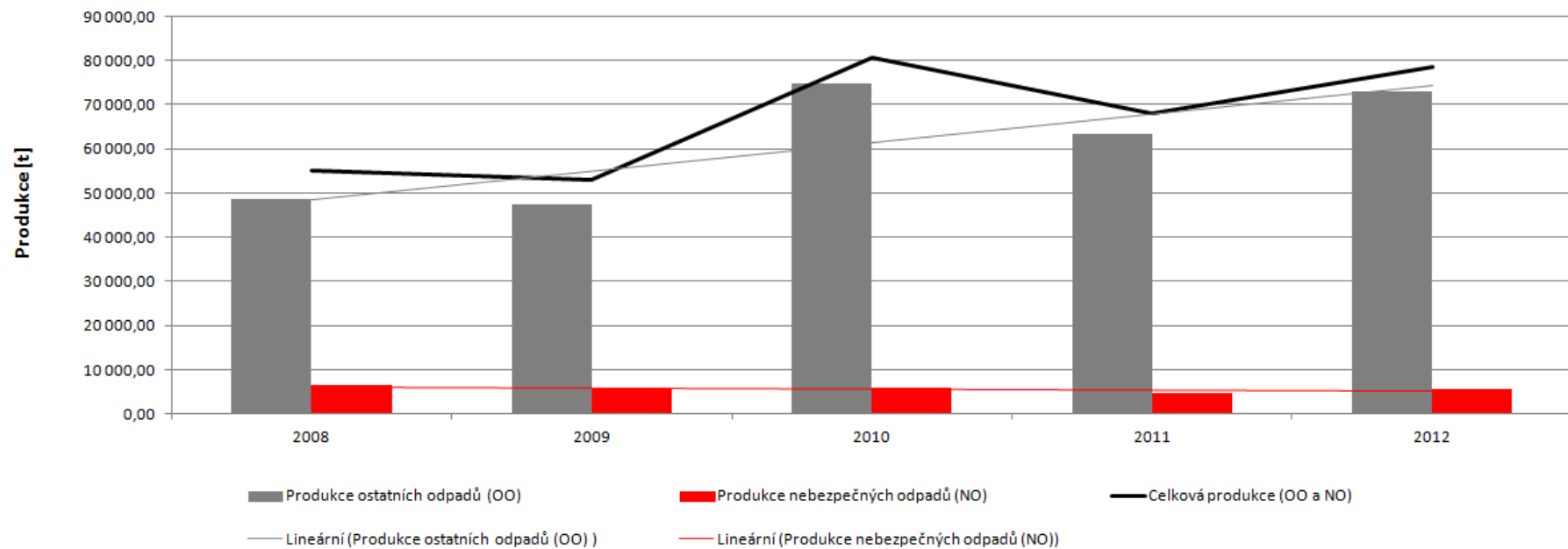
Zdroj: Středočeský kraj

Tabulka přílohy č. 2 Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - diference oproti roku 2000	DZ pro produkci odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl produkce jednotlivých let k datové základně 2000 [%] ↓			
							2008	2009	2010	2011
Produkcce odpadů [t]										
Produkcce ostatních odpadů (OO)	77 224,21	48 602,65	47 419,23	74 734,10	63 207,54	72 886,18	62,94	61,40	96,78	81,85
Produkcce nebezpečných odpadů (NO)	9 197,53	6 522,02	5 636,62	5 871,98	4 719,70	5 723,19	70,91	61,28	63,84	51,31
	Změna produkce NO oproti DZ 2000 [%] →							-29,09	-38,72	-36,16
Celková produkce (OO a NO)	85 829,39	55 124,67	53 055,85	80 606,08	67 927,24	78 609,37	64,23	61,82	93,91	79,14
	Změna produkce odpadů oproti DZ 2000 [%] →							-35,77	-38,18	-6,09
Podílové ukazatele [%]		2008	2009	2010	2011	2012				
Podíl ostatních odpadů na celkové produkci odpadů		88,17	89,38	92,72	93,05	92,72				
Podíl nebezpečných odpadů na celkové produkci odpadů		11,83	10,62	7,28	6,95	7,28				
Měrné produkce odpadů na obyvatele [kg.obyv. ⁻¹]		2008	2009	2010	2011	2012				
Počet obyvatel v území ORP		53 635	54 693	54 959	55 493	55 498				
Měrná produkce všech odpadů (OO a NO)		1 027,77	970,07	1 466,66	1 224,07	1 416,44				
Měrná produkce OO		906,17	867,01	1 359,82	1 139,02	1 313,31				
Měrná produkce NO	300,20	121,60	103,06	106,84	85,05	103,12				
Podíl měrné produkce NO k DZ 2000 [%] →		40,51	34,33	35,59	28,33	34,35				
Změna měrné produkce NO oproti DZ 2000 [%] →		-59,49	-65,67	-64,41	-71,67	-65,65				

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Graf přílohy č. 1 Celková produkce odpadů, produkce OO a NO na území ORP za období 2008 - 2012

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Tabulka přílohy č. 3 Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
200101	Papír a lepenka (BRKO)	O	917,58	553,99	700,37	794,03	855,49
200102	Sklo	O	409,44	137,00	378,71	593,89	726,14
200108	BRO z kuchyní (BRKO)	O	86,25	120,22	138,00	123,02	117,71
200110	Oděvy (BRKO)	O	1,51	0,00	0,00	0,00	0,00
200111	Textilní materiály (BRKO)	O	3,82	3,64	34,51	22,31	65,95
200113*	Rozpouštědla	N	0,09	0,01	0,18	0,00	0,00
200114*	Kyseliny	N	0,00	0,02	0,00	1,36	0,00
200115*	Zásady	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200117*	Fotochemikálie	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06
200119*	Pesticidy	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,33
200121*	Zářivky a jiný odpad obsahující rtuť	N	0,39	0,09	0,21	0,04	0,42
200123*	Vyřazená zařízení obsahující chlorfluoruhlodíky	N	32,07	12,49	24,69	15,85	0,23
200125	Jedlý olej a tuk (BRKO)	O	1,80	1,52	1,42	1,52	12,25
200126*	Olej a tuk neuvedený pod číslem 200125	N	1,55	1,40	1,04	0,73	0,41
200127*	Barvy, tiskařské barvy, lepidla	N	12,59	8,44	14,59	13,63	15,29
200128	Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice neuvedené pod číslem 200127	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
200129*	Detergenty obsahující nebezpečné látky	N	11,30	28,50	43,00	38,00	18,01
200130	Detergenty neuvedené pod číslem 200129	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200131*	Nepoužitelná cytostatika	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200132*	Jiná nepoužitelná léčiva neuvedená pod číslem 200131	N	0,06	0,01	0,41	0,16	1,01
200133*	Baterie a akumulátory, zařazené pod čísla 160601, 160602 nebo pod číslem 160603 a netříděné baterie a akumulátory obsahující tyto baterie	N	0,08	0,01	0,03	0,02	0,60
200134	Baterie a akumulátory neuvedené pod číslem 200133	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200135*	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení obsahující nebezpečné látky neuvedené pod čísly 200121 a 200123	N	19,43	1,62	1,22	0,08	0,09
200136	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení neuvedené pod čísly 200121, 200123 a 200135	O	27,33	21,26	71,96	7,54	17,17

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
200137*	Dřevo obsahující nebezpečné látky	N	0,0,	0,00	0,00	0,00	0,00
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137 (BRKO)	O	0,00	6,77	0,00	0,00	13,03
200139	Plasty	O	70,23	73,75	91,66	310,45	353,69
200140	Kovy	O	29,51	942,28	1 558,64	1 904,23	1 610,14
200141	Odpady z čištění komínů	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200199	Další frakce jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200201	Biologicky rozložitelný odpad (BRKO)	O	73,75	61,88	530,80	563,13	699,40
200202	Zemina a kameny	O	119,46	1 011,23	2 084,77	1 009,85	518,34
200203	Jiný biologicky nerozložitelný odpad	O	0,00	1,32	0,00	0,00	0,00
200301	Směsný komunální odpad (BRKO)	O	14 633,75	9 389,88	15 396,06	12 676,14	16 329,49
200302	Odpad z tržišť (BRKO)	O	0,00	1,44	0,00	0,00	0,00
200303	Uliční smetky	O	0,12	15,14	0,00	104,99	198,70
200304	Kal ze septiků a žump	O	396,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200306	Odpad z čištění kanalizace	O	0,00	93,26	41,12	3,25	126,56
200307	Objemný odpad (BRKO)	O	537,35	96,80	687,34	1 088,20	1 502,83
200399	Komunální odpady jinak blíže neurčené	O	0,85	0,20	0,00	0,00	0,00
150101	Papírové a lepenkové obaly	O	2 514,75	2 542,76	3 088,71	3 757,00	4 085,24

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
150102	Plastové obaly	O	731,52	794,36	1 045,52	978,83	1 229,28
150103	Dřevěné obaly	O	258,00	676,86	700,53	472,73	514,14
150104	Kovové obaly	O	0,12	0,01	0,00	0,58	3,57
150105	Kompozitní obaly	O	4,77	5,32	22,45	10,36	36,18
150106	Směsné obaly	O	1 055,06	1 131,59	1 230,40	360,21	581,05
150107	Skleněné obaly	O	629,66	647,97	571,89	407,88	414,13
150109	Textilní obaly	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
150110*	Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné	N	227,53	278,40	297,79	185,48	165,68
150111*	Kovové obaly obsahující nebezpečnou výplňovou hmotu (např. azbest) včetně prázdných tlakových nádob	N	4,30	4,65	6,99	6,08	6,12
Celková produkce KO			22 812,02	18 666,09	28 765,01	25 451,57	30 218,73
Celková produkce BRKO (vybrané kódy ze sk. 20), původní hmotnost odpadu [t]			16 255,81	10 236,14	17 488,50	15 268,35	19 596,15
Hmotnost BRKO přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu [t]			8 268,78	5 284,37	8 992,78	7 909,44	10 036,35

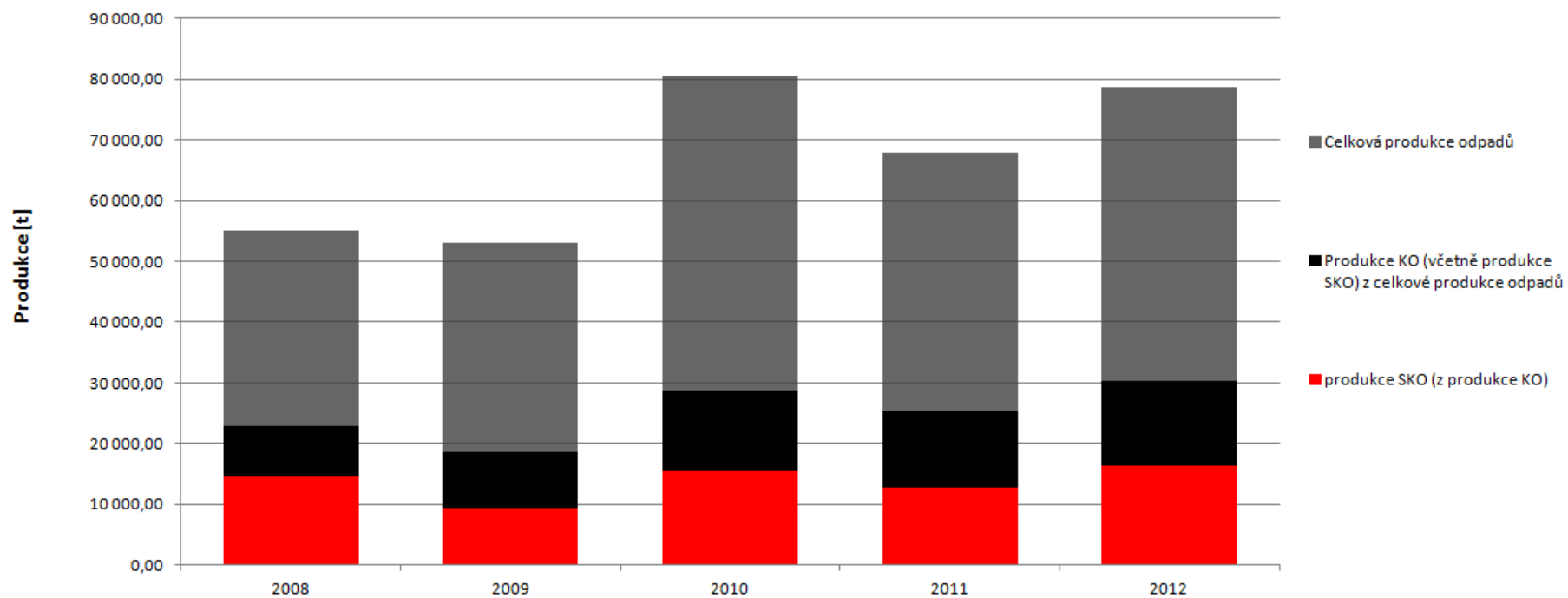
Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Tabulka přílohy č. 4 Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (SKO)) za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce odpadů	55 124,67	53 055,85	80 606,08	67 927,24	78 609,37	-3,75	51,93	-15,73	15,73
Celková produkce KO	22 812,02	18 666,09	28 765,01	25 451,57	30 218,73	-18,17	54,10	-11,52	18,73
Celková produkce SKO	14 633,75	9 389,88	15 396,06	12 676,14	16 329,49	-35,83	63,96	-17,67	28,82
Podílové ukazatele [%]	2008		2009		2010	2011		2012	
Podíl KO na celkové produkci odpadů	41,38		35,18		35,69	37,47		38,44	
Podíl SKO na produkci KO	64,15		50,30		53,52	49,80		54,04	
Měrné produkce odpadů [kg.obyv. ⁻¹]	2008		2009		2010	2011		2012	
Počet obyvatel v území ORP	53 635		54 693		54 959	55 493		55 498	
Měrná produkce KO	425,32		341,29		523,39	458,64		544,50	
Měrná produkce SKO	272,84		171,68		280,14	228,43		294,24	

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Graf přílohy č. 2 Podíl KO a podíl SKO na celkové produkci odpadů na území ORP za období 2008 - 2012

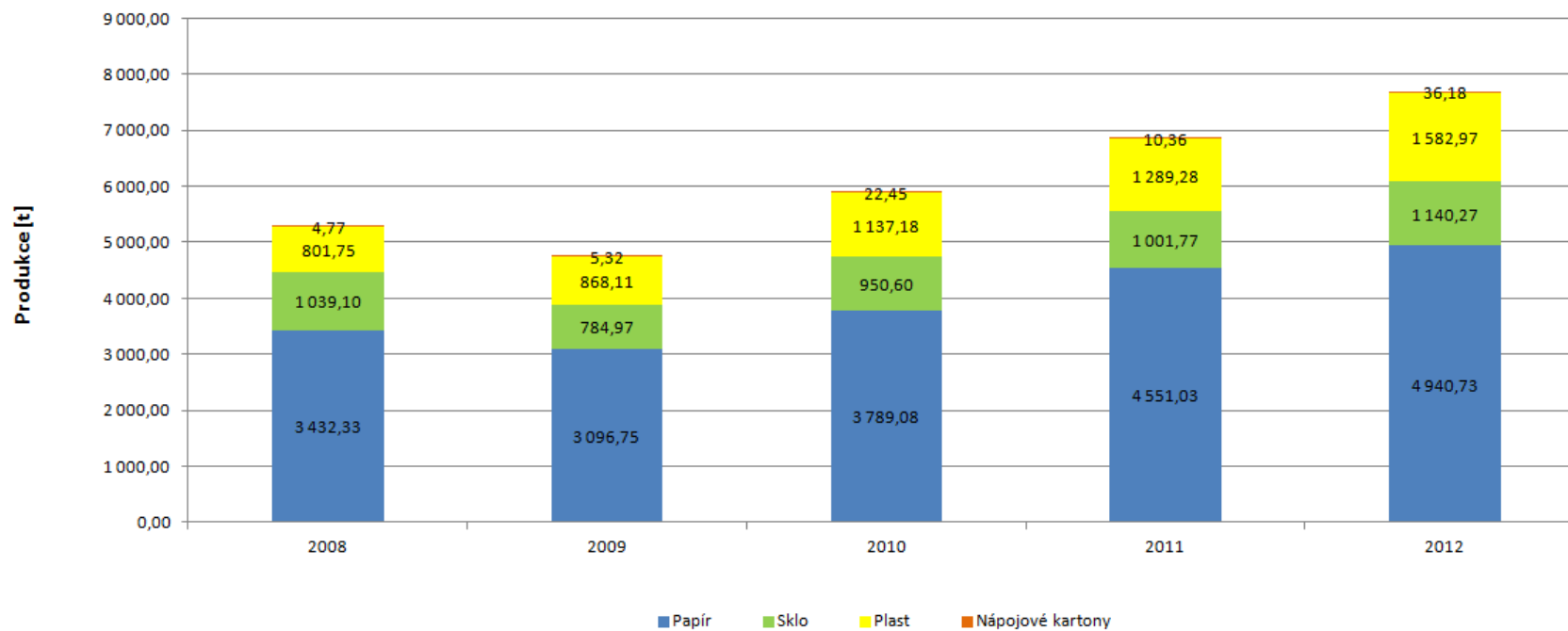
Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Tabulka přílohy č. 5 Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
							2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	150101, 200101	3 432,33	3 096,75	3 789,08	4 551,03	4 940,73	-9,78	22,36	20,11	8,56
Sklo	150107, 200102	1 039,10	784,97	950,60	1 001,77	1 140,27	-24,46	21,10	5,38	13,83
Plast	150102, 200139	801,75	868,11	1 137,18	1 289,28	1 582,97	8,28	30,99	13,38	22,78
Nápojové kartony	150105	4,77	5,32	22,45	10,36	36,18	11,53	321,99	-53,85	249,23
Celkem separovaný sběr		5 277,95	4 755,15	5 899,31	6 852,44	7 700,15	-9,91	24,06	16,16	12,37
Měrné produkce odpadů [kg.obyv. ⁻¹]		2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP		53 635		54 693		54 959		55 493		55 498
Měrná produkce tříděného papíru		63,99		56,62		68,94		82,01		89,03
Měrná produkce tříděného skla		19,37		14,35		17,30		18,05		20,55
Měrná produkce tříděného plastu		14,95		15,87		20,69		23,23		28,52
Měrná produkce tříděných nápojových kartonů		0,09		0,10		0,41		0,19		0,65
Měrná produkce tříděného odpadu		98,40		86,94		107,34		123,48		138,75

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Graf přílohy č. 3 Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008 - 2012

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Tabulka přílohy č. 6 Celková produkce BRO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
020101	Kaly z praní a z čištění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020103	Odpad rostlinných pletiv	O	249,90	158,65	245,68	0,00	8,79
020106	Zvířecí trus, moč a hnůj (včetně znečištěné slámy), kapalné odpady, soustředované odděleně a zpracováváné mimo místo vzniku	O	0,00	11,00	1 615,18	1 721,73	2 045,42
020107	Odpady z lesnictví	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020201	Kaly z praní a z čištění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020203	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020204	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	6,00	6,00	0,00	0,00
020301	Kaly z praní, čištění, loupání, odstředování a separace	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020304	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	5,70	14,74	6,74	8,81	2,47
020399	Odpady jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020305	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020401	Zemina z čištění a praní řepy	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020403	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020501	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	4,28	5,05	4,83	4,83	0,00

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
020502	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020601	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	1,43	1,26	4,17	3,50	1,99
020603	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020701	Odpad z praní, čištění a mechanického zpracování surovin	O	16,90	16,30	19,73	35,09	32,93
020702	Odpad z destilace lihovin	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020704	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	1 576,23	1 516,20	1 420,78	1 528,51	1 867,60
020705	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030101	Odpadní kůra a korek	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030105	Piliny, hobliny, odřezky, dřevo, dřevotřískové desky a dýhy, neuvedené pod číslem 030104	O	0,00	0,90	7,75	46,61	28,23
030301	Odpadní kůra a dřevo	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030307	Mechanicky oddělený výmět z rozvláknování odpadního papíru a lepenky	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030308	Odpady ze třídění papíru a lepenky určené k recyklaci	O	0,31	0,05	0,00	0,22	0,00
030309	Odpadní kaustifikační kal	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

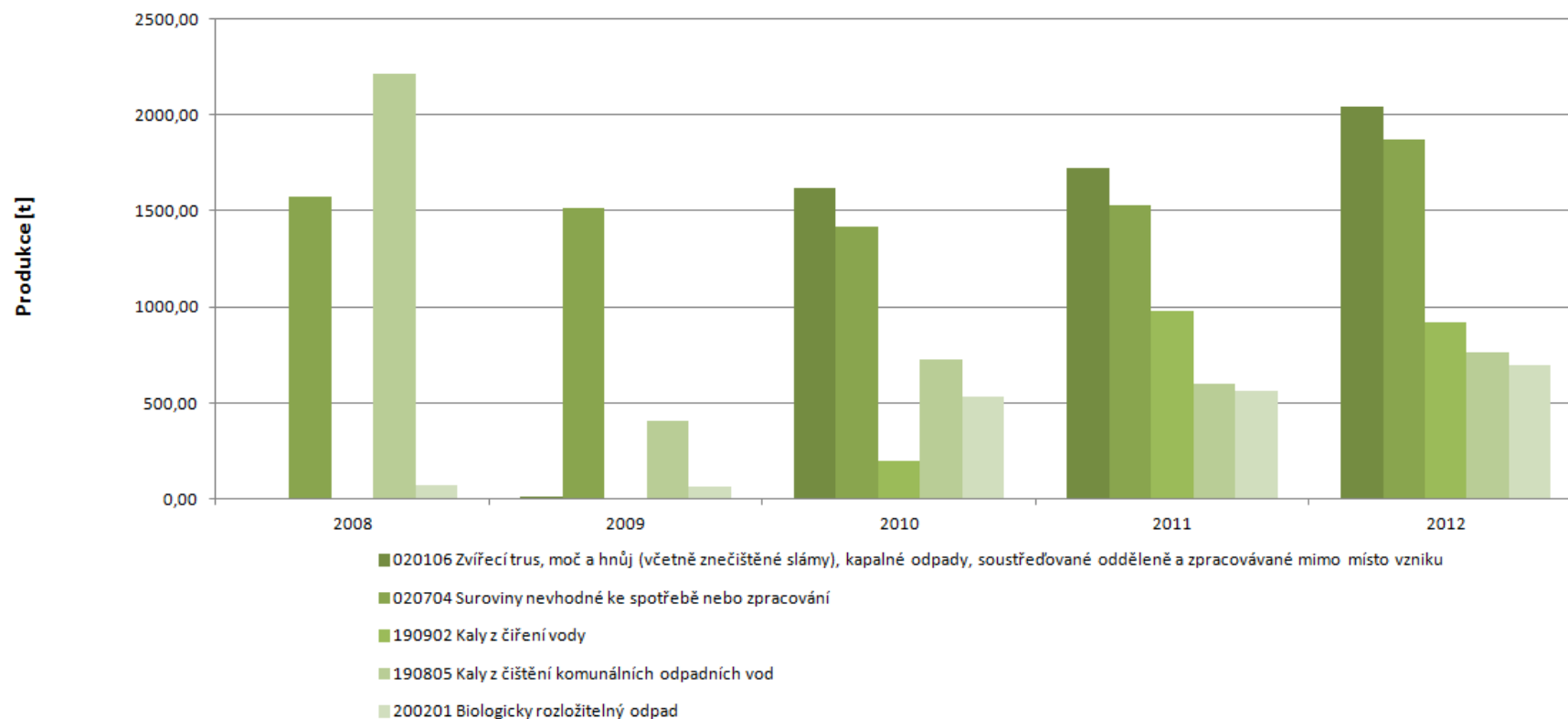
Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
030310	Výmětová vlákna, kaly z mechanického oddělování obsahující vlákna, výplně povrchové vrstvy z mechanického třídění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030311	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod číslem 030310	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040101	Odpadní klišovka a štípenka	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040107	Kaly neobsahující chrom, zejména kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040210	Organické hmoty z přírodních produktů (např. tuk, vosk)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040220	Ostatní kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod 040219	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040221	Odpady z nezpracovaných textilních vláken	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040222	Odpady ze zpracovaných textilních vláken	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
150101	Papírové a lepenkové obaly	O	2 514,75	2 542,76	3 088,71	3 757,00	4 085,24
150103	Dřevěné obaly	O	258,00	676,86	700,53	472,73	514,14
160306	Organické odpady neuvedené pod číslem 160305	O	0,14	0,14	0,24	2,07	0,80
170201	Dřevo	O	39,52	57,06	22,68	12,64	29,28
190503	Kompost nevyhovující jakosti	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190603	Extrakty z anaerobního zpracování komunálního odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
190604	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování komunálního odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190605	Extrakty z anaerobního zpracování odpadů živočišného a rostlinného původu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190606	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování živočišného a rostlinného odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	O	2 212,95	407,98	727,98	601,64	762,31
190809	Směs tuků a olejů z odlučovačů tuků obsahujících pouze jedlé oleje a jedlé tuky	O	8,48	36,14	23,00	48,91	66,55
190812	Kaly z biologického čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190811	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190814	Kaly z jiných způsobů čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190813	O	97,54	0,00	0,00	44,46	0,00
190901	Pevné odpady z primárního čištění (z česlí a filtrů)	O	2,00	250,00	0,00	2,00	0,00
190902	Kaly z čiření vody	O	0,00	0,00	200,00	980,00	922,00
190903	Kaly z dekarbonizace	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
191201	Papír a lepenka	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
191207	Dřevo neuvedené pod číslem 191206	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200101	Papír a lepenka, s výjimkou papíru s	O	917,58	553,99	700,37	794,03	855,49

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
	vysokým leskem a odpadu z tapet						
200108	Biologicky rozložitelný odpad z kuchyní a stravoven	O	86,25	120,22	138,00	123,02	117,71
200110	Oděvy	O	1,51	0,00	0,00	0,00	0,00
200111	Textilní materiály	O	3,82	3,64	34,51	22,31	65,95
200125	Jedlý olej a tuk	O	1,80	1,52	1,42	1,52	12,25
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137	O	0,00	6,77	0,00	0,00	13,03
200201	Biologicky rozložitelný odpad	O	73,75	61,88	530,80	563,13	699,40
200301	Směsný komunální odpad	O	14 633,75	9 389,88	15 396,06	12 676,14	16 329,49
200302	Odpad z tržišť	O	0,00	1,44	0,00	0,00	0,00
200304	Kal ze septiků a žump	O	396,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200307	Objemný odpad	O	537,35	96,80	687,34	1 088,20	1 502,83
Celková produkce BRO			23 639,94	15 937,23	25 582,50	24 539,10	29 963,90

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Graf přílohy č. 4 Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008 - 2012

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

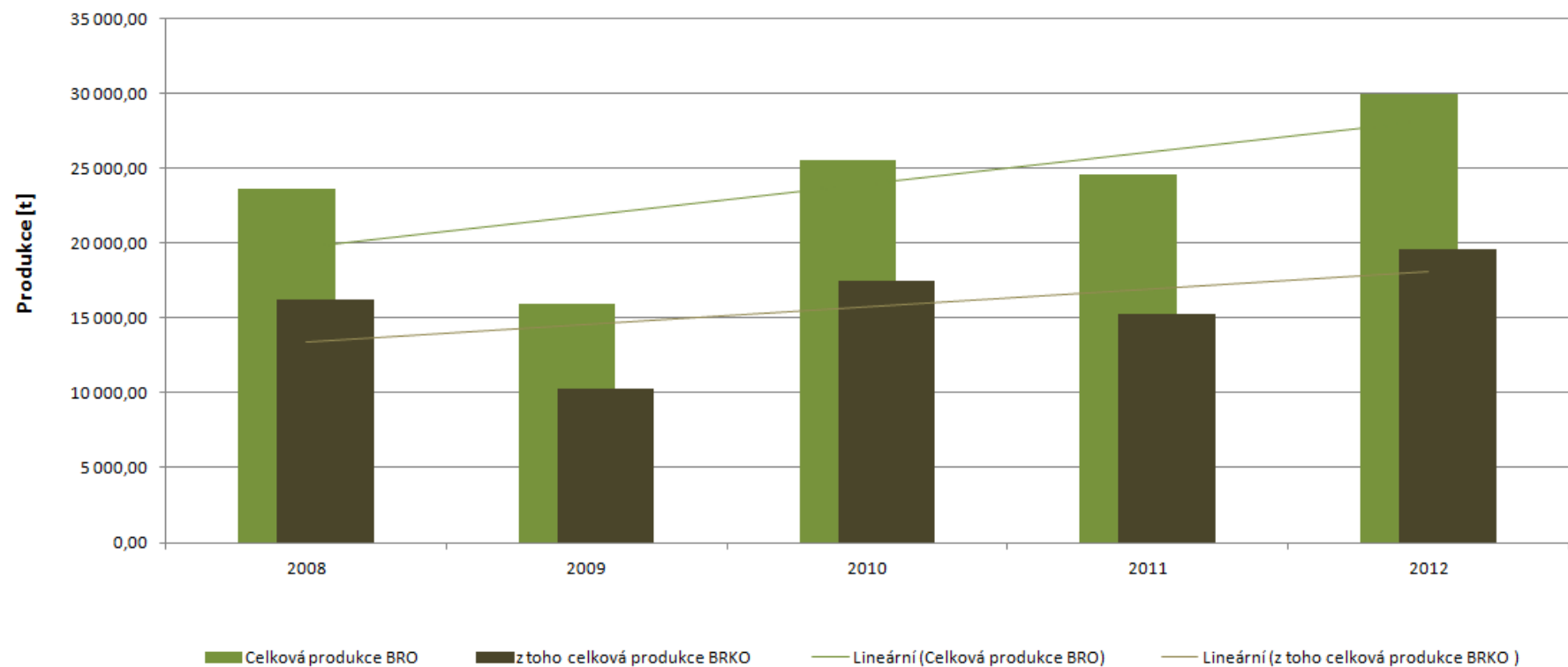
Graf byl sestaven na základě identifikovaných pěti množství nejvíce zastoupených druhů BRO za rok 2012 na území ORP (vyjma: 150101 papírové a lepenkové obaly, 200101 papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet, 200301 směsný komunální odpad a 200307 objemný odpad).

Tabulka přílohy č. 7 Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce BRO	23 639,94	15 937,23	25 582,50	24 539,10	29 963,90	-32,58	60,52	-4,08	22,11
z toho celková produkce BRKO	16 255,81	10 236,14	17 488,50	15 268,35	19 596,15	-37,03	70,85	-12,69	28,34
Podílové ukazatele [%]	2008		2009		2010		2011		2012
Podíl BRKO na celkové produkci BRO	68,76		64,23		68,36		62,22		65,40
Měrné produkce odpadů [kg.obyv. ⁻¹]	2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP	53 635		54 693		54 959		55 493		55 498
Měrná produkce BRO	440,76		291,39		465,48		442,20		539,91
Měrná produkce BRKO	303,08		187,16		318,21		275,14		353,10

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Graf přílohy č. 5 Podíl množství BRKO na množství BRO na území ORP za období 2008 - 2012

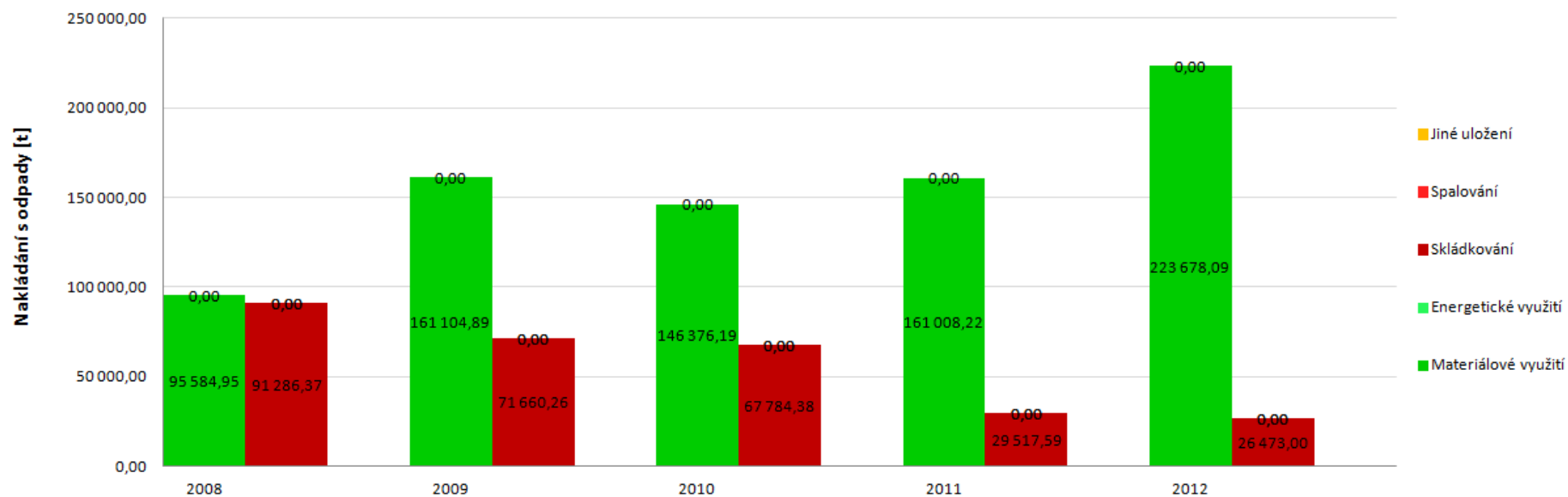
Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Tabulka přílohy č. 8 Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - diference oproti roku 2000		DZ pro produkci, využití a skládkování odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓						
								2008	2009	2010	2011			
Hlavní způsoby nakládání s odpady [t]														
Využití	Materiálové využití	106 903,86	95 584,95	161 104,89	146 376,19	161 008,22	223 678,09	89,41	150,70	136,92	150,61			
		Podíl materiálového využití odpadů z celkové produkce [%] ↓												
		124,55	173,40	303,65	181,59	237,03	284,54							
	Celkem vybrané způsoby využití	105 823,01	95 584,95	161 104,89	146 376,19	161 008,22	223 678,09	90,33	152,24	138,32	152,15			
		Podíl využití odpadů z celkové produkce [%] ↓												
		123,29	173,40	303,65	181,59	237,03	284,54							
Celková produkce odpadů		85 829,39	55 124,67	53 055,85	80 606,08	67 927,24	78 609,37							
Odstranění	Skládkování	136 899,71	91 286,37	71 660,26	67 784,38	29 517,59	26 473,00	66,68	52,35	49,51	21,56			
	Celkem vybrané způsoby odstranění	91 286,37		71 660,26	67 784,38	29 517,59	26 473,00							

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Graf přílohy č. 6 Nakládání celkově na území ORP za období 2008 - 2012, využití a odstranění

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

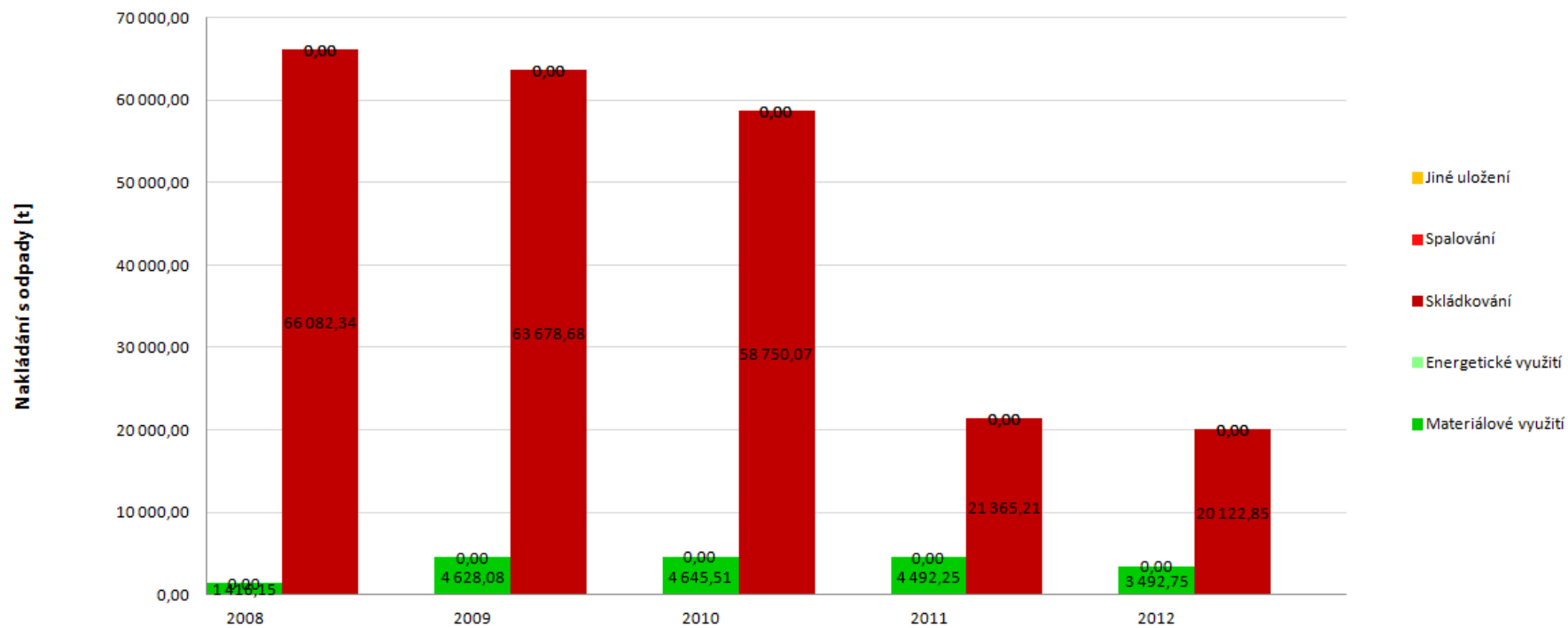

Tabulka přílohy č. 9 Nakládání s komunálními odpady (KO) a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - difference oproti roku 2000		Způsob nakládání	DZ pro produkci a využití KO 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓				
									2008	2009	2010	2011	
Nakládání s odpady [t]													
KO	Využití	Materiálové využití	870,73	1 416,15	4 628,08	4 645,51	4 492,25	3 492,75	162,64	531,52	533,52	515,92	
			Podíl materiálového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓								Změna materiálového využití KO oproti DZ 2000 [%] ↓		
			5,02	6,21	24,79	16,15	17,65	11,56	62,64	431,52	433,52	415,92	
		Celkem vybrané způsoby využití	800,26	1 416,15	4 628,08	4 645,51	4 492,25	3 492,75	176,96	578,32	580,50	561,35	
			Podíl celkového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓								Mezoroční změna [%] ↓		
		4,62	6,21	24,79	16,15	17,65	11,56						
	Celková produkce KO [t]			17 332,30	22812,02	18666,09	28765,01	25451,57	30218,73	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
	Odstranění	Skládkování		66 082,34	63 678,68	58 750,07	21 365,21	20 122,85	-3,64	-7,74	-63,63	-5,81	
		Celkem vybrané způsoby odstranění		66 082,34	63 678,68	58 750,07	21 365,21	20 122,85	-3,64	-7,74	-63,63	-5,81	
	SKO	Odstranění	Skládkování		54 761,44	54 576,99	49 312,63	18 660,90	17 185,40	-0,34	-9,65	-62,16	-7,91
Celkem vybrané způsoby odstranění			54 761,44	54 576,99	49 312,63	18 660,90	17 185,40	-0,34	-9,65	-62,16	-7,91		

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Graf přílohy č. 7 Nakládání s KO na území ORP za období 2008 - 2012, využití a odstranění KO

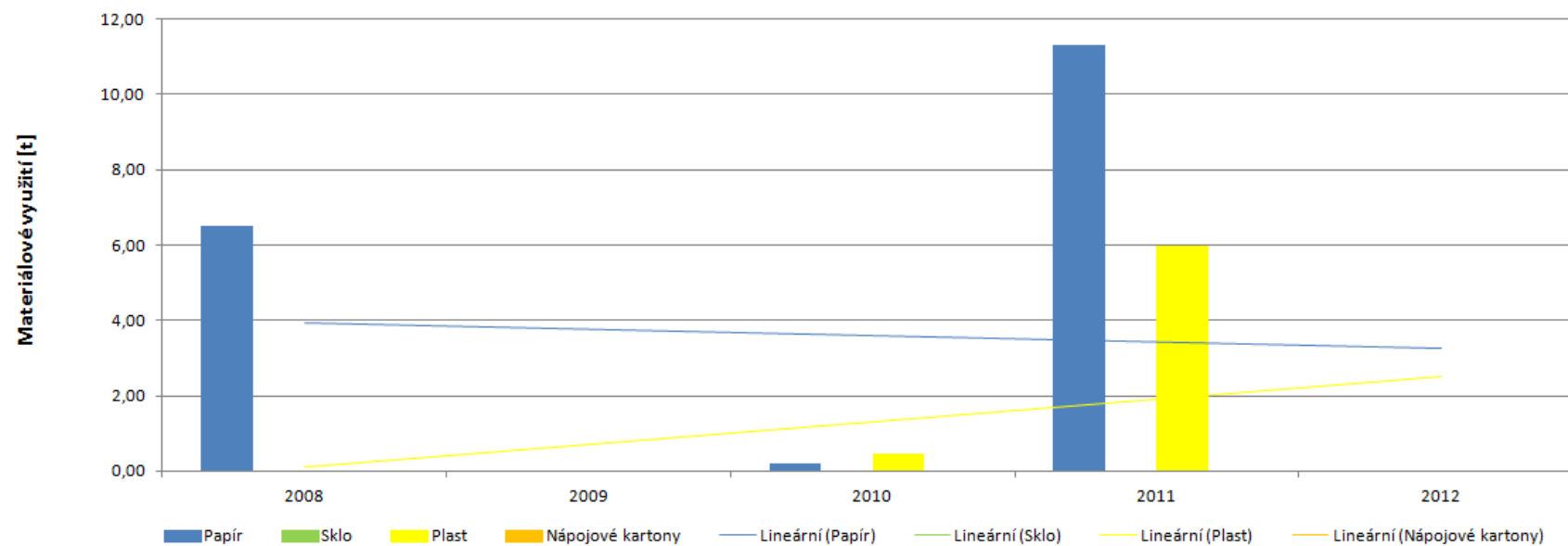
Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Tabulka přílohy č. 10 Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012

Nakládání se separovaným sběrem [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	Způsob nakládání s jednotlivými komoditami	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
								2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	150101, 200101	Materiálové využití	6,49	0,00	0,20	11,29	0,00	-100,00	---	5545,00	-100,00
		Odstranění	15,74	1,60	1,52	1,12	8,14	-89,83	-5,00	-26,32	626,79
Plast	150102, 200139	Materiálové využití	0,00	0,00	0,48	5,98	0,00	---	---	1145,83	-100,00
		Odstranění	9,22	8,66	10,64	14,06	22,14	-6,07	22,86	32,14	57,47

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Graf přílohy č. 8 Materiálové využití separovaného odpadu na území ORP za období 2008 - 2012

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

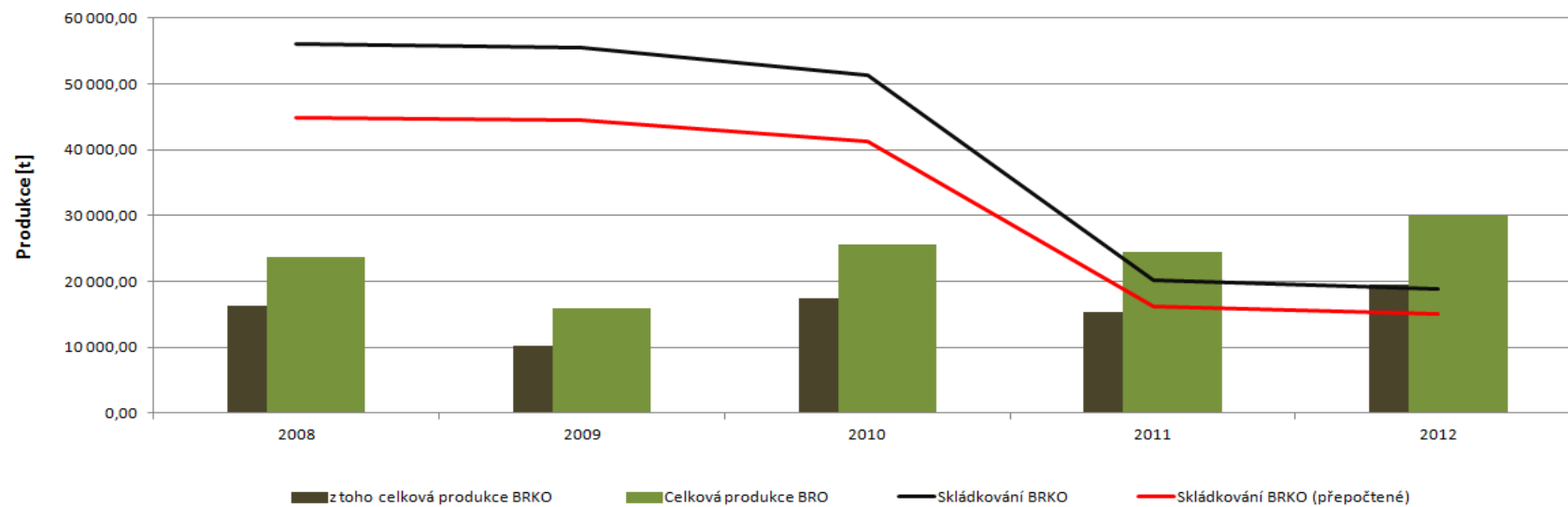
Tabulka přílohy č. 11 Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - diference oproti roku 1995		Způsob nakládání	DZ pro skládkování BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
									2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Nakládání s BRO a BRKO [t]												
BRO	Využití	Materiálové využití		308,99	3 455,12	2 335,78	1 931,97	1 717,98	1018,20	-32,40	-17,29	-11,08
	Odstranění	Skládkování (původní hmotnost odpadu)		58 187,80	57 676,59	54 263,06	20 854,75	19 365,21	-0,88	-5,92	-61,57	-7,14
BRKO	Využití	Materiálové využití		0,81	1 935,77	1 366,24	926,97	585,53	238883,95	-29,42	-32,15	-36,83
									Podíl skládkování a měr. skládkování k DZ 1995 [%] ↓			
	Odstranění	Skládkování	Původní hmotnost odpadu	55 980,08	55 501,90	51 332,84	20 163,43	18 791,47	2009	2010	2011	2012
Hmotnost odpadu přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu			20 153,73	44 952,00	44 568,03	41 220,27	16 191,23	15 089,55	221,14	204,53	80,34	74,87

			Měrné skládkování - pro porovnání s cílem POH (přepočteno na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu)	Měrné skládkování BRKO přepočtené na obsah biologicky rozložitelné složky [kg.obyv.-1] ↓									
				148,00	838,11	814,88	750,02	291,77	271,89	550,59	506,77	197,14	183,71
				Procentuální změna měrného skládkování BRKO na obyvatele oproti DZ 1995 [%] →						450,59	406,77	97,14	83,71

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Graf přílohy č. 9 Podíl množství BRKO na množství BRO a skládkování BRKO na území ORP za období 2008 - 2012

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Tabulka přílohy č. 12 Produkce ostatních odpadů (dále jen OO) a produkce nebezpečných odpadů (dále jen NO) za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - diference oproti roku 2000	DZ pro produkci odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl produkce jednotlivých let k datové základně 2000 [%] ↓			
							2008	2009	2010	2011
Produkce odpadů [t]										
Produkce ostatních odpadů (OO)	77 224,21	48 602,65	47 419,23	74 734,10	63 207,54	72 886,18	62,94	61,40	96,78	81,85
Produkce nebezpečných odpadů (NO)	9 197,53	6 522,02	5 636,62	5 871,98	4 719,70	5 723,19	70,91	61,28	63,84	51,31
	Změna produkce NO oproti DZ 2000 [%] →						-29,09	-38,72	-36,16	-48,69
Celková produkce (OO a NO)	85 829,39	55 124,67	53 055,85	80 606,08	67 927,24	78 609,37	64,23	61,82	93,91	79,14
	Změna produkce odpadů oproti DZ 2000 [%] →						-35,77	-38,18	-6,09	-20,86
Podílové ukazatele [%]		2008		2009		2010	2011		2012	
Podíl ostatních odpadů na celkové produkci odpadů		88,17		89,38		92,72	93,05		92,72	
Podíl nebezpečných odpadů na celkové produkci odpadů		11,83		10,62		7,28	6,95		7,28	
Měrné produkce odpadů na obyvatele [kg.obyv. ⁻¹]		2008		2009		2010	2011		2012	
Počet obyvatel v území ORP		53 635		54 693		54 959	55 493		55 498	
Měrná produkce všech odpadů (OO a NO)		1 027,77		970,07		1 466,66	1 224,07		1 416,44	
Měrná produkce OO		906,17		867,01		1 359,82	1 139,02		1 313,31	
Měrná produkce NO		300,20	121,60	103,06		106,84	85,05		103,12	
Podíl měrné produkce NO k DZ 2000 [%] →		40,51		34,33		35,59	28,33		34,35	

Tabulka přílohy č. 13 Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce smíšeného komunálního odpadu (dále jen SKO)) za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce odpadů	55 124,67	53 055,85	80 606,08	67 927,24	78 609,37	-3,75	51,93	-15,73	15,73
Celková produkce KO	22 812,02	18 666,09	28 765,01	25 451,57	30 218,73	-18,17	54,10	-11,52	18,73
Celková produkce SKO	14 633,75	9 389,88	15 396,06	12 676,14	16 329,49	-35,83	63,96	-17,67	28,82
Podílové ukazatele [%]	2008		2009		2010		2011		2012
Podíl KO na celkové produkci odpadů	41,38		35,18		35,69		37,47		38,44
Podíl SKO na produkci KO	64,15		50,30		53,52		49,80		54,04
Měrné produkce odpadů [kg.obyv. ⁻¹]	2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP	53 635		54 693		54 959		55 493		55 498
Měrná produkce KO	425,32		341,29		523,39		458,64		544,50
Měrná produkce SKO	272,84		171,68		280,14		228,43		294,24

Tabulka přílohy č. 14 Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
							2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	150101, 200101	3 432,33	3 096,75	3 789,08	4 551,03	4 940,73	-9,78	22,36	20,11	8,56
Sklo	150107, 200102	1 039,10	784,97	950,60	1 001,77	1 140,27	-24,46	21,10	5,38	13,83
Plast	150102, 200139	801,75	868,11	1 137,18	1 289,28	1 582,97	8,28	30,99	13,38	22,78
Nápojové kartony	150105	4,77	5,32	22,45	10,36	36,18	11,53	321,99	-53,85	249,23
Celkem separovaný sběr		5 277,95	4 755,15	5 899,31	6 852,44	7 700,15	-9,91	24,06	16,16	12,37

Tabulka přílohy č. 15 Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce BRO	23 639,94	15 937,23	25 582,50	24 539,10	29 963,90	-32,58	60,52	-4,08	22,11
z toho celková produkce BRKO	16 255,81	10 236,14	17 488,50	15 268,35	19 596,15	-37,03	70,85	-12,69	28,34
Podílové ukazatele [%]	2008		2009		2010		2011		2012
Podíl BRKO na celkové produkci BRO	68,76		64,23		68,36		62,22		65,40
Měrné produkce odpadů [kg.obyv. ⁻¹]	2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP	53 635		54 693		54 959		55 493		55 498
Měrná produkce BRO	440,76		291,39		465,48		442,20		539,91
Měrná produkce BRKO	303,08		187,16		318,21		275,14		353,10

Tabulka přílohy č. 16 Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - diference oproti roku 2000		DZ pro produkci, využití a skládkování odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓					
								2008	2009	2010	2011	2012	
Hlavní způsoby nakládání s odpady [t]													
Využití	Materiálové využití	106 903,86	95 584,95	161 104,89	146 376,19	161 008,22	223 678,09	89,41	150,70	136,92	150,61	209,23	
		Podíl materiálového využití odpadů z celkové produkce [%] ↓											
		124,55	173,40	303,65	181,59	237,03	284,54						
	Celkem vybrané způsoby využití	105 823,01	95 584,95	161 104,89	146 376,19	161 008,22	223 678,09	90,33	152,24	138,32	152,15	211,37	
		Podíl využití odpadů z celkové produkce [%] ↓											
		123,29	173,40	303,65	181,59	237,03	284,54						
Celková produkce odpadů		85 829,39	55 124,67	53 055,85	80 606,08	67 927,24	78 609,37						
Odstranění	Skládkování	136 899,71	91 286,37	71 660,26	67 784,38	29 517,59	26 473,00	66,68	52,35	49,51	21,56	19,34	
	Celkem vybrané způsoby odstranění	91 286,37		71 660,26	67 784,38	29 517,59	26 473,00	-21,50	-5,41	-56,45	-10,31		

Tabulka přílohy č. 17 Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (dále jen BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (dále jen BRKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - difference oproti roku 1995		Způsob nakládání	DZ pro skládkování BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
Nakládání s BRO a BRKO [t]									2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
BRO	Využití	Materiálové využití		308,99	3 455,12	2 335,78	1 931,97	1 717,98	1018,20	-32,40	-17,29	-11,08
	Odstranění	Skládkování (původní hmotnost odpadu)		58 187,80	57 676,59	54 263,06	20 854,75	19 365,21	-0,88	-5,92	-61,57	-7,14
BRKO	Využití	Materiálové využití		0,81	1 935,77	1 366,24	926,97	585,53	238883,95	-29,42	-32,15	-36,83
								Podíl skládkování a měř. skládkování k DZ 1995 [%] ↓				
	Odstranění	Skládkování	Původní hmotnost odpadu	55 980,08	55 501,90	51 332,84	20 163,43	18 791,47	2009	2010	2011	2012
Hmotnost odpadu přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu			20 153,73	44 952,00	44 568,03	41 220,27	16 191,23	15 089,55	221,14	204,53	80,34	74,87

Měrné skládkování - pro porovnání s cílem POH (přepočteno na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu)	Měrné skládkování BRKO přepočtené na obsah biologicky rozložitelné složky [kg.obyv. ⁻¹] ↓									
	148,00	838,11	814,88	750,02	291,77	271,89				
						550,59	506,77	197,14	183,71	
Počet obyvatel v území ORP	53 635	54 693	54 959	55 493	55 498					

Zdroj: Online databáze GROUP ISOH

Kód odpadu	Přepočtový koeficient BRO v KO ukládaném na skládky, 2000 (2001)	Kód odpadu	Přepočtový koeficient BRO v KO ukládaném na skládky, 2000 (2001)
200101	1,00	200138	1,00
200108	1,00	200201	1,00
200110	0,75	200301	0,48
200111	0,75	200302	0,75
200125	1,00	200307	0,30

6. Téma: Rozvoj infrastruktury v oblasti vodovodů a kanalizací

6.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

6.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Výběr volitelného tématu reflektuje současnou potřebu obcí na území ORP Rakovník řešit problémy s vodohospodářskou infrastrukturou na většině území regionu. Třetina obcí v území je bez veřejného vodovodu a dvě třetiny bez splaškové kanalizace. Problém v území je také s kapacitou na čistírnách odpadních vod a nedostatečnými vodními zdroji v některých lokalitách.

Malé obce často řeší problém získáním finančních prostředků ať už na obnovu či samotnou výstavbu vodohospodářské infrastruktury. Území ORP postrádá plán rozvoje, který by se zaměřil na možnosti sdružených investic do vodohospodářské infrastruktury. V současném Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací území krajů (PRVKÚK) pro region Rakovnicka je dáována přednost samostatným investicím jednotlivých obcí, které jsou v některých případech i protichůdné. V případě vhodných podmínek je finančně příhodnější a efektivnější pro výstavbu i provoz napojení sousedních obcí na jednu čistírnu nebo vodohospodářskou infrastrukturu než budovat dvě samostatné soustavy.

6.1.1.1. Zkvalitnění a optimalizace plánování rozvoje vodohospodářské infrastruktury

V současné době jsou na úrovni krajů vedeny Plány rozvoje vodovodů a kanalizací území krajů, tzv. PRVKUK. Ten je zpracováván na základě § 4 zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů.

Cílem PRVKUKu by mělo správně být stanovování výchozí osnovy nejvhodnějšího rozvoje vodohospodářské infrastruktury, tj. zásobování pitnou vodou, odvádění a odstraňování odpadních vod. K aktualizaci PRVKUKu dochází jednou ročně k 30. 6. na žádost obce, v jejímž území se má vodohospodářská infrastruktura nacházet či některého z dalších dotčených subjektů, jimiž jsou Středočeský kraj, vlastník, provozovatel nebo zřizovatel vodovodu nebo kanalizace pro veřejnou potřebu, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí nebo Ministerstvo zdravotnictví.

Zákon č. 274/2001 Sb., hovoří o tom, že v případě změny PRVKUK je nutné doložit mimo jiné i doklady o projednání s osobami stanovenými v § 4 odst. 3 zákona, kterých se tato navrhovaná změna PRVKUK týká, tj. s obcemi, vlastníky a provozovateli vodovodů a kanalizací, s Ministerstvem zemědělství, s příslušným vodoprávním úřadem, s příslušným správcem povodí, případně i s Ministerstvem životního prostředí nebo s Ministerstvem zdravotnictví podle ustanovení v § 4 odst. 3 zákona, pokud tato projednání byla vedena předem.

Při podávání žádostí o změnu PRVKUK žadatelé o změnu preferují především vlastní zájmy. Schvalovací proces je nastaven na schvalování individuální záměrů bez ohledu na případnou vhodnost spolupráce v regionu. Z legislativního ani personálního hlediska není možné od Středočeského kraje vyžadovat důslednou kontrolu.

6.1.1.2. Zkvalitnění a dořešení vodohospodářské infrastruktury

Lokalizace nových kvalitních a vydatných vodních zdrojů je nutná především pro potřeby průmyslu a výroby, otázka vodních zdrojů je zmíněna v jedné z následujících kapitol. Řešením by mohlo být propojení obecních vodovodů s dalším vodovodem, resp. skupinovým vodovodem s kvalitnější pitnou vodou v místech, kde je to z finančního a technického hlediska možné.

V současnosti za stavu dostatečných vodních zdrojů by byla příhodnější varianta vyvarovat se budoucímu nedostatku vodních zdrojů a neodladovat nutné budoucí investice, které budou s postupujícím časem vždy finančně náročnější. Dalšími problémy řešenými v území jsou nedostatečné kapacity na ČOV. Tvoření dalších volných kapacit a rozšiřování stávajících ČOV pro svážení kalů a splašků z domovních žump by mělo být jednou z priorit.

6.1.1.3. Zlepšení podmínek pro malé obce s nízkými rozpočty

V řešené oblasti se nachází mnoho obcí, v kterých žije kolem 150 a méně obyvatel. V těchto místech, kde vodohospodářská infrastruktura zcela chybí, je její zbudování bez reálné ekonomické návratnosti. Ačkoli se v tabulkách určujících příjemce dotací tyto malé obce nevyskytují, potřeba výstavby vodovodní i kanalizační sítě je v těchto obcích neméně důležitá. Řešením může být vhodnější nastavení dotační politiky a následná administrativní podpora malých obcí s nedostatečným vybavením personálem.

V územích se skalnatým podložím řeší otázky nedostatku pitné vody i problém s likvidací odpadních vod. Náklady spojené s výstavbou v těchto místech mnohonásobně převyšují možnosti jednotlivých obcí. Z důvodu nemožnosti zohlednění místních podmínek je z finančního hlediska nemožné výstavbu vodohospodářské infrastruktury v těchto místech realizovat.

6.1.1.4. Zvyšování bezpečnosti nebo řešení negativních vlivů na kvalitu vody

Problémem v některých lokalitách ORP Rakovník je pitná voda s překračujícími kvalitativními limity, a to s výskytem radonu ve spodních vodách. Dalším nejčastěji vyskytovaným problémem v kvalitě vody je vysoké množství dusičnanů. To je způsobeno intenzivní zemědělskou produkcí v území ve většině regionu. Používání přírodních či umělých hnojiv, které se mohou infiltrovat do blízkých vodních zdrojů, by bylo vhodné regulovat. Na přítomnosti dusičnanů v pitné vodě krom intenzity hnojení má vliv i složení a vlastnosti půd.

6.1.1.5. Mezikrajská spolupráce

V okrajových obcích území ORP je situace naléhavější nejen s ohledem na malou velikost obcí, ale především z důvodu nedostatečné „mezikrajské“ spolupráce. Obec ukrytou v lesích, jejímž nejbližším sousedem je obec ve vedlejším kraji, kolikrát ani nenapadne možnost spojení sil právě s obcí v sousedním kraji. Důležité pro obce je tedy dostatečná informovanost a administrativní podpora.

6.1.1.6. Financování rozvoje vodohospodářské infrastruktury

Možnosti financování vodohospodářské infrastruktury jsou v určité míře z evropských, státních, krajských či obecních rozpočtů. Otázkou zůstává problematika dotací, jež upřednostňuje některé obce před ostatními, a znění dotačních titulů pro následující dotační období.

6.1.1.6.1. VLASTNÍ ZDROJE

Optimálním řešením pro obce by bylo využití vlastních obecních rozpočtů a naspořených financí pro realizaci rozvoje a rekonstrukce vodohospodářské infrastruktury. Výdaje malých obcí nedovolují v mnohých případech naspořit náležitý finanční obnos na výstavbu infrastruktury a nezbývá než se spolehnout na některou z uvedených dotací.

6.1.1.6.2. ZDROJE KRAJSKÉ

V případě řešeného ORP Rakovník je možné o krajské dotace žádat na Krajském úřadu Středočeského kraje, který má vypsane následující dotační tituly.

Středočeský Fond hejtmána a zmírnění následků živelních katastrof

- Podpora hejtmána
- Zmírnění následků živelních katastrof

Středočeský Fond rozvoje obcí a měst

Dotace se poskytuje do výše maximálního podílu 95 % z celkových uznatelných nákladů projektu/akce v daném roce (minimální spoluúčast příjemce dotace (dále jen „Příjemce“) je stanovena na 5 % z celkových uznatelných nákladů projektu/akce). Je nutné dodržet minimální spoluúčast Příjemce.

Majetek pořízený či zhodnocený s účastí dotace musí sloužit po dobu pěti let od data ukončení realizace projektu k účelu, na který byla dotace poskytnuta.

Středočeský Fond životního prostředí a zemědělství

6.1.1.6.3. ZDROJE STÁTNÍ

Ze státní pokladny je možností obcí žádat dotaci přímo na Ministerstvu zemědělství, které má stanovené podmínky následovně:

Celková výše nevratné podpory poskytnutá ze všech zdrojů zúčastněných na spolufinancování akce nepřekročí 80 % z nákladů stavební a technologické části akce. Investor provede výběrového řízení v souladu se zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů. Investor je povinen s ohledem na principy 3 E (hospodárnost, účelnost a efektivnost) realizovat pouze otevřená zadávací řízení podle § 27 zákona č. 137/2006 Sb.,

Investor bude při jednání s dodavatelem prosazovat nejúspornější řešení.

Změna vlastnictví investičního majetku, který vznikl realizací akce s účastí podpory poskytnuté podle Pravidel, je možná po dobu 10-ti let od data poskytnutí poslední části podpory poskytnuté před kolaudací stavby pouze se souhlasem Mze.

Dalšími eventuálními možnostmi jsou Ministerstvo životního prostředí a Ministerstvo pro místní rozvoj.

6.1.1.6.4. ZDROJE EU

Programové období 2014 – 2020

- Cíl – Investice pro růst a zaměstnanost. Tento bod by měl zajistit dostatečné financování výzkumů a vzdělávání, podpory zaměstnanosti, zlepšení dopravy a životního prostředí atd.
- Cíl – Evropská územní spolupráce. V novém programovém období je předpoklad prohloubení spolupráce s pohraničními sousedy a rozvoj v hraničních regionech.

Fondy Evropské unie

V programovém období 2007 - 2013 bylo alokováno pro Českou republiku přibližně 26,7 mld. €, které bylo možné čerpat z následujících fondů, z nichž se každý orientuje na jistou část stanovených cílů.

Regionální politika EU

Prvním zmíněným fondem je Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF). Tento fond podporuje výzkum a vývoj, zkvalitňování dopravní infrastrukturu a ochranu životního prostředí.

Významný je tento fond i důležitostí financování podnikatelských projektů či podpora příhraničních regionů.

Dalším fondem je Evropský sociální fond (ESF), který má být nástrojem pro podporu vzniku nových pracovních míst. Z tohoto fondu je možné financovat zkvalitňování pracovních míst, financování vzdělávání či rekvalifikačních kurzů a také posilování zaměstnanosti menšinových skupin obyvatelstva.

Posledním fondem, z kterého je možné čerpat finance na podporu projektů v oblasti životního prostředí a budování a obnovy infrastruktury je Fond soudržnosti.

6.1.1.7. Legislativní určení řešeného problému

Mezi základní vodohospodářskou legislativu, jež je nutné při další práci respektovat, patří níže uvedené zákony a vyhlášky.

128/2000	Zákon o obcích (ve znění pozdějších předpisů)
254/2001	Zákon o vodách (vodní zákon) (ve znění pozdějších předpisů 76/2002 Sb., 320/2002 Sb., 274/2003 Sb., 20/2004Sb.)
274/2001	Zákon o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích)
183/2006	Zákon o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)
137/1998	Vyhláška o obecných technických požadavcích na výstavbu ve znění pozdějších předpisů (491/2006, 502/2006)
137/1999	Vyhláška Ministerstva životního prostředí, kterou se stanoví seznam vodárenských nádrží a zásady pro stanovení a změny ochranných pásem vodních zdrojů
178/2001	Nařízení vlády, kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví zaměstnanců při práci (ve znění pozdějších předpisů NV 523/2002 a NV 441/2004)
428/2001	Vyhláška Ministerstva zemědělství, kterou se provádí zákon o vodovodech a kanalizacích č. 274/201 Sb. (ve znění pozdějších předpisů 146/2004Sb.)
431/2001	Vyhláška Min. zemědělství o obsahu vodní bilance, způsobu jejího sestavení a o údajích pro vodní bilanci
432/2001	Vyhláška o dokladech žádosti o rozhodnutí nebo vyjádření a o náležitostech povolení, souhlasů a vyjádření vodoprávního úřadu (ve znění vyhl. 195/2003Sb a 620/2004 Sb.)
140/2003	Vyhláška o plánování v oblasti vod
501/2006	Vyhláška o obecných požadavcích na využívání území
268/2009	Vyhláška o technických požadavcích stavby

6.1.2. Popis ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Řešeným územím je oblast obce s rozšířenou působností (ORP) Rakovník. Správní obvod Rakovník se rozprostírá v západním výběžku Středočeského kraje, kde hraničí s kraji Plzeňským a Ústeckým. Přiléhá k obvodům Slaný, Kladno a Beroun. Rakovnícko je charakteristické svým podílem lesů, který je jedním z nejvyšších v kraji. Plocha regionu se nachází z většiny v povodí Berounky a zbývající částí 86,58 km² na území povodí Ohře. Nejvýznamnějším vodním tokem v regionu je Berounka a Rakovnický potok, který pramení u obce Drahouš ve výšce 569 m n.m., ústí zleva do Berounky pod Křivoklátem v nadmořské výšce 235 m n.m., a délka toku je 48,4 km. Největšími přítoky Rakovnického potoka jsou zleva Kolečovický a Lišanský potok.

Řešené ORP se rozprostírá na území o ploše 93 029 km² jako druhý největší obvod v kraji a čítá 83 obcí. Pouze ve dvou obcích, resp. městech žije více než 5 000 obyvatel, dalších osm obcí má počet obyvatel v rozmezí 1 000 – 4 999. Na území se nachází více než dvě třetiny obcí s počtem obyvatel pod 500.

Tab. č. 109 Vývoj počtu obcí v ORP Rakovník v letech 2003 - 2012

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obcí	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83
v tom s počtem obyvatel:										
- 199	34	33	33	33	33	33	34	33	33	32
200 - 499	26	27	27	27	26	25	24	25	23	24
500 - 999	16	16	16	16	16	16	16	15	17	17
1 000 - 4 999	5	5	5	5	6	7	7	8	8	8
5 000 - 19 999	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
20 000 - 49 999	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Zdroj: ČSÚ

Počet obyvatel na území ORP Rakovník ke konci roku 2012 byl 55 411, podle nejnovějších informací z roku 2014 bylo k 1.1. na území ORP Rakovník evidováno 53 590 obyvatel.

V posledních letech došlo k nárazovému zvýšení počtu obyvatel v roce 2008, od té doby je přírůstek obyvatel v klesajícím trendu, s tím že v roce 2012 byl přírůstek dokonce v záporných číslech.

Tab. č. 110 Přírůstek obyvatel v ORP Rakovník

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Přírůstek na 1 000 obyvatel:										
celkový	2,0	0,8	0,9	3,4	14,2	19,5	4,9	12,3	0,1	-1,6
přirozený	-3,2	-2,6	-2,5	-0,9	-0,0	0,5	-0,6	0,2	-1,0	-1,0
stěhováním	5,2	3,4	3,4	4,3	14,2	19,0	5,4	12,2	1,1	-0,5

Zdroj: ČSÚ

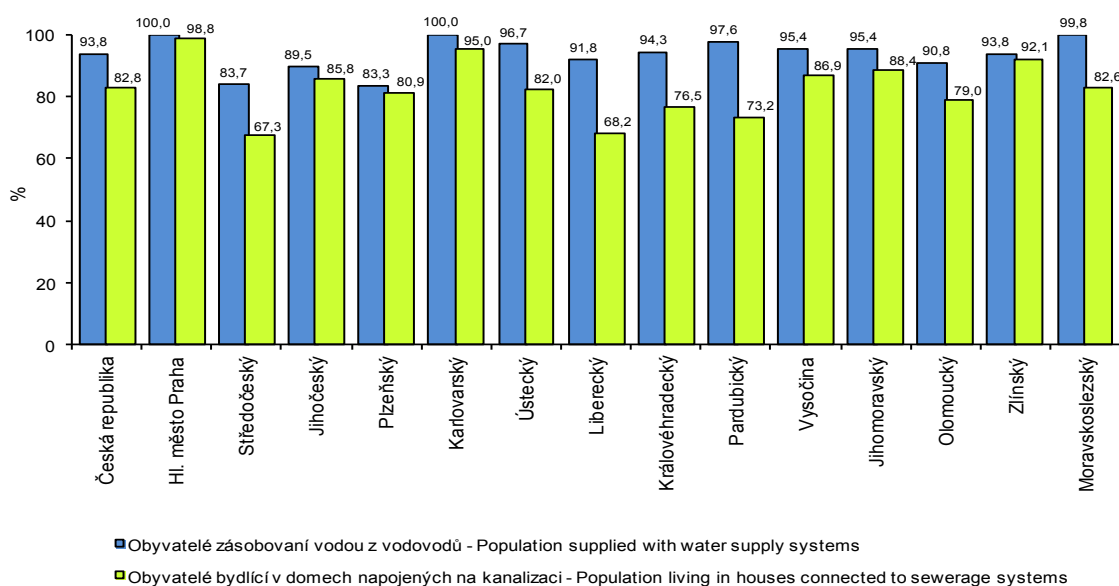
6.1.2.1. Situační analýza na území ORP

6.1.2.1.1. Informace z veřejné databáze ČSÚ k vodnímu hospodářství

Podle údajů Českého statistického úřadu je k roku 2013 na veřejnou vodovodní síť napojeno ve Středočeském kraji, kde se nachází naše řešené území ORP Rakovník, 83,7 % všech obyvatel, což je společně s Plzeňským krajem, kde je připojeno 83,3 % obyvatel, nejméně na území České republiky. Na kanalizační síť je napojeno pouze 67,3 % obyvatel na území Středočeského kraje, což je vůbec nejmenší podíl na území celé ČR.

Vodohospodářská infrastruktura ve Středočeském kraji je podle těchto údajů nejvíce pod průměrem ČR. Nejen na základě těchto údajů je patrná důležitost řešení vodohospodářské infrastruktury v území.

Graf 16 Podíl obyvatel zásobovaných vodou a napojených na kanalizaci pro veřejnou potřebu v roce 2013

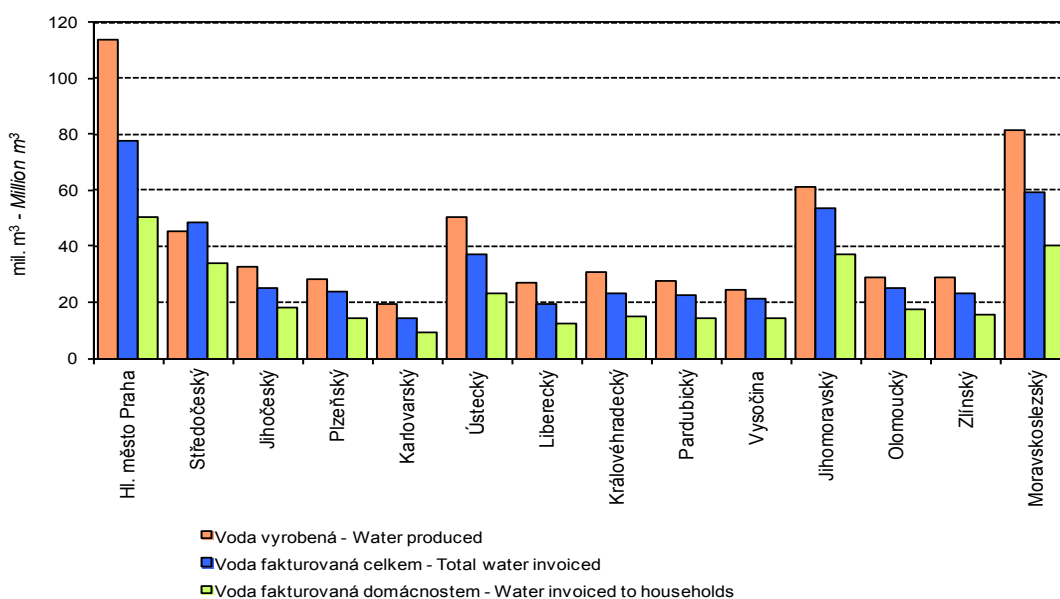

Zdroj: ČSÚ

Ve Středočeském kraji je množství objemu vyrobené vody, tedy vody čerpané či dodávané do sítě, na pátém místě v ČR. Nejvyšší množství vody je vyrobeno v Hlavním městě Praha, Moravskoslezském, Jihomoravském a Ústeckém kraji. Objem vody fakturované ve Středočeském kraji převažuje nad objemem vody vyrobené především z důvodu dodávání vyrobené vody do kraje z pražské vodárenské sítě.

Množství vody dodávané domácnostem ve Středočeském kraji je v poměru k množství vody vyrobené nejvyšší ze všech krajů ČR. Toto je dáno především umístěním průmyslových provozů vyžadující velké dodávky vody mimo území středních Čech.

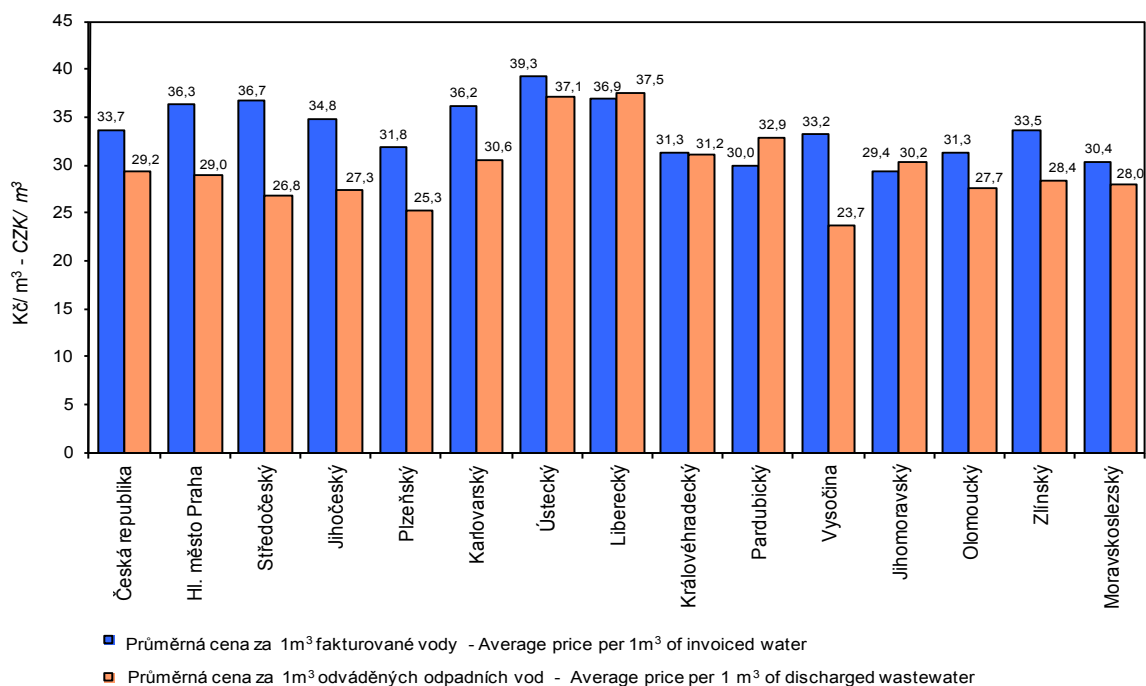
Graf 17 Množství vyrobené pitné vody, fakturované vody celkem a vody fakturované domácnostem v ČR v roce 2013

Zdroj: ČSÚ

Co zákazník vodárenských společností vždy nejvíce zajímá, je cena za vodné a stočné. Průměrná cena vodného v České republice podle ČSÚ k roku 2013 byla 33,7 Kč/m³, průměrná cena stočného pak 29,2 Kč/m³. Ve Středočeském kraji se cena za vodné nachází nad průměrem ČR, na 36,3 Kč/m³. U stočného je pak cena naopak mírně pod průměrem ČR a to na ceně 29,0 Kč/m³. Cena vodného a stočného v námi řešeném regionu ORP Rakovník bude řešena v jedné z následujících částí této práce.

Graf 18 Průměrná cena za 1 m³ fakturované vody a průměrná cena za 1 m³ odváděných odpadních vod v ČR v roce 2013

Zdroj: ČSÚ

6.1.2.1.2. Spotřeba vody na území ORP

Spotřeba vody je množství vody, které se skutečně odebere z vodovodní sítě za určité období, spotřebuje se, vypaří nebo se stává součástí výrobků, ale bezprostředně se nevypouští do recipientu.

V posledních letech se lidé stále více přiklánějí ke snižování spotřebovaného množství vody a to buď z důvodu šetření s tak vzácným zdrojem, nebo z druhého důvodu, že chtějí ušetřit. S rostoucí cenou vody dochází ke snižování potřeby vody na obyvatele. Od roku 1989 množství spotřebované vody v domácnostech neustále klesá až na dnešní úroveň. Zároveň dochází ke zvyšování počtu lidí, jež jsou na vodovodní a kanalizační síť připojeni, což alespoň částečně kompenzuje snižující spotřebu vody na obyvatele.

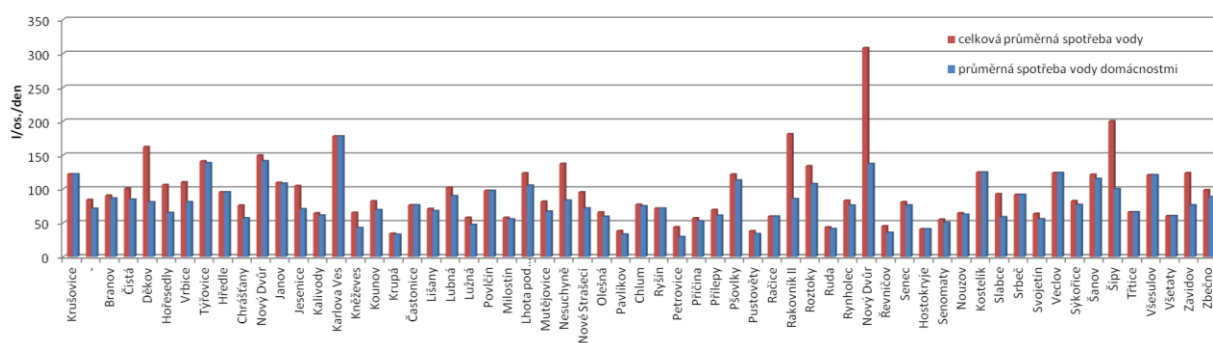
Za rok 2013 bylo k realizaci na území ORP Rakovník určeno 2 114 525 m³ vody, z toho se jednalo o vodu převzatou z 87 264 m³ a vodu předanou z 84 007 m³.

Průměrná spotřeba vody v ORP Rakovník byla za rok 2013 téměř 119 litrů na osobu a den. V případě, že bychom počítali pouze vodu určenou pro domácnosti, klesla by nám průměrná spotřeba vody na území Rakovnícka na pouhých 75 l/os./den. K tomuto razantnímu poklesu vede především ten důvod, že ačkoli je na vodovodní síť napojeno 43 473 obyvatel, v některých obcích, kde využívali občané soukromé studny, u svých vodních zdrojů zůstali a pouze si nechali zřídit vodovodní přípojku. Odběry vody domácnostmi v těchto místech jsou tedy minimální. Rozdíl mezi celkovou spotřebou vody a spotřebou domácností je tvořen spotřebou v zemědělství a průmyslem.

Na většině území ORP Rakovník je pitná voda dodávána především pro potřeby domácností. Tomu odpovídá i graf 18 níže, kde je průměrná spotřeba vody domácností rovna celkové průměrné spotřebě vody nebo se jí přibližuje. Výjimkami v grafu jsou obce Děkov, Rakovník, Nový Dvůr (Řeřichy) a Šípy. V obci Šípy je velká část dodávané vody určena pro zemědělskou výrobu. V Rakovníku bylo pro domácnosti určeno v roce 2013 celkem 480,9 tis. m³ vody, do zemědělství 5,5 tis. m³, do průmyslu 269,7 tis. m³ a do ostatních odvětví 263,8 tis. m³ vody.

Obcemi s nejnižší spotřebou vody v domácnostech na obyvatele jsou Kněžves, Krupá, Pavlíkov, Petrovice, Pustověty, Ruda, Řevničov a Hostokryje, kde se průměrná spotřeba vody pohybuje pod úrovní 50 l/os./den. Naopak nejvyšší spotřeba vody na obyvatele je v obci Karlova Ves, kde je spotřeba vody přesahuje 170 l/os./den. Dále následují Týřovice (Hřebečnický), Nový Dvůr (Chrástany) a Nový Dvůr (Řeřichy), kde se spotřeba vody blíží hodnotě 150 l/os./den.

Graf 19 Průměrná spotřeba vody v ORP Rakovník v roce 2013

Zdroj: zpracování dle MUPE

6.1.2.1.3. Cena vody

Aspekty, které by měly být zohledněny při tvorbě ceny vody, jsou například vnímání spravedlivé ceny, cenové dostupnosti, transparentní cenotvorba, stanovení efektivní alokace a udržitelnosti užívání zdroje. Cena vody je určována a regulována Zákonem č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, Vyhláškou č. 450/2009 Sb., kterou se provádí zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů a Cenovým rozhodnutím cenových orgánů (např. Ministerstvo financí). Cenotvorba je složitým procesem, při němž dochází ke kalkulaci oprávněných provozních nákladů a připočtení přiměřeného zisku.

Oprávněnými provozními náklady, které jsou zahrnuty do ceny vodného, jsou např. nájemné (placené vlastníkovu vodovodu), poplatky státu (za surovou vodu), přímé náklady (chemikálie, materiál,...), režijní náklady (pojištění, daně,...), osobní náklady (mzdy), opravy, odpisy. Z nákladů tvoří největší položku odpisy vodohospodářského majetku, které odpovídá přibližně 40 % všech nákladů.

K ceně se dále připočítává tzv. přiměřený zisk určený podle pravidel Cenového věstníku Ministerstva financí ČR. Přiměřený zisk by se měl dále společně s odpisy investovat do oprav a rozvoje vodohospodářského majetku. Na to, aby docházelo ke správnému investování zisku, dohlíží stát prostřednictvím finančního ředitelství. V případě pochybení či vyššího než plánovaného zisku hrozí sankce. Cena vody je dále navýšena o sníženou sazbu daně z přidané hodnoty.

Na základě smluvních podmínek mezi provozovatelem a vlastníkem vodohospodářské infrastruktury může i vlastník jistým způsobem konečnou cenu vodného a stočného ovlivnit. K omezování růstu cen vede kromě vlastníka také doporučení Světové zdravotnické organizace a Světové banky o určení cenového stropu, který je určený na 2 % průměrného příjmu domácností.

Téma kolem cen vody je často neprávem medializováno. Ceny vody se v posledních dvou desetiletích sice značně navýšily, ale za nárůst cen nemůže tolik hamížnost vodárenských společností jako zastavení státního dotování cen a předání vodovodní infrastruktury obcím a městům v téměř havarijních stavech, což s sebou nese značné finanční nároky na rekonstrukce sítí.

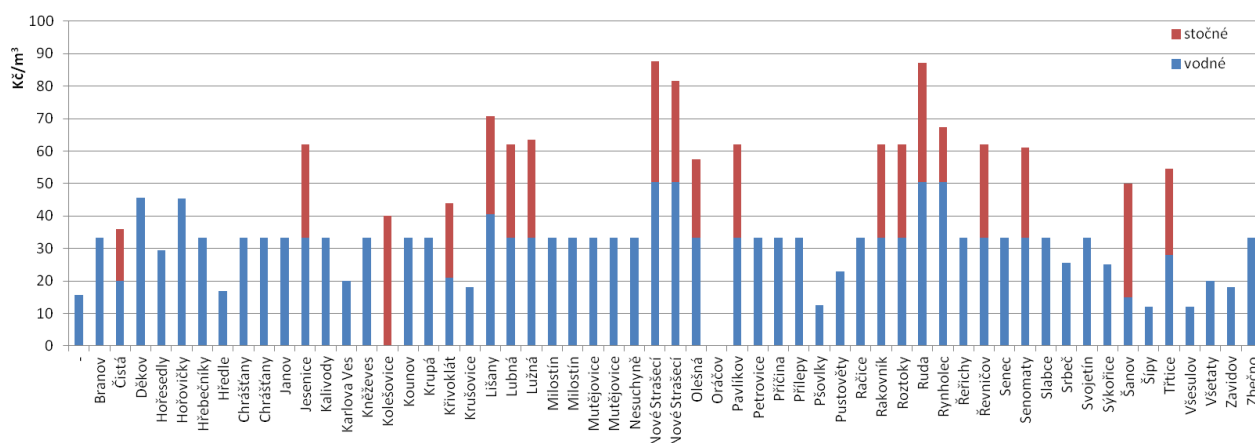
Ačkoli se náklady na opravy sítí promítají do cen vodného a stočného a tyto finanční prostředky nejsou zanedbatelné, na obnovu vodovodních či kanalizačních řadů, výstavbu nové či rekonstrukci staré čistírny odpadních vod, obnovy čerpacích stanic a vodojemů samotné vodné a stočné pokrýt nestačí. V těchto případech, kdy vodovodní infrastrukturu vlastní obce či města, je možné využít k financování obnovy či výstavby nejrůznější dotace a finance z fondů Evropské unie. [7]

Cena vody na území ORP Rakovník

Podle informací z provozní evidence bylo v roce 2013 zásobeno pitnou vodou 43 473 obyvatel na území ORP Rakovník, kteří spotřebovali 1 885,914 tis. m³ vody. Průměrná cena vody v roce 2013 na území ORP Rakovník byla 29,58 Kč/m³. Přičemž nejnižší cenu vodného měli obyvatelé Všesulova a Šířů, kde byla cena vodného pouhých 12 Kč/m³. Oproti tomu nejvyšší cena vodného se účtuje obyvatelům obcí Rynholec, Ruda a Nové Strašecí a to 50,49 Kč/m³.

Na kanalizační síť bylo v roce 2013 napojeno celkově 31 374 obyvatel ve dvaceti obcích, které čítají dohromady 52 339 obyvatel. Cena za stočné byla nejnižší, resp. prakticky nulová v Krušovicích a v Oráčově, kde je kanalizace určena pouze pro areál věznice a přilehlé soukromé dvojdomky. Stočné do 20 Kč za m³ bylo ještě v obcích Čistá a Rynholec. Nejvyšší cenu za stočné platili v roce 2013 obyvatelé města Nové Strašecí, kteří jsou napojeni na stokovou síť společnosti Vodárny Kladno – Mělník, a.s., ti zaplatili za 1 m³ vypuštěné splaškové vody 37,15 Kč. O něco méně - 36,8 Kč zaplatili obyvatelé sousední obce Ruda.

Graf 20 Průměrné vodné a stočné v ORP Rakovník v roce 2013

Zdroj: zpracování dle MUPE

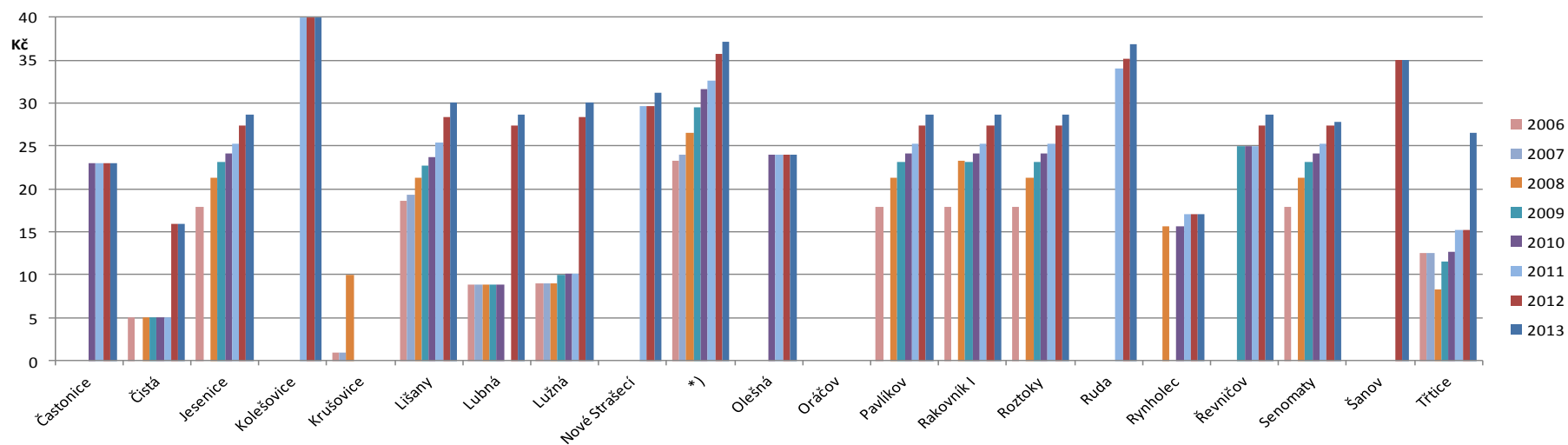
Z předchozího grafu je na první pohled patrná stejná cena vodného v různých obcích. Jedná se o stejnou cenu v obcích se shodným provozovatelem. Vodárenské společnosti obvykle uplatňují věcně usměrněnou cenu. Vodné a stočné je postaveno na principu solidární ceny vody, tzn. jednotné ceny vodného a stočného pro všechny odběratele na celém území působnosti vodárenských společností bez ohledu na skutečné náklady v daném místě. To znamená, že v každém místě regionu se stejným provozovatelem vodohospodářské infrastruktury, je zaručena stejná cena vodného

a stočného, bez ohledu na velikost města či obce, na dostupnost zdroje vody, na vzdálenost od čistírny odpadních vod nebo na investiční potřeby města či obce do vodárenské infrastruktury.

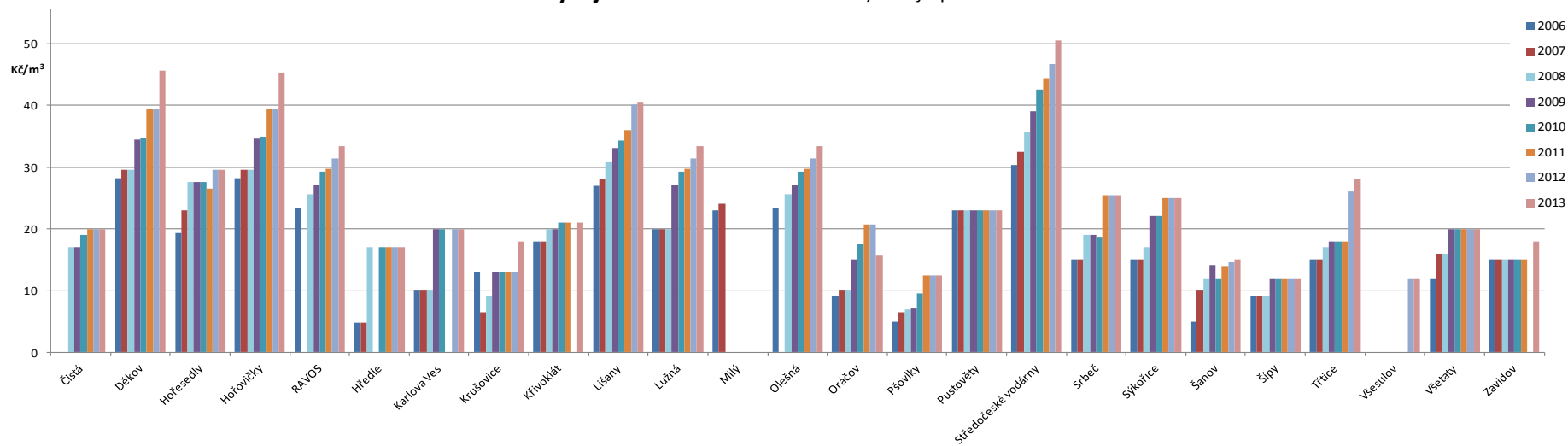
V následujících grafech je pak patrný vývoj ceny vodného a stočné v regionu dle jednotlivých obcí. Obce, jejichž vodohospodářskou infrastrukturu provozuje společnost RAVOS či Středočeské vodárny, jsou pro zjednodušení zahrnuty do jednoho sloupce, ceny v obcích se stejným provozovatelem jsou totožné.

Graf 21 Vývoj stočného v ORP Rakovník, Zdroj: zpracování dle MUPE

Graf 22 Vývoj vodného v ORP Rakovník, Zdroj: zpracování dle MUPE

6.1.2.1.4. Vlastnictví a provozování infrastruktury

- Provozování vodohospodářské infrastruktury v ČR je možné realizovat pěti různými způsoby:
- Obec si provozuje infrastrukturu sama (odpovědnost za provozování a výběr vodného a stočného zůstává na příslušné obci nebo městu);
  - Vlastnický (infrastrukturu provozuje na základě smlouvy organizace zřízena a 100 % ovládána jedním vlastníkem);
  - Smíšený (vlastník a provozovatel vodohospodářského majetku je jedna a táž právnická osoba);
  - Oddílný (s majetkovou účastí jiných subjektů než pouze vlastníka infrastruktury);
  - Kombinovaný způsob (typicky provozní smlouva mezi smíšenou společností a jejím akcionářem a zároveň vlastníkem).

Provozování vodárenských společností v České republice nejčastěji bývá zajištěno vlastníky vodohospodářské infrastruktury, tedy městy a obcemi, prostřednictvím vlastních provozních společností nebo jsou zajištěny soukromými společnostmi. V ČR funguje několik mezinárodních společností, které ovládají většinu trhu v Česku. Nejvýznamnější společností je Veolia Voda, Ondeo, Energie AG, Aqualia, Vodárenská a.s. a Gelsenwasser AG.

Obr. 13 Provozovatelé vodovodů a kanalizací v jednotlivých regionech

Zdroj: Centrum.cz

Provozování vodovodů a kanalizací vlastními společnostmi, jež jsou v majetku obcí, je pro obce a města výhodné z důvodu zjednodušení rozdělení práv a povinností, kdy se nemusí rozdělovat kompetence mezi vlastníka, resp. správce a provozovatele sítě. Zároveň peníze vybírané z vodného a stočného jsou jednodušeji investovány zpět do vodovodní a kanalizační sítě.

Způsob provozování vodárenské infrastruktury prostřednictvím soukromé společnosti se ukázal v poslední době jako problematický také z pohledu vyplácení dotací z fondů EU. Délka smluv s vodárenskými společnostmi je totiž jedno z hodnotících kritérií pro získání dotace. „U smluv do konce roku 2020 mají obce nárok na evropské dotace ve výši max. 60 % způsobilých výdajů, u smluv

do konce roku 2022 pak 30 % způsobilých výdajů. U delších smluv nemají obce na evropské dotace nárok.“

Vlastnictví a provozování vodohospodářské infrastruktury na území ORP Rakovník

Na území ORP Rakovník se nachází několik významných vlastníků vodohospodářské infrastruktury. Vlastníky vodovodní sítě jsou Vodohospodářské sdružení obcí Rakovnicka, Severočeská vodárenská společnost, a.s., Vodárny Kladno-Mělník, a.s. a Vodohospodářské sdružení obcí západních Čech. Kanalizační síť v některých obcích vlastní mimo výše zmíněných navíc Kanalizace a voda Křivoklátsko, dobrovolný svazek obcí. V mnohých obcích je vlastníky vodovodů a kanalizací však sama obec.

K provozování vodohospodářské infrastruktury na Rakovnicku je především využíván oddílný systém, kdy se provozovatel liší od vlastníka sítě. Nejvýznamnějším a největším provozovatelem na Rakovnicku je společnost RAVOS, s.r.o., která je vlastněna společností Středočeské vodárny, a.s. a od roku 2008 také většinově společností Severočeské vodovody a kanalizace, a.s. Dalšími významnými provozovateli v regionu jsou také Středočeské vodárny, a.s. a Vodárny a kanalizace Karlovy Vary, a.s. Kanalizační síť v obcích navíc provozují i společnosti Kanalizace a voda Křivoklátsko, dobrovolný svazek obcí, Technické služby Nové Strašecí, s.r.o. či Věžeňská služba ČR. V mnohých obcích je vodovodní i kanalizační síť provozována samotnými obcemi.

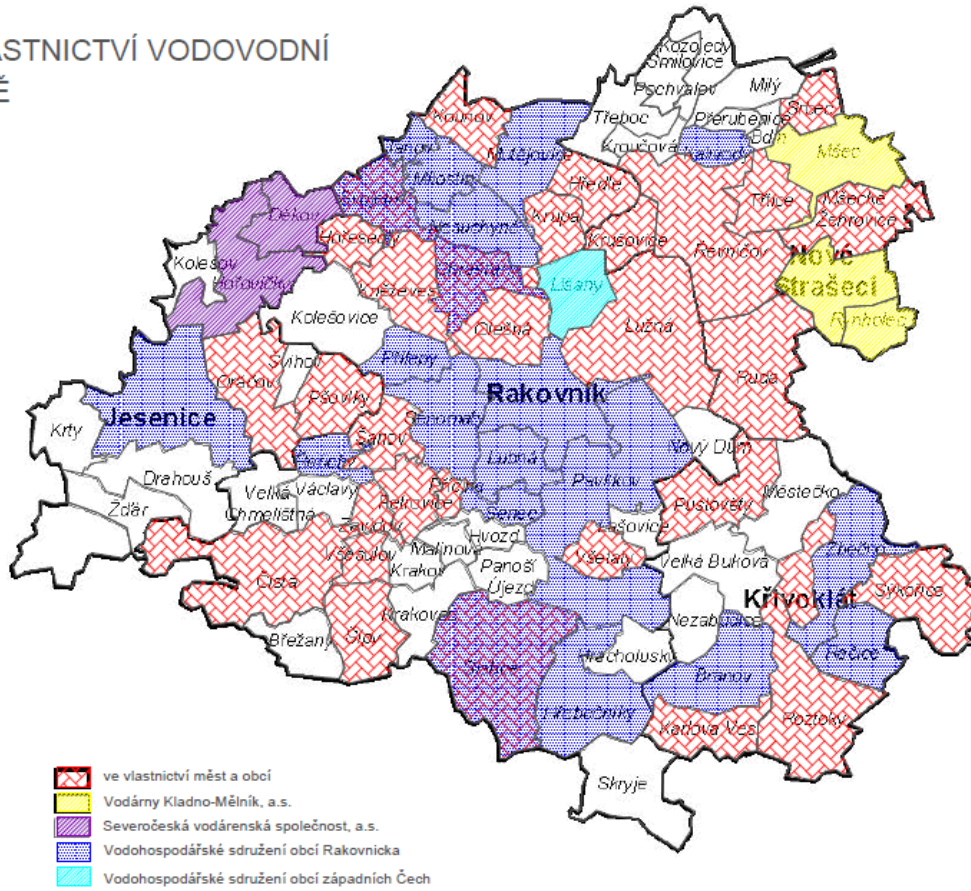
Největší podíl v regionu v provozování vodohospodářské infrastruktury má společnost RAVOS, s.r.o., která provozuje vodovody v 38 obcích a kanalizaci v osmi lokalitách. Rakovník se svými 15,5 tisíci obyvateli tvoří největší spotřebišť společnosti RAVOS, s.r.o. Společnost v roce 2013 zásobovala pitnou vodou celkem 28 581 obyvatel okresu Rakovník. Průměrná spotřeba vody v roce 2013 v lokalitách zásobovaných společností RAVOS, s.r.o. vypočtená z vody fakturované číla 132 l/osobu a den, v domácnostech byla spotřeba 79 l/ osobu a den. Kanalizaci provozovala společnost v roce 2013 v 8 lokalitách (Rakovník včetně lokality Šamotka, Haná, Senomaty, Lubná, Pavlíkov, Roztoky, Jesenice a Řevničov) s 21 881 trvale bydlícími obyvateli, kde bylo na kanalizační síť napojeno 21 135 obyvatel, což odpovídá 96 %.

Obce Hořovičky a Děkov vložily svoji vodovodní síť do vlastnictví akciové společnosti Severočeská vodárenská společnost, a.s. a provozování infrastruktury zde zajišťuje společnost Severočeské vodovody a kanalizace, a.s. Většinovým majitelem společnosti Severočeské vodovody a kanalizace, a.s. je společnost VEOLIA VODA, a.s., která vlastní 50,1 % akcií, dalším velkým akcionářem společnosti je Severočeská vodárenská společnost a.s. s vlastnictvím 49,1 %.

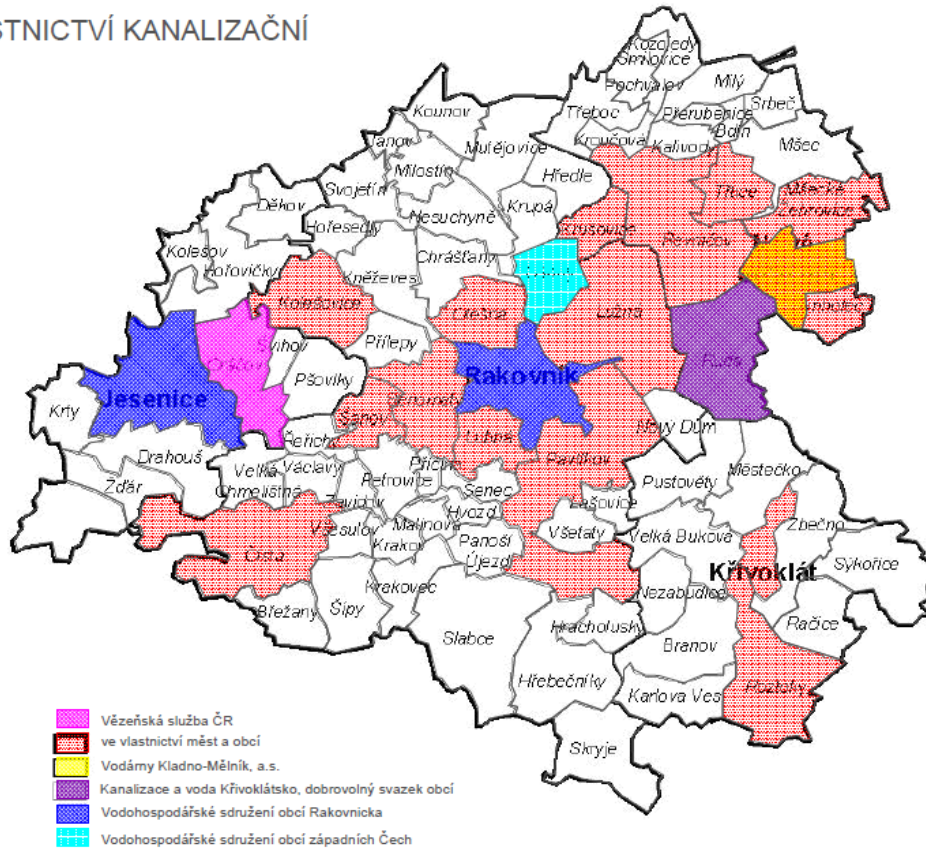
Obce Mšec, Nové Strašecí a Rynholec mají vloženou vodovodní síť do majetku společnosti Vodárny Kladno – Mělník, a.s. Těmto obcím plus obcím Ruda, Svinařice a Mšecké Žehrovice provozuje vodovodní síť společnost Středočeské vodárny, a.s. Tato společnost, jež vznikla v roce 2000 je z 34 % vlastněna společností VEOLIA VODA, S.A., z 32 % společností Severočeské vodovody a kanalizace, a.s. a podílem 34 % akcií společností Severočeská vodárenská společnost, a.s.

Vlastnické vztahy jsou nejproblematictější ve městě Nové Strašecí, kde jsou vlastníci kanalizační sítě dva, takže zde operují i dva různí provozovatelé, kteří nemají infrastrukturu rozdělenou podle části města, ale mají ji rozdrobenou podle ulic. Ve městě je tedy zcela obvyklá situace, že lidé v sousedních ulicích mají jinou cenu za stočné. Ti, kteří jsou připojeni na stokovou síť ve vlastnictví společnosti Vodárny Kladno – Mělník, a.s., platili v roce 2013 za stočné 37,15 Kč/m³ a ti zákazníci, kteří jsou připojeni na stokovou síť ve vlastnictví Města Nové Strašecí, platili 31,2 Kč/m³.

VLASTNICTVÍ VODOVODNÍ SÍŤE

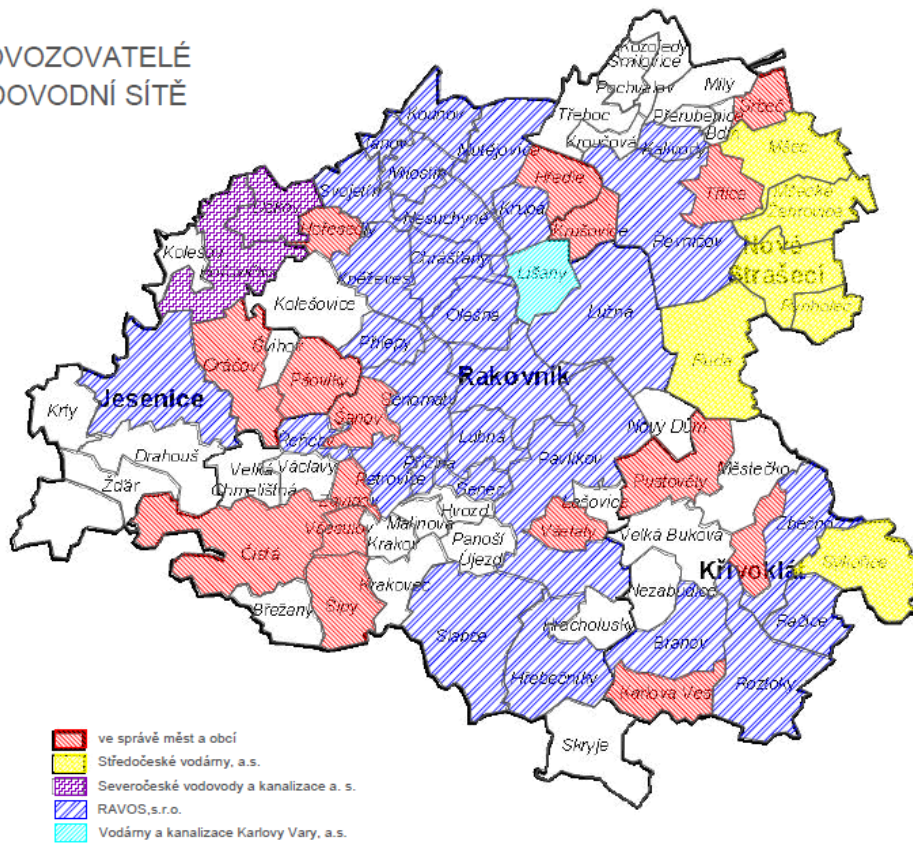

VLASTNICTVÍ KANALIZAČNÍ SÍŤE

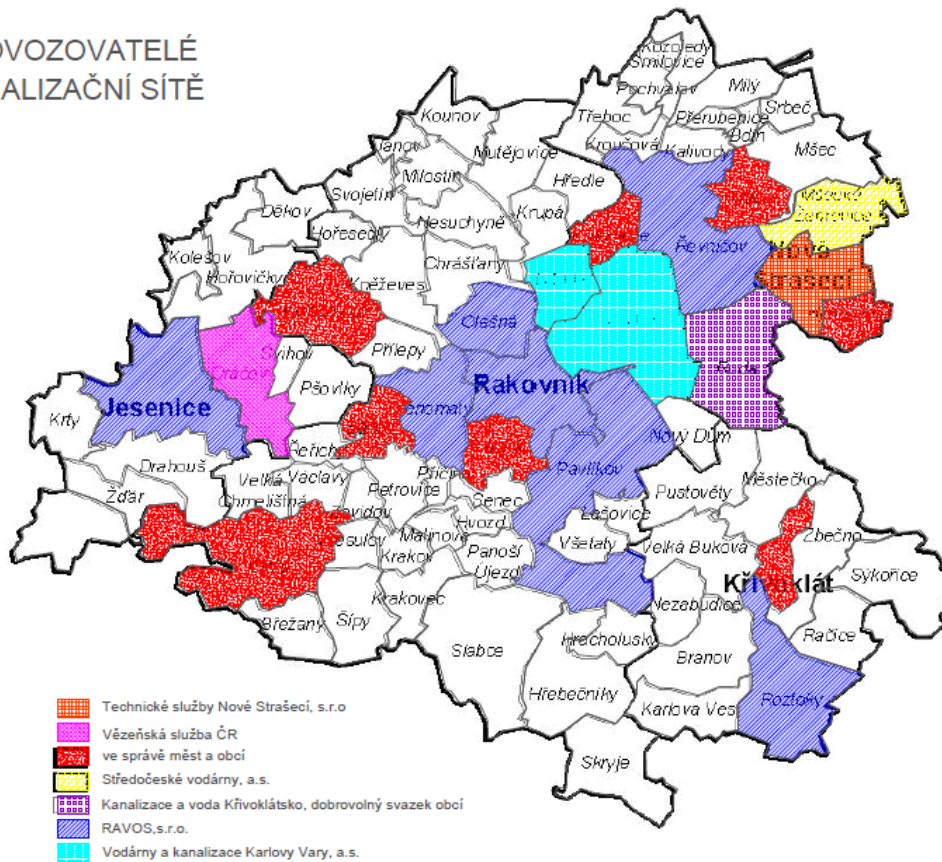

Obr. 14 Vlastnictví vodovodních a kanalizačních sítí v obcích
Zdroj: sekundární zdroje (výroční zprávy, webové stránky, atd.)

PROVOZOVATELÉ VODOVODNÍ SÍŤ

PROVOZOVATELÉ KANALIZAČNÍ SÍŤ

Obr. 15 Provozovatelé vodovodních a kanalizačních sítí v obcích

Zdroj: sekundární zdroje (výroční zprávy, webové stránky, atd.)

6.1.2.1.5. Zdroje pitné vody na území ORP Rakovník

Zdroje vody určené pro zásobování území ORP Rakovník jsou převážně podzemní. Jediným čistě povrchovým zdrojem pitné vody je vodní dílo Klíčava, jež byla určena především pro zásobování Kladna a okolí. V současné době však zásobuje obce napojené na vodárenskou soustavu KSKM (vodovod Kladno-Slaný-Kralupy-Mělník) i v rakovnickém regionu. Na skupinový vodovod KSKM jsou napojeny obce Mšec, Mšecké Žehrovice, Nové Strašecí, Ruda, Rynholec a Sýkořice.

Ze směsi podzemní a povrchové vody jsou zásobeny obce Třtice, Roztoky a Křivoklát.

Ve většině případů se jedná o vodovodní zdroje ve vlastnictví vlastníků vodovodní infrastruktury v obcích a nejedná se o vodu předanou.

Velké množství podzemních vodních zdrojů provozuje společnost RAVOS s.r.o., jsou jimi zdroje v Branově, Jesenicích, Kalivodech, Kněževsi, Kostelíku, Lhotě pod Džbánem, Lužné, Novém Dvuru u Řeřich, Povlčině, Račicích, Rakovníku, Řevničově, Slabcích, Týřovicích, Zbečně a Nesuchyni. Přehled vodních zdrojů v provozu společnosti RAVOS, s.r.o. je uveden níže.

Seznam stávajících vodních zdrojů v ORP Rakovník:

Název zdroje [název stavby pro úpravu vody]

1. jímka se zářezem, vrt Br-1 [Branov]
2. Čistá - vrty 1 - 4 [Čistá - úpravna vody]
3. HV-1,HV-2,HV-3 [vodojem]
4. jímací zářezy [Týřovice]
5. jímací zářez a studna Ch-1 [Chlum]
6. jímka se zářezy N.Dvůr u Chrástfan [Nový Dvůr u Chrástfan]
7. Je-1,Je-2,zářezy [Jesenice]
8. vrt S1,HV11, HV2, zářezy [Sk. vod. Kralovice-Vysoká Libyně - ÚV, vrty, zářez]
9. 2 jímací zářezy a studna [Kali vody]
10. V2,HVH,VS-1A [ÚV Kněževs]
11. jímací zářezy Litkov a studna Kostelík [Kostelík]
12. Křivoklát [Křivoklát]
13. jímací zářez Lhota pod Džbánem [Lhota pod Džbánem]
14. R4,R6 [Rakovník]
15. vrt Lišany [Lišany - úpravna vody]
16. ÚV Lužná [Lužná]
17. Vrt L2,L4 [vrt L2,L4]
18. jímací zářez Povlčín [SV Povlčín]
19. vrt P-1 [SV Povlčín]
20. vrty M1, M2, M3, M4,M5 [SV Mutějovice]
21. vrty M1,M2,M3,M4,M5 [SV Mutějovice]
22. jímací zářez, vrty N-1, N-2 [Nesuchyně]
23. HV-1,HV-3,HV-02,HV-03,OR-1 [Úpravna vody + přivaděč O''']
24. vrt HG-1 [Úpravna Pustověty]
25. jímací zářezy a studna [Račice]
26. S1,SII,S1,S2,sb,SIII,V70,V1,V2,V3,V5 [Rakovník]
27. S1,SII,S1,S2,sb,SIII,V70,V1-V10,SE10A [Rakovník]
28. vrt RK1 - Beraník [vrt RK1 - Beraník]
29. vsakovací studny S1, S2 [Roztoky]
30. vsakovací studny S1,S2 [vsakovací studny S1,S2]
31. studna Ryšín [Chlum]
32. vrt Ř-3 [Řevničov]
33. V4,V6,V7,V8,V9,V10,SE10A [Rakovník]
34. vrt HJ-1 [Slabce]
35. vrt HJ-1 [Slabce]
36. zářez studna SR-2,hydrovrty SR-1,SR-3 [vodárna-pískový filtr]
37. V11,V12 [Rakovník]
38. Vrt u Brodka, HV 4 [Veřejný vodovod Třtice]
39. 2 kopané studny, vrt Nd-2 [Nový Dvůr u Řeřich]
40. jímací zářezy, vrty Z1,Z2,Z3, studna [Zbečno]
41. Klíčava [Klíčava ÚV]

Ochranná pásma vodních zdrojů byla hojně stanovována v letech 1983 až 1985. Nejnověji stanoveným ochranným pásmem je ochranné pásmo kolem vrtu HV-4 pro vodovod v Kněževsi a ochranné pásmo vrtů pro vodovod v Řevničově, a to z roku 2011.

Podzemní vodní zdroje mají obvykle první ochranné pásmo vodního zdroje čtvercového půdorysu či kruhového se středem ve zdroji o straně (resp. poloměru) 10 – 20 m. Důležitější vodní zdroje mohou mít první ochranné pásmo ve tvaru čtverce o hraně 50 m.

Nejrozsáhlejší ochranné pásmo vodního zdroje má vodní zdroj Klíčava, kde je vyhlášeno i III. ochranné pásmo. Ochranné pásmo vodního zdroje zasahuje do katastrálních území Ruda u Nového Strašecí plochou 584,45 ha, Městečko u Křivoklátu plochou 379,3 ha, Nové Strašecí plochou 119,60 ha, Řevničov plochou 16,69 ha a Lhota u Kamenných Žehrovic (není již součástí ORP Rakovník) plochou 447,26 ha.

Další velkou plochu zabírá v území ochranné pásmo prameniště Rakovnický potok, jež je patrné z Obr. 14. V povodí Lišanského potoka a částečně i jeho přítoků (Chrášťanský potok, Olešná) je vyhlášeno ochranné pásmo vodního zdroje pro zásobování Rakovnicka pitnou vodou.

Obr. 16 Ochranné pásmo prameniště Rakovnický potok

Zdroj: ÚÚV

Upravitelnost ve většině zmíněných vodních zdrojů odpovídá kategorii A1, což koresponduje s jednoduchou fyzikální úpravou a desinfekcí, např. rychlé filtrace a desinfekci, prosté pískové filtrace, chemické nebo mechanické odkyselení či odstranění plynných složek provzdušňováním. Ve Slabcích a Lužné je kategorie upravitelnosti A3, tato kategorie označuje intenzivní fyzikální a chemickou úpravu.

Přehled vodních zdrojů v provozu společnosti RAVOS, s.r.o. a jejich základní popis je uvedený v řádcích níže.

Nejvýznamnějším vodním zdrojem pro potřeby regionu je **Prameniště Rakovnický potok, jehož součástí je ÚV Rakovník**. Do úpravně je voda přiváděna z prameniště, které byly postupně budovány v období od 40-tých do 70-tých let. Vydátnost prameniště je při optimálních podmínkách 70 l/s (min. 64 l/s, max. 82 l/s).

Prameniště Rakovnický potok tvoří 19 vrtů nebo studní. Využívá se 10 ti vrtů: V1 – 2,5 l/s, V2 – 9,0 l/s, V4 – 1,2 l/s, V6 – 7,0 l/s, V8 – 8,0 l/s, V9 – 14,4 l/s, V10 – 10,5 l/s, V70 (artézský vrt) – 7,0 l/s a SE-10 A – 2,0 l/s.

Dalším významným používaným zdrojem vody je **prameniště Lišany**, které je umístěno severně od Rakovníka. Prameniště je tvořeno osmi vrty s celkovou vydatností 40 l/s. S ohledem na kvalitu vody se prameniště v současné době nevyužívá.

V následujících lokalitách se řeší budoucnost vodních zdrojů, jež jsou v současné době nevyužívané. Jedná se o lokalitu **Kněževes**, kde je úpravná vody z důvodu nadbytečnosti mimo provoz. V **Lužné** je úpravná vody mimo provoz, využívá se pouze vodojem v rámci objektu. Dalšími lokalitami jsou Nesuchyně, Chlum, Nový Dvůr u Chrástčan, Janov a Roztoky.

Tab. č. 111 Přehled vodních zdrojů v provozu společnosti RAVOS, s.r.o.

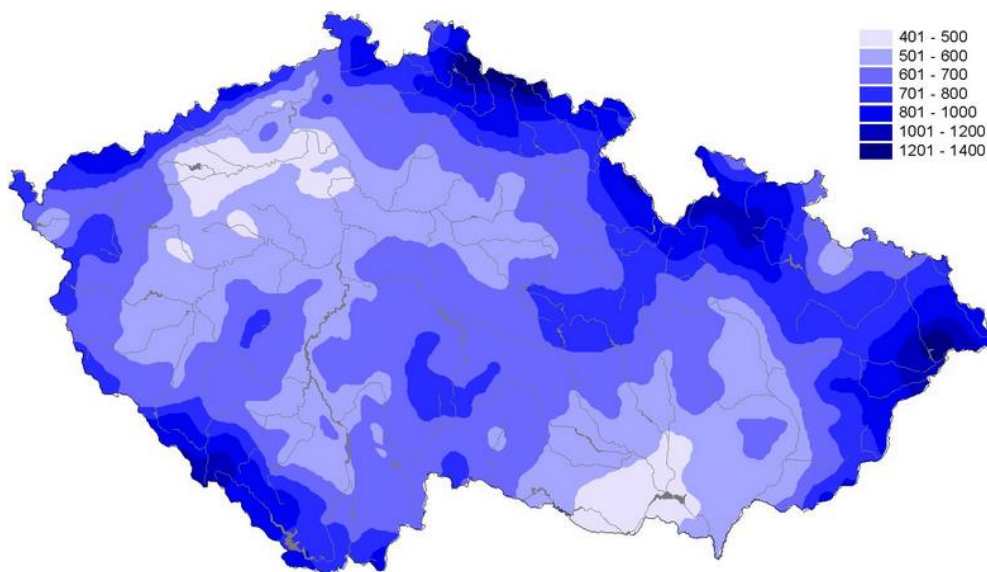
VODOVOD	TYP ODBĚRNÉHO OBJEKTU	ODBĚR PODZEMNÍCH VOD			POVOLENÍ K ODBĚRU	POČET TRVALE ZÁS.OBYVV.	KATEGORIE upravitel.	OCHRANNÉ PÁSMO
		prům.l/s	max. l/s	m ³ /rok	platnost			ze dne
Branov	vrt BR-1	0,4	0,5	4 000	31.12.2018	214	A1	12.12.1984
	jímací zářezy Za Vrškem	0,2	0,4	6 000				
Jesenice	jímací zářezy Račihrad, u dolního VDJ, nad horním	1,0	1,2	35 000				
	vrt Je-1	1,2	2,6	35 000				
Kalivody	pramenní jímka se zářezy	0,1	0,2	4 500	18.12.2024	83	A1	6.1.1983
	studna se zářezem	0,1	0,5	500				
Kněževes	vrt HV-4	3,0	5,0	40 000				27.8.2011
Kostelík	studna	0,2	0,3	1 500	31.12.2018	32	A1	24.9.1984
	jímací zářezy Litkov	0,1	0,1	1 500				
Lhota pod Džbár	jímací zářez	0,2	0,5	5 500		62	A1	28.9.1984
Lužná	vrt L1	1,8	2,5	45 000	31.12.2018		A1	
	vrt L4	0,2	4,0	6 000	31.12.2018		A3	
Nový Dvůr u Řeř	studna S 2 (Zikmundáčka)	0,3	0,5	600	31.12.2018	8	A1	21.10.1985
	kopaná studna	0,01	0,01	300				
	vrt ND-2	0,3	0,5	600				
SV Povlčín	jímací zářez	0,8	4,0	30 000		626	A1	27.12.1984 3.4.1990
	jímací zářez	0,2	0,5	7 000	150	A1	26.10.1984	
studna								
Rakovník SV Rakovník-jih SV Rakovník sever SV Senomaty	vrt V70 (artézský vrt)	8,0	9,0	250 000	31.12.2020	19 217	A2	14.12.1984
	vrt V1	0,8	1,0	30 000				
	vrt V4A	5,0	6,0	100 000				
	vrt V6	3,0	5,5	100 000				
	vrt V7	6,0	7,0	200 000				
	vrt V8	9,0	10,0	290 000				
	vrt V9	12,0	16,0	300 000				
	vrt V10	12,0	14,0	380 000		715		
Roztoky	vrt RK 1 (Beraník)	0,3	0,7	8 000	31.12.2024	623	A1	24.1.2005
Řevničov	vrt Ř-3	1,0	2,5	25 000	31.12.2018	1 100	A1	27.10.2011
	vrt R-1 (V Hoře)	0,1	0,5	10 000				
	vrt RN-1 (Mero)	0,5	0,6	15 000				
Slabce	vrt HJ 1	0,5	1,3	15 000	31.12.2018	197	A3	21.1.1986
Týřovice	jímací zářez	0,1	0,2	3 000		44	A1	23.10.1984 2.9.1985
		0,1	0,2	3 000		250	A1	28.12.1984 15.3.1991
Zbečno	studna	0,1	0,2	3 000				
	vrt Z-1	0,3	0,6	8 000				
	jímací zářezy Zajícův Luh, Havraň, Na Studánce	0,4	0,8	7 000				
Nesuchyně	jímací zářez	0,8	1,0	25 000	31.12.2024	doplňkový zdroj pro 1021	A1	22.10.1984
Řevničov nádraží	vrt	0,3	0,99	9 855	2.4.2020	87	A1	
		ODBĚR POVRCHOVÝCH VOD						
Roztoky	studny S1,S2	1,5	3,3	45000	na dobu trvání vodních děl			

Zdroj: RAVOS

6.1.2.1.6. Srážkový stín na území ORP Rakovník

Proměnlivost srážek můžeme vyjádřit odchylkami od procent normálu. Již historicky je zaznamenáno, že nejnižší roční úhrn srážek byl v České republice naměřen na stanicích Velké Přítočno (r. 1933) a Skryje, Písky (u Rakovníka) (r. 1950), a to 247 mm, přičemž roční úhrn srážek tam činil 50 %, resp. 47 % průměru. Obě dvě místa jsou na jihovýchod od Rakovníka a patří do nejsušší oblasti republiky. Dle údajů z Povodí Berounky jsou na Rakovnicku nejnižší srážky v celém povodí a to průměrně 450 – 500 mm.

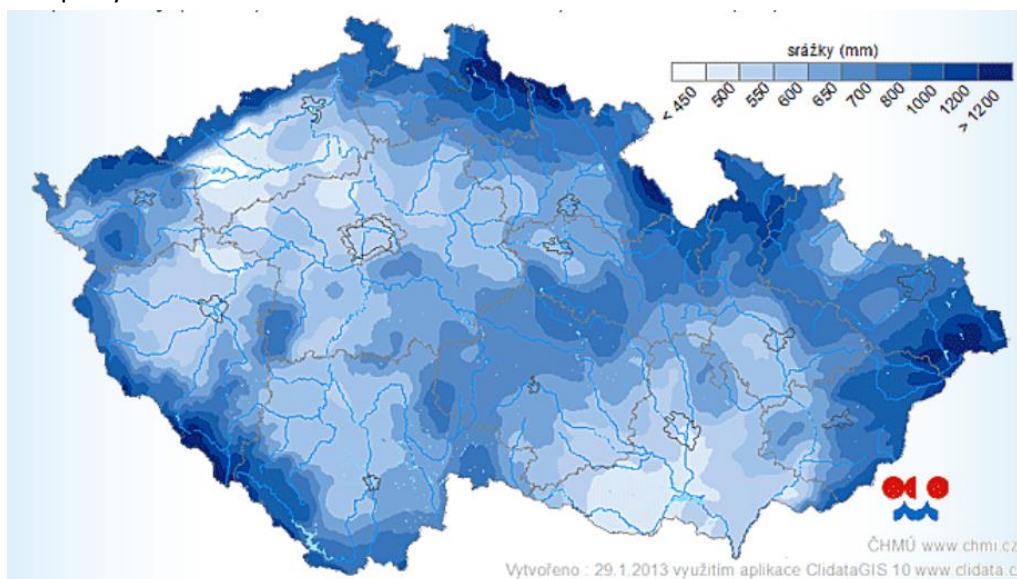
Místa ležící na závětrné straně hor jsou podstatně sušší (např. tzv. srážkový stín Krušných hor – Žatecko, Rakovnicko, Kladensko, Dolní Poohří) než návětrné svahy pohoří. Na dvou níže uvedených mapách od ČHMÚ jsou znázorněny srážkové úhrny. Na první mapě z let 1961 – 1990 a na druhé z let 1961 – 2000.

Obr. 17 Srážkové úhrny na území ČR v letech 1961 – 1990

Zdroj: ČHMÚ

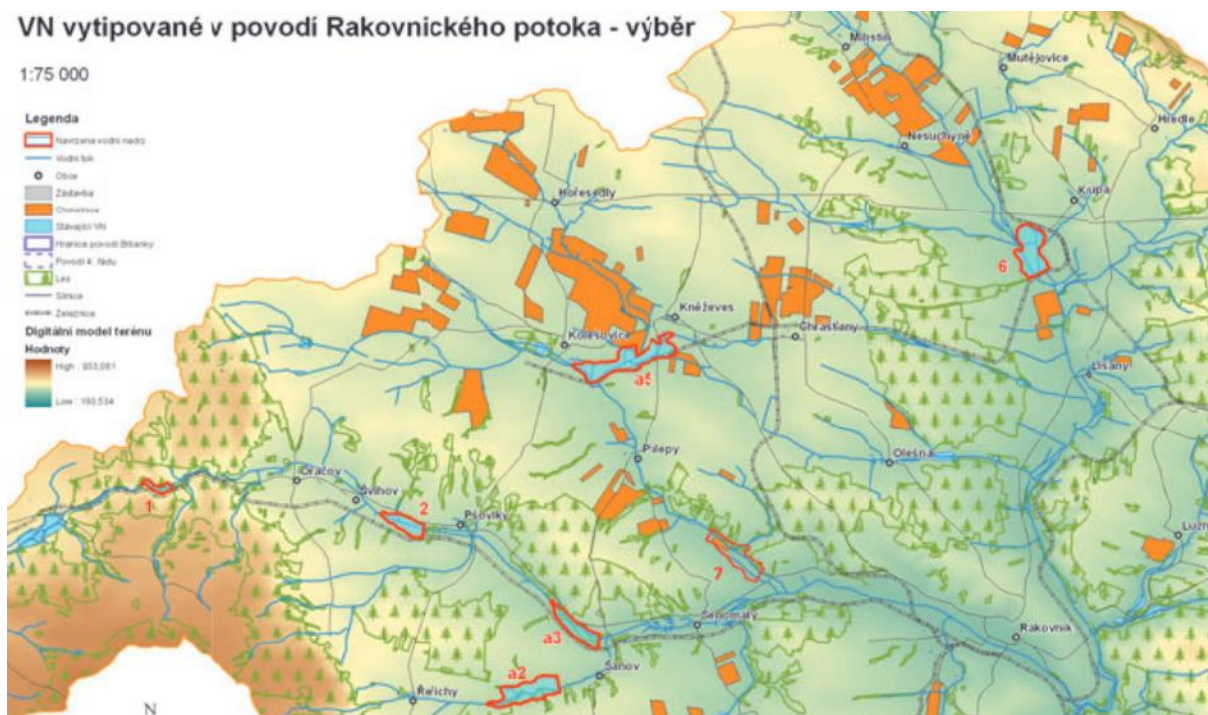
Na následující, novější, mapě je znázorněn průměrný roční úhrn srážek v mm mezi roky 1961 až 2000. Mapu vytvořil ČHMÚ.

Obr. 18 Srážkové úhrny na území ČR v letech 1961 – 2000

Zdroj: ČHMÚ

Na území povodí Rakovnického potoka byla také zpracována studie za účelem návrhu minimalizace hrozeb daných klimatickými změnami, které mají vliv především na množství vody v regionu. Výstupem této práce pak bylo vytvoření několika nových retenčních prostorů, které by plnily účel nadlepšování průtoků v potocích během sušších období. Toto řešení bylo navrženo z důvodu možného postupného budování a rozmělnění nákladů na výstavbu do delšího období. Součástí projektu bylo i navržení zavodnění Černého potoka vodami z dolu společnosti RAKO-LUPKY spol. s r.o. K přípravě akumulačních nádrží zatím nedochází, čerpání vody z dolu a nalepšování průtoku v Černém potoce se realizuje. Mapa s navrženými vodními nádržemi je uvedena na Obr.17.

Obr. 19 Vodní nádrže vytipované v povodí Rakovnického potoka

Zdroj: VÚV

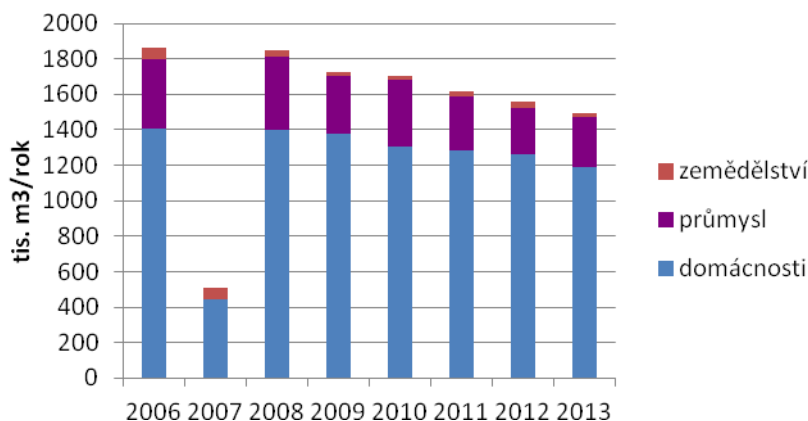
Srážkový stín, resp. trend ubývání vody v území se může dříve či později negativně projevit i ve využívaných podzemních zdrojích. Jedná se tedy o problematiku, kterou je potřeba řešit v širším měřítku.

6.1.2.1.7. Vodovod v obcích

V řešené oblasti ORP Rakovník je umístěno 144 vodovodních sítí v 61 obcích a jejich místních částech, celkově na 83 katastrálních územích. Z celkového počtu 83 obcí v regionu je pitnou vodou z veřejného vodovodu zásobováno 2/3 (přesně řečeno 65,6 %) obcí. Počet obyvatel s trvalým pobytem v připojených obcích nebo jejich částech byl k 31. 12. 2013 celkem 47 911, z nich 90,7 %, což odpovídá 43 473 obyvatelům, bylo zásobeno z veřejného vodovodu. Z celkového počtu obyvatel území ORP Rakovník je 81,1 % obyvatel zásobováno z veřejných vodovodů.

Za rok 2013 bylo k realizaci určeno 2 114 525 m³ vody, z toho se jednalo o vodu převzatou z 87 264 m³ a vodu předanou z 84 007 m³.

Graf 23 Poměr vody fakturované v ORP Rakovník (tis. m3/rok)

Zdroj: zpracováno dle MUPE

Množství vody fakturované rok od roku klesá, což koresponduje s výše uvedenou informací o zvyšující se ceně vodného a stočného a s tím související snižující se spotřebou pitné vody z veřejných zdrojů. V grafu je patrný snižující trend a pokles množství fakturované vody. Nízké množství fakturované vody v roce 2007 je způsobeno chybějícími údaji v majetkové a provozní evidenci.

Celková délka vodovodních řadů na území ORP Rakovník byla v roce 2013 podle majetkové evidence 462,19644 km (přepočtená délka 409,58328 km). Největší část vodovodní sítě je tvořena potrubím do průměru DN 100, jehož délka byla 278,5 km, potrubí do v dimenzi od DN 100 do 300 bylo na území vedeno v délce 180,8 km a pouze necelé tři kilometry vodovodu byly vedeny v potrubí do DN 500. Materiálově je trubní vedení řešeno plastovým potrubím v délce 306 km či případně kovovým potrubím o délce 140 km. Pro představu město Nové Strašecí má na svém území vodovodní řady o délce 23,7 km.

Na území ORP Rakovník se nachází 66 vodojemů určených k akumulaci vody o objemu 19 155,6 m³. Čerpacích stanic k zvýšení tlaku na vodovodní síti se nachází na území pouze 48 kusů a počet vodovodních přípojek na území ORP je 12 911 ks.

Kvalita vody v obcích

Na vodovodních řadech na území ORP Rakovník bylo v roce 2013 provedeno 256 rozborů odebraných vzorků na 156 kontrolních místech na síti. Kvalitativně je dodávaná voda na většině území ORP v pořádku a bez překročení limitů.

Z celkového počtu rozborů došlo k překročení limitu MH,NMH u sedmi vzorků a překročení limitu NMH v deseti vzorcích. K mikrobiologickým a biologickým rozborům bylo odebráno celkem na území ORP 224 vzorků a k fyzikálně chemickým rozborům 236 vzorků.

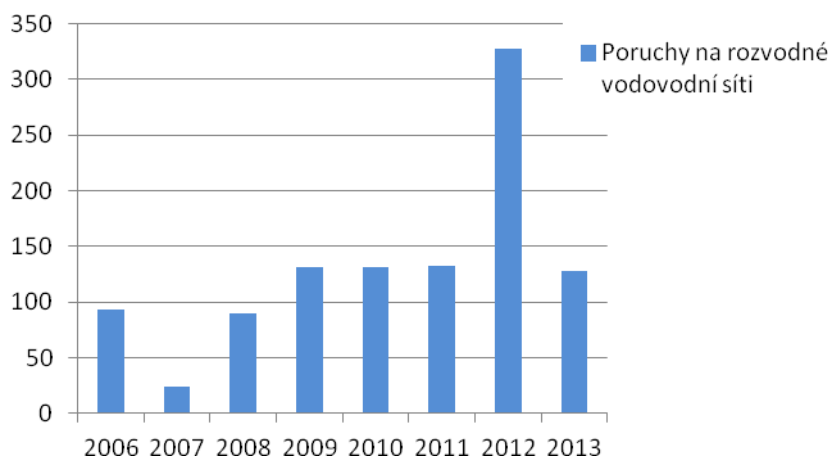
Na třetí výjimku u pitné vody z důvodu překročení nejvyšší mezní hodnoty ukazatelů, konkrétně dusičnanů, byl provozován do roku 2013 vodovod v Kalivodech a v Křivoklátu. Provoz v těchto vodovodních sítích splňuje nyní požadavky vyhlášky č. 252/2004 Sb.

6.1.2.1.8. Ztráty a poruchy na vodohospodářské infrastruktuře

Z důvodu životnosti materiálů, nepříznivých klimatických podmínek či neopatrných zemních prací v blízkosti vodohospodářské infrastruktury může dojít k poruchám či haváriím na vodovodní síti a následným ztrátám vody.

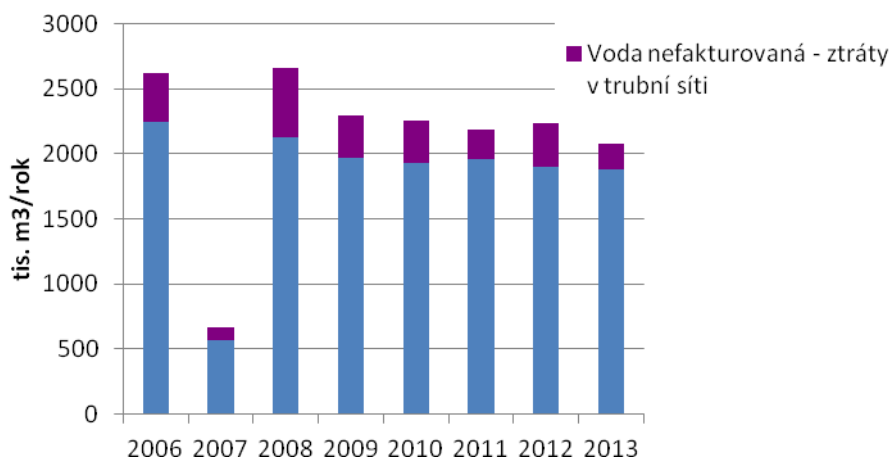
Množství poruch na vodovodní síti v průběhu posledních osmi let na území ORP Rakovník se drží standardně kolem 130 poruch za rok. Výjimku tvořil rok 2012, kdy množství poruch za rok bylo téměř dvojnásobné než v ostatních letech, což zapříčinily především arktické mrazy v únoru 2012. Celých 94 poruch bylo v roce 2012 zaznamenáno na území města Rakovník. V grafech je také jasně patrný propad v roce 2007, který je způsoben nekompletními informacemi v majetkové a provozní evidenci. Pro rok 2007 nejsou k dispozici informace od společnosti RAVOS, s. r. o.

Graf 24 Množství poruch v ORP Rakovník

Zdroj: zpracováno dle MUPE

Graf 25 Porovnání vody fakturované a ztrát na trubní síti na území ORP Rakovník (tis. m³/rok)

Zdroj: zpracováno dle MUPE

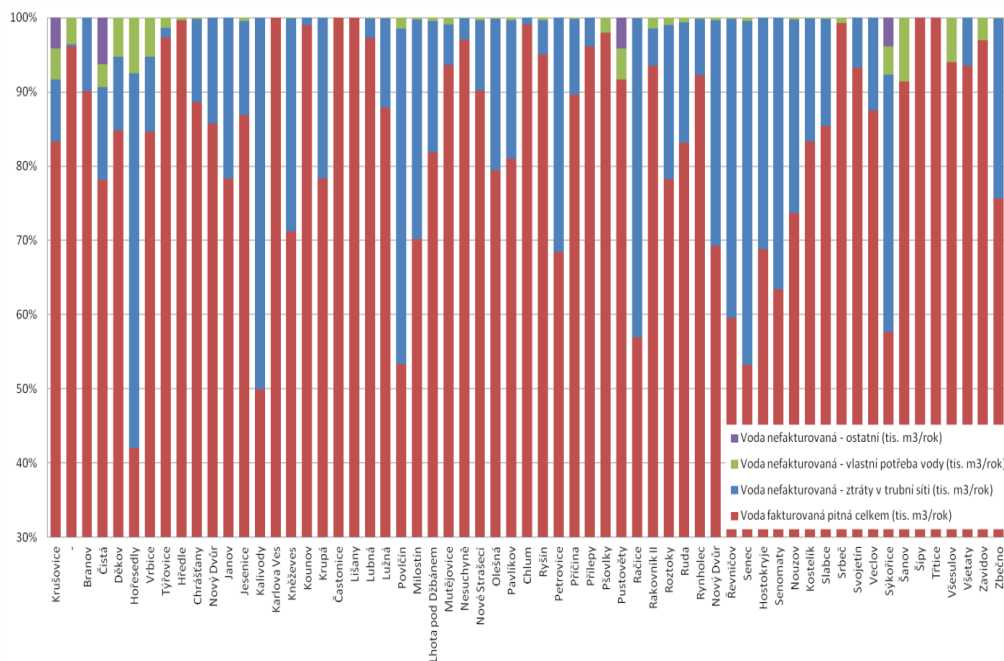
Na území ORP Rakovník docházelo v roce 2013 podle provozní evidence ke ztrátám 148247,165 l vody na 1 km vodovodní sítě za den. Při celkové délce 462,196 km vodovodních řadů (přepočtená délka 409,583 km) došlo během roku 2013 ke ztrátě 196 319 m³ vody. Množství celkově vyrobené vody v roce 2013 bylo 2 114 525 m³. Ztráty na vodovodních sítích na území ORP tak činily 9,3 %. V celkovém měřítku není množství ztrát na vodovodní síti zvláště závažné vzhledem k tomu, že

přůměrné ztráty na území ČR se vyskytují někde kolem 20 %. V případě, že si zobrazíme jednotlivé obce, je již pohled na ztráty vody v některých sítích patrnější.

Nejpodstatnější roli hrají ztráty ve vodovodní síti v obcích Hořesedly, Kalivody, Povlčín, Račice, Řevničov, Senec a Sýkořice. V těchto obcích množství ztrát na vodovodní síti dokonce převyšoval v roce 2013 množství vody fakturované. Oproti tomu nejnižší, resp. téměř žádné ztráty na vodovodní síti vykazují obce Hředle, Karlova Ves, Kounov, Častonice, Lišany, Pšovlky, Srbeč, Šanov, Šípy, Třtice, Vsesulov a Zavidov.

Na kanalizační síti v ORP Rakovník, jež čítá délku 191,79 km, se v roce 2013 vyskytlo 84 poruch. Nejvíce poruch celkem 48 se řešilo v Rakovníku, 12 poruch se objevilo v Řevničově a 9 v Jesenicích.

Graf 26 Porovnání vody fakturované a ztrát v trubní síti na území ORP Rakovník v roce 2013

Zdroj: zpracováno dle MUPE

Pozn. Pro úplnost v grafech i textu schází informace o existenci vodovodní sítě v majetku a správě obce Drahouš, jež je jedna z nejnovějších v regionu. Data jsou čerpána z MUPE z roku 2013, kdy tato vodovodní síť nebyla ještě hotová.

6.1.2.1.9. Odkanalizování obcí

V regionu bylo podle majetkové evidence k 31. 12. 2013 evidováno 31 stokových sítí a 8 priváděcích řadů ve dvaceti obcích. Ze 42200 obyvatel žijících v oněch obcích je na stokovou síť napojeno 31 374 obyvatel, což odpovídá 74 % v těchto obcích.

V obci Třtice mají čistě tlakovou kanalizaci a v dalších pěti obcích (Rynholec, Nové Strašecí, Mšecké Žehrovice, Krušovice a Olešná) se nachází tlakové řady v kombinaci s gravitačními. Ve 13 obcích je umístěna jednotná stoková síť a v 15 obcích se nachází oddílná stoková síť.

Celkové množství vypouštěných odpadních vod do stokové sítě bez vod srážkových v roce 2013 na území ORP Rakovník bylo 1633,29 tis. m³. Z toho 1356,84 tis. m³ tvořily vody splaškové a 232,323 tis. m³ tvořily vody průmyslové. Celkové množství odpadních vod odvedených na čistírny odpadních vod bylo v roce 2013 na území ORP 3472,924 tis. m³.

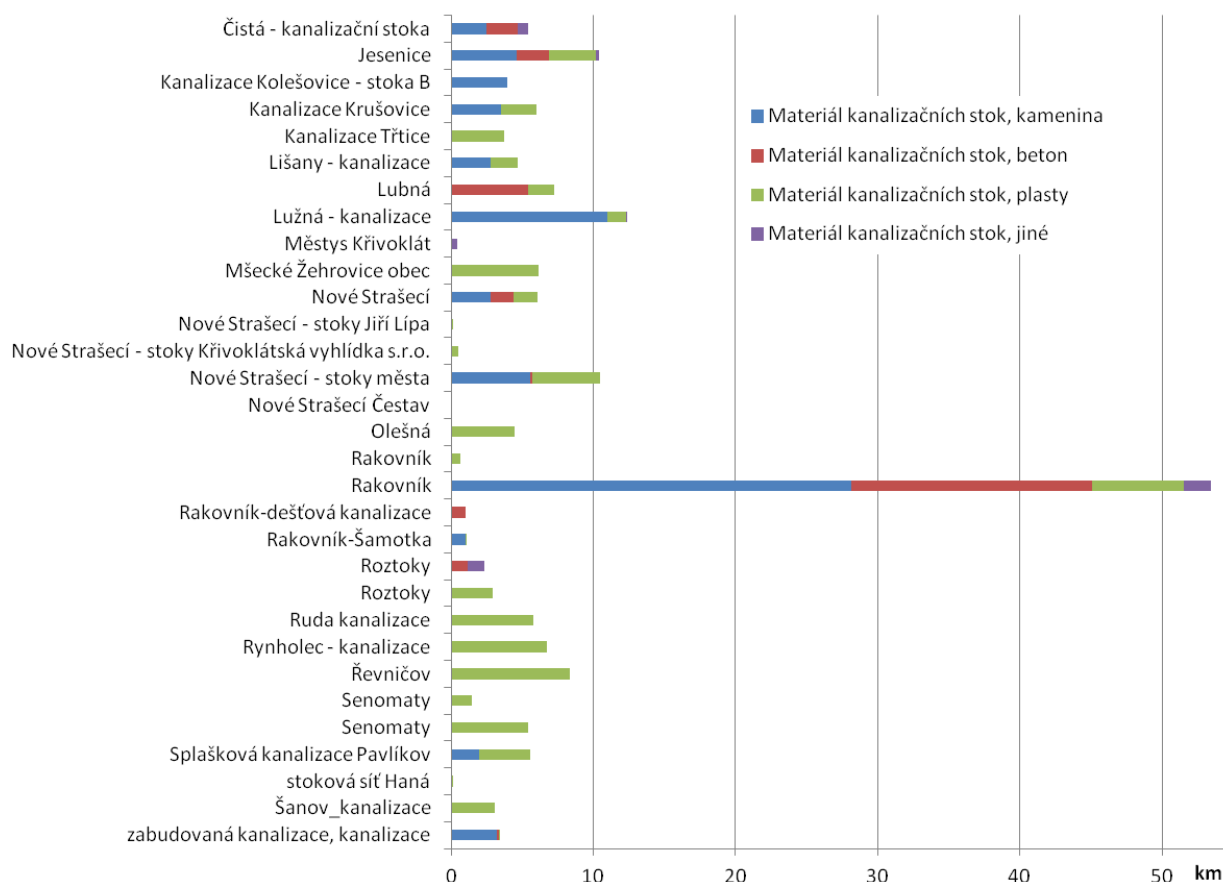
Vedení stokových sítí je řešeno především v plastovém (85,5 km) a kameninovém potrubí (70,9 km). 30,9 km kanalizace je vedeno v betonovém potrubí. Většina potrubí je také v dimenzi

menší než DN 300 a to 126,2 km z celkové délky 191,8 km. Na území regionu se nachází 7627 ks kanalizačních přípojek.

Z celkových 83 obcí v území ORP je odkanalizováno 20 obcí. V sedmi obcích je v současné době realizována výstavba kanalizační sítě, v některých se nachází kanalizační síť v projektové přípravě. V čtyřech případech malých obcí, kde je zástavba rozeseta na větší ploše a realizace kanalizace by byla nad finanční možnosti obce, přistoupilo vedení obcí na finanční podporu výstavby individuálních domovních čistíren. Ve zbývajících částech obcí se řeší likvidování splaškových vod bezodtokými jímkami a jejich vyvážením na nejbližší ČOV, jejich kapacita je však pro potřeby obcí nedostatečná. Reálná potřeba navýšování kapacit navážecích míst na ČOV pro potřeby vyvážení domovních jímek však v současné době není.

V níže uvedeném grafu je znázorněno materiálové rozložení potrubí stokových sítí v roce 2013. Rozdělení je na základě jednotlivých stokových systémů (proto se objevují některé obce vícekrát). Z uvedeného je patrné, že nejrozsáhlejší stoková síť se nachází na území města Rakovník, kde je délka stokové sítě 53,4 km. Celková délka kanalizačních řadů v Novém Strašecí je 23,3 km.

Graf 27 Materiálové rozdělení stokové sítě v jednotlivých obcích

Zdroj: zpracováno dle MUPE

V posledních letech se tempo rozšiřování kanalizační sítě zrychlovalo. V roce 2010 bylo vybudováno 4,8 km kanalizační sítě, v roce 2011 přibýlo 10,3 km, v roce 2012 dokonce 13,0 km sítě. Oproti tomu v roce 2013 přibýl pouze necelý kilometr kanalizace.

Podle kanalizačního řádu Rakovník z listopadu 2008 patří mezi nejvýznamnější producenty průmyslových odpadních vod v Rakovníku následující společnosti:

Procter & Gamble, Rakona a.s. – výroba pracích prášků
 MPD plus, s.r.o. – výroba detergentů
 CZECH BREWERY - Rakovník, a.s. – pivovar
 PROAGRO Nymburk, a.s. – masná výroba
 TRITON spol. s r.o. – prádelna, čistírna

6.1.2.1.10. Čistírny odpadních vod a jejich kapacita

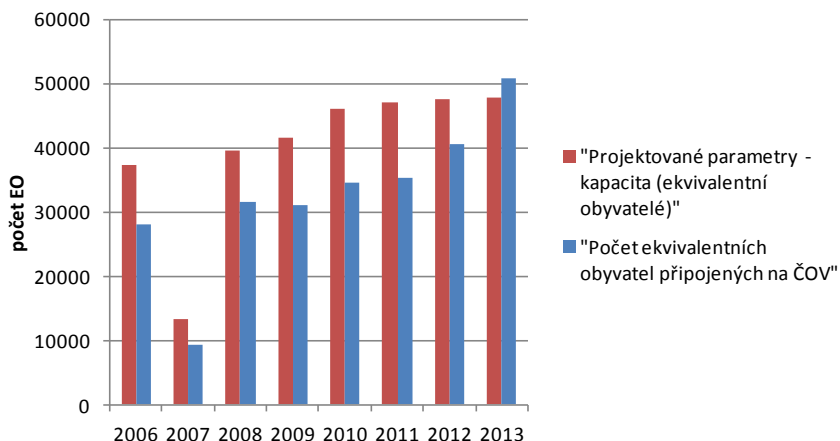
Na území ORP Rakovník se v současné době nachází devatenáct fungujících čistíren odpadních vod. Dalších sedm čistíren je ve výstavbě a dalších šest v projektové přípravě. Několik dalších obcí má výstavbu ČOV v plánu. V převážné většině případů se jedná o ČOV určené výhradně pro obec, v níž se ČOV nachází nebo bude nacházet. Důvodem je především to, že náklady spojené s výstavbou čistírny bývají tak vysoké, že málokterá obec je ochotna zainvestovat do vyšší kapacity pro sousední obec, aniž by byla jistota, že sousední obec by onu vyšší kapacitu využila.

Podle majetkové evidence ČOV ORP Rakovník bylo k datu 31. 12. 2013 na ČOV napojeno 50 736 EO. Přičemž největší je v regionu ČOV Rakovník, na kterou bylo připojeno 34 409 EO.

V obci Čistá a Křivoklát se nachází kořenové čistírny odpadních vod. V obci Čistá je kořenová ČOV určena pro území obce, v Křivoklátě je pak KČOV určena výhradně pro účely národní kulturní památky hradu Křivoklát. Aktuálně obě obce řeší končící platnost povolení k provozování KČOV.

Vývoj zlepšujícího se stavu vybavenosti regionu čistírnami odpadních vod je znázorněn v níže uvedených grafech. Od roku 2006 se počet ekvivalentních obyvatel napojených na ČOV v ORP Rakovník navýšil o celých 77 %. Před osmi lety bylo na ČOV napojeno 28 663 EO a v roce 2013 to bylo již 50 736 EO. Tento nárůst je způsoben především průmyslovou výrobou v regionu. Počet připojených obyvatel se navýšil za posledních osm let pouze o necelých 10 %.

Graf 28 Počet EO na ČOV v ORP Rakovník

Zdroj: zpracováno dle MUPE

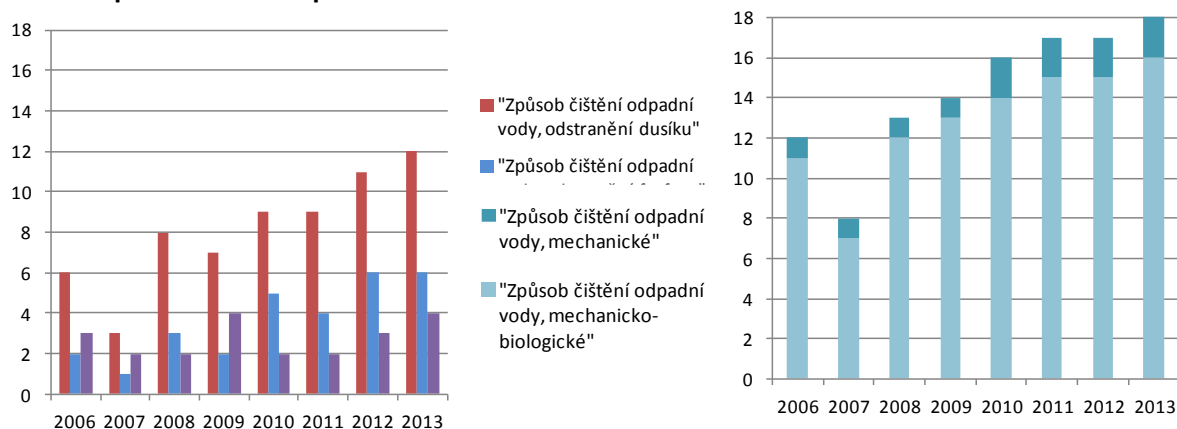
V grafech patrný propad v roce 2007 je způsoben pravděpodobně nekompletními informacemi v majetkové a provozní evidenci, kterou mají povinnost vlastníci nebo provozovatelé vodárenské infrastruktury každý rok dodávat na MěÚ Rakovník. V roce 2007 nejsou k dispozici informace od společnosti RAVOS k čistírnám Rakovník, Jesenice, Pavlíkov a Roztoky.

Na území ORP Rakovník bylo v roce 2013 evidováno celkem 19 čistíren, které využívají způsobu čištění mechanicko biologického. K odstraňování dusíku dochází na 12 ČOV, fosforu na šesti a dočištění se řeší na čtyřech ČOV. K úpravě kalu dochází pouze na čtyřech čistírnách v regionu,

většina ČOV odváží neupravený kal na ČOV Rakovník. Plynové hospodářství se také nachází pouze na ČOV Rakovník. Způsob čištění je znázorněn v níže uvedených grafech.

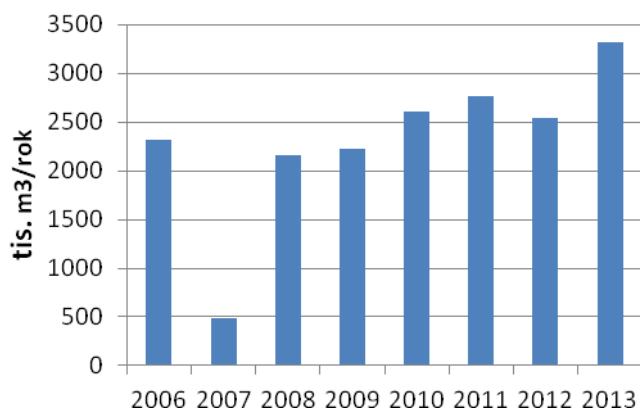
Graf 29 Způsob čištění odpadních vod na ČOV

Zdroj: zpracováno dle MUPE

V níže uvedeném grafu je znázorněn stav zvyšujícího se množství čištěné vody na ČOV v ORP Rakovník.

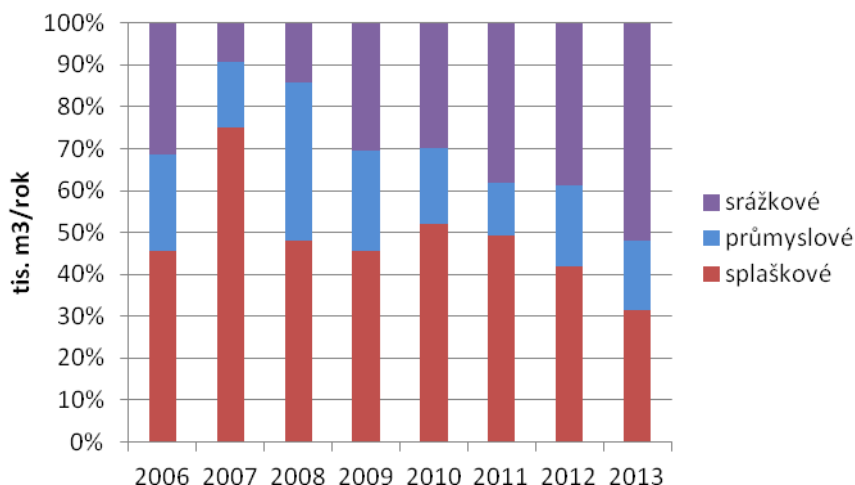
Graf 30 Množství vody na ČOV celkem (včetně srážkových a balastních)

Zdroj: zpracováno dle MUPE

Celkové množství vody přivedené na čistírny se každoročně zvyšuje nejen z důvodu zvyšujícího se počtu napojených ekvivalentních obyvatel, ale také z důvodu většího množství srážkových vod za poslední roky. Toto je patrné právě z následujícího grafu. Kde v roce 2013 bylo zaznamenáno na ČOV dokonce větší množství srážkových vod než splaškových. Údaje jsou uvedeny celkově pro celé území ORP Rakovník.

Graf 31 Typ vody na ČOV

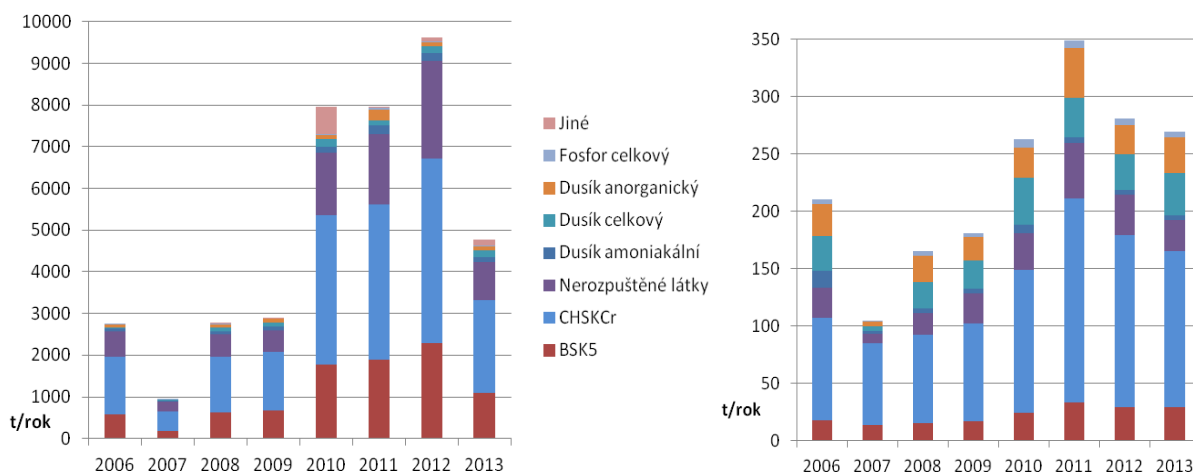

Zdroj: zpracováno dle MUPE

Každoroční zvyšování množství znečištění odpadních vod na přítoku do ČOV bylo v roce 2013 zastaveno pravděpodobně z důvodu nařazení splaškových vod s vodami srážkovými, kterých bylo více. Množství znečištění odpadních vod na ČOV dosáhlo i hranice 9 000 tun za rok.

Od roku 2011 nastal trend snižování množství vypouštěného znečištění do recipientu. V roce 2011 atakovalo znečištění téměř hranici 350 t/rok a v roce 2013 to bylo již jen 270 t/rok.

Graf 32 Znečištění odpadních vod na přítoku (vlevo) a na odtoku (vpravo) do/z ČOV v ORP Rakovník

Zdroj: zpracováno dle MUPE

Pozn. V grafech je patrný propad v roce 2007, který je způsoben nekompletními informacemi v majetkové a provozní evidenci. Pro rok 2007 nejsou k dispozici informace k čistírnám Rakovník, Jesenice, Pavlíkov a Roztoky.

6.1.2.1.11. Soukromé subjekty s vlastní vodohospodářskou infrastrukturou

Na území ORP Rakovník se nachází hned několik velkých subjektů, jež hospodaří s vlastními vodovodními zdroji se značnou vydatností, s vodohospodářskou infrastrukturou a čistírnami

odpadních vod. Znalost jejich kapacit a vhodnosti využití pro případnou potřebu je zmíněna v následujících řádcích.

V roce 2008 byl pro odběr vody z vlastních zdrojů z vrtané studně na pozemku p.č. 1173/6 v k.ú. Rakovník za účelem odběru užitkové vody k doplňování požární nádrže o 450 m³, v hydrogeologickém rajónu č. 513 Rakovnická pánev povolen odběr společnosti **Zemědělské zásobování a nákup Rakovník a.s.** (dnes **AgroZZN, a.s.**) s následujícími stanovenými limity:

Maximální průtok	Maximální měsíční odběr	Průměrný roční odběr
0,5 l.s ⁻¹	1 314 m ³	15 000 m ³

Společnost **LASELSBERGER, s.r.o.** a její závod **RAKO III** využívá surovou podzemní vodu čerpanou z důlní jámy, o hloubce 160 m, umístěnou ve svém výrobním areálu v Lubné, kterou dále upravuje na kvalitu pitné vody. Do důlní jámy, která je zdrojem vody pro areál, přitéká voda z nedalekých dolů, jež jsou v majetku společnosti RAKO-LUPKY. Množství čerpané vody pro závod RAKO III bylo v roce 2013 cca 100 000 m³. Společnost LASELSBERGER má ve svém areálu vlastní podnikovou ČOV o kapacitě 500 EO, kde jsou přečištěny veškeré odpadní splaškové vody z provozu, hygienického zařízení sociálního zázemí zaměstnanců i přilehlého bytového domu a vypouštěny dále do Černého potoka. Produkce splaškových odpadních vod odpovídá potřebě pitné vody, a to průměrná denní produkce 5,4 m³/den, měsíční produkce 117 m³/měs. a roční produkce 1404 m³/rok.

Jeden z největších zaměstnavatelů v regionu společnost **VALEO AUTOKLIMATIZACE k.s. Rakovník**, který zaměstnává 777 zaměstnanců, ke své výrobě nevyžaduje žádnou vodu vyjma hygienického zázemí pro zaměstnance. Nejedná se tedy o stěžejního zákazníka vodárenské společnosti.

Věžnice Oráčov je napojena na vodní zdroj v majetku obce Oráčov, voda čerpaná pro obec i věznici je upravována na úpravně vody v majetku věznice. Věžnice má i další vlastní vodní zdroje, ale ty neumožňují další navýšování spotřeby vody. V majetku věznice je také čistírna odpadních vod určená pro areál věznice a přilehlé dvojdomky v části obce Čížkov, její kapacita je 850 EO, což odpovídá potřebě věznice při její plné naplněnosti. Umístěním ČOV nad obcí není pravděpodobné napojení obce Oráčov na tuto ČOV.

Královský pivovar Krušovice a.s. je vlastníkem rozsáhlých podzemních vodních zdrojů v katastru obce Lužná. Pivovarské zdroje jsou uvedeny v následující tabulce. V roce 2011 bylo povolené množství čerpané vody 7,9 l/s.

Tab. č. 112 Přehled vodních zdrojů Královského pivovaru Krušovice

Zdroj vody	prům. l/s	max. l/s	m ³ /měsíc	m ³ /rok	Měsíc a rok dosažení
K – 2	2,56	8,00	6667	80 000	Od data nabytí právní moci IP
HV – 101	2,41	6,25	6250	75 000	
HK – 5	2,53	7,00	6583	79 000	
L – 5A	2,45	7,00	6500	78 000	
L – 6A	2,45	7,00	6500	78 000	
Studna u garáží	-	0,50	-	300	
Celkem				390 000	

Zdroj: Pivovar Krušovice

V areálu pivovaru se také nachází největší čistírna odpadních vod v regionu ORP Rakovník, ta je určená pro potřeby pivovaru a zároveň slouží i pro přečištění splaškových vod z obce Krušovice. ČOV je o kapacitě 60 000 EO (rep. 63 500 EO) dostačující, neumožňuje však velké napojování nových

lokalit. Technologická obnova vystrojení ČOV je podmiňována zpříšňující legislativou související s čištěním odpadních vod.

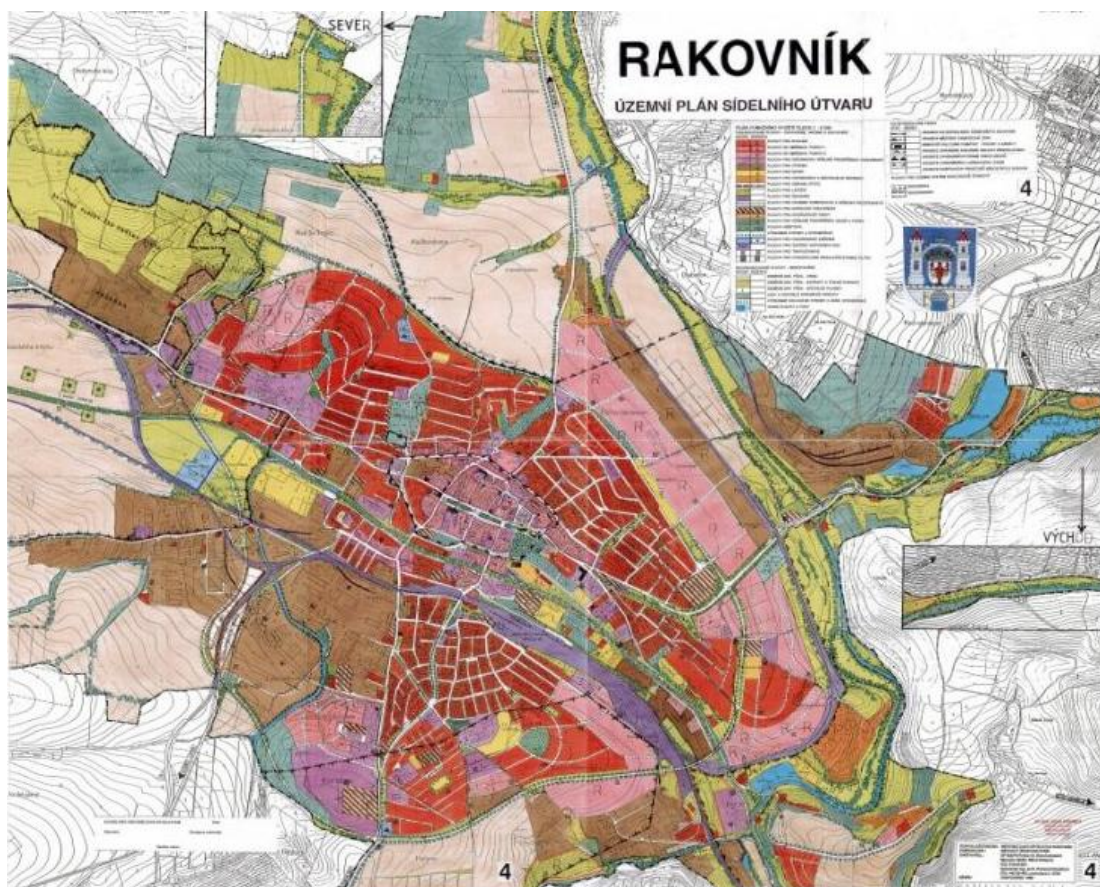
Společnost **RAKO-LUPKY spol. s r.o.** provozuje doly pro těžbu žáruvzdorného jílovce a pro možnost využití podzemních prostor pro těžbu, je nutné z těchto prostor čerpat velké množství podzemní vody, a to v objemu průměrně 10,9 l/s (informace z dokumentu Možnosti zmírnění současných důsledků klimatické změny zlepšením akumulační schopnosti v povodí Rakovnického potoka). Odčerpávaná voda je v současné době vypouštěna do Černého potoka. Vlastník dolů by ocenil možnost dodávání podzemní vody po potřebné úpravě na vodu pitnou do některého blízkého spotřebiště. Samotný areál je napojen na vodovod ve správě společnosti RAVOS, s.r.o. a je vybaven vlastní žumpou.

6.1.2.1.12. Informace ze Zásad územního rozvoje kraje a územních plánů měst

Pro území Středočeského kraje je nutné podle Článku 2 Příloha č. 1 Obecně závazné vyhlášky Středočeského kraje č. 7/2006 chránit území pro veřejně prospěšné stavby, kterými jsou na úseku vodního hospodářství přivaděče pitné vody (skupinové vodovody).

Město Nové Strašecí plánuje v zóně G – Severozápad soustředěnou zástavbu, jejíž požadavky na technickou infrastrukturu dále rozebírá. Více informací je však zmíněno ve strategickém plánu města, což je uvedeno v následující kapitole.

V územním plánu města Jesenice je využito stávajícího funkčního systému zásobování pitnou vodou a navrhuje zřízení nových vodovodních soustav pro místní části Chotěšov a Podbořánky, k čemuž lze využít přivaděčů z Kralovic. S plánem souvisí vymezené plochy pro případ zřízení vodojemu a čerpacích stanic v případě potřeby. V územním plánu je dále zmíněna potřeba rekonstrukce vodovodní sítě, osazení hydrantů a doplnění akumulace v místní části Bedlno. V dalších místních částech, Kosobody, Soseň, se dále počítá s využitím vlastních zdrojů. V případě nových lokalit pro bydlení město počítá s vybavením místa splaškovou kanalizací a v případě více než čtyř rodinných domů i s výstavbou dešťové kanalizace. ÚP dále zmiňuje potřebu vybudování oddílné kanalizace a rekonstrukce stávající a preferování zasakování dešťových vod v nezpevněných površích. Návrh předpokládá zařízení monoblokovými ČOV pro místní části Podbořánky a Chotěšov.

Obr. 20 Územní plán města Rakovník

Zdroj: MÚ Rakovník

Územní plán města Rakovník je v přípravě. Ze zadání územního plánu z dubna roku 2014 je patrný požadavek na navržení nesledujícího „rozvoje urbanizovaných ploch výhradně v zastavěném území nebo v přímé návaznosti na zastavěné území a s cílem efektivně využívat stávající dopravní a technickou infrastrukturu. Nebudou vymezovány nové zastavitelné plochy v izolovaných polohách bez vazby na zastavěné území. Největší míra a nejvyšší intenzita rozvoje se předpokládá na území kompaktního města a v bezprostřední vazbě na něj. V současnosti je zásobování vodou v převážné části města bez závažnějších problémů. Do budoucna je nutno posílit propojení úpravny vody s vodojemem Zátíší a současně vyřešit zásobování průmyslové zóny západ. Mechanicko – biologická čistírna odpadních vod s kapacitou 45 tis. EO byla vybudována v roce 1970, od té doby byla několikrát rekonstruována, v současnosti vyhovuje požadavkům na čistotu vypouštěných vod. Pro další modernizaci v návaznosti na zpřísnování požadavku je účelné počítat i s rozšířením plochy ČOV.“

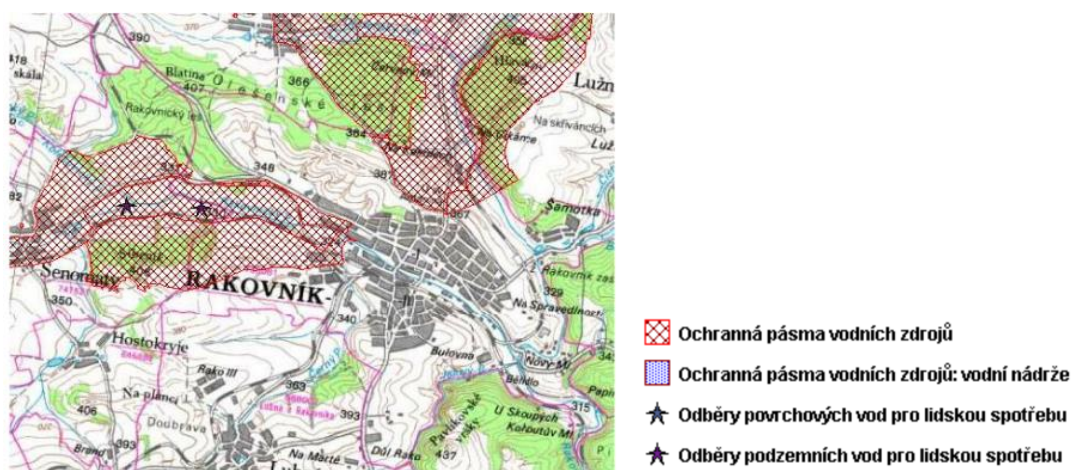
6.1.2.1.13. Informace ze strategických dokumentů

Ve městě Nové Strašecí je ve Strategickém plánu rozvoje města uvedena prioritní oblast Čisté a zdravé město, kde v rámci Zlepšování životního prostředí je uvedeno Opatření Z. 1.2 Revitalizace vodních toků a veřejných vodních zdrojů a v rámci prioritní oblasti Město otevřené a dostupné je zmiňováno Opatření D. 1.2 Dostavba a rekonstrukce technických sítí, a to z důvodu, že v některých oblastech intravilánu města není technická infrastruktura kompletní.

Strategický plán rozvoje města Rakovník do roku 2022 předpokládá zvýšení počtu obyvatel o 0,3 % a proto ani zásadní zvyšování poptávky na spotřebu vody neočekává. Větší požadavky na odběr vody lze předpokládat u průmyslových podniků (Procter & Gamble Rakona). V dokumentu se

dále uvádí, že majoritní podíl realizovaných akcí v rámci vodohospodářské infrastruktury má VSOR, jejímž členem město je. Strategický plán dále zmiňuje, že od 1. 8. 2010 je povinností osob dokladovat likvidaci odpadních vod v souladu s vodním zákonem (i v případě bezodtokých jímek), což by mělo vést k postupnému zlepšování čistoty vodních zdrojů.

Město dále počítá s modernizací a rozšířením stávající kanalizační sítě. V lokalitě „Nad Prádelnou“ – umístěnou mezi Bulovnou a zastavěným územím města, která je největší rozvojová plocha ve vlastnictví města, se předpokládá vybudování páteřní kanalizace. Ve strategickém plánu se dále zmiňuje: „Dle Plánu oblasti povodí Berounky jsou navržena opatření, kdy v rámci rozvojových lokalit nové zástavby má převažovat oddílný kanalizační systém. Splašková voda má být likvidována v ČOV a dešťová voda bude odváděna do již vybudované dešťové kanalizace nebo do vodních toků.“

Obr. 21 Ochranná pásma vodních zdrojů ze strategického dokumentu

Zdroj: MÚ Rakovník

Realizované záměry v oblasti vodohospodářské infrastruktury je nutné posuzovat společně s prostředky vynaloženými Vodohospodářským sdružením obcí Rakovnicka (viz výše). Letošní záměry jsou zacíleny převážně na přípravu projektové dokumentace, po jejímž vyhotovení bude následovat samotná realizace výstavby či rekonstrukce. Další revitalizace pak probíhají především v návaznosti na probíhající investiční akce na infrastrukturu.

Jejich realizace je však podmíněna množstvím volných financí, které budou zřejmě na vyšší úrovni, než jsou náklady na samotné zpracování projektové dokumentace. Při potenciálních finančních problémech tak může dojít k časové prodlevě plánovaných záměrů. Následně může tato skutečnost zpomalit plánovaný rozvoj města z důvodu podmíněnosti vybudování kanalizace v rozvojových lokalitách. Čistota vod je ovlivňována i odkanalizováním okolních obcí. Na Rakovnicku je velice málo odkanalizovaných obcí (11 % obcí odkanalizovaných příp. s ČOV). Z těchto důvodů dochází k likvidaci odpadních vod na ČOV Rakovník z dalších obcí. Nízký podíl odkanalizování obcí také způsobuje zhoršování kvality vody v tocích. Z uvedeného důvodu je potřeba doplnit stávající kanalizační síť s upřednostněním vazby obcí na ČOV v Rakovnicku tak, aby byly eliminovány negativní dopady na současnou jakost povrchových a podzemních vod.

V této souvislosti lze uvést, že existence zranitelné oblasti ve vazbě na nařízení vlády č. 262/2012 Sb. o ustanovení zranitelných oblastí a akčním programu, neřeší vyvážení odpadních vod z jednotlivých jímek na plochy polí. Zabývá se pouze hnojivy podle zákona o hnojivech (č. 156/1998 Sb.). Vyvážení odpadních vod na pole je zakázáno.

Přesto je zde identifikován problém znečištění povrchových a podzemních vod z plošných zdrojů (dle Plánu oblasti povodí Berounky). Důvodem je zřejmě splach ze zemědělských pozemků.

Hrozbou je proto zanášení splachů z polí z okolí Rakovnického a Lišanského potoka. Proto i v případě revitalizace povrchových toků nelze zcela jednoznačně zaručit zlepšení jakosti vod.“

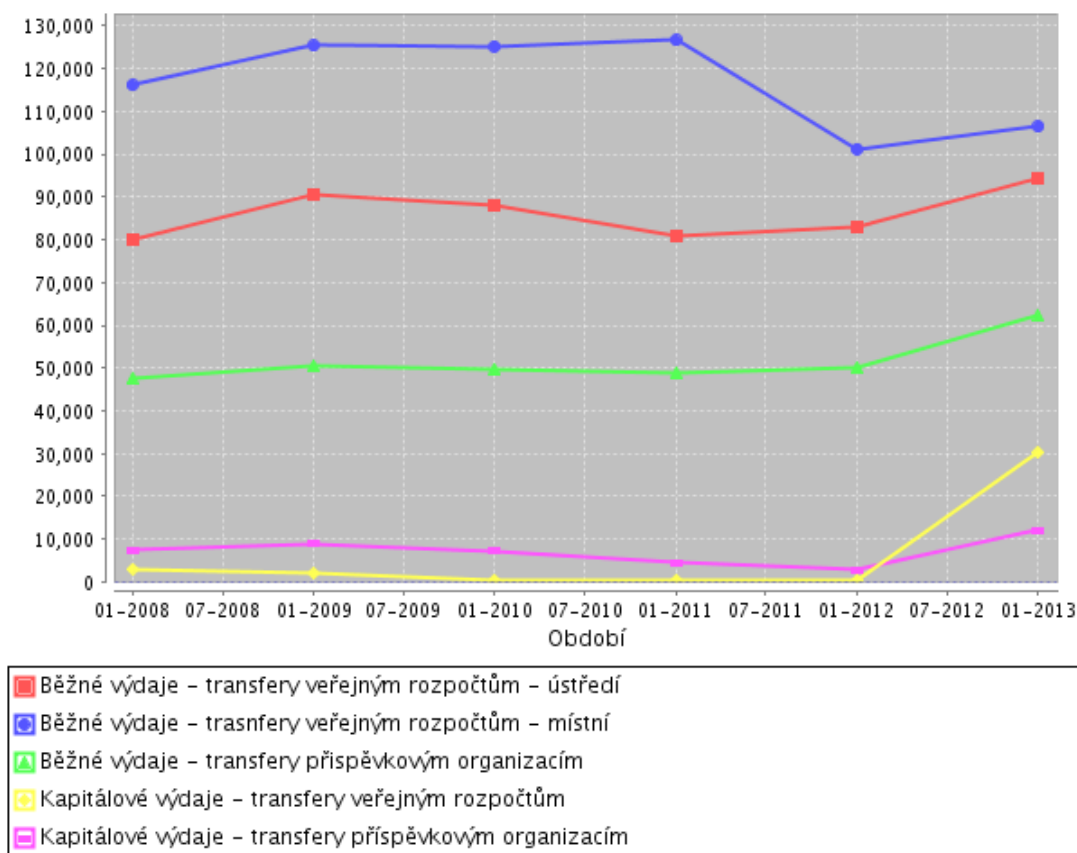
6.1.2.2. Finanční analýza

6.1.2.2.1. Běžné a kapitálové výdaje

Situace v ČR

Pokud vezmeme v úvahu rozdělení běžných a kapitálových výdajů státního rozpočtu, je z níže uvedeného grafu patrná jasná převaha běžných výdajů nad kapitálovými. V těchto výdajích jsou zahrnuty všechny transfery veřejným rozpočtům a příspěvkovým organizacím.

Graf 33 Běžné a kapitálové výdaje státního rozpočtu

Zdroj: SMO ČR

V níže zobrazené tabulce jsou uvedeny souhrnné údaje k územním rozpočtům obcí v roce 2013, kde jsou uvedeny i běžné a kapitálové výdaje obcí.

Výsledek hospodaření obcí v ČR bylo pro rok 2013 s přebytkem v rozpočtu, a to v úrovni téměř 17,9 mld. Kč, což odpovídá 7 % objemu celkových příjmů obcí. Příjmy obcí v roce 2013 se pohybovaly v hodnotě 261,1 mld. Kč. Množství kapitálových příjmů i množství nedaňových příjmů oproti předchozímu roku poklesl, celkem o 1,9 mld. Kč. Dotace se sice zvýšily, nicméně jen o 0,2 mld. Kč. Podíl daňových příjmů na celkových příjmech obcí se oproti předchozímu roku se zvýšil o tři procentní body a podíl všech ostatních položek se o jeden procentní bod snížil.

Tab. č. 113 Hospodaření obcí v ČR za rok 2013

	Územní rozpočty celkem				Stupně územních rozpočtů skutečnost k 31. 12. 2013			
	skutečnost k 31. 12. 2012	rozpočet 2013 po všech změnách	skutečnost k 31. 12. 2013	% plnění rozpočtu	obce a DSO	kraje	RRRS	
Příjmy celkem	378 849,5	410 087,8	397 318,2	96,9	261 094,6	138 836,8	16 379,5	
z toho:	Daňové příjmy	191 008,8	206 749,0	208 443,1	100,8	161 725,9	46 717,1	.
	Nedaňové příjmy	33 456,1	34 561,8	32 828,3	95,0	29 191,2	4 099,8	260,3
	Kapitálové příjmy	9 490,4	9 990,0	7 765,0	77,0	7 482,3	282,7	0,0
	Přijaté transfery	144 878,6	158 787,0	148 241,6	93,4	62 695,2	87 737,2	16 119,1
Výdaje celkem	377 322,3	412 016,7	379 408,9	92,1	243 208,5	138 880,7	16 295,7	
z toho:	Běžné výdaje	285 582,7	295 684,6	293 126,2	99,1	174 072,3	123 602,9	2 090,5
	Kapitálové výdaje	91 739,6	116 332,1	86 282,7	74,2	69 136,2	15 277,8	14 205,2
Saldo příjmů a výdajů	1 527,2	-1 928,9	17 909,3		17 886,1	-43,9	83,8	

Zdroj: SMO ČR

Situace v ORP Rakovník

V případě řešeného ORP Rakovník a zvoleného tématu získáme informace o tom, že od roku 2003 do roku 2012 kapitálové výdaje v oblasti vodovodů a kanalizací značně převahují nad běžnými výdaji ve stejné oblasti. V posledních letech výdaje na obnovu vodohospodářské infrastruktury klesají, což je patrné ze snižující se hodnoty kapitálových výdajů v tabulce.

Tab. č. 114 Rozdělení výdajů v ORP Rakovník (v tis. Kč)

	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003
běžné	16 545,38	14 379,59	10 434,99	10 757,43	11 986,70	11 503,27	11 220,02	8 934,58	8 763,57	22 180,13
kapitálová	23 665,59	63 278,88	102 322,36	105 204,27	79 124,06	124 059,98	130 741,97	75 209,93	219 505,30	102 866,59

Zdroj: Výdaje obcí SMO 122012 - 122003

V další uvedené tabulce je uvedeno rozdělení výdajů mezi vodovod a kanalizaci.

Tab. č. 115 Rozdělení výdajů v ORP Rakovník (v tis. Kč)

		2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003
vodovod	běžné	6 625,22	6 385,32	4 620,97	4 620,97	6 698,81	6 802,97	6 171,02	5 524,53	5 126,52	18 520,93
kanalizace		9 920,16	7 994,27	5 814,02	6 136,46	5 287,89	4 700,30	5 049,00	3 410,05	3 637,05	3 659,20
vodovod	kapitálová	9 625,22	13 107,53	62 698,29	20 506,72	45 759,17	69 758,16	73 294,49	24 638,45	126 215,09	42 886,80
kanalizace		14 040,37	50 171,35	39 624,07	84 697,55	33 364,89	54 301,82	57 447,48	50 571,48	93 290,21	59 979,79

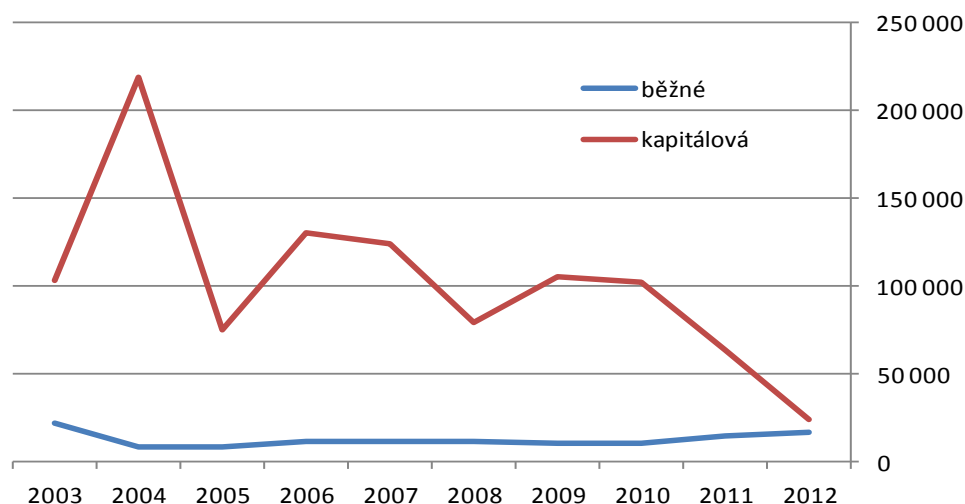
Zdroj: Výdaje obcí SMO 122012 - 122003

Dále z dostupných zdrojů je patrné vždy období, kdy je preferovaná výstavba vodovodu (období let 2006 – 2008) nebo kanalizace v období od roku 2008.

Vývoj rozdělení běžných a kapitálových výdajů v daném období v ORP Rakovník v oblasti vodovodů a kanalizací je znázorněn i na grafu 33 a 34.

Graf 34 Rozdělení výdajů v ORP Rakovník (v tis. Kč)

Zdroj: Zpracováno dle výdaje obcí SMO 122012 - 122003

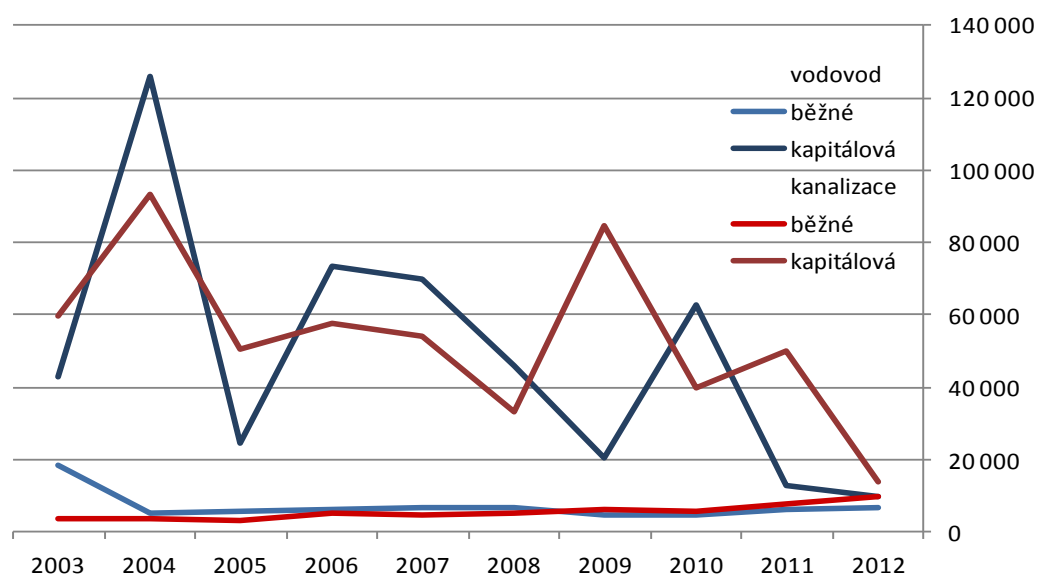
Z běžných výdajů hrají v dané oblasti největší roli položky týkající se odměňování za práci a související odvody (položky 5011, 5021, 5031, 5032), platby za energie jako elektřina, voda, pohonné hmoty (položky 5151, 5154, 5156), nájemné, konzultační, poradenské a právní služby (položky 5164, 5165, 5166) a výdaje za opravy a udržování (položka 5171).

Nejdůležitějšími kapitálovými výdaji obcí jsou investice do pořizování dlouhodobého hmotného majetku, a to do staveb a strojů (položky 6121, 6122) a do pozemků (6130).

V roce 2004 bylo na území ORP Rakovník investováno do staveb, jež jsou součástí kanalizační sítě 90 mil. Kč, do vodovodní sítě 16 mil. Kč. Oproti tomu v roce 2011 bylo do kanalizační sítě na území ORP Rakovník investováno pouze 50 mil. Kč a do vodovodní sítě 13 mil. Kč.

Běžné výdaje v odvětví postupně rostou, jejich růst je však zapříčiněn především inflací a není tedy tak razantní, jako výkyvy v kapitálových výdajích území.

Graf 35 Rozdělení výdajů v ORP Rakovník vodovodu a kanalizace (v tis. Kč)

Zdroj: Zpracováno dle výdaje obcí SMO 122012 - 122003

Přehled výdajů jednotlivých obcí k tématu není relevantní, jelikož správu a údržbu zajišťuje ve většině obcí provozovatel vodohospodářské infrastruktury. Navíc v mnohých obcích není Závěrečný

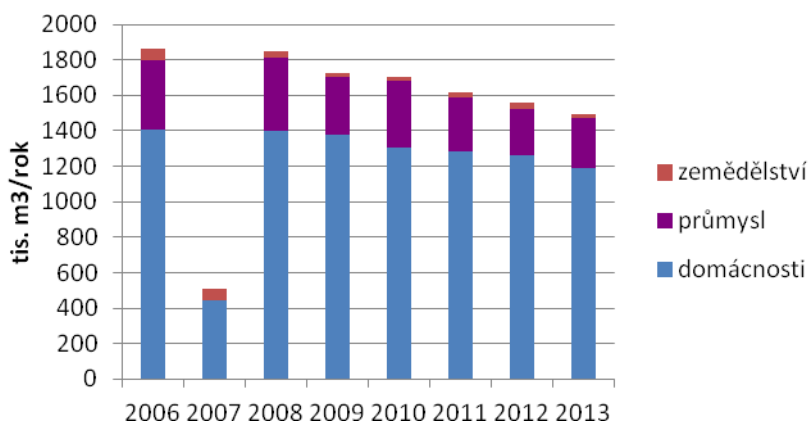
účet k dohledání. Investice do infrastruktury obce realizují ve většině případů pouze s podporou některých dotačních programů.

6.1.2.3. Očekávaný vývoj

Trend klesajícího počtu obyvatel platí pro celý region ORP Rakovník. Do roku 2022 se předpokládá zvýšení počtu obyvatel o 0,3 % v městě Rakovník, což nevede k předpokladu zvyšování poptávky na spotřebu vody. V malých obcích dochází k vylidňování a stárnutí obyvatelstva. Celkově na území ORP se předpokládá snižující se počet obyvatel.

Spotřeba vody má klesající trend, což většinou úzce souvisí s cenou vody, která rok od roku roste, především z důvodu 80 % fixních nákladů. Ceny energií nezadržitelně rostou, což se právě propisuje i do ceny vody.

Graf 36 Poměr vody fakturované v ORP Rakovník (tis. m³/rok)

Zdroj: Zpracováno dle MUPE

Legislativa na vypouštění odpadních vod do recipientů se postupně zpříšňuje, vede k tomu i zlepšující se povědomí o vlastnostech vody a dokonalejší technologie odstraňování nečistot. Zpříšňování zákonů se předpokládá i v následujících obdobích.

6.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

Analýza cílových (dotčených) skupin:

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Obyvatelé obcí	Kvalitní pitné levné vody. Levné vypouštění odpadních vod.	Nepřipojení na kanalizační síť, nevyvážení žump. Malý odběr pitné vody, prodražení investice obce. Nelegální napojení.	Setkání občanů v přípravné fázi. Zjištění zájmu.	Kvalitní projektová připravenost investice. Zjištění zájmu.
Představitelé obce, která má VH infrastr., člen VSOR	Podpora ze strany vodohospodářského sdružení, jak finanční tak odborná. Spolehlivé a kvalitní dodávky pitné vody, resp. odvádění odpadních vod.	Ztráta zájmu a informovanosti o vlastním majetku.	Setkávání představitelů obcí a provozovatelem (RAVOS).	Průběžné obnovy VH infrastr. v daných obcích.
Představitelé obce, která má VH infrastr., chtějí rekonstrukci či rozšíření	Nedostatek finančních zdrojů na obnovu a rozšíření.	Nedostatek finančních zdrojů na obnovu a rozšíření.	Setkávání představitelů obcí, provozovateli a vlastníky VI (ZD soukromé společnosti,...). Oslovení možných investorů.	Meziobecní spolupráce.
Provozovatel VH infrastr.	Dostatečný zisk z provozování, nízké provozní náklady.	Zastaralá infrastruktura, ztráty na trubní síti.	Setkávání představitelů obcí a provozovatelem.	Monitorování sítě.
Představitelé obce, která má VH infrastr., provozují samy	Trvale fungující infrastruktura s nízkými provozními náklady.	Nedostatečná údržba. Nízká cena vodného a stočného.	Pochopení potřeby finančních rezerv.	Dostatečné nastavení ceny vodného a stočného.
Představitelé obce, kde VH infrastr. není	Využití vlastních studní. Vybudování vodohospodářské infrastruktury. Připojení na sousední obec.	Nedostatečné finanční zdroje.	Setkávání představitelů obcí a provozovateli. Oslovení možných investorů.	Meziobecní spolupráce.
Kraje	Dodržování limitů k vypouštění odpadních vod. A povolení limitů k čerpání podzemních a povrchových vod.	Nedostatečné financování infrastruktury.	Prostřednictvím zákonů a vyhlášek. Vypisování dotačních titulů.	Zjišťování potřeb obcí.
Stát				

Analýza cílových skupin zahrnuje všechny zainteresované skupiny oblasti vodohospodářské infrastruktury. Každá z nich má určitá očekávání od plánování, výstavby i provozování. Je potřeba se jimi zabývat a nastavovat vhodná opatření, kterými se předejde rizikům spojených s každou skupinou.

Registr rizik v oblasti vodovodů a kanalizací správního obvodu ORP Rakovník:

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	P	D	V=P.D		
Finanční riziko					
Nedostatek financí na běžný provoz a opravy	3	5	15	1. Zvýšení vodného a stočného 2. Tvoření havarijního fondu	Obec
Nedostatek financí na investice	4	5	20	1. Meziobecní spolupráce 2. Dotační tituly na rekonstrukce a opravy	Obec
Organizační riziko					
Nesystémové plánování rozvoje	4	3	12	1. Vyžadování souladu s PRVKUK 2. Úprava legislativy	Obec, stát
Špatné rozmístění ČOV	3	4	12	1. Společná investice 2. Výstavba ČS	Obce daného území
Nedostatek připojených obyvatel	4	4	16	1. Kontrolní mechanismy 2. Dostatečná příprava projektu	Obec
Nedostatek kvalitních vodních zdrojů	3	4	12	1. Vytvoření/rozšíření ochranných pásem u stávajících zdrojů 2. Hledání nových zdrojů 3. Meziobecní spolupráce	Obec, provozovatel
Právní riziko					
Změna legislativy, která povede k vynuceným investicím (např. zpřísnění limitů)	4	4	16	1. Vytvoření rezervních fondů pro vynucené investice 2. Průběžné investice do infrastruktury a technologie	Obce daného území
Technické riziko					
Špatný technický stav infrastruktury	3	5	15	1. Dotační tituly na opravu a rekonstrukci 2. Zvýšení vodného a stočného	Obec, provozovatel
Nedostatečná kapacita na ČOV	5	4	20	1. Modernizace a rekonstrukce stávajících 2. Výstavba nových ČOV	Obec, resp. VSOR
Věcné riziko					
Špatné provozování	2	4	8	1. Změna provozovatele	Obec

Analýza rizik obsahuje všechna možná rizika, která mohou ohrozit oblast vodního hospodářství na území Rakovnicka. Ke každému jsou navržena určitá opatření, která by mohla vést k jejich vyřešení či předcházení. Záleží na každém zřizovateli, jak se mu podaří těmto rizikům vyvarovat.

6.1.4. SWOT analýza oblasti

6.1.4.1. Silné stránky

Silnými stránkami, kterými můžeme v regionu disponovat a které lze využít pro další rozvoj vodohospodářské infrastruktury, jsou zkušenosti s výstavbou a provozováním různých typů čistíren odpadních vod. Na území ORP Rakovník se nachází několik velkých vodohospodářských společností, které disponují dostatkem kvalitních pitných zdrojů a jejichž přivaděče se nachází v relativní blízkosti k řešeným lokalitám, což může být kvalifikováno jako silná stránka regionu.

Pozitivem regionu je několik organizací, jež vlastní vodohospodářskou infrastrukturu, kterou poskytují či mohou v budoucnu poskytnout sousedním obcím. V Krušovicích funguje spolupráce obce s pivovarem a v Oráčově spolupráce s věznicí. Zároveň se v lokalitě nachází velké společnosti, jejichž potřeba vody je dostatečně velká, že umožňuje výstavbu nové vodohospodářské infrastruktury s finanční návratností a při spojení soukromé investice je pro obce výstavba finančně přijatelnější.

6.1.4.2. Slabé stránky

Mezi slabé stránky řešené lokality na území ORP Rakovník je především velké množství malých obcí, které od sebe dělí velké vzdálenosti. Problémem budoucnosti přes klesající spotřebu vody je nedostatek zdrojů kvalitní pitné vody. V případě, že by některý ze současných podniků v regionu chtěl rozšířit výrobu nebo by přišel na území nový investor, je reálný nedostatek vody. V současné době řešeným problémem, který trápí většinu obcí bez vlastní kanalizace a čistírny odpadních vod, je nedostatečná kapacita na čistírnách v regionu. Slabou stránkou obcí je také nízká dotace lidí na úřadech, které by řešily stále složitější legislativu.

6.1.4.3. Příležitosti

Pro řešení problému je možné využít právě situace, kdy velké množství obcí není připojeno na vodohospodářskou infrastrukturu a existuje možnost manévrování. Existující spolupráce starostů a vodohospodářských společností bude nutné prohloubit a využít pro další rozvoj, stejně tak umístění významných společností v regionu s potřebou vody vyžadující investice lze využít pro spolupráci.

Nejpodstatnější je zájem o projekt ze strany vedení obce, starostů a samotných občanů meziobecní spolupráci realizovat. Příležitostí je i plánovaná výstavba dálnice spojující Prahu a Karlovy Vary, která povede regionem. Výstavba dálnice bude vyžadovat související investice, což může obcím přivést finanční zdroje k výstavbě vodohospodářské infrastruktury.

6.1.4.4. Hrozby

Mezi nejvýznamnější hrozby realizace projektu jsou vstupní finanční prostředky, které obce samy nemají a malé obce, které infrastrukturu aktuálně řeší, se nachází mimo dotační tituly. Reálnou hrozbou je také obměna starostů a vedení úřadů s tím, že noví starostové mohou mít jiný názor nebo negativní postoj nepodporující meziobecní spolupráci.

Požadavky při čerpání dotací pro další dotační období nejsou ještě pevně stanoveny a obce nevědí, co je čeká a zda budou moci o dotace na vodohospodářskou infrastrukturu žádat. Při realizaci infrastruktury v malých obcích je vždy přepočten na jednoho obyvatele vyšší než v obcích a městech s kumulací obyvatel v jednom místě, důsledkem toho jsou vyšší náklady na výstavbu a s tím spojené vyšší vodné a stočné.

I v případě úspěšné realizace projektu a výstavby infrastruktury není úspěch stále zaručen, v případě nespolupráce občanů, nevyužití nové infrastruktury či dokonce nelegální vypouštění může vést k dalšímu finančnímu zatěžování obecních rozpočtů.

Silné stránky:	Slabé stránky:
<ol style="list-style-type: none"> 1. VSOR, správce VH infrastruktury 2. Přivaděče, velké vodohospodářské společnosti v blízkosti regionu 3. Zdroje a ČOV ve vlastnictví soukromých subjektů (spolupráce s obcí) 4. Velkoodběratelé (pivovar, průmysl...) 5. Zkušenosti s různými typy ČOV 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vzdálenosti mezi obcemi 2. Finanční náročnost investic 3. Malé obce na velké ploše 4. Nedostatek zdrojů s kvalitní pitnou vodou 5. Nedostatečné kapacity na ČOV 6. Nedostatečná legislativa
Příležitosti:	Hrozby:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Spolupráce starostů a vodohospodářských společností 2. Významné společnosti v regionu 3. Výstavba dálnice v regionu 4. Zájem o projekt ze strany vedení obcí 5. Velké množství nepřípojených obcí 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vstupní finanční prostředky 2. Zpřísnění/změny legislativy 3. Požadavky při čerpání dotací 4. Nesystémové plánování VH infrastruktury 5. Zvýšení vodného a stočného 6. Nezájem občanů (napojení na vodov., kanal. síť) 7. Ilegální vypouštění splašků 8. Obměna vedení obce po volbách

SWOT analýza obsahuje nejdůležitější všeobíhající body v oblasti vodohospodářské infrastruktury za celé ORP Rakovník.

6.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Na většině území ORP Rakovník je pitná voda dodávána především pro potřeby domácností. Množství spotřebovávané vody v domácnostech neustále klesá až na dnešní úroveň. Zároveň dochází ke zvyšování počtu lidí, jež jsou na vodovodní a kanalizační síť připojeni, což alespoň částečně kompenzuje snižující spotřebu vody na obyvatele.

K provozování vodohospodářské infrastruktury na Rakovnicku je především využíván oddílný systém, kdy se provozovatel liší od vlastníka sítě. Nejvýznamnějším a největším provozovatelem na Rakovnicku je společnost RAVOS, s.r.o., jejímž největším spotřebištěm je město Rakovník se svými 16,3 tisíci obyvateli. Dalšími provozovateli vodovodní sítě v regionu jsou Středočeské vodárny, a.s. a Vodárny a kanalizace Karlovy Vary, a.s. a kanalizační síť v obcích navíc provozují i společnosti Kanalizace a voda Křivoklátsko, dobrovolný svazek obcí a Technické služby Nové Strašecí, s.r.o.

Zdroje vody určené pro zásobování území ORP Rakovník jsou převážně podzemní. V území je ze 41 vodních zdrojů registrován pouze jeden povrchový zdroj a tím je vodní nádrž Klíčava umístěná v Lánské oboře. Tento vodní zdroj má také největší plochu ochranného pásma vodního zdroje.

V ORP Rakovník je umístěno 144 vodovodních sítí v 61 obcích a jejich místních částech. Z celkového počtu 83 obcí v regionu je pitnou vodou z veřejného vodovodu 65,6 % obcí. Na území ORP Rakovník se nachází 66 vodojemů určených k akumulaci vody o objemu 19 155,6 m³. Čerpacích stanic k zvýšení tlaku na vodovodní síti se nachází na území pouze 48 kusů a počet vodovodních přípojek na území ORP je 12 911 ks.

V regionu bylo podle majetkové evidence k 31. 12. 2013 evidováno 31 stokových sítí a 8 přiváděcích řadů ve dvaceti obcích. V sedmi obcích je v současné době realizována výstavba kanalizační sítě, v některých se nachází kanalizační síť v projektové přípravě. Celkové množství vody přivedené na čistírny se každoročně zvyšuje, i z důvodu zvyšujícího se počtu napojených ekvivalentních obyvatel.

V regionu se také nachází několik soukromých subjektů využívající vlastní vodohospodářskou infrastrukturu nebo mají k dispozici dostatečné vodní zdroje. Většina takových společností má zájem s obcí v regionu spolupracovat, takovouto příležitost je vhodné využít.

Hrozbou, kterou není možné z pozice obcí ovlivnit, je zpříšňování legislativy související s vodohospodářskou infrastrukturou. Změny jsou přijímány na základě požadavků z Evropské unie.

6.2. Návrhová část pro oblast volitelného tématu

6.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Rozvoj infrastruktury v oblasti vodovodů a kanalizací na Rakovnicku“, na jejímž základě byly připraveny Nástiny opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti sociálních služeb.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců ... z území ORP. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma sociálních služeb.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

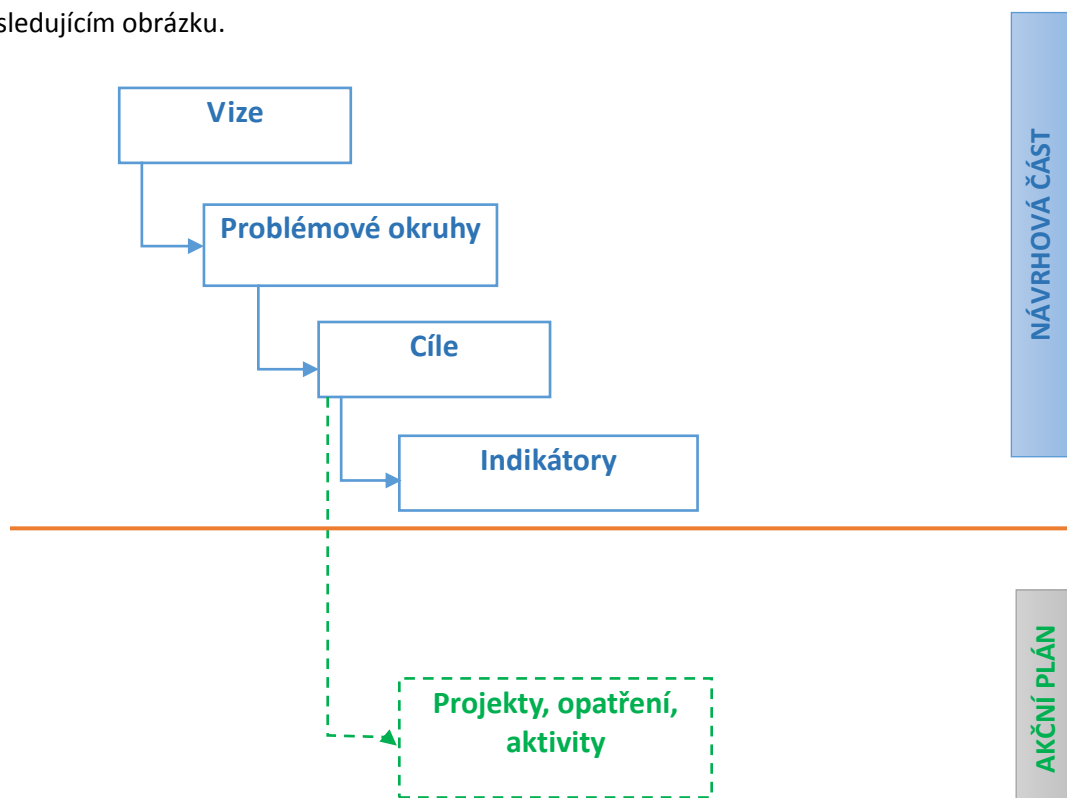
Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu „Rozvoj infrastruktury v oblasti vodovodů a kanalizací na Rakovnicku“ je uvedena v níže uvedeném schématu.

Struktura problémových okruhů a cílů

Poskytování podpory kooperujícím obcím při výstavbě, rozvoji či provozování vodohospodářské infrastruktury.

Rozvoj infrastruktury v oblasti vodovodů a kanalizací na Rakovnicku	Nesystémové plánování rozvoje vodohospodářské infrastruktury	Nedořešená vodohospodářská infrastruktura na území ORP	Ohrožení kvality a množství vodních zdrojů	
	Zavést společný systém plánování vodohospodářské infrastruktury	Zpracování přípravy pro realizaci společných projektů v oblasti vodohospodářské infrastruktury	Zpracování přípravy pro realizaci společných projektů v oblasti vodohospodářské infrastruktury	Stanovení, resp. rozšíření ochranných pásem u vodních zdrojů

Návrhová část bude zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

6.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Správní obvod ORP Rakovník má nastavenou efektivní spolupráci obcí.

Síť mateřských a základních škol reaguje na potřeby a počty žáků v regionu.

Komunitní plánování sociálních služeb zohledňuje potřeby všech dotčených obcí.

Plánování v odpadovém hospodářství a nakládání s komunálním odpadem odráží požadavky regionu.

Poskytování podpory kooperujícím obcím při výstavbě, rozvoji či provozování vodohospodářské infrastruktury.

6.2.2.1. Problémové okruhy

6.2.2.1.1. Nesystémové plánování rozvoje vodohospodářské infrastruktury

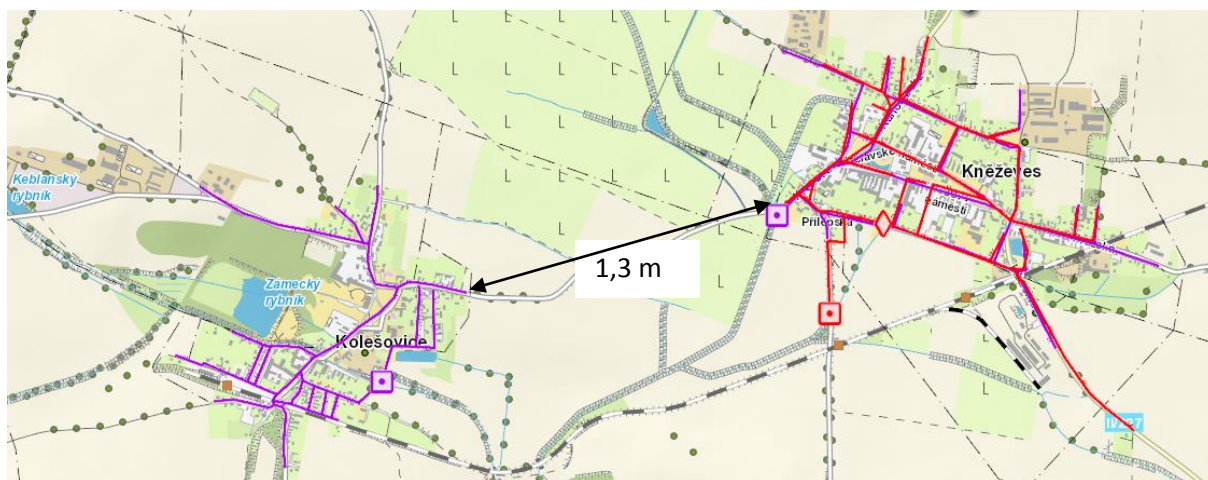
1. Věcné argumenty

Zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů /dále jen zákon/ v § 4 odst. 6 stanoví, že při zpracování, projednání a schválení změny Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací pro území Středočeského kraje do roku 2015 /dále jen Plán/ se postupuje podle odstavců 1 až 5 v § 4 tohoto zákona.

Zákon č. 274/2001 Sb., hovoří o tom, že v případě změny PVRKUK je nutné doložit mimo jiné i doklady o projednání s osobami stanovenými v § 4 odst. 3 zákona, kterých se tato navrhovaná změna PRVKUK týká, tj. s obcemi, vlastníky a provozovateli vodovodů a kanalizací, s Ministerstvem zemědělství, s příslušným vodoprávním úřadem, s příslušným správcem povodí, případně i s Ministerstvem životního prostředí nebo s Ministerstvem zdravotnictví podle ustanovení v § 4 odst. 3 zákona, pokud tato projednání byla vedena předem. V zákoně ani v Zásadách pro změny schváleného Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací pro území Středočeského kraje do roku 2015 není obsažen požadavek na vyjádření sousedních obcí k plánované změně PRVKUK, čímž by bylo možné předejít neefektivním investicím.

Typickým příkladem nesystémové podpory vodohospodářské infrastruktury je současná výstavba kanalizace v Kněževsi a rozšíření kanalizace v Kolečovicích. Obce jsou od sebe vzdáleny pouhých 2,2 km a v nejbližším místě, kde bude vedena kanalizace pouhých 1,3 km. Ačkoli se zde přímo nabízí varianta výstavby společné ČOV pro obě obce a následně kanalizační sítě pro každou obec samostatně, nebylo zde možné najít dostatečnou vůli ke spolupráci mezi sousedními obcemi a finance pro společnou investici.

Obec Kolečovice proto nakonec v roce 2008 dostavěla vlastní ČOV ve svém katastrálním území s kapacitou pro vlastní území obce. Pro výstavbu kanalizace v obci bylo využito především dotací. Obec Kněžves řeší výstavbu vlastní ČOV v současné době z vlastních finančních zdrojů.

Obr. 22 Schéma vzdálenosti koncových úseků kanalizace

2. Příčiny problému

V současné době platná legislativa neupřednostňuje možnost meziobecní spolupráce. Každá obec si může nechat schválit změnu PRVKUK téměř v jakémkoli formátu, pouze se zohledněním nákladů na realizaci.

Z Krajského úřadu nemůže tedy bez podpory v zákoně vzejít požadavek na prioritní řešení vodohospodářské infrastruktury formou meziobecní spolupráce.

3. Důsledky neřešení problému

Neefektivní přerozdělování finančních prostředků do míst, kde je možné využít levnější (při přepočtu na obyvatele všech spolupracujících obcí) řešení technické infrastruktury, dále znevýhodňuje ostatní obce, které nemají možnost zvolit variantu společné investice. Vodohospodářská infrastruktura zůstane tedy dále v mnoha obcích pouze na papíře.

4. Strom problémů

Nesystémové plánování rozvoje vodohospodářské infrastruktury

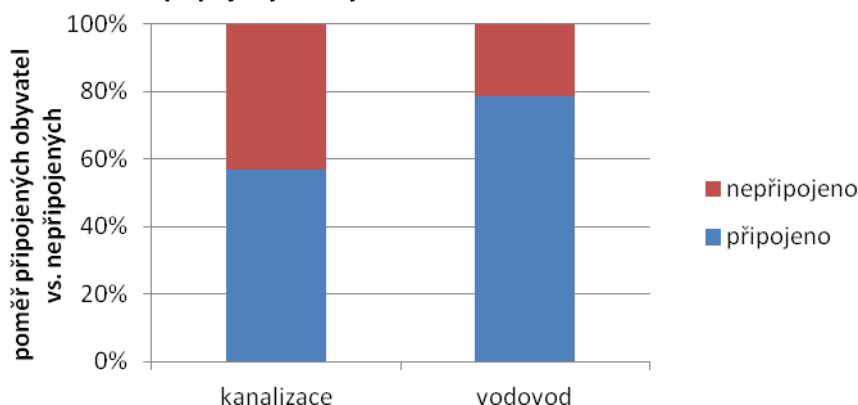

6.2.2.1.2. Nedořešená vodohospodářská infrastruktura na území ORP

1. Věcné argumenty

Z celkového počtu 83 obcí v regionu je pitnou vodou z veřejného vodovodu zásobováno 2/3 (přesně řečeno 65,6 %) obcí. Z celkového počtu obyvatel území ORP Rakovník je 81,1 % obyvatel zásobováno z veřejných vodovodů. Co se kanalizační sítě týče, tak v regionu bylo podle majetkové evidence k 31. 12. 2013 evidováno 31 stokových sítí a 8 příváděcích řadů ve dvaceti obcích, což znamená, že dvě třetiny obcí je bez splaškové kanalizace. Problém v území je také s kapacitou na čistírnách odpadních vod.

Graf 37 Poměr připojených obyvatel

Zdroj: Zpracováno dle MUPE

2. Příčiny problému

Důvodem nedořešené vodohospodářské infrastruktury v obcích v regionu je především dán nedostatkem finančních zdrojů. V malých obcích s malými obecními rozpočty není dostatečný prostor pro investice takového rozsahu, jakým vodohospodářské infrastruktura je. V případě podání žádosti

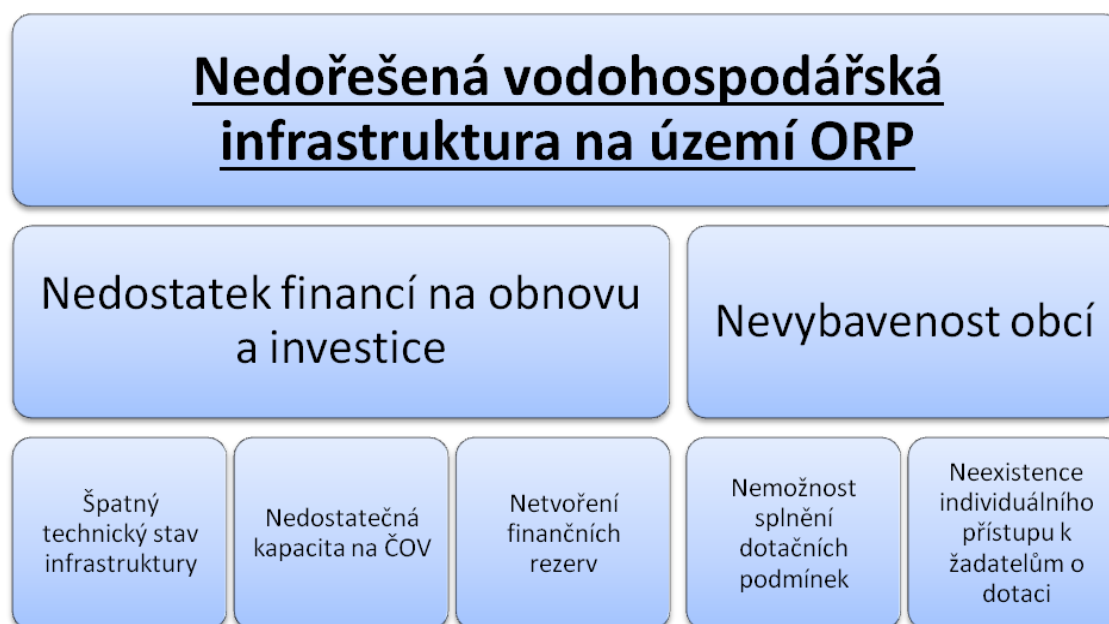
o dotaci není možné pro malé obce splnění limitních ukazatelů přepočtu finančních nákladů na obyvatele. Řešením by tedy v některých případech mohly být společné investice sousedních obcí.

V některých případech ale ani společná investice více obcí není zárukou pro získání dostatečných finančních zdrojů pro stavbu potřebné vodohospodářské infrastruktury. Konkrétně se jedná o region Křivoklátska, kde z důvodu vysokých nákladů na budování infrastruktury ve skále, nebylo k dispozici dostatečné množství finančních zdrojů. V případě splnění všech předpokladů pro získání dotace s nesplněním požadavku přepočtu na obyvatele z důvodu složitých základových poměrů, by bylo vhodné zajistit dofinancování ze státních či krajských zdrojů.

3. Důsledky neřešení problému

V současné době je vylidňování českého venkova způsobeno především nedostatkem pracovních míst v regionu. V případě, že by se ale dále neřešila vodohospodářská infrastruktura, především vodovodní síť, mohlo by se stát, že by se venkov mohl začít vylidňovat a stárnout právě i z důvodu nedostatku kvalitní pitné vody, která je neodmyslitelnou součástí v případě rozšiřování rodiny (během mapování regionu starostové přiznávali neřešení kvality vody místními až na výjimky, které tvořily rodiny s malými dětmi).

4. Strom problémů

6.2.2.1.3. Ohrožení kvality a množství vodních zdrojů

1. Věcné argumenty

V současné době se v oblasti vyskytuje dostatečné množství pitné vody pro stávající počet obyvatel připojených na veřejné vodovody. Avšak oblast Rakovnicka patří mezi nejsušší oblasti České republiky, toto je způsobeno tzv. srážkovým stínem Krušných hor. V suchých obdobích v některých obcích bez vodovodní sítě se stává, že soukromé studny trpí nedostatkem pitné vody. S postupujícími klimatickými změnami, kdy se prodlužují období sucha, je tedy zapotřebí řešit nové zdroje pitné vody.

Ke dni 31. 8. 2012 byl na Krajském úřadu evidován vodovod v Kalivodech a v Křivoklátě s výjimkou pro ukazatel s nejvyšší možnou hodnotou, a to ukazatel množství dusičnanů.

V regionu se před třemi lety zpracovával projekt řešící klimatické změny v povodí Rakovnického potoka. Některé navržené varianty by bylo tedy možné využít i pro řešení zásoby pitné vody.

2. Příčiny problému

Příčinou problému jsou především klimatické změny na hydrologickou bilanci, prodlužující se období sucha a dešťů a trvajících stav srážkového stínu v řešeném území. Meziobecní spolupráci nelze řešit příčiny problému, je však možné řešit zmírnění jejich důsledků a to připraveností zásobou rezervních vodních zdrojů.

Současně s hledáním nových vodních zdrojů je potřeba se soustředit i na ochranu zdrojů stávajících. V důsledku intenzivní zemědělské výroby dochází k ohrožení kvality pitné vody dusičnany, čemuž lze zabránit snad jen rozšířením ochranných pásem či zamezením intenzivního hnojení.

3. Důsledky neřešení problému

V případě neřešení vznikajícího problému může v budoucnu nastat situace akutního nedostatku kvalitní pitné vody. Tomuto stavu je tedy vhodné předejít kvalitní přípravou, která je možná pouze za předpokladu spolupráce a domluvy mezi jednotlivými obcemi. A to nejen v obcích, v jejichž katastrech by se řešení v podobě vzniku nových vodních zdrojů, ať už povrchových či podzemních, nacházelo.

4. Strom problémů

6.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	<i>Nesystémové plánování rozvoje vodohospodářské infrastruktury</i>
Cíl 1.1	<i>Zavést společný systém plánování vodohospodářské infrastruktury</i>
Popis cíle	<i>V současné době řeší plánování vodohospodářské infrastruktury jednotlivé obce především samostatně. Společné investice by obcím zajistily úsporu financí i času. Zároveň by se zvýšila šance pro získání dotace pro projekt společné investice. Obce samy mnohdy nemají představu o alternativách k samostatným projektům. Pomoc zvenčí může obcím pomoci zorientovat se v možnostech. Zvolení nejvhodnější varianty pro obec je tedy dobré plánovat v širším měřítku. Na území ORP se nachází několik projektů, jejichž financování z veřejných zdrojů je nesystémové. Podobným projektům by se mělo zamezit. Prioritou by měla být společná investice.</i>
Hlavní opatření	<i>B.1 Zajištění finančních prostředků a zadání projektu C.1 Zpracování plánu pro ORP C.2 Případné změny a aktualizace konzultovat průběžně</i>
Název indikátorů k hodnocení cíle	<i>11 počet spolupracujících obcí</i>
Správce cíle	<i>Motivující starosta za město Rakovník</i>

Problémový okruh 2	<i>Nedořešená vodohospodářská infrastruktura na území ORP</i>
Cíl 2.1	<i>Zpracování přípravy pro realizaci společných projektů v oblasti vodohospodářské infrastruktury.</i>
Popis cíle	<i>V oblastech ORP, kde je možné z technického a finančního hlediska optimální využití společných investic, zpracovat přípravy k projektům. Vzhledem k rozpočtení nákladů na výstavbu na počet obyvatel je společná investice pro instituce poskytující dotace přijatelnější. V současné době preferují mnohé obce samostatné projekty bez meziobecní spolupráce. Tento stav je potřeba vzhledem k potřebě efektivního využití stávající infrastruktury změnit. K výstavbě nové infrastruktury je optimální výstavba společné ČOV, či využití společného vodního zdroje, pokud je to možné. Již při přípravě realizace projektů je zapotřebí řešit následné provozní výdaje s infrastrukturou spojené. Provoz infrastruktury zatěžuje obecní rozpočty. Je tedy zapotřebí již při přípravě řešit budoucí model provozování.</i>

Hlavní opatření	A.1 <i>Analýza regionu</i> - <i>Vytipování území vhodných pro společné investice</i> B.1 <i>Finanční analýza</i> <i>Kalkulace finančních úspor při realizaci společné investice</i> C.1 <i>Zpracování projektové dokumentace</i>
Název indikátorů k hodnocení cíle	12 počet připravených projektů
Správce cíle	Manažer správy majetku VSOR

Problémový okruh 3	<i>Ohrožení kvality a množství vodních zdrojů</i>
Cíl 3.1	<i>Společná evidence využitelných vodních zdrojů v regionu</i>
Popis cíle	<i>V současné době neexistuje žádná ucelená evidence vodních zdrojů na území ORP. Každá obec či provozovatel vodovodní sítě eviduje využití vodní zdroje. Na území se však nachází i mnoho dalších vodních zdrojů. Ty se však z důvodu nedostatečné vydatnosti či kvalitativních vlastností nevyužívají. Zároveň se na území vyskytují vodní zdroje opuštěné a nevyužívané z důvodu nepotřebnosti. V současnosti není akutní nedostatek vody na větším území ORP. Avšak v budoucnu v případě zvýšení poptávky po dodávkách vody, by bylo vhodné mít evidenci všech vodních zdrojů k dispozici.</i>
Hlavní opatření	B.1 <i>Zajištění finančních prostředků</i> C.1 <i>Získání informací od jednotlivých obcí, institucí a majitelů</i> C.2 <i>Vytvoření přehledného seznamu existujících vodních zdrojů se všemi dostupnými informacemi o nich</i>
Název indikátorů k hodnocení cíle	13 Počet evidovaných vodních zdrojů
Správce cíle	Tematický expert

Problémový okruh 3	<i>Ohrožení kvality a množství vodních zdrojů</i>
Cíl 3.2	<i>Stanovení, resp. rozšíření ochranných pásem u vodních zdrojů</i>

Popis cíle	<i>Mnoho vodních zdrojů v regionu nemá v současné době vyhlášena ochranná pásma. Ta by zajistila alespoň v nejbližším okolí vodního zdroje omezení hospodaření, které by ovlivňovalo kvalitu vody. Některé vodní zdroje ochranná pásma vytvořena mají, ale jejich rozloha je nedostatečná. Rozšířením ochranných pásem by bylo možné omezit množství nežádoucích látek v pitné vodě. Nejčastěji vyskytujícím problémem s kvalitou vody je právě zvýšené množství dusičnanů. To je důsledek především intenzivní zemědělské výroby.</i>
Hlavní opatření	<i>B.1 Zajištění finančních prostředků a zadání zpracování C.1 Rozšíření ochranných pásem - Stanovení stávajících ochranných pásem u veškerých vodních zdrojů (viz cíl 3.1) - Vyhodnocení kvalitativních ukazatelů - Vybrat vodní zdroje s přesahujícími limity, které je možné eliminovat - Zajistit rozšíření ochranných pásem u vybraných vodních zdrojů - Setkání se s majiteli pozemků - Navržení řešení o změně využití či snížení množství hnojiv</i>
Název indikátorů k hodnocení cíle	<i>14 Počet nově vyhlášených, resp. rozšířených ochranných pásem VZ</i>
Správce cíle	<i>Předseda VSOR</i>

6.2.4. Indikátory

Problémový okruh	Nesystémové plánování rozvoje vodohospodářské infrastruktury		
Číslo indikátoru	11		
Název indikátoru	POČET PLÁNOVANÝCH PROJEKTŮ		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Manažer/ka Svazku měst a obcí Rakovnícka		
Roky	2013	2017	2020
Plán		10	40
Skutečnost	6		
Popis měřítka:	<i>Jako první při řešení nesystémovosti plánování rozvoje vodohospodářské infrastruktury je nutné zhodnotit počet plánovaných projektů a předpoklad jejich zvyšování v dalších letech. Indikátor umožňuje sledovat počet plánovaných projektů.</i>		
Metodika a výpočet:	<i>Souhrnný počet plánovaných projektů na území ORP</i>		
Zdroj čerpání dat:	<i>Vlastní průzkum</i>		

Problémový okruh	Nedořešená vodohospodářská infrastruktura na území ORP
Číslo indikátoru	12
Název indikátoru	POČET OBCÍ BEZ VODOHOSPODÁŘSKÉ INFRASTRUKTURY

Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Manažer/ka Svazku měst a obcí Rakovnícka		
Roky	2013	2017	2020
Plán		22	12
Skutečnost	28		
Popis měřítka:	V současné době je stále mnoho obcí bez veřejné vodohospodářské infrastruktury, snahou je tento počet obcí neustále snižovat. Předpokládá se, že existují obce, kde není finančně ani technicky proveditelná výstavba. Indikátor umožňuje sledovat snižující se počet obcí bez vodohospodářské infrastruktury.		
Metodika a výpočet:	Souhrnný počet obcí bez vodohospodářské infrastruktury		
Zdroj čerpání dat:	Vlastní průzkum		

Cíl	Zavést společný systém plánování vodohospodářské infrastruktury		
Číslo indikátoru	13		
Název indikátoru	POČET SPOLUPRACUJÍCÍCH OBCÍ		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Manažer/ka Svazku měst a obcí Rakovnícka		
Roky	2013	2017	2020
Plán		40	83
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Pro efektivní plánování rozvoje vodohospodářské infrastruktury je vhodným řešením domluva sousedních obcí na společných investicích. Stávající legislativa příliš nepodporuje společné projekty a PRVKUK není závazný, proto je vhodným řešením regionální plán vodohospodářské infrastruktury. Indikátor umožňuje sledovat počet obcí spolupracujících na společném plánu rozvoje VH.		
Metodika a výpočet:	Souhrnný počet obcí spolupracujících na společném systému plánování na území ORP		
Zdroj čerpání dat:	Vlastní průzkum		

Cíl	Zpracování přípravy pro realizaci společných projektů v oblasti vodohospodářské infrastruktury.		
Číslo indikátoru	14		
Název indikátoru	POČET PŘIPRAVENÝCH PROJEKTŮ		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Manažer/ka Svazku měst a obcí Rakovnícka		
Roky	2013	2017	2020
Plán		4	10
Skutečnost	2		
Popis měřítka:	Pro zajištění udržitelného rozvoje území ORP Rakovník a pro efektivní přerozdělování financí na výstavbu je zapotřebí souvisle chystat projekty určené k realizaci. V případě vypsání dotačních programů bývá		

	<i>požadavkem pro žádost k dotaci vydané stavební povolení. Indikátor umožňuje sledovat počet připravených projektů, s kterými lze žádat o dotaci na výstavbu.</i>
Metodika a výpočet:	<i>Souhrnný počet připravovaných projektů využitelných pro více než jednu obec.</i>
Zdroj čerpání dat:	<i>MěÚ Rakovník, stavební povolení</i>

Problémový okruh / Cíl	Ohrožení kvality a množství vodních zdrojů / Společná evidence využitelných vodních zdrojů v regionu		
Číslo indikátoru	15		
Název indikátoru	POČET EVIDOVANÝCH VODNÍCH ZDROJŮ		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Manažer/ka Svazku měst a obcí Rakovnícka		
Roky	2013	2017	2020
Plán		70	80
Skutečnost	41		
Popis měřítka:	<i>Pro zajištění kvalitní pitné vody je zapotřebí evidovat a pečovat o vodní zdroje, jež by pitnou vodou obyvatelé mohly zásobovat. Indikátorem lze sledovat počet vedených vodních zdrojů určených pro zásobování obyvatel z vodovodů pro veřejnou potřebu.</i>		
Metodika a výpočet:	<i>Souhrnný počet vodních zdrojů na území ORP</i>		
Zdroj čerpání dat:	<i>Informace od jednotlivých obcí</i>		

Cíl	Stanovení, resp. rozšíření ochranných pásem u vodních zdrojů		
Číslo indikátoru	16		
Název indikátoru	POČET NOVĚ VYHLÁŠENÝCH, RESP. ROZŠÍŘENÝCH OCHRANNÝCH PÁSEM VZ		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Manažer/ka Svazku měst a obcí Rakovnícka		
Roky	2013	2017	2020
Plán		8	25
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	<i>Z důvodu zajištění kvalitní pitné vody pro veřejnou spotřebu je zásadní zajištění nezávadnosti vodních zdrojů. Indikátorem se sleduje množství kvalitních vodních zdrojů (a jejich rozmístění) využitelných pro veřejnou potřebu na území ORP.</i>		
Metodika a výpočet:	<i>Souhrnný počet nově zřízených ochranných pásem nebo rozšíření stávajících OP vodních zdrojů</i>		
Zdroj čerpání dat:	<i>MěÚ Rakovník, evidence vodních zdrojů</i>		

6.3. Pravidla pro řízení strategie (implementační pravidla)

6.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou

strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídicí skupiny

Volení zástupci regionů (mikroregionů) působící v Radě Svazku měst a obcí Rakovnicka

Pro řízení strategie jsou důležití správci cílů. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů

Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Zavést společný systém plánování vodohospodářské infrastruktury	Motivující starosta za město Rakovník
2.1	Zpracování přípravy pro realizaci společných projektů v oblasti vodohospodářské infrastruktury.	Manažer správy majetku VSOR
3.1	Společná evidence využitelných vodních zdrojů v regionu	Tematický expert
3.2	Stanovení, resp. rozšíření ochranných pásem u vodních zdrojů	Předseda VSOR

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů

Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
11	počet plánovaných projektů	Manažer/ka Svazku měst a obcí Rakovnicka
12	počet obcí bez vodohospodářské infrastruktury	Manažer/ka Svazku měst a obcí Rakovnicka
13	počet spolupracujících obcí	Manažer/ka Svazku měst a obcí Rakovnicka
14	počet připravených projektů	Manažer/ka Svazku měst a obcí

		<i>Rakovnicka</i>
15	<i>počet evidovaných vodních zdrojů</i>	<i>Manažer/ka Svazku měst a obcí Rakovnicka</i>
16	<i>počet nově vyhlášených, resp. rozšířených ochranných pásem VZ</i>	<i>Manažer/ka Svazku měst a obcí Rakovnicka</i>

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

6.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti

projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

6.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, postupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán bude vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Přípravenost
3.1	Přehled vodních zdrojů	0	SMOR	2015	SMOR, Lucie Prošková	Probíhá realizace
2.1	Zokruhování vodovodu	200 000,- Kč	obec	2015	Obec Krušovice	Záměr
2.1	Výstavba ČOV a kanalizace v obci Petrovice	29 300 000,- Kč bez DPH	obec + dotace	dle dotač. možn.	Obec Petrovice, Radek Jelínek	Stavební povolení - zpracovává se projekt k zadávacímu řízení
2.1	Výstavba vodovodu Pavlíkov-Chlum-III.etapa	1 507 055,- Kč vč. DPH	městys	2015	Městys Pavlíkov	Proběhlo výběrové řízení

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Přípravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

6.4. Závěr a postup zpracování

6.4.1. Shrnutí

Oblast vodního hospodářství jako volitelné téma bylo vybráno obcemi na Sněmu Svazku měst a obcí Rakovnícka. Podle dostupných informací z roku 2013 je na území ORP Rakovník 61 obcí zásobováno vodou z veřejného vodovodu a 21 obcí je vybaveno splaškovou kanalizací.

Rozvoj technické infrastruktury v oblasti vodovodů a kanalizací na území Rakovnícka je pro oblast důležité především z důvodu udržení obyvatel v regionu. Překážkou k výstavbě infrastruktury v obcích jsou chybějící finanční zdroje na výstavbu vodohospodářské infrastruktury. To je způsobeno především velkým množstvím malých obcí, jejichž obecní rozpočty zátěž v podobě investic do vodovodů a kanalizací nejsou schopné unést.

Pro zajištění finančních zdrojů je tedy optimální řešení využití společných investic více obcí. Možné je také využití již fungující infrastruktury a její rozšíření do sousedních obcí. Při optimálním poměru pořizovací ceny infrastruktury a počtu obyvatel mohou obce čerpat podporu z finančních zdrojů Evropské unie.

Společný plán rozvoje vodovodů a kanalizací pro území ORP Rakovník může zajistit přísun finančních prostředků do regionu a jejich efektivní investování.

Pro zajištění dostatečných a kvalitních vodních zdrojů je dále zapotřebí evidovat dostupné vodní zdroje pro budoucí potřebu a zároveň více chránit stávající zdroje před jejich znečištěním.

Během práce na souhrnném dokumentu byly prováděny terénní průzkumy v území a byly vytipovány první oblasti, v kterých by bylo možné realizovat rozšíření či výstavbu vodohospodářské infrastruktury na základě meziobecní spolupráce.

6.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Strategie byla zpracovávána realizačním týmem projektu Meziobecní spolupráce, který zaštiťoval Svazek měst a obcí Rakovnicka. Tým se řídil harmonogramem projektu Meziobecní spolupráce, který závazně určoval jednotlivé fáze postupu tvorby strategie a dalších náležitostí.

Projekt Meziobecní spolupráce na území Rakovnicka započal 1. 11. 2013, kdy byl vybrán realizační tým. Následovalo jeho seznámení s projektem a proškolení. Od února začal sběr dat a informací k analýze a následné provedení kvantitativní analýzy za tři nosná témata. Výstupy byly předány motivujícím starostům k připomínkování a případné připomínky byly zapracovány. K 31. 5. 2014 byla zaslána kompletní analýza a nástin variantních řešení Svazu měst a obcí České republiky. Nástin variantních řešení byly projednávány na 1. oficiálním shromáždění představitelů obcí a byl prvním podkladem k vytvoření strategie. Na jednotlivá nosná témata byly vypracovány oponentské posudky a jednotlivé připomínky byly zapracovány do 30. 5. 2014.

1. 6. 2014 byl přijat tematický expert na volitelné téma (Rozvoj technické infrastruktury v oblasti vodovodů a kanalizací na území Rakovnicka), které bylo zvoleno na Sněmu Svazku měst a obcí Rakovnicka. Do konce září byla zpracována jeho analytická část a následně strategická. Finální dokument se čtyřmi strategiemi byl Svazu měst a obcí ČR odeslán 20. 12. 2014 k připomínkování a následné úpravě. 31. 3. 2015 byl dokument ve finální podobě.

6.5. Přílohy

Seznam zkratk:

ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
ČOV	čistírna odpadních vod
EO	ekvivalentní obyvatel
ESF	Evropský sociální fond
MUPE	Majetková a provozní evidence dle zákona č. 274/2001 Sb.
ORP	obec s rozšířenou působností
PRVKÚK	Plán rozvoje vodovodů a kanalizací území krajů

7. Závěr, kontakty

Strategie území správního obvodu ORP Rakovník v oblasti školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a vodovodů a kanalizací je zpracována jako dlouhodobý rozvojový dokument na období 2014 až 2023. Strategie byla zpracována za účelem nastavení, rozvoje a směřování meziobecní spolupráce pro obce správního území ORP Rakovník. Dokument má tedy charakter místní strategie s jasně definovaným tematickým zaměřením.

Vznik strategie byl iniciován předkladatelem a nositelem projektu „Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správní obvodů obcí s rozšířenou působností“ – „Obce sobě“, Svazem měst a obcí ČR, jehož partnerem se pro území ORP Rakovník stal Svazek měst a obcí Rakovnicka, který prostřednictvím svých zaměstnanců zpracoval analýzy, návrhové i akční plány uvedené v dokumentu. Témata: předškolní výchova a základní školství, sociální služby a odpadové hospodářství, které jsou v dokumentu analyzovány z pohledu meziobecní spolupráce jsou oblasti, které byly v projektu pevně stanoveny. Vybrány byly SMO ČR především z důvodu možné úspory prostředků obcí při výkonu agendy v oblastech samostatné působnosti. Poslední analyzované téma: „Vodovody a kanalizace“, je téma zvolené zástupci místních samospráv. Jde o oblast, která byla zvolena především menšími obcemi regionu, které nemají doposud problematiku infrastruktury zcela vyřešenu a na realizaci takto rozsáhlých investic jim chybí nejen finanční prostředky, ale i koncepční řešení.

Meziobecní spolupráce na Rakovnicku má svoji několikaletou historii. Svazky, mikroregiony a další organizace, které podporují spolupráci obcí na území správního obvodu ORP Rakovník zde působí již od 90. let 20. století. Existují tu jak monotematická tak více tematická sdružení s rozdílnou územní působností. V minulých letech však byla zásadně redukována finanční podpora (na provoz i projekty) těmto subjektům a proto došlo k omezení aktivit, útlumu činnosti i rušení svazků. Realizace projektu systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce však může nastartovat meziobecní spolupráci, především díky metodické a finanční podpoře vytvořit podmínky pro prohloubení místní meziobecní spolupráce. Za největší přínos projektu by bylo považováno případné vytvoření systému podpory meziobecní spolupráce nezávislé na dotačních titulech, tedy systémová podpora kooperace obcí v oblastech kde je možné spolupracovat tak, aby mohly uspořené prostředky využít pro vlastní rozvoj.

Strategie území správního obvodu ORP Rakovník je regionálním dokumentem, nicméně reflektuje strategické a programové dokumenty vyšších úrovní státní a veřejné správy. Vize a strategické cíle plně odráží aktuální situaci v regionu a jsou detailně zpracovány v analytických částech dokumentu. Akční plány se vytvářejí za účelem plánování v krátkodobém horizontu vždy na 1 kalendářní rok a podle potřeby je možné je dále rozpracovat či modifikovat. Celý dokument a jeho výstupy bude možné použít pro potřeby všech dotčených obcí správního území ORP Rakovník, kupříkladu při plánování projektů, pro žádosti o dotaci nebo zpracování dokumentace. Dále lze pracovat například pouze s jednotlivými oblastmi a využít analýz uvedených ve strategii pro vytvoření monotematické strategie. Příkladem může být využití analýzy sociálních služeb pro Komunitní plán sociálních služeb. Výstupy mohou posloužit i komerčním subjektům jako jsou provozovatele vodohospodářské infrastruktury, na jejichž základě lze zpracovat například plán investic či jiný rozvojový dokument.

Strategie bude podle pokynů projektu projednána všemi obcemi správního území ORP Rakovník (83). Výsledná podoba včetně akčního plánu pro nejbližší období bude uveřejněna na webových stránkách zpracovatele Svazku měst a obcí Rakovnicka www.rakovnicko.info a dále poskytnuta obcím i veřejnosti k nahlédnutí i v tištěné podobě v sídle kanceláře Svazku.

Zpracovatelé dokumentu:

Svazek měst a obcí Rakovnícka

Bc. Patricie Kovářová – předškolní výchova a základní školství, sociální služby, odpadové hospodářství

Email: svazek@rakovnicko.info

Ing. Lucie Prošková – infrastruktura vodovody a kanalizace

Email: svazek@rakovnicko.info

8. Přílohy

8.1. Seznam použitých zdrojů

Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky	http://www.ochranaprirody.cz/
Amelie, o.s.	http://www.amelie-os.cz/
Anexia s.r.o	http://www.anexia.cz/cs/c/aktuality/
Becker Bohemia s.r.o.	http://www.becker-bohemia.cz/
Bisnode Česká republika, a.s.	http://www.bisnode.cz/
České dráhy, a.s.	http://www.cd.cz/default.htm
České sdružení pro biomasu	http://biom.cz/
Český statistický úřad	www.czso.cz
České lupkové a uhelné závody, a.s.	http://www.cluz.cz/cz/profil
Český úřad zeměměřičský a katastrální	http://www.cuzk.cz/
Dobrovolnické centrum Kladno	http://www.dckladno.cz/
Domov Kolečovice, poskytovatel sociálních služeb	http://www.domovkolesovice.cz/
Domov Krajánek, poskytovatel sociálních služeb	http://www.domovjesenice.cz/
Domov seniorů Nové Strašecí, Domov Pohoda, poskytovatel sociálních služeb	http://www.domov-senioru.cz/
DSO Bez hranic	http://www.svetpracezsmsec.cz/
E.ON Česká republika, s.r.o.	http://www.ekobonus.cz/
EKO-KOM, a.s.	www.ekokom.cz
Ekologie s.r.o.	http://www.skladka-ekologie.cz/
GIS Středočeský kraj	http://gis.kr-stredocesky.cz/
Státní báňská správa České republiky	http://www.cbubus.cz/
Informační systém statistiky a reportingu	http://issar.cenia.cz/issar/index.php
Integrovaná rozvojová strategie Rakovnícka z roku 2006	http://www.isno.cz/
Integrovaný systém nakládání a odpadem	http://jizdnirady.idnes.cz/vlakyautobusy/spojeni/
Internetový jízdní řád IDOS	http://www.rakovnicko.info/
Komunitní plánování sociálních služeb Rakovnícka 2010 – 2014	http://rakovnik.gepro.cz/
Mapa limitů ÚP ORP Rakovník	http://www.mero.cz/
MERO ČR, a.s.	http://www.mpsv.cz/cs/
Ministerstvo práce a sociálních věcí	http://eagri.cz/
Ministerstvo zemědělství	

Ministerstvo životního prostředí	http://www.mzp.cz/
Obecní weby a internetové stránky	
Odbor životního prostředí MěÚ Rakovník	
Plán odpadového hospodářství průvodce odpadů města Nové Strašecí 2011	
PRIVAMED Healthia s.r.o., Masarykova nemocnice v Rakovníku	http://new.nemorako.cz/o-nemocnici/
Projekt „Kompostuj“	http://www.kompostuj.cz/
Příroda středočeského kraje	http://prioda.kr-stredocesky.cz
Rakovnické cyklování	http://www.rakovnickecyklovani.cz/
RUML, Josef. Historie a současnost podnikání na Rakovnicku, Kralovicku a Manětínsku. 1. vyd. Žehušice: Městské knihy, 2005, s. 32.	
Ředitelství silnic a dálnic ČR	www.rsd.cz
SETRA, spol. s r.o.	http://www.komunikace-r6.cz/
Společenství Androméda, o.s.	http://www.setra-cr.cz/
Strategický plán rozvoje města Rakovník do r. 2022	http://www.spolecenstvi-andromeda.cz/
Strategie rozvoje města Nové Strašecí z roku 2008	http://www.mesto-rakovnik.cz/
Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Středočeského kraje na období 2012-2013	http://www.novestraseci.cz/
Střední škola, Základní škola a Mateřská škola Rakovník, příspěvková organizace	http://www.zsrako.cz/
Středočeský kraj	http://www.kr-stredocesky.cz/
Svazek měst a obcí Rakovnicka	http://www.rakovnicko.info/
Svazek pro zajištění dopravní obslužnosti obcí Rakovnicka	http://www.rakovnicko.info/svazek-obci-pro-zajisteni-dop-obslužnosti/
Telefónica Czech Republic, a.s.	http://www.o2.cz/osobni/
T-Mobile Czech republic a.s.	http://www.t-mobile.cz/web/cz/osobni
Ústav územního rozvoje	http://www.uur.cz/
Vodafone Czech republic a.s.	http://www.vodafone.cz/
Výkazy Ústavu pro informace ve vzdělání ČR	
Základní škola, Mateřská škola speciální a praktická škola Jesenice	http://zmapjesenice.webnode.cz/
Základní umělecká škola Rakovník	http://www.zusrakovnik.cz/
Základní umělecká škola, Nové Strašecí, Komenského 189	http://zusbubu.webpark.cz/
Zápis ze společného jednání Komise pro životní prostředí Asociace krajů ČR a Komise životního prostředí Předsednictva SMO ČR konaného dne 18. 9. 2013 v Českých Budějovicích	
Zásady územního rozvoje Středočeského kraje	http://up.webmap.cz/stredocesky/zasady-uzemniho-rozvoje/
Zdravotnická statistika ÚZIS ČR 2012, Zdravotnictví Středočeského kraje 2012	www.uzis.cz

Informace od obecních úřadů obcí správního území ORP Rakovník
Sekundární zdroje (výroční zprávy, webové stránky, atd.)

8.2. Seznam tabulek

Tab. č. 1 Základní informace o strategii	7
Tab. č. 2 Obce správního obvodu dle abecedního pořadí	9
Tab. č. 3 Relevantní významné strategické dokumenty	16
Tab. č. 4 Charakteristika území ORP	20
Tab. č. 5 Demografický vývoj obyvatel v území ORP	21
Tab. č. 6 Stručná charakteristika školství v území ORP	24
Tab. č. 7 Stručná charakteristika oblasti "kultura a sport" v území ORP	26
Tab. č. 8 Stručná charakteristika "zdravotnictví" veřejného i soukromého charakteru v území	30
Tab. č. 9 Ekonomická aktivita obyvatel území ORP	31
Tab. č. 10 Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání	32
Tab. č. 11 Charakteristika domácností	32
Tab. č. 12 Charakteristika nezaměstnanosti v území ORP	33
Tab. č. 13 Charakteristika trhu práce v území ORP	35
Tab. č. 14 Délka silnic a dálnic podle SO ORP k 31. 12. 2012	36
Tab. č. 15 Seznam spojů místní autobusové hromadné dopravy na území ORP Rakovník	38
Tab. č. 16 Seznam spojů regionální veřejné autobusové dopravy	38
Tab. č. 17 Měrné emise (v tunách/km ²)	41
Tab. č. 18 Rozloha chmelnic na území Rakovnicka	43
Tab. č. 19 Úbytek ploch chmelnic na Rakovnicku	43
Tab. č. 20 Územní a strategické plánování	47
Tab. č. 21 Tabulka klíčových aktérů	51
Tab. č. 23 Definice správního obvodu z pohledu předškolního a základního vzdělávání	59
Tab. č. 24 Počty škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP	61
Tab. č. 25 Pracovníci ve školství ORP	64
Tab. č. 26 Počet ZŠ za ORP	66
Tab. č. 27 Počet malotřídních ZŠ v jednotlivých obcích ORP	67
Tab. č. 28 ZŠ zřizované obcemi	68
Tab. č. 29 ZŠ zřizované krajem	69
Tab. č. 30 Součásti základních škol v jednotlivých obcích ORP	70
Tab. č. 31 Počty tříd a žáků v ZŠ zřizovaných obcí ve školním roce 2012/2013 v ORP	71
Tab. č. 32 Počet úplných a neúplných ZŠ v ORP	72
Tab. č. 33 Údaje o pracovnících ZŠ zřizovaných obcemi v ORP	73
Tab. č. 34 Ostatní pedagogičtí pracovníci škol v ORP	74
Tab. č. 35 Počet škol a žáků na jednoho přepočteného pracovníka v ORP	74
Tab. č. 36 Počet absolventů ZŠ v ORP	75
Tab. č. 37 Přehled škol pro žáky se speciálním vzdělávacími potřebami v ORP	76
Tab. č. 38 Základní údaje o základním vzdělávání ve správním obvodu (1 i 2 stupeň ZŠ) v obcích ORP Rakovník	77
Tab. č. 39 Popis ZŠ v ORP za školní rok 2012/2013	78
Tab. č. 40 Očekávaný vývoj počtu žáků ve správním obvodu v ORP	79
Tab. č. 41 Celkové počty MŠ dle zřizovatele v ORP	80
Tab. č. 42 MŠ zřizované obcí	82

Tab. č. 43 MŠ zřizované krajem.....	83
Tab. č. 44 Zřizované obcemi, případně krajem	83
Tab. č. 45 Popis MŠ v ORP v školním roce 2012/2013	84
Tab. č. 46 Očekávaný vývoj počtu dětí v MŠ v ORP.....	85
Tab. č. 47 Přehled zařízení jeslového typu ve sledovaném území	86
Tab. č. 48 Školní družiny a školní kluby v ORP.....	87
Tab. č. 49 Údaje o pedagogických pracovnících ŠD a ŠK v ORP.....	89
Tab. č. 50 Počet ZUŠ podle zřizovatelů dle obcí v ORP	89
Tab. č. 51 Údaje o pedagogických pracovnících ZUŠ v ORP	90
Tab. č. 52 Přehled středisek volného času podle zřizovatele v ORP	91
Tab. č. 53 SVČ zřizované obcemi v ORP.....	91
Tab. č. 54 Údaje o pracovnících SVČ v ORP	92
Tab. č. 55 Školní jídelny zřizované obcemi v ORP.....	93
Tab. č. 56 Údaje o pracovnících ve školních jídelnách dle zřizovatelů v ORP	94
Tab. č. 57 Celkové provozní výdaje ve správním obvodu na ZŠ, MŠ a jiná zařízení zřizovaných obcemi	95
Tab. č. 58 Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením zřízených obcemi v ORP v Kč.....	96
Tab. č. 59 Ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání v roce 2013 v ORP	97
Tab. č. 60 Financování z RUD v jednotlivých obcích ORP, které zřizují MŠ či ZŠ v roce 2013	97
Tab. č. 61 Nezbytné investiční potřeby obcí v ORP týkající se ZŠ do roku 2023	98
Tab. č. 63 Struktura problémových oblastí a cílů	110
Tab. č. 64 Naplněnost ZŠ v ORP Rakovník	111
Tab. č. 65 Očekávaný vývoj počtu žáků ve správním obvodu v ORP.....	112
Tab. č. 66 Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP	124
Tab. č. 67 Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP dle vlastního šetření (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP)	125
Tab. č. 68 Počet jednotlivých typů sociálních služeb dle dat MPSV.....	128
Tab. č. 69 Počet jednotlivých typů sociálních služeb působících v rámci ORP dle vlastního šetření (resp. poskytující služby pro obyvatele ORP)	129
Tab. č. 70 Zařízení sociálních služeb dle zřizovatele – dle dat MPSV	131
Tab. č. 71 Počet sociálních služeb dle zřizovatele – dle dat MPSV.....	132
Tab. č. 72 Přehled financování zařízení sociálních služeb v roce 2012	135
Tab. č. 73 Kapacita zařízení sociálních služeb (počet klientů, kontaktů, intervencí, lůžek, hovorů) ve správním obvodu ORP Rakovník	136
Tab. č. 74 Počet uživatelů (klientů) v zařízeních sociálních služeb v roce 2012.....	136
Tab. č. 77 Tabulka výsledků dotazníkového šetření obcí	145
Tab. č. 78 Celkové výdaje obcí na sociální služby za jednotlivá období.....	146
Tab. č. 79 Výhled zastoupení osob starších 65 let ve Středočeském kraji	153
Tab. č. 80 Svozové společnosti fungující na území ORP Rakovník	171
Tab. č. 81 Svozové společnosti fungující v nejbližším okolí ORP Rakovník	172
Tab. č. 82 Sběrné dvory na území ORP, současný stav	176
Tab. č. 83 Sběrná místa na území ORP, současný stav.....	177
Tab. č. 84 Výkupny odpadů na území ORP, současný stav.....	178
Tab. č. 85 Třídící linky v blízkosti území ORP, současný stav.....	180

Tab. č. 86 Koncová zařízení (třídící linky pro separovaný odpad, využívané obcemi území ORP), současný stav.....	181
Tab. č. 87 Zařízení pro nakládání s BRO na území ORP, současný stav	182
Tab. č. 88 Zařízení pro nakládání s BRO v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav	183
Tab. č. 89 Koncová zařízení (zařízení pro nakládání s BRO z obcí řešeného území ORP), současný stav	184
Tab. č. 90 Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů mimo území ORP, současný stav	186
Tab. č. 91 Sklárky odpadů provozované na území ORP, současný stav.....	186
Tab. č. 92 Nejbližší sklárky odpadů v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav	187
Tab. č. 93 Koncová zařízení (sklárky a zařízení pro energetické využití odpadů z obcí řešeného ORP), současný stav.....	187
Tab. č. 94 Tabulka s přehledem území s potenciální ekologickou zátěží na území Středočeského kraje	192
Tab. č. 95 Další zařízení pro nakládání s odpady v území ORP a blízkosti území ORP	193
Tab. č. 96 Produkce ostatních odpadů (dále jen OO) a produkce nebezpečných odpadů (dále jen NO) za období 2008-2012.....	196
Tab. č. 97 Celková a měrná produkce ostatních, nebezpečných a všech odpadů, jejichž původcem je obec, rok 2012.....	197
Tab. č. 98 Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění na území ORP za období 2008-2012	198
Tab. č. 99 Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (dále jen SKO)) za období 2008-2012.....	201
Tab. č. 100 Celková a měrná produkce komunálního a směsného komunálního odpadu, jehož původcem je obec, rok 2012	202
Tab. č. 101 Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012	203
Tab. č. 102 Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu, jehož původcem je obec (evidovaná a dopočtená produkce vytríděných odpadů), rok 2012	203
Tab. č. 103 Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí, rok 2012	204
Tab. č. 104 Produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí v kraji, rok 2013.....	205
Tab. č. 105 Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008-2012	206
Tab. č. 106 Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012.....	207
Tab. č. 107 Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu a odpadu kat. č. 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, rok 2012	208
Tab. č. 108 Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012	209
Tab. č. 109 Nakládání s komunálními odpady (dále jen KO) a se směsným komunálním odpadem (dále jen SKO) na území ORP za období 2008-2012	211
Tab. č. 110 Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012.....	212
Tab. č. 111 Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (dále jen BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (dále jen BRKO) na území ORP za období 2008-2012	214
Tab. č. 112 Náklady na odpadové hospodářství v letech 2010 – 2012 v území ORP Rakovník	215
Tab. č. 116 Vývoj počtu obcí v ORP Rakovník v letech 2003 - 2012	283

Tab. č. 117 Přírůstek obyvatel v ORP Rakovník	283
Tab. č. 118 Přehled vodních zdrojů v provozu společnosti RAVOS, s.r.o.	297
Tab. č. 119 Přehled vodních zdrojů Královského pivovaru Krušovice	307
Tab. č. 120 Hospodaření obcí v ČR za rok 2013.....	312
Tab. č. 121 Rozdělení výdajů v ORP Rakovník (v tis. Kč).....	312
Tab. č. 122 Rozdělení výdajů v ORP Rakovník (v tis. Kč).....	312

8.3. Seznam obrázku

Obr. 1 Mapa administrativního členění správního obvodu.....	18
Obr. 2 Mapa mikroregionů rok 2008.....	19
Obr. 3 Mapa mikroregionů rok 2014.....	19
Obr. 4 Mapa obcí s vytvořeným ÚP nebo ÚPD.....	48
Obr. 5 Mapa limitů území ORP Rakovník	50
Obr. 6 Mapa limitů území ORP Rakovník	53
Obr. 7 Jednotkové náklady (Kč/t) na tříděný sběr využitelných odpadů v území ORP za rok 2012...	174
Obr. 8 Náklady na sběr, svoz a odstranění SKO v jednotlivých ORP v ČR, rok 2012	175
Obr. 9 Mapa sběrných dvorů na území ORP Rakovník.....	176
Obr. 10 Mapa koncová zařízení	189
Obr. 11 Staré ekologické zátěže	191
Obr. 12 Možná místa pro překládací stanice.....	227
Obr. 13 Provozovatelé vodovodů a kanalizací v jednotlivých regionech	290
Obr. 14 Vlastnictví vodovodních a kanalizačních sítí v obcích	292
Obr. 15 Provozovatelé vodovodních a kanalizačních sítí v obcích	293
Obr. 16 Ochranné pásmo prameniště Rakovnický potok.....	295
Obr. 17 Srážkové úhrny na území ČR v letech 1961 – 1990.....	298
Obr. 18 Srážkové úhrny na území ČR v letech 1961 – 2000.....	298
Obr. 19 Vodní nádrže vytipované v povodí Rakovnického potoka	299
Obr. 20 Územní plán města Rakovník	309
Obr. 21 Ochranná pásma vodních zdrojů ze strategického dokumentu.....	310
Obr. 22 Schéma vzdálenosti koncových úseků kanalizace	322

8.4. Seznam grafů

Graf 1 Celkový počet obyvatel správního obvodu v letech 2005 až 2012.....	22
Graf 2 Vývoj počtu obyvatel správního obvodu v letech 2005 až 2012	23
Graf 3 Vývoj počtu obyvatel ve Středočeském kraji v letech 2005 až 2012.....	23
Graf 4 Vývoj počtu pracovníků v MŠ a ZŠ.....	65
Graf 5 Rozdělení malotřídních ZŠ ve sledovaném území	68
Graf 6 Podíl úplných a neúplných ZŠ ve sledovaném území	73
Graf 7 Vývoj počtu dětí v MŠ ve sledovaném území	82
Graf 8 Podílu vyučovaných oborů na ZUŠ Nové Strašecí.....	90
Graf 9 Podíl vyučovaných oborů na ZUŠ Rakovník.....	91
Graf 10 Počet účastníků středisek volného času.....	92
Graf 11 Podpora jednotlivých skupin prostřednictvím sociálních služeb obcí.....	145
Graf 12 Výdaje obcí na sociální služby.....	146

Graf 13 Počet osob starších 65 let na území ORP Rakovník.....	153
Graf 14 Neinvestiční výdaje na sběr a svoz KO.....	215
Graf 15 Celkové neinvestiční výdaje obcí na odpady	216
Graf 16 Podíl obyvatel zásobovaných vodou a napojených na kanalizaci pro veřejnou potřebu v roce 2013.....	284
Graf 17 Množství vyrobené pitné vody, fakturované vody celkem a vody fakturované domácnostem v ČR v roce 2013	284
Graf 18 Průměrná cena za 1 m ³ fakturované vody a průměrná cena za 1 m ³ odváděných odpadních vod v ČR v roce 2013	285
Graf 19 Průměrná spotřeba vody v ORP Rakovník v roce 2013	286
Graf 20 Průměrné vodné a stočné v ORP Rakovník v roce 2013.....	287
Graf 21 Vývoj stočného v ORP Rakovník, Zdroj: zpracování dle MUPE.....	289
Graf 22 Vývoj vodného v ORP Rakovník, Zdroj: zpracování dle MUPE.....	289
Graf 23 Poměr vody fakturované v ORP Rakovník (tis. m ³ /rok)	300
Graf 24 Množství poruch v ORP Rakovník.....	301
Graf 25 Porovnání vody fakturované a ztrát na trubní síti na území ORP Rakovník (tis. m ³ /rok)	301
Graf 26 Porovnání vody fakturované a ztrát v trubní síti na území ORP Rakovník v roce 2013	302
Graf 27 Materiálové rozdělení stokové sítě v jednotlivých obcích	303
Graf 28 Počet EO na ČOV v ORP Rakovník.....	304
Graf 29 Způsob čištění odpadních vod na ČOV	305
Graf 30 Množství vody na ČOV celkem (včetně srážkových a balastních)	305
Graf 31 Typ vody na ČOV.....	306
Graf 32 Znečištění odpadních vod na přítoku (vlevo) a na odtoku (vpravo) do/z ČOV v ORP Rakovník	306
Graf 33 Běžné a kapitálové výdaje státního rozpočtu.....	311
Graf 34 Rozdělení výdajů v ORP Rakovník (v tis. Kč)	313
Graf 35 Rozdělení výdajů v ORP Rakovník vodovodu a kanalizace (v tis. Kč).....	313
Graf 36 Poměr vody fakturované v ORP Rakovník (tis. m ³ /rok).....	314
Graf 37 Poměr připojených obyvatel	323